14343 (4)
C
24
Statystyka Rolnicza 1934
2° C 14343 (4)

14343(4)

G.U.S.

GŁÓWNY URZĄD STATYSTYCZNY RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

STATYSTYKA POLSKI, SERJA C, ZESZYT 24

STATYSTYKA ROLNICZA

1934

DO UŻYTKU URZĘDOWEGO

BIBLJOTEKA GŁÓWNEGO URZĘDU STATYSTYCZNEGO

WARSZAWA 1935

NAKŁADEM GŁÓWNEGO URZĘDU STATYSTYCZNEGO

Prace z dziedziny statystyki rolniczej i pokrewnych, ogłoszone w wydawnictwach Głównego Urzędu Statystycznego w latach 1920—1934

Skróty:

St. P.—Statystyka Polski, M.—Miesięcznik Statystyczny, Kw.—Kwartalnik Statystyczny, C.—Statystyka Cen, Pr.—Statystyka Pracy.

PRODUKCJA ROŚLINNA

	Zasiewy i zbiory w r. 1918	St. P. r. 1920 t. II
	Zasiewy i zbiory w r. 1918/19	M. r. 1920 t. I, z. 1—3
	Zasiewy i zbiory w r. 1918/19 i 1919/20	M. r. 1921 t. I, z. 1
	Obszary zasiane oziminami w jesieni 1920 r.	M. r. 1921 t. I, z. 1
	Zasiewy i zbiory w r. 1919/20	M. r. 1921 t. III, z. 2 i 3
	Powierzchnia zasiewów w 1920/21 r. w 5 woj. b. dzielnicy rosyjskiej i Małopolsce	M. r. 1921 t. III, z. 4 i 5
	Zasiewy i zbiory w r. 1920/21	M. r. 1921 t. IV, z. 1—3
	Zasiewy ozimin w jesieni r. 1921	M. r. 1922 t. V, z. 1
	Zasiewy i zbiory w r. 1920/21	M. r. 1922 t. V, z. 3
	Powierzchnia uprawiona w r. 1921/22 ważniejszemi ziemiopłodami	M. r. 1922 t. V, z. 7
	Zbiór ziemniaków i buraków cukrowych w r. 1922	M. r. 1922 t. V, z. 11
	Zasiewy i zbiory. Rok 1921/22	M. r. 1923 t. VI, z. 1
E. Szturm de Sztrem	Zasiewy i zbiory w r. 1921/22	M. r. 1923 t. VI, z. 2
„	Powierzchnia uprawna. Rok 1922/23 (sześć ważniejszych ziemiopł.)	M. r. 1923 t. VI, z. 6
„	Zasiewy i zbiory w r. 1922/23	Kw. r. 1924 t. I, z. 1
„	Zasiewy i zbiory w r. 1923/24	Kw. r. 1925 t. II, z. 1
„	Zasiewy i zbiory w r. 1924/25	Kw. r. 1926 t. III, z. 1
„	Zasiewy i zbiory w r. 1925/26	Kw. r. 1927 t. IV, z. 1
„	Zasiewy i zbiory w r. 1926/27	Kw. r. 1928 t. V, z. 1
„	Zasiewy i zbiory w r. 1927/28	Kw. r. 1929 t. VI, z. 2
Jan Łagoda	Zasiewy i zbiory w r. 1928/29	Kw. r. 1930 t. VII, z. 1
Stanisław Sliwa	Okręgi zbożowe w Polsce w świetle cyfr statystyki przewozów kolejowych z r. 1928	Kw. r. 1930 t. VII, z. 3
Miecz. Przypkowski	Rejestracja produkcji roślinnej	Kw. r. 1930 t. VII, z. 4
„	Zasiewy i zbiory w r. 1929/30	Kw. r. 1931 t. VIII, z. 2
Jan Łagoda	Zasiewy i zbiory w r. 1930/31	St. P. r. 1932 serja B, z. 1
Stanisław Sliwa	Okręgi zbożowe Polski	St. P. r. 1932, serja B, z. 2
Inż. K. Czerniewski	Użytkowanie gruntów	St. P. r. 1933, serja B, z. 10
Tadeusz Walawski	Zasiewy i zbiory w r. 1931/32	St. P. r. 1933, serja B, z. 10
„ „	Powierzchnia zasiewów i zbiory w r. 1933	St. P. r. 1934, serja C, z. 8

PRODUKCJA ZWIERZĘCA

	Spis ludności z dn. 30.IX 1921 r. Budynki mieszkalne, ludność według płci i inwentarz żywy w miastach, gminach i obszarach dworskich	M. r. 1922 t. V, z. 5
Ludwik Krzywicki	Rozbiór krytyczny wyników spisu. Zwierzęta gospodarskie	M. r. 1922 t. V. z. 6
E. Szturm de Sztrem	Ubój bydła	Kw. r. 1927 t. IV, z 4
„	Inwentarz żywy. Spis koni, bydła rogatego, trzody chlewnej i owiec w r. 1927	Kw. r. 1928 t. V, z. 2
Jan Łagoda	Ubój zwierząt gospodarskich w r. 1927	Kw. r. 1928 t. V, z. 3
Mieczysław Zaremba	Wyniki rejestracji zwierząt gospodarskich w r. 1929	Kw. r. 1930 t. VII, z. 1 i 3
Wład. Kwapiszewski	Wywóz jaj z Polski	Kw. r. 1931 t. VIII, z. 1
Mieczysław Zaremba	Rejestracja zwierząt gospodarskich w r. 1930	Kw. r. 1931 t. VIII, z. 2
„	Ubój zwierząt gospodarskich w latach 1929 i 1930	Kw. r. 1931 t. VIII, z. 3
„	Wyniki rejestracji zwierząt gospodarskich w Polsce w r. 1931	St. P. r. 1932, serja B, z. 1
„	Ubój zwierząt gospodarskich w r. 1931	St. P. r. 1933, serja B, z. 6
„	Wyniki rejestracji zwierząt gospodarskich w r. 1932	St. P. r. 1933, serja B, z. 10
Stanisław Sliwa	Okręgi hodowlane, produkcja i spożycie mięsa w Polsce	St. P. r. 1933, serja B, z. 11
Mieczysław Zaremba	Wyniki rejestracji zwierząt gospodarskich w 1933 r.	St. P. r. 1934, serja C, z. 8
„ „	Ubój zwierząt gospodarskich w 1932 r.	St. P. r. 1934, serja C, z. 7

INNE GAŁĘZIE PRODUKCJI ROLNICZEJ

Wacław Poniatowski	Wyniki ankiety próbnej w sprawie statystyki sadów owocowych	Kw. r. 1926 t. III, z. 2
Marta Borowska	Sady	Kw. r. 1927 t. IV, z. 2
Karol Czernicki	Dochodowość lasów państwowych	Kw. r. 1927 t. IV, z. 3
Stefan Zaremba	Uprawa tytoniu	Kw. r. 1929 t. VI, z. 2
Korwin-Sakowicz i Aleks. Kozłowski	Materjały do charakterystyki stosunków rybackich w Polsce	Kw. r. 1930 t. VII, z. 2
Stanisław Ihnatowicz	Rozmieszczenie tartaków w Polsce	Kw. r. 1932 t. IX, z. 4

CENY MIEJSCOWE PŁACONE PRODUCENTOM

Przeciętne ceny ziemiopłodów w handlu rolnym u producentów w końcu kwietnia 1921 r. w województwach b. dz. rosyjskiej i Małopolsce	M. r. 1921 t. III, z. 4 i 5
Przeciętne ceny ważniejszych ziemiopłodów w wolnym handlu płacone producentom w województwach b. dz. rosyjskiej i Małopolski (koniec maja i czerwca 1921 r.)	M. r. 1921 t. III, z. 6
Przeciętne ceny ziemiopłodów płacone producentom w końcu sierpnia 1921 r.	M. r. 1921 t. IV, z. 1—3
Przeciętne ceny ziemiopłodów płacone producentom (koniec października 1921 r.)	M. r. 1921 t. IV, z. 4 i 5
Ceny ziemiopłodów od listopada 1921 r. do listopada 1922 r.	M. r. 1922 t. V, z. 1-4, 7-12
Ceny ziemiopłodów od grudnia 1922 r. do sierpnia 1923 r.	M. r. 1923 t. VI, z. 1—12
Ceny inwentarza żywego od lutego 1923 r. do sierpnia 1923 r.	M. r. 1923 t. VI, z. 2—12
Ceny ziemiopłodów, paszy i inwentarza żywego, płacone producentom w latach 1924—1931	Kw. r. 1924—1929 oraz C. r. 1929 i nast.
Ceny produktów żywnościowych, płacone producentom w latach 1927—1931	Kw. r. 1927—1929 oraz C. r. 1929 i nast.
Ceny ziemiopłodów, paszy, inwentarza żywego i produktów żywnościow. w l. 1932—1934	C. r. 1932—1934

STATYSTYKA ROLNICZA

STATISTIQUE AGRICOLE

1934

BIBLIOTEKA WARSZAWA

14343(4)

G.U.S.

GŁÓWNY URZĄD STATYSTYCZNY RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

STATYSTYKA POLSKI, SERJA C, ZESZYT 24

STATYSTYKA ROLNICZA

1934

CENTRALNA BIBLJOTEKA WARSZAWA

BIBLJOTEKA
GŁÓWNEGO URZĘDU STATYSTYCZNEGO

WARSZAWA 1935

NAKŁADEM GŁÓWNEGO URZĘDU STATYSTYCZNEGO

14343

KOMITET REDAKCYJNY
GŁÓWNEGO URZĘDU STATYSTYCZNEGO

Przewodniczący:

Dyrektor Głównego Urzędu Statystycznego—Edward Szturm de Sztrem

Członkowie:

Stefan Szulc — *Redaktor główny*
Karol Czernicki — *Zastępca redaktora głównego*
Władysław Malinowski
Jan Derengowski — *Sekretarz redakcji*

COMITÉ DE RÉDACTION
DE L'OFFICE CENTRAL DE STATISTIQUE

Président:

Directeur de l'Office Central de Statistique—Edward Szturm de Sztrem

Membres:

Stefan Szulc — *Rédacteur en chef*
Karol Czernicki — *Rédacteur suppléant*
Władysław Malinowski
Jan Derengowski — *Secrétaire de rédaction*

PRZEDMOWA — AVANT-PROPOS

Statystyka Rolnicza stanowi w cyklu wydawnictw Statystyki Polski coroczny, oddzielny zeszyt, poświęcony wynikom dochodzeń z dziedziny statystyki produkcji rolniczej.

W publikacji niniejszej, poza stałemi tematami, jakiemi są statystyka zasiewów i zbiorów oraz — zwierząt gospodarskich, zamieszczono opracowania, oświetlające szereg zagadnień nowych, dotychczas nie poruszanych.

W tekście, jak zwykle, omówione zostały wyniki statystyki zasiewów, zbiorów i rejestracji zwierząt gospodarskich, oraz, podobnie jak w roku ubiegłym, zamieszczono—dla całości obrazu—tablice wojewódzkie użytkowania gruntów.

W opracowaniach specjalnych znalazły odbicie te szczególne warunki meteorologiczne, jakie miały miejsce w roku 1934, a wyraziły się także w powodzi. Podobnie do roku ubiegłego podano wyniki badań o datach robót polowych.

Nowe tematy z zakresu produkcji roślinnej stanowią opracowania, dotyczące uprawy soi i roślin przemysłowo-leczniczych oraz produkcji słomy.

Jako charakterystykę pieniężną wyników produkcji podano poraz pierwszy wartość produkcji polowej i łąkowej w latach 1928—1933, omawiając szczegółowo metodę opracowania.

W większości opracowań specjalnych omówiono równolegle podobne prace, dokonywane w innych krajach.

Przewodniczący Komitetu Redakcyjnego
E. SZTURM DE SZTREM
Dyrektor Głównego Urzędu Statystycznego

STEFAN BRZEZIŃSKI
Naczelnik Wydziału Statystyki Rolniczej

Dans le cycle des publications paraissant sous le titre commun de Statistique de la Pologne, la Statistique Agricole présente un fascicule à part, qui paraît chaque année et renferme les résultats des investigations dans le domaine de la production agricole.

Dans le présent fascicule, à côté des résultats des investigations annuelles, sont publiés des chiffres illustrant toute une série de problèmes nouveaux, jusqu'ici non étudiés.

Parmi les statistiques annuelles il faut citer les chiffres des cultures et des récoltes, les résultats de l'enregistrement des animaux de ferme et les tableaux d'utilisation des terres par départements.

Une attention spéciale a été porté sur les conditions météorologiques particulières ayant eu lieu en 1934 et surtout sur les conséquences de la grande inondation. De même que pour l'année passée, on a publié les résultats de l'étude sur les dates des travaux des champs.

Parmi les études nouvelles il faut citer celles relatives à la culture de soya et de plantes médico-industrielles, ainsi qu'à la production de la paille.

Afin de caractériser les résultats financiers de la production agricole, on a évalué pour la première fois la valeur globale des produits des champs et des prés dans les années 1928—1933; les résultats numériques obtenus sont précédés d'un exposé de la méthode d'évaluation.

Dans la plupart des études spéciales sont exposés sommairement les investigations analogues faites à l'étranger.

Le Président du Comité de Rédaction
E. SZTURM DE SZTREM
Directeur de l'Office Central de Statistique

STEFAN BRZEZIŃSKI
Chef de la Section de la Statistique Agricole

Spis rzeczy — Table des matières

Str.

PRZEDMOWA V

Część I. Powierzchnia zasiewów i zbiory w 1934 roku

Uwagi wstępne (T. Walawski) 1
Streszczenie w języku francuskim 7

TABLICE:

Dział 1. Użytkowanie gruntów

Tabl. 1. Użytkowanie gruntów według województw . . 8

Tabl. 2. Użytkowanie gruntów według rodzaju gospodarstw 9

Dział 2. Powierzchnia i zbiory

Tabl. 3. Ogólna powierzchnia zasiewów w latach 1930–1934 10
Tabl. 4. Zbiory w latach 1930–1934 10
Tabl. 5. Ogólna powierzchnia zasiewów i zbiory według wielkości gospodarstw 11
Tabl. 6. Powierzchnia zasiewów i zbiory według województw 12
Tabl. 7. Powierzchnia łąk i zbiory siana według województw 15
Tabl. 8. Powierzchnia i zbiory ziemiopłodów przeznaczonych na paszę według województw 16
Tabl. 9. Ogólna powierzchnia pastewnych według województw 17
Tabl. 10. Powierzchnia pastewnych przeznaczona na pastwisko oraz na przyoranie według województw 17

Tabl. 11. Powierzchnia zasiewów i zbiory według powiatów 18

Dział 3. Dane meteorologiczne

Tabl. 12. Temperatura powietrza 42
A. Wartości średnie w °C 42
B. Odchylenia temperatury powietrza od średnich wieloletnich (1851–1900) w °C 42
Tabl. 13. Opady 43
A. Sumy opadów i liczba dni z opadem . . . 43
B. Sumy opadów w %% średnich wieloletnich (1891–1910) 43
Tabl. 14. Usłonecznienie 44
A. Liczba godzin usłonecznienia 44
B. Usłonecznienie rzeczywiste w odsetkach możliwego 44
Tabl. 15. Pokrywa śnieżna w zimie 44

Dział 4. Wpływ warunków atmosferycznych na wegetację roślinną według sprawozdań korespondentów rolnych

Tabl. 16. Temperatura i usłonecznienie w związku z wegetacją roślinną 45
Tabl. 17. Stan wilgoci w roli 46
Tabl. 18. Dane dotyczące okresu kwitnienia zbóż oraz okresu żniw 47
Tabl. 19. Stan zasiewów, łąk i pastwisk w stopniach kwalifikacyjnych 48

DODATEK

Tabl. 20. Handel zagraniczny Polski zbożami i mąką . . 50

Page

AVANT-PROPOS V

I-e Partie. Superficie des cultures et récoltes en 1934

Observations préliminaires 1
Résumé 7

TABLEAUX:

I-e Section. Utilisation des terres

Tabl. 1. Utilisation des terres par départements . . . 8
Tabl. 2. Terres utilisables d'après les catégories d'exploitations agricoles 9

2-e Section. Superficie et récoltes

Tabl. 3. Superficie totale des cultures en 1930–1934 . . 10
Tabl. 4. Récoltes en 1930–1934 10
Tabl. 5. Superficie des cultures et récoltes d'après la grandeur des exploitations agricoles 11
Tabl. 6 Superficie des cultures et récoltes par départements 12
Tabl. 7. Superficie des prairies et récoltes du foin par départements 15
Tabl. 8. Superficie et récoltes des plantes fourragères par départements 16
Tabl. 9. Superficie globale des plantes fourragères par départements 17
Tabl. 10. Superficie des plantes fourragères, destinée au pâturage et pour engrais par départements . . 17
Tabl. 11. Superficie des cultures et récoltes par arrondissements 18

3-e Section. Données météorologiques

Tabl. 12. Températures 42
A. Températures moyennes en °C 42
B. Ecarts par rapport aux températures moyennes multiannuelles (1851–1900) en °C . . . 42
Tabl. 13. Précipitations 43
A. Hauteur des précipitations et nombre des jours avec précipitations 43
B. Hauteur des précipitations en % des moyennes multiannuelles (1891–1910) 43
Tabl. 14. Insolation 44
A. Nombre des heures d'insolation 44
B. Insolation réelle en % de l'insolation possible 44
Tabl. 15. Couche de neige en hiver 44

4-e Section. Effet des conditions atmosphériques sur la végétation d'après les comptes-rendus des correspondants agricoles

Tabl. 16. Température et insolation et leur effet sur la végétation 45
Tabl. 17. Humidité du sol 46
Tabl. 18. Données relatives aux conditions de la floraison et de la moisson des céréales 47
Tabl. 19. Etat des cultures, des prairies et des pâturages en chiffres qualificatifs 48

SUPPLÉMENT

Tabl. 20. Commerce des blés et des farines entre la Pologne et l'étranger 50

Str.

Część II. Zwierzęta gospodarskie w 1934 roku

Uwagi wstępne (M. Zaremba) 51
Streszczenie w języku francuskim 55

TABLICE:

Tabl. 1. Inwentarz żywy według województw 56
Tabl. 2. Inwentarz żywy według powiatów 58

Część III. Zagadnienia specjalne

Inż. K. Czerniewski

Sieć korespondentów rolnych 90
Streszczenie w języku francuskim 93

Prof. Kazimierz Szulc

Okres wegetacyjny w r. 1934 w Polsce pod względem meteorologicznym 94
Streszczenie w języku francuskim 98

Inż. K. Czerniewski

Daty robót polowych w roku 1934 99
Streszczenie w języku francuskim 105

M. Czerniewska

Badanie zniszczeń powodziowych 106
Streszczenie w języku francuskim 113

Inż. H. Tumiłowiczowa

Ankieta o uprawie i zbiorze roślin przemysłowo-leczniczych 114
Streszczenie w języku francuskim 122

Inż. H. Tumiłowiczowa

Ankieta o uprawie soi 123
Streszczenie w języku francuskim 128

M. Czerniewska

Produkcja słomy 129
Streszczenie w języku francuskim 134

Inż. K. Czerniewski

Wartość produkcji polowej i łąkowej w latach 1928—1933 . 135
Streszczenie w języku francuskim 139

Page

II-e Partie. Les animaux de ferme en 1934

Observations préliminaires 51
Résumé 55

TABLEAUX:

Tabl. 1. Cheptel vif par départements 56
Tabl. 2. Cheptel vif par arrondissements 58

III-e Partie. Ouestions spèciales

Ing. K. Czerniewski

Réseau des correspondants agricoles 90
Résumé 93

Prof. Kazimierz Szulc

Conditions météorologiques en Pologne pendant la période de végétation de 1934 94
Résumé 98

Ing. K. Czerniewski

Dates des travaux champêtres en 1934 99
Résumé 105

M. Czerniewska

Examen des dévastations causées par l'inondation 106
Résumé 113

Ing. H. Tumiłowicz

Enquête sur la culture et la récolte des plantes médico-industrielles 114
Résumé 122

Ing. H. Tumiłowicz

Enquête sur la culture du soya 123
Résumé 128

M. Czerniewska

Production de la paille 129
Résumé 134

Ing. K. Czerniewski

La valeur des produits des champs et des prés. Années 1928—1933 135
Résumé 139

CZĘŚĆ I

Powierzchnia zasiewów i zbiory w r. 1934

UWAGI WSTĘPNE

Uwagi ogólne

Metoda zbierania i opracowania danych pozostała w 1934 r. bez zmiany.

Pewne utrudnienie w sporządzeniu zestawień powstało z powodu dość licznych zmian granic administracyjnych w powiatach, a nawet i w województwach. Zmiany te były naogół niewielkie pod względem obszaru i polegały w większości wypadków na wyłączeniu paru gmin z jednego powiatu i przyłączeniu ich do drugiego, niemniej jednak ze względu na swą ilość przyczyniły sporo dodatkowej pracy.

Nadto powstała konieczność przeprowadzenia statystyki powodzi, która miała miejsce w miesiącu lipcu [1].

Wykazane w części tabelarycznej powierzchnie poszczególnych zasiewów obliczone są po uwzględnieniu zniszczeń dokonanych przez powódź w zasiewach. Jedynie tabl. 3 „Powierzchnia zasiewów w Polsce" zawiera dane bez uwzględnienia powodzi, a to w celu zachowania porównywalności powierzchni w poszczególnych latach i wykazania powierzchni, jaka była zasiana w 1934 r. Dane o powierzchni i zbiorach tytoniu dostarczone są, podobnie jak i w latach ubiegłych, przez Polski Monopol Tytoniowy.

Charakterystyka okresu wegetacyjnego

Jesień 1933 r. miała naogół sprzyjające warunki dla zasiewów ozimych, zarówno wcześniejszych, jak i późniejszych, co stwierdziła większość korespondentów rolnych.

Po wzejściu, zasiewy ozime miały również dość pomyślne warunki dla swego rozwoju: dostateczną ilość wilgoci w roli i dostateczną ilość ciepła dla wegetacji. Szkodniki na oziminach wystąpiły nielicznie, przyczem w większości wypadków wystąpienie szkodników nosiło charakter nieznaczny.

W połowie listopada większość korespondentów stwierdziła ilość wilgoci w roli dostateczną, lub nawet nadmierną. Rozwój ozimin był określony przez nich jako normalny lub — opóźniony, to też zaledwie w 4% nadesłanych sprawozdań była wzmianka o spasaniu ozimin. Ujemny wpływ przymrozków jesiennych zaznaczono tylko w 6% odpowiedzi.

W czasie trwania zimy zasiewy były, zdaniem większości korespondentów, przykryte śniegiem dostatecznie, tak że uszkodzenia zasiewów były naogół niewielkie. Największą ilość doniesień o uszkodzeniach otrzymano z województw południowych oraz poznańskiego, śląskiego i nowogródzkiego.

Na wiosnę, w czasie topnienia śniegu ziemia dostatecznie przesiąkła wilgocią. Dostateczną ilość wilgoci w roli stwierdziła większość korespondentów we wszystkich bez wyjątku województwach.

Szkody poczynione przez wiosenne przymrozki w zasiewach zostały stwierdzone najwięcej w woj. tarnopolskiem, stanisławowskiem i lwowskiem oraz poznańskiem.

Rozwój ozimin na 15 kwietnia przedstawiał się następująco: 31 % korespondentów określiło rozwój jako przyśpieszony, 48 %—jako normalny i 21 %—jako opóźniony.

W okresie od połowy kwietnia zaczęła się odczuwać, w związku z brakiem opadów, niedostateczna ilość wilgoci w roli, przybierająca nawet charakter suszy. Zwłaszcza susza dała się odczuć w czterech województwach południowych, wołyńskiem, poznańskiem i pomorskiem. Ilość ciepła w tym czasie była dostateczna i częściowo nawet nadmierna.

Dopiero w okresie od połowy czerwca ilość wilgoci wzrosła naskutek opadów, aczkolwiek w woj. poznańskiem susza trwała jeszcze nadal. Natomiast nadmiar wilgoci podała większość korespondentów z woj. południowych. Jak wiadomo nadmiar opadów w woj. krakowskiem i lwowskiem spowodował w tym czasie powódź.

O wyleganiu zboża donosiło 30 % sprawozdań, z których z kolei 30% stwierdzało wyleganie znaczne. Najwięcej wiadomości o wyleganiu zbóż było nadesłanych z woj. lubelskiego, krakowskiego i lwowskiego — a więc z objętych powodzią lipcową.

Naskutek licznych opadów żniwa odbyły się naogół w warunkach niezbyt pomyślnych. Największa ilość wiadomości o niepomyślnych warunkach żniw przypadła również na województwa krakowskie, lwowskie i lubelskie.

Tak więc najbardziej charakterystycznemi zjawiskami w ciągu roku 1933/34 były: brak opadów na początku lata w województwach zachodnich i południowych oraz gwałtowny ich nadmiar w woj. krakowskiem i lwowskiem w lipcu, podczas gdy pozostałe okresy miały przebieg normalny, niezawierający naogół czynników wpływających specjalnie ujemnie na przebieg wegetacji.

Powierzchnia

Powierzchnia zasiana w Polsce w r. 1934 prawie nie uległa zmianie w porównaniu do r. 1933. Również w poszczególnych województwach wahania były zupełnie nieznaczne.

[1] Obacz artykuł w niniejszym zeszycie pod tyt. *Badanie zniszczeń powodziowych*, str. 106.

Tabl. I. Powierzchnia zasiana — *Superficie ensemencée*

Tysiące *ha* — *Milliers de ha* 1930 — 1934

Województwa *Départements*	1930—1934	1933	1934	1934 zmiany w %[a] *changements en %[a]*
Polska	**16 924,0**	**16 936,1**	**17 051,1**	+ *0,7*
Warszawa	1 712,6	1 720,5	1 737,3	+ *1,0*
Łódź	1 090,3	1 091,6	1 098,0	+ *0,6*
Kielce	1 388,1	1 391,0	1 400,2	+ *0,7*
Lublin	1 618,7	1 627,1	1 635,6	+ *0,5*
Białystok	1 160,8	1 163,9	1 191,2	+ *2,3*
Wilno	789,2	786,4	789,3	+ *0,4*
Nowogródek	771,5	767,0	772,4	+ *0,7*
Polesie	668,7	657,7	669,8	+ *1,8*
Wołyń	1 367,3	1 375,5	1 412,8	+ *2,7*
Poznań	1 621,9	1 616,0	1 614,1	— *0,1*
Pomorze	815,6	811,9	811,6	*0,0*
Śląsk	171,0	169,0	170,2	+ *0,7*
Kraków	852,5	858,3	858,1	*0,0*
Lwów	1 306,9	1 303,8	1 305,2	+ *0,1*
Stanisławów	544,3	545,1	542,1	— *0,6*
Tarnopol	1 044,6	1 051,3	1 043,2	— *0,8*

a W porównaniu z r. 1933. *a Par rapport à 1933.*

Tablica 1 wykazuje powierzchnię w poszczególnych województwach, jaka była zasiana, a więc bez uwzględnienia powodzi lipcowej.

Ponieważ powódź ta poczyniła zniszczenia w zasiewach pięciu województw, przeto powierzchnia zasiana w tych województwach po odjęciu powierzchni zniszczonej przedstawia się następująco:

woj. warszawskie 1 732 534 *ha* woj. krakowskie 748 814 *ha*
woj. kieleckie 1 384 936 *ha* woj. lwowskie 1 278 149 *ha*
woj. lubelskie 1 631 225 *ha*.

W pozostałych województwach liczby pozostają bez zmiany.

Tu należy zaznaczyć, że powierzchnia nawiedzona powodzią nie była uwzględniona w obliczeniach tylko w tym wypadku, gdy zasiewy były całkowicie zniszczone, częściowe zaś uszkodzenie zasiewów wyraziło się w obniżeniu przeciętnych plonów.

Tabl. II. Zmiany w powierzchni zasianej 6 głównemi ziemiopłodami

Changements dans la superficie de six cultures principales

Województwa *Départements*	Pszenica — *Froment*						Żyto — *Seigle*					
	Przeciętna pięcioletnia 1930—1934 = 100 *Moyenne quinquennale 1930—1934 = 100*					Zmiany w %[a] *Changements en %[a]*	Przeciętna pięcioletnia 1930—1934 = 100 *Moyenne quinquennale 1930—1934 = 100*					Zmiany w %[a] *Changements en %[a]*
	1930	1931	1932	1933	1934	1934	1930	1931	1932	1933	1934	1934
Polska	**95,3**	**105,4**	**100,0**	**98,2**	**101,2**	+ *3,1*	**102,6**	**100,5**	**98,3**	**100,5**	**98,1**	— *2,4*
Warszawa	93,5	108,8	96,0	97,9	103,9	+ *6,2*	101,3	99,2	98,9	100,4	100,2	— *0,2*
Łódź	93,1	107,4	96,1	96,1	107,2	+ *11,7*	99,6	98,8	100,1	100,9	100,6	— *0,2*
Kielce	97,5	107,4	103,4	95,0	97,0	+ *2,1*	98,7	99,8	98,5	101,8	101,2	— *0,5*
Lublin	93,8	104,0	101,9	98,2	102,1	+ *3,9*	101,3	101,0	97,0	100,1	100,4	+ *0,3*
Białystok	87,1	100,7	103,2	99,4	109,6	+ *10,3*	100,0	100,5	97,6	100,5	101,3	+ *0,8*
Wilno	85,3	99,5	102,9	98,0	113,7	+ *16,1*	102,2	102,5	97,8	98,5	98,9	+ *0,4*
Nowogródek	91,9	98,7	103,8	101,3	103,4	+ *2,1*	103,3	103,6	97,0	97,7	98,4	+ *0,7*
Polesie	84,2	94,4	107,9	107,9	106,0	— *1,7*	104,3	105,1	95,1	95,5	99,9	+ *4,7*
Wołyń	87,5	100,7	100,9	102,2	108,5	+ *6,2*	107,8	100,6	95,8	98,1	97,7	— *0,4*
Poznań	101,7	114,7	92,8	92,0	98,7	+ *7,3*	102,3	97,0	99,4	100,9	100,5	— *0,3*
Pomorze	97,4	113,4	94,5	93,0	101,2	+ *8,9*	102,1	99,3	98,5	99,8	100,4	+ *0,6*
Śląsk	93,8	105,2	100,0	99,0	104,1	+ *4,7*	100,6	97,9	96,2	101,7	103,6	+ *2,0*
Kraków	106,0	108,9	103,1	98,8	83,0	— *16,0*	103,6	105,0	99,2	104,2	88,0	— *15,5*
Lwów	99,3	104,8	100,4	98,0	97,7	— *0,4*	104,1	103,4	99,0	101,8	91,8	— *9,8*
Stanisławów	95,9	103,7	99,5	98,6	102,4	+ *3,8*	111,3	104,5	99,6	107,7	76,7	— *28,8*
Tarnopol	96,9	102,3	101,2	100,0	99,7	— *0,2*	116,4	97,0	101,3	107,7	77,6	— *27,8*

Województwa *Départements*	Jęczmień — *Orge*						Owies — *Avoine*					
	Przeciętna pięcioletnia 1930—1934 = 100 *Moyenne quinquennale 1930—1934 = 100*					Zmiany w %[a] *Changements en %[a]*	Przeciętna pięcioletnia 1930—1934 = 100 *Moyenne quinquennale 1930—1934 = 100*					Zmiany w %[a] *Changements en %[a]*
	1930	1931	1932	1933	1934	1934	1930	1931	1932	1933	1934	1934
Polska	**101,8**	**105,0**	**99,6**	**96,3**	**97,2**	+ *0,9*	**99,6**	**99,0**	**101,2**	**100,4**	**99,8**	— *0,7*
Warszawa	97,3	103,2	106,7	98,6	94,1	— *4,7*	101,6	98,3	102,0	101,2	97,1	— *4,1*
Łódź	99,3	105,2	102,6	99,3	93,7	— *5,3*	100,4	100,2	101,3	99,8	98,4	— *1,4*
Kielce	104,3	103,2	100,4	98,8	93,1	— *5,9*	99,8	97,7	100,8	101,4	100,3	— *1,2*
Lublin	102,1	104,2	100,4	98,7	94,6	— *4,2*	99,3	97,8	100,0	102,2	100,7	— *1,5*
Białystok	102,9	103,9	96,7	96,3	100,3	+ *4,1*	96,2	95,9	104,6	101,3	102,0	+ *0,7*
Wilno	113,8	110,3	95,7	89,5	91,2	+ *2,0*	94,5	95,0	106,4	101,9	102,0	+ *0,1*
Nowogródek	103,0	99,5	100,8	97,6	99,0	+ *1,6*	99,8	99,5	101,6	99,3	99,8	+ *0,4*
Polesie	110,1	106,3	97,3	94,3	91,8	— *2,7*	98,5	100,1	98,7	101,0	101,4	+ *0,4*
Wołyń	101,3	105,4	98,3	95,8	99,5	+ *3,9*	99,9	98,3	99,3	100,3	102,2	+ *1,9*
Poznań	97,4	106,4	104,1	97,8	94,1	— *3,7*	102,5	102,2	102,8	98,6	93,8	— *4,9*
Pomorze	98,2	105,1	103,7	98,0	95,0	— *3,0*	105,1	106,3	100,3	96,0	92,0	— *4,2*
Śląsk	100,0	108,5	100,0	96,6	91,5	— *6,0*	104,2	101,8	100,3	97,6	96,4	— *1,2*
Kraków	103,1	103,8	102,5	102,5	88,1	— *14,0*	100,2	100,5	102,0	102,2	95,0	— *7,0*
Lwów	104,4	103,2	98,3	95,0	99,2	+ *4,4*	100,2	100,2	99,3	99,5	100,9	+ *1,5*
Stanisławów	98,4	105,3	96,5	91,8	108,5	+ *18,5*	101,7	99,3	98,3	96,8	103,8	+ *7,2*
Tarnopol	97,3	109,1	92,9	90,8	109,7	+ *20,8*	97,2	97,7	99,1	100,2	105,7	+ *5,5*

Województwa *Départements*	Ziemniaki — *Pommes de terre* Przeciętna pięcioletnia 1930—1934=100 *Moyenne quinquennale 1930—1934=100*					Zmiany w %[a] *Changements en %[a]*	Buraki cukrowe — *Betteraves à sucre* Przeciętna pięcioletnia 1930—1934=100 *Moyenne quinquennale 1930=1934=100*					Zmiany w %[a] *Changements en %[a]*
	1930	1931	1932	1933	1934	1934	1930	1931	1932	1933	1934	1934
Polska	98,2	99,9	99,8	100,7	101,5	+ *0,8*	140,0	112,5	87,9	74,9	84,8	+ *13,1*
Warszawa	96,3	98,7	100,8	101,7	102,5	+ *0,8*	136,6	117,1	84,9	74,1	88,3	+ *18,6*
Lódź	96,9	100,1	100,1	100,8	102,0	+ *1,1*	133,9	109,7	93,5	75,8	90,3	+ *21,0*
Kielce	97,8	101,2	100,8	99,6	100,7	+ *1,0*	137,5	127,1	85,4	68,8	79,2	+ *13,6*
Lublin	95,3	98,2	100,5	101,8	104,3	+ *2,4*	120,2	119,3	88,6	78,1	93,9	+ *19,9*
Białystok	97,0	99,6	98,3	99,9	105,1	+ *5,1*	166,7	133,3	66,7	33,3	66,7	+ *19,9*
Wilno	101,1	104,7	98,6	98,6	96,9	— *1,7*	—	—	—	—	—	—
Nowogródek	100,4	102,0	98,6	99,2	99,7	+ *0,6*	—	—	—	—	—	—
Polesie	102,4	105,1	99,1	97,6	96,0	— *1,6*	. .	.	—	—	—	—
Wołyń	97,5	96,7	97,3	102,6	105,9	— *3,3*	142,9	112,5	78,6	60,7	107,1	+ *76,8*
Poznań	99,4	100,1	100,6	99,2	100,7	+ *1,5*	150,4	106,9	85,8	76,1	81,2	+ *6,7*
Pomorze	102,6	100,5	98,2	99,4	99,5	+ *0,1*	130,1	119,2	94,5	75,3	80,8	+ *7,5*
Śląsk	104,1	103,7	98,3	96,1	97,8	+ *1,9*	75,0	137,5	100,0	75,0	87,5	+ *12,0*
Kraków	100,7	101,7	102,3	104,2	91,0	— *12,7*	125,0	175,0	100,0	78,4	59,0	— *24,7*
Lwów	97,6	98,7	99,4	101,9	102,2	+ *0,3*	121,1	110,5	101,8	80,7	86,0	+ *8,4*
Stanisławów	95,8	98,4	99,4	101,6	104,7	+ *3,0*	113,8	110,3	100,0	82,8	86,2	+ *5,0*
Tarnopol	95,5	94,7	99,8	101,9	108,2	+ *6,2*	196,0	108,0	84,0	60,0	64,0	+ *5,1*

a W porównaniu z r. 1933. *a* Par rapport à 1933.

Przechodząc do powierzchni poszczególnych ziemiopłodów, da się stwierdzić, że zmiany, jakie w nich zaszły w porównaniu do roku ubiegłego, są niewielkie. Widoczne jest to przedewszystkiem z tabl. II. Znaczne zmniejszenie powierzchni ziemiopłodów w woj. krakowskiem tłumaczy się tem, że do obliczeń w tej tablicy przyjęto powierzchnie, z których dokonano zbioru, a więc po odjęciu powierzchni zniszczonych przez powódź.

Powierzchnia pszenicy po dwóch latach zmniejszania się uległa niewielkiemu zwiększeniu. Zwiększenie to zostało spowodowane wzrostem powierzchni pszenicy jarej, powierzchnia pszenicy ozimej bowiem pozostała prawie bez zmiany, gdyż pomimo że wzrosła ona w województwach centralnych i zachodnich — zmalała na skutek zniszczeń zimowych i wiosennych w województwach południowych. Natomiast powierzchnia pszenicy jarej zwiększyła się we wszystkich bez wyjątku województwach. Wzrost powierzchni pszenicy jarej datuje się od 1931 r., przyczem, jak to widać z przytoczonych poniżej liczb, wzrost ten z każdym rokiem potęguje się.

1931	1932	1933	1934
+ 1,9%	+5,9%	+17,5%	+36,6%

Największy wzrost powierzchni pszenicy jarej okazał się w województwach stanisławowskiem i tarnopolskiem, w których to województwach były największe uszkodzenia ozimin, nie mniej jednak wzrost ten uwydatnił się również i w innych województwach, w których uszkodzenie ozimin były znikome.

W powierzchni zasianej żytem dało się zauważyć w porównaniu do 1933 r. zmniejszenie w woj. południowych, zwłaszcza w woj. stanisławowskiem, wynoszące 28,8% oraz tarnopolskiem — 27,8%, natomiast dane dla Polski są niewiele mniejsze od danych z 1933 r.

Powierzchnia jęczmienia pozostała naogół prawie bez zmiany. Wzrost powierzchni jęczmienia uwydatnił się głównie w woj. stanisławowskiem i tarnopolskiem.

Powyższe również dotyczy i powierzchni owsa, która prawie się nie różni od powierzchni w 1933 r., jedynie znaczniejszy wzrost wykazały woj. stanisławowskie i tarnopolskie.

Zwiększenie powierzchni jęczmienia i owsa w woj. stanisławowskiem i tarnopolskiem zostało spowodowane niekorzystnemi warunkami dla zasiewów podczas trwania zimy, skutkiem czego część zasiewów żyta ozimego i pszenicy ozimej uległa zniszczeniu, powodując tem samem zmniejszenie jego powierzchni. Zniszczone obszary zostały w tych województwach obsiane na wiosnę jęczmieniem, owsem i pszenicą jarą.

Powierzchnia ziemniaków również pozostała prawie bez zmiany. Najwięcej stosunkowo zwiększyła się w woj. tarnopolskiem o 6,2% i białostockiem o 5,1%. W pozostałych województwach zmiany były zupełnie niewielkie.

Powierzchnia buraków cukrowych, która poczynając od 1930 r. stale się zmniejszała, w 1934 r. uległa w porównaniu do 1933 r. zwiększeniu o 13,1%.

Największy wzrost powierzchni buraków wykazało woj. wołyńskie, wynoszące 76,8%.

Specjalne omówienie należy się rubryce powierzchni m i e s z a n e k ze zbóż na ziarno.

Sprawa ta była już poruszana w roku ubiegłym[1], albowiem powierzchnia „innych mieszanek ze zbóż na ziarno" ze względu na swą wielkość obszaru nasuwała wątpliwości.

Celem więc należytego wyjaśnienia tej powierzchni wprowadzono w 1934 r. do formularzy rubrykę, w której zarówno kierownicy większych gospodarstw, jak też komisje gminne były obowiązane zaznaczać, jakiego rodzaju mieszanki są zaliczane do rubryki „inne mieszanki ze zbóż na ziarno".

Przy opracowaniu w Głównym Urzędzie Statystycznym nadesłanych materjałów okazało się, że większość powierzchni była zaliczana do rubryki tej nieprawidłowo, albowiem stanowiła oprócz mieszanek czysto zbożowych, również i mieszanki zbożowo-strączkowe, strączkowe albo pastewne. Musiano więc podczas opracowania wyłączać z tej rubryki wszystkie mieszanki nie będące mieszankami wyłącznie ze zbóż, celem właściwego ich ugrupowania.

1 Obacz S t a t y s t y k ę P o l s k i, serja C, zesz. 8 *Powierzchnia zasiewów i zbiory w r. 1933.*

Stąd też liczby w rubryce „inne mieszanki ze zbóż na ziarno" są nieporównalne z danemi za poprzednie lata, jak również nieporównalne są „inne pastewne i mieszanki z pastewnych" które zwiększyły się przez doliczenie danych dotychczas figurujących w rubryce „inne mieszanki ze zbóż na ziarno".

Z innych ziemiopłodów zwraca uwagę dalszy wzrost powierzchni lnu, co świadczyłoby, że prowadzona na szeroką skalę akcja, zmierzająca do rozpowszechnienia tej uprawy, przynosi pożądany skutek; pozatem uwydatnia się zwiększenie powierzchni rzepaku i rzepiku, chmielu, tytoniu i drobnych upraw.

Tabl. III. Przeciętne plony z *ha* 6 głównych ziemiopłodów — *Récolte moyenne par ha de six produits principaux*

Lata *Années*	Pszenica *Froment*		Żyto *Seigle*		Jęczmień *Orge*		Owies *Avoine*		Ziemniaki *Pommes de terre*		Buraki cukrowe *Betteraves à sucre*	
	q	wskaźniki *indices*	q	wskaźniki *indices*	q	wskaźniki *indices*	q	wskaźniki *indices*	q	wskaźniki *indices*	q	wskaźniki *indices*
1930–1934	**11,7**	**100,0**	**11,2**	**100,0**	**11,9**	**100,0**	**11,2**	**100,0**	**113**	**100,0**	**215**	**100,0**
1930	13,6	116,2	11,8	105,4	11,9	100,0	10,7	95,5	116	102,7	255	118,6
1931	12,5	106,8	9,9	88,4	11,6	97,5	10,6	94,6	114	100,9	186	86,5
1932	7,8	66,7	10,8	96,4	11,6	97,5	10,8	96,4	110	97,3	205	95,3
1933	12,8	109,4	12,2	108,9	12,3	103,4	12,2	108,9	103	91,2	187	87,0
1934	11,9	101,7	11,5	102,7	12,3	103,4	11,6	103,6	121	107,1	229	106,5

Przeciętne plony z hektara

Przeciętne plony z *ha* w 1934 r. były u większości ziemiopłodów niższe niż w 1933 r.

Jak widać z tabl. III plony głównych zbóż niewiele odbiegały od przeciętnej pięcioletniej, natomiast większe stosunkowo wahania zaznaczyły się w przeciętnych plonach okopowych.

Tabl. IV. Zmiany w plonach 6 głównych ziemiopłodów — *Changements dans les récoltes de six cultures principales*

Województwa *Départements*	Pszenica — *Froment*						Żyto — *Seigle*					
	Przeciętna pięcioletnia 1930—1934 = 100 *Moyenne quinquennale 1930—1934 = 100*					Zmiany w % *Changements en %*	Przeciętna pięcioletnia 1930—1934 = 100 *Moyenne quinquennale 1930—1934 = 100*					Zmiany w % *Changements en %*
	1930	1931	1932	1933	1934	1934	1930	1931	1932	1933	1934	1934
Polska	**116,2**	**106,8**	**66,7**	**109,4**	**101,7**	**— 7,0**	**105,4**	**88,4**	**96,4**	**108,9**	**102,7**	**— 5,7**
Warszawa	109,4	102.9	76,3	109,4	101,4	— 7,2	100,8	88,9	95,2	110,3	104,0	— 5,8
Łódź	108,8	97,3	77,6	111,6	106,1	— 4,9	100,7	88,8	97,0	109,0	103,7	— 4,8
Kielce	117,5	111,1	51,6	114,3	106,3	— 6,9	100,0	94,2	97,5	106,7	100,8	— 5,5
Lublin	120,3	105,9	57,6	108,5	110,2	+ 1,6	105,4	87,5	86,6	113,4	108,0	— 4,7
Białystok	115,0	100,0	80,4	101,9	103,7	+ 1,8	108,1	82,8	90,9	108,1	107,1	— 0,9
Wilno	120,7	87,8	95,1	87,8	109,8	+ 25,0	120,3	64,9	100,0	87,8	124,3	+ 41,5
Nowogródek	111,3	107,2	76,3	100,0	107,2	+ 7,2	108,9	81,1	85,6	104,4	121,1	+ 16,0
Polesie	111,2	106,7	60,7	106,7	118,0	+ 10,5	106,7	79,8	75,3	116,9	121,3	+ 3,8
Wołyń	117,9	104,7	59,4	109,4	109,4	0,0	109,2	77.6	99,0	104,1	109,2	+ 4,9
Poznań	108,4	96,6	96,1	111,2	89,4	— 19,6	99,3	93,8	107,6	109,7	89,0	— 18,9
Pomorze	108,3	101,7	76,8	109,4	102,2	— 6,6	103,2	96,8	92,8	105,6	100,0	— 5,3
Śląsk	111,9	94,7	76,8	111,9	104,6	— 6,5	104,1	86,5	93,2	110,8	102,7	— 7,3
Kraków	116,1	115,1	52,7	122,6	93,5	— 23,7	104,6	93.5	99,1	113,9	86,1	— 24.4
Lwów	130,3	110,1	53,9	113,5	95,5	— 15,8	119,8	94,5	90,1	118,7	76,9	— 35,2
Stanisławów	124,0	114,6	65,6	101,0	97,9	— 3,1	117,9	95,8	105,3	104,2	69,5	— 33,3
Tarnopol	117,9	114,7	57,9	111,6	97,9	— 12,3	114,1	83,7	116,3	107,6	68,5	— 36,4

Województwa *Départements*	Jęczmień — *Orge*						Owies — *Avoine*					
	Przeciętna pięcioletnia 1930—1934 = 100 *Moyenne quinquennale 1930—1934 = 100*					Zmiany w % *Changements en %*	Przeciętna pięcioletnia 1930—1934 = 100 *Moyenne quinquennale 1930—1934 = 100*					Zmiany w % *Changements en %*
	1930	1931	1932	1933	1934	1934	1930	1931	1932	1933	1934	1934
Polska	**100,0**	**97,5**	**97,5**	**103,4**	**103,4**	**0,0**	**95,5**	**94,6**	**96,4**	**108,9**	**103,6**	**— 4,9**
Warszawa	94,0	100,7	96,0	106,0	109,4	+ 3,2	80,3	98,6	102,1	111,3	109,2	— 1,9
Łódź	92,5	94,6	100,7	106,8	104,8	— 1,9	76,0	96,1	105,8	112,3	109,1	— 2,9
Kielce	95,1	95,9	100,8	106,5	104,1	— 2,3	87,6	96,4	100,7	108,8	105,8	— 2,7
Lublin	104,7	93,8	92,2	105,5	106,3	+ 0,7	100,0	89,8	86,7	113,3	108,6	— 4,1
Białystok	86,5	91,7	99,0	110,4	114,6	+ 3,8	95,8	101,0	91,7	108,3	104,2	— 3,8
Wilno	107,6	102,5	100,0	77,2	111,4	+ 44,3	118,1	104,2	97,2	70,8	113,9	+ 60,8
Nowogródek	83,8	103,0	98,0	101,0	115,2	+ 14,0	102,2	103.4	77,5	94,4	120,2	+ 27,4
Polesie	88,1	96,4	90,5	103,6	126,2	+ 21.8	91,8	94,1	84,7	112,9	118,8	+ 5,2
Wołyń	106,7	95,0	92,5	97,5	107,5	+ 10,3	112,5	68,3	94,2	113,5	110,6	— 2,5
Poznań	101,1	94,8	105,2	106,3	93,1	— 12,4	86,5	100,0	110,4	113,5	87,7	— 22,7
Pomorze	96,4	101,8	91,0	104,8	104,2	— 0,6	94,9	102,2	93,5	105,1	104 ,3	— 0,7
Śląsk	100,0	96,8	97,5	106,3	103,2	— 3,0	84,1	94,2	104,3	108,0	110,1	+ 2,0
Kraków	100,0	101,0	99,0	112,2	86,7	— 22,7	90,0	98,0	100,0	112,0	98,0	— 12,5
Lwów	116,8	94,7	90,5	106,3	90,5	— 14,9	110,3	92,0	89,7	113,8	93,1	— 18,2
Stanisławów	110,4	109,4	90,6	86,5	96,9	+ 12,0	103,0	102,0	93,9	104,0	99,0	— 4,9
Tarnopol	101,0	103,0	95,0	92,1	106,9	+ 16,1	104,0	95,0	98,0	103,0	100,0	— 2,9

Województwa *Départements*	Ziemniaki — *Pommes de terre* Przeciętna pięcioletnia 1930—1934 = 100 *Moyenne quinquennale 1930—1934 = 100* 1930	1931	1932	1933	1934	Zmiany w % [a] *Changements en % [a]* 1934	Buraki cukrowe — *Betteraves à sucre* Przeciętna pięcioletnia 1930—1934 = 100 *Moyenne quinquennale 1930—1934 = 100* 1930	1931	1932	1933	1934	Zmiany w % [a] *Changements en % [a]* 1934
Polska	**102,7**	**100,9**	**97,3**	**91,2**	**107,1**	**+ 17,5**	**118,6**	**86,5**	**95,3**	**87,0**	**106,5**	**+ 22,5**
Warszawa	107,4	95,9	89,3	93,4	112,4	+ *20,4*	110,7	92,6	95,8	85,1	110,7	+ *30,1*
Łódź	106,5	100,0	91,4	91,4	110,1	+ *20,5*	109,2	93,1	94,9	82,0	111,1	+ *35,4*
Kielce	98,3	98,3	107,5	93,3	102,5	+ *9,8*	110,6	83,3	113,9	96,7	103,3	+ *6,9*
Lublin	96,1	94,5	100,0	103,9	106,3	+ *2,3*	113,5	93,5	100,5	87,6	102,2	+ *16,7*
Białystok	96,2	97,2	87,7	102,8	116,0	+ *12,8*	106,7	106,7	153,7	88,6	89,9	+ *1,5*
Wilno	101,1	104,6	104,6	57,5	132,2	+ *130,0*	—	—	—	—	—	—
Nowogródek	103,9	97,1	95,1	81,4	122,5	+ *50,6*	—	—	—	—	—	—
Polesie	93,0	97,7	91,9	100,0	120,9	+ *20,9*	101,4	95,8	—	—	—	—
Wołyń	84,8	103,3	100,0	93,5	114,1	+ *22,1*	106,9	86,3	105,6	72,5	116,9	+ *61,2*
Poznań	110,3	98,6	95,2	89,7	106,8	+ *19,1*	124,4	80,8	90,2	84,6	104,3	+ *23,2*
Pomorze	113,9	100,9	90,4	92,2	102,6	+ *11,3*	110,8	83,1	96,5	93,5	116,0	+ *24,1*
Śląsk	95,2	100,8	100,8	95,2	107,2	+ *12,6*	121,3	77,0	116,1	94,8	135,1	+ *42,4*
Kraków	104,4	118,9	101,1	94,4	74,4	— *21,2*	127,7	57,6	109,4	81,2	96,3	+ *18,7*
Lwów	106,6	108,8	106,6	93,4	85,7	— *8,2*	119,5	101,5	95,6	91,2	83,4	— *8,6*
Stanisławów	104,0	112,9	113,9	65,3	105,9	+ *62,1*	112,1	102,3	102,3	84,4	99,4	+ *17,8*
Tarnopol	98,1	113,5	101,9	79,8	108,7	+ *36,1*	126,9	143,8	122,3	112,3	136,2	+ *21,2*

a W porównaniu z rokiem 1933. *a Par rapport à 1933.*

W tabl. IV zostały obliczone według województw wahania wysokości przeciętnych plonów z *ha* w porównaniu do przeciętnej 5 letniej i do roku ubiegłego.

W porównaniu do r. 1933 przeciętne plony z *ha* pszenicy, żyta i owsa okazały się naogół nieco niższe, zaś plon jęczmienia pozostał bez zmiany. Natomiast wyższe przeciętne plony tych zbóż stwierdzono w następujących województwach: pszenicy w lubelskiem, białostockiem, wileńskiem, nowogródzkiem i poleskiem; żyta — w wileńskiem, nowogródzkiem, poleskiem i wołyńskiem, jęczmienia—w białostockiem, wileńskiem, nowogródzkiem, poleskiem i wołyńskiem, oraz owsa—w wileńskiem, nowogródzkiem i poleskiem, z czego wynika, że w porównaniu do 1933 r. urodzaj zbóż był stosunkowo lepszy we wschodniej części Polski, co jest rzeczą zrozumiałą, jeśli się uwzględni suszę, na którą ucierpiały inne części Polski, zwłaszcza zaś woj. poznańskie.

Natomiast rok 1934 był w całej Polsce niezwykle urodzajny dla okopowych. Przeciętny plon ziemniaków był wyższy o 17,5% od plonów w 1933 r., przyczem wyższe plony okazały się we wszystkich województwach z wyj tkiem krakowskiego i lwowskiego. Największy wzrost wykazały województwa: wileńskie i stanisławowskie, liczby porównawcze jednak dla tych województw nie mogą być miarodajne ze względu na to, że rok 1933 był w wymienionych województwach wyjątkowo nieurodzajny. Niemniej jednak plony w tych województwach są wyższe od przeciętnych, najczęściej spotykanych. Pozatem, większy urodzaj ziemniaków w porównaniu do 1933 r. okazał się w województwach: nowogródzkiem + 50,6% i tarnopolskiem + 36,1%. Niższe przeciętne plony ziemniaków w woj. krakowskiem i lwowskiem zostały spowodowane nadmiarem opadów i w szczególności — klęską powodzi.

Przeciętne plony buraków cukrowych były wyższe o 22,5% we wszystkich województwach oprócz lwowskiego.

Natomiast w wydajności strączkowych ujawniły się skutki długotrwałej suszy. Zwłaszcza przeciętny plon grochu w porównaniu do 1933 r. był niższy o 31,7% i peluszki — o 31,1%.

Tabl. V. Plony z *ha* według danych korespondentów rolnych Głównego Urzędu Statystycznego oraz danych urzędów i komisyj gminnych

Récoltes par ha d'après les données des correspondants agricoles de l'Office Central de Statistique et d'après les données des administrations et des commissions communales

Kwintale—*Quintaux*

Ziemiopłody *Cultures*	1930 Korespondenci *Correspondants*	1930 Rejestracja *Enregistrement*	1931 Korespondenci *Correspondants*	1931 Rejestracja *Enregistrements*	1932 Korespondenci *Correspondants*	1932 Komisje gminne *Commissions communales*	1933 Korespondenci *Correspondants*	1933 Komisje gminne *Commissions communales*	1934 Korespondenci *Correspondants*	1934 Komisje gminne *Commissions communales*
Pszenica — *Froment*	15,2	13.6	13,5	12,5	9,2	7,8	13,3	12,8	12,4	11,9
Żyto — *Seigle*	13,8	11,8	11,5	9,9	12,5	10,8	13,3	12,2	12,5	11,5
Jęczmień — *Orge*	13,5	11,9	13,2	11,6	13,3	11,6	13,3	12,3	12,9	12,3
Owies — *Avoine*	12,7	10,7	13,1	10,6	13,1	10,8	13,7	12,2	12,7	11,6
Ziemniaki *Pommes de terre*	9,7	116	133	114	115	110	112	103	126	121

W tablicy V wykazane są dla porównania przeciętne plony z *ha* w Polsce 5 głównych ziemiopłodów, szacowane równolegle przez korespondentów rolnych oraz przez zarządy gmin (z któremi poczynając od 1932 r. współdziałają komisje gminne). Dane korespondentów pochodzą z ostatniego szacunku, a więc z połowy października dla zbóż i z połowy listopada — w odniesieniu do ziemniaków.

Jak widać, różnicaw o cenie przeciętnych plonów istnieje nadal, przyczem przeciętne plony szacowane przez korespondentów rolnych są stale wyższe z (wyjątkiem oceny ziemniaków w 1930 r.).

Zbiory

Zbiory głównych zbóż w 1934 r. można uważać za średnie. Z ostatnich pięciu lat, jak to wynika z tabl. VI, są one najbliższe przeciętnej pięcioletniej.

Tabl. VI. Ogólne zbiory 6 głównych ziemiopłodów — *Récolte globale de six produits principaux*

Lata *Années*	Pszenica *Froment*		Żyto *Seigle*		Jęczmień *Orge*		Owies *Avoine*		Ziemniaki *Pommes de terre*		Buraki cukrowe *Betteraves à sucre*	
	1000 *q*	wskaźniki *indices*	1000 *q*	wskaźniki *indices*	1000 *q*	wskaźniki *indices*	1000 *q*	wskaźniki *indices*	1000 *q*	wskaźniki *indices*	1000 *q*	wskaźniki *indices*
1930–1934	**20 212,5**	**100,0**	**64 616,8**	**100,0**	**14 457,9**	**100,0**	**24 563,2**	**100,0**	**307 331,4**	**100,0**	**28 454,7**	**100,0**
1930	22 404,5	110,8	69 580,5	107,7	14 639,1	101,3	23 476,2	95,6	309 023,3	100,6	47 170,3	165,8
1931	22 649,1	112,1	57 026,3	88,3	14 757,3	102,1	23 094,7	94,0	309 883,9	100,8	27 612,5	97,0
1932	13 464,3	66,6	61 104,6	94,6	14 008,4	96,9	23 908,3	97,3	299 745,3	97,5	23 785,7	83,6
1933	21 740,9	107,6	70 732,9	109,5	14 358,8	99,3	26 829,5	109,2	283 300,6	92,2	18 523,1	65,1
1934	20 803,9	102,9	64 639,6	100,0	14 526,1	100,5	25 507,3	103,8	334 704,2	108,9	25 665,0	90,2

Produkcja pszenicy zmniejszyła się w woj. krakowskiem, lwowskiem, kieleckiem i warszawskiem—nawiedzonych w lipcu powodzią — oraz w woj. poznańskiem, śląskiem i tarnopolskiem, które to województwa ucierpiały naskutek przymrozków wiosennych, następnie zaś naskutek suszy (woj. poznańskie). W innych województwach produkcja pszenicy nieco się zwiększyła, względnie pozostała bez zmiany. Wzrost pszenicy jarej o 25,9% w porównaniu do 1933 r. spowodowany został wyłącznie zwiększeniem jej uprawy, o czem już była mowa wyżej, albowiem przeciętne plony otrzymano niższe. W ten sposób zbiór pszenicy jarej okazał się w 1934 r. większym, niż dotychczas w Polsce notowano.

Zbiór żyta okazał się mniejszy we wszystkich województwach z wyjątkiem wschodnich i białostockiego. Największy spadek produkcji wykazały woj. południowe i poznańskie. W danym wypadku również odegrały rolę uszkodzenia zimowe, które spowodowały nawet, jak to już było wyżej zaznaczone, częściowe przyoranie ozimin, dalej susza, oraz powódź.

Pszenicy i żyta łącznie zebrano w 1934 r. 85 434,5 tys. *q* wobec 96 473,8 tys. *q* w 1933 r. i 74 568,9 tys. *q* w 1932 r. Tak wielkie wahania powstały stąd, że w 1933 r. był wyjątkowo wielki urodzaj żyta, w 1932 r. zaś nieurodzaj pszenicy, spowodowany klęską rdzy.

Zbiór jęczmienia niewiele się różnił od zbioru w 1933 r., aczkolwiek zwiększył się w woj. wileńskiem o 47,9%, tarnopolskiem o 39,5% i stanisławowskiem o 32,2%, gdyż jednocześnie nastąpił jego spadek w woj. krakowskiem o 33,1%, poznańskiem o 15,6% i lwowskiem o 11,2%.

Zbiór owsa okazał się niższy w porównaniu do zbioru w 1933 r. o 4,9%, gdyż powierzchnia zasiana owsem nieco się zmniejszyła i przeciętne plony z *ha* wypadły niższe.

Natomiast zbiór ziemniaków okazał się największym z dotychczas notowanych w Polsce. Wzrost produkcji ziemniaków zaznaczył się powszechnie z wyjątkiem woj. krakowskiego i lwowskiego—w których ziemniaki ucierpiały wskutek nadmiaru wilgoci. Najbardziej uwydatniło się to zwiększenie w woj. wileńskiem i stanisławowskiem, o czem była już mowa powyżej, oraz w nowogródzkiem 52,0% i tarnopolskiem 45,2%. Ponieważ powierzchnia ziemniaków nie wykazała większych różnic w porównaniu do 1933 r., przeto tak wielki zbiór ziemniaków powstał jedynie z powodu niezwykle wysokich przeciętnych plonów.

Produkcja buraków cukrowych zwiększyła się o 38,6%. Przyczyniło się ku temu i zwiększenie powierzchni pod burakami i uzyskane wyższe przeciętne plony z *ha*. Charakterystyczne jest, że największy wzrost produkcji buraków objął województwa centralne i wołyńskie. Tak więc zbiór buraków cukrowych w porównaniu do 1933 r. okazał się większy w województwach:

wołyńskiem +185,3% warszawskiem +54,1%
łódzkiem +64,5% lubelskiem +41,4%

Natomiast zwiększenie produkcji w woj. poznańskiem, posiadającem największy obszar pod burakami cukrowemi, wyniosło 31,4%, w woj. pomorskiem 33,4%, w woj. południowych zaś — znacznie mniejszy odsetek.

Z innych zbóż gryka, proso i kukurydza wykazały niewielki wzrost produkcji, natomiast zbiór mieszanki jęczmienia z owsem na ziarno — spadek.

Zbiory innych mieszanek ze zbóż na ziarno jak również innych pastewnych i mieszanek z pastewnych nie można porównywać z danemi za poprzednie lata, z przyczyn wyjaśnionych już wyżej.

Zbiór grochu, peluszki i innych strączkowych okazał się mniejszy, z powodu niższych przeciętnych plonów.

Produkcja lnu w dalszym ciągu wzrasta. W 1934 r. wyprodukowano nasienia lnianego o 22,9% więcej, włókna — o 15,8% więcej. Zwłaszcza zwiększyła się produkcja lnu w największym ośrodku lniarskim — woj. wileńskiem: produkcja nasienia o 78,9% i włókna o 56,1%. Wzrost produkcji lnu objął również i inne województwa, z wyjątkiem lwowskiego, stanisławowskiego i tarnopolskiego.

Zbiór rzepaku i rzepiku ze względu na zwiększoną powierzchnię wzrósł o 20,4% pomimo niższych przeciętnych plonów.

Wreszcie produkcja chmielu wzrosła o 24,8%, również ze względu na zwiększenie obszaru plantacyj.

W odniesieniu do zbioru siana, należy zaznaczyć, że był on w 1934 r. mniejszy od zbioru z roku poprzedniego, przyczem zmniejszenie to zostało spowodowane suszą na początku lata, wobec czego pierwszy pokos okazał się znacznie mniejszym. Natomiast w związku z licznemi opadami, które nastąpiły w miesiącach lipcu i sierpniu, drugi pokos okazał się znacznie lepszym w porównaniu do r. 1933, gdyż był dokonany z większej powierzchni i dał większą wydajność z *ha*.

Nie mógł on jednak zrównoważyć zmniejszenia zbioru z pierwszego pokosu.

T. WALAWSKI

Superficie des cultures et récoltes en 1934

En 1934, le mode de réunir les données sur la superficie des cultures et sur les récoltes effectuées, ainsi que la méthode de leur élaboration n'ont pas subi de changements; toutefois, on a été obligé de dresser des statistiques supplémentaires concernant les dégâts subis par les différentes cultures à la suite de la grande inondation.

Or, il faut souligner que les superficies de différentes cultures, indiquées dans les tableaux ci—après, sont calculées en tenant compte des dégâts causés par l'inondation. Ce n'est que dans le tableau 3 „Superficie des différentes cultures en Pologne" que les chiffres respectifs présentent l'état d'avant l'inondation, afin de rendre possible la comparaison avec les années précédentes et de faire connaître au lecteur la superficie ensemencée en 1934.

En ce qui concerne les conditions de la végétation, elles étaient au cours de l'automne de 1933 et de l'hiver, tout à fait normales; ce n'est qu'au printemps que les gélées tardives causèrent quelques dégâts dans les départements de Tarnopol, de Stanisławów, de Lwów et de Poznań. Le commencement de l'été fut caractérisé par une insuffisance générale de pluies; dans les départements: Kraków, Lwów, Stanisławów, Tarnopol, Wołyń, Poznań et Pomorze, cette insuffisance prit même l'aspect d'une sécheresse. Par contre, la seconde moitié de l'été fut marquée par une abondance excessive des pluies et surtout dans les départements de Lwów et de Kraków, où, dans le mois de juillet, l'inondation a eu lieu.

A la suite des pluies continuelles, les moissons furent effectuées, en général, dans des conditions peu favorables.

Le chiffre global de la superficie ensemencée en 1934 n'a subi aucun changement par rapport à 1933. Toutefois, il y a des différences dans les arrondissements particuliers.

Le tableau I présente la superficie ensemencée par départements, sans tenir compte des dégâts causés par l'inondation.

Comme superficies inondées, on a considéré seulement les superficies des cultures complètement détruites par l'inondation, donc, à l'évaluation des superficies, on n'a pas tenu compte des dégâts partiels, lesquels cependant trouvent leur expression dans la baisse évidente des chiffres moyens des récoltes par hectare. Les changements survenus dans les superficies des différentes cultures par rapport à l'année précédente sont, pour la plupart, insignifiants, à l'exclusion des départements de Lwów et de Kraków, où les différences observées ont pour cause les pertes survenues à la suite de l'inondation.

Afin d'établir quels sont les blés faisant partie des mélanges figurant dans la rubrique „superficie d'autres mélanges de blés pour graines", on a introduit dans le formulaire de 1934 une rubrique spéciale en vue d'énumérer toutes les espèces de mélanges en question. On a constaté que la plupart des mélanges n'étaient pas des mélanges de blés, mais des mélanges de blés et de légumineuses et souvent même—seulement des mélanges de légumineuses, tandis que les mélanges de blés ne faisaient que 1/3—e de la superficie indiquée pour les mélanges dans l'année précédente. Il en résulte que les données sur les superficies des mélanges de blés pour cette année ne sont pas comparables avec les chiffres des années antérieures.

Pour la plupart des cultures, le rendement moyen par hectare en 1934 a été inférieur à celui de 1933, sauf pour les racines et les tubercules, pour lesquelles cette année a été spécialement favorable. Par contre, la récolte moyenne des légumineuses a été particulièrement maigre à cause d'une longue sécheresse au commencement de l'été.

Le tableau V renferme les chiffres de la récolte moyenne par *ha*, évaluée parallèlement par les correspondants agricoles de l'Office Central de Statistique et par les administrations des communes, resp.—à partir de 1932 — par les commissions communales. Ces chiffres ont servi de base aux évaluations définitives. Les chiffres des récoltes moyennes, établis par les correspondants agricoles se réfèrent à mi-octobre pour les blés et à mi-novembre pour les pommes de terre.

La récolte des céréales en 1934 (tabl. VI) peut être qualifiée de moyenne. La récolte globale du froment et du seigle en 1934 s'exprime par le chiffre de 88434,4 mille *q*, par rapport à 96473,8 mille *q* en 1933 et à 74568, 9 mille *q* en 1932.

La récolte des pommes de terre en 1934 a été la plus abondante parmi celles notées jusqu'ici en Pologne et cela grâce à un rendement très élevé par hectare.

La production des betteraves à sucre a augmenté de 38,6% par rapport à l'année 1933, aussi bien à la suite de l'accroissement de la superficie cultivée que grâce au rendement très élevé.

Les chiffres de la récolte des „mélanges de blés pour graines", vu les considérations précitées, sont incomparables avec les données antérieures.

Les récoltes du lin, du colza et de la navette se sont accrues en comparaison avec les années antérieures, à la suite de l'accroissement des superficies cultivées.

Le premier fauchage de foin a donné une récolte peu abondante et inférieure à celle de l'année précédente; par contre, la récolte provenant du second fauchage a été même supérieure à celle de l'année passée; toutefois, la production globale du foin en 1934 dénote une diminution sensible par rapport à l'année 1933.

DZIAŁ I. UŻYTKOWANIE GRUNTÓW – *I-e SECTION. UTILISATION DES TERRES*

Tabl. I. Użytkowanie gruntów według województw — *Utilisation des terres par départements*

1931

Województwa *Départements*	Powierzchnia ogółem *Superficie totale*	Ziemia użytkowana rolniczo—*Terres en utilisation agricole*					Lasy *Forêts*	Inne grunty i nieużytki *Autres terres et terres improductives*
		Razem *Ensemble*	Grunty orne *Terres arables*	Sady i ogrody *Vergers et potagers*	Łąki *Prairies*	Pastwiska *Pâturages*		
	W hektarach — *En hectares*							
Polska	**37 897 241**	**25 589 243**	**18 557 130**	**552 028**	**3 803 722**	**2 676 363**	**8 322 433**	**3 985 565**
M. st. Warszawa (*v.*)	12 288	3 263	1 887	762	478	136	2	9 023
Warszawa	2 897 981	2 250 537	1 864 622	25 270	174 165	186 480	373 597	273 847
Łódź	1 888 388	1 393 926	1 135 859	17 828	120 106	120 133	309 212	185 250
Kielce	2 539 237	1 737 804	1 436 342	23 900	145 680	131 882	570 434	230 999
Lublin	3 045 879	2 212 367	1 697 548	42 730	294 393	177 696	580 424	253 088
Białystok	3 095 919	2 006 880	1 429 736	41 485	315 604	220 055	738 536	350 503
Wilno	2 725 599	1 752 694	1 064 779	53 337	337 808	296 770	525 218	447 687
Nowogródek	2 126 181	1 400 872	902 712	40 701	276 116	181 343	516 814	208 495
Polesie	3 542 883	1 898 699	808 312	32 746	689 374	368 267	913 131	731 053
Wołyń	3 449 085	2 207 114	1 500 431	81 368	433 320	191 995	798 917	443 054
Poznań	2 657 400	1 965 592	1 669 897	31 717	199 194	64 784	503 114	188 694
Pomorze	1 637 207	1 062 802	889 190	14 499	104 404	54 709	405 530	168 875
Śląsk	421 395	240 301	178 911	5 749	30 846	24 795	137 711	43 383
Kraków	1 732 507	1 198 034	903 758	21 413	110 888	161 975	399 289	135 184
Lwów	2 815 505	1 964 773	1 414 384	45 100	272 204	233 085	697 916	152 816
Stanisławów	1 686 992	1006 081	574 881	28 024	201 202	201 974	587 378	93 533
Tarnopol	1 622 795	1 287 504	1 083 881	45 399	97 940	60 284	265 210	70 081
	W odsetkach powierzchni ogólnej — *Pour cent de la superficie totale*							
Polska	**100,0**	**67,5**	**49,0**	**1,5**	**10,0**	**7,0**	**22,0**	**10,5**
M. st. Warszawa (*v.*)	100,0	26,6	15,4	6,2	3,9	1,1	0,0	73,4
Warszawa	100,0	77,7	64,3	0,9	6,0	6,5	12,9	9,4
Łódź	100,0	73,8	60,1	0,9	6,4	6,4	16,4	9,8
Kielce	100,0	68,4	56,6	0,9	5,7	5,2	22,5	9,1
Lublin	100,0	72,6	55,7	1,4	9,7	5,8	19,1	8,3
Białystok	100,0	64,8	46,2	1,3	10,2	7,1	23,9	11,3
Wilno	100,0	64,3	39,1	1,9	12,4	10,9	19,3	16,4
Nowogródek	100,0	65,9	42,5	1,9	13,0	8,5	24,3	9,8
Polesie	100,0	53,6	22,8	0,9	19,5	10,4	25,8	20,6
Wołyń	100,0	64,0	43,5	2,4	12,6	5,5	23,2	12,8
Poznań	100,0	74,0	62,9	1,2	7,5	2,4	18,9	7,1
Pomorze	100,0	65,1	54,4	0,9	6,4	3,4	24,6	10,3
Śląsk	100,0	57,0	42,5	1,4	7,3	5,8	32,7	10,3
Kraków	100,0	69,2	52,2	1,2	6,4	9,4	23,0	7,8
Lwów	100,0	69,8	50,3	1,6	9,7	8,2	24,8	5,4
Stanisławów	100,0	59,6	34,1	1,6	11,9	12,0	34,8	5,6
Tarnopol	100,0	79,3	66,8	2,8	6,0	3,7	16,4	4,3

Tabl. 2. Użytkowanie gruntów według rodzaju gospodarstw

Terres utilisables d'après les catégories d'exploitations agricoles

1931

Województwa *Départements*	Powierzchnia ogółem [a] *Superficie totale* [a]	Ziemia użytkowana rolniczo — *Terres en utilisation agricole*					Lasy *Forêts*	Inne grunty i nieużytki *Autres terres et terres inproductives*
		Razem *Ensemble*	Grunty orne *Terres arables*	Sady i ogrody *Vergers et potagers*	Łąki *Prairies*	Pastwiska *Pâturages*		
	w tysiącach hektarów — *en milliers de hectares*							
a. Większe gospodarstwa prywatne — *Grandes exploitations agricoles privées*								
Polska	**9 770,9**	**4 618,8**	**3 211,6**	**71,7**	**825,0**	**510,5**	**4 164,0**	**988,1**
%	*100,0*	*47,3*	*32,9*	*0,7*	*8,5*	*5,2*	*42,6*	*10,1*
Warszawa	748,4	523,6	439,4	9,5	41,8	32,9	178,7	46,1
Łódź	403,6	225,3	184,0	4,3	23,1	13,9	152,1	26,2
Kielce	436,7	186,5	153,5	4,2	19,0	9,8	219,9	30,3
Lublin	633,3	285,6	221,0	5,8	43,0	15,8	302,1	45,6
Białystok	360,6	186,9	127,0	3,4	38,3	18,2	144,1	29,6
Wilno	769,2	335,0	176,9	6,5	63,4	88,2	274,2	160,0
Nowogródek	585,7	229,5	125,4	4,0	57,3	42,8	314,0	42,2
Polesie	1 368,0	418,1	95,2	2,8	223,6	96,5	604,7	345,2
Wołyń	782,6	245,1	136,5	4,5	72,7	31,4	434,8	102,7
Poznań	1 101,7	811,5	697,1	9,1	79,2	26,1	238,8	51,4
Pomorze	482,2	357,0	306,1	3,3	29,9	17,7	83,8	41,4
Śląsk	162,0	56,1	40,8	0,6	10,1	4,6	94,6	11,3
Kraków	307,6	87,7	61,9	2,1	13,1	10,6	206,9	13,0
Lwów	782,2	265,7	171,2	4,8	60,6	29,1	496,6	19,9
Stanisławów	380,9	156,2	72,0	2,1	23,6	58,5	214,2	10,5
Tarnopol	466,2	249,0	203,6	4,7	26,3	14,4	204,5	12,7
b. Mniejsze gospodarstwa prywatne — *Petites exploitations agricoles privées*								
Polska	**21 800,4**	**19 505,2**	**14 886,6**	**460,3**	**2 713,5**	**1 444,8**	**1 043,0**	**1 252,2**
%	*100,0*	*89,5*	*68,4*	*2,1*	*12,4*	*6,6*	*4,8*	*5,7*
Warszawa	1 862,6	1 685,4	1 410,3	15,8	128,9	130,4	64,8	112,4
Łódź	1 278,2	1 124,4	939,5	13,0	94,6	77,3	64,0	89,8
Kielce	1 639,1	1 462,1	1 262,1	19,1	121,1	59,8	84,3	92,7
Lublin	2 128,1	1 843,3	1 453,9	35,7	241,9	111,8	174,6	110,2
Białystok	1 977,6	1 741,2	1 284,8	37,2	254,4	164,8	107,0	129,4
Wilno	1 575,0	1 373,5	869,2	45,7	265,8	192,8	60,5	141,0
Nowogródek	1 226,7	1 113,5	760,6	34,9	193,2	124,8	35,2	78,0
Polesie	1 504,9	1 297,6	693,0	29,3	402,5	172,8	73,1	134,2
Wołyń	1 966,7	1 806,7	1 322,2	73,9	323,2	87,4	65,4	94,6
Poznań	1 115,5	1 031,9	877,7	20,5	100,6	33,1	35,5	48,1
Pomorze	717,1	637,3	535,8	10,0	59,6	31,9	26,1	53,7
Śląsk	189,0	170,3	129,4	4,5	18,9	17,5	7,3	11,4
Kraków	1 214,6	1 047,8	826,1	18,4	92,5	110,8	108,8	58,0
Lwów	1 605,4	1 494,7	1 198,6	38,0	189,6	68,5	57,7	53,0
Stanisławów	797,8	724,4	483,3	25,2	163,5	52,4	49,4	24,0
Tarnopol	1 002,1	951,1	840,1	39,1	63,2	8,7	29,3	21,7
c. Grunty związków prawa publicznego — *Terres des collectivités de droit public*								
Polska	**6 289,0**	**1 450,9**	**453,2**	**19,0**	**260,9**	**717,8**	**3 114,8**	**1 723,3**
%	*100,0*	*23,1*	*7,2*	*0,3*	*4,2*	*11,4*	*49,5*	*27,4*
Warszawa	290,1	44,0	16,1	0,7	3,9	23,3	130,1	116,0
Łódź	206,0	44,0	12,3	0,5	2,4	28,8	93,1	68,9
Kielce	461,7	89,3	21,2	0,6	5,6	61,9	265,6	106,8
Lublin	280,8	81,0	20,6	1,1	9,4	49,9	103,2	96,6
Białystok	757,8	78,9	18,0	0,9	23,0	37,0	487,4	191,5
Wilno	376,0	43,3	18,7	1,2	8,6	14,8	191,5	141,2
Nowogródek	304,9	50,8	13,1	1,4	23,4	12,9	167,6	86,5
Polesie	669,9	182,8	20,0	0,7	63,2	98,9	235,5	251,6
Wołyń	699,7	154,9	41,3	2,9	37,4	73,3	298,8	246,0
Poznań	428,2	117,8	93,6	2,0	16,7	5,5	230,3	80,1
Pomorze	437,5	67,6	47,3	1,0	15,0	4,3	291,6	78,3
Śląsk	70,4	13,8	8,7	0,6	1,8	2,7	35,8	20,8
Kraków	211,3	63,4	16,8	0,8	5,1	40,7	83,6	64,3
Lwów	428,7	204,1	44,4	2,2	22,1	135,4	144,7	79,9
Stanisławów	511,0	128,1	20,9	0,9	14,9	91,4	323,9	59,0
Tarnopol	155,0	87,1	40,2	1,5	8,4	37,0	32,1	35,8

a Suma powierzchni wszystkich rodzajów gospodarstw różni się od sumy dla Polski w tablicy I z powodu bardziej dokładnego opracowania danych do tabl. I.

a La somme des chiffres relatifs à la superficie de toutes les catégories d'exploitations diffère du total pour la Pologne entière dans le tableau I à cause d'une élaboration plus exacte des données pour le tableau I.

DZIAŁ 2. POWIERZCHNIA I ZBIORY—*2-e SECTION. SUPERFICIE ET RECOLTES*

Tabl. 3. Ogólna powierzchnia zasiewów w latach 1930—1934

Hektary — *Hectares* *Superficie totale des cultures en 1930—1934*

Ziemiopłody	1930		1931		1932		1933		1934[a]	
	ha	%	*ha*	%	*ha*	%	*ha*	%	*ha*	%
Ogółem powierzchnia zasiana	16859624	*100,00*	16948429	*100,00*	16 824 781	*100,00*	16 931 704	*100,00*	17 051 128	*100,00*
Pszenica ogółem	1 645 469	*9,75*	1 819 103	*10,74*	1 726 154	*10,26*	1 694 456	*10,01*	1 774 420	*10,41*
„ ozima	1 503 090	*8,91*	1 674 035	*9,88*	1 572 515	*9,35*	1 513 864	*8,94*	1 527 275	*8,96*
„ jara	142 379	*0,84*	145 068	*0,86*	153 639	*0,91*	180 592	*1,07*	247 145	*1,45*
Żyto ogółem	5 895 003	*34,96*	5 771 965	*34,05*	5 645 711	*33,55*	5 775 306	*34,11*	5 675 121	*33,28*
„ ozime	5 867 793	*34,80*	5 747 679	*33,91*	5 620 103	*33,40*	5 751 444	*33,97*	5 650 615	*33,14*
„ jare	27 210	*0,16*	24 286	*0,14*	25 608	*0,15*	23 862	*0,14*	24 506	*0,14*
Jęczmień ogółem	1 233 575	*7,31*	1 272 401	*7,50*	1 206 704	*7,17*	1 166 484	*6,89*	1 191 236	*6,98*
„ ozimy	57 464	*0,34*	51 407	*0,30*	40 081	*0,24*	32 710	*0,19*	31 269	*0,18*
„ jary	1 176 111	*6,97*	1 220 994	*7,20*	1 166 623	*6,93*	1 133 774	*6,70*	1 159 967	*6,80*
Owies	2 186 967	*12,97*	2 171 933	*12,82*	2 220 414	*13,20*	2 204 432	*13,02*	2 212 080	*12,97*
Ziemniaki	2 671 786	*15,85*	2 717 641	*16,04*	2 715 066	*16,14*	2 739 783	*16,18*	2 797 609	*16,41*
Buraki cukrowe	185 020	*1,10*	148 639	*0,88*	116 059	*0,69*	99 044	*0,58*	111 999	*0,66*
Gryka	308 133	*1,83*	327 085	*1,93*	344 812	*2,05*	317 944	*1,88*	315 711	*1,85*
Proso	85 395	*0,51*	92 525	*0,55*	93 040	*0,55*	89 450	*0,53*	86 356	*0,51*
Kukurydza	94 261	*0,56*	98 247	*0,58*	96 936	*0,58*	91 123	*0,54*	90 528	*0,53*
Mieszanki na ziarno:										
jęczmień i owies	137 319	*0,81*	143 004	*0,84*	137 672	*0,82*	130 132	*0,77*	136 195	*0,80*
inne mieszanki ze zbóż	79 689	*0,47*	81 646	*0,48*	92 753	*0,55*	101 703	*0,60*	30 643	*0,18*
Groch	205 284	*1,22*	200 925	*1,19*	177 809	*1,06*	173 352	*1,02*	177 806	*1,04*
Fasola, bób, soczewica	35 317	*0,21*	37 685	*0,22*	39 448	*0,23*	39 832	*0,24*	38 904	*0,23*
Peluszka	41 535	*0,25*	42 406	*0,25*	53 956	*0,32*	58 845	*0,35*	60 641	*0,36*
Wyka i bobik	100 373	*0,60*	118 073	*0,70*	137 570	*0,82*	142 294	*0,84*	142 368	*0,83*
Koniczyna	894 439	*5,30*	869 787	*5,13*	877 526	*5,21*	919 856	*5,43*	915 273	*5,37*
Seradela	282 626	*1,68*	247 469	*1,46*	262 593	*1,56*	268 462	*1,58*	267 553	*1,57*
Łubin	356 790	*2,12*	335 614	*1,98*	359 255	*2,13*	365 337	*2,16*	356 272	*2,09*
Inne pastewne	64 801	*0,38*	61 673	*0,36*	93 554	*0,56*	102 627	*0,61*	181 252	*1,06*
Len	115 509	*0,69*	102 059	*0,60*	93 678	*0,56*	95 047	*0,56*	106 162	*0,62*
Konopie	31 844	*0,19*	30 909	*0,18*	31 821	*0,19*	32 047	*0,19*	32 608	*0,19*
Rzepak i rzepik	26 335	*0,16*	42 971	*0,25*	32 900	*0,20*	30 327	*0,18*	39 105	*0,23*
Chmiel	. [b]	.	. [b]	.	1 973	*0,01*	2 195	*0,01*	2 874	*0,02*
Tytoń	4 912	*0,03*	5 382	*0,03*	5 218	*0,03*	4 717	*0,03*	4 222	*0,02*
Inne okopowe	146 378	*0,87*	174 172	*1,03*	205 118	*1,22*	221 043	*1,30*	231 077	*1,36*
Drobne uprawy	30 864[b]	*0,18*	35 115[b]	*0,21*	57 041	*0,34*	65 866	*0,39*	73 113	*0,43*

a, b **Obacz uwagi na str. 11** — *a, b Voir les notes à la page 11.*

Tabl. 4. Zbiory w latach 1930—1934 — *Récoltes en 1930—1934*

Kwintale—*Quintaux*

Ziemiopłody	1930		1931		1932		1933		1934	
	ogółem	z *ha*	ogółem	z *ha*	ogółem	z *ha*	ogółem	z *ha*	ogółem	z *ha*
Pszenica ogółem	22 404 462	*13,6*	22 649 137	*12,5*	13 464 284	*7,8*	21 740 860	*12,8*	20 803 929	*11,9*
„ ozima	20 608 593	*13,7*	20 958 991	*12,5*	12 033 467	*7,7*	19 571 626	*12,9*	18 073 608	*12,1*
„ jara	1 795 869	*12,6*	1 690 146	*11,7*	1 430 817	*9,3*	2 169 234	*12,0*	2 730 321	*11,1*
Żyto ogółem	69 580 466	*11,8*	57 026 305	*9,9*	61 104 612	*10,8*	70 732 893	*12,2*	64 639 598	*11,5*
„ ozime	69 350 907	*11,8*	56 857 195	*9,9*	60 929 284	*10,8*	70 557 679	*12,3*	64 476 298	*11,5*
„ jare	229 559	*8,4*	169 110	*7,0*	175 328	*6,8*	175 214	*7,3*	163 300	*6,7*
Jęczmień ogółem	14 639 051	*11,9*	14 757 326	*11,6*	14 008 366	*11,6*	14 358 771	*12,3*	14 526 120	*12,3*
„ ozimy	773 019	*13,5*	672 048	*13,1*	550 580	*13,7*	499 047	*15,3*	396 605	*12,9*
„ jary	13 866 032	*11,8*	14 085 278	*11,5*	13 457 786	*11,5*	13 859 724	*12,2*	14 129 515	*12,3*
Owies	23 476 217	*10,7*	23 094 689	*10,6*	23 908 305	*10,8*	26 829 468	*12,2*	25 507 294	*11,6*
Ziemniaki	309023336	*116*	309883854	*114*	299745285	*110*	283300585	*103*	334704153	*121*
Buraki cukrowe	47 170 269	*255*	27 612 475	*186*	23 785 706	*205*	18 523 050	*187*	25 665 022	*229*
Gryka	2 095 003	*6,8*	2 373 515	*7,3*	2 060 453	*6,0*	1 676 354	*5,3*	1 948 815	*6,2*
Proso	1 023 750	*12,0*	1 341 983	*14,5*	1 044 977	*11,2*	775 252	*8,7*	856 246	*10,2*
Kukurydza	837 883	*8,9*	1 041 220	*10,6*	1 057 390	*10,9*	558 828	*6,1*	757 451	*8,4*
Mieszanki na ziarno:										
jęczmień i owies	1 889 784	*13,8*	2 211 552	*15,5*	1 894 967	*13,8*	1 896 845	*14,6*	1 681 248	*12,4*
inne mieszanki ze zbóż	1 043 997	*13,1*	1 117 740	*13,7*	1 144 278	*12,3*	1 334 985	*13,1*	303 418	*10,0*
Groch	1 861 901	*9,1*	1 761 708	*8,8*	1 697 088	*9,5*	1 758 439	*10,1*	1 219 037	*6,9*
Fasola, bób, soczewica	413 773	*11,7*	458 173	*12,2*	367 357	*9,3*	346 540	*8,7*	331 393	*8,6*
Peluszka nasienie	218 205	*10,0*	286 147	*11,9*	331 523	*10,1*	396 395	*10,6*	251 189	*7,3*
Peluszka pasza	397 803	*23,2*	440 314	*27,0*	417 078	*21,6*	425 835	*22,2*	412 697	*18,0*
Wyka i bobik nasienie	506 894	*11,3*	605 872	*11,4*	651 611	*9,2*	698 269	*9,8*	527 277	*7,4*
Wyka i bobik pasza	1 062 800	*21,3*	1 496 546	*24,6*	1 267 132	*19,9*	1 429 639	*21,4*	1 161 527	*16,6*
Koniczyna nasienie	.	.	.	.	381 622	*2,1*	330 463	*2,0*	282 368	*1,8*
Koniczyna pasza	34 093 806	*38,1*	24 603 344	*30,4*	17 892 507	*29,8*	22 479 723	*35,2*	18 893 523	*29,6*
Seradela nasienie	587 378	*5,8*	829 886	*7,3*	758 362	*6,1*	757 056	*6,2*	644 781	*5,7*
Seradela pasza	3 042 953	*23,8*	2 397 582	*23,4*	1 340 591	*17,6*	1 401 442	*19,2*	1 433 871	*17,3*
Łubin nasienie	1 415 639	*11,5*	1 666 981	*12,8*	1 622 009	*11,0*	1 559 997	*11,4*	1 365 902	*10,6*
Inne pastewne pasza	996 310	*22,8*	985 107	*23,0*	1 251 661	*23,4*	1 207 753	*21,1*	1 711 617	*18,7*
Len — nasienie	593 109	*5,1*	493 141	*4,8*	416 707	*4,4*	450 604	*4,7*	553 623	*5,2*
Len — włókno	441 343	*3,8*	342 967	*3,4*	255 968	*2,7*	266 193	*2,8*	308 188	*2,9*
Konopie — nasienie	219 266	*6,9*	213 649	*6,9*	141 812	*4,5*	156 806	*4,9*	168 010	*5,2*
Konopie — włókno	209 118	*6,6*	144 118	*4,7*	101 032	*3,2*	104 295	*3,3*	104 031	*3,2*
Rzepak i rzepik	276 505	*10,5*	436 844	*10,2*	234 674	*7,1*	278 462	*9,2*	385 343	*8,6*
Chmiel	.	.	.	.	15 586	*7,9*	11 527	*5,3*	14 388	*5,1*
Tytoń	59 329	*12,1*	81 358	*15,1*	85 827	*16,4*	72 267	*15,3*	66 890	*15,8*

Voir le texte français à la page 11.

Tabl. 5. Ogólna powierzchnia zasiewów i zbiory według wielkości gospodarstw

Superficie des cultures et récoltes d'après la grandeur des exploitations agricoles

1934

Ziemiopłody	Gospodarstwa posiadające ogólnego obszaru — *Exploitations dont la superficie totale s'élevait à* — 50 *ha* i więcej—*50 ha et plus*: Powierzchnia *ha* [a] *Superficie en ha* [a]	Plon z *ha* w *q* *Récolte moyenne par ha en q*	Ogólny zbiór *q* *Récolte globale en q*	poniżej 50 *ha*—*moins de 50 ha*: Powierzchnia *ha* [a] *Superficie en ha* [a]	Plon z *ha* w *q* *Récolte moyenne par ha en q*	Ogólny zbiór *q* *Récolte globale en q*	Cultures
Ogółem powierzchnia zasiana	**2 746 831**	×	×	**14 138 840**	×	×	**Total de la superficie ensemencée**
Pszenica ogółem	391 464	14,3	5 612 724	1 354 689	11,2	15 191 205	Froment — total
„ ozima	305 144	14,7	4 498 688	1 194 373	11,4	13 574 920	„ d'hiver
„ jara	86 320	12,9	1 114 036	160 316	10,1	1 616 285	„ d'été
Żyto ogółem	714 154	13,5	9 643 929	4 924 735	11,2	54 995 669	Seigle — total
„ ozime	711 238	13,5	9 618 731	4 903 235	11,2	54 857 567	„ d'hiver
„ jare	2 916	8,6	25 198	21 500	6,4	138 102	„ d'été
Jęczmień ogółem	178 215	15,6	2 784 936	999 012	11,8	11 741 184	Orge-total
„ ozimy	14 612	14,6	212 672	16 115	11,4	183 933	„ d'hiver
„ jary	163 603	15,7	2 572 264	982 897	11,8	11 557 251	„ d'été
Owies	282 606	13,9	3 918 937	1 907 412	11,3	21 588 357	Avoine
Ziemniaki	360 999	146	52 834 161	2 400 758	117	281 869 992	Pommes de terre
Buraki cukrowe	89 947	235	21 130 319	22 052	206	4 534 703	Betteraves à sucre
Gryka	17 973	6,8	122 102	297 302	6,1	1 826 713	Sarrasin
Proso	2 717	11,0	29 962	81 515	10,1	826 284	Millet
Kukurydza	8 535	8,6	73 669	81 638	8,4	683 782	Maïs
Mieszanki na ziarno:							Mélanges pour graines:
jęczmień i owies	44 717	13,6	610 065	90 669	11,8	1 071 183	orge et avoine
inne mieszanki ze zbóż	6 996	11,0	77 287	23 419	9,7	226 131	autres mélanges de blés
Groch	51 534	7,2	371 725	125 716	6,7	847 312	Pois
Fasola, bób, soczewica	3 845	8,6	32 876	34 545	8,6	298 517	Haricots, lentilles et fèves
Peluszka ogółem	24 348	×	×	36 183	×	×	Pois gris — total
„ nasienie	14 262	7,1	101 265	20 254	7,4	149 924	„ „ pour semences
„ pasza	8 618	17,9	153 963	14 324	18,1	258 734	„ „ „ fourrage
Wyka i bobik ogółem	32 642	×	×	108 112	×	×	Vesces et fèves — total
„ „ nasienie	17 007	7,5	127 009	53 855	7,4	400 268	„ „ pour semences
„ „ pasza	15 635	16,4	255 990	54 257	16,7	905 537	„ „ „ fourrage
Koniczyna ogółem	224 633	×	×	676 231	×	×	Trèfle — total
„ nasienie	49 663	2,0	98 070	104 336	1,8	184 298	„ pour semences
„ pasza	139 189	30,5	4 241 759	498 414	29,4	14 651 764	„ „ fourrage
Seradela ogółem	39 193	×	×	227 984	×	×	Seradelle — total
„ nasienie	17 204	5,8	99 979	96 396	5,7	544 802	„ pour semences
„ pasza	9 027	17,0	153 630	73 750	17,4	1 280 241	„ „ fourrage
Łubin ogółem	67 040	×	×	288 249	×	×	Lupin — total
„ nasienie	27 721	10,3	286 236	101 356	10,7	1 079 666	„ pour semences
Inne pastewne ogółem	80 014	×	×	100 261	×	×	Autres fourragères — total
„ „ pasza	36 965	19,3	711 675	54 783	18,3	999 942	„ „ pour fourrage
Len nasienie	4 856	5,5	26 534	101 075	5,2	527 089	Lin graine
„ włókno		2,8	13 501		2,9	294 687	„ filasse
Konopie nasienie	435	5,1	2 214	32 008	5,2	165 796	Chanvre graine
„ włókno		2,8	1 237		3,2	102 794	„ filasse
Rzepak i rzepik	19 368	9,5	183 877	19 613	7,7	151 466	Colza et navette
Chmiel	1 422	4,2	6 029	1 426	5,9	8 359	Houblon
Inne okopowe	68 569	×	×	158 402	×	×	Racines et tubercules
Drobne uprawy[b]	30 609	×	×	45 834	×	×	Petites cultures[b]

a Bez powierzchni zniszczonej przez powódź. *b* Łącznie z tytoniem.

a Non compris la superficie des cultures détruites par l'inondation. b Y compris le tabac.

Uwagi do tablicy 3 na str. 10 — *Notes au tableau 3 à la page 10*

a Przed powodzią lipcową. *b* W latach 1930 i 1931 chmiel był włączony do drobnych upraw.

a Avant l'inondation de juillet. b En 1930 et 1931 le houblon était compris dans les petites cultures.

Tabl. 6. Powierzchnia zasiewów i zbiory według województw

Superficie des cultures et récoltes par départements

1934

Województwa *Départements*	Pszenica — *Froment* ogółem *total*	ozima *d'hiver*	jara *d'été*	Żyto — *Seigle* ogółem *total*	ozime *d'hiver*	jare *d'été*	Jęczmień — *Orge* ogółem *total*	ozimy *d'hiver*	jary *d'été*	Owies *Avoine*
Powierzchnia *ha* — *Superficie en ha*										
Polska	**1 746 153**	**1 499 517**	**246 636**	**5 638 889**	**5 614 473**	**24 416**	**1 177 227**	**30 727**	**1 146 500**	**2 190 018**
Warszawa	155 559	137 777	17 782	743 966	743 267	699	72 772	2 150	70 622	136 198
Łódź	65 236	59 504	5 732	532 650	532 471	179	25 322	1 526	23 796	100 073
Kielce	125 182	117 730	7 452	512 069	511 339	730	111 652	593	111 059	168 068
Lublin	209 983	190 174	19 809	515 795	515 071	724	116 864	1 022	115 842	216 945
Białystok	75 545	55 722	19 823	452 759	450 775	1 984	64 784	282	64 502	189 762
Wilno	23 236	14 876	8 360	298 700	294 712	3 988	61 363	186	61 177	136 123
Nowogródek	24 238	11 229	13 009	270 047	268 752	1 295	62 436	42	62 394	121 377
Polesie	22 812	15 792	7 020	283 696	282 717	979	33 797	107	33 690	80 865
Wołyń	246 547	197 261	49 286	386 658	386 230	428	124 519	398	124 121	197 092
Poznań	144 249	124 824	19 425	607 512	606 043	1 469	109 027	13 503	95 524	125 284
Pomorze	59 137	51 821	7 316	298 454	296 968	1 486	51 843	2 886	48 957	59 398
Śląsk	10 084	9 670	414	54 199	53 823	376	5 384	994	4 390	31 998
Kraków	86 213	84 937	1 276	161 192	159 293	1 899	56 101	3 117	52 984	180 340
Lwów	191 952	171 905	20 047	293 555	287 206	6 349	102 081	2 846	99 235	248 470
Stanisławów	88 847	74 956	13 891	79 595	78 154	1 441	34 546	831	33 715	84 092
Tarnopol	217 333	181 339	35 994	148 042	147 652	390	144 736	244	144 492	113 933
Ogólny zbiór *q* — *Récolte globale en q*										
Polska	**20 803 929**	**18 073 608**	**2 730 321**	**64 639 598**	**64 476 298**	**163 300**	**14 526 120**	**396 605**	**14 129 515**	**25 507 294**
Warszawa	2 186 338	1 941 220	245 118	9 732 832	9 726 136	6 696	1 185 715	33 200	1 152 515	2 114 612
Łódź	1 015 099	929 413	85 686	7 412 415	7 410 656	1 759	390 765	24 190	366 575	1 684 987
Kielce	1 681 226	1 586 127	95 099	6 187 036	6 180 362	6 674	1 432 068	8 504	1 423 564	2 438 603
Lublin	2 722 386	2 478 998	243 388	6 229 253	6 223 303	5 950	1 587 301	12 058	1 575 243	3 015 794
Białystok	836 355	644 819	191 536	4 809 301	4 794 687	14 614	713 814	2 462	711 352	1 892 024
Wilno	208 255	139 046	69 209	2 751 281	2 727 136	24 145	542 036	1 576	540 460	1 112 978
Nowogródek	252 572	119 701	132 871	2 947 171	2 937 438	9 733	713 789	430	713 359	1 301 949
Polesie	239 709	172 202	67 507	3 071 770	3 063 908	7 862	358 318	790	357 528	814 926
Wołyń	2 858 951	2 306 948	552 003	4 127 100	4 123 102	3 998	1 612 509	4 131	1 608 378	2 259 910
Poznań	2 311 403	1 998 780	312 623	7 823 882	7 808 963	14 919	1 770 022	192 971	1 577 051	1 785 543
Pomorze	1 095 862	966 880	128 982	3 730 985	3 718 550	12 435	902 930	42 313	860 617	854 983
Śląsk	159 609	153 281	6 328	824 474	821 153	3 321	87 756	15 800	71 956	485 031
Kraków	752 186	742 422	9 764	1 497 317	1 486 642	10 675	478 398	27 957	450 441	1 759 015
Lwów	1 634 127	1 479 083	155 044	2 043 477	2 012 798	30 679	873 269	21 192	852 077	2 008 429
Stanisławów	830 729	711 912	118 817	523 377	515 869	7 508	321 245	6 922	314 323	825 970
Tarnopol	2 019 122	1 702 776	316 346	927 927	925 595	2 332	1 556 185	2 109	1 554 076	1 152 540
Plon z *ha* w *q* — *Récolte moyenne par ha en q*										
Polska	**11,9**	**12,1**	**11,1**	**11,5**	**11.5**	**6,7**	**12,3**	**12,9**	**12,3**	**11,6**
Warszawa	14,1	14,1	13,8	13,1	13,1	9,6	16,3	15,4	16,3	15,5
Łódź	15,6	15,6	14,9	13,9	13,9	9,8	15,4	15,9	15,4	16,8
Kielce	13,4	13,5	12,8	12,1	12,1	9,1	12,8	14,3	12,8	14,5
Lublin	13,0	13,0	12,3	12,1	12,1	8,2	13,6	11,8	13,6	13,9
Białystok	11,1	11,6	9,7	10,6	10,6	7,4	11,0	8,7	11,0	10,0
Wilno	9,0	9,3	8,3	9,2	9,3	6,1	8,8	8,5	8,8	8,2
Nowogródek	10,4	10,7	10,2	10,9	10,9	7,5	11,4	10,2	11,4	10,7
Polesie	10,5	10,9	9,6	10,8	10,8	8,0	10,6	7,4	10,6	10,1
Wołyń	11,6	11,7	11,2	10,7	10,7	9,3	12,9	10,4	13,0	11,5
Poznań	16,0	16,0	16,1	12,9	12,9	10,2	16,2	14,3	16,5	14,3
Pomorze	18,5	18,7	17,6	12,5	12,5	8,4	17,4	14,7	17,6	14,4
Śląsk	15,8	15,9	15,3	15,2	15,3	8,8	16,3	15,9	16,4	15,2
Kraków	8,7	8,7	7,7	9,3	9,3	5,6	8,5	9,0	8,5	9,8
Lwów	8,5	8,6	7,7	7,0	7,0	4,8	8,6	7,4	8,6	8,1
Stanisławów	9,4	9,5	8,6	6,6	6,6	5,2	9,3	8,3	9,3	9,8
Tarnopol	9,3	9,4	8,8	6,3	6,3	6,0	10,8	8,6	10,8	10,1

Tabl. 6. Powierzchnia zasiewów i zbiory według województw (c. d.)

Superficie des cultures et récoltes par départements (suite)

1934

Województwa *Départements*	Ziemniaki *Pommes de terre*	Buraki cukrowe *Betteraves à sucre*	Gryka *Sarrasin*	Proso *Millet*	Kukurydza *Maïs*	Mieszanki ze zbóż na ziarno *Mélanges de blés pour graines*: jeczmień i owies *orge et avoine*	Mieszanki ze zbóż na ziarno *Mélanges de blés pour graines*: inne *autres*	Groch *Pois*	Fasola, bób, soczewica *Haricots, lentilles, fèves*	Peluszka nasienie *Pois gris pour semences*
Powierzchnia *ha* — *Superficie en ha*										
Polska	**2 761 757**	**111 999**	**315 275**	**84 232**	**90 173**	**135 386**	**30 415**	**177 250**	**38 390**	**34 516**
Warszawa	277 587	18 070	9 233	2 078	150	8 995	2 321	12 321	720	9 771
Łódź	206 967	5 631	2 012	2 186	108	3 110	484	5 203	1 218	1 975
Kielce	258 243	3 761	7 395	9 285	146	2 619	522	5 853	2 136	1 009
Lublin	259 969	10 730	43 817	10 607	87	12 491	1 033	7 131	2 003	2 207
Białystok	192 979	175	21 311	959	19	3 099	1 542	26 473	1 332	5 918
Wilno	101 831	—	17 117	5	—	1 460	1 821	29 481	1 947	2 147
Nowogródek	109 743	—	31 748	169	1	720	1 135	12 876	464	3 704
Polesie	130 672	—	24 654	12 469	53	392	138	3 343	1 380	569
Wołyń	171 210	6 006	75 288	20 913	525	4 213	434	15 571	5 130	93
Poznań	272 414	45 764	454	201	1 059	50 656	5 453	25 254	616	1 963
Pomorze	130 896	11 858	1 001	13	57	21 414	5 357	13 456	485	4 596
Śląsk	40 141	702	13	—	51	1 942	95	59	316	62
Kraków	137 143	262	284	1 596	268	4 727	756	1 661	1 676	49
Lwów	218 577	4 958	14 711	12 547	1 916	4 426	1 324	4 035	4 688	80
Stanisławów	107 507	2 524	4 132	3 809	46 492	2 246	2 147	2 393	5 195	54
Tarnopol	145 878	1 558	62 105	7 395	39 241	12 876	5 853	12 140	9 084	319
Ogólny zbiór *q* — *Récolte globale en q*										
Polska	**334 704 153**	**25 665 022**	**1 948 815**	**856 246**	**757 451**	**1 681 248**	**303 418**	**1 219 037**	**331 393**	**251 189**
Warszawa	37 620 509	4 298 228	71 625	25 862	2 032	120 106	25 645	78 055	6 368	70 709
Łódź	31 621 512	1 359 580	15 736	32 166	1 718	41 064	6 382	45 235	15 374	16 906
Kielce	31 793 905	699 690	52 743	120 093	2 664	33 507	5 423	50 659	25 322	8 831
Lublin	35 318 733	2 024 337	281 395	118 737	1 336	175 955	12 852	64 971	22 308	18 766
Białystok	23 798 560	23 377	107 659	10 365	334	29 455	13 254	205 483	10 016	47 400
Wilno	11 759 713	—	97 224	36	—	10 616	12 776	146 053	14 534	12 387
Nowogródek	13 717 053	—	180 058	1 258	18	6 749	9 716	123 722	4 862	36 966
Polesie	13 558 771	—	123 568	102 524	917	3 863	1 536	31 653	13 389	4 804
Wołyń	17 931 202	1 121 213	430 387	214 129	6 375	43 394	4 145	102 636	56 907	759
Poznań	42 552 447	11 180 127	2 563	2 085	12 656	668 337	64 848	195 299	3 934	9 415
Pomorze	15 427 290	3 183 776	5 383	110	671	315 239	59 828	54 400	3 472	20 560
Śląsk	5 383 503	164 676	109	—	808	26 110	1 260	775	4 155	856
Kraków	9 235 595	48 441	1 162	13 854	2 931	44 589	6 560	10 244	12 821	265
Lwów	17 015 525	850 240	68 248	104 534	15 186	36 186	9 715	22 521	30 026	451
Stanisławów	11 494 945	435 004	27 568	42 705	402 415	18 757	16 582	16 090	39 683	351
Tarnopol	16 474 890	276 333	483 387	67 788	307 390	107 321	52 896	71 241	68 222	1 763
Plon z *ha* w *q* — *Récolte globale en q*										
Polska	**121**	**229**	**6,2**	**10,2**	**8,4**	**12,4**	**10,0**	**6,9**	**8,6**	**7,3**
Warszawa	136	238	7,8	12,4	13,5	13,4	11,0	6,3	8,8	7,2
Łódź	153	241	7,8	14,7	15,9	13,2	13,2	8,7	12,6	8,6
Kielce	123	186	7,1	12,9	18,2	12,8	10,4	8,7	11,9	8,8
Lublin	136	189	6,4	11,2	15,4	14,1	12,4	9,1	11,1	8,5
Białystok	123	134	5,1	10,8	17,6	9,5	8,6	7,8	7,5	8,0
Wilno	115	—	5,7	7,2	—	7,3	7,0	5,0	7,5	5,8
Nowogródek	125	—	5,7	7,4	18,0	9,4	8,6	9,6	10,5	10,0
Polesie	104	—	5,0	8,2	17,3	9,9	11,1	9,5	9,7	8,4
Wołyń	105	187	5,7	10,2	12,1	10,3	9,6	6,6	11,1	8,2
Poznań	156	244	5,6	10,4	12,0	13,2	11,9	7,7	6,4	4,8
Pomorze	118	268	5,4	8,5	11,8	14,7	11,2	4,0	7,2	4,5
Śląsk	134	235	8,4	—	15,8	13,4	13,3	13,1	13,1	13,8
Kraków	67	184	4,1	8,7	10,9	9,4	8,7	6,2	7,6	5,4
Lwów	78	171	4,6	8,3	7,9	8,2	7,3	5,6	6,4	5,6
Stanisławów	107	172	6,7	11,2	8,7	8,4	7,7	6,7	7,6	6,5
Tarnopol	113	177	7,8	9,2	7,8	8,3	9,0	5,9	7,5	5,5

Tabl. 6. Powierzchnia zasiewów i zbiory według województw (dok.)

Superficie des cultures et rcoltes par départements (fin)

1934

Województwa *Départements*	Wyka i bobik nasienie *Vesces, féveroles pour semences*	Koniczyna nasienie *Trèfle pour semences*	Seradela nasienie *Seradelle pour semences*	Łubin nasienie *Lupin pour semences*	Len — *Lin* Nasienie *Graine*	Len — *Lin* Włókno *Filasse*	Konopie—*Chanvre* Nasienie *Graine*	Konopie—*Chanvre* Włókno *Filasse*	Rzepak i rzepik ozimy i jary *Colza et navette d'hiver et d'été*	Chmiel *Houblon*	Tytoń *Tabac*
Powierzchnia *ha* — *Superficie en ha*											
Polska	**70 862**	**153 999**	**113 600**	**129 077**	**105 931**		**32 443**		**38 981**	**2 848**	**4 222**
Warszawa	9 480	16 648	31 372	16 546	3 665		75		6 782	24	—
Łódź	3 477	5 702	18 819	21 972	2 138		76		3 514	80	—
Kielce	6 924	7 215	6 815	18 626	2 620		471		3 104	129	336
Lublin	8 068	13 917	13 296	8 469	9 380		3 158		5 061	532	816
Białystok	6 694	6 783	7 708	9 193	11 718		961		1 457	2	277
Wilno	4 004	6 158	2 467	3 477	24 794		965		21	—	—
Nowogródek	1 668	8 018	8 070	5 631	14 120		750		138	—	—
Polesie	877	1 410	4 281	5 424	11 775		2 236		378	—	—
Wołyń	5 489	25 254	343	2 311	7 894		8 116		10 047	1 499	376
Poznań	3 241	7 882	13 252	23 750	2 501		71		4 779	181	—
Pomorze	3 548	9 999	6 638	6 791	199		18		1 149	—	301
Śląsk	93	1 042	20	70	57		—		38	—	24
Kraków	516	7 768	31	1 009	1 778		276		93	19	8
Lwów	4 135	11 652	457	5 470	8 683		5 916		537	58	—
Stanisławów	1 760	6 115	—	68	3 007		3 798		410	15	322
Tarnopol	10 888	18 436	31	270	1 602		5 556		1 473	309	1 762
Ogólny zbiór *q* — *Récolte globale en q*											
Polska	**527 277**	**282 368**	**644 781**	**1 365 902**	**553 623**	**308 188**	**168 010**	**104 031**	**335 343**	**14 388**	**66 890**
Warszawa	67 013	32 512	209 350	178 050	23 040	14 089	424	231	58 301	114	—
Łódź	30 166	12 646	130 343	238 696	14 291	7 885	415	247	37 130	302	—
Kielce	63 179	12 694	39 831	217 529	16 470	8 070	2 770	1 712	31 038	570	6 150
Lublin	68 868	25 960	74 874	102 171	55 639	34 664	18 221	11 990	45 036	2 384	12 867
Białystok	51 148	13 907	41 161	113 392	69 747	38 460	4 892	3 730	10 164	11	6 139
Wilno	24 629	11 542	9 868	40 155	115 433	63 251	3 762	2 644	104	—	—
Nowogródek	14 842	17 449	34 834	80 316	82 322	42 302	3 693	2 559	612	—	—
Polesie	6 999	2 538	17 264	67 492	62 572	34 231	10 376	8 815	3 019	—	—
Wołyń	46 837	41 147	1 572	27 370	38 868	22 876	44 579	26 914	81 759	9 123	8 617
Poznań	15 763	14 678	48 720	180 732	14 371	6 343	457	169	36 882	659	—
Pomorze	15 865	21 421	34 695	60 497	1 043	469	72	36	9 250	—	5 928
Śląsk	1 402	1 459	164	707	191	202	—	—	436	—	185
Kraków	3 324	12 346	118	8 845	6 360	5 408	932	770	717	81	137
Lwów	25 460	17 687	1 837	47 034	32 264	19 051	25 131	15 411	4 495	141	—
Stanisławów	12 262	11 197	—	410	13 121	6 859	19 615	10 775	3 373	42	2 374
Tarnopol	79 520	33 185	150	2 506	7 891	4 028	32 671	18 028	13 027	961	24 493
Plon z *ha* w *q* — *Récolte moyenne par ha en q*											
Polska	**7,4**	**1,8**	**5,7**	**10,6**	**5,2**	**2,9**	**5,2**	**3,2**	**8,6**	**5,1**	**15,8**
Warszawa	7,1	2,0	6,7	10,8	6,3	3,8	5,7	3,1	8,6	4,8	—
Łódź	8,7	2,2	6,9	10,9	6,7	3,7	5,5	3,3	10,6	3,8	—
Kielce	9,1	1,8	5,8	11,7	6,3	3,1	5,9	3,6	10,0	4,4	18,3
Lublin	8,5	1,9	5,6	12,1	5,9	3,7	5,8	3,8	8,9	4,5	15,8
Białystok	7,6	2,1	5,3	12,3	6,0	3,3	5,1	3,9	7,0	5,5	22,2
Wilno	6,2	1,9	4,0	11,5	4,7	2,6	3,9	2,7	5,0	—	—
Nowogródek	8,9	2,2	4,3	14,3	5,8	3,0	4,9	3,4	4,4	—	—
Polesie	8,0	1,8	4,0	12,4	5,3	2,9	4,6	3,9	8,0	—	—
Wołyń	8,5	1,6	4,6	11,8	4,9	2,9	5,5	3,3	8,1	6,1	22,9
Poznań	4,9	1,9	3,7	7,6	5,7	2,5	6,4	2,4	7,7	3,6	—
Pomorze	4,5	2,1	5,2	8,9	5,2	2,4	4,0	2,0	8,1	—	19,7
Śląsk	15,1	1,4	8,2	10,1	3,4	3,5	—	—	11,5	—	7,7
Kraków	6,4	1,6	3,8	8,8	3,6	3,0	3,4	2,8	7,7	4,3	17,2
Lwów	6,2	1,5	4,0	8,6	3,7	2,2	4,2	2,6	8,4	2,4	—
Stanisławów	7,0	1,8	—	6,0	4,4	2,3	5,2	2,8	8,2	2,8	7,4
Tarnopol	7,3	1,8	4,8	9,3	4,9	2,5	5,9	3,2	8,8	3,1	13,9

Tabl. 7. Powierzchnia łąk i zbiory siana według województw

Superficie des prairies et récoltes du foin par départements

1934

Województwa *Départements*	Ogółem *Total*	Łąki polne—*Prairies ordinaires*			Łąki nizinne—*Prairies basses*			Łąki meljorowane *Prairies améliorées*		
		Razem *Ensemble*	Pokos—*Fauchage* I	Pokos—*Fauchage* II	Razem *Ensemble*	Pokos—*Fauchage* I	Pokos—*Fauchage* II	Razem *Ensemble*	Pokos—*Fauchage* I	Pokos—*Fauchage* II
Powierzchnia *ha* — *Superficie en ha*										
Polska	**3 799 369**	**986 226**	**980 350**	**459 708**	**2 699 100**	**2 688 844**	**1 400 407**	**114 043**	**113 607**	**80 589**
Warszawa	174 627	44 625	44 313	24 840	127 188	125 920	84 587	2 814	2 814	2 293
Łódź	120 137	29 731	29 731	17 334	86 446	86 446	65 730	3 960	3 960	3 012
Kielce	145 742	39 755	39 739	27 407	103 023	102 222	77 758	2 964	2 964	2 574
Lublin	294 260	40 681	40 681	27 391	247 988	247 899	176 443	5 591	5 591	4 182
Białystok	315 619	66 627	66 627	29 245	246 510	246 510	118 232	2 482	2 482	1 108
Wilno	337 831	178 136	178 136	22 047	158 651	158 651	29 374	1 044	1 044	272
Nowogródek	273 885	45 678	45 678	16 869	226 629	226 629	84 382	1 578	1 578	670
Polesie	689 375	62 807	62 807	17 566	622 429	622 429	158 096	4 139	4 139	277
Wołyń	433 259	69 933	69 933	43 256	359 212	359 212	243 187	4 114	4 114	3 138
Poznań	196 535	49 140	49 140	24 157	108 786	108 786	73 922	38 609	38 609	28 888
Pomorze	104 453	44 411	44 411	23 994	42 904	42 904	26 791	17 138	17 138	11 855
Śląsk	30 845	11 098	11 098	9 142	16 484	16 484	15 174	3 263	3 263	3 107
Kraków	110 707	63 684	59 817	41 716	43 320	39 419	27 283	3 703	3 441	2 908
Lwów	272 193	90 192	88 511	58 459	170 562	166 365	123 857	11 439	11 265	8 119
Stanisławów	201 958	132 242	132 242	64 389	63 839	63 839	38 921	5 877	5 877	4 004
Tarnopol	97 943	17 486	17 486	11 896	75 129	75 129	56 670	5 328	5 328	4 182
Ogólny zbior *q* — *Récolte globale en q*										
Polska	**71 916 425**	**17 292 935**	**11 739 648**	**5 553 287**	**51 574 813**	**34 116 320**	**17 458 493**	**3 048 677**	**1 726 510**	**1 322 167**
Warszawa	4 528 633	1 043 137	677 989	365 148	3 380 512	2 052 496	1 328 016	104 984	59 704	45 280
Łódź	2 999 226	620 935	395 455	225 480	2 242 549	1 301 790	940 759	135 742	79 731	56 011
Kielce	3 841 557	938 537	560 320	378 217	2 801 922	1 635 552	1 166 370	101 098	55 538	45 560
Lublin	7 868 012	1 054 636	632 815	421 821	6 616 822	4 040 754	2 576 068	196 554	114 570	81 984
Białystok	6 832 147	1 438 171	1 054 885	383 286	5 324 170	3 817 813	1 506 357	69 806	46 312	23 494
Wilno	3 799 757	2 038 290	1 849 497	188 793	1 748 374	1 508 091	240 283	13 093	10 971	2 122
Nowogródek	4 345 605	774 797	620 677	154 120	3 538 301	2 851 502	686 799	32 507	24 026	8 481
Polesie	9 423 400	908 566	735 853	172 713	8 441 748	6 867 468	1 574 280	73 086	67 754	5 332
Wołyń	7 817 419	1 241 601	708 987	532 614	6 449 810	3 750 434	2 699 376	126 008	73 694	52 314
Poznań	3 866 901	735 065	455 298	279 767	2 197 210	1 218 684	978 526	934 626	484 952	449 674
Pomorze	2 549 947	984 920	645 022	339 898	1 083 070	675 957	407 113	481 957	282 392	199 565
Śląsk	920 151	303 370	173 434	129 936	499 310	275 219	224 091	117 471	64 548	52 923
Kraków	2 007 893	1 103 246	681 914	421 332	813 774	516 389	297 385	90 873	51 615	39 258
Lwów	5 188 303	1 501 442	840 855	660 587	3 399 115	1 863 288	1 535 827	287 746	161 090	126 656
Stanisławów	3 824 885	2 292 307	1 548 433	743 874	1 379 084	882 962	496 122	153 494	86 792	66 702
Tarnopol	2 102 589	313 915	158 214	155 701	1 659 042	857 921	801 121	129 632	62 821	66 811
Plon z *ha* w *q* — *Récolte moyenne par ha en q*										
Polska	**18,9**	**17,5**	**12,0**	**12,1**	**19,1**	**12,7**	**12,5**	**26,7**	**15,2**	**16,4**
Warszawa	25,9	23,4	15,3	14,7	26,6	16,3	15,7	37,3	21,2	19,7
Łódź	25,0	20,9	13,3	13,0	25,9	15,1	14,3	34,3	20,1	18,6
Kielce	26,4	23,6	14,1	13,8	27,2	16,0	15,0	34,1	18,7	17,7
Lublin	26,7	25,9	15,6	15,4	26,7	16,3	14,6	35,2	20,5	19,6
Białystok	21,6	21,6	15,8	13,1	21,6	15,5	12,7	28,1	18,7	21,2
Wilno	11,2	11,4	10,4	8,6	11,0	9,5	8,2	12,5	10,5	7,8
Nowogródek	15,9	17,0	13,6	9,1	15,6	12,6	8,1	20,6	15,2	12,7
Polesie	13,7	14,5	11,7	9,8	13,6	11,0	10,0	17,7	16,4	19,2
Wołyń	18,0	17,8	10,1	12,3	18,0	10,4	11,1	30,6	17,9	16,7
Poznań	19,7	15,0	9,3	11,6	20,2	11,2	13,2	24,2	12,6	15,6
Pomorze	24,4	22,2	14,5	14,2	25,2	15,8	15,2	28,1	16,5	16,8
Śląsk	29,8	27,3	15,6	14,2	30,3	16,7	14,8	36,0	19,8	17,0
Kraków	18,1	17,3	11,4	10,1	18,8	13,1	10,9	24,5	15,0	13,5
Lwów	19,1	16,6	9,5	11,3	19,9	11,2	12,4	25,2	14,3	15,6
Stanisławów	18,9	17,3	11,7	11,6	21,6	13,8	12,7	26,1	14,8	16,7
Tarnopol	21,5	18,0	9,0	13,1	22,1	11,4	14,1	24,3	11,8	16,0

Tabl. 8. Powierzchnia i zbiory ziemiopłodów przeznaczonych na paszę według województw

Superficie et récoltes des plantes fourragères par départements

1934

Województwo / *Départements*	Koniczyna — *Trèfle*			Peluszka / *Pois gris*	Wyka i bobik / *Vesces et féveroles*	Seradela / *Seradelle*	Inne pastewne oraz mieszanki / *Autres fourragères et mélanges*
	Razem / *Ensemble*	Pokos — *Fauchage* I	Pokos — *Fauchage* II				
	Powierzchnia *ha* — *Superficie en ha*						
Polska	**637 603**	**637 603**	**460 393**	**22 942**	**69 892**	**82 777**	**91 748**
Warszawa	52 597	52 597	39 974	5 463	8 076	17 403	11 833
Łódź	16 333	16 333	10 617	1 468	3 861	7 442	4 616
Kielce	44 404	44 404	32 370	934	6 793	7 772	6 428
Lublin	61 657	61 657	49 713	2 802	8 947	12 094	7 947
Białystok	33 893	33 893	26 266	3 157	6 146	8 892	5 837
Wilno	34 573	34 573	20 485	893	2 741	3 428	3 297
Nowogródek	41 717	41 717	25 555	3 530	2 434	9 399	2 268
Polesie	9 022	9 022	6 070	642	2 594	6 153	1 751
Wołyń	47 915	47 915	33 158	136	6 856	590	7 231
Poznań	19 964	19 964	5 811	1 510	2 109	5 009	12 993
Pomorze	27 841	27 841	13 786	1 374	3 709	2 987	4 305
Śląsk	12 913	12 913	10 408	247	209	131	1 378
Kraków	74 619	74 619	58 143	247	1 419	256	3 055
Lwów	76 080	76 080	61 747	136	5 322	1 173	5 897
Stanisławów	42 252	42 252	34 956	55	2 640	—	2 014
Tarnopol	41 823	41 823	31 334	348	6 036	48	10 898
	Ogólny zbiór *q* — *Récolte globale en q*						
Polska	**18 893 523**	**10 565 761**	**8 327 762**	**412 697**	**1 161 527**	**1 433 871**	**1 711 617**
Warszawa	1 860 729	1 042 951	817 778	103 280	145 702	343 107	258 447
Łódź	511 673	327 360	184 313	25 915	65 412	120 727	96 373
Kielce	1 500 435	872 953	627 482	16 894	123 142	129 945	122 933
Lublin	2 446 875	1 361 308	1 085 567	59 865	184 153	245 859	183 138
Białystok	1 299 035	739 956	559 079	59 159	115 506	170 935	113 657
Wilno	910 518	567 198	343 320	12 730	40 105	40 997	49 428
Nowogródek	1 114 206	699 007	415 199	72 330	45 840	152 729	42 736
Polesie	292 518	184 826	107 692	12 826	48 188	118 454	33 441
Wołyń	1 199 747	615 720	584 027	2 186	113 659	9 269	105 330
Poznań	264 541	193 820	70 721	15 389	19 648	41 034	237 655
Pomorze	735 041	497 619	237 422	17 383	46 920	40 367	84 167
Śląsk	493 801	286 465	207 336	5 660	4 299	1 995	22 048
Kraków	2 017 130	1 142 546	874 584	3 188	17 805	3 348	42 904
Lwów	1 926 510	929 654	996 856	1 855	65 995	14 290	109 784
Stanisławów	1 346 572	706 732	639 840	781	37 068	—	28 521
Tarnopol	974 192	397 646	576 546	3 256	88 085	815	181 055
	Plon z *ha* w *q* — *Récolte moyenne par ha en q*						
Polska	**29,6**	**16,6**	**18,1**	**18,0**	**16,6**	**17,3**	**18,7**
Warszawa	35,4	19,8	20,5	18,9	18,0	19,7	21,8
Łódź	31,3	20,0	17,4	17,7	16,9	16,2	20,9
Kielce	33,8	19,7	19,4	18,1	18,1	16,7	19,1
Lublin	39,7	22,1	21,8	21,4	20,6	20,3	23,0
Białystok	38,3	21,8	21,3	18,7	18,8	19,2	19,5
Wilno	26,3	16,4	16,8	14,3	14,6	12,0	15,0
Nowogródek	26,7	16,8	16,2	20,5	18,8	16,2	18,8
Polesie	32,4	20,5	17,7	20,0	18,6	19,3	19,1
Wołyń	25,0	12,9	17,6	16,1	16,6	15,7	14,6
Poznań	13,3	9,7	12,2	10,2	9,3	8,2	18,3
Pomorze	26,4	17,9	17,2	12,7	12,7	13,5	19,6
Śląsk	38,2	22,2	19,9	22,9	20,6	15,2	16,0
Kraków	27,0	15,3	15,0	12,9	12,5	13,1	14,0
Lwów	25,3	12,2	16,1	13,6	12,4	12,2	18,6
Stanisławów	31,9	16,7	18,3	14,2	14,0	—	14,2
Tarnopol	23,3	9,5	18,4	9,4	14,6	17,0	16,6

Tabl. 9. Ogólna powierzchnia pastewnych według województw

Superficie globale des plantes fourragères par départements

Hektary—*Hectares* 1934

Województwa *Départements*	Peluszka *Pois gris*	Wyka i bobik *Vesce et féverole*	Koniczyna *Trèfle*	Seradela *Seradelle*	Łubin *Lupin*	Inne pastewne oraz mieszanki *Autres fourragères et mélanges*
Polska	**60 531**	**140 754**	**900 864**	**267 177**	**355 289**	**180 275**
Warszawa	16 036	17 556	78 782	62 941	46 417	21 515
Łódź	3 782	7 338	25 831	35 852	39 719	9 215
Kielce	2 093	13 717	58 016	19 110	42 028	11 122
Lublin	5 462	17 015	85 118	34 027	30 499	13 874
Białystok	9 185	12 840	44 389	21 495	37 048	9 832
Wilno	3 126	6 745	44 963	7 142	16 434	5 249
Nowogródek	7 323	4 102	55 264	20 834	26 023	3 907
Polesie	1 227	3 471	11 585	11 862	24 540	2 810
Wołyń	259	12 345	78 776	1 348	8 938	11 125
Poznań	3 847	5 350	43 126	32 336	39 583	40 590
Pomorze	6 327	7 257	55 668	17 350	19 709	16 561
Śląsk	330	302	15 368	320	695	2 069
Kraków	321	1 935	88 588	353	5 341	3 874
Lwów	253	9 457	97 093	2 067	17 394	8 576
Stanisławów	134	4 400	54 263	30	235	2 903
Tarnopol	826	16 924	64 034	110	686	17 053

Tabl. 10. Powierzchnia pastewnych przeznaczona na pastwisko oraz na przyoranie według województw

Superficie des plantes fourragères, destinée au pâturage et pour engrais vert par départements

Hektary—*Hectares* 1934

Województwa *Départements*	Peluszka *Pois gris*	Koniczyna—*Trèfle*		Seradela—*Seradelle*		Łubin *Lupin*	Inne pastewne oraz mieszanki *Autres fourragères et mélanges*	
	Przyoranie *Fertilisation*	Pastwisko *Pâturage*	Przyoranie *Fertilisation*	Pastwisko *Pâturage*	Przyoranie *Fertilisation*	Przyoranie *Fertilisation*	Pastwisko *Pâturage*	Przyoranie *Fertilisation*
Polska	**3 073**	**80 078**	**29 184**	**46 412**	**24 388**	**226 212**	**27 104**	**14 108**
Warszawa	802	8 396	1 141	9 123	5 043	29 871	2 595	1 607
Łódź	339	3 538	258	5 114	4 477	17 747	1 868	1 307
Kielce	150	5 118	1 279	2 957	1 566	23 402	2 046	1 331
Lublin	453	6 991	2 553	5 078	3 559	22 030	2 425	1 354
Białystok	110	2 826	887	3 130	1 765	27 855	1 359	590
Wilno	86	2 434	1 798	890	357	12 957	463	296
Nowogródek	89	3 779	1 750	2 212	1 153	20 392	727	117
Polesie	16	832	321	623	805	19 116	370	178
Wołyń	30	3 152	2 455	153	262	6 627	1 223	1 113
Poznań	374	12 447	2 833	10 754	3 321	15 833	8 242	3 649
Pomorze	357	16 989	839	5 982	1 743	12 918	2 992	828
Śląsk	21	1 259	154	111	58	625	472	25
Kraków	25	3 544	2 657	44	22	4 332	417	175
Lwów	37	4 681	4 680	200	237	11 924	1 012	333
Stanisławów	25	2 171	3 725	30	—	167	223	193
Tarnopol	159	1 921	1 854	11	20	416	670	1 012

14343/G.U.S.

BIBLIOTEKA GŁÓWNEGO URZĘDU STATYSTYCZNEGO

Tabl. 11. Powierzchnia zasiewów i zbiory według powiatów —

Powiaty *Arrondissements*		Pszenica *Froment*	Żyto *Seigle*	Jęczmień *Orge*	Owies *Avoine*	Ziemniaki *Pommes de terre*	Buraki cukrowe *Betteraves à sucre*	Gryka *Sarrasin*	Proso *Millet*
								Woj. warszawskie —	
1. Błonie	powierzchnia w *ha* *superficie en ha*	6 590	28 244	2 064	7 687	11 731	1 496	97	49
	zbiór ogólny w *q* *récolte totale en q*	82 824	331 543	28 670	104 877	1 519 427	322 102	435	611
	przeciętny plon z *ha* w *q* *récolte moyenne par ha en q*	12,6	11,7	13,9	13,6	130	215	4,5	12,5
2. Ciechanów	powierzchnia w *ha*	10 888	29 488	3 623	4 433	8 996	1 239	225	10
	zbiór og. w *q*	151 032	404 547	57 017	67 263	1 140 320	331 639	1 390	100
	przec. plon z *ha* w *q*	13,9	13,7	15,7	15,2	127	268	6,2	10,0
3. Gostynin	powierzchnia w *ha*	5 665	29 508	1 335	5 365	10 307	495	133	38
	zbiór og. w *q*	76 782	350 591	18 802	83 349	1 337 567	108 661	836	370
	przec. plon z *ha* w *q*	13,6	11,9	14,1	15,5	130	220	6,3	9,7
4. Grójec	powierzchnia w *ha*	8 294	47 250	2 463	15 778	19 495	—	195	86
	zbiór og. w *q*	113 650	611 199	35 173	228 915	3 173 969	—	1 821	800
	przec. plon z *ha* w *q*	13,7	12,9	14,3	14,5	163	—	9,3	9,3
5. Kutno	powierzchnia w *ha*	12 695	22 552	3 142	6 786	9 168	2 774	15	63
	zbiór og. w *q*	200 099	347 804	55 215	112 435	1 435 083	717 364	110	810
	przec. plon z *ha* w *q*	15,8	15,4	17,6	16,6	157	259	7,3	12,9
6. Lipno	powierzchnia w *ha*	6 948	37 949	5 712	3 994	12 572	878	251	6
	zbiór og. w *q*	108 985	503 864	101 784	59 726	1 551 943	196 305	1 558	36
	przec. plon z *ha* w *q*	15,7	13,3	17,8	15,0	123	224	6,2	6,0
7. Łowicz	powierzchnia w *ha*	8 559	35 147	2 061	10 596	12 669	441	34	676
	zbiór og. w *q*	105 366	529 018	28 664	164 465	1 892 450	102 338	239	10 355
	przec. plon z *ha* w *q*	12,3	15,1	13,9	15,5	149	232	7,0	15,3
8. Maków	powierzchnia w *ha*	5 986	24 881	1 406	3 705	7 576	73	1 002	181
	zbiór og. w *q*	60 434	260 347	18 508	51 713	1 012 120	18 603	7 002	1 486
	przec. plon z *ha* w *q*	10,1	10,5	13,2	14,0	134	255	7,0	8,2
9. Mińsk Maz.	powierzchnia w *ha*	2 519	27 260	2 962	8 382	14 304	—	875	345
	zbiór og. w *q*	37 390	388 670	47 196	151 795	2 261 981	—	6 934	4 805
	przec. plon z *ha* w *q*	14,8	14,3	15,9	18,1	158	—	7,9	13,9
10. Mława	powierzchnia w *ha*	2 321	46 176	1 568	3 203	14 709	141	1 054	74
	zbiór og. w *q*	28 341	508 197	23 960	48 343	1 823 147	35 531	8 327	818
	przec. plon z *ha* w *q*	12,2	11,0	15,3	15,1	124	252	7,9	11,1
11. Nieszawa	powierzchnia w *ha*	13 601	38 092	7 740	2 223	12 178	2 705	17	2
	zbiór og. w *q*	233 480	569 300	141 715	40 633	1 867 608	612 599	181	18
	przec. plon z *ha* w *q*	17,2	14,9	18,3	18,3	153	226	10,6	9,0
12. Płock	powierzchnia w *ha*	12 710	42 683	5 567	6 557	14 611	2 219	165	25
	zbiór og. w *q*	176 536	657 211	97 906	101 871	1 972 698	517 494	1 014	184
	przec. plon z *ha* w *q*	13,9	15,4	17,6	15,5	135	233	6,1	7,4
13. Płońsk	powierzchnia w *ha*	8 619	39 740	4 039	5 493	12 148	812	266	50
	zbiór og. w *q*	117 723	596 207	71 690	92 051	1 746 197	205 053	2 458	398
	przec. plon z *ha* w *q*	13,7	15,0	17,7	16,8	144	253	9,2	8,0
14. Przasnysz	powierzchnia w *ha*	6 623	27 389	1 641	2 140	8 497	307	590	97
	zbiór og. w *q*	75 137	268 461	19 906	28 221	928 962	74 436	3 638	957
	przec. plon z *ha* w *q*	11,3	9,8	12,1	13,2	109	242	6,2	9,9
15. Pułtusk	powierzchnia w *ha*	6 998	39 145	2 993	6 740	14 593	161	1 471	23
	zbiór og. w *q*	82 124	442 676	38 235	97 104	1 819 996	39 403	14 032	170
	przec. plon z *ha* w *q*	11,7	11,3	12,8	14,4	125	245	9,5	7,4
16. Radzymin	powierzchnia w *ha*	1 696	22 984	1 373	3 961	10 344	—	1 033	51
	zbiór w og. *q*	21 211	267 919	17 647	60 005	936 691	—	9 612	611
	przec. plon z *ha* w *q*	12,5	11,7	12,9	15,1	91	—	9,3	12,0
17. Rawa	powierzchnia w *ha*	3 055	39 610	3 362	7 442	15 115	13	300	171
	zbiór og. w *q*	41 661	445 187	37 844	105 439	2 194 062	2 008	2 014	1 897
	przec. plon z *ha* w *q*	13,6	11,2	11,3	14,2	145	154	6,7	11,0
18. Rypin	powierzchnia w *ha*	5 532	31 796	5 969	3 231	11 660	806	395	12
	zbiór og. w *q*	97 353	449 108	115 260	56 406	1 385 938	185 970	2 969	179
	przec. plon z *ha* w *q*	17,6	14,1	19,3	17,5	119	231	7,5	14,9
19. Sierpc	powierzchnia w *ha*	3 177	36 367	2 092	3 576	12 425	195	466	57
	zbiór og. w *q*	45 676	460 315	31 265	50 487	1 781 896	42 640	2 850	601
	przec. plon z *ha* w *q*	14,4	12,7	14,9	14,1	143	219	6,1	10,5

Superficie des cultures et récoltes par arrondissements

1934

Kukurydza *Maïs*	Mieszanki ze zbóż na ziarno *Mélanges de céréales pour grains*: jęczmień i owies *orge et avoine*	Mieszanki ze zbóż na ziarno *Mélanges de céréales pour grains*: inne *autres*	Groch *Pois*	Fasola, bób, soczewica *Haricots, fèves, lentilles*	Len — *Lin*: nasienie *graines*	Len — *Lin*: włókno *filasse*	Konopie *Chanvre*: nasienie *graines*	Konopie *Chanvre*: włókno *filasse*	Rzepak i rzepik *Colza et navet*	Chmiel *Houblon*	Tytoń *Tabac*	Nr. powiatu *N-o de l'arrondissement*
Département de Warszawa												
6	300	52	142	29	48		—		91	—	—	1
48	2 403	468	1 025	277	250	154	—	—	650	—	—	
8,0	8,0	9,0	7,2	9,6	5,2	3,2	—	—	7,1	—	—	
1	607	621	466	128	98		5		348	—	—	2
15	9 228	8 457	2 803	677	588	445	25	13	3 064	—	—	
15,0	15,2	13,6	6,0	5,3	6,0	4,5	5,0	2,6	8,8	—	—	
1	313	16	341	8	52		5		211	—	—	3
15	3 299	156	2 592	68	375	192	19	17	1 647	—	—	
15,0	10,5	9,8	7,6	8,5	7,2	3,7	3,8	3,4	7,8	—	—	
1	196	31	234	48	71		8		190	10	—	4
25	2 881	481	2 283	500	527	201	53	24	1 528	50	—	
25,0	14,7	15,5	9,8	10,4	7,4	2,8	6,6	3,0	8,0	5,0	—	
7	201	5	1 050	20	38		2		299	5	—	5
116	2 709	42	10 211	264	164	99	10	3	3 182	19	—	
16,6	13,5	8,4	9,7	13,2	4,3	2,6	5,0	1,5	10,6	3,8	—	
1	257	354	619	12	39		3		413	—	—	6
15	2 876	5 018	3 579	163	165	125	9	8	3 769	—	—	
15,0	11,2	14,2	5,8	13,6	4,2	3,2	3,0	2,7	9,1	—	—	
36	78	11	734	20	589		—		224	—	—	7
642	1 008	100	3 379	206	4 649	2 678	—	—	1 835	—	—	
17,8	12,9	9,1	4,6	10,3	7,9	4,5	—	—	8,2	—	—	
—	457	225	732	14	279		20		162	—	—	8
—	5 033	2 276	6 002	96	1 550	857	114	75	1 125	—	—	
—	11,0	10,1	8,2	6,9	5,6	3,1	5,7	3,8	6,9	—	—	
—	293	10	228	38	592		4		98	—	—	9
—	3 831	144	2 045	332	2 698	2 710	21	13	878	—	—	
—	13,1	14,4	9,0	8,7	4,6	4,6	5,3	3,3	9,0	—	—	
1	483	91	564	10	106		—		303	—	—	10
8	6 044	850	3 401	88	629	414	—	—	2 086	—	—	
8,0	12,5	9,3	6,0	8,8	5,9	3,9	—	—	6,9	—	—	
26	1 313	230	1 513	40	10		—		501	—	—	11
184	19 445	789	5 997	157	58	49	—	—	2 885	—	—	
7,1	14,8	3,4	4,0	3,9	5,8	4,9	—	—	5,8	—	—	
4	482	150	642	27	40		—		709	—	—	12
52	6 888	1 790	2 484	188	176	94	—	—	8 508	—	—	
13,0	14,3	11,9	3,9	7,0	4,4	2,4	—	—	12,0	—	—	
3	518	—	435	18	53		3		588	—	—	13
42	5 780	—	3 692	213	217	186	10	4	5 591	—	—	
14,0	11,2	—	8,5	11,8	4,1	3,5	3,3	1,3	9,5	—	—	
4	499	44	1 155	9	479		3		158	—	—	14
60	6 411	445	5 219	78	2 855	1 672	18	9	1 244	—	—	
15,0	12,8	10,1	4,5	8,7	6,0	3,5	6,0	3,0	7,9	—	—	
5	238	278	272	35	249		4		217	5	—	15
40	2 351	2 769	2 348	282	1 753	958	24	10	1 409	25	—	
8,0	9,9	10,0	8,6	8,1	7,0	3,8	6,0	2,5	6,5	5,0	—	
2	75	30	63	23	408		6		24	—	—	16
31	1 201	210	635	223	3 074	1 308	60	20	265	—	—	
15,5	16,0	7,0	10,0	9,7	7,5	3,2	10,0	3,3	11,0	—	—	
—	48	2	228	66	144		3		381	—	—	17
—	556	25	2 179	765	1 016	637	25	14	3 254	—	—	
—	11,6	12,5	9,6	11,6	7,1	4,4	8,3	4,7	8,5	—	—	
3	644	49	729	9	44		—		554	—	—	18
39	9 098	441	6 191	63	311	214	—	—	6 033	—	—	
13,0	14,1	9,0	8,5	7,0	7,1	4,9	—	—	10,9	—	—	
11	495	15	649	16	82		2		169	—	—	19
170	5 408	128	2 841	172	441	160	6	5	1 131	—	—	
15,5	10,9	8,5	4,4	10,8	5,4	2,0	3,0	2,5	6,7	—	—	

Tabl. II. Powierzchnia zasiewów

Powiaty		Pszenica	Żyto	Jęczmień	Owies	Ziemniaki	Buraki cukrowe	Gryka	Proso
20. Skierniewice	powierzchnia w *ha*	2 301	23 582	2 068	7 481	8 409	28	78	30
	zbiór og. w *q*	37 249	379 311	29 773	147 236	1 439 801	6 479	458	439
	przec. plon z *ha* w *q*	16,2	16,1	14,4	19,7	171	231	5,9	14,6
21. Sochaczew	powierzchnia w *ha*	6 642	23 061	1 687	6 273	9 602	917	118	15
	zbiór og. w *q*	60 806	267 936	21 774	80 393	1 018 805	187 043	657	154
	przec. plon z *ha* w *q*	9,2	11,6	12,9	12,8	106	204	5,6	10,3
22. Warszawa	powierzchnia w *ha*	3 170	21 910	1 801	7 040	16 410	184	341	1
	zbiór og. w *q*	40 893	258 103	23 253	107 484	1 874 217	40 808	2 443	6
	przec. plon z *ha* w *q*	12,9	11,8	12,9	15,3	114	222	7,2	6,0
23. Włocławek	powierzchnia w *ha*	10 970	29 152	6 104	4 112	10 068	2 186	112	661
	zbiór og. w *q*	191 586	435 318	124 458	74 401	1 505 631	551 752	647	150
	przec. plon z *ha* w *q*	17,5	14,9	20,4	18,1	150	252	5,8	397
								Woj. łódzkie —	
1. Brzeziny	powierzchnia w *ha*	2 827	33 921	1 163	8 098	13 699	25	62	1
	zbiór og. w *q*	40 420	409 810	16 021	123 924	2 001 244	5 623	343	29
	przec. plon z *ha* w *q*	14,3	12,1	13,8	15,3	146	225	5,5	111
2. Kalisz	powierzchnia w *ha*	9 759	36 264	1 626	9 980	15 063	1 064	170	1,1
	zbiór og. w *q*	150 591	554 837	28 874	184 474	2 303 840	252 477	1 472	161,8
	przec. plon z *ha* w *q*	15,4	15,3	17,8	18,5	153	237	8,7	14,1
3. Koło	powierzchnia w *ha*	6 943	38 143	2 639	4 690	13 949	735	120	37
	zbiór og. w *q*	120 762	612 955	48 008	84 884	2 467 382	176 043	1 000	356
	przec. plon z *ha* w *q*	17,4	16,1	18,2	18,1	177	240	8,3	9,5
4. Konin	powierzchnia w *ha*	8 727	70 100	4 627	9 461	24 991	1 236	243	32
	zbiór og. w *q*	129 677	952 483	71 677	147 357	3 807 483	285 934	1 878	298
	przec. plon z *ha* w *q*	14,9	13,6	15,5	15,6	152	231	7,7	9,3
5. Łask	powierzchnia w *ha*	3 324	40 264	1 228	7 100	15 164	38	210	241
	zbiór og. w *q*	52 199	569 608	17 895	125 999	2 387 952	8 017	1 893	3 033
	przec. plon z *ha* w *q*	15,7	14,1	14,6	17,7	157	211	9,0	12,6
6. Łęczyca	powierzchnia w *ha*	11 415	35 125	2 640	7 649	14 332	1 456	60	149
	zbiór og. w *q*	177 152	481 896	40 737	128 939	2 094 406	388 303	412	1 572
	przec. plon z *ha* w *q*	15,5	13,7	15,4	16,9	146	267	6,9	10,6
7. Łódź	powierzchnia w *ha*	1 118	26 947	574	5 738	11 659	—	43	4
	zbiór og. w *q*	18 800	352 751	8 307	98 096	1 587 518	—	339	36
	przec. plon z *ha* w *q*	16,8	13,1	14,5	17,1	136	—	7,9	9,0
8. Piotrków	powierzchnia w *ha*	4 439	56 293	2 780	11 292	21 679	2	246	293
	zbiór og. w *q*	63 710	738 370	36 675	176 584	3 153 711	520	1 905	3 822
	przec. plon z *ha* w *q*	14,4	13,1	13,2	15,6	145	260	7,7	13,0
9. Radomsko	powierzchnia w *ha*	3 785	54 435	3 735	8 284	22 732	22	200	697
	zbiór og. w *q*	62 525	740 355	58 643	138 853	3 517 610	4 769	1 549	13 588
	przec. plon z *ha* w *q*	16,5	13,6	15,7	16,8	155	217	7,7	19,5
10. Sieradz	powierzchnia w *ha*	4 531	49 326	1 338	10 020	18 813	180	216	181
	zbiór og. w *q*	73 950	702 963	19 600	175 595	2 865 582	38 054	1 730	2 074
	przec. plon z *ha* w *q*	16,3	14,3	14,6	17,5	152	211	8,0	11,5
11. Turek	powierzchnia w *ha*	5 610	37 220	1 355	7 177	12 670	375	113	204
	zbiór og. w *q*	85 623	526 246	20 203	112 258	2 000 488	98 289	794	2 290
	przec. plon z *ha* w *q*	15,3	14,1	14,9	15,6	158	262	7,0	11,2
12. Wieluń	powierzchnia w *ha*	2 758	54 612	1 617	10 584	22 216	498	329	210
	zbiór og. w *q*	39 390	770 141	24 125	188 024	3 434 296	101 551	2 421	3 206
	przec. plon z *ha* w *q*	14,3	14,1	14,9	17,8	155	204	7,4	15,3
								Woj. kieleckie —	
1 Będzin	powierzchnia w *ha*	523	9 946	1 372	1 470	6 991	—	6	2
	zbiór og. w *q*	6 546	116 107	16 391	20 338	685 500	—	55	10
	przec. plon z *ha* w *q*	12,5	11,7	11,9	13,8	98	—	9,2	5,0
2. Częstochowa	powierzchnia w *ha*	2 074	49 814	2 858	7 857	20 811	37	225	320
	zbiór og. w *q*	26 480	589 316	37 650	115 709	2 568 610	7 255	2 036	5 078
	przec. plon z *ha* w *q*	12,8	11,8	13,2	14,7	123	196	9,0	15,9
3. Iłża	powierzchnia w *ha*	5 106	36 485	13 159	17 685	15 512	—	2 042	544
	zbiór og. w *q*	60 169	385 779	136 930	209 235	1 759 719	—	10 825	3 278
	przec. plon z *ha* w *q*	11,8	10,6	10,4	11,8	113	—	5,3	6,0

i zbiory według powiatów (c. d.)

1934

Kukurydza	Mieszanki ze zbóż na ziarno: jęczmień i owies	Mieszanki ze zbóż na ziarno: inne	Groch	Fasola, bob, soczewica	Len: nasienie	Len: włókno	Konopie: nasienie	Konopie: włókno	Rzepak i rzepik	Chmiel	Tytoń	Nr. powiatu
—	213	—	199	71	167		—		298	—	—	20
—	2 174	—	2 134	876	1 107	654	—	—	2 286	—	—	
—	10,2	—	10,7	12,3	6,6	3,9	—	—	7,7	—	—	
15	146	17	228	25	24		2		191	—	—	21
138	1 413	148	1 702	172	121	44	6	4	1 396	—	—	
9,2	9,7	8,7	7,5	6,9	5,0	1,8	3,0	2,0	7,3	—	—	
8	205	68	59	48	11		—		101	—	—	22
80	2 523	697	466	434	42	35	—		713	—	—	
10,0	12,3	10,3	7,9	9,0	3,8	3,2	—		7,1	—	—	
15	934	22	1 039	6	42		5		552	4	—	23
312	17 546	211	4 847	74	274	203	24	12	3 822	20	—	
20,8	18,8	9,6	4,7	12,3	6,5	4,8	4,8	2,4	6,9	5,0	—	
Département de Łódź												
7	224	29	198	72	61		5		307	1	—	1
77	2 132	263	1 710	785	333	154	39	10	1 888	4	—	
11,0	9,5	9,1	8,6	10,9	5,5	2,5	7,8	2,0	6,1	4,0	—	
—	412	66	804	63	150		13		517	7	—	2
—	5 910	848	8 089	824	716	387	39	34	7 131	7	—	
—	14,3	12,8	10,1	13,1	4,8	2,6	3,0	2,6	13,8	1,0	—	
4	310	119	707	45	74		11		462	1	—	3
68	4 589	2 183	6 370	510	422	241	77	35	5 163	5	—	
17,0	14,8	18,3	9,0	11,3	5,7	3,3	7,0	3,2	11,2	5,0	—	
25	851	19	1 109	90	139		16		563	3	—	4
278	10 822	322	5 509	889	844	500	64	48	4 074	21	—	
11,1	12,7	16,9	5,0	9,9	6,1	3,6	4,0	3,0	7,2	7,0	—	
15	178	—	167	144	134		3		115	—	—	5
275	1 941	—	1 958	1 896	1 048	524	26	13	1 476	—	—	
18,3	10,9	—	11,7	13,2	7,8	3,9	8,7	4,3	12,8	—	—	
11	347	12	681	64	117		—		419	28	—	6
168	5 272	108	6 670	752	754	302	—	—	4 799	56	—	
15,3	15,2	9,0	9,8	11,8	6,4	2,6	—	—	11,5	2,0	—	
1	38	1	79	26	62		—		244	—	—	7
15	433	10	901	382	358	302	—	—	2 103	—	—	
15,0	11,4	10,0	11,4	14,7	5,8	4,9	—	—	8,6	—	—	
6	180	87	319	175	273		10		240	4	—	8
112	2 148	897	3 176	1 929	1 909	1 005	66	50	2 595	21	—	
18,7	11,9	10,3	10,0	11,0	7,0	3,7	6,6	5,0	10,8	5,3	—	
6	90	—	170	142	451		7		186	35	—	9
114	944	—	2 541	2 422	2 885	1 677	42	29	2 625	186	—	
19,0	10,5	—	14,9	17,1	6,4	3,7	6,0	4,1	14,1	5,3	—	
7	143	53	265	121	177		2		169	1	—	10
117	1 946	748	2 911	1 687	1 388	955	14	6	2 169	2	—	
16,7	13,6	14,1	11,0	13,9	7,8	5,4	7,0	3,0	12,8	2,0	—	
4	184	57	544	120	188		4		283	—	—	11
78	2 430	605	3 383	1 108	1 205	647	21	8	3 001	—	—	
19,5	13,2	10,6	6,2	9,2	6,4	3,4	5,3	2,0	10,6	—	—	
22	153	41	160	156	312		5		9	—	—	12
416	2 497	398	2 017	2 190	2 429	1 191	27	14	106	—	—	
18,9	16,3	9,7	12,6	14,0	7,8	3,8	5,4	2,8	11,8	—	—	
Département de Kielce												
2	13	7	17	12	2		1		—	—	—	1
40	178	63	182	147	10	6	5	3	—	—	—	
20,0	13,7	9,0	10,7	12,3	5,0	3,0	5,0	3,0	—	—	—	
12	245	—	220	131	144		—		49	—	—	2
233	3 309	—	2 665	1 951	1 167	573	—		620	—	—	
19,4	13,5	—	12,1	14,9	8,1	4,0	—		12,7	—	—	
—	284	22	399	165	233		81		507	20	—	3
—	2 726	160	2 091	1 598	1 199	801	388	326	3 423	75	—	
—	9,6	7,3	5,2	9,7	5,1	3,4	4,8	4,0	6,8	3,8	—	

Tabl. 11. Powierzchnia zasiewów

Powiaty		Pszenica	Żyto	Jęczmień	Owies	Ziemniaki	Buraki cukrowe	Gryka	Proso
4. Jędrzejów	powierzchnia w *ha*	14 007	25 456	7 287	8 343	13 739	10	25	296
	zbiór og. w *q*	181 041	304 118	89 975	115 250	1 762 433	1 755	228	4 307
	przec. plon z *ha* w *q*	12,9	11,9	12,3	13,8	128	176	9,1	14,6
5. Kielce	powierzchnia w *ha*	5 310	31 571	5 804	7 950	20 379	—	263	325
	zbiór og. w *q*	60 841	334 329	56 950	98 889	2 163 942	—	2 019	3 161
	przec. plon z *ha* w *q*	11,5	10,6	9,8	12,4	106	—	7,7	9,7
6. Końskie	powierzchnia w *ha*	1 717	29 982	2 493	5 251	19 456	—	129	246
	zbiór og. w *q*	20 257	332 896	27 096	69 533	2 123 266	—	657	2 536
	przec. plon z *ha* w *q*	11,8	11,1	10,9	13,2	109	—	5,1	10,3
7. Kozienice	powierzchnia w *ha*	3 837	38 652	8 141	12 225	13 938	106	2 333	652
	zbiór og. w *q*	50 029	424 855	104 328	188 126	1 971 910	21 921	19 595	8 231
	przec. plon z *ha* w *q*	13,0	11,0	12,8	15,4	141	207	8,4	12,6
8. Miechów	powierzchnia w *ha*	19 628	21 538	9 880	14 262	13 093	561	19	496
	zbiór og. w *q*	265 932	284 859	145 434	242 640	1 785 300	85 975	158	7 087
	przec. plon z *ha* w *q*	13,5	13,2	14,7	17,0	136	153	8,3	14,3
9. Olkusz	powierzchnia w *ha*	4 516	26 370	6 266	9 092	16 562	—	191	8
	zbiór og. w *q*	61 600	410 719	95 595	150 421	2 202 415	—	1 306	77
	przec. plon z *ha* w *q*	13,6	15,6	15,3	16,5	133	—	6,8	9,6
10. Opatów	powierzchnia w *ha*	14 226	26 115	11 143	19 878	15 966	1 159	205	475
	zbiór og. w *q*	207 510	322 557	144 675	293 320	1 955 530	223 339	1 694	4 893
	przec. plon z *ha* w *q*	14,6	12,4	13,0	14,8	122	193	8,3	10,3
11. Opoczno	powierzchnia w *ha*	2 970	47 482	4 209	11 168	18 169	—	732	590
	zbiór og. w *q*	38 736	554 085	47 424	173 319	2 461 741	—	4 594	4 428
	przec. plon z *ha* w *q*	13,0	11,7	11,3	15,5	135	—	6,3	7,5
12. Pińczów	powierzchnia w *ha*	13 999	18 927	8 546	7 712	9 931	1 046	27	1 400
	zbiór w og. w *q*	184 851	253 117	116 848	109 220	1 200 979	211 174	182	20 578
	przec. plon z *ha* w *q*	13,2	13,4	13,7	14,2	121	202	6,7	14,7
13. Radom	powierzchnia w *ha*	5 653	57 423	9 561	16 908	22 497	1	941	1 084
	zbiór og. w *q*	65 889	711 552	126 415	239 541	2 793 325	126	7 465	14 655
	przec. plon z *ha* w *q*	11,7	12,4	13,2	14,2	124	126	7,9	13,5
14. Sandomierz	powierzchnia w *ha*	8 683	16 502	7 279	9 120	10 319	816	37	853
	zbiór og. w *q*	130 639	213 086	116 742	145 950	1 377 394	143 578	221	14 359
	przec. plon z *ha* w *q*	15,0	12,9	16,0	16,0	133	176	6,0	16,8
15. Stopnica	powierzchnia w *ha*	12 472	32 311	8 789	10 937	17 325	18	85	1 793
	zbiór og. w *q*	152 146	365 150	105 902	144 748	2 053 353	3 329	609	23 984
	przec. plon z *ha* w *q*	12,2	11,3	12,0	13,2	119	185	7,2	13,4
16. Włoszczowa	powierzchnia w *ha*	8 684	23 100	2 455	4 980	12 217	7	27	186
	zbiór og. w *q*	150 956	387 362	40 119	86 647	1 844 768	1 238	277	3 297
	przec. plon z *ha* w *q*	17,4	16,8	16,3	17,4	151	177	10,3	17,7
17. Zawiercie	powierzchnia w *ha*	1 777	20 395	2 410	3 230	11 338	—	108	15
	zbiór og. w *q*	17 604	197 149	23 594	35 717	1 083 720	—	822	134
	przec. plon z *ha* w *q*	9,9	9,7	9,8	11,1	96	—	7,6	8,9
								Woj. lubelskie —	
1. Biała	powierzchnia w *ha*	7 159	38 342	3 542	14 951	19 450	—	1 284	456
	zbiór og. w *q*	79 517	454 725	43 505	197 619	2 876 611	—	7 822	3 827
	przec. plon z *ha* w *q*	11,1	11,9	12,3	13,2	148	—	6,1	8,4
2. Biłgoraj	powierzchnia w *ha*	4 975	19 773	4 896	10 879	10 414	—	4 784	873
	zbiór og. w *q*	47 471	195 417	57 057	136 650	1 131 638	—	26 060	7 351
	przec. plon z *ha* w *q*	9,5	9,9	11,7	12,6	109	—	5,4	8,4
3. Chełm	powierzchnia w *ha*	18 402	31 657	9 996	9 281	15 831	501	1 715	490
	zbiór og. w *q*	233 537	357 201	141 204	125 008	1 707 498	119 108	11 009	3 879
	przec. plon z *ha* w *q*	12,7	11,3	14,1	13,5	108	238	6,4	7,9
4. Garwolin	powierzchnia w *ha*	4 711	38 874	7 848	12 514	18 327	1	1 917	746
	zbiór og. w *q*	71 819	574 243	132 040	209 906	2 965 153	206	16 185	10 972
	przec. plon z *ha* w *q*	15,2	14,8	16,8	16,8	162	206	8,4	14,7
5. Hrubieszów	powierzchnia w *ha*	25 530	17 488	9 482	12 665	10 794	1 634	1 530	743
	zbiór og. w *q*	357 346	227 392	129 498	183 505	1 455 981	321 595	10 961	10 216
	przec. plon z *ha* w *q*	14,0	13,0	13,7	14,5	135	197	7,2	13,7
6. Janów	powierzchnia w *ha*	10 295	27 557	10 506	16 904	14 792	283	4 744	806
	zbiór og. w *q*	126 788	348 174	148 320	253 178	2 047 147	39 730	21 922	9 149
	przec. plon z *ha* w *q*	12,3	12,6	14,1	15,0	138	140	4,6	11,4

i zbiory według powiatów (c. d.)

1934

Kukurydza	Mieszanki ze zbóż na ziarno: jęczmień i owies	Mieszanki ze zbóż na ziarno: inne	Groch	Fasola, bob, soczewica	Len: nasienie	Len: włókno	Konopie: nasienie	Konopie: włókno	Rzepak i rzepik	Chmiel	Tytoń	Nr. powiatu
14	60	18	589	91	44		18		135	—	—	4
274	765	205	6 853	1 138	305	98	105	65	1 703	—	—	
19,6	12,8	11,4	11,6	12,5	6,9	2,2	5,8	3,6	12,6	—	—	
—	40	44	269	52	324		41		25	—	—	5
—	432	322	2 385	690	2 028	1 281	228	174	267	—	—	
—	10,8	7,3	8,9	13,3	6,3	4,0	5,6	4,2	10,7	—	—	
—	7	22	109	21	164		5		18	—	—	6
—	56	229	940	209	946	435	23	11	76	—	—	
—	8,0	10,4	8,6	10,0	5,8	2,7	4,6	2,2	4,2	—	—	
—	134	—	237	135	258		39		226	24	4	7
—	1 924	—	2 516	1 931	1 529	795	261	199	1 993	106	76	
—	14,4	—	10,6	14,3	5,9	3,1	6,7	5,1	8,8	4,4	19,0	
65	158	23	371	183	30		32		162	—	332	8
1 265	2 566	341	2 942	2 337	162	63	130	79	1 838	—	6 074	
19,4	16,2	14,8	7,9	12,8	5,4	2,1	4,1	2,5	11,3	—	18,3	
1	264	2	132	44	35		14		4	—	—	9
12	3 476	16	1 430	628	252	101	86	52	56	—	—	
12,0	13,2	8,0	10,8	14,3	7,2	2,9	6,1	3,7	14,0	—	—	
4	143	88	739	84	71		33		520	27	—	10
115	1 857	992	6 120	968	533	243	220	132	6 345	117	—	
28,8	13,0	11,3	8,3	11,5	7,5	3,4	6,7	4,0	12,2	4,3	—	
—	125	63	296	79	408		44		121	2	—	11
—	1 702	616	2 038	629	2 982	810	323	87	1 215	6	—	
—	13,6	9,8	6,9	8,0	7,3	2,0	7,3	2,0	10,0	3,0	—	
20	194	25	335	97	9		20		243	3	—	12
325	1 935	198	2 953	1 182	46	33	98	85	2 846	10	—	
16,3	10,0	7,9	8,8	12,2	5,1	3,7	4,9	4,3	11,7	3,3	—	
1	212	24	855	560	611		60		636	25	—	13
29	2 901	305	5 631	6 567	3 053	1 802	409	179	4 779	118	—	
29,0	13,7	12,7	6,6	11,7	5,0	2,9	6,8	3,0	7,5	4,7	—	
2	108	3	519	164	57		46		272	18	—	14
20	1 522	50	5 633	1 607	384	228	253	187	3 678	84	—	
10,0	14,1	16,7	10,9	9,8	6,7	4,0	5,5	4,1	13,5	4,7	—	
22	349	164	421	199	31		19		141	—	—	15
291	3 891	1 664	2 864	2 166	157	71	102	62	1 414	—	—	
13,2	11,1	10,1	6,8	10,9	5,1	2,3	5,4	3,3	10,0	—	—	
—	238	12	202	60	179		16		40	10	—	16
—	3 861	202	1 940	940	1 560	674	127	64	731	54	—	
—	16,2	16,8	9,6	15,7	8,7	3,8	7,9	4,0	18,3	5,4	—	
3	45	5	143	59	20		2		5	—	—	17
60	406	60	1 476	634	157	56	12	7	54	—	—	
20,0	9,0	12,0	10,3	10,7	7,9	2,8	6,0	3,5	10,8	—	—	
Département de Lublin												
7	112	95	855	135	453		144		322	—	1	1
67	1 201	773	8 704	1 480	1 592	1 375	491	470	2 214	—	12	
9,6	10,7	8,1	10,2	11,0	3,5	3,0	3,4	3,3	6,9	—	12,0	
1	59	8	141	25	676		595		15	—	—	2
14	592	84	884	173	3 832	2 132	3 511	1 962	95	—	—	
14,0	10,0	10,5	6,3	6,9	5,7	3,2	5,9	3,3	6,3	—	—	
3	761	12	509	119	266		178		371	27	9	3
44	9 076	187	4 785	913	1 459	639	1 020	568	3 536	152	162	
14,7	11,9	15,6	9,4	7,7	5,5	2,4	5,7	3,2	9,5	5,6	18,0	
7	267	71	354	63	568		39		253	—	—	4
112	4 849	1 194	4 448	754	3 172	2 760	294	221	2 511	—	—	
16,0	18,2	16,8	12,6	12,0	5,6	4,9	7,5	5,7	9,9	—	—	
14	543	15	412	375	325		280		841	6	4	5
95	7 102	135	4 047	4 104	2 284	926	1 993	1 099	6 525	28	51	
6,8	13,1	9,0	9,8	10,9	7,0	2,8	7,1	3,9	7,8	4,7	12,8	
2	3 449	—	279	118	555		284		381	47	5	6
19	49 784	—	2 044	1 495	3 125	1 633	1 524	982	3 240	196	48	
9,5	14,4	—	7,3	12,7	5,6	2,9	5,6	3,5	8,5	4,2	9,6	

Tabl. 11. Powierzchnia zasiewów

Powiaty		Pszenica	Żyto	Jęczmień	Owies	Ziemniaki	Buraki cukrowe	Gryka	Proso
7. Krasnystaw	powierzchnia w *ha*	22 738	21 197	9 439	11 445	12 122	989	2 361	632
	zbiór og. w *q*	276 167	218 072	123 177	156 829	1 139 957	169 755	12 714	6 564
	przec. plon z *ha* w *q*	12,1	10,3	13,0	13,7	94	172	5,4	10,4
8. Lubartów	powierzchnia w *ha*	4 831	33 649	3 239	8 254	13 253	200	5 834	410
	zbiór og. w *q*	72 182	409 718	42 508	102 270	1 788 456	31 343	42 625	4 412
	przec. plon z *ha* w *q*	14,9	12,2	13,1	12,4	135	157	7,3	10,8
9. Lublin	powierzchnia w *ha*	27 406	32 966	13 457	18 270	18 132	2 734	2 738	525
	zbiór og. w *q*	397 114	419 135	194 569	267 455	2 367 391	508 116	17 836	5 849
	przec. plon z *ha* w *q*	14,5	12,7	14,5	14,6	131	186	6,5	11,1
10. Łuków	powierzchnia w *ha*	4 366	43 609	2 882	14 306	18 288	—	2 522	384
	zbiór og. w *q*	55 350	536 034	40 726	218 757	3 027 810	—	18 069	4 354
	przec. plon z *ha* w *q*	12,7	12,3	14,1	15,3	166	—	7,2	11,3
11. Puławy	powierzchnia w *ha*	8 624	28 738	10 020	9 930	14 024	1 435	3 327	1 110
	zbiór og. w *q*	104 693	321 115	126 165	132 194	1 855 128	272 300	20 943	11 824
	przec. plon z *ha* w *q*	12,1	11,2	12,6	13,3	132	190	6,3	10,7
12. Radzyń	powierzchnia w *ha*	8 368	24 723	1 819	12 916	13 598	54	2 180	621
	zbiór og. w *q*	108 357	325 450	22 336	181 590	2 070 183	11 595	18 449	8 639
	przec. plon z *ha* w *q*	12,9	13,2	12,3	14,1	152	215	8,5	13,9
13. Siedlce	powierzchnia w *ha*	8 376	40 621	2 511	15 015	19 537	—	316	201
	zbiór og. w *q*	97 811	471 799	29 271	186 954	2 777 325	—	1 894	2 802
	przec. plon z *ha* w *q*	11,7	11,6	11,7	12,5	142	—	6,0	13,9
14. Sokołów	powierzchnia w *ha*	8 163	24 021	2 869	7 947	13 432	717	190	111
	zbiór og. w *q*	95 967	290 272	38 552	101 310	1 824 498	115 370	1 097	924
	przec. plon z *ha* w *q*	11,8	12,1	13,4	12,7	136	161	5,8	8,3
15. Tomaszów	powierzchnia w *ha*	17 559	16 006	9 684	10 870	10 183	1 109	1 485	849
	zbiór og. w *q*	239 196	182 356	130 888	148 710	1 076 543	251 578	8 909	8 716
	przec. plon z *ha* w *q*	13,6	11,4	13,5	13,7	106	227	6,0	10,3
16. Węgrów	powierzchnia w *ha*	5 027	22 648	2 404	7 064	12 692	95	498	363
	zbiór og. w *q*	53 139	262 749	29 170	100 721	1 631 690	32 448	2 762	5 155
	przec. plon z *ha* w *q*	10,6	11,6	12,1	14,3	129	342	5,5	14,2
17. Włodawa	powierzchnia w *ha*	6 657	36 317	3 314	12 159	13 522	34	4 793	712
	zbiór og. w *q*	82 742	438 098	37 503	142 153	2 131 776	10 088	34 736	7 922
	przec. plon z ha w *q*	12,4	12,1	11,3	11,7	158	297	7,2	11,1
18. Zamość	powierzchnia w *ha*	16 796	17 609	8 956	11 575	11 578	944	1 599	575
	zbiór og. w *q*	223 190	197 303	120 812	170 985	1 443 948	141 105	7 402	6 182
	przec. plon z *ha* w *q*	13,3	11,2	13,5	14,8	125	149	4,6	10,8
								Woj. białostockie —	
1. Augustów	powierzchnia w *ha*	2 742	16 120	3 744	11 270	8 630	—	1 215	1
	zbiór og. w *q*	28 664	155 917	34 726	87 114	1 107 123	—	5 917	8
	przec. plon z *ha* w *q*	10,5	9,7	9,3	7,7	128	—	4,9	8,0
2. Białystok	powierzchnia w *ha*	4 107	34 761	6 545	16 423	16 246	—	920	8
	zbiór og. w *q*	51 720	429 305	86 815	200 570	2 125 117	—	2 607	64
	przec. plon z *ha* w *q*	12,6	12,4	13,3	12,2	131	—	2,8	8,0
3. Bielsk	powierzchnia w *ha*	13 727	56 290	7 713	21 277	26 959	—	1 606	314
	zbiór og. w *q*	149 787	633 819	85 811	203 068	2 654 582	—	5 948	3 387
	przec. plon z *ha* w *q*	10,9	11,3	11,1	9,5	98	—	3,7	10,8
4. Grodno	powierzchnia w *ha*	6 922	53 335	10 949	23 151	22 321	—	3 810	27
	zbiór og. w *q*	69 429	618 256	133 553	273 289	2 844 721	—	19 590	231
	przec. plon z *ha* w *q*	10,0	11,6	12,2	11,8	127	—	5,1	8,6
5. Łomża	powierzchnia w *ha*	12 205	56 129	4 331	17 477	25 587	—	1 857	158
	zbiór og. w *q*	143 757	670 579	56 175	244 789	3 125 386	—	14 735	1 878
	przec. plon z *ha* w *q*	11,8	11,9	13,0	14,0	122	—	7,9	11,9
6. Ostrołęka	powierzchnia w *ha*	4 476	36 303	1 563	5 181	14 568	73	2 253	197
	zbiór og. w *q*	51 250	333 998	17 710	66 218	1 700 103	10 920	17 565	2 420
	przec. plon z *ha* w *q*	11,4	9,2	11,3	12,8	117	150	7,8	12,3
7. Ostrów	powierzchnia w *ha*	5 290	26 850	2 525	5 394	10 031	45	1 562	134
	zbiór og. w *q*	68 847	309 620	33 801	85 931	1 476 036	6 444	10 604	998
	przec. plon z *ha* w *q*	13,0	11,5	13,4	15,9	147	143	6,8	7,4
8. Sokółka	powierzchnia w *ha*	2 250	37 409	4 741	19 798	13 966	—	1 844	—
	zbiór og. w *q*	27 858	427 217	53 621	184 570	2 444 784	—	6 631	—
	przec. plon z *ha* w *q*	12,4	11,4	11,3	9,3	175	—	3,6	—

i zbiory według powiatów (c. d.)

1934

Kukurydza	Mieszanki ze zbóż na ziarno		Groch	Fasola, bób, soczewica	Len		Konopie		Rzepak i rzepik	Chmiel	Tytoń	Nr. powiatu
	jęczmień i owies	inne			nasienie	włókno	nasienie	włókno				
10	2 018	23	187	163	403		283		468	63	252	7
52	28 016	284	1 527	1 570	2 063	1 390	1 065	857	5 004	266	3 908	
5,2	13,9	12,3	8,2	9,6	5,1	3,4	3,8	3,0	10,7	4,2	15,5	
—	270	30	58	26	286		63		153	43	20	8
—	3 534	390	562	292	1 502	1 265	391	298	1 056	229	308	
—	13,1	13,0	9,7	11,2	5,3	4,4	6,2	4,7	6,9	5,3	15,4	
20	2 418	25	357	121	232		132		513	53	105	9
518	40 412	359	3 490	1 552	1 166	753	836	672	5 134	250	1 654	
25,9	16,7	14,4	9,8	12,8	5,0	3,2	6,3	5,1	10,0	4,7	15,8	
—	80	16	347	66	766		18		185	26	—	10
—	1 006	240	3 281	789	4 585	3 117	108	61	1 602	95	—	
—	12,6	15,0	9,5	12,0	6,0	4,1	6,0	3,4	8,7	3,7	—	
1	1 038	94	319	97	172		109		201	169	143	11
15	12 961	1 099	1 873	827	749	520	472	329	1 530	731	1 283	
15,0	12,5	11,7	5,9	8,5	4,4	3,0	4,3	3,0	7,6	4,3	9,0	
1	21	10	415	88	524		53		231	—	—	12
12	212	150	3 889	740	3 327	2 128	226	224	2 596	—	—	
12,0	10,1	15,0	9,4	8,4	6,3	4,1	4,3	4,2	11,2	—	—	
1	61	54	752	52	1 258		20		268	—	—	13
12	581	457	5 699	836	8 290	5 037	138	100	3 156	—	—	
12,0	9,5	8,1	7,6	16,1	6,6	4,0	6,9	5,0	11,8	—	—	
4	533	234	615	36	708		13		85	—	—	14
60	6 920	2 873	6 585	383	5 029	3 533	103	80	831	—	—	
15,0	13,0	12,3	10,7	10,6	7,1	5,0	7,9	6,2	9,8	—	—	
16	301	211	441	272	396		444		240	38	—	15
316	3 362	2 934	4 579	3 612	2 000	1 285	3 406	2 051	1 752	176	—	
19,8	11,2	13,9	10,4	13,3	5,1	3,2	7,7	4,6	7,3	4,6	—	
—	135	76	355	54	795		11		40	—	—	16
—	1 199	884	3 159	654	5 831	2 723	53	64	278	—	—	
—	8,9	11,6	8,9	12,1	7,3	3,4	4,8	5,8	7,0	—	—	
—	68	—	325	70	625		182		427	31	—	17
—	817	—	3 065	860	3 335	2 151	770	779	3 412	144	—	
—	12,0	—	9,4	12,3	5,3	3,4	4,2	4,3	8,0	4,6	—	
—	357	59	410	123	372		310		67	29	277	18
—	4 331	829	2 350	1 274	2 298	1 297	1 820	1 173	564	117	5 441	
—	12,1	14,1	5,7	10,4	6,2	3,5	5,9	3,8	8,4	4,0	19,6	
Département de Białystok												
3	104	170	1 621	93	406		30		15	—	199	1
42	620	1 054	5 082	601	1 711	1 191	110	112	169	—	4 575	
14,0	6,0	6,2	3,1	6,5	4,2	2,9	3,7	3,7	11,3	—	23,0	
3	162	2	2 503	93	1 229		68		195	1	—	2
66	1 955	31	23 257	1 051	7 295	4 740	339	305	1 295	6	—	
22,0	12,1	15,5	9,3	11,3	5,9	3,9	5,0	4,5	6,6	6,0	—	
2	91	20	3 242	190	1 582		156		254	1	—	3
36	906	140	29 198	2 144	9 316	4 771	749	484	1 873	5	—	
18,0	10,0	7,0	9,0	11,3	5,9	3,0	4,8	3,1	7,4	5,0	—	
—	547	195	2 293	165	1 386		145		57	—	10	4
—	4 616	1 160	22 100	1 863	9 130	4 179	857	630	300	—	117	
—	8,4	5,9	9,6	11,3	6,6	3,0	5,9	4,3	5,3	—	11,7	
5	449	91	3 212	54	881		92		359	—	—	5
90	5 007	575	30 076	728	4 976	3 496	550	354	3 074	—	—	
18,0	11,2	6,3	9,4	13,5	5,6	4,0	6,0	3,8	8,6	—	—	
1	35	—	1 729	21	948		44		26	—	—	6
8	516	—	14 451	223	7 204	3 780	292	196	187	—	—	
8,0	14,7	—	8,4	10,6	7,6	4,0	6,6	4,5	7,2	—	—	
3	439	4	940	9	573		13		68	—	—	7
75	4 872	20	11 607	140	3 264	1 562	68	44	585	—	—	
25,0	11,1	5,0	12,3	15,6	5,7	2,7	5,2	3,4	8,6	—	—	
—	217	5	2 270	130	1 307		126		97	—	—	8
—	2 501	60	24 433	1 280	5 166	4 193	638	636	485	—	—	
—	11,5	12,0	10,8	9,8	4,0	3,2	5,1	5,0	5,0	—	—	

BIBLIOTEKA STATYSTYCZNA CENTRALNA WARSZAWA

Tabl. 11. Powierzchnia zasiewów

Powiaty		Pszenica	Żyto	Jęczmień	Owies	Ziemniaki	Buraki cukrowe	Gryka	Proso
9. Suwałki	powierzchnia w *ha*	3 778	27 313	5 350	25 388	10 375	—	434	1
	zbiór og. w *q*	38 876	230 987	46 278	179 155	1 229 730	—	2 154	3
	przec. plon z *ha* w *q*	10,3	8,5	8,7	7,1	119	—	5,0	3,0
10. Szczuczyn	powierzchnia w *ha*	4 694	21 748	2 644	6 750	10 305	—	602	69
	zbiór og. w *q*	56 801	239 758	36 779	89 257	1 440 515	—	5 807	846
	przec. plon z *ha* w *q*	12,1	11,0	13,9	13,2	140	—	9,6	12,3
11. Wołkowysk	powierzchnia w *ha*	6 174	61 974	11 399	29 087	23 320	—	5 137	25
	zbiór og. w *q*	50 389	496 166	91 577	184 021	2 536 887	—	15 520	201
	przec. plon z *ha* w *q*	8,2	8,0	8,0	6,3	109	—	3,0	8,0
12. Wysokie Mazowieckie	powierzchnia w *ha*	9 180	24 527	3 280	8 566	10 671	57	71	25
	zbiór og. w *q*	98 977	263 679	36 968	94 042	1 113 576	6 013	581	329
	przec. plon z *ha* w *q*	10,8	10,8	11,3	11,0	104	105	8,2	13,2
								Woj. wileńskie —	
1. Brasław	powierzchnia w *ha*	4 357	40 904	7 581	17 025	12 937	—	210	—
	zbiór og. w *q*	37 356	341 238	53 306	109 141	1 416 320	—	1 210	—
	przec. plon z *ha* w *q*	8,6	8,3	7,0	6,4	109	—	5,8	—
2. Dzisna	powierzchnia w *ha*	4 794	41 218	7 571	22 861	14 036	—	44	—
	zbiór og. w *q*	49 325	408 891	72 752	218 486	1 798 664	—	243	—
	przec. plon z *ha* w *q*	10,3	9,9	9,6	9,6	128	—	5,5	—
3. Mołodeczno	powierzchnia w *ha*	1 506	19 851	4 966	15 051	7 170	—	199	—
	zbiór og. w *q*	13 184	206 815	55 125	138 187	726 908	—	588	—
	przec. plon z *ha* w *q*	8,8	10,4	11,1	9,2	101	—	3,0	—
4. Oszmiana	powierzchnia w *ha*	897	33 492	8 995	18 403	9 405	—	2 843	—
	zbiór og. w *q*	8 490	315 592	95 710	172 503	1 085 093	—	23 577	—
	przec. plon z *ha* w *q*	9,5	9,4	10,6	9,4	115	—	8,3	—
5. Postawy	powierzchnia w *ha*	3 612	25 893	4 238	10 866	9 906	—	125	—
	zbiór og. w *q*	31 854	311 951	25 730	77 287	1 096 730	—	645	—
	przec. plon z *ha* w *q*	8,8	12,0	6,1	7,1	111	—	5,2	—
6. Święciany	powierzchnia w *ha*	4 684	36 720	6 197	14 168	14 691	—	1 497	—
	zbiór og. w *q*	40 250	279 482	45 083	101 560	1 478 486	—	6 684	—
	przec. plon z *ha* w *q*	8,6	7,6	7,3	7,2	101	—	4,5	—
7. Wilejka	powierzchnia w *ha*	828	35 953	9 109	14 729	13 741	—	1 018	3
	zbiór og. w *q*	7 083	325 165	83 037	123 910	1 428 545	—	5 160	24
	przec. plon z *ha* w *q*	8,6	9,0	9,1	8,4	104	—	5,1	8,0
8. Wilno - Troki	powierzchnia w *ha*	2 558	64 669	12 706	23 020	19 945	—	11 181	2
	zbiór og. w *q*	20 713	562 147	111 293	171 904	2 728 967	—	59 117	12
	przec. plon z *ha* w *q*	8,1	8,7	8,8	7,5	137	—	5,3	6,0
								Woj. nowogródzkie —	
1. Baranowicze	powierzchnia w *ha*	3 336	39 044	8 519	17 867	15 863	—	5 933	51
	zbiór og. w *q*	33 011	387 136	100 627	185 996	1 919 306	—	38 432	356
	przec. plon z *ha* w *q*	9,9	9,9	11,8	10,4	121	—	6,5	7,0
2. Lida	powierzchnia w *ha*	1 031	51 802	11 216	20 869	17 662	—	8 018	—
	zbiór og. w *q*	9 508	515 540	103 584	192 804	2 182 054	—	37 956	—
	przec. plon z *ha* w *q*	9,2	10,0	9,2	9,2	124	—	4,7	-
3. Nieśwież	powierzchnia w *ha*	4 344	28 552	7 189	16 666	16 845	—	2 199	42
	zbiór og. w *q*	50 397	384 193	91 634	223 828	2 517 307	—	15 210	378
	przec. plon z *ha* w *q*	11,6	13,5	12,7	13,4	149	—	6,9	9,0
4. Nowogródek	powierzchnia w *ha*	6 554	35 631	8 548	17 554	14 148	—	3 729	—
	zbiór og. w *q*	65 557	428 765	119 818	222 338	1 563 341	—	27 702	—
	przec. plon z *ha* w *q*	10,0	12,0	14,0	12,7	110	—	7,4	—
5. Słonim	powierzchnia w *ha*	3 288	37 446	6 141	13 207	13 488	—	5 344	68
	zbiór og. w *q*	37 174	439 036	77 553	142 976	1 421 316	—	25 190	476
	przec. plon z *ha* w *q*	11,3	11,7	12,6	10,8	105	—	4,7	7,0
6. Stołpce	powierzchnia w *ha*	2 869	28 692	6 131	11 869	11 365	—	2 552	8
	zbiór og. w *q*	31 523	346 349	75 866	140 371	1 376 917	—	15 328	48
	przec. plon z *ha* w *q*	11,0	12,1	12,4	11,8	121	—	6,0	6,0
7. Szczuczyn	powierzchnia w *ha*	1 455	24 554	7 376	9 834	9 118	—	2 486	—
	zbiór og. w *q*	14 377	224 080	78 073	77 275	1 150 583	—	13 622	—
	przec. plon z *ha* w *q*	9,9	9,1	10,6	7,9	126	—	5,5	—
8. Wołożyn	powierzchnia w *ha*	1 361	24 326	7 316	13 511	11 254	—	1 487	—
	zbiór og. w *q*	11 025	222 072	66 634	116 361	1 586 229	—	6 618	—
	przec. plon z *ha* w *q*	8,1	9,1	9,1	8,6	141	—	4,5	—

i zbiory według powiatów (c. d.)

1934

Kukurydza	Mieszanki ze zbóż na ziarno: jęczmień i owies	Mieszanki ze zbóż na ziarno: inne	Groch	Fasola, bób, soczewica	Len: nasienie	Len: włókno	Konopie: nasienie	Konopie: włókno	Rzepak i rzepik	Chmiel	Tytoń	Nr. powiatu
—	223	276	3 932	430	1 182		144		31	—	1	9
—	1 102	1 924	2 355	1 002	7 850	2 953	528	567	115	—	21	
—	4,9	7,0	0,6	2,3	6,6	2,5	3,7	3,9	3,7	—	21,0	
—	122	315	2 408	1	320		24		113	—	—	10
—	1 073	3 480	22 757	10	1 937	1 687	134	92	789	—	—	
—	8,8	11,0	9,5	10,0	6,1	5,3	5,6	3,8	7,0	—	—	
2	121	—	805	114	1 124		100		109	—	67	11
17	731	—	5 698	713	5 908	2 717	465	257	483	—	1 426	
8,5	6,0	—	7,1	6,3	5,3	2,4	4,7	2,6	4,4	—	21,3	
—	589	464	1 518	32	780		19		133	—	—	12
—	5 556	4 810	14 469	261	5 990	3 191	162	53	809	—	—	
—	9,4	10,4	9,5	8,2	7,7	4,1	8,5	2,8	6,1	—	—	
Département de Wilno												
—	216	1 006	5 512	715	4 618		76		—	—	—	1
—	1 572	7 033	25 163	4 544	18 755	10 899	165	243	—	—	—	
—	7,3	7,0	4,6	6,4	4,1	2,4	2,2	3,2	—	—	—	
—	373	270	3 727	410	6 449		84		—	—	—	2
—	2 663	2 081	31 415	4 699	36 149	16 592	340	276	—	—	—	
—	7,1	7,7	8,4	11,5	5,6	2,6	4,0	3,3	—	—	—	
—	43	119	962	26	1 953		114		1	—	—	3
—	347	806	9 114	285	11 618	6 567	577	396	5	—	—	
—	8,1	6,8	9,5	11,0	5,9	3,4	5,1	3,5	5,0	—	—	
—	99	130	1 745	5	3 300		31		—	—	—	4
—	778	768	12 891	45	11 454	8 452	171	99	—	—	—	
—	7,9	5,9	7,4	9,0	3,5	2,6	5,5	3,2	—	—	—	
—	115	7	3 913	318	2 005		109		—	—	—	5
—	779	42	15 922	2 866	12 144	6 759	339	325	—	—	—	
—	6,8	6,0	4,1	9,0	6,1	3,4	3,1	3,0	—	—	—	
—	109	95	4 375	300	2 967		124		3	—	—	6
—	563	457	7 488	896	6 644	6 593	320	348	14	—	—	
—	5,2	4,8	1,7	3,0	2,2	2,2	2,6	2,8	4,7	—	—	
—	22	152	6 122	106	1 470		275		16	—	—	7
—	123	1 297	30 574	714	6 771	2 868	996	652	80	—	—	
—	5,6	8,5	5,0	6,7	4,6	2,0	3,6	2,4	5,0	—	—	
—	483	42	3 125	67	2 032		152		1	—	—	8
—	3 791	292	13 486	485	11 898	4 521	854	305	5	—	—	
—	7,8	7,0	4,3	7,2	5,9	2,2	5,6	2,0	5,0	—	—	
Département de Nowogródek												
1	134	16	484	107	1 509		74		51	—	—	1
18	982	144	4 375	1 029	9 918	3 968	335	259	224	—	—	
18,0	7,3	9,0	9,0	9,6	6,6	2,6	4,5	3,5	4,4	—	—	
—	127	614	3 403	80	2 494		75		3	—	—	2
—	817	3 745	33 971	880	11 172	5 673	225	234	21	—	—	
—	6,4	6,1	10,0	11,0	4,5	2,3	3,0	3,1	7,0	—	—	
—	79	23	407	16	1 148		27		13	—	—	3
—	913	336	5 861	188	6 865	3 311	180	56	80	—	—	
—	11,6	14,6	14,4	11,8	6,0	2,9	6,7	2,1	6,2	—	—	
—	155	90	2 231	112	2 247		160		22	—	—	4
—	1 846	896	21 189	954	13 980	9 778	923	603	132	—	—	
—	11,9	10,0	9,5	8,5	6,2	4,4	5,8	3,8	6,0	—	—	
—	136	27	1 170	33	964		51		—	—	—	5
—	1 562	189	12 629	511	5 363	3 868	333	175	—	—	—	
—	11,5	7,0	10,8	15,5	5,6	4,0	6,5	3,4	—	—	—	
—	31	240	877	13	1 380		100		—	—	—	6
—	199	3 380	9 805	130	9 724	3 926	687	309	—	—	—	
—	6,4	14,1	11,2	10,0	7,0	2,8	6,9	3,1	—	—	—	
—	19	125	1 816	83	1 384		44		3	—	—	7
—	142	1 026	14 395	965	9 459	4 075	226	198	15	—	—	
—	7,5	8,2	7,9	11,6	6,8	2,9	5,1	4,5	5,0	—	—	
—	39	—	2 488	20	2 994		219		46	—	—	8
—	288	—	21 497	205	15 841	7 703	784	725	140	—	—	
—	7,4	—	8,6	10,3	5,3	2,6	3,6	3,3	3,0	—	—	

Tabl. 11. Powierzchnia zasiewów

Powiaty		Pszenica	Żyto	Jęczmień	Owies	Ziemniaki	Buraki cukrowe	Gryka	Proso
								Woj. poleskie —	
1. Brześć n/B.	powierzchnia w *ha*	8 452	62 058	8 298	17 449	25 670	—	4 250	1 788
	zbiór og. w *q*	101 624	686 952	98 766	188 307	2 969 512	—	21 588	15 283
	przec. plon z *ha* w *q*	12,0	11,1	11,9	10,8	116	—	5,1	8,5
2. Drohiczyn	powierzchnia w *ha*	2 517	22 004	3 390	9 369	12 371	—	1 031	930
	zbiór og. w *q*	28 681	303 292	43 509	117 148	1 197 318	—	8 470	11 403
	przec. plon z *ha* w *q*	11,4	13,8	12,8	12,5	97	—	8,2	12,3
3. Kamień Koszyrski	powierzchnia w *ha*	1 237	26 598	2 757	6 652	11 206	—	2 614	1 114
	zbiór og. w *q*	8 695	202 251	22 009	51 598	930 696	—	10 556	5 452
	przec. plon z *ha* w *q*	7,0	7,6	8,0	7,8	83	—	4,0	4,9
4. Kobryń	powierzchnia w *ha*	4 943	35 191	4 257	9 847	14 716	—	2 438	1 199
	zbiór og. w *q*	47 058	370 356	42 984	91 836	1 314 938	—	10 612	9 619
	przec. plon z *ha* w *q*	9,5	10,5	10,1	9,3	89	—	4,4	8,0
5. Kosów	powierzchnia w *ha*	619	22 822	2 915	7 522	10 393	—	2 027	354
	zbiór og. w *q*	5 558	226 481	32 645	71 842	1 136 987	—	8 712	2 635
	przec. plon z *ha* w *q*	9,0	9,9	11,2	9,6	109	—	4,3	7,4
6. Łuniniec	powierzchnia w *ha*	562	18 319	1 238	3 533	11 423	—	2 315	1 329
	zbiór og. w *q*	5 102	194 736	11 639	32 488	1 220 070	—	9 203	9 882
	przec. plon z *ha* w *q*	9,1	10,6	9,4	9,2	107	—	4,0	7,4
7. Pińsk	powierzchnia w *ha*	1 535	40 921	4 051	12 871	18 839	—	4 730	2 524
	zbiór og. w *q*	12 173	426 524	34 835	122 174	1 894 226	—	23 037	17 684
	przec. plon z *ha* w *q*	7,9	10,4	8,6	9,5	101	—	4,9	7,0
8. Prużana	powierzchnia w *ha*	1 777	31 431	4 427	8 968	15 699	—	2 502	556
	zbiór og. w *q*	21 468	369 260	47 618	95 485	1 731 159	—	11 981	4 644
	przec. plon z *ha* w *q*	12,1	11,7	10,8	10,6	110	—	4,8	8,4
9. Stolin	powierzchnia w *ha*	1 170	24 352	2 464	4 654	10 355	—	2 747	2 675
	zbiór og. w *q*	9 350	291 918	24 313	44 048	1 163 865	—	19 409	25 922
	przec. plon z *ha* w *q*	8,0	12,0	9,9	9,5	112	—	7,1	9,7
								Woj. wołyńskie —	
1. Dubno	powierzchnia w *ha*	40 809	41 645	20 605	30 006	18 914	393	13 259	1 724
	zbiór og. w *q*	496 473	420 284	317 083	369 421	1 726 293	59 980	63 864	18 950
	przec. plon z *ha* w *q*	12,2	10,1	15,4	12,3	91	153	4,8	11,0
2. Horochów	powierzchnia w *ha*	30 837	17 522	10 805	13 776	10 187	47	2 628	1 216
	zbiór og. w *q*	422 469	239 994	175 189	200 221	1 166 157	11 395	22 916	13 237
	przec. plon z *ha* w *q*	13,7	13,7	16,2	14,5	114	242	8,7	10,9
3. Kostopol	powierzchnia w *ha*	6 183	30 042	5 217	13 486	12 506	—	6 724	2 447
	zbiór og. w *q*	58 158	299 798	42 367	131 500	1 350 928	—	33 486	16 778
	przec. plon z *ha* w *q*	9,4	10,0	8,1	9,8	108	—	5,0	6,9
4. Kowel	powierzchnia w *ha*	22 989	62 558	9 617	11 899	25 965	9	4 183	2 639
	zbiór og. w *q*	223 661	546 107	93 277	105 423	2 334 706	1 112	19 958	23 423
	przec. plon z *ha* w *q*	9,7	8,7	9,7	8,9	90	124	4,8	8,9
5. Krzemieniec	powierzchnia w *ha*	20 443	47 765	18 278	38 765	16 884	—	21 088	2 430
	zbiór og. w *q*	217 014	489 544	226 543	425 163	1 722 912	—	137 242	32 449
	przec. plon z *ha* w *q*	10,6	10,2	12,4	11,0	102	—	6,5	13,4
6. Luboml	powierzchnia w *ha*	4 136	21 176	3 712	2 709	9 153	—	1 775	943
	zbiór og. w *q*	38 617	206 282	39 834	31 796	728 963	—	8 350	8 245
	przec. plon z *ha* w *q*	9,3	9,7	10,7	11,7	80	—	4,7	8,7
7. Łuck	powierzchnia w *ha*	45 256	49 858	17 428	25 727	23 018	140	5 658	2 420
	zbiór og. w *q*	421 758	552 033	215 353	251 983	2 252 238	26 313	25 857	24 908
	przec. plon z *ha* w *q*	9,3	11,1	12,4	9,8	98	188	4,6	10,3
8. Równe	powierzchnia w *ha*	33 032	36 157	14 949	25 117	16 693	3 442	7 224	1 932
	zbiór og. w *q*	369 172	424 954	186 284	263 539	2 282 113	688 816	39 661	21 835
	przec. plon z *ha* w *q*	11,2	11,8	12,5	10,5	137	200	5,5	11,3
9. Sarny	powierzchnia w *ha*	1 106	42 163	5 743	8 446	15 795	—	7 635	2 635
	zbiór og. w *q*	9 970	419 519	56 871	101 455	1 870 508	—	44 974	22 517
	przec. plon z *ha* w *q*	9,0	9,9	9,9	12,0	118	—	5,9	8,5
10. Włodzimierz	powierzchnia w *ha*	27 159	25 374	9 711	15 458	13 735	371	1 978	1 592
	zbiór og. w *q*	404 937	362 887	145 125	231 869	1 599 684	85 103	14 508	21 092
	przec. plon z *ha* w *q*	14,9	14,3	14,9	15,0	116	229	7,3	13,2
11. Zdołbunów	powierzchnia w *ha*	14 597	12 398	8 454	11 703	8 360	1 604	3 136	935
	zbiór og. w *q*	196 722	165 698	114 583	147 540	896 700	248 494	19 571	10 695
	przec. plon z *ha* w *q*	13,5	13,4	13,6	12,6	107	155	6,2	11,4

i zbiory według powiatów (c. d.)

1934

Kukurydza	Mieszanki ze zbóż na ziarno: jęczmień i owies	Mieszanki ze zbóż na ziarno: inne	Groch	Fasola, bob, soczewica	Len: nasienie	Len: włókno	Konopie: nasienie	Konopie: włókno	Rzepak i rzepik	Chmiel	Tytoń	Nr. powiatu
Département de Polesie												
1	147	—	1 419	356	1 756		516		309	—	—	1
20	1 472	—	14 781	3 880	5 805	5 262	2 749	1 121	2 455	—	—	
20,0	10,0	—	10,4	10,9	3,3	3,0	5,3	2,2	7,9	—	—	
1	22	88	185	148	1 158		37		18	—	—	2
16	273	1 009	2 326	2 338	7 100	3 351	209	128	169	—	—	
16,0	12,4	11,5	12,6	15,8	6,1	2,9	5,6	3,5	9,4	—	—	
29	15	—	541	418	1 258		852		1	—	—	3
580	122	—	4 294	3 047	6 958	4 220	3 487	4 441	9	—	—	
20,0	8,1	—	7,9	7,3	5,5	3,4	4,1	5,2	9,0	—	—	
—	80	15	276	74	1 673		31		4	—	—	4
—	858	109	2 138	855	12 983	4 093	174	44	40	—	—	
—	10,7	7,3	7,7	11,6	7,8	2,4	5,6	1,4	10,0	—	—	
1	49	—	110	67	904		17		14	—	—	5
11	420	—	880	588	3 147	1 942	42	52	106	—	—	
11,0	8,6	—	8,0	8,8	3,5	2,1	2,5	3,1	7,6	—	—	
1	—	24	208	21	927		158		—	—	—	6
21	—	315	2 069	296	4 102	2 480	809	536	—	—	—	
21,0	—	13,1	9,9	14,1	4,4	2,7	5,1	3,4	—	—	—	
7	13	6	148	163	1 803		273		20	—	—	7
91	74	60	1 196	1 261	8 831	4 549	1 454	772	150	—	—	
13,0	5,7	10,0	8,1	7,7	4,9	2,5	5,3	2,8	7,5	—	—	
—	65	5	279	27	1 404		18		12	—	—	8
—	632	43	2 479	296	8 735	5 367	72	61	90	—	—	
—	9,7	8,6	8,9	11,0	6,2	3,8	4,0	3,4	7,5	—	—	
13	1	—	177	106	892		334		—	—	—	9
178	12	—	1 490	828	4 911	2 967	1 380	1 660	—	—	—	
13,7	12,0	—	8,4	7,8	5,5	3,3	4,1	5,0	—	—	—	
Département de Wołyń												
52	985	94	1 320	843	416		1 022		1 426	631	—	1
395	9 684	912	13 088	9 815	1 344	1 037	4 929	3 122	13 345	3 889	—	
7,6	9,8	9,7	9,9	11,6	3,2	2,5	4,8	3,1	9,4	6,2	—	
14	223	90	1 011	234	486		294		854	41	—	2
295	2 693	1 080	6 061	2 115	3 098	1 178	1 948	1 035	8 315	113	—	
21,1	12,1	12,0	6,0	9,0	6,4	2,4	6,6	3,5	9,7	2,8	—	
29	53	—	1 104	92	1 385		665		389	29	—	3
423	499	—	6 983	869	6 570	3 225	3 286	2 387	2 224	138	—	
14,6	9,4	—	6,3	9,4	4,7	2,3	4,9	3,6	5,7	4,8	—	
33	291	21	2 576	990	1 323		1 209		699	9	—	4
224	2 704	91	16 398	11 568	5 553	3 902	4 463	3 252	4 199	32	—	
6,8	9,3	4,3	6,4	11,7	4,2	2,9	3,7	2,7	6,0	3,6	—	
116	835	102	3 508	731	274		1 237		470	24	240	5
1 742	8 973	921	18 342	6 951	1 586	533	9 323	4 544	3 596	151	5 549	
15,0	10,7	9,0	5,2	9,5	5,8	1,9	7,5	3,7	7,7	6,3	23,1	
8	21	10	539	390	337		358		135	2	—	6
143	106	60	3 544	4 878	1 553	692	1 717	950	1 105	3	—	
17,9	5,0	6,0	6,6	12,5	4,6	2,1	4,8	2,7	8,2	1,5	—	
56	336	39	1 310	467	1 166		1 038		1 528	81	—	7
1 289	4 088	301	11 008	5 939	5 776	4 531	5 023	2 778	13 710	459	—	
23,0	12,2	7,7	8,4	12,7	5,0	3,9	4,8	2,7	9,0	5,7	—	
104	873	2	1 410	559	493		571		2 366	377	72	8
917	8 495	20	11 151	6 125	2 771	1 210	2 850	1 748	18 248	2 598	1 663	
8,8	9,7	10,0	7,9	11,0	5,6	2,5	5,0	3,1	7,7	6,9	23,1	
61	109	14	314	290	1 171		785		—	—	—	9
345	1 133	140	2 549	1 817	6 428	4 174	4 770	3 710	—	—	—	
5,7	10,4	10,0	8,1	6,3	5,5	3,6	6,1	4,7	—	—	—	
10	70	—	1 798	129	695		519		961	40	—	10
160	772	—	6 362	1 844	3 566	1 742	3 563	1 987	8 903	264	—	
16,0	11,0	—	3,5	14,3	5,1	2,5	6,9	3,8	9,3	6,6	—	
42	417	62	681	405	148		418		1 219	265	64	11
442	4 247	620	7 150	4 986	623	652	2 707	1 401	8 114	1 476	1 405	
10,5	10,2	10,0	10,5	12,3	4,2	4,4	6,5	3,4	6,7	5,6	22,0	

Tabl. II. Powierzchnia zasiewów

Powiaty		Pszenica	Żyto	Jęczmień	Owies	Ziemniaki	Buraki cukrowe	Gryka	Proso
									Woj. poznańskie —
1. Bygdoszcz	powierzchnia w *ha*	5 122	24 434	4 978	3 600	9 571	1 000	3	—
	zbiór og. w *q*	81 621	337 473	94 809	55 565	1 243 246	194 403	30	—
	przec. plon z *ha* w *q*	15,9	13,8	19,0	15,4	130	194	10,0	—
2. Chodzież	powierzchnia w *ha*	1 110	19 704	2 376	3 892	7 938	168	—	—
	zbiór og. w *q*	15 712	233 511	30 555	42 797	1 000 378	39 054	—	—
	przec. plon z *ha* w *q*	14,2	11,9	12,9	11,0	126	232	—	—
3. Czarnków	powierzchnia w *ha*	1 041	17 625	1 412	2 567	7 654	151	2	—
	zbiór og. w *q*	13 850	158 739	15 290	22 390	1 017 797	29 444	5	—
	przec. plon z *ha* w *q*	13,3	9,0	10,8	8,7	133	195	2,5	—
4. Gniezno	powierzchnia w *ha*	5 726	31 906	5 561	5 408	13 332	1 601	18	—
	zbiór og. w *q*	86 602	391 147	85 227	78 225	1 967 193	352 248	180	—
	przec. plon z *ha* w *q*	15,1	12,3	15,3	14,5	148	220	10,0	—
5. Gostyń	powierzchnia w *ha*	8 808	12 050	4 074	5 232	7 980	2 383	14	21
	zbiór og. w *q*	127 019	172 877	67 407	92 915	1 711 461	666 947	108	303
	przec. plon z *ha* w *q*	14,4	14,3	16,5	17,8	214	280	7,7	14,4
6. Inowrocław	powierzchnia w *ha*	10 028	18 398	6 979	2 257	7 609	6 520	13	—
	zbiór og. w *q*	187 864	281 389	142 148	40 349	1 184 845	1 499 414	34	—
	przec. plon z *ha* w *q*	18,7	15,3	20,4	17,9	156	230	2,6	—
7. Jarocin	powierzchnia w *ha*	8 982	27 218	3 849	7 768	12 938	2 229	12	—
	zbiór w og. *q*	138 221	381 228	60 753	118 982	2 408 657	634 596	24	—
	przec. plon z *ha* w *q*	15,4	14,0	15,8	15,3	186	285	2,0	—
8. Kępno	powierzchnia w *ha*	2 831	32 821	1 462	8 721	13 737	521	27	6
	zbiór og. w *q*	38 246	360 255	21 349	119 837	2 051 380	110 864	65	6
	przec. plon z *ha* w *q*	13,5	11,0	14,6	13,7	149	213	2,4	1,0
9. Kościan	powierzchnia w *ha*	7 719	23 892	4 609	5 027	12 944	2 200	—	30
	zbiór og. w *q*	123 624	313 125	74 679	74 340	2 282 917	498 536	—	331
	przec. plon z *ha* w *q*	16,0	13,1	16,2	14,8	176	227	—	11,0
10. Krotoszyn	powierzchnia w *ha*	9 120	16 829	3 226	9 183	9 174	1 518	—	10
	zbiór og. w *q*	150 612	260 345	55 732	163 083	1 418 745	508 282	—	120
	przec. plon z *ha* w *q*	16,5	15,5	17,3	17,8	155	335	—	12,0
11. Leszno	powierzchnia w *ha*	4 231	18 891	2 414	4 955	8 733	1 124	6	41
	zbiór og. w *q*	71 455	245 209	40 137	64 872	1 455 110	277 702	50	399
	przec. plon. z *ha* w *q*	16,9	13,0	16,6	13,1	167	247	8,3	9,7
12. Międzychód	powierzchnia w *ha*	1 555	15 977	1 211	2 531	6 332	373	7	—
	zbiór og. w *q*	19 104	149 209	12 655	21 318	975 769	112 984	35	—
	przec. plon z *ha* w *q*	12,3	9,3	10,5	8,4	154	303	5,0	—
13. Mogilno	powierzchnia w *ha*	11 754	31 624	10 380	4 489	12 671	5 461	3	2
	zbiór og. w *q*	211 475	454 107	201 646	76 601	2 082 019	1 297 708	20	18
	przec. plon z *ha* w *q*	18,0	14,4	19,4	17,1	164	238	6,7	9,0
14. Nowy Tomyśl	powierzchnia w *ha*	5 524	30 698	3 973	5 459	13 891	2 211	10	1
	zbiór og. w *q*	88 500	331 326	61 898	63 409	1 984 278	516 946	140	10
	przec. plon z *ha* w *q*	16,0	10,8	15,6	11,6	143	234	14,0	10,0
15. Oborniki	powierzchnia w *ha*	4 004	20 866	3 482	4 125	9 156	821	13	2
	zbiór og. w *q*	68 522	303 707	59 021	65 343	1 556 462	234 012	117	20
	przec. plon z *ha* w *q*	17,1	14,6	17,0	15,8	170	285	9,0	10,0
16. Ostrów	powierzchnia w *ha*	4 277	25 199	2 444	7 101	12 812	476	20	43
	zbiór og. w *q*	72 630	388 415	37 669	106 900	2 029 888	98 936	130	452
	przec. plon z *ha* w *q*	17,0	15,4	15,4	15,1	158	208	6,5	10,5
17. Poznań	powierzchnia w *ha*	5 486	32 557	5 988	5 736	15 228	1 357	16	5
	zbiór og. w *q*	78 571	375 366	81 478	74 002	2 308 222	315 951	162	73
	przec. plon z *ha* w *q*	14,3	11,5	13,6	12,9	152	233	10,1	14,6
18. Rawicz	powierzchnia w *ha*	4 130	11 646	2 083	3 676	5 840	1 728	8	27
	zbiór og. w *q*	61 824	139 485	27 095	38 895	833 127	471 473	50	269
	przec. plon z *ha* w *q*	15,0	12,0	13,0	10,6	143	273	6,3	10,0
19. Szamotuły	powierzchnia w *ha*	6 702	22 066	4 060	3 531	10 503	2 347	138	—
	zbiór og. w *q*	94 208	265 817	55 470	40 133	1 563 929	619 356	494	—
	przec. plon z *ha* w *q*	14,1	12,0	13,7	11,4	149	264	3,6	—
20. Szubin	powierzchnia w *ha*	3 527	20 452	4 089	2 660	8 962	1 156	8	—
	zbiór og. w *q*	57 632	240 186	65 807	37 385	1 123 649	272 548	39	—
	przec. plon z *ha* w *q*	16,3	11,7	16,1	14,1	125	236	4,9	—

i zbiory według powiatów (c. d.)

1934

Kukurydza	Mieszanki ze zbóż na ziarno		Groch	Fasola, bob, soczewica	Len		Konopie		Rzepak i rzepik	Chmiel	Tytoń	Nr. powiatu
	jęczmień i owies	inne			nasienie	włókno	nasienie	włókno				
Département de Poznań												
—	1 756	190	739	55	67		5		162	25	—	1
—	26 254	2 593	5 278	796	342	85	0	0	1 041	0	—	
—	15,0	13,6	7,1	14,5	5,1	1,3	0,0	0,0	6,4	0,0	—	
11	1 182	17	119	3	10		—		11	—	—	2
186	13 413	159	727	35	46	18	—	—	86	—	—	
16,9	11,3	9,4	6,1	11,7	4,6	1,8	—	—	7,8	—	—	
27	406	127	61	17	16		—		3	—	—	3
166	3 451	1 060	489	65	67	40	—	—	11	—	—	
6,1	8,5	8,3	8,0	3,8	4,2	2,5	—	—	3,7	—	—	
71	3 483	503	920	9	66		—		149	—	—	4
1 151	46 622	6 910	5 589	45	416	203	—	—	1 367	—	—	
16,2	13,4	13,7	6,1	5,0	6,3	3,1	—	—	9,2	—	—	
59	1 248	49	2 026	31	262		—		281	—	—	5
539	24 202	711	13 652	24	1 976	806	—	—	1 903	—	—	
9,1	19,4	14,5	6,7	0,8	7,5	3,1	—	—	6,8	—	—	
—	2 135	345	2 184	25	62		—		69	—	—	6
—	35 525	5 025	27 016	97	383	170	—	—	235	—	—	
—	16,6	14,6	12,4	3,9	6,2	2,7	—	—	3,4	—	—	
73	1 786	43	1 360	78	55		1		402	—	—	7
1 019	23 685	307	8 560	574	322	135	5	3	2 295	—	—	
14,0	13,3	7,1	6,3	7,4	5,9	2,5	5,0	3,0	5,7	—	—	
13	862	87	117	22	12		4		108	—	—	8
90	10 727	883	289	47	58	20	0	0	1 046	—	—	
6,9	12,4	10,1	2,5	2,1	4,8	1,7	0,0	0,0	9,7	—	—	
96	1 659	88	1 490	39	331		5		300	—	—	9
1 035	24 500	1 058	17 902	372	2 120	709	37	14	1 998	—	—	
10,8	14,8	12,0	12,0	9,5	6,4	2,1	7,4	2,8	6,7	—	—	
38	1 046	269	1 445	17	80		25		202	—	—	10
770	13 242	3 968	6 970	81	502	263	250	83	2 612	—	—	
20,3	12,7	14,8	4,8	4,8	6,3	3,3	10,0	3,3	12,9	—	—	
60	1 464	63	719	4	143		—		145	—	—	11
1 193	20 430	731	7 198	34	671	426	—	—	1 228	—	—	
19,9	14,0	11,6	10,0	8,5	4,7	3,0	—	—	8,5	—	—	
4	736	122	220	5	5		10		234	—	—	12
34	6 234	931	1 120	16	26	10	60	28	2 446	—	—	
8,5	8,5	7,6	5,1	3,2	5,2	2,0	6,0	2,8	10,5	—	—	
59	3 706	361	2 500	6	86		—		355	—	—	13
733	55 676	4 822	25 737	67	678	231	—	—	2 331	—	—	
12,4	15,0	13,4	10,3	11,2	7,9	2,7	—	—	6,6	—	—	
45	2 302	115	1 332	11	214		—		165	105	—	14
364	29 632	1 100	10 785	55	1 329	537	—	—	1 402	440	—	
8,1	12,9	9,6	8,1	5,0	6,2	2,5	—	—	8,5	4,2	—	
55	2 230	94	656	43	67		9		217	—	—	15
494	28 964	1 172	5 575	281	376	164	54	18	1 835	—	—	
9,0	13,0	12,5	8,5	6,5	5,6	2,4	6,0	2,0	8,5	—	—	
26	965	90	545	20	18		—		180	—	—	16
414	13 626	808	2 502	240	117	24	—	—	1 674	—	—	
15,9	14,1	9,0	4,6	12,0	6,5	1,3	—	—	9,3	—	—	
47	2 621	340	959	27	67		—		294	3	—	17
455	28 399	4 387	6 591	122	313	174	—	—	1 964	15	—	
9,7	10,8	12,9	6,9	4,5	4,7	2,6	—	—	6,7	5,0	—	
30	848	44	817	8	224		1		11	—	—	18
625	9 892	267	3 555	31	1 059	368	2	4	77	—	—	
20,8	11,7	6,1	4,4	3,9	4,7	1,6	2,0	4,0	7,0	—	—	
30	2 631	694	1 571	14	78		8		187	28	—	19
238	30 125	7 684	11 792	78	337	209	32	13	1 449	102	—	
7,9	11,5	11,1	7,5	5,6	4,3	2,7	4,0	1,6	7,8	3,6	—	
5	1 926	261	547	28	119		—		100	—	—	20
25	24 675	3 304	2 963	112	790	321	—	—	526	—	—	
5,0	12,8	12,7	5,4	4,0	6,6	2,7	—	—	5,3	—	—	

Tabl. 11. Powierzchnia zasiewów

Powiaty		Pszenica	Żyto	Jęczmień	Owies	Ziemniaki	Buraki cukrowe	Gryka	Proso
21. Śrem	powierzchnia w *ha*	4 519	23 268	3 602	4 299	9 553	1 184	52	4
	zbiór og. w *q*	83 870	365 637	61 516	72 111	1 552 560	279 251	310	24
	przec. plon z *ha* w *q*	18,6	15,7	17,1	16,8	163	236	6,0	6,0
22. Środa	powierzchnia w *ha*	5 906	21 534	4 481	3 987	9 261	2 219	43	—
	zbiór og. w *q*	93 262	297 964	73 942	61 557	1 525 751	526 467	294	—
	przec. plon z *ha* w *q*	15,8	13,8	16,5	15,4	165	237	6,8	—
23. Wągrowiec	powierzchnia w *ha*	4 124	28 342	5 904	4 718	11 928	830	8	—
	zbiór og. w *q*	54 685	309 298	80 759	58 360	1 747 150	193 211	52	—
	przec. plon z *ha* w *q*	13,3	10,9	13,7	12,4	147	233	6,5	—
24. Wolsztyn	powierzchnia w *ha*	1 667	18 457	1 228	3 531	8 444	420	5	8
	zbiór og. w *q*	19 797	186 323	13 478	30 337	1 085 125	91 428	20	50
	przec. plon z *ha* w *q*	11,9	10,1	11,0	8,6	129	218	4,0	6,3
25. Września	powierzchnia w *ha*	5 154	15 533	3 513	3 155	7 812	2 412	23	—
	zbiór og. w *q*	87 654	240 286	62 567	56 448	1 472 267	614 996	173	—
	przec. plon z *ha* w *q*	17,0	15,5	17,8	17,9	188	255	7,5	—
26. Wyrzysk	powierzchnia w *ha*	5 976	26 796	6 834	4 636	10 844	1 988	1	1
	zbiór og. w *q*	98 903	387 585	108 638	68 130	1 828 745	379 838	7	10
	przec. plon z *ha* w *q*	16,6	14,5	15,9	14,7	169	191	7,0	10,0
27. Żnin	powierzchnia w *ha*	5 226	18 729	4 815	3 040	7 567	1 366	4	—
	zbiór og. w *q*	85 940	253 873	78 297	41 259	1 141 777	343 532	24	—
	przec. plon z *ha* w *q*	16,4	13,6	16,3	13,6	151	251	6,0	—
								Woj. pomorskie —	
1. Brodnica	powierzchnia w *ha*	2 981	21 033	4 273	2 011	8 404	446	4	1
	zbiór og. w *q*	52 753	305 524	71 807	33 740	977 420	113 563	53	3
	przec. plon z *ha* w *q*	17,7	14,5	16,8	16,8	116	255	13,3	3,0
2. Chełmno	powierzchnia w *ha*	9 133	11 763	4 659	2 238	6 583	2 687	1	1
	zbiór og. w *q*	186 183	193 577	97 489	43 086	927 405	729 766	12	8
	przec. plon z *ha* w *q*	20,4	16,5	20,9	19,3	141	272	12,0	8,0
3. Chojnice	powierzchnia w *ha*	1 118	28 274	1 893	5 034	9 974	19	778	—
	zbiór og. w *q*	19 031	273 150	30 500	61 592	993 070	4 756	4 029	—
	przec. plon z *ha* w *q*	17,0	9,7	16,1	12,2	100	250	5,2	—
4. Działdowo	powierzchnia w *ha*	655	19 696	2 960	1 919	8 011	13	44	—
	zbiór og. w *q*	9 539	226 477	43 260	25 772	940 117	3 620	328	—
	przec. plon z *ha* w *q*	14,6	11,5	14,6	13,4	117	278	7,5	—
5. Grudziądz	powierzchnia w *ha*	8 846	12 169	4 899	3 263	6 201	1 257	—	1
	zbiór og. w *q*	163 072	193 096	95 297	60 726	717 551	349 813	—	12
	przec. plon z *ha* w *q*	18,4	15,9	19,5	18,6	116	278	—	12,0
6. Kartuzy	powierzchnia w *ha*	392	25 001	1 014	9 416	12 915	—	6	—
	zbiór og. w *q*	6 400	218 888	14 078	100 645	1 048 123	—	21	—
	przec. plon z *ha* w *q*	16,3	8,8	13,9	10,7	81	—	3,5	—
7. Kościerzyna	powierzchnia w *ha*	711	22 566	895	5 079	9 047	—	83	—
	zbiór og. w *q*	9 548	215 146	12 851	61 871	939 866	—	478	—
	przec. plon z *ha* w *q*	13,4	9,5	14,4	12,2	104	—	5,8	—
8. Lubawa	powierzchnia w *ha*	2 424	20 673	4 765	3 520	8 244	130	7	1
	zbiór og. w *q*	38 915	287 354	75 470	54 484	1 067 399	33 536	28	6
	przec, plon z *ha* w *q*	16,1	13,9	15,8	15,5	129	258	4,0	6,0
9. Morski	powierzchnia w *ha*	779	21 191	1 310	7 577	9 573	9	6	—
	zbiór og. w *q*	12 943	210 847	19 222	84 155	974 447	2 520	24	—
	przec. plon z *ha* w *q*	16,6	9,9	14,7	11,1	102	280	4,0	—
10. Sępolno	powierzchnia w *ha*	1 029	14 945	2 791	3 830	5 574	160	5	1
	zbiór og. w *q*	17 052	197 063	42 920	52 739	800 825	34 794	23	2
	przec. plon z *ha* w *q*	16,6	13,2	15,4	13,8	144	217	4,6	2,0
11. Starogard	powierzchnia w *ha*	2 534	18 462	2 336	2 696	8 535	419	12	—
	zbiór og. w *q*	43 421	227 196	40 498	43 353	875 274	110 843	87	—
	przec. plon z *ha* w *q*	17,1	12,3	17,3	16,1	103	265	7,3	—
12. Świecie	powierzchnia w *ha*	4 898	28 269	5 087	3 856	12 939	758	5	6
	zbiór og. w *q*	90 309	391 435	87 883	70 758	1 796 227	204 091	37	54
	przec. plon z *ha* w *q*	18,4	13,8	17,3	18,4	139	269	7,4	9,0
13. Tczew	powierzchnia w *ha*	8 003	8 468	4 231	2 890	4 920	1 756	2	—
	zbiór og. w *q*	147 202	130 808	78 887	54 196	619 039	485 154	14	—
	przec. plon z *ha* w *q*	18,4	15,4	18,6	18,8	126	276	7,0	—

i zbiory według powiatów (c. d.)

1934

Kukurydza	Mieszanki ze zbóż na ziarno: jęczmień i owies	Mieszanki ze zbóż na ziarno: inne	Groch	Fasola, bob, soczewica	Len: nasienie	Len: włókno	Konopie: nasienie	Konopie: włókno	Rzepak i rzepik	Chmiel	Tytoń	Nr. powiatu
70	1 433	224	699	23	79		—		194	—	—	21
810	23 461	3 206	6 569	184	308	212	—		1 358	—	—	
11,6	16,4	14,3	9,4	8,0	3,9	2,7	—		7,0	—	—	
40	2 071	407	1 082	17	78		—		245	—	—	22
791	30 229	3 940	10 185	96	346	346	—		1 563	—	—	
19,8	14,6	9,7	9,4	5,6	4,4	4,4	—		6,4	—	—	
61	3 722	271	519	8	46		—		167	—	—	23
708	41 965	3 230	3 233	45	200	91	—		1 203	—	—	
11,6	11,3	11,9	6,2	5,6	4,3	2,0	—		7,2	—	—	
41	728	34	203	77	130		2		98	20	—	24
258	6 611	216	903	356	478	302	12	4	587	102	—	
6,3	9,1	6,4	4,4	4,6	3,7	2,3	6,0	2,0	6,0	5,1	—	
81	1 956	152	785	13	41		—		237	—	—	25
470	27 655	1 326	3 895	59	401	211	—		2 923	—	—	
5,8	14,1	8,7	5,0	4,5	9,8	5,1	—		12,3	—	—	
6	3 182	142	875	11	82		1		172	—	—	26
48	39 695	1 528	1 304	15	369	156	5	2	1 028	—	—	
8,0	12,5	10,8	1,5	1,4	4,5	1,9	5,0	2,0	6,0	—	—	
11	2 572	321	764	5	63		—		91	—	—	27
40	29 447	3 522	4 920	7	341	112	—		694	—	—	
3,6	11,4	11,0	6,4	1,4	5,4	1,8	—		7,6	—	—	
Département de Pomorze												
—	1 479	507	724	8	12		—		156	—	—	1
—	20 999	6 637	2 506	42	43	22	—		994	—	—	
—	14,2	13,1	3,5	5,3	3,6	1,8	—		6,4	—	—	
14	1 723	270	1 078	12	18		—		134	—	93	2
314	31 229	4 150	4 522	74	127	46	—		1 772	—	2 108	
22,4	18,1	15,4	4,2	6,2	7,1	2,6	—		13,2	—	22,7	
—	703	160	611	3	12		—		3	—	—	3
—	8 590	1 015	901	15	60	20	—		21	—	—	
—	12,2	6,3	1,5	5,0	5,0	1,7	—		7,0	—	—	
—	877	369	596	3	4		—		220	—	—	4
—	10 595	4 117	3 374	13	20	17	—		1 326	—	—	
—	12,1	11,2	5,7	4,3	5,0	4,3	—		6,0	—	—	
7	2 283	217	1 749	84	13		18		48	—	117	5
52	39 543	3 262	8 980	754	65	34	72	36	382	—	2 014	
7,4	17,3	15,0	5,1	9,0	5,0	2,6	4,0	2,0	8,0	—	17,2	
1	286	231	599	28	5		—		—	—	—	6
3	2 977	1 722	987	187	16	10	—		—	—	—	
3,0	10,4	7,5	1,6	6,7	3,2	2,0	—		—	—	—	
—	754	465	707	2	—		—		18	—	—	7
—	8 873	4 593	3 097	12	—		—		144	—	—	
—	11,8	9,9	4,4	6,0	—		—		8,0	—	—	
1	1 802	89	645	5	11		—		149	—	—	8
11	22 463	971	1 646	36	33	29	—		612	—	—	
11,0	12,5	10,9	2,6	7,2	3,0	2,6	—		4,1	—	—	
—	812	280	339	—	6		—		—	—	—	9
—	10 815	3 021	1 610	—	44	16	—		—	—	—	
—	13,3	10,8	4,7	—	7,3	2,7	—		—	—	—	
3	1 217	580	497	6	19		—		8	—	—	10
69	16 501	6 238	458	47	88	51	—		74	—	—	
23,0	13,6	10,8	0,9	7,8	4,6	2,7	—		9,3	—	—	
8	924	160	694	19	9		—		30	—	—	11
32	13 717	1 910	2 005	96	25	18	—		255	—	—	
4,0	14,8	11,9	2,9	5,1	2,8	2,0	—		8,5	—	—	
5	2 464	672	960	48	25		—		42	—	5	12
52	38 942	5 859	2 212	336	121	56	—		344	—	92	
10,4	15,8	8,7	2,3	7,0	4,8	2,2	—		8,2	—	18,4	
7	1 649	402	1 894	220	8		—		183	—	—	13
25	24 426	5 201	12 356	1 547	34	18	—		2 071	—	—	
3,6	14,8	12,9	6,5	7,0	4,3	2,3	—		11,3	—	—	

Tabl. 11. Powierzchnia zasiewów

Powiaty		Pszenica	Żyto	Jęczmień	Owies	Ziemniaki	Buraki cukrowe	Gryka	Proso
14. Toruń	powierzchnia w *ha*	7 835	14 589	3 690	2 009	6 637	2 961	10	2
	zbiór og. w *q*	154 835	218 507	68 700	37 683	993 467	787 876	57	25
	przec. plon z *ha* w *q*	19,8	15,0	18,6	18,8	150	266	5,7	12,5
15. Tuchola	powierzchnia w *ha*	1 443	17 368	2 759	2 177	6 600	179	30	—
	zbiór og. w *q*	23 636	205 659	45 025	35 668	847 453	42 624	109	—
	przec. plon z *ha* w *q*	16,4	11,8	16,3	16,4	128	238	3,6	—
16. Wąbrzeźno	powierzchnia w *ha*	6 356	13 987	4 281	1 883	6 739	1 064	8	—
	zbiór og. w *q*	121 023	236 258	79 043	34 515	909 607	280 820	83	—
	przec. plon z *ha* w *q*	19,0	16,9	18,5	18,3	135	264	10,4	—
								Woj. śląskie —	
1. Bielsko	powierzchnia w *ha*	863	3 118	535	4 327	3 450	39	—	—
	zbiór og. w *q*	9 221	34 110	6 345	52 558	320 701	7 618	—	—
	przec. plon z *ha* w *q*	10,7	10,9	11,9	12,1	93	195	—	—
2. Cieszyn	powierzchnia w *ha*	1 795	3 321	925	6 340	4 469	29	1	—
	zbiór og. w *q*	22 625	39 962	12 904	77 170	521 143	6 148	7	—
	przec. plon z *ha* w *q*	12,6	12,0	14,0	12,2	117	212	7,0	—
3. Katowice	powierzchnia w *ha*	370	2 845	288	1 128	2 338	—	—	—
	zbiór og. w *q*	6 680	51 436	4 963	18 820	319 511	—	—	—
	przec. plon z *ha* w *q*	18,1	18,1	17,2	16,7	137	—	—	—
4. Lubliniec	powierzchnia w *ha*	1 303	8 172	741	3 570	4 603	66	2	—
	zbiór og. w *q*	22 384	129 154	13 251	58 599	680 770	17 359	16	—
	przec. plon z *ha* w *q*	17,2	15,8	17,9	16,4	148	263	8,0	—
5. Pszczyna	powierzchnia w *ha*	2 104	15 402	1 239	8 067	10 862	212	10	—
	zbiór og. w *q*	36 326	232 662	21 498	129 411	1 469 004	49 188	86	—
	przec. plon z *ha* w *q*	17,3	15,1	17,4	16,0	135	232	8,6	—
6. Rybnik	powierzchnia w *ha*	3 155	18 061	1 249	7 201	11 415	333	—	—
	zbiór og. w *q*	52 738	279 633	21 446	123 924	1 665 343	79 588	—	—
	przec. plon z *ha* w *q*	16,7	15,5	17,2	17,2	146	239	—	—
7. Świętochłowice	powierzchnia w *ha*	160	1 254	145	590	1 165	—	—	—
	zbiór og. w *q*	3 274	23 257	2 608	10 685	167 600	—	—	—
	przec. plon z *ha* w *q*	20,5	18,5	18,0	18,1	144	—	—	—
8. Tarnowskie Góry	powierzchnia w *ha*	334	2 026	262	775	1 839	23	—	—
	zbiór og. w *q*	6 361	34 260	4 741	13 864	239 431	4 775	—	—
	przec. plon z *ha* w *q*	19,0	16,9	18,1	17,9	130	208	—	—
								Woj. krakowskie —	
1. Biała	powierzchnia w *ha*	1 301	7 726	569	7 401	6 801	9	3	—
	zbiór og. w *q*	15 807	94 636	6 668	104 089	699 609	1 972	12	—
	przec. plon z *ha* w *q*	12,1	12,2	11,7	14,1	103	219	4,0	—
2. Bochnia	powierzchnia w *ha*	6 713	8 377	2 536	5 412	5 806	1	1	163
	zbiór og. w *q*	57 227	79 721	25 678	54 592	341 857	273	8	2 034
	przec. plon z *ha* w *q*	8,5	9,5	10,1	10,1	59	273	8,0	12,5
3. Brzesko	powierzchnia w *ha*	5 793	10 028	2 765	5 610	6 642	8	12	279
	zbiór og. w *q*	44 383	84 942	21 060	56 375	471 330	1 950	68	2 308
	przec. plon z *ha* w *q*	7,7	8,5	7,6	10,0	71	244	5,7	8,3
4. Chrzanów	powierzchnia w *ha*	1 330	11 315	908	3 830	7 846	—	—	63
	zbiór og. w *q*	12 726	111 086	8 961	46 168	534 842	—	—	647
	przec. plon z *ha* w *q*	9,6	9,8	9,9	12,1	68	—	—	10,3
5. Dąbrowa	powierzchnia w *ha*	2 289	5 000	1 617	2 467	2 314	—	6	176
	zbiór og. w *q*	17 615	38 820	13 212	23 072	114 701	—	16	1 288
	przec. plon z *ha* w *q*	7,7	7,8	8,2	9,4	50	—	2,7	7,3
6. Gorlice	powierzchnia w *ha*	6 427	8 804	4 186	13 442	7 633	—	—	20
	zbiór og. w *q*	49 682	62 168	30 338	106 038	506 158	—	—	156
	przec. plon z *ha* w *q*	7,7	7,1	7,2	7,9	66	—	—	7,8
7. Jasło	powierzchnia w *ha*	8 483	10 722	4 192	8 016	8 149	5	23	104
	zbiór og. w *q*	67 388	85 141	28 036	60 731	456 216	400	99	1 144
	przec. plon z *ha* w *q*	7,9	7,9	6,7	7,6	56	80	4,3	11,0
8. Kraków	powierzchnia w *ha*	10 001	16 440	2 614	9 336	9 733	77	8	85
	zbiór og. w *q*	124 324	213 493	34 648	148 496	1 001 097	15 644	88	977
	przec. plon z *ha* w *q*	12,4	13,0	13,3	15,9	103	203	11,0	11,5
9. Limanowa	powierzchnia w *ha*	4 784	5 623	4 033	9 902	6 108	—	—	2
	zbiór og. w *q*	37 584	47 395	34 195	93 360	397 178	—	—	11
	przec. plon z *ha* w *q*	7,9	8,4	8,5	9,4	65	—	—	5,5

i zbiory według powiatów (c. d.)

1934

Kukurydza	Mieszanki ze zbóż na ziarno: jęczmień i owies	Mieszanki ze zbóż na ziarno: inne	Groch	Fasola, bób, soczewica	Len: nasienie	Len: włókno	Konopie: nasienie	Konopie: włókno	Rzepak i rzepik	Chmiel	Tytoń	Nr. powiatu
6	1 660	346	829	18	28		—		40	—	5	14
33	25 158	3 140	4 833	159	196	70	—		354	—	142	
5,5	15,2	9,1	5,8	8,8	7,0	2,5	—		8,9	—	28,4	
1	629	66	763	4	29		—		—	—	—	15
16	9 167	847	279	0	171	62	—		—	—	—	
16,0	14,6	12,8	0,4	0,0	5,9	2,1	—		—	—	—	
4	2 152	543	771	25	—		—		118	—	81	16
64	31 244	7 145	4 634	154	—		—		901	—	1 572	
16,0	14,5	13,2	6,0	6,2	—		—		7,6	—	19,4	
Département de Śląsk												
2	233	7	2	26	—		—		—	—	—	1
34	2 061	49	14	200	—		—		—	—	—	
17,0	8,8	7,0	7,0	7,7	—		—		—	—	—	
23	956	23	7	136	45		—		2	—	—	2
253	10 949	249	59	1 299	94	160	—		15	—	—	
11,0	11,5	10,8	8,4	9,6	2,1	3,6	—		7,5	—	—	
—	45	—	—	—	—		—		—	—	—	3
—	595	—	—	—	—		—		—	—	—	
—	13,2	—	—	—	—		—		—	—	—	
5	112	13	5	33	9		—		24	—	—	4
120	1 783	185	85	668	84	36	—		344	—	—	
24,0	15,9	14,2	17,0	20,2	9,3	4,0	—		14,3	—	—	
10	224	28	30	75	1		—		10	—	—	5
200	4 118	425	440	1 195	3	1	—		59	—	—	
20,0	18,4	15,2	14,7	15,9	3,0	1,0	—		5,9	—	—	
11	275	23	13	37	—		—		2	—	24	6
201	4 763	337	162	622	—		—		18	—	185	
18,3	17,3	14,7	12,5	16,8	—		—		9,0	—	7,7	
—	49	—	—	—	—		—		—	—	—	7
—	981	—	—	—	—		—		—	—	—	
—	20,0	—	—	—	—		—		—	—	—	
—	48	1	2	9	2		—		—	—	—	8
—	860	15	15	171	10	5	—		—	—	—	
—	17,9	15,0	7,5	19,0	5,0	2,5	—		—	—	—	
Département de Kraków												
2	221	7	12	24	—		—		3	—	—	1
27	3 580	60	120	291	—		—		15	—	—	
13,5	16,2	8,6	10,0	12,1	—		—		5,0	—	—	
29	66	3	79	32	10		7		27	11	—	2
286	625	26	700	305	40	22	39	21	318	44	—	
9,9	9,5	8,7	8,9	9,5	4,0	2,2	5,6	3,0	11,8	4,0	—	
26	76	19	66	65	19		11		1	—	—	3
398	493	119	410	374	74	60	36	38	5	—	—	
15,3	6,5	6,3	6,2	5,8	3,9	3,2	3,3	3,5	5,0	—	—	
6	55	6	42	38	—		—		3	—	—	4
67	384	53	303	291	—		—		15	—	—	
11,2	7,0	8,8	7,2	7,7	—		—		5,0	—	—	
90	31	13	40	36	8		7		15	—	—	5
689	124	48	123	168	25	24	24	25	105	—	—	
7,7	4,0	3,7	3,1	4,7	3,1	3,0	3,4	3,6	7,0	—	—	
—	338	99	86	154	229		9		—	—	—	6
—	3 183	971	668	1 341	870	405	45	23	—	—	—	
—	9,4	9,8	7,7	8,7	3,8	1,8	5,0	2,6	—	—	—	
33	509	18	130	314	62		28		5	1	—	7
604	3 789	154	793	2 630	183	152	79	55	28	5	—	
18,3	7,4	8,6	6,1	8,4	3,0	2,5	2,8	2,0	5,6	5,0	—	
6	195	31	86	101	3		1		6	—	8	8
71	3 067	386	902	919	10	9	4	2	36	—	137	
11,8	15,7	12,5	10,5	9,1	3,3	3,0	4,0	2,0	6,0	—	17,1	
—	439	176	123	74	165		26		—	—	—	9
—	4 418	1 581	535	406	422	291	67	48	—	—	—	
—	10,1	9,0	4,3	5,5	2,6	1,8	2,6	1,8	—	—	—	

Tabl. 11. Powierzchnia zasiewów

Powiaty		Pszenica	Żyto	Jęczmień	Owies	Ziemniaki	Buraki cukrowe	Gryka	Proso
10. Mielec	powierzchnia w *ha*	3 275	6 986	1 362	3 101	2 876	—	67	151
	zbiór og. w *q*	21 923	43 811	8 348	20 844	116 907	—	193	1 104
	przec. plon z *ha* w *q*	6,7	6,3	6,1	6,7	41	—	2,9	7,3
11. Myślenice	powierzchnia w *ha*	5 815	8 486	4 043	13 658	8 830	—	—	10
	zbiór og. w *q*	47 285	66 215	38 272	129 330	533 332	—	—	40
	przec. plon z *ha* w *q*	8,1	7,8	9,5	9,5	60	—	—	4,0
12. Nowy Sącz	powierzchnia w *ha*	6 323	8 927	7 513	17 668	10 158	—	—	11
	zbiór og. w *q*	50 846	75 562	55 189	131 276	507 582	—	—	76
	przec. plon z *ha* w *q*	8,0	8,5	7,3	7,4	50	—	—	6,9
13. Nowy Targ	powierzchnia w *ha*	263	4 081	6 873	34 708	12 528	—	46	—
	zbiór og. w *q*	1 809	48 651	55 907	288 485	326 791	—	184	—
	przec. plon z *ha* w *q*	6,9	11,9	8,1	8,3	26	—	4,0	—
14. Ropczyce	powierzchnia w *ha*	10 519	19 354	5 672	10 255	11 665	77	64	377
	zbiór og. w *q*	73 948	137 947	43 166	87 625	830 500	12 299	186	2 596
	przec. plon z *ha* w *q*	7,0	7,1	7,6	8,5	71	160	2,9	6,9
15. Tarnów	powierzchnia w *ha*	6 696	11 955	2 878	6 943	7 470	18	53	143
	zbiór og. w *q*	69 663	133 589	29 680	75 538	641 891	2 502	304	1 366
	przec. plon z *ha* w *q*	10,4	11,2	10,3	10,9	86	139	5,7	9,6
16. Wadowice	powierzchnia w *ha*	4 989	11 646	1 686	14 609	11 476	67	1	12
	zbiór og. w *q*	47 875	110 457	16 206	171 621	905 963	13 401	4	107
	przec. plon z *ha* w *q*	9,6	9,5	9,6	11,7	79	200	4,0	8,9
17. Żywiec	powierzchnia w *ha*	1 212	5 722	2 654	13 982	11 108	—	—	—
	zbiór og. w *q*	12 101	63 683	28 834	161 375	849 641	—	—	—
	przec. plon z *ha* w *q*	10,0	11,1	10,9	11,5	76	—	—	—
							Woj. lwowskie		—
1. Bóbrka	powierzchnia w *ha*	10 924	5 540	4 411	7 623	8 328	833	560	587
	zbiór og. w *q*	108 631	39 185	40 266	73 819	902 315	167 936	3 114	5 615
	przec. plon z *ha* w *q*	9,9	7,1	9,1	9,7	108	202	5,6	9,6
2 Brzozów	powierzchnia w *ha*	5 690	9 959	3 729	6 527	6 187	37	14	51
	zbiór og. w *q*	46 069	96 540	32 206	67 284	538 279	3 614	83	496
	przec. plon z *ha* w *q*	8,1	9,7	8,6	10,3	87	98	5,9	9,7
3. Dobromil	powierzchnia w *ha*	6 101	8 657	2 854	10 376	6 928	22	14	43
	zbiór og. w *q*	37 046	43 354	17 147	62 460	306 811	3 120	105	414
	przec. plon z *ha* w *q*	6,1	5,0	6,0	6,0	44	142	7,5	9,6
4. Drohobycz	powierzchnia w *ha*	4 153	9 125	3 117	10 145	9 519	—	63	396
	zbiór og. w *q*	27 535	54 420	24 358	62 733	732 558	—	263	4 442
	przec. plon z *ha* w *q*	6,6	6,0	7,8	6,2	77	—	4,2	11,2
5. Gródek Jagielloński	powierzchnia w *ha*	6 083	8 089	3 316	7 806	7 115	45	1 133	502
	zbiór og. w *q*	51 241	56 025	28 442	75 607	643 828	8 079	5 001	3 841
	przec. plon z *ha* w *q*	8,4	6,9	8,6	9,7	90	180	4,4	7,7
6. Jarosław	powierzchnia w *ha*	10 986	18 768	4 452	8 533	8 601	910	303	578
	zbiór og. w *q*	109 008	116 627	32 740	71 495	419 784	149 990	1 559	4 385
	przec. plon z *ha* w *q*	9,9	6,2	7,4	8,4	49	165	5,1	7,6
7. Jaworów	powierzchnia w *ha*	4 237	15 841	3 098	7 995	8 448	2	1 058	692
	zbiór og. w *q*	26 563	73 722	19 398	64 317	473 392	309	3 404	3 540
	przec. plon z *ha* w *q*	6,3	4,7	6,3	8,0	56	155	3,2	5,1
8. Kolbuszowa	powierzchnia w *ha*	2 769	15 722	3 112	4 828	8 296	—	578	559
	zbiór og. w *q*	22 592	110 357	28 294	46 617	626 948	—	2 835	5 613
	przec. plon z *ha* w *q*	8,2	7,0	9,1	9,7	76	—	4,9	10,0
9. Krosno	powierzchnia w *ha*	7 499	10 923	4 305	8 570	7 888	15	45	67
	zbiór og. w *q*	65 957	96 097	36 852	73 463	580 657	1 031	153	508
	przec. plon z *ha* w *q*	8,8	8,8	8,6	8,6	74	69	3,4	7,6
10. Lesko	powierzchnia w *ha*	3 264	8 387	2 726	25 858	8 566	—	—	2
	zbiór og. w *q*	16 246	36 100	14 733	152 325	520 352	—	—	7
	przec. plon z *ha* w *q*	5,0	4,3	5,4	5,9	61	—	—	3,5
11. Lubaczów	powierzchnia w *ha*	5 919	13 237	3 601	9 379	7 815	—	1 862	794
	zbiór og. w *q*	44 757	81 572	26 245	95 624	650 730	—	7 313	5 420
	przec. plon z *ha* w *q*	7,6	6,2	7,3	10,2	83	—	3,9	6,8
12. Lwów	powierzchnia w *ha*	13 081	9 802	4 955	12 984	12 246	262	1 626	579
	zbiór og. w *q*	132 848	73 411	47 591	144 034	1 147 439	60 103	7 718	4 972
	przec. plon z *ha* w *q*	10,2	7,5	9,6	11,1	94	229	4,7	8,6

i zbiory według powiatów (c. d.)

1934

Kukurydza	Mieszanki ze zbóż na ziarno: jęczmień i owies	Mieszanki ze zbóż na ziarno: inne	Groch	Fasola, bob, soczewica	Len: nasienie	Len: włókno	Konopie: nasienie	Konopie: włókno	Rzepak i rzepik	Chmiel	Tytoń	Nr. powiatu
29	85	24	23	24	31		18		9	—	—	10
234	500	192	80	125	118	78	70	73	54	—	—	
8,1	5,9	8,0	3,5	5,2	3,8	2,5	3,9	4,1	6,0	—	—	
—	218	82	155	57	130		4		6	—	—	11
—	2 739	711	953	564	396	292	6	7	42	—	—	
—	12,6	8,7	6,1	10,0	3,0	2,2	1,5	1,8	7,0	—	—	
1	1 094	42	238	267	340		64		4	—	—	12
6	9 823	323	1 870	2 058	1 549	796	269	144	28	—	—	
6,0	9,0	7,7	7,9	7,7	4,6	2,3	4,2	2,3	7,0	—	—	
—	374	21	265	109	516		11		—	—	—	13
—	2 214	95	873	345	1 801	2 406	41	43	—	—	—	
—	5,9	4,5	3,3	3,2	3,5	4,7	3,7	3,9	—	—	—	
4	313	97	133	109	101		62		12	—	—	14
47	2 672	765	522	398	227	322	142	200	67	—	—	
11,8	8,5	7,9	3,9	3,7	2,2	3,2	2,3	3,2	5,6	—	—	
26	160	38	120	159	32		28		—	7	—	15
326	1 598	337	1 018	1 562	95	95	110	91	—	32	—	
12,5	10,0	8,9	8,5	9,8	3,0	3,0	3,9	3,3	—	4,6	—	
16	236	71	48	98	17		—		2	—	—	16
176	2 389	670	287	934	51	71	—		4	—	—	
11,0	10,1	9,4	6,0	9,5	3,0	4,2	—		2,0	—	—	
—	317	9	15	15	115		—		—	—	—	17
—	2 991	69	87	110	499	385	—		—	—	—	
—	9,4	7,7	5,8	7,3	4,3	3,3	—		—	—	—	
Département de Lwów												
496	348	28	333	131	248		255		17	3	—	1
3 757	2 545	260	1 683	845	930	538	1 452	611	119	12	—	
7,6	7,3	9,3	5,1	6,5	3,8	2,2	5,7	2,4	7,0	4,0	—	
6	94	7	58	111	80		96		2	—	—	2
51	677	30	294	770	287	162	410	237	23	—	—	
8,5	7,2	4,3	5,1	6,9	3,6	2,0	4,3	2,5	11,5	—	—	
21	93	18	79	129	144		140		3	—	—	3
193	611	108	561	720	625	318	830	416	19	—	—	
9,2	6,6	6,0	7,1	5,6	4,3	2,2	5,9	3,0	6,3	—	—	
87	70	5	49	220	662		198		—	—	—	4
741	512	30	302	1 709	2 281	1 351	729	461	—	—	—	
8,5	7,3	6,0	6,2	7,8	3,4	2,0	3,7	2,3	—	—	—	
19	121	86	155	222	524		265		7	—	—	5
225	1 048	738	957	1 580	2 225	1 326	1 358	857	68	—	—	
11,8	8,7	8,6	6,2	7,1	4,2	2,5	5,1	3,2	9,7	—	—	
53	122	148	129	85	231		292		134	—	—	6
492	936	936	719	630	1 035	530	1 310	704	925	—	—	
9,3	7,7	6,3	5,6	7,4	4,5	2,3	4,5	2,4	6,9	—	—	
25	115	18	57	141	598		383		10	3	—	7
60	794	144	242	392	2 261	1 244	1 533	1 017	67	3	—	
2,4	6,9	8,0	4,2	2,8	3,8	2,1	4,0	2,7	6,7	1,0	—	
2	61	2	37	51	280		127		—	—	—	8
24	538	13	217	393	1 107	685	423	308	—	—	—	
12,0	8,8	6,5	5,9	7,7	4,0	2,4	3,3	2,4	—	—	—	
14	605	144	126	239	89		59		12	—	—	9
183	6 576	1 374	708	1 523	303	181	190	125	160	—	—	
13,1	10,9	9,5	5,6	6,4	3,4	2,0	3,2	2,1	13,3	—	—	
—	25	15	115	345	402		184		1	—	—	10
—	171	76	663	2 204	926	423	593	318	6	—	—	
—	6,8	5,1	5,8	6,4	2,3	1,1	3,2	1,7	6,0	—	—	
6	121	44	133	49	614		492		8	3	—	11
36	1 118	232	521	215	1 933	1 256	1 727	1 180	64	12	—	
6,0	9,2	5,3	3,9	4,4	3,1	2,0	3,5	2,4	8,0	4,0	—	
187	411	59	201	222	258		194		15	—	—	12
1 984	4 036	499	1 240	1 611	1 076	622	833	521	96	—	—	
10,6	9,8	8,5	6,2	7,3	4,2	2,4	4,3	2,7	6,4	—	—	

Tabl. 11. Powierzchnia zasiewów

Powiaty		Pszenica	Żyto	Jęczmień	Owies	Ziemniaki	Buraki cukrowe	Gryka	Proso
13. Łańcut	powierzchnia w *ha*	5 528	15 627	3 233	5 850	6 621	253	1 307	1 009
	zbiór og. w *q*	48 771	128 253	28 995	59 506	602 754	43 446	5 780	9 150
	przec. plon z *ha* w *q*	8,8	8,2	9,0	10,2	91	172	4,4	9,1
14. Mościska	powierzchnia w *ha*	7 512	11 954	3 896	6 293	8 182	26	470	739
	zbiór og. w *q*	45 021	41 092	23 258	43 328	368 358	3 096	1 325	3 713
	przec. plon z *ha* w *q*	6,0	3,4	6,0	6,9	45	119	2,8	5,0
15. Nisko	powierzchnia w *ha*	2 962	9 849	2 256	3 112	6 078	11	694	631
	zbiór og. w *q*	19 772	71 978	23 243	32 453	517 233	2 269	2 884	4 380
	przec. plon z *ha* w *q*	6,7	7,3	10,3	10,4	85	206	4,2	6,9
16. Przemyśl	powierzchnia w *ha*	11 960	12 543	4 243	7 327	9 270	318	33	230
	zbiór og. w *q*	88 771	73 404	33 891	62 427	774 902	49 013	169	2 016
	przec. plon z *ha* w *q*	7,4	5,9	8,0	8,5	84	154	5,1	8,8
17. Przeworsk	powierzchnia w *ha*	4 810	5 948	1 249	3 349	3 191	1 262	114	168
	zbiór og. w *q*	43 135	45 671	11 664	34 580	268 172	192 042	390	1 395
	przec. plon z *ha* w *q*	9,0	7,7	9,3	10,3	84	152	3,4	8,3
18. Rawa Ruska	powierzchnia w *ha*	11 371	16 625	7 205	9 483	10 900	133	2 051	836
	zbiór og. w *q*	103 438	134 322	75 771	91 988	967 067	20 985	12 865	7 156
	przec. plon z *ha* w *q*	9,1	8,1	10,5	9,7	89	158	6,3	8,6
19. Rudki	powierzchnia w *ha*	6 161	4 743	3 713	5 110	7 816	176	431	734
	zbiór og. w *q*	54 646	33 896	33 295	51 406	659 559	28 799	2 173	5 933
	przec. plon z *ha* w *q*	8,9	7,1	9,0	10,1	84	164	5,0	8,1
20. Rzeszów	powierzchnia w *ha*	12 856	19 826	6 102	10 106	10 556	94	41	278
	zbiór og. w *q*	97 211	145 814	49 529	92 984	667 552	10 665	177	2 407
	przec. plon z *ha* w *q*	7,6	7,4	8,1	9,2	63	113	4,3	8,7
21. Sambor	powierzchnia w *ha*	8 280	11 394	6 185	10 250	11 458	21	64	749
	zbiór og. w *q*	62 830	72 871	49 727	95 051	909 237	2 313	444	6 078
	przec. plon z *ha* w *q*	7,6	6,4	8,0	9,3	79	110	6,9	8,1
22. Sanok	powierzchnia w *ha*	7 130	10 563	5 558	15 109	9 129	48	10	31
	zbiór og. w *q*	62 043	82 460	53 074	93 981	726 045	6 003	41	252
	przec. plon z *ha* w *q*	8,7	7,8	9,5	6,2	80	125	4,1	8,1
23. Sokal	powierzchnia w *ha*	19 826	12 514	6 877	8 331	11 008	315	923	879
	zbiór og. w *q*	210 733	120 481	69 749	92 187	1 195 710	69 084	4 879	8 831
	przec. plon z *ha* w *q*	10,6	9,6	10,1	11,1	109	219	5,3	10,0
24. Tarnobrzeg	powierzchnia w *ha*	2 749	10 524	3 173	4 025	6 355	169	290	781
	zbiór og. w *q*	29 427	101 157	39 269	47 509	576 716	27 347	1 663	8 655
	przec. plon z *ha* w *q*	10,7	9,6	12,4	11,8	91	162	5,7	11,1
25. Turka	powierzchnia w *ha*	480	5 365	1 141	33 343	10 251	—	3	2
	zbiór og. w *q*	1 929	26 260	6 156	168 735	551 214	—	12	10
	przec. plon z *ha* w *q*	4,0	4,9	5,4	5,1	54	—	4,0	5,0
26. Żółkiew	powierzchnia w *ha*	9 621	12 030	3 574	6 158	7 825	6	1 024	630
	zbiór og. w *q*	77 907	88 408	27 376	52 516	687 913	996	3 898	5 305
	przec. plon z *ha* w *q*	8,1	7,3	7,7	8,5	88	166	3,8	8,4
							Woj. stanisławowskie —		
1. Dolina	powierzchnia w *ha*	885	4 723	530	7 382	6 651	—	20	177
	zbiór og. w *q*	7 848	33 294	4 742	82 608	641 708	—	174	2 467
	przec. plon z *ha* w *q*	8,9	7,0	8,9	11,2	96	—	8,7	13,9
2. Horodenka	powierzchnia w *ha*	16 713	7 387	8 768	4 674	7 687	1 407	463	127
	zbiór og. w *q*	146 853	44 409	77 738	42 666	873 375	248 591	3 515	1 151
	przec. plon z *ha* w *q*	8,8	6,0	8,9	9,1	114	177	7,6	9,1
3. Kałusz	powierzchnia w *ha*	4 586	6 334	1 342	8 492	8 439	—	819	650
	zbiór og. w *q*	30 986	30 641	9 850	80 058	693 671	—	4 118	6 335
	przec. plon z *ha* w *q*	6,8	4,8	7,3	9,4	82	—	5,0	9,7
4. Kołomyja	powierzchnia w *ha*	10 751	8 244	3 689	7 587	11 533	176	101	55
	zbiór og. w *q*	86 235	48 245	30 315	73 468	1 166 072	29 090	446	471
	przec. plon z *ha* w *q*	8,0	5,9	8,2	9,7	101	165	4,4	8,6
5. Kosów	powierzchnia w *ha*	843	1 001	606	734	3 909	—	4	2
	zbiór og. w *q*	10 436	11 311	4 284	7 208	299 842	—	37	6
	przec. plon z *ha* w *q*	12,4	11,3	7,1	9,8	77	—	9,3	3,0
6. Nadwórna	powierzchnia w *ha*	1 646	4 827	1 108	6 562	10 572	—	277	69
	zbiór og. w *q*	13 872	35 494	10 817	80 037	1 093 010	—	2 519	912
	przec. plon z *ha* w *q*	8,4	7,4	9,8	12,2	103	—	9,1	13,2
7. Rohatyn	powierzchnia w *ha*	16 056	6 748	6 716	9 333	13 065	569	1 177	666
	zbiór og. w *q*	186 717	56 677	78 554	117 183	1 593 539	92 770	8 887	6 993
	przec. plon z *ha* w *q*	11,6	8,4	11,7	12,6	122	163	7,6	10,5
8. Stanisławów	powierzchnia w *ha*	8 845	10 603	1 625	9 930	13 003	54	526	588
	zbiór og. w *q*	69 686	59 005	12 658	81 778	1 471 092	9 388	3 189	7 067
	przec. plon z *ha* w *q*	7,9	5,6	7,8	8,2	113	174	6,1	12,0

i zbiory według powiatów (c. d.)

1934

Kukurydza	Mieszanki ze zbóż na ziarno		Groch	Fasola, bób, soczewica	Len		Konopie		Rzepak i rzepik	Chmiel	Tytoń	Nr. powiatu
	jęczmień i owies	inne			nasienie	włókno	nasienie	włókno				
6	44	42	94	92	481		138		—	30	—	13
101	461	378	564	470	2 594	1 007	552	457	—	78	—	
16,8	10,5	9,0	6,0	5,1	5,4	2,1	4,0	3,3	—	2,6	—	
170	165	66	77	159	395		228		66	4	—	14
737	687	307	270	614	825	644	519	440	592	0	—	
4,3	4,2	4,7	3,5	3,9	2,1	1,6	2,3	1,9	9,0	0,0	—	
37	41	42	38	44	243		174		—	—	—	15
401	208	388	205	169	1 120	689	814	540	—	—	—	
10,8	5,1	9,2	5,4	3,8	4,6	2,8	4,7	3,1	—	—	—	
92	140	80	214	226	62		205		53	—	—	16
1 209	976	520	1 442	1 536	286	194	623	700	458	—	—	
13,1	7,0	6,5	6,7	6,8	4,6	3,1	3,0	3,4	8,6	—	—	
26	135	15	71	23	12		26		36	—	—	17
444	1 070	88	482	180	49	31	111	73	246	—	—	
17,1	7,9	5,9	6,8	7,8	4,1	2,6	4,3	2,8	6,8	—	—	
41	251	32	416	192	201		392		45	—	—	18
361	2 100	272	2 784	1 162	869	522	1 970	1 193	369	—	—	
8,8	8,4	8,5	6,7	6,1	4,3	2,6	5,0	3,0	8,2	—	—	
443	239	23	24	372	571		233		45	—	—	19
2 158	2 083	124	113	1 971	2 347	1 880	1 008	819	514	—	—	
4,9	8,7	5,4	4,7	5,3	4,1	3,3	4,3	3,5	11,4	—	—	
17	256	61	170	146	88		101		13	—	—	20
131	2 078	381	879	976	410	152	492	245	135	—	—	
7,7	8,1	6,2	5,2	6,7	4,7	1,7	4,9	2,4	10,4	—	—	
63	219	225	100	395	474		330		1	—	—	21
387	1 354	1 845	497	2 725	1 698	1 087	1 232	672	4	—	—	
6,1	6,2	8,2	5,0	6,9	3,6	2,3	3,7	2,0	4,0	—	—	
2	170	43	217	308	269		267		—	—	—	22
16	1 603	338	1 646	2 347	455	448	762	693	—	—	—	
8,0	9,4	7,9	7,6	7,6	1,7	1,7	2,9	2,6	—	—	—	
22	280	74	783	208	410		519		41	—	—	23
241	1 344	487	3 224	1 562	2 637	1 037	3 106	1 511	335	—	—	
11,0	4,8	6,6	4,1	7,5	6,4	2,5	6,0	2,9	8,2	—	—	
1	134	—	72	33	151		140		6	2	—	24
6	1 644	—	684	251	836	397	674	382	75	7	—	
6,0	12,3	—	9,5	7,6	5,5	2,6	4,8	2,7	12,5	3,5	—	
—	25	6	106	350	801		178		—	—	—	25
—	103	24	592	2 026	1 365	1 479	324	223	—	—	—	
—	4,1	4,0	5,6	5,8	1,7	1,8	1,8	1,3	—	—	—	
80	141	41	181	195	395		300		22	13	—	26
1 248	913	123	1 032	1 445	1 784	848	1 556	708	220	29	—	
15,6	6,5	3,0	5,7	7,4	4,5	2,1	5,2	2,4	10,0	2,2	—	
Département de Stanisławów												
140	8	3	82	121	364		191		—	—	—	1
1 349	84	29	702	1 144	1 774	1 057	968	605	—	—	—	
9,6	10,5	9,7	8,6	9,5	4,9	2,9	5,1	3,2	—	—	—	
5 102	793	235	467	487	28		271		95	—	162	2
29 573	6 284	1 486	2 884	2 260	77	41	1 619	627	695	—	1 055	
5,8	7,9	6,3	6,2	4,6	2,8	1,5	6,0	2,3	7,3	—	6,5	
1 170	37	81	198	356	592		307		—	—	—	3
12 182	308	789	920	2 194	2 523	1 191	1 243	658	—	—	—	
10,4	8,3	9,7	4,6	6,2	4,3	2,0	4,0	2,1	—	—	—	
9 064	193	358	247	478	165		487		120	—	14	4
70 556	1 019	1 808	1 402	4 071	528	336	2 049	1 135	679	—	39	
7,8	5,3	5,1	5,7	8,5	3,2	2,0	4,2	2,3	5,7	—	2,8	
3 711	92	—	24	249	66		148		6	—	—	5
49 326	564	—	168	2 089	153	117	565	397	78	—	—	
13,3	6,1	—	7,0	8,4	2,3	1,8	3,8	2,7	13,0	—	—	
1 338	41	10	157	288	195		443		—	—	—	6
14 660	400	102	1 233	3 199	522	591	1 804	1 422	—	—	—	
11,0	9,8	10,2	7,9	11,1	2,7	3,0	4,1	3,2	—	—	—	
3 354	268	727	478	751	265		438		70	9	48	7
26 252	2 887	6 851	3 587	5 770	1 392	665	3 096	1 285	918	26	701	
7,8	10,8	9,4	7,5	7,7	5,3	2,5	7,1	2,9	13,1	2,9	14,6	
4 389	89	209	244	1 044	222		467		—	—	—	8
41 384	508	1 380	1 581	7 267	1 055	626	2 730	1 589	—	—	—	
9,4	5,7	6,6	6,5	7,0	4,8	2,8	5,8	3,4	—	—	—	

Tabl. II. Powierzchnia zasiewów

Powiaty		Pszenica	Żyto	Jęczmień	Owies	Ziemniaki	Buraki cukrowe	Gryka	Proso
9. Stryj	powierzchnia w *ha*	2 987	8 004	1 905	14 127	10 032	—	60	453
	zbiór og. w *q*	24 597	48 174	16 474	100 545	977 695	—	438	5 245
	przec. plon z *ha* w *q*	8,2	6,0	8,6	7,1	97	—	7,3	11,6
10. Śniatyn	powierzchnia w *ha*	8 644	5 741	3 232	2 324	5 117	159	55	3
	zbiór og. w *q*	97 700	50 707	28 829	23 713	691 295	30 232	376	21
	przec. plon z *ha* w *q*	11,3	8,8	8,9	10,2	135	190	6,8	7,0
11. Tłumacz	powierzchnia w *ha*	10 339	8 950	3 030	7 032	9 384	18	284	256
	zbiór og. w *q*	101 246	51 532	27 727	71 763	1 169 534	2 142	1 629	2 937
	przec. plon z *ha* w *q*	9,8	5,8	9,2	10,2	125	119	5,7	11,5
12. Żydaczów	powierzchnia w *ha*	6 552	7 033	1 995	5 915	8 115	141	346	763
	zbiór og. w *q*	54 553	53 888	19 257	64 943	824 112	22 791	2 240	9 100
	przec. plon z *ha* w *q*	8,3	7,7	9,7	11,0	102	162	6,5	11,9
								Woj. tarnopolskie —	
1. Borszczów	powierzchnia w *ha*	17 729	12 565	6 444	1 609	7 073	—	424	42
	zbiór og. w *q*	146 871	66 796	55 595	14 526	798 834	—	2 813	313
	przec. plon z *ha* w *q*	8,3	5,3	8,6	9,0	113	—	6,6	7,5
2. Brody	powierzchnia w *ha*	8 084	11 569	5 672	8 444	7 669	—	3 330	943
	zbiór og. w *q*	70 527	78 266	55 139	74 313	758 595	—	16 281	7 864
	przec. plon z *ha* w *q*	8,7	6,8	9,7	8,8	99	—	4,9	8,3
3. Brzeżany	powierzchnia w *ha*	13 668	7 581	10 486	11 308	10 808	215	3 772	375
	zbiór og. w *q*	154 158	40 267	129 035	142 191	1 208 381	40 936	20 357	3 531
	przec. plon z *ha* w *q*	11,3	5,3	12,3	12,6	112	190	5,4	9,4
4. Buczacz	powierzchnia w *ha*	14 679	12 495	9 361	7 252	11 158	50	3 094	489
	zbiór og. w *q*	111 050	69 176	89 676	60 471	1 285 274	8 023	19 230	4 335
	przec. plon z *ha* w *q*	7,6	5,5	9,6	8,3	115	160	6,2	8,9
5. Czortków	powierzchnia w *ha*	11 614	5 571	7 386	1 566	6 853	123	2 510	231
	zbiór og. w *q*	104 194	49 505	87 464	17 823	952 476	21 280	29 004	2 146
	przec. plon z *ha* w *q*	9,0	8,9	11,8	11,4	139	173	11,6	9,3
6. Kamionka Str.	powierzchnia w *ha*	9 514	9 473	3 344	5 872	7 297	101	1 015	966
	zbiór og. w *q*	90 622	82 535	31 667	61 251	745 339	25 330	4 212	8 734
	przec. plon z *ha* w *q*	9,5	8,7	9,5	10,4	102	251	4,1	9,0
7. Kopyczyńce	powierzchnia w *ha*	12 206	5 832	10 346	1 704	8 895	259	3 930	218
	zbiór og. w *q*	116 568	34 010	120 777	15 597	1 043 049	32 700	30 824	2 200
	przec. plon z *ha* w *q*	9,6	5,8	11,7	9,2	117	126	7,8	10,1
8. Podhajce	powierzchnia w *ha*	16 707	9 401	9 786	8 797	10 069	134	4 158	304
	zbiór og. w *q*	136 312	47 961	83 086	70 530	978 730	20 354	29 587	2 858
	przec. plon z *ha* w *q*	8,2	5,1	8,5	8,0	97	152	7,1	9,4
9. Przemyślany	powierzchnia w *ha*	12 424	5 567	5 439	9 657	9 356	52	1 789	644
	zbiór og. w *q*	104 880	35 912	48 744	90 154	944 454	10 135	10 479	6 242
	przec. plon z *ha* w *q*	8,4	6,5	9,0	9,3	101	195	5,9	9,7
10. Radziechów	powierzchnia w *ha*	10 742	9 775	4 958	7 362	7 755	54	969	866
	zbiór og. w *q*	104 602	79 193	51 713	69 402	797 450	10 779	3 919	6 917
	przec. plon z *ha* w *q*	9,7	8,1	10,4	9,4	103	200	4,0	8,0
11. Skałat	powierzchnia w *ha*	14 046	6 187	14 561	3 644	8 244	110	7 692	252
	zbiór og. w *q*	123 000	32 766	175 658	37 627	976 743	23 579	67 102	2 255
	przec. plon z *ha* w *q*	8,8	5,3	12,1	10,3	118	214	8,7	8,9
12. Tarnopol	powierzchnia w *ha*	18 154	12 691	14 855	11 419	12 012	209	9 987	380
	zbiór og. w *q*	186 199	74 475	163 306	112 984	1 354 358	38 487	93 995	3 664
	przec. plon z *ha* w *q*	10,3	5,9	11,0	9,9	113	184	9,4	9,6
13. Trembowla	powierzchnia w *ha*	13 486	5 925	9 558	3 658	8 716	18	5 910	261
	zbiór og. w *q*	161 718	36 257	109 642	41 866	1 104 275	3 286	59 862	2 623
	przec. plon z *ha* w *q*	12,0	6,1	11,5	11,4	127	183	10,1	10,0
14. Zaleszczyki	powierzchnia w *ha*	11 557	7 872	5 480	1 449	6 241	124	591	46
	zbiór og. w *q*	98 430	48 327	48 987	12 473	777 923	21 752	4 448	310
	przec. plon z *ha* w *q*	8,5	6,1	8,9	8,6	125	175	7,5	6,7
15. Zbaraż	powierzchnia w *ha*	12 076	4 823	9 954	9 364	5 696	81	5 981	272
	zbiór og. w *q*	114 698	32 578	144 390	141 478	695 064	14 690	51 195	3 888
	przec. plon z *ha* w *q*	9,5	6,8	14,5	15,1	122	181	8,6	14,3
16. Zborów	powierzchnia w *ha*	9 548	10 393	9 325	11 708	8 301	—	4 429	391
	zbiór og. w *q*	86 359	57 678	78 487	95 022	942 616	—	26 488	3 687
	przec. plon z *ha* w *q*	9,0	5,5	8,4	8,1	114	—	6,0	9,4
17. Złoczów	powierzchnia w *ha*	11 099	10 322	7 781	9 120	9 735	28	2 524	715
	zbiór og. w *q*	108 934	62 225	82 819	94 832	1 111 329	5 002	13 591	6 221
	przec. plon z *ha* w *q*	9,8	6,0	10,6	10,4	114	179	5,4	8,7

i zbiory według powiatów (dok.)

1934

Kukurydza	Mieszanki ze zbóż na ziarno		Groch	Fasola, bób, soczewica	Len		Konopie		Rzepak i rzepik	Chmiel	Tytoń	Nr. powiatu
	Jęczmień i owies	inne			nasienie	włókno	nasienie	włókno				
85	49	36	66	419	566		260		—	—	—	9
656	441	261	546	2 788	2 205	909	1 351	458	—	—	—	
7,7	9,0	7,3	8,3	6,7	3,9	1,6	5,2	1,8	—	—	—	
10 733	242	61	116	324	29		149		78	—	97	10
99 027	1 891	360	1 147	3 506	191	62	1 108	349	603	—	565	
9,2	7,8	5,9	9,9	10,8	6,6	2,1	7,4	2,3	7,7	—	5,8	
6 824	235	373	170	509	78		397		—	—	1	11
52 915	2 185	3 087	1 097	4 419	258	170	1 832	1 555	—	—	14	
7,8	9,3	8,3	6,5	8,7	3,3	2,2	4,6	3,9	—	—	14,0	
582	199	54	144	169	437		240		41	6	—	12
4 535	2 186	429	823	976	2 443	1 094	1 250	695	400	16	—	
7,8	11,0	7,9	5,7	5,8	5,6	2,5	5,2	2,9	9,8	2,7	—	
Département de Tarnopol												
10 460	1 227	575	1 311	284	17		288		111	—	586	1
73 656	7 493	3 063	4 719	1 288	84	34	1 650	1 035	759	—	7 152	
7,0	6,1	5,3	3,6	4,5	4,9	2,0	5,7	3,6	6,8	—	12,2	
44	143	2	205	289	78		223		29	197	—	2
305	1 182	14	1 164	1 209	330	152	1 113	660	204	500	—	
6,9	8,3	7,0	5,7	4,2	4,2	1,9	5,0	3,0	7,0	2,5	—	
1 002	348	64	557	223	100		602		35	—	—	3
9 410	2 406	598	2 522	1 365	510	221	4 232	2 146	256	—	—	
9,4	6,9	9,3	4,5	6,1	5,1	2,2	7,0	3,6	7,3	—	—	
7 234	1 098	536	845	1 736	110		417		57	28	101	4
52 718	8 942	3 942	3 881	15 638	396	196	2 789	1 070	547	102	1 344	
7,3	8,1	7,4	4,6	9,0	3,6	1,8	6,7	2,6	9,6	3,6	13,3	
4 293	644	390	805	764	2		155		181	1	286	5
48 876	5 461	3 971	9 742	10 431	6	4	801	515	1 519	7	4 879	
11,4	8,5	10,2	12,1	13,7	3,0	2,0	5,2	3,3	8,4	7,0	17,1	
78	185	65	143	91	351		305		43	25	—	6
1 025	1 563	577	1 189	794	1 646	1 023	1 238	1 071	276	110	—	
13,1	8,4	8,9	8,3	8,7	4,7	2,9	4,1	3,5	6,4	4,4	—	
3 554	1 504	610	1 133	1 159	13		219		187	—	210	7
21 647	11 233	4 449	6 044	5 885	57	36	1 165	501	1 560	—	3 532	
6,1	7,5	7,3	5,3	5,1	4,4	2,8	5,3	2,3	8,3	—	16,8	
2 973	987	456	775	1 081	111		353		30	—	47	8
19 441	8 783	2 734	3 934	5 238	425	230	1 577	1 005	300	—	645	
6,5	8,9	6,0	5,1	4,8	3,8	2,1	4,5	2,8	10,0	—	13,7	
570	249	99	427	300	138		356		22	16	—	9
6 041	1 924	651	2 386	2 762	704	347	1 882	1 010	264	66	—	
10,6	7,7	6,6	5,6	9,2	5,1	2,5	5,3	2,8	12,0	4,1	—	
25	236	30	377	202	66		289		9	31	—	10
123	1 671	219	1 141	891	251	147	1 342	860	35	134	—	
4,9	7,1	7,3	3,0	4,4	3,8	2,2	4,6	3,0	3,9	4,3	—	
337	1 746	221	1 039	637	56		377		37	2	2	11
1 888	14 573	1 896	6 571	4 269	294	100	2 663	936	274	8	20	
5,6	8,3	8,6	6,3	6,7	5,3	1,8	7,1	2,5	7,4	4,0	10,0	
367	1 211	213	1 334	605	194		571		67	—	309	12
2 405	10 807	1 799	8 405	4 673	1 006	494	4 046	2 227	558	—	3 992	
6,6	8,9	8,4	6,3	7,7	5,2	2,5	7,1	3,9	8,3	—	12,9	
1 867	1 244	1 545	393	782	32		319		203	—	15	13
24 446	11 569	18 430	2 794	8 375	225	61	1 806	1 268	2 208	—	290	
13,1	9,3	11,9	7,1	10,7	7,0	1,9	5,7	4,0	10,9	—	19,3	
6 012	878	490	541	150	6		144		321	—	206	14
42 321	6 919	3 407	2 878	514	53	9	809	267	2 871	—	2 639	
7,0	7,9	7,0	5,3	3,4	8,8	1,5	5,6	1,9	8,9	—	12,8	
36	558	403	1 618	404	140		289		87	—	—	15
165	7 776	5 956	11 100	2 398	851	578	2 166	1 727	740	—	—	
4,6	13,9	14,8	6,9	5,9	6,1	4,1	7,5	6,0	8,5	—	—	
141	380	57	442	149	119		302		—	5	—	16
660	2 900	278	1 338	600	687	241	1 456	716	—	10	—	
4,7	7,6	4,9	3,0	4,0	5,8	2,0	4,8	2,4	—	2,0	—	
248	238	97	195	228	69		347		54	4	—	17
2 263	2 119	912	1 433	1 892	366	155	1 936	1 014	656	24	—	
9,1	8,9	9,4	7,3	8,3	5,3	2,2	5,6	2,9	12,1	6,0	—	

DZIAŁ 3. DANE METEOROLOGICZNE

3-e SECTION. DONNÉES MÉTÉOROLOGIQUES

Tabl. 12. Temperatura powietrza — *Températures*

A. Wartości średnie w °C — *Températures moyennes en °C*

1933/34

Stacje meteorologiczne *Stations météorologiques*	Miesiące — *Mois*											
	IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII
Gdynia	13,1	9,2	2,6	—1,7	0,1	2,4	3,5	7,8	12,8	15,1	16,9	17,8
Bydgoszcz	13,2	8,5	1,6	—4,9	—1,0	1,5	4,4	9,8	15,1	17,4	18,6	18,4
Poznań	13,8	9,4	2,3	—4,8	0,1	1,6	5,4	11,3	15,6	17,9	19,7	18,2
Ciechocinek	13,0	8,5	1,8	—5,6	—1,2	1,2	4,6	10,4	14,7	17,3	18,5	18,4
Warszawa	13,2	8,5	1,5	—6,5	—2,2	0,4	4,6	10,9	15,2	17,2	18,3	18,6
Kalisz	13,3	9,0	2,0	—5,4	—0,5	0,9	5,2	10,9	14,8	17,2	19,0	17,7
Radom	12,7	8,6	1,2	—6,8	—2,4	0,0	4,6	10,8	14,7	15,8	17,3	17,8
Kraków	13,1	8,9	2,5	—5,5	—1,2	0,6	6,4	11,9	15,5	17,1	18,5	18,2
Tarnów	13,2	9,4	3,2	—5,8	—1,4	0,2	6,4	12,0	15,2	16,9	17,8	18,4
Cieszyn	13,0	8,7	2,8	—5,4	—1,1	0,0	6,0	11,5	14,6	16,6	17,9	17,6
Zakopane	9,2	5,5	0,4	—8,1	—5,1	—3,2	3,4	8,6	11,2	12,4	14,1	14,0
Wilno	11,5	6,8	—0,5	—8,9	—3,8	—1,5	1,6	9,2	14,6	16,8	18,7	18,0
Bieniakonie	10,7	6,5	—0,8	—9,2	—4,7	—2,1	1,3	8,2	13,4	15,3	17,5	17,0
Białystok	11,6	7,2	0,4	—7,8	—3,3	—0,6	2,8	10,1	14,3	16,6	17,7	18,0
Brześć n/Bugiem	11,6	7,8	1,0	—8,1	—3,8	—0,7	3,5	10,3	14,7	16,1	17,8	18,2
Białokrynica	11,4	8,5	2,4	—7,8	—5,3	—2,5	4,6	11,1	15,1	.	17,6	18,1
Lwów	12,6	9,5	3,2	—6,4	—3,0	—1,0	6,5	12,2	16,6	17,3	18,1	19,4
Kołomyja	11,4	8,5	1,7	—9,1	—6,2	—2,1	5,1	10,6	15,0	16,3	17,8	18,2

B. Odchylenia temperatury powietrza od średnich wieloletnich (1851—1900) w °C

Ecarts par rapport aux températures moyennes multiannuelles (1851—1900) en °C

1932/33, 1933/34

Stacje meteorologiczne *Stations météorologiques*	Lata *Années*	Miesiące — *Mois*											
		IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII
Bydgoszcz	1933/34	—0,2	0,6	—0,8	—3,7	1,4	3,1	3,1	2,7	2,8	0,7	0,0	0,9
	1932/33	1,7	1,0	1,4	1,4	—4,0	0,1	1,9	—1,5	—0,6	—1,1	1,0	—0,4
Poznań	1933/34	—0,2	0,8	—0,4	—4,0	2,0	2,6	3,4	3,6	2,7	0,7	0,9	0,3
	1932/33	1,8	0,9	1,4	1,3	—3,9	0,2	2,2	—1,6	0,1	—1,3	1,3	—0,4
Warszawa	1933/34	—0,5	0,5	—0,3	—4,2	1,4	2,9	3,5	3,3	1,8	—0,5	—0,6	0,7
	1932/33	2,4	1,4	1,5	2,7	—3,7	0,7	1,8	—2,5	—1,5	—2,3	0,7	—0,9
Kalisz	1933/34	—0,7	0,4	—0,6	—4,0	2,0	2,2	3,5	3,2	1,5	—0,4	0,0	—0,3
	1932/33	1,5	0,6	1,0	1,6	—4,2	0,9	2,1	—1,9	—0,9	—2,1	0,6	—0,8
Radom	1933/34	—1,3	0,2	—0,9	—4,7	1,0	2,3	3,3	3,1	1,1	—1,7	—1,7	—0,2
	1932/33	1,6	1,3	1,0	1,9	—4,8	0,4	1,6	—3,2	—3,0	—1,2	0,0	—2,0
Kraków	1933/34	—0,8	0,1	0,1	—3,3	2,1	2,6	4,4	4,0	2,2	0,1	—0,2	0,5
	1932/33	3,1	1,5	1,2	2,1	—3,5	1,7	1,6	—2,3	—0,7	—1,4	0,5	—0,1
Tarnów *a*	1933/34	—1,3	—0,4	—0,3	—5,1	1,3	1,2	3,2	3,5	0,6	—0,5	—1,1	0,0
	1932/33	3,0	0,7	—0,1	0,7	—4,1	0,2	0,2	—3,4	—2,5	—2,0	—0,1	—1,4
Cieszyn	1933/34	—1,0	—0,6	0,0	—3,7	1,8	1,7	3,8	3,8	1,7	0,1	—0,5	0,0
	1932/33	3,1	1,1	1,3	2,0	—3,6	1,1	1,8	—2,6	—0,9	—1,8	0,1	—0,8
Zakopane *b*	1933/34	—1,0	—0,6	0,5	—4,7	0,4	1,4	4,3	4,3	1,7	—0,5	—0,9	—0,5
	1932/33	2,8	1,1	0,2	1,0	—2,9	0,8	1,1	—3,1	—1,5	—2,1	—0,4	—1,5
Wilno	1933/34	—1,1	—0,1	—1,3	—5,3	1,5	3,3	2,7	3,4	2,1	—0,3	—0,1	0,9
	1932/33	1,4	0,6	1,1	3,8	—3,4	0,2	1,2	—2,3	—1,3	—2,1	—0,5	—2,2
Białystok	1933/34	—1,4	0,0	—0,6	—4,6	1,3	3,4	3,0	3,6	1,5	—0,6	—0,9	0,6
	1932/33	1,6	1,0	1,4	3,2	—3,3	0,3	1,3	—2,6	—1,4	—2,3	—0,4	—1,6
Brześć n/Bugiem	1933/34	—1,9	0,3	—0,3	—5,1	1,0	3,0	3,0	3,2	1,1	—1,4	—1,1	0,5
	1932/33	1,7	1,5	1,1	3,4	—3,4	0,4	0,9	—3,4	—2,4	—2,7	—0,5	—1,7
Lwów	1933/34	—1,2	0,8	0,9	—4,1	1,0	1,8	5,2	4,7	3,2	0,3	—0,6	1,5
	1932/33	3,8	2,3	1,2	3,6	—3,2	1,1	1,2	—2,9	—0,8	—1,4	0,6	—0,9

a Lata — *années* 1886—1910. *b* Lata — *années* 1886, 1896—1901, 1904—1910.

Źródło tablic 12—15: Dane Państwowego Instytutu Meteorologicznego.

Source des tableaux 12—15: Données de l'Institut Météorologique Public.

Tabl. 13. Opady — *Précipitations*

A. Sumy opadów i liczba dni z opadem — *Hauteur des précipitations et nombre des jours avec précipitations*

1933/1934

Stacje meteorologiczne *Stations météorologiques*	Miesiące — *Mois* IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	Miesiące — *Mois* IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII
	Sumy w *mm* — *Hauteur des précipitations en mm*												Liczba dni z opadem *Nombre des jours avec précipitations*											
Gdynia	96	39	23	31	17	23	55	18	35	75	99	57	13	11	13	18	13	11	10	8	11	8	19	14
Bydgoszcz	38	74	21	18	16	14	13	9	31	30	145	39	13	9	16	16	12	13	11	7	10	11	16	12
Poznań	54	58	29	25	22	13	29	30	20	54	123	72	11	10	16	18	16	13	15	6	13	14	17	13
Ciechocinek	13	26	18	18	19	20	13	21	62	84	213	38	7	5	11	14	5	12	5	7	9	9	17	8
Warszawa	42	18	32	20	13	6	31	31	49	61	150	64	14	10	14	19	12	13	13	11	12	10	18	16
Kalisz	58	31	45	34	19	18	15	31	47	43	63	99	15	12	15	17	16	20	12	12	14	11	22	14
Radom	35	34	43	52	13	27	30	18	27	69	216	117	13	9	14	13	6	16	13	10	10	10	21	14
Kraków	74	45	40	19	11	17	29	7	19	95	183	71	14	14	23	17	14	15	11	8	12	21	22	20
Tarnów	83	62	55	32	17	20	27	13	42	131	374	107	15	11	14	21	9	14	10	8	12	17	21	17
Cieszyn	76	82	52	36	22	41	41	47	67	111	155	102	13	16	21	14	15	16	17	10	14	17	20	18
Zakopane	187	135	53	30	20	59	78	18	65	231	423	185	15	17	15	18	15	15	16	10	14	22	24	23
Wilno	62	54	37	20	15	39	28	23	44	18	143	47	15	15	13	17	9	16	15	7	18	7	19	11
Bieniakonie	68	76	42	16	13	19	20	29	50	41	145	78	15	12	15	15	9	13	12	6	16	9	19	12
Białystok	48	60	49	33	12	25	27	44	66	53	149	99	13	15	15	18	8	21	15	11	17	13	23	15
Brześć n/Bugiem	42	42	41	26	10	29	52	22	47	54	231	73	12	13	13	17	10	21	16	11	13	10	25	14
Białokrynica	53	72	70	24	8	12	29	11	27	.	208	111	16	14	10	19	8	12	9	8	7	.	23	13
Lwów	66	89	84	36	12	6	48	19	22	70	208	64	15	15	15	15	9	12	7	8	12	16	23	13
Kołomyja	61	75	31	35	12	10	35	19	70	92	106	105	17	11	12	18	9	14	9	11	9	16	21	11

B. Sumy opadów w % % średnich wieloletnich (1891—1910)

Hauteur des précipitations en % des moyennes multiannuelles (1891—1910)

1932/33—1933/34

Stacje meteorologiczne *Stations météorologiques*	Lata *Années*	Miesiące — *Mois* IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII
Bydgoszcz	1933/34	95,0	224,2	58,3	48,6	48,5	53,8	29,5	25,7	59,6	53,6	223,1	72,2
	1932/33	42,5	133,3	44,4	16,2	15,2	146,2	15,9	34,3	94,2	241,1	43,1	133,3
Poznań	1933/34	131,7	207,1	80,6	71,4	75,9	52,0	82,9	81,1	31,7	117,4	155,7	150,0
	1932/33	109,8	128,6	66,7	14,3	72,4	208,0	34,3	64,9	54,0	143,5	41,8	83,3
Ciechocinek	1933/34	32,5	76,5	60,0	56,3	67,9	76,9	38,2	53,8	129,2	155,6	322,7	67,9
	1932/33	37,5	94,1	63,3	3,1	50,0	180,8	26,5	33,3	135,4	.	.	.
Warszawa	1933/34	100,0	56,3	86,5	55,6	38,2	23,1	93,9	75,6	96,1	95,3	187,5	100,0
	1932/33	52,4	196,9	62,2	50,0	26,5	146,2	30,3	78,0	147,1	114,1	67,5	100,0
Kalisz	1933/34	165,7	96,9	140,6	106,3	65,5	69,2	41,7	77,5	87,0	78,2	80,8	202,0
	1932/33	71,4	112,5	81,3	28,1	72,4	173,1	22,2	67,5	77,8	232,7	38,5	142,9
Radom	1933/34	85,4	103,0	143,3	173,3	52,0	108,0	100,0	50,0	57,4	100,0	245,5	198,3
	1932/33	41,5	197,0	83,3	53,3	132,0	224,0	6,7	72,2	72,3	126,1	87,5	96,6
Kraków	1933/34	125,4	81,8	100,0	52,8	42,3	54,8	74,4	16,3	25,7	88,0	134,6	71,0
	1932/33	71,2	87,3	42,5	22,2	53,8	125,8	10,3	48,8	47,3	132,4	98,5	26,0
Tarnów	1933/34	159,6	124,0	131,0	91,4	58,6	57,1	69,2	26,5	53,8	115,9	287,7	137,2
	1932/33	57,7	120,0	47,6	54,3	34,5	120,0	28,2	22,4	78,2	132,7	150,0	116,7
Cieszyn	1933/34	96,2	110,8	102,0	73,5	47,8	89,1	75,9	60,3	62,6	73,5	95,7	83,6
	1932/33	36,7	133,8	54,9	24,5	71,7	145,7	44,4	69,2	57,9	72,2	125,9	44,3
Zakopane	1933/34	203,3	195,7	106,0	53,6	39,2	128,3	141,8	24,3	55,1	130,5	229,9	143,4
	1932/33	38,0	127,5	62,0	28,6	35,3	137,0	63,6	105,4	72,9	79,7	133,7	109,3
Wilno	1933/34	134,8	135,0	84,1	55,6	45,5	139,3	103,7	60,5	93,6	23,1	174,4	49,0
	1932/33	134,8	270,0	61,4	75,0	42,4	117,9	59,3	168,4	151,1	132,1	130,5	149,0
Białystok	1933/34	114,3	181,8	128,9	89,2	42,9	80,6	103,8	102,3	122,2	63,9	167,4	133,8
	1932/33	81,0	333,3	52,6	91,9	60,7	154,8	42,3	67,4	90,7	61,4	76,4	186,5
Brześć n/Bugiem	1933/34	100,0	113,5	113,9	81,3	35,7	107,4	208,0	47,8	82,5	62,8	256,7	137,7
	1932/33	59,5	145,9	33,3	78,1	53,6	151,9	40,0	54,3	43,9	74,4	127,8	139,6
Białokrynica	1933/34	126,2	163,6	212,1	96,0	33,3	60,0	116,0	35,5	47,4	.	226,1	148,0
	1932/33	26,2	168,2	87,9	88,0	54,2	195,0	120,0	74,2	89,5	60,2	90,2	144,0
Lwów	1933/34	122,2	167,9	210,0	92,3	37,5	18,2	133,3	41,3	33,3	66,0	190,8	86,5
	1932/33	31,5	175,5	65,0	43,6	93,8	109,1	75,0	60,9	115,2	112,3	98,2	123,0
Kołomyja	1933/34	117,3	163,0	83,8	129,6	41,4	38,5	97,2	38,0	95,9	78,0	100,0	150,0
	1932/33	34,6	106,5	29,7	81,5	103,4	119,2	147,2	102,0	93,2	72,0	116,0	141,4

Tabl. 14. Usłonecznienie — *Insolation*

A. Liczba godzin usłonecznienia — *Nombre des heures d'insolation*

1933/34

Stacje meteorologiczne *Stations météorologiques*	Miesiące — *Mois*											
	IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII
Gdynia	181,9	158,5	65,6	43,8	48,2	79,5	104,7	199,7	293,5	290,3	267,1	258,6
Poznań	183,4	108,5	31,7	47,9	74,0	77,1	118,1	257,0	300,1	304,4	297,4	227,9
Warszawa	161,7	109,7	50,8	57,9	32,4	42,5	79,3	211,6	265,6	287,4	180,8	224,0
Puławy	166,7	118,1	55,3	48,2	60,1	45,4	83,5	224,1	295,5	248,5	178,8	208,7
Cieszyn	172,6	109,4	44,9	47,1	59,2	77,2	98,4	198,7	197,4	234,9	181,7	165,5
Kraków	141,1	107,6	41,5	37,2	46,6	71,2	85,6	195,2	176,9	228,9	179,8	164,1
Zakopane	171,0	134,5	95,8	51,1	83,8	81,9	144,4	229,7	192,3	174,9	158,6	153,6
Lwów	136,6	97,0	69,6	28,0	61,4	50,9	82,0	178,2	260,7	200,0	131,2	175,3
Wilno	133,6	81,7	48,9	21,3	16,8	38,5	55,7	220,9	298,9	301,1	224,0	254,8

B. Usłonecznienie rzeczywiste w odsetkach możliwego — *Insolation réelle en % de l'insolation possible*

1932/33 1933/34

Stacje meteorologiczne *Stations météorologiques*	Lata *Années*	Miesiące — *Mois*											
		IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII
Poznań	1933/34	48,4	33,1	12,1	20,1	29,0	28,0	32,4	61,8	61,6	60,8	58,9	50,2
	1932/33	52,0	25,9	23,9	25,9	10,0	10,7	39,4	39,3	49,2	44,4	46,2	55,6
Warszawa	1933/34	42,7	33,3	19,3	24,1	12,7	15,5	21,7	51,0	54,9	57,7	36,1	49,4
	1932/33	48,5	26,5	20,1	19,5	14,0	23,1	32,2	42,5	33,5	41,3	43,8	49,8
Puławy	1933/34	44,0	35,8	20,8	19,7	23,1	16,3	22,6	54,1	61,2	50,3	36,0	46,4
	1932/33	57,8	34,1	20,6	24,0	16,5	24,4	34,6	44,3	36,7	46,8	51,0	52,4
Kraków	1933/34	37,3	32,4	15,3	14,9	17,5	25,2	23,1	47,4	36,9	46,9	36,5	36,9
	1932/33	54,0	33,2	19,6	10,2	7,8	13,8	31,7	40,0	37,6	42,2	47,0	44,3
Lwów	1933/34	36,2	29,2	25,6	11,0	22,9	18,0	22,2	43,4	54,7	41,1	26,7	39,6
	1932/33	52,1	26,2	27,0	23,1	11,6	21,0	26,5	26,3	34,5	42,6	27,8	46,9

Tabl. 15. Pokrywa śnieżna w zimie — *Couche de neige en hiver*

1932/33 1933/34

Stacje meteorologiczne *Stations météorologiques*	Dni z pokrywą śnieżną *Nombre des jours ayant une couche de neige*		Największa grubość pokrywy *Epaisseur maximum de la couche de neige*		
	1932/33	1933/34	1932/33 *cm*	1933/34 miesiące — *mois*	1933/34 *cm*
Gdynia	55	34	14	XII	9
Bydgoszcz	55	48	14	XII	13
Poznań	18	47	18	XII	11
Ciechocinek	24	53	15	XII	8
Warszawa	47	56	12	XII	12
Kalisz	45	64	24	XII	31
Radom	41	68	23	XII	22
Kraków	36	70	12	XII	18
Tarnów	35	69	7	XII	17
Cieszyn	53	64	35	XII	18
Zakopane	117	117	35	II	64
Wilno	87	119	19	I	20
Bieniakonie	79	.	22	.	.
Białystok	63	90	20	XII	14
Brześć n/Bugiem	55	78	18	XII	15
Białokrynica	55	.	19	XII	30
Lwów	80	96	.	XII i I	38
Kołomyja	73	90	55	II	35

DZIAŁ 4. WPŁYW WARUNKÓW ATMOSFERYCZNYCH NA WEGETACJĘ ROŚLINNĄ WEDŁUG SPRAWOZDAŃ KORESPONDENTÓW ROLNYCH

4-e SECTION. EFFET DES CONDITIONS ATMOSPHÉRIQUES SUR LA VÉGÉTATION D'APRÉS LES COMPTES-RENDUS DES CORRESPONDANTS AGRICOLES

Tabl. 16. Temperatura i usłonecznienie w związku z wegetacją roślinną
Température et insolation et leur effet sur la végétation

1934

Województwa / *Départements*	Miesiące — *Mois* IV		V			VI			VII			VIII		
	Na każdych 100 korespondentów stwierdziło, że ilość ciepła była / *Pour cent rapports des correspondants agricoles nombre des rapports constatant que la quantité de chaleur a été*													
	dostateczna *suffisante*	niedostateczna *insuffisante*	nadmierna *excessive*	dostateczna *suffisante*	niedostateczna *insuffisante*	nadmierna *excessive*	dostateczna *suffisante*	niedostateczna *insuffisante*	nadmierna *excessive*	dostateczna *suffisante*	niedostateczna *insuffisante*	nadmierna *excessive*	dostateczna *suffisante*	niedostateczna *insuffisante*
Polska	**52**	**48**	**48**	**50**	**2**	**7**	**45**	**48**	**10**	**81**	**9**	**6**	**89**	**5**
Warszawa	63	37	45	53	2	6	36	58	5	83	12	4	93	3
Łódź	69	31	35	64	1	5	49	46	11	75	14	4	94	2
Kielce	56	44	50	49	1	7	45	48	1	86	13	3	87	10
Lublin	57	43	45	53	2	2	40	58	2	84	14	4	91	5
Białystok	58	42	33	64	3	1	25	74	12	78	10	7	90	3
Wilno	29	71	33	66	1	5	23	72	24	68	8	16	81	3
Nowogródek	38	62	38	62	—	1	32	67	12	81	7	2	95	3
Polesie	54	46	45	54	1	—	31	69	9	85	6	19	75	6
Wołyń	53	47	56	42	2	10	50	40	6	88	6	3	92	5
Poznań	53	47	45	53	2	18	50	32	42	56	2	12	86	2
Pomorze	64	36	45	52	3	7	49	44	22	71	7	4	95	1
Śląsk	72	28	45	55	—	2	54	44	2	92	6	1	98	1
Kraków	54	46	61	38	1	10	61	29	3	90	7	5	83	12
Lwów	43	57	65	34	1	12	60	28	4	86	10	5	84	11
Stanisławów	44	56	59	36	5	14	56	30	2	83	15	3	90	7
Tarnopol	25	75	67	30	3	15	58	27	1	87	12	4	92	4

(dok. — *fin*)

1934

Województwa / *Départements*	Miesiące — *Mois* IV		V			VI			VII			VIII		
	Na każdych 100 korespondentów stwierdziło, że ilość słońca była / *Pour cent rapports des correspondants agricoles nombre des rapports constatant que l'insolation a été*													
	dostateczna *suffisante*	niedostateczna *insuffisante*	nadmierna *excessive*	dostateczna *suffisante*	niedostateczna *insuffisante*	nadmierna *excessive*	dostateczna *suffisante*	niedostateczna *insuffisante*	nadmierna *excessive*	dostateczna *suffisante*	niedostateczna *insuffisante*	nadmierna *excessive*	dostateczna *suffisante*	niedostateczna *insuffisante*
Polska	**68**	**32**	**54**	**46**	—	**12**	**68**	**20**	**12**	**75**	**13**	**5**	**80**	**15**
Warszawa	76	24	51	48	1	8	70	22	7	82	11	3	87	10
Łódź	88	12	46	54	—	12	70	18	15	77	8	6	88	6
Kielce	75	25	54	46	—	10	73	17	5	78	17	1	72	27
Lublin	77	23	55	45	—	5	74	21	4	79	17	3	69	28
Białystok	65	35	41	59	—	5	57	38	14	78	8	7	86	7
Wilno	56	44	38	62	—	12	66	22	28	65	7	23	74	3
Nowogródek	57	43	48	52	—	2	56	42	14	79	7	3	91	6
Polesie	70	30	53	47	—	1	60	39	8	79	13	5	77	18
Wołyń	72	28	64	35	1	12	68	20	8	83	9	1	78	21
Poznań	76	24	48	51	1	25	66	9	46	53	1	16	83	1
Pomorze	77	23	47	52	1	11	74	15	25	71	4	7	91	2
Śląsk	80	20	46	54	—	5	86	9	2	85	13	—	95	5
Kraków	70	30	67	33	—	15	76	9	2	74	24	2	62	36
Lwów	53	47	67	33	—	23	66	11	2	68	30	2	62	36
Stanisławów	49	51	68	31	1	18	67	15	1	70	29	2	79	19
Tarnopol	41	59	72	27	1	22	64	14	2	84	14	2	86	12

Tabl. 17. Stan wilgoci w roli — *Humidité du sol*

1934

Województwa *Départements*	Miesiące — *Mois* IV			V			VI		
	Na każdych 100 korespondentów stwierdziło stan wilgoci w roli *Pour cent rapports des correspondants agricoles nombre des rapports constatant que l'humidité du sol a été*								
	dostateczny *suffisante*	niedostateczny *insuffisante*	nadmierny *excessive*	dostateczny *suffisante*	niedostateczny *insuffisante*	klęskowo mały *minime*	nadmierny *excessive*	dostateczny *suffisante*	niedostateczny *insuffisante*	klęskowo mały *minime*
Polska	74	26	—	7	43	50	1	35	41	23
Warszawa	52	48	—	3	51	46	—	26	51	23
Łódź	57	43	—	9	55	36	—	26	57	17
Kielce	65	35	—	7	52	41	1	39	49	11
Lublin	83	17	—	7	47	46	1	50	38	11
Białystok	83	17	—	14	59	27	5	55	27	13
Wilno	85	15	—	20	56	24	—	7	61	32
Nowogródek	86	14	—	12	57	31	1	69	26	4
Polesie	93	7	1	7	61	31	10	74	15	1
Wołyń	86	14	—	2	35	63	1	37	42	20
Poznań	40	60	—	3	35	62	—	6	50	44
Pomorze	60	40	—	3	45	52	1	33	47	19
Śląsk	70	30	—	24	53	23	—	40	46	14
Kraków	66	34	—	—	26	74	—	23	52	25
Lwów	80	20	—	1	22	77	1	33	35	31
Stanisławów	88	12	—	—	18	82	1	24	35	40
Tarnopol	89	11	—	1	18	81	—	25	30	45

(dok.—*fin*)

Województwa *Départements*	Miesiące — *Mois* VII				VIII				IX			
	Na każdych 100 korespondentów stwierdziło stan wilgoci w roli *Pour cent rapports des correspondants agricoles nombre des rapports constatant que l'humidite du sol a été*											
	nadmierny *excessive*	dostateczny *suffisante*	niedostateczny *insuffisante*	klęskowo mały *minime*	nadmierny *excessive*	dostateczny *suffisante*	niedostateczny *insuffisante*	klęskowo mały *minime*	nadmierny *excessive*	dostateczny *suffisante*	niedostateczny *insuffisante*	klęskowo mały *minime*
Polska	14	58	20	8	34	55	8	3	26	57	13	4
Warszawa	2	58	32	8	17	73	7	3	6	81	12	1
Łódź	2	47	38	13	4	81	11	4	4	56	37	3
Kielce	16	71	11	2	47	48	4	1	62	35	3	—
Lublin	12	68	17	3	52	46	1	1	46	51	1	2
Białystok	4	68	20	8	25	71	3	1	13	74	13	—
Wilno	2	38	47	13	2	58	33	7	—	11	53	36
Nowogródek	6	72	21	1	10	80	9	1	2	70	27	1
Polesie	14	72	11	3	72	22	1	5	25	70	5	—
Wołyń	17	67	11	5	60	39	1	—	18	77	5	—
Poznań	—	7	40	53	2	61	27	10	1	70	23	6
Pomorze	2	41	40	17	11	78	10	1	4	73	17	6
Śląsk	5	78	15	2	15	81	4	—	39	50	9	2
Kraków	30	65	4	1	78	13	—	9	91	7	—	2
Lwów	44	51	3	2	76	19	—	5	59	38	—	3
Stanisławów	46	52	1	1	31	66	2	1	28	69	3	—
Tarnopol	31	66	2	1	44	55	—	1	22	76	2	—

Tabl. 18. Dane dotyczące okresu kwitnienia zbóż oraz okresu żniw

Données relatives aux conditions de la floraison et de la moisson des céréales

1934

Województwa *Départements*	Na każdych 100 korespondentów stwierdziło, że *Pour cent rapports des correspondants agricoles nombre des rapports constatant que*								
	w okresie kwitnienia zbóż wpłynęły ujemnie na przebieg zapylenia *à la periode de floraison des blés, ont eu un effet défavorable sur la fécondation*			żniwa były *les moissons ont été*			ziarno było *les grains ont été* pszenicy ozimej *de froment d'hiver*		
	deszcze *les pluies*	wiatry *les vents*	chłody *les froids*	wcześniejsze *avancées*	normalne *normales*	opóźnione *retardées*	dorodne *pleins*	średnie *moyens*	poślednie *médiocres*
Polska	**26**	**41**	**73**	**55**	**35**	**10**	**30**	**63**	**7**
Warszawa	32	39	85	68	27	5	20	60	20
Łódź	24	27	74	81	17	2	27	66	7
Kielce	25	31	61	64	25	11	24	72	4
Lublin	33	44	78	46	40	14	29	65	6
Białystok	49	59	87	54	40	6	27	68	5
Wilno	12	67	78	70	30	—	28	70	2
Nowogródek	49	51	75	59	38	3	22	72	6
Polesie	55	56	78	29	52	19	35	63	2
Wołyń	21	41	72	39	44	17	38	58	4
Poznań	10	32	77	96	4	—	33	62	5
Pomorze	45	48	85	65	32	3	37	60	3
Śląsk	17	21	64	43	53	4	39	59	2
Kraków	10	24	60	54	31	15	12	67	21
Lwów	10	29	57	37	35	28	20	64	16
Stanisławów	12	45	62	41	48	11	45	53	2
Tarnopol	7	46	71	26	52	22	50	47	3

(dok.—*fin*)

Województwa *Départements*	Na każdych 100 korespondentów stwierdziło, że *Pour cent rapports des correspondants agricoles nombre des rapports constatant que*								
	ziarno było — *les grains ont été*								
	żyta ozimego *de seigle d'hiver*			jęczmienia jarego *d'orge d'été*			owsa *d'avoine*		
	dorodne *pleins*	średnie *moyens*	poślednie *médiocres*	dorodne *pleins*	średnie *moyens*	poślednie *médiocres*	dorodne *pleins*	średnie *moyens*	poślednie *médiocres*
Polska	**35**	**58**	**7**	**34**	**60**	**6**	**37**	**56**	**7**
Warszawa	36	59	5	39	57	4	43	53	4
Łódź	41	58	1	34	62	4	33	61	6
Kielce	29	65	6	26	69	5	42	52	6
Lublin	36	58	6	29	65	6	42	54	4
Białystok	29	65	6	29	67	4	32	60	8
Wilno	35	62	3	31	66	3	26	67	7
Nowogródek	32	65	3	45	54	1	40	58	2
Polesie	33	65	2	30	68	2	35	64	1
Wołyń	39	57	4	44	54	2	34	63	3
Poznań	34	62	4	36	59	5	24	59	17
Pomorze	50	46	4	41	56	3	37	60	3
Śląsk	49	49	2	52	47	1	53	44	3
Kraków	18	58	24	13	63	24	23	54	23
Lwów	18	53	29	20	62	18	28	58	14
Stanisławów	35	54	11	36	56	8	50	45	5
Tarnopol	42	46	12	45	49	6	45	50	5

Tabl. 19. Stan zasiewów, łąk i pastwisk w stopniach kwalifikacyjnych

Etat des cultures, des prairies et des pâturages en chiffres qualificatifs

Około 15 każdego miesiąca — *Vers le 15 de chaque mois* 1933/34

Województwa *Départements*	Pszenica ozima *Froment d'hiver*							Żyto ozime *Seigle d'hiver*							Jęczmień ozimy *Orge d'hiver*						
	X	XI	III	IV	V	VI	VII	X	XI	III	IV	V	VI	VII	X	XI	III	IV	V	VI	VII
Polska																					
Przeciętna 1928/29—1932/33 *Moyenne*	3,4	3,6	3,3	3,2	3,3	3,5	3,5	3,4	3,7	3,4	3,3	3,2	3,5	3,5	3,3	3,5	3,1	3,1	3,1	3,3	3,3
1932/33	3,4	3,7	3,4	3,3	3,4	3,6	3,7	3,6	4,0	3,6	3,4	3,3	3,7	3,8	3,3	3,5	3,3	3,2	3,1	3,3	3,5
1933/34	3,2	3,1	3,1	3,3	3,0	3,1	3,2	3,2	3,2	3,2	3,2	2,8	2,9	2,9	3,2	3,2	3,1	3,1	2,7	2,8	2,8
Warszawa	3,2	3,2	3,2	3,4	3,4	3,3	3,4	3,3	3,4	3,4	3,4	2,9	2,9	2,9	3,3	3,2	3,2	3,1	2,9	3,0	3,2
Łódź	3,2	3,2	3,2	3,5	3,4	3,3	3,4	3,1	3,3	3,4	3,4	3,2	3,2	3,1	3,3	3,2	3,3	3,4	3,3	3,2	3,3
Kielce	3,2	3,2	3,1	3,4	3,3	3,3	3,4	3,4	3,4	3,2	3,4	3,0	3,1	3,1	3,1	3,2	3,0	3,2	3,1	3,0	3,3
Lublin	3,3	3,3	3,1	3,4	3,3	3,3	3,6	3,4	3,4	3,3	3,3	2,8	3,0	3,0	3,3	3,1	2,7	3,1	2,9	3,1	3,4
Białystok	3,1	3,0	2,9	3,1	3,2	3,2	3,3	3,2	3,1	3,1	3,3	2,9	3,0	3,1	3,3	3,0	3,1	3,0	2,9	3,0	3,3
Wilno	2,6	2,7	2,8	2,7	2,9	2,9	3,2	2,6	2,7	2,8	2,9	3,0	3,2	3,3	3,0	3,0	.	3,3	2,9	2,8	3,7
Nowogródek	2,8	2,7	2,9	2,8	2,8	3,0	3,2	2,9	2,8	2,9	3,2	3,1	3,3	3,5	3,5	.	3,0	.	3,2	3,0	3,0
Polesie	3,0	2,9	2,8	3,1	2,9	3,2	3,3	3,2	3,1	3,0	3,3	2,9	3,1	3,3	.	3,0	2,3	3,0	3,0	2,7	3,8
Wołyń	3,3	3,2	3,2	3,3	2,9	3,1	3,3	3,5	3,4	3,3	3,3	2,6	2,9	2,9	3,2	3,1	3,1	3,2	2,5	2,9	3,1
Poznań	3,2	3,2	3,1	3,1	2,7	2,5	2,5	3,2	3,3	3,1	3,1	2,6	2,6	2,5	3,3	3,3	3,2	3,0	2,4	2,5	2,3
Pomorze	3,4	3,3	3,2	3,4	3,0	3,1	3,3	3,5	3,5	3,4	3,4	2,9	2,9	2,9	3,4	3,5	3,3	3,3	2,9	3,0	3,1
Śląsk	3,4	3,4	3,1	3,4	3,4	3,3	3,4	3,5	3,5	3,2	3,3	3,3	3,3	3,2	3,2	3,4	3,1	3,2	3,2	3,2	3,1
Kraków	3,4	3,2	3,2	3,4	3,0	3,2	3,1	3,5	3,3	3,0	2,9	2,4	2,8	2,8	3,3	3,2	2,9	3,1	2,9	2,9	3,0
Lwów	3,2	3,0	3,2	3,3	2,7	2,9	3,1	3,3	3,1	2,9	2,5	2,0	2,4	2,4	3,0	3,1	3,0	3,1	2,5	2,8	3,0
Stanisławów	3,1	2,9	2,9	3,1	2,7	3,0	3,2	3,2	3,0	2,4	1,8	1,7	2,1	2,4	2,9	3,2	2,9	3,0	2,6	3,1	3,2
Tarnopol	3,1	2,8	3,1	3,1	2,4	2,7	3,1	3,2	2,9	3,0	2,0	1,6	2,0	2,1	3,2	2,9	3,0	2,9	2,2	2,5	2,9

(c. d.—*suite*)

Województwa *Départements*	Pszenica jara *Froment d'été*			Żyto jare *Seigle d'été*			Jęczmień jary *Orge d'été*			Owies *Avoine*			Ziemniaki *Pommes de terre*			Buraki cukrowe *Betteraves à sucre*		
	V	VI	VII	V	VI	VII	V	VI	VII	V	VI	VII	VI	VII	VIII	VI	VII	VIII
Polska																		
Przeciętna 1929—1933 *Moyenne*	3,2	3,3	3,4	3,1	3,1	3,1	3,3	3,2	3,4	3,2	3,2	3,3	3,3	3,2	3,5	3,0	3,3	3,4
1933	3,2	3,3	3,6	3,0	3,1	3,3	3,1	3,1	3,5	3,0	3,1	3,5	3,3	3,4	3,3	3,0	3,3	3,2
1934	2,8	3,0	3,3	2,4	2,7	2,8	2,7	2,9	3,3	2,8	2,8	3,2	3,2	3,5	3,5	3,0	3,1	3,3
Warszawa	3,1	3,0	3,4	2,7	2,8	2,8	3,0	3,2	3,3	3,0	3,0	3,3	3,2	3,4	3,7	3,0	3,2	3,5
Łódź	3,2	3,1	3,4	3,1	3,0	2,8	3,2	3,1	3,3	3,2	2,9	3,3	3,5	3,6	3,7	3,2	3,4	3,5
Kielce	3,2	3,2	3,5	2,8	2,9	3,1	3,0	3,1	3,4	3,0	3,0	3,5	3,4	3,8	3,6	3,2	3,4	3,4
Lublin	3,1	3,3	3,6	2,7	2,9	2,9	2,9	3,1	3,4	2,9	3,0	3,3	3,3	3,7	3,7	2,9	3,5	3,6
Białystok	3,1	3,1	3,3	2,8	2,9	2,9	3,1	3,1	3,3	3,1	2,9	3,0	3,2	3,4	3,7	2,5	2,7	3,2
Wilno	2,9	2,8	3,0	2,8	2,6	2,8	3,0	2,7	3,2	3,0	2,6	3,0	3,0	3,4	3,7	—	—	—
Nowogródek	2,7	2,9	3,2	2,4	2,9	3,0	2,9	3,2	3,7	2,9	2,8	3,3	3,2	3,4	3,8	—	—	—
Polesie	2,8	3,0	3,3	2,7	2,6	2,8	2,8	3,2	3,4	2,8	3,1	3,3	3,3	3,5	3,0	—	—	—
Wołyń	2,7	3,0	3,4	2,5	2,7	3,0	2,6	2,9	3,3	2,6	2,8	3,2	3,1	3,5	3,6	2,7	3,2	3,6
Poznań	2,7	2,6	2,7	2,4	2,3	2,2	2,7	2,7	3,0	2,7	2,4	2,6	3,0	2,9	3,1	3,1	2,9	3,1
Pomorze	3,0	3,0	3,2	2,6	2,8	2,7	2,9	3,0	3,3	2,9	3,0	3,2	3,0	3,0	3,4	2,9	3,1	3,3
Śląsk	3,1	3,2	3,2	3,1	2,9	3,1	3,2	3,2	3,4	3,2	3,0	3,4	3,2	3,4	3,5	3,2	3,5	3,5
Kraków	2,6	2,9	2,8	2,2	2,8	2,7	2,4	2,8	3,0	2,4	2,7	3,3	3,4	3,7	2,8	2,6	2,9	2,7
Lwów	2,4	2,9	3,2	1,9	2,7	2,9	2,4	2,7	3,1	2,3	2,6	3,2	2,9	3,5	2,8	2,5	3,1	2,9
Stanisławów	2,5	2,6	3,2	2,1	2,4	2,6	2,4	2,5	3,0	2,5	2,6	3,3	2,9	3,6	3,7	2,6	3,4	3,5
Tarnopol	2,6	2,9	3,5	2,2	2,6	2,9	2,3	2,6	3,2	2,4	2,5	3,2	2,8	3,7	3,7	2,3	3,2	3,5

Tabl. 19. Stan zasiewów, łąk i pastwisk w stopniach kwalifikacyjnych (dok.)

Etat des cultures, des prairies et des pâturages en chiffres qualificatifs (fin)

Około 15 każdego miesiąca — *Vers le 15 de chaque mois* 1933/34

Województwa *Départements*	Gryka *Sarrasin*			Proso *Millet*			Groch *Pois*				Łubin *Lupin*		Rzepak ozimy—*Colza d'hiver*						
	VI	VII	VIII	VI	VII	VIII	V	VI	VII	VIII	VI	VII	X	XI	III	IV	V	VI	VII
Polska	**2,6**	**3,0**	**3,1**	**2,3**	**2,6**	**3,3**	**2,8**	**2,8**	**2,7**	**2,5**	**2,9**	**3,1**	**3,4**	**3,4**	**3,2**	**3,2**	**2,9**	**3,2**	**3,1**
Warszawa	2,5	2,8	3,0	2,4	2,6	3,3	2,9	3,0	2,8	2,4	3,0	3,2	3,5	3,4	3,3	3,4	3,2	3,3	3,1
Łódź	2,7	2,9	3,0	2,7	2,9	3,3	3,2	3,1	2,6	2,7	3,1	3,3	3,3	3,4	3,3	3,5	3,3	3,3	3,2
Kielce	2,9	3,1	3,1	2,5	3,0	3,5	2,9	3,0	2,9	2,7	3,1	3,5	3,7	3,6	3,3	3,4	3,3	3,5	3,6
Lublin	2,6	3,2	3,0	2,2	2,6	3,2	2,8	3,0	3,0	2,9	3,1	3,5	3,4	3,4	3,2	3,4	3,2	3,4	3,4
Białystok	2,5	2,7	2,8	2,5	2,3	3,0	2,9	2,9	3,0	2,8	3,1	3,2	2,9	3,0	3,2	3,1	3,0	2,9	3,1
Wilno	2,6	2,8	3,1	.	3,0	3,3	3,0	2,6	3,0	2,7	2,6	2,7	.	.	3,0	.	3,0	2,7	.
Nowogródek	2,8	3,0	3,0	2,8	2,3	2,6	2,8	2,9	3,3	3,2	2,9	3,1	.	.	3,0	.	3,0	3,7	3,0
Polesie	2,5	2,7	2,4	2,2	2,3	3,0	2,7	3,1	2,0	2,9	3,0	3,1	.	3,0	2,5	.	.	3,3	2,7
Wołyń	2,6	3,0	3,2	2,3	2,6	3,4	2,6	2,9	2,9	2,7	3,0	3,1	3,3	3,3	3,2	2,9	2,6	3,1	3,1
Poznań	2,2	2,2	2,8	2,5	2,2	2,9	2,9	2,7	1,8	1,9	2,5	2,2	3,5	3,4	3,1	3,1	2,5	2,7	2,4
Śomorze	2,9	2,6	3,2	3,2	3,3	3,8	2,8	3,1	2,0	1,4	3,0	2,8	3,4	3,5	3,3	3,4	3,1	3,0	3,1
Pląsk	.	3,0	3,7	—	—	—	3,1	3,3	3,2	2,6	3,2	3,4	3,4	3,3	3,1	3,1	3,1	3,0	3,3
Kraków	2,8	3,2	2,4	2,2	2,6	3,0	2,6	2,6	3,0	2,3	2,7	3,2	3,0	3,1	3,0	3,3	3,2	3,1	3,0
Lwów	2,3	3,0	2,9	2,1	2,6	3,2	2,4	2,7	2,8	2,5	2,7	3,2	3,2	3,2	3,1	2,9	2,8	2,8	3,0
Stanisławów	2,6	3,2	3,2	2,2	2,7	3,3	2,5	2,6	2,9	2,8	2,8	3,4	2,9	3,3	3,0	3,2	2,7	2,8	3,1
Tarnopol	2,6	3,4	3,5	2,0	2,5	3,3	2,5	2,7	2,7	2,5	2,8	3,0	3,8	3,2	3,1	3,0	2,6	2,8	3,1

(c. d.—*suite*)

Województwa *Départements*	Rzepak jary *Colza d'été*			Len—*Lin*			Konopie—*Chanvre*			Koniczyna—*Trèfle*						
	V	VI	VII	VI	VII	VIII	VI	VII	VIII	X	XI	III	IV	V	VI	VII
Polska	**2,6**	**2,9**	**3,1**	**2,9**	**3,2**	**3,2**	**2,8**	**3,0**	**3,3**	**3,2**	**3,0**	**3,0**	**3,2**	**2,5**	**2,2**	**2,6**
Warszawa	2,7	2.8	3,0	3,1	3,2	3,3	3,1	3,2	3,4	3,1	3,1	3,1	3,3	2,8	2,3	2,6
Łódź	2,9	2,8	2,9	3,2	3,2	3,2	3,3	3,3	3,3	2,9	2,9	2,9	3,4	3,1	2,9	2,7
Kielce	2,9	2,9	3,3	3,1	3,4	3,4	3,0	3,3	3,3	3,4	3,2	3,0	3,3	3,0	2,5	3,0
Lublin	2,8	3,0	3,2	3,4	3,4	3,5	3,2	3,2	3,3	3,4	3,2	3,1	3,5	3,2	2,8	3,0
Białystok	2,7	2,7	3,0	2,8	3,4	3,4	3,0	3,0	3,0	3,3	3,1	3,0	3,3	3,1	2,7	2,8
Wilno	2,8	2,6	2,7	2,6	2,9	2,9	2,9	2,9	3,1	3,3	3,2	3,1	3,0	2,9	2,1	2,3
Nowogródek	3,0	3,0	3,0	3,1	3,6	3,5	3,2	3,3	3,3	3,4	3,3	3,1	3,1	2,6	2,0	2,4
Polesie	2,8	2,9	3,1	3,3	3,6	3,5	3,2	3,4	3,5	3,0	3,0	2,9	3,1	2,8	2,7	2,8
Wołyń	2,4	3,0	3,4	3,1	3,3	3,3	3,0	3,1	3,3	3,4	3,2	3,1	3,4	2,5	2,2	2,6
Poznań	2,5	2,6	2,2	2,8	2,5	2,7	2,7	2,3	2,8	2,1	2,2	2,1	2,2	1,8	1,5	1,4
Pomorze	2,7	2,7	3,0	2,8	3,0	2,8	2,7	2,7	3,0	3,1	3,1	3,0	3,1	2,3	2,1	2,3
Śląsk	.	.	3,5	3,1	4,0	3,7	—	—	—	3,1	2,9	2,8	3,1	3,0	2,7	2,9
Kraków	2,8	2,3	2,7	2,6	3,0	2,9	2,7	2,9	2,8	3,3	3,1	3,1	3,3	2,2	2,4	3,0
Lwów	2,7	2,8	2,7	2,7	2,8	2,8	2,6	2,9	3,1	3,2	2,9	2,9	3,1	2,1	1,9	2,7
Stanisławów	3,0	3,0	3,3	2,6	2,9	2,9	2,4	3,0	3,4	3,6	3,2	3,1	3,4	2,7	2,4	3,0
Tarnopol	2,3	2,5	3,0	2,6	2,8	2,9	2,3	2,9	3,3	3,4	2,8	2,8	2,9	2,0	1,9	2,9

(dok.—*fin*)

Województwa *Départements*	Łąki — *Prairies*												Pastwiska — *Pâturages*							
	suche polne *ordinaires*				mokre nizinne *basses*				meljorowane *améliorées*				naturalne *naturels*				sztuczne wchodzące w płodozmian *artificiels faisant partie de l'assolement*			
	V	VI	VII	VIII	V	VI	VII	VIII	V	VI	VII	VIII	V	VI	VII	VIII	V	VI	VII	VIII
Polska	**2,2**	**2,0**	**2,3**	**2,7**	**2,9**	**2,6**	**2,6**	**2,8**	**2,8**	**2,5**	**2,7**	**3,1**	**2,3**	**2,1**	**2,2**	**2,8**	**2,5**	**2,3**	**2,5**	**3,0**
Warszawa	2,2	2,1	2,3	2,7	2,9	2,7	2,8	3,0	3,1	2,1	3,0	3,5	2,4	2,2	2,3	2,7	2,6	2,4	2,5	2,9
Łódź	2,4	2,2	2,2	2,5	3,2	2,8	2,8	3,1	3,3	3,1	3,0	3,3	2,6	2,2	2,2	2,6	2,8	2,5	2,4	2,8
Kielce	2,4	2,3	2,7	3,3	3,2	3,0	3,0	3,1	3,2	3,2	3,4	3,7	2,4	2,3	2,6	3,0	2,6	2,6	2,9	3,4
Lublin	2,4	2,7	2,5	3,3	3,0	2,7	2,7	3,1	3,2	3,1	3,1	3,6	2,4	2,3	1,8	3,1	2,8	2,8	2,8	3,4
Białystok	2,7	2,4	2,4	2,8	3,1	2,6	2,5	2,7	3,3	2,9	3,0	3,4	2,8	2,3	2,4	2,8	3,0	2,7	2,7	3,3
Wilno	2,6	1,9	1,9	2,1	2,9	2,3	2,1	2,4	3,3	2,6	2,5	2,4	2,7	2,0	1,9	2,3	3,0	2,3	2,2	2,6
Nowogródek	2,5	2,3	2,3	2,7	3,0	2,6	2,4	2,6	3,2	2,9	2,9	3,1	2,6	2,2	2,3	2,8	2,7	2,8	2,6	3,1
Polesie	2,5	2,4	2,3	2,8	3,0	2,6	2,5	2,5	2,9	2,7	2,4	3,1	2,7	2,5	2,4	2,8	2,9	2,9	2,4	3,1
Wołyń	2,0	2,0	2,2	3,0	2,8	2,6	2,5	2,9	2,9	2,6	3,0	3,4	2,1	2,0	2,1	3,0	2,3	2,3	2,5	3,3
Poznań	1,7	1,5	1,4	1,8	2,7	2,3	2,1	2,6	2,7	2,4	2,1	2,6	1,9	1,5	1,4	1,9	1,9	1,6	1,4	2,0
Pomorze	2,1	2,0	2,0	2,6	2,8	2,6	2,6	2,9	2,8	2,7	2,7	3,3	2,2	2,0	1,9	2,5	2,2	2,2	2,1	2,7
Śląsk	2,4	2,1	2,4	2,9	3,1	2,8	2,8	3,2	3,2	2,7	3,1	3,3	2,6	2,1	2,3	2,8	3,1	2,5	2,8	3,2
Kraków	1,6	1,7	2,7	3,0	2,6	2,6	3,0	2,9	2,4	2,4	3,2	3,3	1,7	1,8	2.5	2,8	2,0	2,0	2,8	3,0
Lwów	1,6	1,6	2,4	3,0	2,5	2,4	2,8	2,8	2,4	2,3	3,0	3,3	1,6	1,6	2,4	2,8	1,9	1,9	2,6	3,1
Stanisławów	1,9	2,1	2,5	2,9	2,9	2,5	2,8	3,1	2,7	2,4	3,1	3,5	2,0	1,8	2,4	2,9	2,1	2,1	2,8	3,1
Tarnopol	1,6	1,6	2,3	3,0	2,6	2,5	2,8	3,2	2,2	2,2	3,1	3,5	1,6	1,6	2,2	2,9	1,7	1,8	2,5	3,2

DODATEK — *SUPPLÉMENT*

Tabl. 20. Handel zagraniczny Polski zbożami i mąką

Commerce des blés et des farines entre la Pologne et l'étranger

Tonny — *Tonnes* 1924/25 — 1933/34

Zboża i mąki	Lata gospodarcze — *Années économiques* 1924/25	1925/26	1926/27	1927/28	1928/29	1929/30	1930/31	1931/32	1932/33	1933/34	Blés et farines
Przywóz — *Importations*											
Pszenica	43 052	1 681	227 044	229 498	68 054	15 038	2 247	15 745	21 863	23 027	Froment
Żyto	65 576	1 504	123 982	105 210	17 843	889	100	5 597	9 805	10 437	Seigle
Jęczmień	4 938	796	3 094	2 764	1 820	127	35	6	46	9	Orge
Owies	79 909	4 576	44 493	23 682	14 801	2 963	6	1	6	1	Avoine
Kukurydza	47 326	12 580	119 869	72 235	20 559	18 497	22 030	7 736	4 649	3 430	Maïs
Ryż	81 675	24 035	57 033	98 477	77 012	40 150	67 449	70 187	55 328	50 581	Riz
Inne zboża	4 971	2 646	8 811	5 861	2 282	4 523	5 855	1 785	373	986	Autres blés
Mąka pszenna	296 128	10 851	8 209	7 847	1 342	1 629	1 135	158	0	0	Farine de froment
Mąka żytnia	45 236	333	1 554	996	4	19	89	36	0	0	Farine de seigle
Inne mąki	2 710	111	366	278	127	100	67	24	15	1	Autres farines
Wywóz — *Exportations*											
Pszenica	67	132 394	17 019	5 492	1 453	13 059	83 832	72 492	38 803	72 387	Froment
Żyto	43 709	322 011	81 650	8 679	73 945	330 845	266 700	113 985	298 081	475 328	Seigle
Jęczmień	94 231	169 287	93 370	67 463	188 138	262 845	126 942	142 668	161 436	160 465	Orge
Owies	149	93 041	8 487	9 522	10 503	81 760	6 177	2 775	13 876	13 808	Avoine
Gryka	15 111	19 726	17 808	4 966	8 302	18 130	9 305	3 685	6 140	433	Sarrasin
Inne zboża	3 157	1 736	573	330	871	5 853	10 833	28 921	8 401	9 180	Autres blés
Mąka pszenna	415	7 064	1 445	401	1 237	6 992	27 930	23 223	10 551	12 822	Farine de froment
Mąka żytnia	3 008	13 627	3 655	372	2 713	10 818	62 140	10 746	22 978	83 331	Farine de seigle
Inne mąki	384	455	130	507	138	212	1 279	246	1 673	768	Autres farines
Nadwyżka wywozowa (+) względnie niedobór (—) *Excédent des exportations (+) resp. déficit (—)*											
Pszenica	— 42985	+130713	—210025	—224006	— 66601	— 1979	+ 81585	+ 56747	+ 16940	+ 49360	Froment
Żyto	— 21867	+320507	— 42332	— 96531	+ 56102	+329956	+266600	+108388	+288276	+464891	Seigle
Jęczmień	+ 89293	+168491	+ 90276	+ 64699	+186318	+262718	+126907	+142662	+161390	+160456	Orge
Owies	— 79760	+ 88465	— 36006	— 14160	— 4298	+ 78797	+ 6171	+ 2774	+ 13870	+ 13807	Avoine
Mąka pszenna	—295713	— 3787	— 6764	— 7446	— 105	+ 5363	+ 26795	+ 23065	+ 10551	+ 12822	Farine de froment
Mąka żytnia	— 42228	+ 13294	+ 2101	— 624	+ 2709	+ 10799	+ 62051	+ 10710	+ 22978	+ 83331	Farine de seigle
Inne mąki	— 2326	+ 344	— 236	+ 229	+ 11	+ 112	+ 1212	+ 222	+ 1658	+ 767	Autres farines

CZĘŚĆ II

Zwierzęta gospodarskie w 1934 roku

UWAGI WSTĘPNE

Wzorem lat ubiegłych Główny Urząd Statystyczny przeprowadził za pośrednictwem władz administracji ogólnej kolejną rejestrację zwierząt gospodarskich według stanu z dnia 30 czerwca. Nim przystąpimy do ogólnego omówienia wyników wzmiankowanej rejestracji należy zaznaczyć, że w myśl wydanych przepisów w tej sprawie rejestracja zwierząt gospodarskich winna odbywać się na terenie całego Państwa w okresie 1—20 lipca z tem, że stan zwierząt gospodarskich winien być podany na dzień 30 czerwca. Z tego względu w wynikach rejestracji nie są uwzględnione straty w liczbie zwierząt gospodarskich powstałe na skutek powodzi, gdyż nastąpiła ona w połowie lipca. Dopiero więc w wynikach rejestracji zwierząt w 1935 roku mogą uwidocznić się zmiany, jakie zaszły w poszczególnych miejscowościach na skutek strat powodziowych bezpośrednich jako też strat pośrednich, powstałych w związku ze zniszczeniem zapasów paszy, oraz rozpowszechnieniem się chorób wśród zwierząt.

Straty bezpośrednie są zresztą nieznaczne. Przeprowadzone przez Ministerstwo Rolnictwa i Reform Rolnych badania ogólnych strat powodziowych wykazały straty następujące: koni 92 szt., bydła rogatego 847 szt., trzody chlewnej 2 611 szt., przyczem większość tych strat przypada na województwo krakowskie.

Poza tym szczegółem przy korzystaniu z danych powiatowych należy mieć na uwadze pewne zmiany administracyjne w granicach powiatów w województwach poznańskiem, pomorskiem i południowych w związku z organizacją gmin zbiorowych. Dość liczne przypadki przyłączenia jednych gmin a wyłączenia drugich z powiatu utrudnia porównywalność z danemi powiatowemi za ubiegłe lata, aczkolwiek obustronne zmiany (wyłączenie i przyłączenie) w wielu przypadkach mogły pozostawić istotny stan posiadania bez zmian. Wzmiankowane zmiany granic administracyjnych poszczególnych powiatów zmusiły także Główny Urząd Statystyczny do bardziej szczegółowej kontroli nadsyłanych materjałów w tych województwach, by przy zmianach granic nie zostały pominięte niektóre miejscowości lub też nie podano ich dwukrotnie.

Wyniki rejestracji zwierząt gospodarskich z dnia 30 czerwca 1934 roku wykazały w ogólnych liczbach dla Polski: zmniejszenie się pogłowia koni o około 9 tys. sztuk (0,2%), zwiększenie się liczby bydła rogatego o 273 tys. sztuk (+3,0%), zwiększenie się trzody chlewnej o 1 338 tys. sztuk (+23,3%), zmniejszenie się pogłowia owiec o 2 tys. sztuk (—0,1%) i wreszcie zwiększenie się liczby kóz o 43 tys. sztuk (+15,6%).

Zmiany te w większości idą w odmiennym kierunku od zaobserwowanego w ostatnich paru latach.

Konie. W odniesieniu do pogłowia koni stwierdzamy zahamowanie spadku pogłowia w przeciwieństwie do dwu poprzednich lat, wykazujących z roku na rok kilkoprocentowy spadek.

Tabl. I. Ogólna liczba zwierząt gospodarskich — *Nombre total des animaux de ferme*

30.VI 1930—1934

Rodzaj zwierząt gospodarskich	Sztuki — *Têtes*					Zmiany w % w porównaniu z rokiem ubiegłym *Changements en pourcentages par rapport à l'année précédente*					Espèce
	1930	1931	1932	1933	1934	1930	1931	1932	1933	1934	
Konie	4 102 651	4 123 545	3 940 132	3 772 793	3 763 819	+ 1,4	+ 0,5	— 4,4	— 4,3	— 0,2	Chevaline
Bydło rogate	9 399 516	9 786 389	9 460 682	8 985 174	9 257 856	+ 3,8	+ 4,1	— 3,3	— 5,0	+ 3,0	Bovine
Trzoda chlewna	6 047 250	7 320 898	5 843 654	5 752 863	7 090 523	+ 25,2	+ 21,1	— 20,2	— 1,6	+ 23,3	Porcine
Owce	2 492 101	2 598 621	2 488 054	2 556 811	2 554 128	+ 7,7	+ 4,3	— 4,3	+ 2,8	— 0,1	Ovine
Kozy	226 780	237 412	247 660	277 529	320 966		+ 4,7	+ 4,3	+ 12,1	+ 15,6	Caprine

Nieznaczna różnica ogólna w pogłowiu koni na minus powstała na skutek większych lub mniejszych zmian w kierunku wzrostu lub spadku pogłowia koni w poszczególnych częściach kraju. Jak widzimy, zmiany na minus nieznacznie przeważyły zmiany na plus. W latach 1932 i 1933 zmniejszenie liczby koni uwydatniało się powszechnie t. j. we wszystkich województwach i wyrażało się w poszczególnych województwach przeciętnie w granicach od —1,3% do —7,1% (1932 r.) oraz od—0,2% do—6,5% (1933). Była więc to zupełnie wyraźna powszechna redukcja pogłowia koni. W roku zaś 1934 zmiany w pogłowiu wahały się już tylko w granicach od —2,7% do + 1,8% a więc nietylko na minus lecz również i na plus, przyczem jeżeli w niektórych województwach stwierdzamy jeszcze w dalszym ciągu zmniejszenie liczby koni, to w znacznie słabszym stopniu.

Tabl. II. Zmiany w liczbie zwierząt gospodarskich w porównaniu z rokiem 1933

Changements dans l'effectif des animaux de ferme par rapport à l'année 1933

Odsetki—*Proportions p. cent* 1934

Województwa *Départements*	Konie *Chevaux*	Bydło rogate *Bétail à cornes*	Trzoda chlewna *Porcs*	Owce *Moutons*	Kozy *Chèvres*
Warszawa	+ 0,8	+ 5,6	+38,5	— 1,3	+43,5
Łódź	+ 0,7	+ 4,7	+28,4	— 2,0	+49,3
Kielce	+ 1,3	+ 8,2	+32,7	— 0,3	+29,2
Lublin	0,0	+ 6,1	+40,4	+ 7,1	+18,8
Białystok	+ 0,2	+ 7,3	+35,4	— 1,1	+11,8
Wilno	— 1,2	+ 1,6	— 2,9	— 0,1	+ 3,5
Nowogródek	— 1,3	+ 8,3	+25,4	+ 5,8	+20,7
Polesie	— 2,6	+ 0,3	+31,7	— 3,9	+ 3,7
Wołyń	— 1,5	+ 0,6	+28,7	+ 1,4	+29,4
Poznań	+ 0,1	— 1,2	+12,5	+ 0,3	+ 8,5
Pomorze	+ 0,6	+ 1,9	+14,3	— 2,0	+ 8,1
Śląsk	— 1,1	+ 2,0	+27,6	— 3,0	+10,1
Kraków	+ 1,8	+ 4,0	+28,3	0,0	+19,2
Lwów	+ 0,1	+ 1,5	+18,4	+ 8,9	+28,2
Stanisławów	— 0,5	— 1,4	— 4,4	— 6,4	+15,6
Tarnopol	— 2,7	— 2,4	+ 5,7	+ 1,4	+20,5

Do zahamowania dalszego spadku koni przyczyniło się zwiększenie liczby źrebiąt (do 1 roku) o 20%, jakkolwiek w liczbach absolutnych w stosunku do całości wzrost ten również wyraża się nieznaczną liczbą zaledwie 28 tys. sztuk. Charakterystycznym jest tu moment — zmiana kierunku a mianowicie przejście z 28 % spadku na 20% wzrostu.

Wzrost liczby źrebiąt uwydatnia się we wszystkich województwach z wyjątkiem woj. wileńskiego (spadek —7,6%) w granicach od + 1,5% (woj. tarnopolskie) do + 32,3% (woj. białostockie).

Jakkolwiek wzrost liczby źrebiąt stosunkowo jest znaczny, to jednak zarejestrowane obecnie pogłowie źrebiąt jest jeszcze znacznie niższe (o 41,7%) niż było w 1931 roku (w końcu którego zaczął się silny spadek).

Poza grupą źrebiąt wzrost w porównaniu z 1933 rokiem wykazuje także grupa koni „4 letnie i starsze" o + 1,7%. Natomiast jako konsekwencja kurczenia się przychówku koni w ostatnich latach uwydatnia się obecnie znaczne zmniejszenie się grupy koni młodzieży w wieku „od 1 do 3 lat nieukończonych", oraz w grupie „od 3 do 4 lat nieukończonych", zwłaszcza w tej pierwszej grupie koni ogólny spadek wynosi 26,5%, w poszczególnych zaś województwach od—12,9% do—40,1% w porównaniu z 1933 rokiem.

Tabl. III. Zmiany w liczbie zwierząt gospodarskich w poszczególnych grupach wieku w porównaniu do roku poprzedniego

Changements dans l'effectif des animaux de ferme répartis suivant les groupes d'âge, par rapport à l'année précédente

Odsetki — *Proportions p. cent* 30.VI 1930 — 1934

Rodzaj zwierząt gospodarskich Grupy wieku	1930	1931	1932	1933	1934	Espèces Groupe d'age
Konie ogółem	+ 1,4	+ 0,5	— 4,4	— 4,3	— 0,2	**Espèce chevaline**
Poniżej 1 roku	+ 1,7	+ 0,4	—32,2	—28,4	+20,2	Au-dessous d'un an
Od 1 do 3 lat ukończonych	+ 0,3	+ 8,3	+ 4,4	—15,2	—26,5	De 1 à 3 ans achevés
Od 3 do 4 lat nieukończonych	— 9,1	+ 3,9	— 6,6	+ 4,1	— 6,9	De 3 à 4 ans non achevés
4-letnie i starsze	+ 2,4	— 0,4	— 2,7	— 2,3	+ 1,8	De 4 ans et plus
Bydło rogate ogółem	+ 3,8	+ 4.1	— 3,3	— 5,0	+ 3.0	**Espèce bovine**
Poniżej 1 roku	+ 6,0	+ 5,3	—20,3	— 8,3	+22,0	Au-dessous d'un an
Od 1 do 3 lat nieukończonych	— 2,9	— 0,2	— 2,9	— 8,3	— 3,1	De 1 à 3 ans non achevés
3-letnie i starsze	+ 5,8	+ 5,3	+ 0,9	— 3,3	+ 1,3	De 3 ans et plus
Trzoda chlewna ogółem	+25,2	+21,1	—20,2	— 1,6	+23,3	**Espèce porcine**
Poniżej 6 miesięcy	+37,2	+19,0	—25,9	+ 7,1	+26,4	Au-dessous de 6 mois
Od 6 do 10 miesięcy nieukończonych	+16,4	+29,3	—18,1	— 6,6	+19,9	De 6 à 10 mois non achevés
10 miesięcy i starsze	+12,5	+17,9	—10,3	—12,1	+19,9	De 10 mois et plus
Owce ogółem	.	+ 4,3	— 4,3	+ 2,8	— 0,1	**Espèce ovine**
Poniżej 1 roku	.	+ 6,6	— 4,9	+ 6,8	— 0,7	Au-dessous d'un an
1-roczne i starsze	.	+ 2,6	— 3,8	— 0,1	+ 0,3	D'un an et plus
Kozy ogółem	.	+ 4,7	+ 4,3	+12,1	+15,6	**Espèce caprine**
Poniżej 1 roku	.	+ 2,7	— 0,8	+17,8	+20,2	Au-dessous d'un an
1-roczne i starsze	.	+ 5,7	+ 6,7	+ 9,5	+13,5	D'un an et plus

Bydło rogate. Zmiany w pogłowiu bydła rogatego uwydatniają się w silniejszym stopniu i bardziej zdecydowanie niż w pogłowiu koni. Zaledwie w kilku województwach uzyskane liczby wskazują na dalsze zmniejszenie się pogłowia (od—1,2% do—2,4%), w pozostałych zaś w większej ilości wskazują na wzrost pogłowia w granicach + 0,6% do + 8,3% w porównaniu z rokiem ubiegłym. Jak w pogłowiu koni tak i tu decydującem było zwiększenie się przychówku w znacznych rozmiarach, wynoszące przeciętnie w poszczególnych województwach od + 3,4% do + 63,0%. Jednak ten pokaźny wzrost przychówku nie jest najwyższym, jaki był notowany w okresie ostatnich pięciu lat, naprzykład w porównaniu do 1931 r. obecna liczba cieląt jest mniejsza o 10,9%.

W związku ze skurczeniem się pogłowia bydła rogatego w 1932 i 1933 r. wyrażającem się w pierwszym rzędzie w ograniczeniu przychówku, jasnem także jest zmniejszenie się pogłowia bydła rogatego w grupie „od 1 do 3 lat nieukończonych", czyli w grupie młodzieży, o — 3,1%. Jak widzimy, skurczenie się liczby młodzieży bydła rogatego nie jest tak silne, jak to mieliśmy możność stwierdzić w stosunku do pogłowia koni. Tam bowiem mieliśmy kolejno w dwu latach po sobie następujących znaczne uszczuplenie przychówku, w odniesieniu zaś do bydła rogatego silne uszczuplenie nastąpiło w 1932 roku, natomiast znacznie słabsze w 1933 r. W grupie „ 3 letnie i starsze" stwierdzamy wzrost pogłowia przeciętnie dla Polski o 1,3%.

Trzoda chlewna. Stopień zmian pogłowia trzody chlewnej zarówno w roku 1934 jak i w 1933 znacznie różni się od pozostałych rodzajów pogłowia. Już bowiem w 1933 r. w szeregu województw zaznaczyło się pewne zwiększenie pogłowia. Nie wpłynęło ono jednak na ogólne liczby dla Polski, lecz wyrównało częściowo spadek, który notowano w innych województwach. W 1934 roku pogłowie trzody chlewnej wzrosło w silnym stopniu prawie we wszystkich województwach. Wyjątek stanowią województwa wileńskie i tarnopolskie. Podkreślić przytem należy, że wzrost w pogłowiu notujemy nietylko w odniesieniu do najmłodszej grupy (stanowiącej przychówek 1934 r.) lecz także i w odniesieniu do starszych grup wieku. Ten ostatni fakt znajduje swe uzasadnienie w zwiększeniu się przychówku w 1933 roku o 7,0% w porównaniu do 1932 roku.

W obecnem nastawieniu hodowli trzody chlewnej na zwiększenie, specjalnie wyróżniają się województwa centralne. Wyróżnienie to jest tembardziej ciekawe, że jakkolwiek zarejestrowana liczba trzody chlewnej jest o przeszło dwieście tysięcy sztuk mniejsza niż wykazała rejestracja w 1931 roku, kiedy zanotowano najwyższe pogłowie, to w województwach centralnych właśnie pogłowie 1934 roku przewyższa dość znacznie stan z 1931 roku. Podobny stan rzeczy obserwujemy również w województwie poznańskiem. W pozostałej zaś części kraju pogłowie trzody chlewnej ostatnio zarejestrowanej jest niższe od stanu z 1931 roku.

Owce. Zachodzące zmiany w pogłowiu owiec zarówno w roku 1934 jak i w latach ubiegłych uwydatniają rozbieżne tendencje od rozpatrywanych poprzednio rodzajów zwierząt gospodarskich. Niema tu bowiem w żadnym roku jednego kierunku zwiększenia lub zmniejszenia pogłowia. W ciągu kilkuletnich obserwacyj zmian pogłowia w poszczególnych województwach zaledwie trzy województwa (warszawskie, poznańskie i pomorskie) wykazują tendencję niezmienioną — kurczenia się pogłowia owiec. W innych województwach zmiany są dość różnorodne — w latach ogólnego kurczenia się pogłowia zwierząt wszystkich rodzajów stwierdziliśmy wzrost liczby owiec — obecnie wobec przejawiającego się wzrostu lub zahamowania spadku pogłowia, liczba owiec z wyjątkiem kilku województw wykazuje ilościowe zmniejszenie się. Wahania te w jedną lub drugą stronę powodują, że pogłowie owiec w omawianym okresie nie uległo prawie zmianom.

Kozy. W odmiennej sytuacji przedstawia się hodowla kóz zarówno na podstawie rejestracji z 1934 roku jak też w latach poprzednich. Z nielicznemi wyjątkami stwierdzamy tu rozrost pogłowia z roku na rok i to w dość silnym stopniu a specjalnie w 1934 r. Zwiększenie liczby kóz jest powszechnem — przejawia się bowiem we wszystkich częściach kraju. W szczególności od szeregu lat hodowla kóz rozwija się w województwach warszawskiem, łódzkiem i kieleckiem.

Na zakończenie omówienia zmian zaszłych w pogłowiu zwierząt gospodarskich poszczególnych rodzajów należy podkreślić, że, jak to widocznem jest z tabl. II, największej zmianie w kierunku zwiększenia pogłowia uległy województwa centralne, w tej bowiem części kraju — z wyjątkiem kurczenia się pogłowia owiec — wszystkie omawiane powyżej rodzaje zwierząt wykazują wzrost. W pozostałych województwach nie obserwujemy podobnej powszechności, gdyż obok zwiększenia jednego rodzaju występuje tu spadek drugiego; najsłabiej sytuacja przedstawia się w województwach południowych, z wyjątkiem woj. krakowskiego. W tych województwach przeważa raczej spadek pogłowia, w szczególności w województwie stanisławowskiem, gdzie z wyjątkiem pogłowia kóz — pogłowie poszczególnych rodzajów zwierząt gospodarskich zmniejszyło się. Wymienić tu jeszcze należy woj. wileńskie, gdzie przeważa zmniejszenie się liczby zwierząt gospodarskich.

Tabl. IV. Ogólna liczba zwierząt gospodarskich w gminach miejskich i wiejskich

Effectif des animaux de ferme dans les communes urbaines et rurales

Tysiące sztuk — *Milliers de têtes* 1929/34

Lata *Années*	Konie *Chevaux*	Bydło rogate *Bétail à cornes*	Trzoda chlewna *Porcs*	Owce *Moutons*	Kozy *Chèvres*
Gminy miejskie — *Communes urbaines*					
1929	178	299	185	67	
1930	182	318	235	28	47
1931	188	336	282	29	48
1932	179	324	216	26	48
1933	176	312	219	23	54
1934	183	315	263	21	61
Gminy wiejskie — *Communes rurales*					
1929	3 869	8 758	4 643	2 456	
1930	3 920	9 081	5 811	2 464	180
1931	3 936	9 450	7 039	2 570	189
1932	3 761	9 136	5 628	2 462	199
1933	3 597	8 673	5 534	2 534	224
1934	3 581	8 943	6 828	2 533	260
W %% ogólnej liczby zwierząt przypada na gminy miejskie *P. cent du total des animaux de ferme nombre de ceux enregistrés dans les communes urbaines*					
1934	*4,9*	*3,4*	*3,7*	*0,8*	*19,3*

Tabl. V. Ogólna liczba zwierząt gospodarskich z podziałem na większe i mniejsze gospodarstwa [a]

Répartition des animaux de ferme entre les grandes et les petites exploitations rurales [a]

Tysiące sztuk — *Milliers de têtes* 1929—1934

Lata *Années*	Konie *Chevaux*	Bydło rogate *Bétail à cornes*	Trzoda chlewna *Porcs*	Owce *Moutons*	Kozy *Chèvres*
Większe gospodarstwa — *Grandes exploitations*					
1929	462	854	438	468	
1930	451	805	459	434	6
1931	442	798	551	412	5
1932	425	755	455	399	4
1933	414	727	447	384	4
1934	408	726	504	379	3
Mniejsze gospodarstwa — *Petites exploitations*					
1929	3 406	7 904	4 205	1 988	
1930	3 469	8 276	5 352	2 030	174
1931	3 494	8 652	6 488	2 158	184
1932	3 336	8 381	5 172	2 063	196
1933	3 183	7 946	5 087	2 150	220
1934	3 173	8 217	6 324	2 154	256
W %% ogólnej liczby zwierząt w gospodarstwach wiejskich *P. cent du total des animaux de ferme dans les exploitations rurales*					
Większe gospodarstwa — *Grandes exploitations*					
1929	11,9	9,8	9,4	19,1	
1930	11,5	8,9	7,9	17,6	3,1
1931	11,2	8,4	7,8	16,0	2,8
1932	11,3	8,3	8,1	16,2	1,8
1933	11,5	8,4	8,1	15,1	1,7
1934	11,4	8,1	7,4	15,0	1,3

(dok.—*fin*)

Lata *Anneés*	Konie *Chevaux*	Bydło rogate *Bétail à cornes*	Trzoda chlewna *Porcs*	Owce *Moutons*	Kozy *Chèvres*
Mniejsze gospodarstwa — *Petites exploitations*					
1929	88,1	90,2	90,6	80,9	
1930	88,5	91,1	92,1	82,4	96,9
1931	88,8	91,6	92,2	84,0	97,2
1932	88,7	91,7	91,9	83,8	98,2
1933	88,5	91,6	91,9	84,9	98,3
1934	88,6	91,9	92,6	85,0	98,7

a Podział zwierząt gospodarskich w odniesieniu do gospodarstw większych i mniejszych dotyczy tylko wsi. Zwierzęta gospodarskie należące do bezrolnych gospodarstw wiejskich uwzględniono w gospodarstwach mniejszych.

a La répartition des animaux de ferme entre les grandes et les petites exploitations n'embrasse que les animaux se trouvant dans la campagne. Les animaux de ferme appartenant aux paysans sans terre sont pris en considération dans les petites exploitations rurales.

Tabl. VI. Zmiany w pogłowiu zwierząt gospodarskich w gospodarstwach większych i mniejszych w poszczególnych latach w porównaniu do roku poprzedniego

Changements dans l'effectif des animaux de ferme dans les grandes et les petites exploitations rurales par rapport à l'année précédente

Odsetki — *Proportions p. cent*

Lata *Années*	Konie *Chevaux*		Bydło rogate *Bétail à cornes*		Trzoda chlewna *Porcs*		Owce *Moutons*	
	Gospodarstwa większe *Grandes exploitations*	Gospodarstwa mniejsze *Petites exploitations*	Gospodarstwa większe *Grandes exploitations*	Gospodarstwa mniejsze *Petites exploitations*	Gospodarstwa większe *Grandes exploitations*	Gospodarstwa mniejsze *Petites exploitations*	Gospodarstwa większe *Grandes exploitations*	Gospodarstwa mniejsze *Petites exploitations*
1930	— 2,3	+ 1,8	— 5,7	+ 4,7	+ 5,1	+27,3	.	.
1931	— 2,1	+ 0,7	— 0,9	+ 4,5	+19,8	+21,8	— 5,0	+ 6,3
1932	— 3,9	— 4,5	— 5,4	— 3,1	—17,4	—20,3	— 3,2	— 4,4
1933	— 2,6	— 4,6	— 3,7	— 5,2	— 1,9	— 1,7	— 3,8	+ 4.2
1934	— 1,5	— 0,3	— 0,3	+ 3,4	+12,7	+24,3	— 1,2	+ 0,2

Z podanych powyżej zestawień liczby zwierząt gospodarskich w gminach wiejskich i miejskich, oraz w gospodarstwach większych i mniejszych nie stwierdzamy żadnych istotnych zmian lub przekształceń w porównaniu do roku poprzedniego.

Można jedynie podkreślić, że zaznaczone powyżej zmiany stanu pogłowia uwydatniają się silniej w gospodarstwach poniżej 50 *ha* ogólnego obszaru w przeciwieństwie do gospodarstw powyżej 50 *ha* ogólnego obszaru, w których wahania są łagodniejsze.

Jeżeli chodzi o wyjaśnienie tych czynników, które wywarły wpływ na zasadniczą zmianę w nastawieniu hodowli, to w pierwszym rzędzie szukać ich należy w warunkach gospodarskich mniej lub więcej sprzyjających lub niesprzyjających rozrostowi pogłowia.

Zastanawiając się nad zachodzącemi zmianami w pogłowiu, przeważnie w kierunku zwiększenia, możemy zauważyć, że przyczyn, które mogły ewentualnie wpłynąć na obecny powrót do normalnego stanu, nie należy szukać w czasie odległym, gdyż zasadnicze zmiany, jak to zaznaczyliśmy powyżej, dotyczyły pogłowia młodzieży do 1 roku (cieląt, źrebiąt).

Przeglądając materjały, dotyczące kształtowania się cen ziemiopłodów, pasz i inwentarza żywego za ostatnich kilka lat, które mogą wchodzić w rachubę przy szukaniu związku przyczynowego obecnych zmian w pogłowiu, stwierdzamy dalsze zniżkowe kształtowanie się cen na zboże i paszę z pewnemi krótkotrwałemi zwyżkami czy to o charakterze sezonowym czy też innego rodzaju.

W kształtowaniu się natomiast cen na konia roboczego i krowy dojnej widzimy, że do pewnego okresu, mniej więcej do końca 1932 r., ceny kształtują się podobnie zniżkowo jak dla zbóż i pasz, a potem zmieniają swą tendencję w kierunku zwyżki i już z nielicznemi tylko momentami aż do wiosny 1934 roku utrzymują się na poziomie wyższym. Tak naprzykład cena konia roboczego przeciętnie dla Polski wynosiła w grudniu 1932 r. 108 zł., w grudniu 1933 r.—już 141 zł., w marcu zaś 1934 r. — 173 zł. Cena krowy dojnej w tychże miesiącach wynosiła: 109 zł., 150 zł. i 169 zł. Oczywiście, że jest jeszcze olbrzymia różnica w cenach z okresu przedkryzysowego. Zestawienie obok siebie kształtowania się zniżkowo cen zbóż i pasz z jednej strony i tendencji zwyżkowej na zwierzęta gospodarcze z drugiej strony pozwala stwierdzić pewny korzystny dla hodowli stosunek tych cen.

Nieco inaczej przedstawia się sytuacja w kształtowaniu się cen na trzodę chlewną żywca. Wahania w cenach są znaczne jak w jedną tak i w drugą stronę, ogólna jednak tendencja — w przeciwieństwie do tendencji cen konia roboczego i krowy dojnej—jest zniżkowa. W związku jednak ze wspomnianą zniżkową tendencją w kształtowaniu się cen zbóż — w pewnym okresie czasu stosunek cen również był korzystny dla powiększenia liczby trzody chlewnej, zwłaszcza że zbiory zbóż w 1933 roku były znacznie większe niż w 1932 r.

Porównywając wzrost zbiorów żyta i jęczmienia w 1933 r. w stosunku do 1932 r. według województw, stwierdzamy zbieżność wzrostu produkcji ze wzrostem pogłowia w 1934 r. w porównaniu ze stanem w 1933 r., w stosunku do produkcji żyta całkowitą, w stosunku do jęczmienia z nielicznemi wyjątkami. We wzmiankowanem porównaniu specjalnie uwydatnia się województwo wileńskie z małemi zbiorami zbóż w 1933 r. wobec klęski nieurodzaju, czemu odpowiada dalsze zmniejszenie się pogłowia trzody chlewnej w 1934 r. Natomiast niema odpowiedniej zbieżności wzrostu produkcji ziemniaków ze wzrostem pogłowia. W wielu wypadkach napotykamy większe rozbieżności, z tego wynikałoby, że produkcja ziemniaków nie miała decydującego wpływu w danym okresie na wzrost pogłowia trzody chlewnej.

Pewną także kolizję stanowi spadek cen na trzodę chlewną przeciętnie w roku 1933/34 w stosunku do przeciętnej ceny 1932/33 r. z wzrostem pogłowia w 1934 roku, lecz można to częściowo wytłumaczyć, że na ten przeciętny roczny stosunek cen 1932/33 i 1933/34 r. wpłynął znaczny spadek cen w ostatnich miesiącach branego pod uwagę okresu 1933/34 , czego nie zaobserwowano w stosunku do poprzedniego okresu 1932/33, użytego do porównań.

W odniesieniu do innych rodzajów zwierząt możemy stwierdzić również pewne zbieżności. Tak np. zniżkowe kształtowanie się cen owsa i siana w roku 1933/34 oraz zwyżkowe kształtowanie się ceny konia roboczego w poszczególnych województwach całkowicie odpowiada zwiększeniu się liczby źrebiąt w ostatnim 1934 roku.

Mniej więcej podobny stan stwierdzamy i w odniesieniu do pogłowia bydła rogatego. Potwierdza to przypuszczenie, że korzystna relacja cen była między innemi pobudką w dążeniu do utrzymania normalnej ilości przychówku.

Nie należy jednak z obecnie ujawnionego zwiększenia przychówku koni i bydła rogatego wnioskować, że hodowla się rozwija. Jest to narazie, zdaniem naszem, jedynie zatrzymaniem się gwałtownego kurczenia się pogłowia, jakie miało miejsce w latach 1932 i 1933, w których ograniczano przychówek i masowo wyzbywano się sztuk starszych, oraz dążeniem do utrzymania normalnej ilości przychówku, bowiem, jak to wykazuje poniższe zestawienie, uległ on w stosunku do całości pogłowia znacznym zmianom na minus.

W stosunku do całości pogłowia było:

	źrebiąt	cieląt
1929	6,9%	15,6%
1930	6,9%	16,0%
1931	6,9%	16,1%
1932	4,9%	13,3%
1933	3,7%	12,8%
1934	4,4%	15,2%

M. ZAREMBA

Les animaux de ferme en 1934

Resumé

Les changements survenus dans l'état numérique des animaux de ferme, mis en évidence par l'enregistrement de ces derniers, effectué en juin 1934, diffèrent, en partie, de ceux qu'ont fait ressortir les enregistrements exécutés au cours des années antérieures.

Jusqu'à 1934 on a pu constater une certaine tendance à enrayer la diminution continue du nombre des animaux de ferme en augmentant le croît pour atteindre le nombre normal d'avant la crise économique. Cette tendance s'est exprimée dans l'accroissement du nombre des poulains (âgés d'un an) de 20,1% et du nombre des veaux (âgés d'un an) de 22,0%.

L'augmentation du croît a eu pour effet le maintien du nombre des chevaux presque sans changement par rapport à l'année passée, malgré les pertes en chevaux plus âgés, ainsi que l'accroissement (de 30%) de l'état numérique du bétail à cornes.

En ce que concerne les porcs, on a pu déjà en 1933 constater un accroissement du nombre des porcs par rapport aux années antérieures. En 1933 on avait constaté une augmentation de 7% du nombre des porcs âgés de moins de 6 mois. Cette tendance vers l'accroissement a continué à se manifester en 1934 et s'est exprimée alors par l'accroissement de l'état numérique de ce groupe de 26,4% par rapport à 1933. En dehors de l'augmentation du croît, s'est accru également le nombre des porcs plus âgés.

En ce qui concerne le nombre des moutons, la tendance vers son accroissement est bien moins nette, car si, dans certaines régions du pays le nombre des moutons a augmenté, on a constaté une diminution plus ou moins sensible dans les autres régions; en conséquence de quoi l'état numérique des ovinés demeure sans changement. Par contre, le nombre des chèvres accuse un accroissement considérable.

L'augmentation du croît a été observée dans tous les départements, à peu d'exceptions près. Seuls, les départements où les récoltes des blés et des fourrages ont été bien mauvaises, n'accusent pas d'augmentation du croît. Suivant le degré de l'augmentation du croît et l'état numérique de ce dernier par rapport à l'état numérique global des diverses espèces d'animaux de ferme, le nombre total des têtes de telle ou autre espèce d'animaux a subi des changements plus ou moins importants par rapport à 1933.

Parmi les divers facteurs qui ont pu être cause de tels ou autres changements de l'état numérique des animaux de diverses espèces, se met en évidence l'influence de la formation des prix des céréales, des fourrages et des animaux de ferme.

Les prix des céréales et des fourrages continuent, à l'exception de hausses de courte durée, saisonnières ou autres, à accuser une tendance en baisse, tandis que les prix des chevaux de labour et des vaches laitières — prix qui au cours d'une série d'années accusaient, ainsi que ceux des céréales et des fourrages, une tendance en baisse —ont subi des changements au début de 1933 et accusent depuis lors une tendance en hausse. Cette tendance a persisté pendant toute l'année 1933, avec quelques écarts de peu d'importance. En conséquence de ce fait, le rapport entre les prix des chevaux de labour et des vaches laitières et les prix des céréales et des fourrages devint plus favorable.

Le même rapport favorable entre les prix existait également pour l'élevage des porcs, n'étant cependant pas aussi prononcé que le rapport susmentionné concernant les chevaux de labour et les vaches laitières, vu que les variations des prix des porcs ont été plus diverses et que leurs changements on été plus fréquents et, au cours des derniers mois précédant l'enregistrement des animaux de ferme, elles ont accusé une tendance en baisse.

Tabl. I. Inwentarz żywy według województw —

Rejestracja z dn. 30.VI 1934

Województwo *Départements*		Konie — *Chevaux* Ogółem *Total*	Poniżej 1 roku *Au dessous de 1 an*	Od 1 do 3 lat nieukończonych *De 1 à 3 ans non achevés*	Od 3 do 4 lat nieukończonych *De 3 à 4 ans non achevés*	4 letnie i starsze *Âgés de 4 ans et plus*	Bydło rogate — Ogółem *Total*	Poniżej 1 roku *Au dessous de 1 an*	Od 1 do 3 lat nieukończonych *De 1 à 3 ans non achevés* Razem *Ensemble*	Byczki i wolce *Taurillons et bouvillons*	Jałowizna *Génisses*	Krowy *Vaches*
Polska 30.VI 1933	**og.**	**3 772 793**	**137 579**	**277 071**	**266 229**	**3 091 914**	**8 985 174**	**1 153 698**	**1 833 532**	**207 788**	**1 059 084**	**566 660**
	m.	175 664	3 185	4 843	7 372	160 264	311 903	28 372	46 685	3 954	25 957	16 774
	w. g.	413 804	26 139	43 336	24 475	319 854	727 318	107 398	209 838	45 233	125 213	39 392
	m. g.	3 183 325	108 255	228 892	234 382	2 611 796	7 945 953	1 017 928	1 577 009	158 601	907 914	510 494
30.VI 1934	**og.**	**3 763 819**	**165 321**	**203 770**	**247 966**	**3 146 762**	**9 257 856**	**1 407 629**	**1 777 106**	**213 771**	**1 056 424**	**506 911**
	m.	182 728	3 576	4 082	7 261	167 809	314 741	32 912	46 228	4 223	24 883	17 122
	w. g.	407 695	28 945	38 400	23 472	316 878	725 629	118 038	205 399	44 645	125 338	35 416
	m. g.	3 173 396	132 800	161 288	217 233	2 662 075	8 217 486	1 256 679	1 525 479	164 903	906 203	454 373
M. st. Warszawa (*v.*)		8 019	25	262	305	7 427	3 196	163	399	12	46	341
Warszawa	og.	331 581	20 945	26 326	24 350	259 960	803 304	137 643	153 109	14 493	96 929	41 687
	m.	13 424	379	306	414	12 325	19 897	2 160	2 330	173	1 332	825
	w. g.	58 806	4 545	5 925	3 384	44 952	84 868	13 485	21 831	2 325	14 884	4 622
	m. g.	259 351	16 021	20 095	20 552	202 683	698 539	121 998	128 948	11 995	80 713	36 240
Łódź	og.	218 396	12 170	15 783	17 183	173 260	575 511	91 051	106 742	9 178	68 510	29 054
	m.	14 596	173	158	392	13 873	18 225	1 653	2 106	103	1 252	751
	w. g.	28 007	2 402	3 136	1 724	20 745	34 980	4 943	9 607	1 060	6 505	2 042
	m. g.	175 793	9 595	12 489	15 067	138 642	522 306	84 455	95 029	8 015	60 753	26 261
Kielce	og.	263 445	11 291	14 490	20 196	217 468	701 118	117 017	112 832	9 749	69 240	33 843
	m.	11 250	182	249	744	10 075	17 744	1 661	1 605	121	767	717
	w. g.	22 716	1 805	2 121	1 272	17 518	29 725	4 070	7 596	549	5 472	1 575
	m. g.	229 479	9 304	12 120	18 180	189 875	653 649	111 286	103 631	9 079	63 001	31 551
Lublin	og.	363 231	15 917	18 789	24 168	304 357	763 553	102 025	125 308	8 279	74 626	42 403
	m.	13 368	245	259	379	12 485	20 564	1 877	2 524	172	1 186	1 166
	w. g.	30 744	2 179	3 075	1 581	23 909	33 864	4 961	8 336	697	6 020	1 619
	m. g.	319 119	13 493	15 455	22 208	267 963	709 125	95 187	114 448	7 410	67 420	39 618
Białystok	og.	291 267	15 871	17 564	21 208	236 624	548 709	86 760	102 206	12 188	63 132	26 886
	m.	13 837	296	369	587	12 585	21 279	2 259	2 524	276	1 450	798
	w. g.	11 469	647	775	693	9 354	20 992	3 298	4 484	580	2 584	1 320
	m. g.	265 961	14 928	16 420	19 928	214 685	506 438	81 203	95 198	11 332	59 098	24 768
Wilno	og.	199 851	5 675	10 172	10 045	173 959	434 982	57 791	72.001	10 581	49 050	12 370
	m.	3 246	31	38	106	3 071	6 721	528	534	53	267	214
	w. g.	17 164	809	1 321	997	14 037	39 402	5 941	8 145	1 493	5 061	1 591
	m. g.	179 441	4 835	8 813	8 942	156 851	388 859	51 322	63 322	9 035	43 722	10 565
Nowogródek	og.	175 350	7 929	10 845	12 200	144 376	394 335	64 065	69 982	7 980	45 846	16 156
	m.	2 741	47	51	121	2 522	4 935	719	583	39	263	281
	w. g.	10 580	489	687	631	8 773	26 142	3 726	4 626	639	2 963	1 024
	m. g.	162 029	7 393	10 107	11 448	133 081	363 258	59 620	64 773	7 302	42 620	14 851
Polesie	og.	168 111	5 497	7 608	7 979	147 027	479 655	70 826	86 242	16 684	52 235	17 323
	m.	3 809	56	110	130	3 513	7 748	645	785	54	436	295
	w. g.	5 285	243	355	293	4 394	16 413	2 422	3 194	557	2 085	552
	m. g.	159 017	5 198	7 143	7 556	139 120	455 494	67 759	82 263	16 073	49 714	16 476
Wołyń	og.	386 531	15 356	17 512	22 743	330 920	696 466	113 596	122 636	17 778	70 129	34 729
	m.	9 471	151	123	193	9 004	14 265	1 155	1 306	79	894	333
	w. g.	12 086	804	990	860	9 432	15 174	2 468	4 107	581	2 624	902
	m. g.	364 974	14 401	16 399	21 690	312 484	667 027	109 973	117 223	17 118	66 611	33 494
Poznań	og.	280 146	19 008	21 288	16 537	223 313	802 273	137 497	192 158	42 859	110 770	38 529
	m.	19 792	494	453	559	18 286	32 771	4 578	5 752	945	3 313	1 494
	w. g.	99 851	8 443	11 596	5 817	73 995	208 269	37 693	70 432	25 039	37 518	7 875
	m. g.	160 503	10 071	9 239	10 161	131 032	561 233	95 226	115 974	16 875	69 939	29 160
Pomorze	og.	152 066	7 840	8 677	8 264	127 285	395 721	69 507	85 525	13 377	11 264	20 884
	m.	9 267	312	442	344	8 169	16 867	2 494	3 458	383	2 044	1 031
	w. g.	44 225	3 234	4 083	2 558	34 350	98 282	19 445	29 216	6 248	18 326	4 642
	m. g.	98 574	4 294	4 152	5 362	84 766	280 572	47 568	52 851	6 746	30 894	15 211
Śląsk	og.	32 087	844	1 080	1 312	28 851	124 818	18 638	22 523	2 426	2 648	7 449
	m.	4 482	49	68	102	4 263	6 344	918	866	86	487	293
	w. g.	4 155	278	459	244	3 174	13 523	2 073	3 959	463	2 810	686
	m. g.	23 450	517	553	966	21 414	104 951	15 647	17 698	1 877	9 351	6 470

Uwagi do tablic 1 i 2: Liczba zwierząt: og.—ogółem; m. — w miastach; w. g. — w gospodarstwach większych, posiadających 50 *ha* i więcej ogólnego obszaru; m. g.—w gospodarstwach mniejszych, posiadających poniżej 50 *ha* ogólnego obszaru.
Tablice nie uwzględniają inwentarza żywego znajdującego się w instytucjach, zakładach i przedsiębiorstwach wojskowych.

Cheptel vif par départements

Enregistrement du 30.VI 1934

Bétail à cornes				Trzoda chlewna — *Porcs*				Owce — *Moutons*			Kozy — *Chèvres*		
3 letnie i starsze *Âgés de 3 ans et plus*				Ogółem *Total*	Poniżej 6 miesięcy *Au-dessous de 6 mois*	Od 6 do 10 miesięcy nieukończonych *De 6 à 10 mois non achevés*	10 miesięcy i starsze *Âgés de 10 mois et plus*	Ogółem *Total*	Poniżej 1 roku *Au dessous de 1 an*	1 roczne i starsze *Âgés de 1 an et plus*	Ogółem *Total*	Poniżej 1 roku *Au dessous de 1 an*	1 roczne i starsze *Âgés de 1 an et plus*
Razem *Ensemble*	Buhaje *Taureaux*	Woły *Boeufs*	Krowy *Vaches*										
5 997 944	**47 085**	**87 330**	**5 863 529**	**5 752 863**	**2 980 704**	**1 366 125**	**1 406 034**	**2 556 811**	**1 102 505**	**1 454 306**	**277 529**	**89 358**	**188 171**
236 846	1 437	1 020	234 389	219 072	122 006	54 123	42 943	22 916	9 350	13 566	53 821	15 379	38 442
410 082	12 346	18 364	379 372	446 765	239 946	104 221	102 598	383 853	142 200	241 653	3 720	1 490	2 230
5 351 016	33 302	67 946	5 249 768	5 087 026	2 618 752	1 207 781	1 260 493	2 150 042	950 955	1 199 087	219 988	72 489	147 499
6 073 121	**47 779**	**80 719**	**5 944 623**	**7 090 523**	**3 766 968**	**1 637 682**	**1 685 873**	**2 554 128**	**1 094 736**	**1 459 392**	**320 966**	**107426**	**213 540**
235 601	1 406	1 289	232 906	262 676	146 904	64 410	51 362	20 683	8 669	12 014	61 405	19 072	42 333
402 192	11 922	16 947	373 323	503 703	265 609	126 312	111 782	379 068	142 153	236 915	3 465	1 526	1 939
5 435 328	34 451	62 483	5 338 394	6 324 144	3 354 455	1 446 960	1 522 729	2 154 377	943 914	1 210 463	256 096	86 828	169 268
2 634	43	157	2 434	1 303	819	199	285	99	26	73	504	194	310
512 552	3 496	996	508 060	707 238	401 275	142 521	163 442	53 930	20 335	33 595	7 404	3 053	4 351
15 407	64	19	15 324	18 378	10 579	4 188	3 611	283	125	158	2 275	935	1 340
49 552	1 398	717	47 437	52 108	27 287	11 427	13 394	37 065	13 309	23 756	189	88	101
447 593	2 034	260	445 299	636 752	363 409	126 906	146 437	16 582	6 901	9 681	4 940	2 030	2 910
377 718	2 191	424	375 103	466 282	291 357	101 268	73 657	40 865	14 805	26 060	20 175	8 620	11 555
14 466	40	1	14 425	13 598	8 555	3 002	2 041	299	64	235	4 695	1 859	2 836
20 430	539	359	19 532	20 090	10 372	4 803	4 915	15 304	5 234	10 070	118	69	49
342 822	1 612	64	341 146	432 594	272 430	93 463	66 701	25 262	9 507	15 755	15 362	6 692	8 670
471 269	3 075	768	467 426	432 989	231 237	111 316	90 436	43 681	15 178	28 503	24 674	8 316	16 358
14 478	125	17	14 336	12 173	5 411	3 847	2 915	700	227	473	6 604	2 204	4 400
18 059	536	116	17 407	12 384	6 236	2 676	3 472	13 468	3 826	9 642	71	29	42
438 732	2 414	635	435 683	408 432	219 590	104 793	84 049	29 513	11 125	18 388	17 999	6 083	11 916
536 220	3 410	935	531 875	834 757	416 665	194 176	223 916	79 163	28 831	50 332	2 258	957	1 301
16 163	66	3	16 094	23 761	11 576	5 405	6 780	422	216	206	853	327	526
20 567	627	475	19 465	21 526	10 662	4 528	6 336	13 684	4 364	9 320	48	31	17
499 490	2 717	457	496 316	789 470	394 427	184 243	210 800	65 057	24 251	40 806	1 357	599	758
359 743	2 575	1 015	356 153	449 986	196 680	94 722	158 584	337 658	152 451	185 207	758	337	421
16 496	63	24	16 409	20 263	8 236	5 053	6 974	4 946	2 030	2 916	417	200	217
13 210	354	209	12 647	11 126	5 102	2 305	3 719	8 677	3 437	5 240	10	5	5
330 037	2 158	782	327 097	418 597	183 342	87 364	147 891	324 035	146 984	177 051	331	132	199
305 190	3 292	631	301 267	278 868	101 896	71 446	105 526	457 498	244 413	213 085	2 393	1 003	1 390
5 659	20	12	5 627	4 608	1 698	1 222	1 688	1 326	665	661	383	110	273
25 316	940	168	24 208	18 451	6 970	3 999	7 482	26 213	13 941	12 272	267	137	130
274 215	2 332	451	271 432	255 809	93 228	66 225	96 356	429 959	229 807	200 152	1 743	756	987
260 288	2 156	316	257 816	276 782	111 738	63 584	101 460	320 690	154 404	166 286	956	405	551
3 633	12	1	3 620	5 298	2 497	1 082	1 719	938	478	460	275	116	159
17 790	501	71	17 218	10 576	4 109	2 447	4 020	8 171	3 981	4 190	33	15	18
238 865	1 643	244	236 978	260 908	105 132	60 055	95 721	311 581	149 945	161 636	648	274	374
322 587	3 640	22 570	296 377	292 619	117 280	48 738	126 601	401 834	147 998	253 836	1 518	512	1 006
6 318	25	15	6 278	5 895	2 447	1 248	2 200	805	277	528	752	234	518
10 797	287	381	10 129	6 172	2 697	1 076	2 399	4 037	1 610	2 427	16	5	11
305 472	3 328	22 174	279 970	280 552	112 136	46 414	122 002	396 992	146 111	250 881	750	273	477
460 234	3 723	26 989	429 522	537 377	245 791	114 000	177 586	177 527	68 187	109 340	3 172	1 204	1 968
11 804	55	243	11 506	12 848	6 561	3 065	3 222	307	166	141	937	320	617
8 599	289	589	7 721	8 660	3 952	1 730	2 978	5 756	1 990	3 766	64	26	38
439 831	3 379	26 157	410 295	515 869	235 278	109 205	171 386	171 464	66 031	105 433	2 171	858	1 313
472 618	5 245	10 606	456 767	1 055 123	629 718	259 170	166 235	138 697	54 335	84 362	105 226	37 542	67 684
22 441	206	145	22 090	58 439	39 470	12 256	6 713	2 586	1 134	1 452	24 246	7 133	17 113
100 144	2 988	10 178	86 978	213 476	117 444	59 526	36 506	119 515	45 800	73 715	1 846	783	1 063
350 033	2 051	283	347 699	783 208	472 804	187 388	123 016	16 596	7 401	9 195	79 134	29 626	49 508
240 689	2 844	1 525	236 320	509 269	317 166	117 036	75 067	143 326	55 961	87 365	24 888	7 336	17 552
10 915	118	2	10 795	22 923	14 977	4 923	3 023	3 392	1 400	1 992	2 927	656	2 271
49 621	1 432	1 301	46 888	95 248	54 010	23 327	17 911	102 988	38 338	64 650	395	177	218
180 153	1 294	222	178 637	391 098	248 179	88 786	54 133	36 946	16 223	20 723	21 566	6 503	15 063
83 657	765	335	82 557	106 109	62 384	22 802	20 923	3 626	1 451	2 175	53 215	12 013	41 202
4 560	37	46	4 477	6 832	4 737	1 366	729	53	28	25	7 162	1 595	5 567
7 491	237	260	6 994	3 083	1 562	692	829	472	169	303	52	21	31
71 606	491	29	71 086	96 194	56 085	20 744	19 365	3 101	1 254	1 847	46 001	10 397	35 604

Notes aux tableaux 1 et 2: Nombre d'animaux: og. — *total;* m. — *dans les villes;* w. g. — *dans les exploitations agricoles ayant 50 ha et plus d'étendue globale;* m. g. — *dans les exploitations agricoles ayant moins de 50 ha d'étendue globale.*
Le cheptel vif appartenant aux institutions, établissements et entreprises militaires n'est pas pris en considération dans les tableaux.

Tabl. 1. Inwentarz żywy według województw (dok.) —

Rejestracja z dn. 30.VI 1934

Województwa		Konie					Bydło					
		Ogółem	Poniżej 1 roku	Od 1 do 3 lat nieukończonych	Od 3 do 4 lat nieukończonych	4 letnie i starsze	Ogółem	Poniżej 1 roku	Od 1 do 3 lat nieukończonych			
									Razem	Byczki i wolce	Jałowizna	Krowy
Kraków	og.	150 456	4 853	6 412	11 318	127 873	735 032	113 676	152 290	20 851	76 404	55 035
	m.	8 720	103	93	265	8 259	27 288	2 686	3 639	371	1 821	1 447
	w. g.	8 819	539	652	511	7 117	20 269	2 996	5 637	795	3 374	1 468
	m. g.	132 917	4 211	5 667	10 542	112 497	687 475	107 994	143 014	19 685	71 209	52 120
Lwów	og.	352 840	11 375	12 687	23 425	305 353	950 556	130 539	183 731	13 341	102 825	67 565
	m.	17 539	329	353	916	15 941	39 305	3 930	6 317	353	2 940	3 024
	w. g.	23 232	1 194	1 525	1 289	19 224	42 965	5 597	11 054	1 371	6 941	2 742
	m. g.	312 069	9 852	10 809	21 220	270 188	868 286	121 012	166 360	11 617	92 944	61 799
Stanisławów	og.	140 313	3 595	4 667	8 936	123 115	397 477	41 191	92 757	8 750	55 142	28 865
	m.	12 178	368	377	785	10 648	27 111	2 584	5 956	663	3 159	2 134
	w. g.	8 758	374	425	506	7 453	18 386	1 918	6 440	1 241	4 001	1 198
	m. g.	119 377	2 853	3 865	7 645	105 014	351 980	36 689	80 361	6 846	47 799	25 533
Tarnopol	og.	250 129	7 130	9 608	17 797	215 594	451 150	55 644	96 665	5 245	57 628	33 792
	m.	16 989	336	371	919	15 363	30 481	2 902	5 544	340	3 226	1 978
	w. g.	21 798	960	1 275	1 112	18 451	22 375	3 002	6 735	1 007	4 170	1 558
	m. g.	211 342	5 834	7 962	15 766	181 780	398 294	49 740	84 386	3 898	50 232	30 256

Tabl. 2. Inwentarz żywy według powiatów

Rejestracja z dn. 30.VI 1934

Powiaty *Arrondissements*		Konie					Bydło ro-					
		Ogółem	Poniżej 1 roku	Od 1 do 3 lat nieukończonych	Od 3 do 4 lat nieukończonych	4 letnie i starsze	Ogółem	Poniżej 1 roku	Od 1 do 3 lat nieukończonych			
									Razem	Byczki i wolce	Jałowizna	Krowy
										Woj. warszawskie —		
1. Błonie	og.	11 805	411	409	523	10 462	28 868	4 375	4 087	323	2 849	915
	m.	795	3	3	11	778	1 129	79	89	5	49	35
	w. g.	2 037	87	160	98	1 692	3 883	413	943	72	699	172
	m. g.	8 973	321	246	414	7 992	23 856	3 883	3 055	246	2 101	708
2. Ciechanów	og.	15 648	1 033	1 286	893	12 436	33 447	5 799	6 312	561	3 877	1 874
	m.	422	2	1	3	416	568	29	5	—	5	—
	w. g.	3 681	255	331	218	2 877	5 536	936	1 259	137	831	291
	m. g.	11 545	776	954	672	9 143	27 343	4 834	5 048	424	3 041	1 583
3. Gostynin	og.	11 448	1 132	1 626	1 127	7 563	30 910	6 410	6 694	607	4 192	1 895
	m.	569	44	57	35	433	1 080	165	146	11	112	23
	w. g.	1 661	163	208	131	1 159	1 843	270	556	35	344	177
	m. g.	9 218	925	1 361	961	5 971	27 987	5 975	5 992	561	3 736	1 695
4. Grójec	og.	19 854	1 107	1 135	1 221	16 391	44 816	7 551	7 937	645	5 142	2 150
	m.	939	47	22	37	833	1 488	191	224	22	156	46
	w. g.	3 694	252	376	225	2 841	5 339	705	1 428	144	891	393
	m. g.	15 221	808	737	959	12 717	37 989	6 655	6 285	479	4 095	1 711
5. Kutno	og.	13 733	1 063	1 476	1 172	10 022	33 520	5 700	6 299	551	4 137	1 611
	m.	532	11	4	6	511	771	61	46	11	34	1
	w. g.	4 462	349	475	247	3 391	6 861	1 019	1 647	76	1 380	191
	m. g.	8 739	703	997	919	6 120	25 888	4 620	4 606	464	2 723	1 419
6. Lipno	og.	17 102	1 371	1 662	1 377	12 692	46 335	9 191	10 012	1 276	6 309	2 427
	m.	450	17	24	12	397	1 067	168	178	32	111	35
	w. g.	3 467	271	312	192	2 692	4 585	860	1 228	141	733	354
	m. g.	13 185	1 083	1 326	1 173	9 603	40 683	8 163	8 606	1 103	5 465	2 038
7. Łowicz	og.	16 388	1 061	2 238	2 224	10 865	48 608	9 147	9 635	1 107	6 276	2 252
	m.	299	2	5	7	285	540	34	19	2	6	11
	w. g.	1 286	121	183	55	927	1 670	237	443	19	346	78
	m. g.	14 803	938	2 050	2 162	9 653	46 398	8 876	9 173	1 086	5 924	2 163
8. Maków	og.	12 085	636	790	802	9 857	24 591	4 220	5 236	554	3 100	1 582
	m.	385	5	7	3	370	533	42	24	2	16	6
	w. g	712	45	39	56	572	1 198	192	312	42	182	88
	m. g.	10 988	586	744	743	8 915	22 860	3 986	4 900	510	2 902	1 488
9. Mińsk Maz.	og.	11 966	291	383	396	10 896	31 313	3 132	4 073	302	2 210	1 561
	m.	307	—	3	7	297	206	8	9	3	4	2
	w. g.	983	52	82	47	802	1 893	255	427	24	299	104
	m. g.	10 676	239	298	342	9 797	29 214	2 869	3 637	275	1 907	1 455

Cheptel vif par départements (fin)

Enregistrement du 30.VI 1934

rogate				Trzoda chlewna				Owce			Kozy		
3 letnie i starsze													
Razem	Buhaje	Woły	Krowy	Ogółem	Poniżej 6 miesięcy	Od 6 do 10 miesięcy nieukończonych	10 miesięcy i starsze	Ogółem	Poniżej 1 roku	1 roczne i starsze	Ogółem	Poniżej 1 roku	1 roczne i starsze
469 066	3 641	5 815	459 610	283 740	163 151	69 959	50 630	57 123	22 829	34 294	28 958	10 017	18 941
20 963	71	59	20 833	9 738	5 513	2 924	1 301	1 659	873	786	3 099	659	2 440
11 636	362	391	10 883	6 384	3 108	1 515	1 761	2 501	745	1 756	78	24	54
436 467	3 208	5 365	427 894	267 618	154 530	65 520	47 568	52 963	21 211	31 752	25 781	9 334	16 447
636 286	3 537	3 349	629 400	380 220	214 416	95 773	70 031	77 146	30 574	46 572	14 195	5 180	9 015
29 058	134	370	28 554	14 150	7 991	3 476	2 683	463	200	263	1 880	638	1 242
26 314	748	642	24 924	10 015	5 127	2 427	2 461	4 340	1 393	2 947	102	47	55
580 914	2 655	2 337	575 922	356 055	201 298	89 870	64 887	72 343	28 981	43 362	12 213	4 495	7 718
263 529	2 075	3 706	257 748	164 223	89 970	44 898	29 355	150 399	55 036	95 363	19 526	6 496	13 030
18 571	160	126	18 285	11 670	6 361	3 718	1 591	1 214	451	763	2 863	1 272	1 591
10 028	262	723	9 043	4 452	1 952	1 236	1 264	11 777	2 166	9 611	91	37	54
234 930	1 653	2 857	230 420	148 101	81 657	39 944	26 500	137 408	52 419	84 989	16 572	5 187	11 385
298 841	2 071	582	296 188	313 638	175 425	86 074	52 139	70 866	27 922	42 944	11 146	4 241	6 905
22 035	167	49	21 819	20 799	9 476	7 436	3 887	1 191	309	882	1 533	620	913
12 638	422	367	11 849	9 952	5 019	2 598	2 335	5 100	1 850	3 250	85	32	53
264 168	1 482	166	262 520	282 887	160 930	76 040	45 917	64 575	25 763	38 812	9 528	3 589	5 939

Cheptel vif par arrondissements

Enregistrement du 30.VI 1934

gate				Trzoda chlewna				Owce			Kozy			Nr-powiatu
3 letnie i starsze														
Razem	Buhaje	Woły	Krowy	Ogółem	Poniżej 6 miesięcy	Od 6 do 10 miesięcy nieukończonych	10 miesięcy i starsze	Ogółem	Poniżej 1 roku	1 roczne i starsze	Ogółem	Poniżej 1 roku	1 roczne i starsze	
Dép. de Warszawa														
20 406	124	7	20 275	21 314	11 904	4 679	4 731	202	64	138	139	57	82	1
961	1	2	958	624	391	130	103	21	7	14	74	31	43	
2 527	62	4	2 461	1 057	524	210	323	155	47	108	6	3	3	
16 918	61	1	16 856	19 633	10 989	4 339	4 305	26	10	16	59	23	36	
21 336	159	46	21 131	22 788	12 330	4 333	6 125	1 343	538	805	22	9	13	2
534	4	—	530	286	161	96	29	—	—	—	7	3	4	
3 341	81	40	3 220	2 648	1 321	530	797	1 237	479	758	1	1	—	
17 461	74	6	17 381	19 854	10 848	3 707	5 299	106	59	47	14	5	9	
17 806	102	93	17 611	28 244	19 021	5 221	4 002	1 585	639	946	618	234	384	3
769	6	4	759	1 569	1 106	255	208	41	20	21	318	128	190	
1 017	32	66	919	1 226	681	276	269	971	375	596	8	5	3	
16 020	64	23	15 933	25 449	17 234	4 690	3 525	573	244	329	292	101	191	
29 328	189	8	29 131	47 177	25 298	9 215	12 664	2 309	529	1 780	210	131	79	4
1 073	7	—	1 066	1 977	1 110	402	465	31	14	17	107	87	20	
3 206	84	4	3 118	3 031	1 530	728	773	2 172	468	1 704	7	4	3	
25 049	98	4	24 947	42 169	22 658	8 085	11 426	106	47	59	96	40	56	
21 521	198	9	21 314	26 734	17 532	4 493	4 709	1 238	470	768	423	193	230	5
664	5	8	651	648	527	81	40	1	—	1	111	62	49	
4 195	116	—	4 079	3 809	1 850	889	1 070	1 099	405	694	14	5	9	
16 662	77	1	16 584	22 277	15 155	3 523	3 599	138	65	73	298	126	172	
27 132	220	45	26 867	46 549	29 580	8 464	8 505	4 636	1 801	2 835	809	331	478	6
721	2	—	719	830	478	249	103	29	16	13	83	14	69	
2 497	73	27	2 397	4 464	2 679	811	974	3 929	1 486	2 443	19	10	9	
23 914	145	18	23 751	41 255	26 423	7 404	7 428	678	299	379	707	307	400	
29 826	186	13	29 627	36 454	21 972	7 862	6 620	2 735	1 095	1 640	349	139	210	7
487	1	—	486	440	347	42	51	—	—	—	148	62	86	
990	31	4	955	746	397	153	196	713	264	449	14	6	8	
28 349	154	9	28 186	35 268	21 228	7 667	6 373	2 022	831	1 191	187	71	116	
15 135	85	47	15 003	22 433	11 449	4 284	6 700	1 610	781	829	58	15	43	8
467	6	—	461	698	243	94	361	14	—	14	45	10	35	
694	13	26	655	846	457	157	232	559	372	187	—	—	—	
13 974	66	21	13 887	20 889	10 749	4 033	6 107	1 037	409	628	13	5	8	
24 108	164	5	23 939	31 189	15 645	6 902	8 642	1 622	700	922	69	30	39	9
189	2	—	187	354	172	47	135	4	4	—	17	5	12	
1 211	29	1	1 181	565	287	98	180	879	319	560	10	3	7	
22 708	133	4	22 571	30 270	15 186	6 757	8 327	739	377	362	42	22	20	

Tabl. 2. Inwentarz żywy według powiatów (c. d.) —

Rejestracja z dn. 30.VI 1934

Powiaty		Konie					Bydło					
		Ogółem	Poniżej 1 roku	Od 1 do 3 lat nieukończonych	Od 3 do 4 lat nieukończonych	4 letnie i starsze	Ogółem	Poniżej 1 roku	Od 1 do 3 lat nieukończonych			
									Razem	Byczki i wolce	Jałowizna	Krowy
10. Mława	og.	16 276	1 065	1 110	1 329	12 772	38 588	6 413	7 522	702	4 952	1 868
	m.	419	3	2	20	394	727	39	127	2	31	94
	w. g.	2 513	174	196	124	2 019	3 946	685	944	175	595	174
	m. g.	13 344	888	912	1 185	10 359	33 915	5 689	6 451	525	4 326	1 600
11. Nieszawa	og.	17 845	1 609	2 314	1 536	12 386	40 184	6 624	8 588	787	5 748	2 053
	m.	679	37	35	15	592	1 015	137	188	4	63	121
	w. g.	4 547	451	705	309	3 082	5 720	995	1 719	234	1 197	288
	m. g.	12 619	1 121	1 574	1 212	8 712	33 449	5 492	6 681	549	4 488	1 644
12. Płock	og.	19 339	1 388	1 654	1 359	14 938	45 231	7 927	9 346	771	5 912	2 663
	m.	507	23	11	10	463	670	75	29	5	19	5
	w. g.	5 516	429	509	296	4 282	7 394	1 237	1 764	176	1 199	389
	m. g.	13 316	936	1 134	1 053	10 193	37 167	6 615	7 553	590	4 694	2 269
13. Płońsk	og.	15 370	1 067	1 043	1 017	12 243	35 440	6 492	8 109	877	4 928	2 304
	m.	242	4	2	5	231	369	33	20	2	16	2
	w. g.	3 705	291	337	262	2 815	5 662	931	1 667	208	1 067	392
	m. g	11 423	772	704	750	9 197	29 409	5 528	6 422	667	3 845	1 910
14. Przasnysz	og	12 261	572	692	794	10 203	27 277	4 343	5 955	511	3 381	2 063
	m.	589	10	16	5	558	1 024	121	117	8	90	19
	w. g.	1 222	83	83	75	981	1 962	344	523	95	310	118
	m. g.	10 450	479	593	714	8 664	24 291	3 878	5 315	408	2 981	1 926
15. Pułtusk	og.	16 633	735	957	1 028	13 913	39 215	6 712	6 909	613	4 557	1 739
	m.	1 083	16	22	31	1 014	1 346	116	125	8	86	31
	w. g.	2 448	131	212	103	2 002	3 322	509	710	63	493	154
	m. g.	13 102	588	723	894	10 897	34 547	6 087	6 074	542	3 978	1 554
16. Radzymin	og.	10 102	402	515	941	8 244	26 169	3 482	4 344	224	1 937	2 183
	m.	248	7	5	9	227	399	19	46	3	23	20
	w. g.	570	30	69	61	410	977	116	175	17	72	86
	m. g.	9 284	365	441	871	7 607	24 793	3 347	4 123	204	1 842	2 077
17. Rawa	og.	12 371	785	757	875	9 954	33 515	6 345	6 477	785	3 909	1 783
	m.	631	29	10	24	568	1 107	161	85	6	48	31
	w. g.	1 808	121	136	88	1 463	2 009	296	612	168	339	105
	m. g.	9 932	635	611	763	7 923	30 399	5 888	5 780	611	3 522	1 647
18. Rypin	og.	14 854	1 203	1 439	1 240	10 972	39 910	8 347	7 558	757	4 910	1 891
	m.	316	5	8	8	295	560	108	29	3	15	11
	w. g	3 068	294	392	189	2 193	3 909	734	1 030	70	749	211
	m. g.	11 470	904	1 039	1 043	8 484	35 441	7 505	6 499	684	4 146	1 669
19. Sierpc	og.	14 314	1 190	1 037	963	11 124	39 179	7 631	8 208	779	5 837	1 592
	m.	658	14	10	18	616	1 418	161	181	7	125	49
	w. g.	2 246	210	198	123	1 715	3 765	714	996	148	656	192
	m. g.	11 410	966	829	822	8 793	33 996	6 756	7 031	624	5 056	1 351
20. Skierniewice	og.	8 651	432	864	790	6 565	24 897	4 779	4 655	414	3 007	1 234
	m.	514	4	3	21	486	550	42	14	—	14	—
	w. g.	907	46	52	32	777	1 223	184	312	31	190	91
	m. g.	7 230	382	809	737	5 302	23 124	4 553	4 329	383	2 803	1 143
21. Sochaczew	og.	10 391	711	860	895	7 925	28 081	5 440	4 476	339	2 963	1 174
	m.	242	3	6	5	228	141	17	15	3	8	4
	w. g.	1 814	125	130	101	1 458	2 568	381	743	34	547	162
	m. g.	8 335	583	724	789	6 239	25 372	5 042	3 718	302	2 408	1 008
22. Warszawa	og.	16 785	241	294	412	15 838	28 162	1 918	2 693	147	1 478	1 068
	m.	1 141	8	4	16	1 113	1 004	83	112	4	66	42
	w. g.	1 373	68	45	59	1 201	2 558	238	446	27	274	145
	m. g.	14 271	165	245	337	13 524	24 600	1 597	2 135	116	1 138	881
23. Włocławek	og.	16 360	1 440	1 785	1 436	11 699	35 048	5 665	7 984	861	5 318	1 805
	m.	1 457	85	46	106	1 220	2 185	271	502	30	235	237
	w. g.	5 086	497	695	293	3 601	7 045	1 234	1 947	189	1 491	267
	m. g.	9 817	858	1 044	1 037	6 878	25 818	4 160	5 535	642	3 592	1 301
										Woj. łódzkie	—	
1. Brzeziny	og.	11 799	337	576	778	10 108	34 688	5 276	5 534	485	3 267	1 782
	m.	868	8	5	74	781	1 367	152	240	11	107	122
	w. g.	1 216	61	93	47	1 015	1 758	254	405	30	272	103
	m. g.	9 715	268	478	657	8 312	31 563	4 870	4 889	444	2 888	1 557
2. Kalisz	og.	17 531	1 082	1 396	1 351	13 702	46 341	6 991	9 103	660	5 159	3 284
	m.	863	6	7	15	835	775	47	85	9	23	53
	w. g.	3 409	285	390	199	2 535	4 500	505	1 037	89	700	248
	m. g.	13 259	791	999	1 137	10 332	41 066	6 439	7 981	562	4 436	2 983

Cheptel vif par arrondissements (suite)

Enregistrement du 30.VI 1934

rogate				Trzoda chlewna				Owce			Kozy			Nr. powiatu
3 letnie i starsze														
Razem	Buhaje	Woły	Krowy	Ogółem	Poniżej 6 miesięcy	Od 6 do 10 miesięcy nieukończonych	10 miesięcy i starsze	Ogółem	Poniżej 1 roku	1 roczne i starsze	Ogółem	Poniżej 1 roku	1 roczne i starsze	
24 653	140	188	24 325	26 948	15 794	6 520	4 634	758	243	515	197	68	129	10
561	—	2	559	508	186	219	103	1	—	1	25	5	20	
2 317	68	137	2 112	2 686	1 281	748	657	644	201	443	2	2	—	
21 775	72	49	21 654	23 754	14 327	5 553	3 874	113	42	71	170	61	109	
24 972	190	44	24 738	39 468	23 614	7 799	8 055	5 411	2 062	3 349	1 497	608	889	11
690	2	—	688	1 006	759	149	98	31	14	17	133	54	79	
3 006	80	41	2 885	3 366	1 878	732	756	5 101	1 969	3 132	22	14	8	
21 276	108	3	21 165	35 096	20 977	6 918	7 201	279	79	200	1 342	540	802	
27 958	243	58	27 657	48 954	28 272	9 153	11 529	2 186	909	1 277	192	82	110	12
566	1	—	565	354	223	78	53	1	—	1	30	1	29	
4 393	146	46	4 201	5 912	3 169	1 335	1 408	1 671	701	970	17	6	11	
22 999	96	12	22 891	42 688	24 880	7 740	10 068	514	208	306	145	75	70	
20 839	149	149	20 541	32 765	16 714	7 539	8 512	3 143	658	2 485	40	13	27	
316	1	—	315	225	189	28	8	—	—	—	2	2	—	13
3 064	83	140	2 841	3 506	1 545	793	1 168	2 941	552	2 389	7	2	5	
17 459	65	9	17 385	29 034	14 980	6 718	7 336	202	106	96	31	9	22	
16 979	99	142	16 738	17 241	8 739	3 030	5 472	1 270	428	842	31	16	15	14
786	—	—	786	456	232	63	161	—	—	—	15	10	5	
1 095	22	88	985	1 070	560	144	366	747	190	557	2	2	—	
15 098	77	54	14 967	15 715	7 947	2 823	4 945	523	238	285	14	4	10	
25 594	157	12	25 425	36 292	18 726	7 086	10 480	1 405	560	845	133	55	78	15
1 105	7	—	1 098	1 246	548	403	295	3	—	3	90	43	47	
2 103	60	3	2 040	1 648	754	401	493	844	331	513	—	—	—	
22 386	90	9	22 287	33 398	17 424	6 282	9 692	558	229	329	43	12	31	
18 343	85	15	18 243	18 606	9 202	3 619	5 785	412	191	221	89	37	52	16
334	1	—	333	177	79	40	58	—	—	—	4	2	2	
686	13	—	673	408	184	92	132	204	88	116	22	11	11	
17 323	71	15	17 237	18 021	8 939	3 487	5 595	208	103	105	63	24	39	
20 693	121	15	20 557	34 877	18 500	6 713	9 664	6 476	2 501	3 975	204	80	124	17
861	3	—	858	1 325	514	385	426	19	6	13	41	12	29	
1 101	30	11	1 060	1 202	713	198	291	227	79	148	6	2	4	
18 731	88	4	18 639	32 350	17 273	6 130	8 947	6 230	2 416	3 814	157	66	91	
24 005	180	4	23 821	40 764	27 973	6 862	5 929	2 921	1 306	1 615	382	191	191	18
423	1	—	422	408	343	39	26	10	6	4	21	3	18	
2 145	57	—	2 088	3 767	2 356	751	660	2 563	1 161	1 402	8	6	2	
21 437	122	4	21 311	36 589	25 274	6 072	5 243	348	139	209	353	182	171	
23 340	144	16	23 180	33 043	17 506	8 707	6 830	2 529	742	1 787	184	99	85	19
1 076	5	—	1 071	1 159	806	228	125	—	—	—	93	59	34	
2 055	55	14	1 986	3 276	1 520	800	956	2 333	662	1 671	3	2	1	
20 209	84	2	20 123	28 608	15 180	7 679	5 749	196	80	116	88	38	50	
15 463	83	3	15 377	20 991	11 159	3 760	6 072	2 185	928	1 257	73	40	33	20
494	—	—	494	200	63	72	65	2	2	—	31	16	15	
727	16	2	709	749	363	92	294	435	118	317	1	—	1	
14 242	67	1	14 174	20 042	10 733	3 596	5 713	1 748	808	940	41	24	17	
18 165	131	1	18 033	23 001	13 827	4 328	4 846	152	70	82	111	59	52	21
109	—	—	109	164	97	35	32	3	2	1	14	6	8	
1 444	48	—	1 396	768	396	161	211	105	40	65	1	—	1	
16 612	83	1	16 528	22 069	13 334	4 132	4 603	44	28	16	96	53	43	
23 551	124	12	23 415	18 494	7 302	4 255	6 937	452	164	288	506	157	349	22
809	3	1	805	1 282	731	246	305	15	5	10	81	24	57	
1 874	47	2	1 825	565	244	124	197	395	146	249	4	1	3	
20 868	74	9	20 785	16 647	6 327	3 885	6 435	42	13	29	421	132	289	
21 399	223	64	21 112	32 912	19 216	7 697	5 999	7 350	2 956	4 394	1 068	409	659	23
1 412	6	2	1 404	2 442	1 274	807	361	57	29	28	785	296	489	
3 864	152	61	3 651	4 793	2 598	1 204	991	7 141	2 856	4 285	15	3	12	
16 123	65	1	16 057	25 677	15 344	5 686	4 647	152	71	81	268	110	158	
Dép. de Łódź														
23 878	136	3	23 739	28 266	17 232	6 028	5 006	2 254	906	1 348	625	238	387	1
975	2	—	973	1 201	518	288	395	30	12	18	359	124	235	
1 099	24	—	1 075	779	387	242	150	323	70	253	2	1	1	
21 804	110	3	21 691	26 286	16 327	5 498	4 461	1 901	824	1 077	264	113	151	
30 247	180	37	30 030	36 721	22 963	8 060	5 698	1 579	690	889	2 704	1 147	1 557	2
643	—	—	643	570	431	124	15	6	2	4	413	168	245	
2 958	65	30	2 863	3 330	1 692	878	760	765	287	478	15	4	11	
26 646	115	7	26 524	32 821	20 840	7 058	4 923	808	401	407	2 276	975	1 301	

Tabl. 2. Inwentarz żywy według powiatów (c. d.) —

Rejestracja z dn. 30.VI 1934

Powiaty		Konie					Bydło					
		Ogółem	Poniżej 1 roku	Od 1 do 3 lat nieukończonych	Od 3 do 4 lat nieukończonych	4 letnie i starsze	Ogółem	Poniżej 1 roku	Od 1 do 3 lat nieukończonych			
									Razem	Byczki i wolce	Jałowizna	Krowy
3. Koło	og.	15 808	1 502	2 009	1 479	10 818	38 250	6 755	7 662	654	5 392	1 616
	m.	882	39	22	29	792	1 443	191	191	8	153	30
	w. g.	2 982	277	402	213	2 090	3 424	538	1 057	84	728	245
	m. g.	11 944	1 186	1 585	1 237	7 936	33 383	6 026	6 414	562	4 511	1 341
4. Konin	og.	27 216	2 442	3 159	2 783	18 832	71 666	11 686	15 387	1 726	10 241	3 420
	m.	1 508	55	47	76	1 330	3 122	325	686	25	348	313
	w. g.	4 675	528	649	306	3 192	5 850	961	1 888	344	1 271	273
	m. g.	21 033	1 859	2 463	2 401	14 310	62 694	10 400	12 813	1 357	8 622	2 834
5. Łask	og.	15 503	443	454	784	13 822	41 355	5 251	7 152	373	4 765	2 014
	m.	769	1	4	14	750	657	32	24	1	20	3
	w. g.	1 466	106	106	64	1 190	1 790	214	400	30	301	69
	m. g.	13 268	336	344	706	11 882	38 908	5 005	6 728	342	4 444	1 942
6. Łęczyca	og.	18 545	1 153	1 752	1 352	14 288	45 281	7 122	7 977	1 078	4 895	2 004
	m.	507	4	4	11	488	601	20	29	2	25	2
	w. g.	3 604	328	487	264	2 525	4 901	674	1 359	165	969	225
	m. g.	14 434	821	1 261	1 077	11 275	39 779	6 428	6 589	911	3 901	1 777
Łódź (m.-*v.*)		4 365	2	8	67	4 288	2 069	37	95	10	35	50
7. Łódź	og.	11 228	214	353	383	10 278	27 760	2 983	2 478	270	1 620	588
	m.	1 136	6	15	19	1 096	1 402	76	77	2	69	6
	w. g.	812	35	55	28	694	1 273	150	255	17	179	59
	m. g.	9 280	173	283	336	8 488	25 085	2 757	2 146	251	1 372	523
8. Piotrków	og.	22 193	1 039	1 230	1 828	18 096	57 405	9 364	10 277	858	6 665	2 754
	m.	1 260	16	19	18	1 207	1 975	178	188	8	155	25
	w. g.	2 099	170	211	135	1 583	2 236	301	734	38	465	231
	m. g.	18 834	853	1 000	1 675	15 306	53 194	8 885	9 355	812	6 045	2 498
9. Radomsko	og.	21 365	1 193	1 314	1 762	17 096	54 596	9 006	9 449	787	6 065	2 597
	m.	467	3	3	14	447	681	55	55	17	31	7
	w. g.	2 501	181	188	156	1 976	2 730	393	656	59	476	121
	m. g.	18 397	1 009	1 123	1 592	14 673	51 185	8 558	8 738	711	5 558	2 469
10. Sieradz	og.	18 753	946	1 014	1 162	15 631	53 415	9 006	9 077	699	6 799	1 579
	m.	1 064	16	8	10	1 030	2 073	288	185	3	123	59
	w. g.	2 050	169	223	129	1 529	2 263	312	572	68	381	123
	m. g.	15 639	761	783	1 023	13 072	49 079	8 406	8 320	628	6 295	1 397
11. Turek	og.	14 261	865	1 338	1 590	10 468	39 453	6 237	9 186	718	5 324	3 144
	m.	473	10	12	16	435	968	111	92	4	74	14
	w. g.	1 757	146	184	117	1 310	2 272	359	686	86	376	224
	m. g.	12 031	709	1 142	1 457	8 723	36 213	5 767	8 408	628	4 874	2 906
12. Wieluń	og.	19 829	952	1 180	1 864	15 833	63 232	11 337	13 365	860	8 283	4 222
	m.	434	7	4	29	394	1 092	141	159	3	89	67
	w. g.	1 436	116	148	66	1 106	1 983	282	558	50	387	121
	m. g.	17 959	829	1 028	1 769	14 333	60 157	10 914	12 648	807	7 807	4 034
											Woj. kieleckie —	
Sosnowiec (m. - *v.*)		890	11	12	16	851	796	23	28	3	23	2
1. Będzin	og.	5 079	28	44	97	4 910	10 827	885	1 061	83	545	433
	m.	1 144	2	19	16	1 107	924	12	12	—	10	2
	w. g.	128	—	—	1	127	209	2	25	1	16	8
	m. g.	3 807	26	25	80	3 676	9 694	871	1 024	82	519	423
Częstochowa (m. - *v.*)		1 154	62	121	461	510	1 443	58	218	15	23	180
2. Częstochowa	og.	15 152	506	707	1 040	12 899	45 919	7 005	7 039	717	4 758	1 564
	m.	741	18	11	9	703	1 860	160	88	15	46	27
	w. g.	962	61	97	59	745	1 358	177	386	84	204	98
	m. g.	13 449	427	599	972	11 451	42 701	6 668	6 565	618	4 508	1 439
3. Iłża	og.	16 936	691	1 292	1 783	13 170	47 145	6 612	8 405	450	4 743	3 212
	m.	414	10	10	12	382	759	91	36	3	31	2
	w. g.	988	105	114	65	704	984	161	217	12	176	29
	m. g.	15 534	576	1 168	1 706	12 084	45 402	6 360	8 152	435	4 536	3 181
4. Jędrzejów	og.	15 683	573	598	901	13 611	35 672	6 937	5 948	635	3 952	1 361
	m.	420	4	2	9	405	912	152	98	17	65	16
	w. g.	1 974	141	185	76	1 572	2 566	386	676	44	470	162
	m. g.	13 289	428	411	816	11 634	32 194	6 399	5 174	574	3 417	1 183
5. Kielce	og.	14 782	165	759	1 448	12 410	48 223	7 309	7 617	886	4 100	2 631
	m.	862	2	7	35	818	1 218	86	122	17	64	41
	w. g.	311	13	20	13	265	418	52	132	4	50	78
	m. g.	13 609	150	732	1 400	11 327	46 587	7 171	7 363	865	3 986	2 512

Cheptel vif par arrondissements (suite)

Enregistrement du 30.VI 1934

rogate				Trzoda chlewna				Owce			Kozy			Nr. powiatu
3 letnie i starsze														
Razem	Buhaje	Woły	Krowy	Ogółem	Poniżej 6 miesięcy	Od 6 do 10 miesięcy nieukończonych	10 miesięcy i starsze	Ogółem	Poniżej 1 roku	1 roczne i starsze	Ogółem	Poniżej 1 roku	1 roczne i starsze	
23 833	159	11	23 663	37 011	22 351	8 045	6 615	1 979	565	1 414	1 569	686	883	3
1 061	10	—	1 051	1 343	966	195	182	22	14	8	213	75	138	
1 829	59	9	1 761	1 938	1 016	486	436	1 692	429	1 263	7	3	4	
20 943	90	2	20 851	33 730	20 369	7 364	5 997	265	122	143	1 349	608	741	
44 593	256	205	44 132	71 158	46 738	14 160	10 260	3 794	1 441	2 353	6 455	2 887	3 568	4
2 111	7	—	2 104	2 720	1 830	592	298	11	9	2	1 105	436	669	
3 001	76	197	2 728	3 731	2 156	807	768	2 833	998	1 835	10	6	4	
39 481	173	8	39 300	64 707	42 752	12 761	9 194	950	434	516	5 340	2 445	2 895	
28 952	136	5	28 811	29 059	17 119	7 672	4 268	4 208	1 419	2 789	474	189	285	5
601	2	—	599	311	243	29	39	11	9	2	111	62	49	
1 176	27	—	1 149	1 043	498	281	264	1 077	341	736	6	1	5	
27 175	107	5	27 063	27 705	16 378	7 362	3 965	3 120	1 069	2 051	357	126	231	
30 182	199	12	29 971	37 749	26 121	5 980	5 648	1 435	503	932	534	251	283	6
552	—	—	552	260	166	75	19	—	—	—	141	54	87	
2 868	79	4	2 785	2 680	1 515	484	681	1 307	443	864	16	10	6	
26 762	120	8	26 634	34 809	24 440	5 421	4 948	128	60	68	377	187	190	
1 937	3	—	1 934	491	277	59	155	135	2	133	329	139	190	
22 299	97	4	22 198	13 461	9 474	2 433	1 554	1 042	289	753	466	176	290	7
1 249	5	—	1 244	632	366	174	92	5	3	2	224	86	138	
868	27	2	839	258	87	75	96	58	14	44	—	—	—	
20 182	65	2	20 115	12 571	9 021	2 184	1 366	979	272	707	242	90	152	
37 764	256	7	37 501	46 928	27 499	10 790	8 639	9 335	3 597	5 738	578	209	369	8
1 609	5	—	1 604	1 600	1 080	316	204	65	9	56	266	88	178	
1 201	38	—	1 163	1 350	600	389	361	832	286	546	5	3	2	
34 954	213	7	34 734	43 978	25 819	10 085	8 074	8 438	3 302	5 136	307	118	189	
36 141	223	78	35 840	39 263	20 962	10 839	7 462	6 144	2 367	3 777	430	221	209	9
571	2	1	568	975	636	128	211	2	2	—	160	71	89	
1 681	46	71	1 564	1 172	521	345	306	3 940	1 585	2 355	35	31	4	
33 889	175	6	33 708	37 116	19 805	10 366	6 945	2 202	780	1 422	235	119	116	
35 332	183	20	35 129	46 535	31 786	9 372	5 377	1 695	539	1 156	1 993	887	1 106	10
1 600	3	—	1 597	1 618	988	444	186	8	—	8	521	218	303	
1 379	38	19	1 322	1 382	697	300	385	820	242	578	10	4	6	
32 353	142	1	32 210	43 535	30 101	8 628	4 806	867	297	570	1 462	665	797	
24 030	167	36	23 827	32 350	21 543	6 547	4 260	1 698	564	1 134	1 097	488	609	11
765	—	—	765	752	484	164	104	4	2	2	232	95	137	
1 227	24	27	1 176	990	513	190	287	1 369	427	942	8	5	3	
22 038	143	9	21 886	30 608	20 546	6 193	3 869	325	135	190	857	388	469	
38 530	196	6	38 328	47 290	27 292	11 283	8 715	5 567	1 923	3 644	2 921	1 102	1 819	12
792	1	—	791	1 125	570	414	141	—	—	—	621	243	378	
1 143	36	—	1 107	1 437	690	326	421	288	112	176	4	1	3	
36 595	159	6	36 430	44 728	26 032	10 543	8 153	5 279	1 811	3 468	2 296	858	1 438	
Dép. de Kielce														
745	—	—	745	320	125	117	78	6	2	4	1 810	362	1 448	
8 881	38	7	8 836	3 125	2 228	535	362	201	107	94	7 193	2 016	5 177	1
900	3	6	891	655	415	136	104	25	20	5	2 072	853	1 219	
182	2	—	180	21	13	2	6	2	1	1	1	1	—	
7 799	33	1	7 765	2 449	1 800	397	252	174	86	88	5 120	1 162	3 958	
1 167	17	4	1 146	1 824	211	1 233	380	26	14	12	286	61	225	
31 875	204	—	31 671	27 350	15 599	7 168	4 583	3 411	1 186	2 225	1 872	718	1 154	2
1 612	15	—	1 597	916	313	268	335	49	13	36	43	12	31	
795	22	—	773	467	235	130	102	535	186	349	6	—	6	
29 468	167	—	29 301	25 967	15 051	6 770	4 146	2 827	987	1 840	1 823	706	1 117	
32 128	198	16	31 914	35 490	18 008	9 409	8 073	1 346	504	842	530	192	338	3
632	2	—	630	570	299	89	182	22	8	14	167	102	65	
606	21	13	572	422	201	91	130	363	151	212	5	2	3	
30 890	175	3	30 712	34 498	17 508	9 229	7 761	961	345	616	358	88	270	
22 787	156	16	22 615	19 645	10 939	4 808	3 898	2 582	712	1 870	480	246	234	4
662	1	—	661	326	211	79	36	21	5	16	177	97	80	
1 504	35	5	1 464	1 122	645	208	269	2 142	554	1 588	1	—	1	
20 621	120	11	20 490	18 197	10 083	4 521	3 593	419	153	266	302	149	153	
33 297	286	284	32 727	16 152	8 808	4 254	3 090	2 566	988	1 578	517	235	282	5
1 010	1	—	1 009	519	282	99	138	6	—	6	57	8	49	
234	5	—	229	177	67	40	70	9	—	9	2	1	1	
32 053	280	284	31 489	15 456	8 459	4 115	2 882	2 551	988	1 563	458	226	232	

Tabl. 2. Inwentarz żywy według powiatów (c. d.) —

Rejestracja z dn. 30.VI 1934

Powiaty		Konie					Bydło					
		Ogółem	Poniżej 1 roku	Od 1 do 3 lat nieukończonych	Od 3 do 4 lat nieukończonych	4 letnie i starsze	Ogółem	Poniżej 1 roku	Od 1 do 3 lat nieukończonych			
									Razem	Byczki i wolce	Jałowizna	Krowy
6. Końskie	og.	10 669	250	405	666	9 348	42 320	6 267	6 296	417	4 663	1 216
	m.	633	5	13	15	600	1 160	81	80	8	57	15
	w. g.	481	28	15	22	416	638	53	149	9	96	44
	m. g.	9 555	217	377	629	8 332	40 522	6 133	6 067	400	4 510	1 157
7. Kozienice . . .	og.	17 556	1 218	1 332	1 718	13 288	41 857	6 327	7 191	418	3 919	2 854
	m.	584	10	4	33	537	909	94	47	11	4	32
	w. g.	948	95	117	40	696	1 203	145	330	22	213	95
	m .g.	16 024	1 113	1 211	1 645	12 055	39 745	6 088	6 814	385	3 702	2 727
8. Miechów . . .	og.	22 732	919	999	1 531	19 283	49 607	9 026	7 313	678	4 824	1 811
	m	381	7	—	7	367	559	113	15	2	6	7
	w. g.	3 107	216	277	171	2 443	4 339	581	1 151	70	833	248
	m. g.	19 244	696	722	1 353	16 473	44 709	8 332	6 147	606	3 985	1 556
9. Olkusz	og.	12 159	232	371	580	10 976	36 690	5 785	5 359	367	3 489	1 503
	m.	234	2	2	2	228	704	64	25	3	21	1
	w. g.	663	47	77	34	505	768	110	172	16	113	43
	m. g.	11 262	183	292	544	10 243	35 218	5 611	5 162	348	3 355	1 450
10. Opatów	og.	18 567	738	2 155	1 945	13 729	51 960	8 679	8 234	783	4 944	2 507
	m.	440	2	4	31	403	686	72	66	—	42	24
	w. g.	3 072	283	380	226	2 183	4 257	504	1 027	62	829	136
	m. g.	15 055	453	1 771	1 688	11 143	47 017	8 103	7 141	721	4 073	2 347
11. Opoczno . . .	og.	14 046	647	622	1 190	11 587	38 548	5 243	6 867	435	3 888	2 544
	m.	280	5	10	5	260	438	35	49	—	38	11
	w. g.	862	64	56	64	678	936	162	177	13	114	50
	m. g.	12 904	578	556	1 121	10 649	37 174	5 046	6 641	422	3 736	2 483
12. Pinczów	og.	19 523	1 252	926	1 037	16 308	41 614	8 052	6 263	585	4 229	1 449
	m.	300	4	—	8	288	619	71	40	5	30	5
	w. g.	3 015	320	337	164	2 194	3 474	528	984	75	765	144
	m. g.	16 208	928	589	865	13 826	37 521	7 453	5 239	505	3 434	1 300
Radom (m — *v*) . . .		599	1	4	10	584	553	33	33	1	24	8
13. Radom	og.	21 801	1 212	1 268	2 058	17 263	54 923	8 367	10 052	587	5 998	3 467
	m.	557	14	19	26	498	1 067	117	159	7	81	71
	w. g.	1 391	109	115	78	1 089	1 872	247	527	32	391	104
	m. g.	19 853	1 089	1 134	1 954	15 676	51 984	8 003	9 366	548	5 526	3 292
14. Sandomierz . . .	og.	14 562	961	1 057	1 119	11 425	38 623	7 210	6 018	504	3 713	1 801
	m.	502	9	6	7	480	1 131	149	84	7	55	22
	w. g.	2 107	187	165	104	1 651	2 869	424	725	33	565	127
	m. g.	11 953	765	886	1 008	9 294	34 623	6 637	5 209	464	3 093	1 652
15. Stopnica . . .	og.	20 588	1 099	813	1 236	17 440	57 238	12 971	10 097	1 370	5 977	2 750
	m.	303	6	2	10	285	714	122	49	1	23	25
	w. g.	1 005	51	47	81	826	1 661	228	429	42	278	109
	m. g.	19 280	1 042	764	1 145	16 329	54 863	12 621	9 619	1 327	5 676	2 616
16. Włoszczowa . .	og.	14 261	654	839	1 064	11 704	33 346	6 205	5 710	513	3 683	1 514
	m.	569	8	3	27	531	970	101	336	6	107	223
	w. g.	1 458	84	113	70	1 191	1 726	262	368	22	284	62
	m. g.	12 234	562	723	967	9 982	30 650	5 842	5 006	485	3 292	1 229
17. Zawiercie . . .	og.	6 706	72	166	296	6 172	23 814	4 023	3 083	302	1 745	1 036
	m.	243	—	—	5	238	322	27	20	—	17	3
	w. g.	244	1	6	4	233	447	48	121	8	75	38
	m. g.	6 219	71	160	287	5 701	23 045	3 948	2 942	294	1 653	995
										Woj. lubelskie —		
1. Biała	og.	19 569	862	1 159	1 271	16 277	36 887	4 577	6 809	555	4 176	2 078
	m.	548	32	6	9	501	912	130	94	21	37	36
	w. g.	1 204	76	105	36	987	1 360	189	271	8	201	62
	m. g.	17 817	754	1 048	1 226	14 789	34 615	4 258	6 444	526	3 938	1 980
2. Biłgoraj	og.	17 287	645	1 052	1 266	14 324	43 158	6 001	7 559	262	4 668	2 629
	m.	230	1	—	1	228	368	16	19	—	9	10
	w. g.	532	52	68	48	364	628	77	143	9	83	51
	m. g.	16 525	592	984	1 217	13 732	42 162	5 908	7 397	253	4 576	2568
3. Chełm	og.	24 831	939	1 236	1 841	20 815	47 794	6 136	8 036	645	4 266	3 125
	m.	451	5	2	1	443	402	12	32	1	25	6
	w. g.	1 427	106	106	57	1 158	1 380	172	315	53	167	95
	m. g.	22 953	828	1 128	1 783	19 214	46 012	5 952	7 689	591	4 074	3 024

Cheptel vif par arrondissements (suite)

Enregistrement du 30.VI 1934

rogate				Trzoda chlewna				Owce			Kozy			Nr. powiatu
3 letnie i starsze														
Razem	Buhaje	Woły	Krowy	Ogółem	Poniżej 6 miesięcy	Od 6 do 10 miesięcy nieukończonych	10 miesięcy i starsze	Ogółem	Poniżej 1 roku	1 roczne i starsze	Ogółem	Poniżej 1 roku	1 roczne i starsze	
29 757	170	96	29 491	18 931	10 266	5 291	3 374	3 113	1 072	2 041	419	185	234	6
999	6	1	992	911	465	307	139	34	15	19	224	111	113	
436	11	2	423	441	217	96	128	282	95	187	11	3	8	
28 322	153	93	28 076	17 579	9 584	4 888	3 107	2 797	962	1 835	184	71	113	
28 339	212	19	28 108	43 712	22 960	9 338	11 414	1 540	599	941	333	106	227	7
768	69	6	693	1 050	453	264	333	—	—	—	103	43	60	
728	19	7	702	707	381	165	161	579	228	351	3	—	3	
26 843	124	6	26 713	41 955	22 126	8 909	10 920	961	371	590	227	63	164	
33 268	236	5	33 027	30 272	16 833	7 832	5 607	1 595	633	962	2 093	877	1 216	8
431	2	—	429	345	222	92	31	23	9	14	264	94	170	
2 607	75	1	2 531	1 114	516	224	374	1 333	473	860	8	5	3	
30 230	159	4	30 067	28 813	16 095	7 516	5 202	239	151	88	1 821	778	1 043	
25 546	133	11	25 402	13 914	8 135	3 786	1 993	2 359	922	1 437	3 235	1 141	2 094	9
615	1	—	614	228	140	51	37	116	18	98	289	67	222	
486	12	—	474	248	123	58	67	529	123	406	—	—	—	
24 445	120	11	24 314	13 438	7 872	3 677	1 889	1 714	781	933	2 946	1 074	1 872	
35 047	269	119	34 659	40 390	20 481	10 875	9 034	1 493	444	1 049	1 046	443	603	10
548	—	—	548	1 030	722	121	187	—	—	—	367	175	192	
2 726	95	16	2 615	1 873	895	434	544	1 396	386	1 010	1	—	1	
31 773	174	103	31 496	37 487	18 864	10 320	8 303	97	58	39	678	268	410	
26 438	117	12	26 309	25 407	11 282	8 986	5 139	12 906	4 389	8 517	163	56	107	11
354	3	—	351	438	111	205	122	198	46	152	29	8	21	
597	11	—	586	691	331	156	204	1 506	349	1 157	—	—	—	
25 487	103	12	25 372	24 278	10 840	8 625	4 813	11 202	3 994	7 208	134	48	86	
27 299	184	5	27 110	24 480	14 976	5 337	4 167	1 166	372	794	913	320	593	12
508	—	—	508	259	110	56	93	136	56	80	120	39	81	
1 962	61	5	1 896	804	365	189	250	822	254	568	12	5	7	
24 829	123	—	24 706	23 417	14 501	5 092	3 824	208	62	146	781	276	505	
487	—	—	487	181	97	21	63	5	5	—	22	6	16	
36 504	218	19	36 267	48 436	19 261	11 708	12 467	3 234	1 142	2 092	85	50	35	13
791	1	—	790	850	372	233	245	—	—	—	—	—	—	
1 098	29	6	1 063	1 102	584	177	341	872	228	644	3	2	1	
34 615	188	13	34 414	41 484	18 305	11 298	11 881	2 362	914	1 448	82	48	34	
25 395	214	11	25 170	31 665	17 417	7 686	6 562	1 844	500	1 344	287	113	174	14
898	1	—	897	885	433	240	212	3	2	1	39	9	30	
1 720	72	6	1 642	1 739	924	388	427	1 820	491	1 329	—	—	—	
22 777	141	5	22 631	29 041	16 060	7 058	5 923	21	7	14	248	104	144	
34 170	211	41	33 918	30 934	18 154	6 778	6 002	422	176	246	325	135	190	15
543	—	—	543	443	241	133	69	12	6	6	69	20	49	
1 004	27	2	975	659	367	125	167	64	22	42	15	8	7	
32 623	184	39	32 400	29 832	17 546	6 520	5 766	346	148	198	241	107	134	
21 431	135	94	21 202	20 478	11 656	5 161	3 661	1 978	578	1 400	291	130	161	16
533	3	—	530	367	148	92	127	17	7	10	39	14	25	
1 096	30	53	1 013	758	358	186	214	1 183	273	910	3	2	1	
19 802	102	41	19 659	19 353	11 150	4 883	3 320	778	298	480	249	114	135	
16 708	77	9	16 622	5 283	3 801	993	489	1 888	833	1 055	2 774	924	1 850	17
275	—	—	275	56	41	11	4	1	1	—	427	123	304	
278	9	—	269	39	14	7	18	31	12	19	—	—	—	
16 155	68	9	16 078	5 188	3 746	975	467	1 856	820	1 036	2 347	801	1 546	
Dép. de Lublin														
25 501	205	33	25 263	43 983	17 940	7 915	18 128	20 844	6 596	14 248	83	47	36	1
688	4	1	683	989	560	113	316	80	53	27	47	27	20	
900	30	12	858	895	383	222	290	101	42	59	3	3	—	
23 913	171	20	23 722	42 099	16 997	7 580	17 522	20 663	6 501	14 162	33	17	16	
29 598	134	14	29 450	28 265	14 411	7 244	6 610	2 814	1 247	1 567	124	57	67	2
333	1	—	332	176	122	26	28	3	—	3	4	—	4	
408	10	—	398	415	239	77	99	132	52	80	2	1	1	
28 857	123	14	28 720	27 674	14 050	7 141	6 483	2 679	1 195	1 484	118	56	62	
33 622	193	153	33 276	49 508	28 408	10 573	10 527	1 447	536	911	76	41	35	3
358	—	—	358	470	349	23	98	—	—	—	13	7	6	
893	14	99	780	966	614	145	207	545	160	385	9	6	3	
32 371	179	54	32 138	48 072	27 445	10 405	10 222	902	376	526	54	28	26	

Tabl. 2. Inwentarz żywy według powiatów (c. d.) —

Rejestracja z dn. 30.VI 1934

Powiaty		Konie					Bydło					
		Ogółem	Poniżej 1 roku	Od 1 do 3 lat nieukończonych	Od 3 do 4 lat nieukończonych	4 letnie i starsze	Ogółem	Poniżej 1 roku	Od 1 do 3 lat nieukończonych			
									Razem	Byczki i wolce	Jałowizna	Krowy
4. Garwolin	og.	20 117	956	814	1 145	17 202	49 214	5 439	6 623	399	4 302	1 922
	m.	482	8	7	9	458	952	77	46	1	45	—
	w. g.	1 410	109	112	63	1 126	2 129	302	526	31	437	58
	m. g.	18 225	839	695	1 073	15 618	46 133	5 060	6 051	367	3 820	1 864
5. Hrubieszów	og.	27 405	1 278	1 528	1 678	22 921	40 965	5 911	7 056	370	4 491	2 195
	m.	1 042	33	20	25	964	1 405	207	188	13	78	97
	w. g.	3 078	164	249	219	2 446	2 679	410	733	75	542	116
	m. g.	23 285	1 081	1 259	1 434	19 511	36 881	5 294	6 135	282	3 871	1 982
6. Janów	og	20 378	794	1 262	1 685	16 637	54 373	8 847	8 658	451	5 363	2 844
	m.	894	12	30	46	806	1 837	219	173	15	90	68
	w. g.	1 374	102	121	92	1 059	1 263	218	360	26	237	97
	m. g.	18 110	680	1 111	1 547	14 772	51 273	8 410	8 125	410	5 036	2 679
7. Krasnystaw	og.	23 078	1 018	1 658	1 813	18 589	47 015	6 834	6 816	460	4 098	2 258
	m.	914	35	52	58	769	1 449	220	175	18	88	69
	w. g.	3 022	221	349	146	2 306	2 566	471	624	38	473	113
	m. g.	19 142	762	1 257	1 609	15 514	43 000	6 143	6 017	404	3 537	2 076
8. Lubartów	og.	15 147	674	574	775	13 124	32 550	3 899	4 839	281	2 698	1 860
	m.	484	21	9	9	445	728	104	38	2	21	15
	w. g.	1 159	97	157	57	848	1 092	145	285	19	198	68
	m. g.	13 504	556	408	709	11 831	30 730	3 650	4 516	260	2 479	1 777
Lublin (m. — *v.*)		964	5	13	8	938	967	27	262	6	46	210
9. Lublin	og.	23 251	1 199	1 377	1 765	18 910	58 886	8 388	9 039	558	5 045	3 436
	m.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	w. g.	3 818	338	405	158	2 917	4 059	552	893	91	632	170
	m. g.	19 433	861	972	1 607	15 993	54 827	7 836	8 146	467	4 413	3 266
10. Łuków	og.	18 538	773	681	945	16 139	40 245	4 541	5 986	322	4 243	1 421
	m.	691	2	5	21	663	1 106	62	63	1	33	29
	w. g.	1 408	86	135	70	1 117	1 786	310	446	24	338	84
	m. g.	16 439	685	541	854	14 359	37 353	4 169	5 477	297	3 872	1 308
11. Puławy	og.	18 788	902	718	1 187	15 981	44 239	5 450	6 803	448	3 632	2 723
	m.	508	10	8	13	477	993	85	188	5	85	98
	w. g.	2 211	141	249	124	1 697	1 587	269	360	26	270	64
	m. g.	16 069	751	461	1 050	13 807	41 659	5 096	6 255	417	3 277	2 561
12. Radzyń	og.	17 102	617	762	874	14 849	30 404	3 869	4 539	395	2 777	1 367
	m.	1 157	6	14	14	1 123	1 330	59	109	15	82	12
	w. g.	1 513	110	186	70	1 147	1 813	260	527	48	404	75
	m. g.	14 432	501	562	790	12 579	27 261	3 550	3 903	332	2 291	1 280
13. Siedlce	og.	23 018	1 132	1 142	1 510	19 234	46 647	6 799	9 192	719	4 771	3 702
	m.	980	18	13	47	902	1 390	108	392	17	138	237
	w. g.	1 345	77	105	82	1 081	2 435	354	701	37	466	198
	m. g.	20 693	1 037	1 024	1 381	17 251	42 822	6 337	8 099	665	4 167	3 267
14. Sokołów	og.	14 299	678	755	1 083	11 783	33 028	4 788	5 778	628	3 144	2 006
	m.	511	5	9	13	484	1 046	95	130	24	71	35
	w. g.	1 179	61	87	42	989	1 727	264	363	21	287	55
	m. g.	12 609	612	659	1 028	10 310	30 255	4 429	5 285	583	2 786	1 916
15. Tomaszów	og.	20 673	645	1 014	1 369	17 645	36 348	5 078	5 564	317	3 722	1 525
	m.	286	4	3	7	272	537	33	64	1	26	37
	w. g.	2 227	170	243	165	1 649	2 429	328	618	87	430	101
	m. g.	18 160	471	768	1 197	15 724	33 382	4 717	4 882	229	3 266	1 387
16. Węgrów	og.	13 061	543	591	665	11 262	33 814	4 676	5 190	572	3 217	1 401
	m.	493	1	12	7	473	713	48	53	6	36	11
	w. g.	1 206	64	111	43	988	1 855	276	387	39	310	38
	m. g.	11 362	478	468	615	9 801	31 246	4 352	4 750	527	2 871	1 352
17. Włodawa	og.	22 022	971	1 133	1 298	18 620	44 817	5 021	8 741	499	5 529	2 713
	m.	1 654	21	35	51	1 547	2 740	186	369	15	184	170
	w. g.	749	48	59	22	620	1 052	113	258	18	208	32
	m. g.	19 619	902	1 039	1 225	16 453	41 025	4 722	8 114	466	5 137	2 511
18. Zamość	og.	23 703	1 286	1 320	1 990	19 107	42 202	5 744	7 818	392	4 438	2 988
	m.	1 079	26	21	40	992	1 689	189	129	11	92	26
	w. g.	1 882	157	228	87	1 410	2 024	251	526	47	337	142
	m. g.	20 742	1 103	1 071	1 863	16 705	38 489	5 304	7 163	334	4 009	2 820

Cheptel vif par arrondissements (suite)

Enregistrement du 30.VI 1934

rogate				Trzoda chlewna				Owce			Kozy			Nr. powiatu
3 letnie i starsze														
Razem	Buhaje	Woły	Krowy	Ogółem	Poniżej 6 miesięcy	Od 6 do 10 miesięcy nieukończonych	10 miesięcy i starsze	Ogółem	Poniżej 1 roku	1 roczne i starsze	Ogółem	Poniżej 1 roku	1 roczne i starsze	
37 152	195	15	36 942	63 841	28 636	15 279	19 926	2 756	1 069	1 687	252	101	151	4
829	3	—	826	1 158	538	459	161	—	—	—	7	3	4	
1 301	42	—	1 259	1 212	646	281	285	226	96	130	3	2	1	
35 022	150	15	34 857	61 471	27 452	14 539	19 480	2 530	973	1 557	242	96	146	
27 998	170	46	27 782	45 455	25 617	10 413	9 425	2 259	764	1 495	48	27	21	5
1 010	5	—	1 005	1 428	539	584	305	15	—	15	4	2	2	
1 536	47	33	1 456	1 618	705	415	498	1 171	274	897	—	—	—	
25 452	118	13	25 321	42 409	24 373	9 414	8 622	1 073	490	583	44	25	19	
36 868	210	11	36 647	47 265	24 453	11 900	10 912	2 542	982	1 560	161	62	99	6
1 445	1	—	1 444	1 492	1 020	159	313	12	4	8	46	19	28	
685	26	—	659	791	356	140	295	1 381	498	883	—	—	—	
34 738	183	11	34 544	44 982	23 077	11 601	10 304	1 149	480	669	115	44	71	
33 365	231	18	33 116	45 938	26 322	10 014	9 602	1 024	342	682	63	23	40	7
1 054	7	—	1 047	1 152	571	341	240	12	4	8	11	5	6	
1 471	63	4	1 404	1 729	872	295	562	980	324	656	2	—	2	
30 840	161	14	30 665	43 057	24 879	9 378	8 800	32	14	18	50	18	32	
23 812	171	7	23 634	50 487	25 580	12 960	11 947	1 061	493	568	135	63	72	8
586	4	—	582	1 497	1 025	85	387	8	3	5	64	25	39	
662	27	5	630	1 250	725	308	217	733	287	446	3	3	—	
22 564	140	2	22 422	47 740	23 830	12 567	11 343	320	203	117	68	35	33	
678	4	1	673	1 741	964	180	597	35	11	24	132	53	79	
41 459	261	148	41 050	64 853	34 478	16 262	14 113	3 515	905	2 610	48	23	25	9
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
2 614	79	144	2 391	2 539	1 193	661	685	3 346	841	2 505	10	5	5	
38 845	182	4	38 659	62 314	33 285	15 601	13 428	169	64	105	38	18	20	
29 718	180	29	29 509	57 126	27 573	13 908	15 645	5 528	2 251	3 277	161	48	113	10
981	2	—	979	1 863	939	322	602	5	2	3	88	17	71	
1 030	31	19	980	1 395	728	176	491	634	233	401	—	—	—	
27 707	147	10	27 550	53 868	25 906	13 410	14 552	4 889	2 016	2 873	73	31	42	
31 986	153	1	31 832	60 541	30 415	16 389	13 737	1 549	524	1 025	295	130	165	11
720	4	—	716	1 186	620	409	157	3	3	—	148	65	83	
958	29	—	929	1 888	949	455	484	1 353	452	901	—	—	—	
30 308	120	1	30 187	57 467	28 846	15 525	13 096	193	69	124	147	65	82	
21 996	155	55	21 786	44 600	19 893	9 445	15 262	5 822	1 785	4 037	52	21	31	12
1 162	8	—	1 154	1 628	550	549	529	179	99	80	22	6	16	
1 026	41	48	937	987	477	170	340	946	265	681	6	3	3	
19 808	106	7	19 695	41 985	18 866	8 726	14 393	4 697	1 421	3 276	24	12	12	
30 656	224	43	30 389	54 177	26 260	9 766	18 151	13 612	5 656	7 956	169	78	91	13
890	3	—	887	2 008	1 082	512	414	3	3	—	130	58	72	
1 380	30	12	1 338	1 006	487	168	351	403	168	235	2	2	—	
28 386	191	31	28 164	51 163	24 691	9 086	17 386	13 206	5 485	7 721	37	18	19	
22 462	156	36	22 270	33 762	15 276	7 194	11 292	4 233	1 799	2 434	63	23	40	14
821	6	—	815	1 243	481	463	299	21	8	13	13	2	11	
1 100	31	10	1 059	944	488	147	309	265	108	157	2	2	—	
20 541	119	26	20 396	31 575	14 307	6 584	10 684	3 947	1 683	2 264	48	19	29	
25 706	152	85	25 469	31 026	17 856	7 540	5 630	532	218	314	114	51	63	15
440	—	1	439	544	137	169	238	2	—	2	10	1	9	
1 483	45	74	1 364	1 235	576	355	304	197	64	133	2	2	—	
23 783	107	10	23 666	29 247	17 143	7 016	5 088	333	154	179	102	48	54	
23 948	169	22	23 757	28 410	14 195	5 983	8 232	1 046	397	649	76	34	42	16
612	1	—	611	593	358	57	178	8	3	5	47	19	28	
1 192	29	15	1 148	774	381	149	244	46	15	31	3	2	1	
22 144	139	7	21 998	27 043	13 456	5 777	7 810	992	379	613	26	13	13	
31 055	257	209	30 589	48 385	20 125	11 454	16 806	7 851	2 961	4 890	108	35	73	17
2 185	8	—	2 177	3 017	905	662	1 450	36	23	13	62	15	47	
681	16	—	665	653	292	121	240	552	196	356	—	—	—	
28 189	233	209	27 747	44 715	18 928	10 671	15 116	7 263	2 742	4 521	46	20	26	
28 640	190	9	28 441	35 394	18 263	9 757	7 374	693	295	398	98	40	58	18
1 371	5	—	1 366	1 576	816	292	468	—	—	—	5	4	1	
1 247	37	—	1 210	1 229	551	243	435	673	289	384	1	—	1	
26 022	148	9	25 865	32 589	16 896	9 222	6 471	20	6	14	92	36	56	

Tabl. 2. Inwentarz żywy według powiatów (c. d.) —

Rejestracja z dn. 30.VI 1934

Powiaty		Konie					Bydło					
		Ogółem	Poniżej 1 roku	Od 1 do 3 lat nieukończonych	Od 3 do 4 lat nieukończonych	4 letnie i starsze	Ogółem	Poniżej 1 roku	Od 1 do 3 lat nieukończonych			
									Razem	Byczki i wolce	Jałowizna	Krowy
										Woj. białostockie —		
1. Augustów	og.	13 902	559	1 037	1 335	10 971	26 583	4 643	4 365	834	2 624	907
	m.	871	11	50	119	691	1 352	189	127	42	73	12
	w. g.	546	23	35	23	465	1 037	183	207	32	114	61
	m. g.	12 485	525	952	1 193	9 815	24 194	4 271	4 031	760	2 437	834
Białystok (m.-*v.*)		892	7	—	5	880	1 165	55	61	4	32	25
2. Białystok	og.	27 646	1 165	1 397	1 504	23 580	50 761	7 559	7 240	867	4 716	1 657
	m.	2 354	29	39	101	2 185	4 038	445	477	82	269	126
	w. g.	712	48	46	29	589	1 685	230	282	33	184	65
	m. g.	24 580	1 088	1 312	1 374	20 806	45 038	6 884	6 481	752	4 263	1 466
3. Bielsk	og.	42 025	2 234	2 109	2 664	35 018	76 324	12 302	14 684	1 755	9 151	3 778
	m.	1 748	41	41	29	1 637	2 848	369	317	26	206	85
	w. g.	1 287	89	102	76	1 020	2 310	381	495	54	291	150
	m. g.	38 990	2 104	1 966	2 559	32 361	71 166	11 552	13 872	1 675	8 654	3 543
4. Grodno	og.	34 111	2 063	2 358	2 385	27 305	55 445	8 407	9 056	1 011	5 370	2 675
	m.	1 125	20	22	25	1 058	1 527	170	223	18	106	99
	w. g.	1 724	79	76	96	1 473	3 370	513	754	85	386	283
	m. g.	31 262	1 964	2 260	2 264	24 774	50 548	7 724	8 079	908	4 878	2 293
5. Łomża	og.	31 951	1 553	1 723	2 075	26 600	62 990	10 012	13 552	1 330	8 728	3 494
	m.	1 805	30	20	106	1 649	2 149	170	314	26	151	137
	w. g.	1 308	75	95	59	1 079	2 289	367	527	61	321	145
	m. g.	28 838	1 448	1 608	1 910	23 872	58 552	9 475	12 711	1 243	8 256	3 212
6. Ostrołęka	og.	20 087	1 165	1 170	1 973	15 779	46 641	6 744	9 928	1 253	5 659	3 016
	m.	594	12	21	11	550	1 084	126	130	20	91	19
	w. g.	574	36	28	60	450	974	128	187	19	113	55
	m. g.	18 919	1 117	1 121	1 902	14 779	44 583	6 490	9 611	1 214	5 455	2 942
7. Ostrów	og.	14 453	848	777	1 084	11 744	34 394	5 275	6 293	720	4 019	1 554
	m.	1 083	24	86	48	925	1 893	259	192	20	108	64
	w. g.	692	38	74	63	517	1 354	202	317	55	162	100
	m. g.	12 678	786	617	973	10 302	31 147	4 814	5 784	645	3 749	1 390
8. Sokółka	og.	24 666	2 239	2 274	2 384	17 769	41 723	7 681	8 591	1 278	4 951	2 362
	m.	1 019	59	34	70	856	1 765	188	331	18	158	155
	w. g.	400	15	26	26	333	1 066	217	190	33	114	43
	m. g.	23 247	2 165	2 214	2 288	16 580	38 892	7 276	8 070	1 227	4 679	2 164
9. Suwałki	og.	20 858	1 154	1 077	1 449	17 178	31 492	5 577	5 065	651	3 344	1 070
	m.	525	3	1	27	494	492	26	32	4	24	4
	w. g.	457	41	35	36	345	808	134	188	30	108	50
	m. g.	19 876	1 110	1 041	1 386	16 339	30 192	5 417	4 845	617	3 212	1 016
10. Szczuczyn	og.	14 238	762	965	1 055	11 456	23 312	3 463	5 054	624	3 153	1 277
	m.	762	27	30	12	693	1 074	105	145	6	105	34
	w. g.	1 024	75	91	75	783	1 495	261	441	48	262	131
	m. g.	12 452	660	844	968	9 980	20 743	3 097	4 468	570	2 786	1 112
11. Wołkowysk	og.	28 435	999	1 722	2 121	23 593	58 358	8 717	10 119	1 032	6 145	2 942
	m.	309	8	10	15	276	693	55	88	1	55	32
	w. g.	1 735	59	99	90	1 487	2 915	469	595	90	348	157
	m. g.	26 391	932	1 613	2 016	21 830	54 750	8 193	9 436	941	5 742	2 753
12. Wysokie-Mazow.	og.	18 003	1 123	955	1 174	14 751	39 521	6 325	8 198	829	5 240	2 129
	m.	750	25	15	19	691	1 199	102	87	9	72	6
	w. g.	1 010	69	68	60	813	1 689	213	301	40	181	80
	m. g.	16 243	1 029	872	1 095	13 247	36 633	6 010	7 810	780	4 987	2 043
										Woj. wileńskie —		
1. Brasław	og.	28 714	796	1 423	1 195	25 300	61 199	7 917	11 158	1 255	8 058	1 845
	m.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	w. g.	1 991	120	173	129	1 569	4 805	798	1 120	173	697	250
	m. g.	26 723	676	1 250	1 066	23 731	56 394	7 119	10 038	1 082	7 361	1 595
2. Dzisna	og.	30 496	813	1 379	1 122	27 182	65 148	7 627	11 509	1 242	8 776	1 491
	m.	563	2	3	1	557	964	40	50	—	47	3
	w. g.	3 326	151	254	185	2 736	8 424	1 130	1 731	263	1 185	283
	m. g.	26 607	660	1 122	936	23 889	55 760	6 457	9 728	979	7 544	1 205
3. Mołodeczno	og.	14 671	477	718	746	12 730	33 850	5 044	5 636	749	4 053	834
	m.	635	3	5	26	601	1 631	133	118	9	62	47
	w. g.	1 487	49	115	68	1 255	3 221	544	726	138	412	176
	m. g.	12 549	425	598	652	10 874	28 998	4 367	4 792	602	3 579	611

Cheptel vif par arrondissements (suite)

Enregistrement du 30.VI 1934

rogate				Trzoda chlewna				Owce			Kozy			Nr. powiatu
3 letnie i starsze														
Razem	Buhaje	Woły	Krowy	Ogółem	Poniżej 6 miesięcy	Od 6 do 10 miesięcy nieukończonych	10 miesięcy i starsze	Ogółem	Poniżej 1 roku	1 roczne i starsze	Ogółem	Poniżej 1 roku	1 roczne i starsze	
Dép. de Białystok														
17 575	181	18	17 376	25 510	10 924	5 451	9 135	15 019	6 748	8 271	26	11	15	1
1 036	7	1	1 028	1 391	590	418	383	171	50	121	4	2	2	
647	16	6	625	550	273	78	199	199	91	108	2	—	2	
15 892	158	11	15 723	23 569	10 061	4 955	8 553	14 649	6 607	8 042	20	9	11	
1 049	3	—	1 046	1 935	670	526	739	71	15	56	117	50	67	
35 962	214	94	35 654	41 871	19 018	7 619	15 234	23 792	10 667	13 125	44	17	27	2
3 116	8	16	3 092	3 085	1 263	563	1 259	944	400	544	19	7	12	
1 173	24	22	1 127	802	339	192	271	316	153	163	—	—	—	
31 673	182	56	31 435	37 984	17 416	6 864	13 704	22 532	10 114	12 418	25	10	15	
49 338	363	249	48 726	64 795	28 529	12 185	24 081	80 588	36 244	44 344	145	58	87	3
2 162	7	—	2 155	2 767	1 349	512	906	883	393	490	55	24	31	
1 434	45	6	1 383	1 281	554	268	459	821	291	530	—	—	—	
45 742	311	243	45 188	60 747	26 626	11 405	22 716	78 884	35 560	43 324	90	34	56	
37 982	259	77	37 646	41 524	16 359	9 766	15 399	51 734	24 386	27 348	97	32	65	4
1 134	2	—	1 132	1 525	704	311	510	637	305	332	43	16	27	
2 103	61	50	1 992	1 622	771	340	511	1 311	571	740	—	—	—	
34 745	196	27	34 522	38 377	14 884	9 115	14 378	49 786	23 510	26 276	54	16	38	
39 426	227	124	39 075	51 892	23 920	10 350	17 622	11 507	4 862	6 645	59	31	28	5
1 665	6	1	1 658	2 091	961	570	560	226	35	191	50	29	21	
1 395	31	59	1 305	926	365	214	347	2 192	811	1 381	—	—	—	
36 366	190	64	36 112	48 875	22 594	9 566	16 715	9 089	4 016	5 073	9	2	7	
29 969	236	54	29 679	34 901	14 622	6 826	13 453	8 485	3 631	4 854	29	11	18	6
828	3	—	825	500	189	82	229	407	126	281	3	1	2	
659	12	—	647	553	257	62	234	432	106	326	—	—	—	
28 482	221	54	28 207	33 848	14 176	6 682	12 990	7 646	3 399	4 247	26	10	16	
22 826	143	55	22 628	29 457	13 638	6 389	9 430	5 646	2 056	3 590	46	21	25	7
1 442	8	6	1 428	1 882	359	990	533	42	28	14	31	13	18	
835	20	13	802	822	372	212	238	369	176	193	4	3	1	
20 549	115	36	20 398	26 753	12 907	5 187	8 659	5 235	1 852	3 383	11	5	6	
25 451	167	33	25 251	36 732	17 395	8 144	11 193	45 896	23 088	22 808	16	4	12	8
1 246	5	—	1 241	1 509	680	337	492	804	377	427	10	2	8	
659	9	4	646	570	252	121	197	216	116	100	—	—	—	
23 546	153	29	23 364	34 653	16 463	7 686	10 504	44 876	22 595	22 281	6	2	4	
20 850	145	3	20 702	36 273	15 905	9 219	11 149	18 943	9 773	9 170	70	45	25	9
434	2	—	432	1 094	503	357	234	88	73	15	61	42	19	
486	23	—	463	629	267	160	202	367	183	184	—	—	—	
19 930	120	3	19 807	34 550	15 135	8 702	10 713	18 488	9 517	8 971	9	3	6	
14 795	201	93	14 501	16 558	7 516	4 522	4 520	5 252	2 302	2 950	8	3	5	10
824	5	—	819	977	426	153	398	14	13	1	2	1	1	
793	29	36	728	788	425	165	198	1 095	400	695	—	—	—	
13 178	167	57	12 954	14 793	6 665	4 204	3 924	4 143	1 889	2 254	6	2	4	
39 522	278	24	39 220	41 210	15 797	8 440	16 973	66 073	26 816	39 257	79	42	37	11
550	4	—	546	434	129	113	192	364	133	231	16	9	7	
1 851	59	2	1 790	1 808	853	318	637	1 205	464	741	—	—	—	
37 121	215	22	36 884	38 968	14 815	8 009	16 144	64 504	26 219	38 285	63	33	30	
24 998	158	191	24 649	27 328	12 387	5 285	9 656	4 652	1 863	2 789	22	12	10	12
1 010	3	—	1 007	1 073	413	121	539	295	82	213	6	4	2	
1 175	25	11	1 139	775	374	175	226	154	75	79	4	2	2	
22 813	130	180	22 503	25 480	11 600	4 989	8 891	4 203	1 706	2 497	12	6	6	
Dép. de Wilno														
42 124	485	91	41 548	33 062	11 410	9 516	12 136	78 561	43 288	35 273	408	192	216	1
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
2 887	121	23	2 743	1 826	563	504	759	4 590	2 523	2 067	26	16	10	
39 237	364	68	38 805	31 236	10 847	9 012	11 377	73 971	40 765	33 206	382	176	206	
46 012	520	20	45 472	39 941	14 353	10 072	15 516	86 541	45 625	40 916	610	237	373	2
874	—	—	874	579	193	71	315	203	75	128	104	13	91	
5 563	198	3	5 362	3 429	1 280	689	1 460	6 220	3 252	2 968	68	31	37	
39 575	322	17	39 236	35 933	12 880	9 312	13 741	80 118	42 298	37 820	438	193	245	
23 170	191	83	22 896	27 944	9 766	6 928	11 250	32 813	17 035	15 778	139	58	81	3
1 380	4	—	1 376	1 294	406	322	566	86	47	39	57	17	40	
1 951	92	58	1 801	1 899	731	368	800	1 666	856	810	19	9	10	
19 839	95	25	19 719	24 751	8 629	6 238	9 884	31 061	16 132	14 929	63	32	31	

Tabl. 2. Inwentarz żywy według powiatów (c. d.) —

Rejestracja z dn. 30.VI 1934

Powiaty		Konie					Bydło					
		Ogółem	Poniżej 1 roku	Od 1 do 3 lat nieukończonych	Od 3 do 4 lat nieukończonych	4 letnie i starsze	Ogółem	Poniżej 1 roku	Od 1 do 3 lat nieukończonych			
									Razem	Byczki i wolce	Jałowizna	Krowy
4. Oszmiana . . .	og.	19 132	897	1 654	1 708	14 873	44 824	7 325	7 575	1 558	4 915	1 102
	m.	566	14	23	41	488	1 228	155	93	28	46	19
	w. g.	1 748	100	169	105	1 374	3 882	703	888	215	503	170
	m. g.	16 818	783	1 462	1 562	13 011	39 714	6 467	6 594	1 315	4 366	913
5. Postawy	og.	21 897	568	1 164	869	19 296	42 700	4 537	7 881	927	5 474	1 480
	m.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	w. g.	1 198	58	96	77	967	2 881	422	603	113	402	88
	m. g.	20 699	510	1 068	792	18 329	39 819	4 115	7 278	814	5 072	1 392
6. Święciany . . .	og.	26 449	832	1 575	1 322	22 720	52 643	6 484	7 989	1 553	4 865	1 571
	m.	272	5	1	13	253	519	25	41	1	25	15
	w. g.	1 865	89	155	110	1 511	3 853	615	830	202	432	196
	m. g.	24 312	738	1 419	1 199	20 956	48 271	5 844	7 118	1 350	4 408	1 360
7. Wilejka	og.	21 996	461	692	810	20 033	51 133	6 817	9 262	1 124	6 925	1 213
	m.	198	3	—	7	188	539	18	73	4	24	45
	w. g.	1 410	49	67	70	1 224	3 132	469	692	106	476	110
	m. g.	20 388	409	625	733	18 621	47 462	6 330	8 497	1 014	6 425	1 058
Wilno (m.-*v.*)		573	2	4	11	556	1 066	59	92	7	19	66
8. Wilno-Troki . .	og.	35 923	829	1 563	2 262	31 269	82 419	11 981	10 899	2 166	5 965	2 768
	m.	439	2	2	7	428	774	98	67	4	44	19
	w.g	4 139	193	292	253	3 401	9 204	1 260	1 555	283	954	318
	m. g.	31 345	634	1 269	2 002	27 440	72 441	10 623	9 277	1 879	4 967	2 431
											Woj. nowogródzkie —	
1. Baranowicze . .	og.	23 204	896	1 177	1 421	19 710	50 199	6 949	8 036	626	4 968	2 442
	m.	503	5	8	18	472	822	48	43	—	24	19
	w. g.	1 362	46	72	91	1 153	3 851	443	591	79	387	125
	m. g.	21 339	845	1 097	1 312	18 085	45 526	6 458	7 402	547	4 557	2 298
2. Lida	og.	32 421	1 438	2 064	2 227	26 692	75 201	12 528	13 550	1 896	8 609	3 045
	m.	310	1	4	19	286	275	36	26	1	3	22
	w. g.	2 315	140	136	150	1 889	5 880	1 000	1 060	172	642	246
	m. g.	29 796	1 297	1 924	2 058	24 517	69 046	11 492	12 464	1 723	7 964	2 777
3. Nieśwież . . .	og.	19 579	1 103	1 241	1 597	15 638	43 361	8 097	8 088	814	5 660	1 614
	m.	543	14	11	30	488	885	150	95	7	46	42
	w. g.	1 367	55	78	64	1 170	3 140	372	557	59	414	84
	m. g.	17 669	1 034	1 152	1 503	13 980	39 336	7 575	7 436	748	5 200	1 488
4. Nowogródek . .	og	24 542	1 332	1 735	1 769	19 706	55 202	8 916	10 099	1 056	6 505	2 538
	m.	361	10	10	6	335	882	104	97	15	43	39
	w. g.	1 408	56	69	88	1 195	3 801	493	617	84	350	183
	m. g.	22 773	1 266	1 656	1 675	18 176	50 519	8 319	9 385	957	6 112	2 316
5. Słonim	og.	22 066	1 135	1 250	1 823	17 858	45 812	6 430	7 873	737	4 817	2 319
	m.	288	3	2	7	276	475	31	17	2	13	2
	w. g.	1 015	42	72	70	831	2 144	299	362	43	219	100
	m. g.	20 763	1 090	1 176	1 746	16 751	43 193	6 100	7 494	692	4 585	2 217
6. Stołpce	og.	15 511	786	921	1 049	12 755	37 238	6 968	6 756	921	4 463	1 372
	m.	198	1	—	10	187	379	45	67	2	22	43
	w. g.	717	35	41	28	613	2 037	303	356	50	259	47
	m. g.	14 596	750	880	1 011	11 955	34 822	6 620	6 333	869	4 182	1 282
7. Szczuczyn . . .	og.	18 869	708	1 338	1 142	15 681	41 894	6 237	7 016	851	5 052	1 113
	m.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	w. g.	1 488	77	149	79	1 183	3 321	488	642	82	419	141
	m. g.	17 381	631	1 189	1 063	14 498	38 573	5 749	6 374	769	4 633	972
8. Wołożyn . . .	og.	19 158	531	1 119	1 172	16 336	45 428	7 940	8 564	1 079	5 772	1 713
	m.	538	13	16	31	478	1 217	305	238	12	112	114
	w. g.	908	38	70	61	739	1 968	328	441	70	273	98
	m. g.	17 712	480	1 033	1 080	15 119	42 243	7 307	7 885	997	5 387	1 501
											Woj. poleskie —	
1. Brześć n/Bugiem .	og.	31 820	1 332	1 765	1 575	27 148	72 170	9 831	12 874	1 907	7 769	3 198
	m.	572	1	10	47	514	939	41	162	6	26	130
	w. g.	873	58	102	47	666	1 890	263	384	52	255	77
	m. g.	30 375	1 273	1 653	1 481	25 968	69 341	9 527	12 328	1 849	7 488	2 991
2. Drohiczyn	og.	14 708	424	716	823	12 745	42 395	5 276	6 635	1 051	4 384	1 200
	m.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	w. g.	497	16	24	23	434	1 810	276	378	78	248	52
	m. g.	14 211	408	692	800	12 311	40 585	5 000	6 257	973	4 136	1 148

Cheptel vif par arrondissements (suite)

Enregistrément de 30.VI 1934

rogate				Trzoda chlewna				Owce			Kozy			Nr. powiatu
3 letnie i starsze														
Razem	Buhaje	Woły	Krowy	Ogółem	Poniżej 6 miesięcy	Od 6 do 10 miesięcy nieukończonych	10 miesięcy i starsze	Ogółem	Poniżej 1 roku	1 roczne i starsze	Ogółem	Poniżej 1 roku	1 roczne i starsze	
29 924	272	56	29 596	30 056	11 747	7 897	10 412	44 929	24 734	20 195	102	52	50	4
980	4	2	974	713	278	193	242	536	289	247	50	25	25	
2 291	89	24	2 178	1 963	768	431	764	2 852	1 586	1 266	4	1	3	
26 653	179	30	26 444	27 380	10 701	7 273	9 406	41 541	22 859	18 682	48	26	22	
30 282	318	20	29 944	22 008	7 877	5 729	8 402	53 291	26 695	26 596	286	113	173	5
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
1 856	75	—	1 781	1 051	347	214	490	1 834	890	944	22	10	12	
28 426	243	20	28 163	20 957	7 530	5 515	7 912	51 457	25 805	25 652	264	103	161	
38 170	354	79	37 737	26 262	10 191	6 636	9 435	59 582	32 868	26 714	363	130	233	6
453	6	3	444	290	118	101	71	231	80	151	55	14	41	
2 408	73	9	2 326	1 487	602	302	583	2 903	1 566	1 337	59	37	22	
35 309	275	67	34 967	24 485	9 471	6 233	8 781	56 448	31 222	25 226	249	79	170	
35 054	417	121	34 516	37 194	12 724	8 760	15 710	38 072	18 471	19 601	216	110	106	7
448	—	—	448	360	139	80	141	40	17	23	42	19	23	
1 971	83	17	1 871	1 494	546	295	653	1 386	659	727	10	5	5	
32 635	334	104	32 197	35 340	12 039	8 385	14 916	36 646	17 795	18 851	164	86	78	
915	4	6	905	450	194	102	154	16	7	9	11	4	7	
59 539	731	155	58 653	61 951	23 634	15 806	22 511	63 693	35 690	28 003	258	107	151	8
609	2	1	606	922	370	353	199	214	150	64	64	18	46	
6 389	209	34	6 146	5 302	2 133	1 196	1 973	4 762	2 609	2 153	59	28	31	
52 541	520	120	51 901	55 727	21 131	14 257	20 339	58 717	32 931	25 786	135	61	74	
Dép. de Nowogródek														
35 214	286	73	34 855	31 498	13 462	7 280	10 756	23 985	9 943	14 042	340	149	191	1
731	—	—	731	564	218	86	260	205	41	164	137	50	87	
2 817	68	24	2 725	1 333	524	333	476	610	250	360	21	8	13	
31 666	218	49	31 399	29 601	12 720	6 861	10 020	23 170	9 652	13 518	182	91	91	
49 123	575	68	48 480	48 542	19 925	9 950	18 667	71 127	38 685	32 442	99	27	72	2
213	2	—	211	140	48	20	72	23	13	10	17	11	6	
3 820	141	7	3 672	2 215	945	414	856	2 952	1 618	1 334	—	—	—	
45 090	432	61	44 597	46 187	18 932	9 516	17 739	68 152	37 054	31 098	82	16	66	
27 176	147	6	27 023	37 598	17 092	8 793	11 713	32 495	15 087	17 408	126	56	70	3
640	2	1	637	981	474	121	386	158	101	57	55	27	28	
2 211	50	—	2 161	1 314	535	313	466	537	237	300	—	—	—	
24 325	95	5	24 225	35 303	16 083	8 359	10 861	31 800	14 749	17 051	71	29	42	
36 187	267	14	35 906	38 584	14 146	10 467	13 971	36 852	17 103	19 749	89	42	47	4
681	4	—	677	456	186	72	198	60	27	33	4	—	4	
2 691	74	4	2 613	1 612	572	390	650	855	355	500	4	2	2	
32 815	189	10	32 616	36 516	13 388	10 005	13 123	35 937	16 721	19 216	81	40	41	
31 509	302	71	31 136	30 719	11 880	6 236	12 603	53 226	22 277	30 949	176	81	95	5
427	—	—	427	193	87	33	73	23	11	12	56	27	29	
1 483	35	2	1 446	1 042	393	275	374	708	287	421	6	5	1	
29 599	267	69	29 263	29 484	11 400	5 928	12 156	52 495	21 979	30 516	114	49	65	
23 514	164	15	23 335	31 236	12 454	7 729	11 053	29 300	13 643	15 657	33	17	16	6
267	—	—	267	340	264	50	26	—	—	—	2	1	1	
1 378	33	8	1 337	932	399	175	358	665	308	357	—	—	—	
21 869	131	7	21 731	29 964	11 791	7 504	10 669	28 635	13 335	15 300	31	16	15	
28 641	197	20	28 424	19 619	8 275	3 545	7 799	37 267	19 002	18 265	30	9	21	7
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
2 191	63	4	2 124	958	344	238	376	865	416	449	—	—	—	
26 450	134	16	26 300	18 661	7 931	3 307	7 423	36 402	18 586	17 816	30	9	21	
28 924	218	49	28 657	38 986	14 504	9 584	14 898	36 438	18 664	17 774	63	24	39	8
674	4	—	670	2 624	1 220	700	704	469	285	184	4	—	4	
1 199	37	22	1 140	1 170	397	309	464	979	510	469	2	—	2	
27 051	177	27	26 847	35 192	12 887	8 575	13 730	34 990	17 869	17 121	57	24	33	
Dép. de Polesie														
49 465	528	1 433	47 504	57 173	24 954	9 733	22 486	74 788	30 289	44 499	343	120	223	1
736	2	5	729	1 406	592	322	492	58	23	35	183	62	121	
1 243	35	10	1 198	937	416	227	294	210	62	148	—	—	—	
47 486	491	1 418	45 577	54 830	23 946	9 184	21 700	74 520	30 204	44 316	160	58	102	
30 484	307	721	29 456	31 978	13 404	4 497	14 077	36 847	14 959	21 888	54	12	42	2
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
1 156	26	48	1 082	723	333	115	275	282	139	143	3	—	3	
29 328	281	673	28 374	31 255	13 071	4 382	13 802	36 565	14 820	21 745	51	12	39	

Tabl. 2. Inwentarz żywy według powiatów (c. d.) —

Rejestracja z dn. 30.VI 1934

Powiaty		Konie					Bydło					
		Ogółem	Poniżej 1 roku	Od 1 do 3 lat nieukończonych	Od 3 do 4 lat nieukończonych	4 letnie i starsze	Ogółem	Poniżej 1 roku	Od 1 do 3 lat nieukończonych			
									Razem	Byczki i wolce	Jałowizna	Krowy
3. Kamień Kosz.	og.	12 555	340	358	372	11 485	52 846	9 133	9 583	2 484	5 531	1 568
	m.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	w. g.	354	19	20	20	295	946	159	231	39	156	36
	m. g.	12 201	321	338	352	11 190	51 900	8 974	9 352	2 445	5 375	1 532
4. Kobryń	og.	18 265	961	1 078	1 027	15 199	66 868	11 191	13 047	3 605	6 934	2 508
	m.	271	4	10	7	250	547	30	47	2	35	10
	w. g.	933	48	46	44	795	3 373	503	554	125	353	76
	m. g.	17 061	909	1 022	976	14 154	62 948	10 658	12 446	3 478	6 546	2 422
5. Kosów	og.	13 134	299	566	565	11 704	31 262	3 262	5 411	464	3 927	1 020
	m.	361	6	1	—	354	846	73	84	1	14	69
	w. g.	296	4	19	8	265	733	108	120	17	82	21
	m. g.	12 477	289	546	557	11 085	29 683	3 081	5 207	446	3 831	930
6. Łuniniec	og.	16 303	316	594	711	14 682	50 626	8 168	10 541	2 261	6 231	2 049
	m.	462	2	16	10	434	1 075	108	50	23	25	2
	w. g.	277	14	15	9	239	974	138	195	35	132	28
	m. g.	15 564	300	563	692	14 009	48 577	7 922	10 296	2 203	6 074	2 019
7. Pińsk	og.	25 639	646	739	844	23 410	70 609	9 697	12 322	1 924	7 901	2 497
	m.	372	1	1	5	365	563	8	41	—	9	32
	w. g.	1 068	40	67	52	909	3 961	568	830	147	491	192
	m. g.	24 199	605	671	787	22 136	66 085	9 121	11 451	1 777	7 401	2 273
8. Prużana	og.	18 120	769	1 209	1 344	14 798	40 533	5 163	6 868	432	4 802	1 634
	m.	463	6	23	14	420	1 054	70	94	4	54	36
	w. g.	571	23	39	32	477	1 618	207	292	30	214	48
	m. g.	17 086	740	1 147	1 298	13 901	37 861	4 886	6 482	398	4 534	1 550
9. Stolin	og.	17 567	410	583	718	15 856	52 346	9 105	8 961	2 556	4 756	1 649
	m.	1 308	36	49	47	1 176	2 724	315	307	18	273	16
	w. g.	416	21	23	58	314	1 108	200	210	34	154	22
	m. g.	15 843	353	511	613	14 366	48 514	8 590	8 444	2 504	4 329	1 611
										Woj. wołyńskie —		
1. Dubno	og.	51 472	2 689	2 763	3 128	42 892	73 588	11 984	15 631	972	8 955	5 704
	m.	742	15	7	10	710	791	66	88	1	53	34
	w. g.	1 412	90	119	86	1 117	1 699	273	521	82	323	116
	m. g.	49 318	2 584	2 637	3 032	41 065	71 098	11 645	15 022	889	8 579	5 554
2. Horochów	og.	29 658	1 391	1 899	2 186	24 182	39 222	6 221	7 616	517	5 058	2 041
	m.	672	12	12	22	626	1 097	61	179	6	120	53
	w. g.	1 368	93	116	73	1 086	1 375	203	399	34	289	76
	m. g.	27 618	1 286	1 771	2 091	22 470	36 750	5 957	7 038	477	4 649	1 912
3. Kostopol	og.	21 619	691	827	1 397	18 704	66 802	14 580	11 273	3 011	5 643	2 619
	m.	555	7	1	13	534	1 145	122	77	11	50	16
	w. g.	385	28	18	37	302	485	86	134	27	74	33
	m. g.	20 679	656	808	1 347	17 868	65 172	14 372	11 062	2 973	5 519	2 570
4. Kowel	og.	44 843	1 177	1 544	2 084	40 038	96 652	13 954	14 292	2 301	8 343	3 648
	m.	950	8	1	3	938	1 724	92	72	4	53	15
	w. g.	800	50	41	46	663	1 439	244	358	54	228	76
	m. g.	43 093	1 119	1 502	2 035	38 437	93 489	13 618	13 862	2 243	8 062	3 557
5. Krzemieniec	og.	51 050	1 763	1 694	3 065	44 528	63 357	6 807	10 734	418	7 393	2 923
	m.	1 103	19	19	11	1 054	1 970	218	141	5	131	5
	w. g.	1 610	104	119	146	1 241	1 627	254	483	48	314	121
	m. g.	48 337	1 640	1 556	2 908	42 233	59 760	6 335	10 110	365	6 948	2 797
6. Luboml	og.	16 227	270	457	685	14 815	34 783	4 110	5 654	663	4 001	990
	m.	380	1	6	2	371	606	3	60	—	57	3
	w. g.	149	5	12	5	127	427	41	85	15	42	28
	m. g.	15 698	264	439	678	14 317	33 750	4 066	5 509	648	3 902	959
7. Łuck	og.	51 779	2 850	3 071	3 833	42 025	102 083	19 325	18 367	2 881	9 797	5 689
	m.	1 414	27	22	35	1 330	1 628	96	208	11	135	62
	w. g.	1 708	114	154	152	1 288	2 430	446	690	95	410	185
	m. g.	48 657	2 709	2 895	3 646	39 407	98 025	18 783	17 469	2 775	9 252	5 442
8. Równe	og.	45 524	1 927	2 081	2 326	39 190	66 845	11 960	11 003	923	6 405	3 675
	m.	967	11	9	30	917	602	121	32	3	7	22
	w. g.	1 711	91	139	89	1 392	1 493	239	383	48	270	65
	m. g.	42 846	1 825	1 933	2 207	36 881	64 750	11 600	10 588	872	6 128	3 588
9. Sarny	og.	20 242	434	409	565	18 834	77 147	12 976	13 722	4 970	5 574	3 178
	m.	633	5	7	11	610	1 842	82	128	19	43	66
	w. g.	681	59	90	61	471	1 776	264	424	125	225	74
	m. g.	18 928	370	312	493	17 753	73 529	12 630	13 170	4 826	5 306	3 038

Cheptel vif par arrondissements (suite)

Enregistrement du 30.VI 1934

rogate				Trzoda chlewna				Owce			Kozy			Nr. powiatu
3 letnie i starsze														
Razem	Buhaje	Woły	Krowy	Ogółem	Poniżej 6 miesięcy	Od 6 do 10 miesięcy nieukończonych	10 miesięcy i starsze	Ogółem	Poniżej 1 roku	1 roczne i starsze	Ogółem	Poniżej 1 roku	1 roczne i starsze	
34 130	408	4 128	29 594	20 761	7 546	3 676	9 539	58 880	19 514	39 366	23	13	10	3
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
556	16	38	502	347	97	58	192	340	134	206	4	2	2	
33 574	392	4 090	29 092	20 414	7 449	3 618	9 347	58 540	19 380	39 160	19	11	8	
42 630	582	3 752	38 296	43 568	19 477	5 127	18 964	63 682	28 213	35 469	142	66	76	4
470	1	—	469	388	120	76	192	—	—	—	75	35	40	
2 316	62	74	2 180	1 530	773	200	557	1 130	506	624	9	3	6	
39 844	519	3 678	35 647	41 650	18 584	4 851	18 215	62 552	27 707	34 845	58	28	30	
22 589	246	986	21 357	20 838	8 539	3 306	8 993	21 494	7 069	14 425	69	16	53	5
689	1	—	688	929	482	137	310	296	103	193	10	4	6	
505	10	2	493	304	159	36	109	139	48	91	—	—	—	
21 395	235	984	20 176	19 605	7 898	3 133	8 574	21 059	6 918	14 141	59	12	47	
31 917	499	3 144	28 274	23 829	9 203	4 322	10 304	34 101	10 325	23 776	245	72	173	6
917	4	8	905	428	239	95	94	371	114	257	108	35	73	
641	21	60	560	377	169	46	162	284	95	189	—	—	—	
30 359	474	3 076	26 809	23 024	8 795	4 181	10 048	33 446	10 116	23 330	137	37	100	
48 590	536	2 594	45 460	36 775	12 345	6 951	17 479	50 592	14 472	36 120	356	100	256	7
514	8	—	506	323	99	28	196	12	8	4	268	59	209	
2 563	78	117	2 368	954	339	168	447	952	352	600	—	—	—	
45 513	450	2 477	42 586	35 498	11 907	6 755	16 836	49 628	14 112	35 516	88	41	47	
28 502	182	57	28 263	37 266	15 667	6 984	14 615	44 582	18 020	26 562	179	71	108	8
890	3	—	887	881	393	170	318	10	4	6	108	39	69	
1 119	22	10	1 087	758	310	172	276	421	162	259	—	—	—	
26 493	157	47	26 289	35 627	14 964	6 642	14 021	44 151	17 854	26 297	71	32	39	
34 280	352	5 755	28 173	20 431	6 145	4 142	10 144	16 868	5 137	11 731	107	42	65	9
2 102	6	2	2 094	1 540	522	420	598	58	25	33	—	—	—	
698	17	22	659	242	101	54	87	279	112	167	—	—	—	
31 480	329	5 731	25 420	18 649	5 522	3 668	9 459	16 531	5 000	11 531	107	42	65	
Dép. de Wołyń														
45 973	248	171	45 554	78 220	39 160	16 203	22 857	5 391	2 185	3 206	553	205	348	1
637	2	—	635	918	483	166	269	2	—	2	69	10	59	
905	35	81	789	1 114	446	251	417	622	219	403	9	3	6	
44 431	211	90	44 130	76 188	38 231	15 786	22 171	4 767	1 966	2 801	475	192	283	
25 385	129	48	25 208	41 298	18 815	9 525	12 958	2 682	1 211	1 471	80	30	50	2
857	3	—	854	1 504	606	441	457	4	—	4	14	5	9	
773	26	25	722	672	321	130	221	520	222	298	4	—	4	
23 755	100	23	23 632	39 122	17 888	8 954	12 280	2 158	989	1 169	62	25	37	
40 949	377	6 007	34 565	35 611	14 767	7 757	13 087	20 412	8 071	12 341	158	43	115	3
946	5	81	860	676	316	147	213	4	—	4	50	6	44	
265	10	20	235	263	96	57	110	106	35	71	1	—	1	
39 738	362	5 906	33 470	34 672	14 355	7 553	12 764	20 302	8 036	12 266	107	37	70	
68 406	751	4 343	63 312	59 420	26 272	12 347	20 801	44 462	15 866	28 596	286	106	180	4
1 560	10	—	1 550	954	533	203	218	6	3	3	103	36	67	
837	26	31	780	760	369	125	266	310	83	227	15	5	10	
66 009	715	4 312	60 982	57 706	25 370	12 019	20 317	44 146	15 780	28 366	168	65	103	
45 816	228	36	45 552	50 462	22 236	13 358	14 868	16 637	7 000	9 637	544	202	342	5
1 611	3	—	1 608	1 558	1 069	312	177	194	119	75	76	18	58	
890	31	—	859	1 197	528	245	424	327	126	201	3	3	—	
43 315	194	36	43 085	47 707	20 639	12 801	14 267	16 116	6 755	9 361	465	181	284	
25 019	350	356	24 313	22 331	9 694	4 262	8 375	15 022	5 838	9 184	25	9	16	6
543	6	—	537	420	139	59	222	50	20	30	16	5	11	
301	5	—	296	181	66	35	80	272	117	155	—	—	—	
24 175	339	356	23 480	21 730	9 489	4 168	8 073	14 700	5 701	8 999	9	4	5	
64 391	536	3 967	59 888	79 132	38 994	14 838	25 300	21 004	8 037	12 967	433	208	225	7
1 324	6	—	1 318	1 751	997	488	266	34	24	10	264	139	125	
1 294	43	44	1 207	1 563	699	344	520	1 010	345	665	5	3	2	
61 773	487	3 923	57 363	75 818	37 298	14 006	24 514	19 960	7 668	12 292	164	66	98	
43 882	255	388	43 239	56 883	27 459	11 262	18 162	8 072	3 244	4 828	587	226	361	8
449	2	15	432	902	531	136	235	1	—	1	200	71	129	
871	26	105	740	653	273	123	257	1 165	346	819	10	6	4	
42 562	227	268	42 067	55 328	26 655	11 003	17 670	6 906	2 898	4 008	377	149	228	
50 449	522	11 404	38 523	38 851	12 759	8 187	17 905	33 890	12 905	20 985	113	41	72	9
1 632	8	147	1 477	1 363	414	481	468	—	—	—	24	10	14	
1 088	39	214	835	578	231	98	249	311	111	200	8	1	7	
47 729	475	11 043	36 211	36 910	12 114	7 608	17 188	33 579	12 794	20 785	81	30	51	

Rejestracja z dn. 30.VI 1934

Tabl. 2. Inwentarz żywy według powiatów (c. d.) —

Powiaty		Konie					Bydło					
		Ogółem	Poniżej 1 roku	Od 1 do 3 lat nieukończonych	Od 3 do 4 lat nieukończonych	4 letnie i starsze	Ogółem	Poniżej 1 roku	Od 1 do 3 lat nieukończonych			
									Razem	Byczki i wolce	Jałowizna	Krowy
10. Włodzimierz	og.	32 561	1 319	1 777	1 942	27 523	47 626	7 260	9 098	676	5 743	2 679
	m.	1 549	30	28	35	1 456	2 079	186	266	12	206	48
	w. g.	1 450	86	128	91	1 145	1 597	251	428	36	303	89
	m. g.	29 562	1 203	1 621	1 816	24 922	43 950	6 823	8 404	628	5 234	2 542
11. Zdołbunów	og.	21 556	845	990	1 532	18 189	28 361	4 419	5 246	446	3 217	1 583
	m.	506	16	11	21	458	781	108	55	7	39	9
	w. g.	812	84	54	74	600	826	167	202	17	146	39
	m. g.	20 238	745	925	1 437	17 131	26 754	4 144	4 989	422	3 032	1 535
										Woj. poznańskie —		
Bydgoszcz (m.-*v.*)		1 482	7	8	21	1 446	1 048	77	120	7	57	56
1. Bydgoszcz	og.	11 038	601	706	708	9 023	30 469	4 976	6 410	899	3 710	1 801
	m.	480	5	5	19	451	959	181	106	8	48	50
	w. g.	3 622	325	364	234	2 699	8 612	1 752	2 448	543	1 505	400
	m. g.	6 936	271	337	455	5 873	20 898	3 043	3 856	348	2 157	1 351
2. Chodzież	og.	7 857	456	524	539	6 338	22 480	3 753	5 376	817	3 069	1 490
	m.	547	14	15	11	507	1 148	154	194	26	116	52
	w. g.	1 770	150	166	122	1 332	4 012	763	1 313	331	684	298
	m. g.	5 540	292	343	406	4 499	17 320	2 836	3 869	460	2 269	1 140
3. Czarnków	og.	6 252	408	392	315	5 137	17 060	2 883	3 162	367	2 122	673
	m.	236	1	5	3	227	449	50	40	8	28	4
	w. g.	1 225	87	127	71	940	2 949	579	766	144	528	94
	m. g.	4 791	320	260	241	3 970	13 662	2 254	2 356	215	1 566	575
Gniezno (m.-*v.*)		292	1	2	2	287	187	26	60	14	16	30
4. Gniezno	og.	12 847	950	979	867	10 051	36 881	6 667	8 823	1 922	4 759	2 142
	m.	349	13	10	5	321	841	152	157	21	112	24
	w. g.	4 052	323	422	187	3 120	8 544	1 638	2 600	818	1 383	399
	m. g.	8 446	614	547	675	6 610	27 496	4 877	6 066	1 083	3 264	1 719
5. Gostyń	og.	9 221	866	1 072	582	6 701	28 966	5 282	6 760	1 649	3 939	1 172
	m.	655	17	26	19	593	1 256	185	169	33	109	27
	w. g.	4 087	354	537	147	3 049	8 813	1 566	3 252	1 227	1 707	318
	m. g.	4 479	495	509	416	3 059	18 897	3 531	3 339	389	2 123	827
Inowrocław (m.-*v.*)		654	22	23	43	566	824	108	197	8	110	79
6. Inowrocław	og.	10 448	824	952	651	8 021	29 919	4 706	8 102	2 366	4 345	1 391
	m.	161	7	11	4	139	286	41	67	11	47	9
	w.g.	5 107	390	509	286	3 922	10 244	1 627	3 668	1 720	1 696	252
	m. g	5 180	427	432	361	3 960	19 389	3 038	4 367	635	2 602	1 130
7. Jarocin	og.	13 332	1 021	1 130	887	10 294	38 714	6 521	10 050	2 390	6 011	1 649
	m.	444	15	18	16	395	748	121	162	28	100	34
	w. g.	6 044	604	734	381	4 325	10 912	1 971	4 096	1 613	2 210	273
	m.g.	6 844	402	378	490	5 574	27 054	4 429	5 792	749	3 701	1 342
8. Kępno	og.	12 575	849	893	966	9 867	35 031	6 009	7 673	1 404	4 687	1582
	m.	440	17	9	30	384	973	130	103	6	71	26
	w. g.	3 107	229	373	224	2 281	6 494	1 202	2 384	805	1 408	171
	m. g.	9 028	603	511	712	7 202	27 564	4 677	5 186	593	3 208	1385
9. Kościan	og.	12 852	926	1 244	695	9 987	40 899	7 216	10 014	2 486	5 985	1 543
	m.	781	12	21	14	734	1 491	237	292	65	193	34
	w. g.	5 247	467	827	331	3 622	9 874	1 590	3 805	1 571	1 882	352
	m. g.	6 824	447	396	350	5 631	29 534	5 389	5 917	850	3 910	1 157
10. Krotoszyn	og.	11 832	852	845	697	9 438	36 671	6 422	8 016	1 542	4 787	1 687
	m.	1 383	41	39	38	1 265	3 132	495	575	76	335	164
	w. g.	3 195	263	477	222	2 233	5 895	1 053	1 969	489	996	484
	m. g.	7 254	548	329	437	5 940	27 644	4 874	5 472	977	3 456	1 039
11. Leszno	og.	8 421	523	530	436	6 932	28 757	5 331	6 600	1 513	4 096	991
	m.	767	20	13	40	694	1 701	243	303	56	243	4
	w. g.	2 516	201	230	136	1 949	6 605	1 290	2 035	648	1 195	192
	m. g.	5 138	302	287	260	4 289	20 451	3 798	4 262	809	2 658	795
12. Międzychód	og.	5 100	351	366	209	4 174	14 252	2 715	3 668	982	1 298	488
	m.	258	9	7	4	238	441	82	93	10	63	20
	w. g.	2 107	167	240	85	1 615	4 179	809	1 421	589	749	83
	m.g.	2 735	175	119	120	2 321	9 632	1 824	2 154	383	1 386	385
13. Mogilno	og.	16 397	1 416	1 575	1 134	12 272	42 655	7 510	11 304	2 943	6 028	2 333
	m.	1 034	54	34	31	915	1 969	318	428	112	231	85
	w. g.	7 039	610	844	493	5 092	14 037	2 585	4 674	1 632	2 400	642
	m. g.	8 324	752	697	610	6 265	26 649	4 607	6 202	1 199	3 397	1 606

Cheptel vif par arrondissements (suite)

Enregistrement du 30.VI 1934

rogate				Trzoda chlewna				Owce			Kozy			Nr. Powiatu
3 letnie i starsze														
Razem	Buhaje	Woły	Krowy	Ogółem	Poniżej 6 miesięcy	Od 6 do 10 miesięcy nieukończonych	10 miesięcy i starsze	Ogółem	Poniżej 1 roku	1 roczne i starsze	Ogółem	Poniżej 1 roku	1 roczne i starsze	
31 268	204	221	30 843	41 672	20 935	8 852	11 885	5 637	2 241	3 396	153	53	100	10
1 627	5	—	1 622	1 946	1 146	462	338	12	—	12	76	12	64	
918	34	39	845	1 058	588	183	287	889	317	572	2	1	1	
28 723	165	182	28 376	38 668	19 201	8 207	11 260	4 736	1 924	2 812	75	40	35	
18 696	123	48	18 525	33 497	14 700	7 409	11 388	4 318	1 589	2 729	240	81	159	11
618	5	—	613	856	327	170	359	—	—	—	45	8	37	
457	14	30	413	621	335	139	147	224	69	155	7	4	3	
17 621	104	18	17 499	32 020	14 038	7 100	10 882	4 094	1 520	2 574	188	69	119	
Dép. de Poznań														
851	4	—	847	1 825	1 025	304	496	21	12	9	1 470	348	1 122	
19 083	233	52	18 798	41 185	24 783	10 031	6 371	7 856	3 273	4 583	2 359	686	1 673	1
672	7	—	665	1 639	1 184	333	122	68	20	48	404	101	303	
4 412	108	52	4 252	9 673	5 969	2 206	1 498	6 016	2 456	3 560	67	37	30	
13 999	118	—	13 881	29 873	17 630	7 492	4 751	1 772	797	975	1 888	548	1 340	
13 351	145	24	13 182	33 266	19 715	9 102	4 449	3 442	1 444	1 998	3 337	1 062	2 275	2
800	10	—	790	2 756	2 089	541	126	20	7	13	1 901	588	1 313	
1 936	68	14	1 854	5 155	2 676	1 659	820	2 302	998	1 304	35	15	20	
10 615	67	10	10 538	25 355	14 950	6 902	3 503	1 120	439	681	1 401	459	942	
11 015	94	24	10 897	27 798	18 212	6 219	3 367	1 989	871	1 118	3 523	1 205	2 318	3
359	4	—	355	1 140	892	91	157	159	75	84	735	191	544	
1 604	38	24	1 542	4 322	2 422	1 152	748	1 265	529	736	79	37	42	
9 052	52	—	9 000	22 336	14 898	4 976	2 462	565	267	298	2 709	977	1 732	
101	—	5	96	748	402	141	205	—	—	—	220	73	147	
21 391	277	497	20 617	56 310	33 950	14 592	7 768	6 708	2 388	4 320	3 512	1 304	2 208	4
532	1	1	530	1 942	1 419	364	159	9	4	5	462	129	333	
4 306	143	470	3 693	9 992	5 554	2 828	1 610	6 144	2 124	4 020	66	34	32	
16 553	133	26	16 394	44 376	26 977	11 400	5 999	555	260	295	2 984	1 141	1 843	
16 924	189	538	16 197	36 550	21 888	7 808	6 854	6 407	2 491	3 916	3 184	1 045	2 139	5
902	8	5	889	2 655	2 056	378	221	20	8	12	1 211	335	876	
3 995	154	521	3 320	8 158	4 266	2 420	1 472	6 204	2 373	3 831	5	3	2	
12 027	27	12	11 988	25 737	15 566	5 010	5 161	183	110	73	1 968	707	1 261	
519	6	4	509	1 090	722	224	144	3	1	2	331	207	124	
17 111	217	956	15 938	34 858	20 903	8 455	5 500	9 571	3 354	6 217	1 760	603	1 157	6
178	2	—	176	627	534	44	49	—	—	—	139	50	89	
4 949	141	951	3 857	9 557	5 506	2 414	1 637	9 457	3 302	6 155	25	11	14	
11 984	74	5	11 905	24 674	14 863	5 997	3 814	114	52	62	1 596	542	1 054	
22 143	276	627	21 240	45 740	26 179	10 933	8 628	9 796	3 752	6 044	5 825	1 755	4 070	7
465	5	—	460	1 274	816	285	173	14	4	10	634	172	462	
4 845	150	602	4 093	10 123	5 519	2 870	1 734	9 674	3 699	5 975	15	3	12	
16 833	121	25	16 687	34 343	19 844	7 778	6 721	108	49	59	5 176	1 580	3 596	
21 349	208	191	20 950	39 834	23 104	8 799	7 931	1 838	706	1 132	6 138	2 027	4 111	8
740	4	1	735	1 216	544	430	242	6	2	4	523	148	375	
2 908	76	187	2 645	4 397	2 315	1 265	817	1 623	634	989	47	15	32	
17 701	128	3	17 570	34 221	20 245	7 104	6 872	209	70	139	5 568	1 864	3 704	
23 669	362	614	22 693	46 185	28 197	9 455	8 533	5 848	2 566	3 282	5 449	2 359	3 090	9
962	18	15	929	2 408	1 501	677	230	11	7	4	1 224	436	788	
4 479	275	590	3 614	7 650	4 451	1 872	1 327	5 471	2 380	3 091	38	9	29	
18 228	69	9	18 150	36 127	22 245	6 906	6 976	366	179	187	4 187	1 914	2 273	
22 233	217	193	21 823	38 688	21 687	8 775	8 226	2 636	1 022	1 614	3 307	966	2 341	10
2 062	9	—	2 053	4 127	2 751	788	588	25	7	18	1 493	369	1 124	
2 873	117	189	2 567	5 809	3 322	1 649	838	2 415	928	1 487	51	19	32	
17 298	91	4	17 203	28 752	15 614	6 338	6 800	196	87	109	1 763	578	1 185	
16 826	194	552	16 080	35 409	21 966	9 026	4 417	1 863	739	1 124	3 582	1 527	2 055	11
1 155	10	8	1 137	2 194	1 504	538	152	36	5	31	709	204	505	
3 280	92	484	2 704	8 416	4 460	2 532	1 424	1 344	478	866	209	89	120	
12 391	92	60	12 239	24 799	16 002	5 956	2 841	483	256	227	2 664	1 234	1 430	
7 869	91	315	7 463	20 943	11 710	6 114	3 119	1 331	550	781	3 207	1 027	2 180	12
266	2	—	264	975	483	410	82	17	11	6	472	85	387	
1 949	56	315	1 578	4 698	2 477	1 565	656	740	257	483	37	12	25	
5 654	33	—	5 621	15 270	8 750	4 139	2 381	574	282	292	2 698	930	1 768	
23 841	371	951	22 519	52 286	33 395	11 693	7 198	12 533	4 762	7 771	5 587	1 969	3 618	13
1 223	18	24	1 181	3 655	2 694	768	193	39	21	18	1 377	436	941	
6 778	232	921	5 625	12 673	7 527	3 236	1 910	11 838	4 391	7 447	106	68	38	
15 840	121	6	15 713	35 958	23 174	7 689	5 095	656	350	306	4 104	1 465	2 639	

Rejestracja z dn. 30.VI 1934

Tabl. 2. Inwentarz żywy według powiatów (c. d.) —

Powiaty		Konie					Bydło					
		Ogółem	Poniżej 1 roku	Od 1 do 3 lat nieukończonych	Od 3 do 4 lat nieukończonych	4 letnie i starsze	Ogółem	Poniżej 1 roku	Od 1 do 3 lat nieukończonych			
									Razem	Byczki i wołce	Jałowizna	Krowy
14. Nowy Tomyśl	og.	11 799	613	795	576	9 815	35 596	5 698	8 225	2 140	4 563	1 522
	m.	730	13	7	17	693	1 319	187	247	64	141	42
	w. g.	3 789	346	545	225	2 673	8 322	1 347	2 872	1 219	1 454	199
	m. g.	7 280	254	243	334	6 449	25 955	4 164	5 106	857	2 968	1 281
15. Oborniki	og.	9 157	587	681	488	7 401	26 929	4 281	6 949	1 540	4 030	1 379
	m.	482	19	17	10	436	803	77	191	12	81	98
	w. g.	3 825	309	454	249	2 813	8 874	1 547	3 131	1 088	1 751	292
	m. g.	4 850	259	210	229	4 152	17 252	2 657	3 627	440	2 198	989
16. Ostrów	og.	10 132	662	630	699	8 141	35 607	5 922	7 369	1 129	4 015	2 225
	m.	897	28	21	45	803	2 145	305	275	35	183	57
	w. g.	2 024	183	219	109	1 513	4 141	977	1 256	387	680	189
	m. g.	7 211	451	390	545	5 825	29 321	4 640	5 838	707	3 152	1 979
Poznań (m.-*v.*)		2 507	17	30	20	2 440	1 200	82	141	10	40	91
17. Poznań	og.	12 818	680	797	551	10 790	33 542	5 018	7 864	1 581	4 450	1 833
	m.	493	18	28	8	439	760	91	182	46	82	54
	w. g.	5 142	347	482	248	4 065	11 105	1 632	3 169	986	1 692	491
	m. g.	7 183	315	287	295	6 286	21 677	3 295	4 513	549	2 676	1 288
18. Rawicz	og.	6 077	447	514	361	4 755	22 395	3 909	4 909	1 404	2 692	813
	m.	625	14	16	26	569	1 495	199	271	86	111	74
	w. g.	1 722	168	189	102	1 263	4 990	995	1 870	819	886	165
	m. g.	3 730	265	309	233	2 923	15 910	2 715	2 768	499	1 695	574
19. Szamotuły	og.	10 485	822	904	582	8 177	27 734	4 988	7 282	2 150	4 078	1 054
	m.	490	9	13	17	451	968	143	214	45	120	49
	w. g.	5 345	553	718	302	3 772	10 256	1 851	3 581	1 451	1 749	381
	m. g.	4 650	260	173	263	3 954	16 510	2 994	3 487	654	2 209	624
20. Szubin	og.	9 540	638	825	664	7 413	26 402	4 345	6 035	1 124	3 634	1 277
	m.	389	13	5	5	366	789	114	111	3	93	15
	w. g.	3 617	329	461	276	2 551	7 689	1 437	2 563	746	1 413	404
	m. g.	5 534	296	359	383	4 496	17 924	2 794	3 361	375	2 128	858
21. Śrem	og.	9 699	771	871	546	7 511	27 131	4 574	7 148	1 501	4 283	1 364
	m.	595	20	14	18	543	1 153	186	152	22	112	18
	w. g.	3 832	328	449	219	2 836	6 915	1 064	2 575	977	1 347	251
	m. g.	5 272	423	408	309	4 132	19 063	3 324	4 421	502	2 824	1 095
22. Środa	og.	10 089	789	822	636	7 842	26 947	4 434	7 322	1 845	4 001	1 476
	m.	608	27	18	22	541	1 070	145	232	59	119	54
	w. g.	4 756	456	533	227	3 540	9 060	1 401	3 081	1 210	1 575	296
	m. g.	4 725	306	271	387	3 761	16 817	2 888	4 009	576	2 307	1 126
23. Wągrowiec	og.	11 465	704	783	620	9 358	30 265	5 301	7 508	1 467	4 425	1 616
	m.	301	9	7	5	280	492	70	72	9	40	23
	w. g.	4 201	281	388	241	3 291	8 005	1 570	2 627	800	1 467	360
	m. g.	6 963	414	388	374	5 787	21 768	3 661	4 809	658	2 918	1 233
24. Wolsztyn	og.	6 865	305	323	312	5 925	23 529	3 738	4 613	900	2 824	889
	m.	212	1	2	4	205	332	40	46	11	31	4
	w. g.	1 227	111	147	56	913	3 350	615	1 101	469	526	106
	m. g.	5 426	193	174	252	4 807	19 847	3 083	3 466	420	2 267	779
25. Września	og.	7 599	523	681	448	5 947	21 592	3 918	5 834	1 486	3 189	1 159
	m.	212	—	3	13	196	241	32	40	6	30	4
	w. g.	3 348	254	396	166	2 532	6 709	1 330	2 148	752	1 253	143
	m. g.	4 039	269	282	269	3 219	14 642	2 556	3 646	728	1 906	1 012
26. Wyrzysk	og.	12 599	768	721	735	10 375	34 903	6 833	8 502	1 748	5 048	1 706
	m.	969	43	16	39	871	1 888	223	304	32	179	93
	w. g.	4 644	358	435	273	3 578	10 630	2 316	3 466	1 008	2 077	381
	m. g.	6 986	367	270	423	5 926	22 385	4 294	4 732	708	2 792	1 232
27. Żnin	og.	8 715	609	670	547	6 889	23 688	4 254	6 122	1 525	3 579	1 018
	m.	319	8	10	10	291	663	84	208	16	72	120
	w. g.	3 261	250	330	205	2 476	7 053	1 186	2 561	997	1 305	259
	m. g.	5 135	351	330	332	4 122	15 972	2 984	3 353	512	2 202	639
										Woj. pomorskie —		
1. Brodnica	og.	10 503	773	668	541	8 521	28 261	5 462	6 740	1 226	3 946	1 568
	m.	514	24	30	11	449	1 311	215	200	23	137	40
	w. g.	2 645	232	274	167	1 972	4 991	948	1 605	352	957	296
	m. g.	7 344	517	364	363	6 100	21 959	4 299	4 935	851	2 852	1 232
2. Chełmno	og.	10 502	552	874	509	8 567	25 964	4 423	5 957	1 150	3 388	1 419
	m.	693	31	94	46	522	1 001	131	199	11	151	37
	w. g.	3 815	257	401	199	2 958	7 975	1 589	2 517	749	1 443	325
	m. g.	5 994	264	379	264	5 087	16 988	2 703	3 241	390	1 794	1 057

Cheptel vif par arrondissements (suite)

Enregistrement de 30.VI 1934

rogate				Trzoda chlewna				Owce			Kozy			Nr. powiatu
3 letnie i starsze														
Razem	Buhaje	Woły	Krowy	Ogółem	Poniżej 6 miesięcy	Od 6 do 10 miesięcy nieukończonych	10 miesięcy i starsze	Ogółem	Poniżej 1 roku	1 roczne i starsze	Ogółem	Poniżej 1 roku	1 roczne i starsze	
21 673	187	883	20 603	54 133	29 860	15 890	8 383	4 530	1 981	2 549	8 246	3 139	5 107	14
885	10	—	875	3 187	2 067	812	308	47	26	21	1 507	390	1 117	
4 103	82	846	3 175	7 466	3 593	2 362	1 511	3 663	1 608	2 055	38	11	27	
16 685	95	37	16 553	43 480	24 200	12 716	6 564	820	347	473	6 701	2 738	3 963	
15 699	211	201	15 287	44 177	26 742	11 359	6 076	7 550	2 615	4 935	2 928	1 166	1 762	15
535	5	2	528	1 917	1 239	467	211	7	6	1	497	248	249	
4 196	124	198	3 874	10 371	5 742	2 772	1 857	7 172	2 463	4 709	77	33	44	
10 968	82	1	10 885	31 889	19 761	8 120	4 008	371	146	225	2 354	885	1 469	
22 316	106	157	22 053	36 008	23 563	6 450	5 995	1 707	750	957	4 649	1 642	3 007	16
1 565	2	—	1 563	2 499	1 667	497	335	55	39	16	1 286	375	911	
1 908	28	145	1 735	4 134	2 352	996	786	1 505	640	865	132	56	76	
18 843	76	12	18 755	29 375	19 544	4 957	4 874	147	71	76	3 231	1 211	2 020	
977	5	—	972	1 378	798	374	206	4	1	3	975	215	760	
20 660	258	446	19 956	44 414	24 464	12 793	7 157	2 673	1 090	1 583	5 690	2 156	3 534	17
487	4	14	469	1 391	984	259	148	5	2	3	527	163	364	
6 304	181	431	5 692	9 651	4 816	3 009	1 826	2 452	990	1 462	24	5	19	
13 869	73	1	13 795	33 372	18 664	9 525	5 183	216	98	118	5 139	1 988	3 151	
13 577	121	486	12 970	25 118	16 750	5 066	3 302	593	277	316	2 866	859	2 007	18
1 025	15	29	981	2 396	1 844	426	126	21	13	8	850	220	630	
2 125	52	419	1 654	3 760	1 893	1 287	580	415	175	240	8	1	7	
10 427	54	38	10 335	18 962	13 013	3 353	2 596	157	89	68	2 008	638	1 370	
15 464	186	483	14 795	40 649	24 260	9 887	6 502	7 134	2 960	4 174	5 076	1 840	3 236	19
611	5	7	599	2 625	1 923	464	238	51	32	19	1 545	442	1 103	
4 824	131	473	4 220	12 211	7 166	2 980	2 065	6 769	2 785	3 984	257	100	157	
10 029	50	3	9 976	25 813	15 171	6 443	4 199	314	143	171	3 274	1 298	1 976	
16 022	171	217	15 634	36 181	22 347	8 671	5 163	5 675	2 331	3 344	1 729	579	1 150	20
564	5	—	559	1 425	952	279	194	7	3	4	515	133	382	
3 689	107	216	3 366	8 345	4 173	2 562	1 610	5 234	2 126	3 108	44	27	17	
11 769	59	1	11 709	26 411	17 222	5 830	3 359	434	202	232	1 170	419	751	
15 409	121	436	14 852	31 779	17 723	8 123	5 933	3 352	1 366	1 986	2 858	1 232	1 626	21
815	5	20	790	1 538	1 023	237	278	1 012	438	574	295	101	194	
3 276	70	414	2 792	6 241	3 182	1 925	1 134	2 180	845	1 335	19	11	8	
11 318	46	2	11 270	24 000	13 518	5 961	4 521	160	83	77	2 544	1 120	1 424	
15 191	141	438	14 612	35 829	20 758	9 002	6 069	3 972	1 166	2 806	2 406	982	1 424	22
693	7	7	679	2 140	1 544	378	218	8	8	—	366	146	220	
4 578	102	431	4 045	9 210	5 277	2 219	1 714	3 918	1 130	2 788	50	13	37	
9 920	32	—	9 888	24 479	13 937	6 405	4 137	46	28	18	1 990	823	1 167	
17 456	197	214	17 045	50 411	30 252	12 973	7 186	5 279	2 177	3 102	3 122	1 140	1 982	23
350	4	—	346	1 762	1 185	394	183	19	8	11	851	275	576	
3 808	119	207	3 482	10 838	6 402	2 863	1 573	4 578	1 872	2 706	55	28	27	
13 298	74	7	13 217	37 811	22 665	9 716	5 430	682	297	385	2 216	837	1 379	
15 178	130	389	14 659	31 220	17 576	9 455	4 189	1 527	602	925	5 082	2 009	3 073	24
246	1	3	242	622	463	110	49	3	—	3	383	134	249	
1 634	41	382	1 211	3 422	1 701	1 145	576	1 199	481	718	1	—	1	
13 298	88	4	13 206	27 176	15 412	8 200	3 564	325	121	204	4 698	1 875	2 823	
11 840	149	202	11 489	29 333	17 993	6 948	4 392	1 702	646	1 056	2 198	772	1 426	25
169	5	—	164	596	303	238	55	6	3	3	335	112	223	
3 231	89	197	2 945	8 381	4 632	2 300	1 449	1 596	595	1 001	5	2	3	
8 440	55	5	8 380	20 356	13 058	4 410	2 888	100	48	52	1 858	658	1 200	
19 568	234	306	19 028	45 023	26 497	11 527	6 999	17 388	6 794	10 594	2 350	730	1 620	26
1 361	16	—	1 345	3 247	1 737	792	718	845	356	489	792	241	551	
4 848	146	300	4 402	9 564	5 253	2 604	1 707	11 527	4 350	7 177	69	34	35	
13 359	72	6	13 281	32 212	19 507	8 131	4 574	5 016	2 088	2 928	1 489	455	1 034	
13 312	144	205	12 963	36 755	22 297	8 981	5 477	3 769	1 648	2 121	2 260	918	1 342	27
371	9	—	362	1 445	1 125	213	107	48	15	33	217	66	151	
3 306	66	199	3 041	9 259	4 798	2 834	1 627	2 814	1 191	1 623	287	110	177	
9 635	69	6	9 560	26 051	16 374	5 934	3 743	907	442	465	1 756	742	1 014	
Dép. de Pomorze														
16 059	196	29	15 834	34 890	22 629	7 425	4 836	7 839	3 125	4 714	1 104	503	601	1
896	7	—	889	1 568	1 224	155	189	97	70	27	68	33	35	
2 438	59	26	2 353	4 496	2 501	1 066	929	6 380	2 332	4 048	31	14	17	
12 725	130	3	12 592	28 826	18 904	6 204	3 718	1 362	723	639	1 005	456	549	
15 584	227	345	15 012	34 520	20 263	8 725	5 532	17 635	6 995	10 640	1 330	420	910	2
671	18	—	653	1 519	774	455	290	475	191	284	148	23	125	
3 869	116	345	3 408	7 610	4 078	2 102	1 430	16 898	6 684	10 214	32	21	11	
11 044	93	—	10 951	25 391	15 411	6 168	3 812	262	120	142	1 150	376	774	

Tabl. 2. Inwentarz żywy według powiatów (c. d.) —

Rejestracja z dn. 30.VI 1934

Powiaty		Konie					Bydło					
		Ogółem	Poniżej 1 roku	Od 1 do 3 lat nieukończonych	Od 3 do 4 lat nieukończonych	4 letnie i starsze	Ogółem	Poniżej 1 roku	Od 1 do 3 lat nieukończonych			
									Razem	Byczki i wolce	Jałowizna	Krowy
3. Chojnice	og.	8 379	256	342	451	7 330	25 364	4 359	5 436	666	3 269	1501
	m.	612	7	23	15	567	1 332	198	173	15	146	12
	w. g.	2 334	150	156	160	1 868	6 672	1 299	1 925	341	1 150	434
	m. g.	5 433	99	163	276	4 895	17 360	2 862	3 338	310	1 973	1 055
4. Działdowo	og.	7 532	375	461	541	6 155	21 035	4 148	4 927	1 031	2 791	1 105
	m.	353	9	13	14	317	759	150	127	28	76	23
	w. g.	2 320	172	221	149	1 778	5 394	1 163	1 672	470	931	271
	m. g.	4 859	194	227	378	4 060	14 882	2 835	3 128	533	1 784	811
Grudziądz (m.-*v.*)		359	1	1	15	342	256	29	35	—	9	26
5. Grudziądz	og.	10 953	696	739	629	8 889	25 684	4 477	5 767	947	3 738	1 082
	m.	585	31	44	33	477	1 366	272	295	48	192	55
	w. g.	4 112	300	361	200	3 251	8 078	1 488	2 411	438	1 614	359
	m. g.	6 256	365	334	396	5 161	16 240	2 717	3 061	461	1 932	668
6. Kartuzy	og.	9 605	278	350	548	8 429	25 474	4 100	4 577	445	2 723	1 409
	m.	88	3	1	—	84	134	4	—	—	—	—
	w. g.	1 566	72	87	93	1 314	4 079	745	1 132	171	792	169
	m. g.	7 951	203	262	455	7 031	21 261	3 351	3 445	274	1 931	1 240
7. Kościerzyna	og.	7 698	333	340	447	6 578	21 753	3 933	4 565	519	2 668	1 378
	m.	541	25	9	29	478	1 270	201	433	18	167	248
	w. g.	1 951	134	153	126	1 538	4 625	967	1 290	220	853	217
	m. g.	5 206	174	178	292	4 562	15 858	2 765	2 842	281	1 648	913
8. Lubawa	og.	11 015	663	635	724	8 993	29 598	5 970	6 578	1 311	3 737	1 530
	m	460	18	19	9	414	953	146	120	22	77	21
	w. g.	2 533	204	244	162	1 923	5 664	1 209	1 724	408	1 017	299
	m. g.	8 022	441	372	553	6 656	22 981	4 615	4 734	881	2 643	1 210
Gdynia (m.-*v.*)		694	4	3	9	678	367	39	51	8	30	13
9. Morski	og.	9 319	328	391	370	8 230	25 666	3 909	4 821	504	2 975	1 342
	m.	319	12	5	8	294	467	51	215	38	49	128
	w. g.	2 170	139	167	94	1 770	5 587	1 064	1 507	220	1 073	214
	m. g.	6 830	177	219	268	6 166	19 612	2 794	3 099	246	1 853	1 000
10. Sępolno	og.	6 367	360	386	373	5 248	20 123	3 696	4 929	735	3 156	1 038
	m.	778	26	26	17	709	2 220	299	590	58	427	105
	w. g.	1 926	156	198	128	1 444	5 534	1 187	1 678	346	1 051	281
	m. g.	3 663	178	162	228	3 095	12 369	2 210	2 661	331	1 678	652
11. Starogard	og.	8 163	313	421	417	7 012	20 139	3 349	4 269	554	2 526	1 189
	m.	518	25	29	40	424	831	98	235	17	96	122
	w. g.	2 077	110	180	90	1 697	4 497	943	1 250	250	802	198
	m. g.	5 568	178	212	287	4 891	14 811	2 308	2 784	287	1 628	869
12. Świecie	og.	14 515	682	673	724	12 436	35 484	5 926	7 084	1 023	4 193	1 868
	m.	362	17	18	10	317	658	121	109	8	41	60
	w. g.	3 752	291	310	229	2 922	8 076	1 614	2 492	642	1 522	328
	m. g.	10 401	374	345	485	9 197	26 750	4 191	4 483	373	2 630	1 480
13. Tczew	og.	9 455	546	677	530	7 702	19 784	3 578	4 802	757	3 207	838
	m.	584	29	93	38	424	910	126	181	11	148	22
	w. g.	5 257	340	457	324	4 136	10 558	2 027	3 126	556	2 199	371
	m. g.	3 614	177	127	168	3 142	8 316	1 425	1 495	190	860	445
Toruń (m.-*v.*)		522	2	1	1	518	269	10	33	—	11	22
14. Toruń	og	9 952	659	796	544	7 953	25 057	3 978	5 086	951	3 046	1 089
	m.	409	9	9	13	378	824	123	143	41	88	14
	w. g.	3 669	348	476	200	2 645	7 389	1 410	2 151	574	1 269	308
	m. g.	5 874	302	311	331	4 930	16 844	2 445	2 792	336	1 689	767
15. Tuchola	og.	6 201	291	303	328	5 279	17 608	3 052	3 375	480	2 110	785
	m.	241	14	4	11	212	535	83	82	10	69	3
	w. g.	1 649	128	163	98	1 260	4 122	808	1 161	222	745	194
	m. g.	4 311	149	136	219	3 807	12 951	2 161	2 132	248	1 296	588
16. Wąbrzeźno	og.	10 332	728	616	563	8 425	27 835	5 069	6 493	1 070	3 741	1 682
	m.	635	25	20	25	565	1 404	198	237	27	130	80
	w. g.	2 449	201	235	139	1 874	5 041	984	1 575	289	908	378
	m. g.	7 248	502	361	399	5 986	21 390	3 887	4 681	754	2 703	1 224
												Woj. śląskie —
Bielsko (m.-*v.*)		187	—	—	—	187	71	2	5	—	5	—
1. Bielsko	og.	2 606	69	78	107	2 352	14 957	2 049	3 050	368	1 519	1 163
	m.	69	1	2	—	66	376	60	51	6	44	1
	w. g.	198	13	23	12	150	735	101	261	20	149	92
	m. g.	2 339	55	53	95	2 136	13 846	1 888	2 738	342	1 326	1 070

Cheptel vif par arrondissements (suite)

Enregistrement du 30.VI 1934

rogate				Trzoda chlewna				Owce			Kozy			Nr. powiatu
3 letnie i starsze														
Razem	Buhaje	Woły	Krowy	Ogółem	Poniżej 6 miesięcy	Od 6 do 10 miesięcy nieukończonych	10 miesięcy i starsze	Ogółem	Poniżej 1 roku	1 roczne i starsze	Ogółem	Poniżej 1 roku	1 roczne i starsze	
15 569	186	49	15 334	29 374	18 355	6 796	4 223	11 702	4 444	7 258	1 915	440	1 475	3
961	15	—	946	1 319	950	210	159	25	9	16	240	16	224	
3 448	93	43	3 312	6 343	3 754	1 491	1 098	7 107	2 553	4 554	30	16	14	
11 160	78	6	11 076	21 712	13 651	5 095	2 966	4 570	1 882	2 688	1 645	408	1 237	
11 960	108	16	11 836	21 506	12 813	5 069	3 624	4 390	1 700	2 690	688	272	416	4
482	—	—	482	985	573	258	154	36	15	21	196	43	153	
2 559	60	16	2 483	4 243	2 364	1 096	783	2 970	1 018	1 952	18	9	9	
8 919	48	—	8 871	16 278	9 876	3 715	2 687	1 384	667	717	474	220	254	
192	1	—	191	209	52	25	132	—	—	—	113	60	53	
15 440	194	53	15 193	30 052	17 559	7 108	5 385	11 037	4 168	6 869	867	250	617	5
799	5	—	794	1 626	980	402	244	56	45	11	39	12	27	
4 179	95	52	4 032	7 148	3 938	1 654	1 556	10 533	3 908	6 625	25	8	17	
10 462	94	1	10 367	21 278	12 641	5 052	3 585	448	215	233	803	230	573	
16 797	102	27	16 668	36 375	23 675	8 091	4 609	8 618	3 871	4 747	1 040	332	708	6
130	—	—	130	143	123	11	9	4	2	2	103	17	86	
2 202	52	24	2 126	3 618	2 073	963	582	2 147	908	1 239	7	4	3	
14 465	50	3	14 412	32 614	21 479	7 117	4 018	6 467	2 961	3 506	930	311	619	
13 255	104	1	13 150	29 321	19 254	6 582	3 485	9 806	4 049	5 757	1 348	422	926	7
636	8	—	628	1 891	1 324	427	140	187	105	82	333	41	292	
2 368	60	—	2 308	5 438	3 050	1 448	940	6 170	2 330	3 840	9	3	6	
10 251	36	1	10 214	21 992	14 880	4 707	2 405	3 449	1 614	1 835	1 006	378	628	
17 050	146	121	16 783	32 091	20 490	6 492	5 109	4 675	2 086	2 589	1 734	807	927	8
687	8	2	677	1 317	907	272	138	33	9	24	149	31	118	
2 731	74	117	2 540	4 729	2 994	891	844	3 118	1 310	1 808	16	10	6	
13 632	64	2	13 566	26 045	16 589	5 329	4 127	1 524	767	757	1 569	766	803	
277	—	—	277	179	125	36	18	73	22	51	2	1	1	
16 936	177	18	16 741	33 723	21 931	7 915	3 877	10 886	4 631	6 255	904	272	632	9
201	3	—	198	942	675	237	30	28	5	23	154	28	126	
3 016	85	18	2 913	4 626	2 621	1 121	884	3 496	1 362	2 134	16	2	14	
13 719	89	—	13 630	28 155	18 635	6 557	2 963	7 362	3 264	4 098	734	242	492	
11 498	127	68	11 303	27 593	18 550	5 569	3 474	13 561	5 200	8 361	1 344	383	961	10
1 331	11	—	1 320	3 273	2 267	699	307	1 219	465	754	370	84	286	
2 669	52	68	2 549	5 941	3 611	1 467	863	6 574	2 478	4 096	8	5	3	
7 498	64	—	7 434	18 379	12 672	3 403	2 304	5 768	2 257	3 511	966	294	672	
12 521	144	30	12 347	28 147	17 893	6 333	3 921	6 409	2 310	4 099	2 540	555	1 985	11
498	16	—	482	1 536	890	350	296	576	239	337	222	31	191	
2 304	77	30	2 197	5 494	3 191	1 327	976	5 290	1 837	3 453	15	8	7	
9 719	51	—	9 668	21 117	13 812	4 656	2 649	543	234	309	2 303	516	1 787	
22 474	324	305	21 845	61 109	36 780	15 335	8 994	7 911	2 767	5 144	3 577	886	2 691	12
428	—	—	428	952	578	215	159	8	3	5	82	26	56	
3 970	164	101	3 705	11 165	6 091	2 989	2 085	6 794	2 324	4 470	52	17	35	
18 076	160	204	17 712	48 992	30 111	12 131	6 750	1 109	440	669	3 443	843	2 600	
11 404	225	26	11 153	23 379	12 550	5 875	4 954	8 394	3 129	5 265	1 917	413	1 504	13
603	18	—	585	1 226	642	319	265	474	191	283	148	23	125	
5 405	147	26	5 232	9 744	5 533	2 121	2 090	7 618	2 825	4 793	20	9	11	
5 396	60	—	5 336	12 409	6 375	3 435	2 599	302	113	189	1 749	381	1 368	
226	—	—	226	462	318	78	66	7	1	6	152	45	107	
15 993	237	385	15 371	27 936	16 551	6 448	4 937	11 241	3 933	7 308	1 251	414	837	14
558	5	—	553	1 216	839	221	156	7	3	4	171	60	111	
3 828	124	383	3 321	5 824	3 069	1 488	1 267	11 148	3 892	7 256	40	19	21	
11 607	108	2	11 497	20 896	12 643	4 739	3 514	86	38	48	1 040	335	705	
11 181	104	32	11 045	25 293	16 025	5 954	3 314	5 189	1 800	3 389	2 209	526	1 683	
370	1	—	369	685	387	217	81	29	4	25	84	9	75	15
2 153	57	32	2 064	4 432	2 645	1 024	763	3 414	1 171	2 243	49	23	26	
8 658	46	—	8 612	20 176	12 993	4 713	2 470	1 746	625	1 121	2 076	494	1 582	
16 273	242	20	16 011	33 110	21 353	7 180	4 577	3 953	1 730	2 223	853	335	518	16
969	2	—	967	1 875	1 349	336	190	58	21	37	153	73	80	
2 482	117	20	2 345	4 397	2 497	1 079	821	3 331	1 406	1 925	27	9	18	
12 822	123	—	12 699	26 838	17 507	5 765	3 566	564	303	261	673	253	420	
Dép. de Śląsk														
64	—	—	64	17	10	4	3	—	—	—	4	1	3	
9 858	69	23	9 766	10 595	5 273	2 553	2 769	230	186	44	1 254	381	873	1
265	—	—	265	405	256	69	80	9	4	5	98	27	71	
373	19	15	339	185	90	35	60	27	24	3	5	2	3	
9 220	50	8	9 162	10 005	4 927	2 449	2 629	194	158	36	1 151	352	799	

Tabl. 2. Inwentarz żywy według powiatów (c. d.) —

Rejestracja z dn. 30.VI 1934

Powiaty		Konie					Bydło					
		Ogółem	Poniżej 1 roku	Od 1 do 3 lat nieukończonych	Od 3 do 4 lat nieukończonych	4 letnie i starsze	Ogółem	Poniżej 1 roku	Od 1 do 3 lat nieukończonych			
									Razem	Byczki i wołce	Jałowizna	Krowy
2. Cieszyn	og.	3 512	78	126	121	3 187	23 434	2 946	4 736	442	2 563	1 731
	m.	251	4	1	2	244	1 004	126	122	24	67	31
	w. g.	414	26	72	36	280	1 222	196	315	29	218	68
	m. g.	2 847	48	53	83	2 663	21 208	2 624	4 299	389	2 278	1 632
Katowice (m.-*v.*) . .		932	—	2	7	923	329	30	62	2	2	58
3. Katowice . . .	og.	2 089	5	5	52	2 027	1 700	178	285	8	103	174
	m.	541	4	—	20	517	267	45	60	—	21	39
	w. g.	125	—	—	1	124	152	33	27	1	26	—
	m. g.	1 423	1	5	31	1 386	1 281	100	198	7	56	135
Chorzów (m.-*v.*) . . .		757	2	2	9	744	87	32	10	—	8	2
4. Lubliniec . . .	og.	3 781	150	202	172	3 257	14 164	2 592	2 432	365	1 527	540
	m.	423	23	35	26	339	1 139	221	216	22	143	51
	w. g.	706	64	91	45	506	2 085	338	612	118	433	61
	m. g.	2 652	63	76	101	2 412	10 940	2 033	1 604	225	951	428
5. Pszczyna	op.	7 843	275	369	359	6 840	35 348	5 302	6 121	597	3 664	1 860
	m.	519	7	8	13	491	1 636	206	134	10	95	29
	w. g.	1 078	70	151	73	784	3 995	600	1 277	98	942	237
	m. g.	6 246	198	210	273	5 565	29 717	4 496	4 710	489	2 627	1 594
6. Rybnik	og.	7 699	246	256	415	6 782	30 349	5 005	5 259	524	2 993	1 742
	m.	613	7	16	20	570	1 162	169	185	19	93	73
	w. g.	1 328	96	103	66	1 063	4 396	703	1 286	122	946	218
	m. g.	5 758	143	137	329	5 149	24 791	4 133	3 788	383	1 954	1 451
7. Świętłochowice .	og.	1 527	5	10	30	1 482	920	41	61	14	10	37
	m.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	w. g.	114	—	3	4	107	255	11	6	4	2	—
	m. g.	1 413	5	7	26	1 375	665	30	55	10	8	37
8. Tarnowskie Góry	og.	1 154	14	30	40	1 070	3 459	461	502	106	254	142
	m.	190	1	2	5	182	273	27	21	3	9	9
	w. g.	192	9	16	7	160	683	91	175	71	94	10
	m. g.	772	4	12	28	728	2 503	343	306	32	151	123
										Woj. krakowskie —		
1. Biała	og.	4 559	74	101	214	4 170	26 940	3 257	5 500	357	2 731	2 412
	m.	670	1	6	8	655	2 459	237	472	27	165	280
	w. g.	454	17	28	17	392	1 366	172	363	25	231	107
	m. g.	3 435	56	67	189	3 123	23 115	2 848	4 665	305	2 335	2 025
2. Bochnia	og.	8 338	373	848	677	6 440	38 146	5 205	6 956	641	3 552	2 763
	m.	311	8	—	9	294	812	86	86	9	56	21
	w. g.	349	9	23	16	301	919	148	261	16	171	74
	m. g.	7 678	356	825	652	5 845	36 415	4 971	6 609	616	3 325	2 668
3. Brzesko	og.	8 167	315	438	604	6 810	39 081	5 570	6 646	718	3 562	2 366
	m.	46	2	2	1	41	57	2	9	—	4	5
	w. g.	685	54	72	71	488	1 155	180	361	64	209	88
	m. g.	7 436	259	364	532	6 281	37 869	5 388	6 276	654	3 349	2 273
4. Chrzanów . . .	og.	4 688	33	58	154	4 443	19 121	2 563	3 229	255	1 768	1 206
	m.	788	5	5	16	762	1 424	126	104	11	65	28
	w. g.	197	6	16	10	165	535	71	133	12	81	40
	m. g.	3 703	22	37	128	3 516	17 162	2 366	2 992	232	1 622	1 138
5. Dąbrowa . . .	og.	9 060	374	358	690	7 638	32 534	6 129	6 428	1 292	3 297	1 839
	m.	392	8	7	10	367	1 666	182	275	39	169	67
	w. g.	522	28	46	35	413	1 095	142	341	50	210	81
	m. g.	8 146	338	305	645	6 858	29 773	5 805	5 812	1 203	2 918	1 691
6. Gorlice	og.	8 680	276	364	571	7 469	47 852	5 971	11 591	1 757	6 157	3 677
	m.	270	22	7	24	217	1 384	141	217	12	143	62
	w. g.	476	43	32	39	362	1 100	191	334	62	218	54
	m. g.	7 934	211	325	508	6 890	45 368	5 639	11 040	1 683	5 796	3 561
7. Jasło	og.	11 338	510	640	988	9 200	47 744	7 644	9 793	1 415	5 678	2 700
	m.	83	1	—	2	80	182	13	24	1	5	18
	w. g.	574	32	66	38	438	1 076	127	295	56	187	52
	m. g.	10 681	477	574	948	8 682	46 486	7 504	9 474	1 358	5 486	2 630
Kraków (m.-*v.*) . . .		1823	9	7	29	1 778	1 318	181	407	52	101	254
8. Kraków	og.	11 438	279	324	648	10 187	41 231	4 467	6 720	503	3 375	2 842
	m.	182	1	—	6	175	452	38	84	4	45	35
	w. g.	1 317	47	70	69	1 131	3 281	418	744	70	511	163
	m. g.	9 939	231	254	573	8 881	37 498	4 011	5 892	429	2 819	2 644

Cheptel vif par arrondissements (suite)

Enregistrement du 30.VI 1934

rogate				Trzoda chlewna				Owce			Kozy			Nr. powiatu
3 letnie i starsze														
Razem	Buhaje	Woły	Krowy	Ogółem	Poniżej 6 miesięcy	Od 6 do 10 miesięcy nieukończonych	10 miesięcy i starsze	Ogółem	Poniżej 1 roku	1 roczne i starsze	Ogółem	Poniżej 1 roku	1 roczne i starsze	
15 752	168	25	15 559	18 760	9 301	5 664	3 795	2 896	1 101	1 795	2 236	568	1 668	2
756	1	—	755	973	587	256	130	14	12	2	232	46	186	
711	29	16	666	267	116	81	70	131	55	76	5	1	4	
14 285	138	9	14 138	17 520	8 598	5 327	3 595	2 751	1 034	1 717	1 999	521	1 478	
237	3	2	232	1 377	1 143	170	64	9	2	7	2 271	525	1 746	
1 237	15	8	1 214	4 926	3 288	1 213	425	23	8	15	8 573	1 722	6 851	3
162	3	8	151	608	381	194	33	3	—	3	1 269	287	982	
92	2	—	90	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
983	10	—	973	4 318	2 907	1 019	392	20	8	12	7 304	1 435	5 869	
45	5	7	33	634	280	227	127	—	—	—	1 012	287	725	
9 140	74	91	8 975	9 170	5 156	1 876	2 138	138	28	110	1 542	377	1 165	4
702	4	27	671	471	410	15	46	2	—	2	74	27	47	
1 135	34	64	1 037	457	181	122	154	130	25	105	5	3	2	
7 303	36	—	7 267	8 242	4 565	1 739	1 938	6	3	3	1 463	347	1 116	
23 925	193	133	23 599	22 127	12 898	3 754	5 475	146	47	99	8 960	2 026	6 934	5
1 296	9	2	1 285	815	587	110	118	3	1	2	1 024	151	873	
2 118	56	126	1 936	1 107	613	213	281	89	24	65	28	15	13	
20 511	128	5	20 378	20 205	11 698	3 431	5 076	54	22	32	7 908	1 860	6 048	
20 085	197	38	19 850	29 715	19 127	5 400	5 188	156	70	86	17 127	3 819	13 308	6
808	10	—	798	1 232	818	305	109	10	6	4	654	135	519	
2 407	78	31	2 298	1 034	547	232	255	93	41	52	9	—	9	
16 870	109	7	16 754	27 449	17 762	4 863	4 824	53	23	30	16 464	3 684	12 780	
818	8	1	809	4 881	3 483	858	540	16	2	14	6 588	1 355	5 233	7
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
238	5	1	232	23	9	5	9	—	—	—	—	—	—	
580	3	—	577	4 858	3 474	853	531	16	2	14	6 588	1 355	5 233	
2 496	33	7	2 456	3 907	2 425	1 083	399	12	7	5	3 648	952	2 696	8
225	2	—	223	300	265	16	19	3	3	—	524	109	415	
417	14	7	396	10	6	4	—	2	—	2	—	—	—	
1 854	17	—	1 837	3 597	2 154	1 063	380	7	4	3	3 124	843	2 281	
Dép. de Kraków														
18 183	134	4	18 045	17 818	9 268	3 872	4 678	504	188	316	2 140	503	1 637	1
1 750	5	—	1 745	1 109	662	212	235	10	10	—	147	69	78	
831	27	4	800	404	166	86	152	58	51	7	5	1	4	
15 602	102	—	15 500	16 305	8 440	3 574	4 291	436	127	309	1 988	433	1 555	
25 985	157	36	25 792	19 004	9 883	4 685	4 436	426	357	69	785	373	412	2
640	3	—	637	139	95	24	20	—	—	—	17	1	16	
510	17	6	487	505	260	123	122	55	28	27	7	—	7	
24 835	137	30	24 668	18 360	9 528	4 538	4 294	371	329	42	761	372	389	
26 865	161	98	26 606	18 144	10 741	4 858	2 545	314	231	83	958	399	559	3
46	—	—	46	14	1	7	6	—	—	—	12	4	8	
614	16	25	573	423	234	87	102	60	26	34	3	1	2	
26 205	145	73	25 987	17 707	10 506	4 764	2 437	254	205	49	943	394	549	
13 329	71	2	13 256	7 258	4 732	1 756	770	153	100	53	4 728	1 117	3 611	4
1 194	2	—	1 192	610	301	229	80	4	3	1	1 186	92	1 094	
331	6	2	323	123	68	44	11	21	5	16	—	—	—	
11 804	63	—	11 741	6 525	4 363	1 483	679	128	92	36	3 542	1 025	2 517	
19 977	198	63	19 716	18 614	11 367	4 361	2 886	92	39	53	374	148	226	5
1 209	6	—	1 203	630	230	250	150	—	—	—	22	14	8	
612	24	61	527	402	226	104	72	73	28	45	—	—	—	
18 156	168	2	17 986	17 582	10 911	4 007	2 664	19	11	8	352	134	218	
30 290	175	783	29 332	13 387	9 114	2 405	1 868	3 654	1 740	1 914	2 044	816	1 228	6
1 026	6	10	1 010	401	220	76	105	35	25	10	72	16	56	
575	15	28	532	327	117	126	84	162	46	116	3	1	2	
28 689	154	745	27 790	12 659	8 777	2 203	1 679	3 457	1 669	1 788	1 969	799	1 170	
30 307	176	317	29 814	21 002	12 237	4 814	3 951	2 618	1 271	1 347	2 418	1 119	1 299	7
145	—	1	144	124	95	24	5	—	—	—	24	4	20	
654	19	14	621	350	164	74	112	124	37	87	2	2	—	
29 508	157	302	29 049	20 528	11 978	4 716	3 834	2 494	1 234	1 260	2 392	1 113	1 279	
730	14	2	714	791	509	146	136	22	7	15	537	162	375	
30 044	200	23	29 821	17 295	9 101	4 013	4 181	527	302	225	2 125	708	1 417	8
330	—	1	329	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
2 119	62	19	2 038	1 178	622	275	281	193	81	112	24	5	19	
27 595	138	3	27 454	16 117	8 479	3 738	3 900	334	221	113	2 101	703	1 398	

Tabl. 2. Inwentarz żywy według powiatów (c. d.) —

Rejestracja z dn. 30.VI 1934

Powiaty		Konie					Bydło					
		Ogółem	Poniżej 1 roku	Od 1 do 3 lat nieukończonych	Od 3 do 4 lat nieukończonych	4 letnie i starsze	Ogółem	Poniżej 1 roku	Od 1 do 3 lat nieukończonych			
									Razem	Byczki i wolce	Jałowizna	Krowy
9. Limanowa	og.	4 840	124	156	256	4 304	43 086	6 871	10 580	2 363	4 793	3 424
	m.	46	4	1	—	41	200	29	19	8	9	2
	w. g.	173	8	12	5	148	656	132	224	50	97	77
	m. g.	4 621	112	143	251	4 115	42 230	6 710	10 337	2 305	4 687	3 345
10. Mielec	og.	10 020	509	427	966	8 118	35 831	7 491	7 501	1 507	3 784	2 210
	m.	188	5	7	5	171	644	72	74	12	33	29
	w. g.	543	29	18	28	468	1 042	173	354	47	187	120
	m. g.	9 289	475	402	933	7 479	34 145	7 246	7 073	1 448	3 564	2 061
11. Myślenice	og.	7 455	130	233	557	6 535	44 472	7 038	8 539	935	4 172	3 432
	m.	460	3	9	27	421	2 449	260	262	32	168	62
	w. g.	265	9	9	7	240	767	132	180	26	92	62
	m. g.	6 730	118	215	523	5 874	41 256	6 646	8 097	877	3 912	3 308
12. Nowy Sącz	og.	10 409	324	403	740	8 942	65 164	10 193	14 290	2 781	6 997	4 512
	m.	734	3	3	20	708	3 007	165	274	32	123	119
	w. g.	467	38	28	27	374	1 197	208	333	88	155	90
	m. g.	9 208	283	372	693	7 860	60 960	9 820	13 683	2 661	6 719	4 303
13. Nowy Targ	og.	12 634	187	557	1 404	10 486	63 520	9 963	14 736	1 878	7 507	5 351
	m.	947	—	—	7	940	3 572	304	400	27	285	88
	w. g.	115	2	7	1	105	332	40	101	30	40	31
	m. g.	11 572	185	550	1 396	9 441	59 616	9 619	14 235	1 821	7 182	5 232
14. Ropczyce	og.	13 882	750	815	1 194	11 123	49 798	9 164	9 980	1 610	4 874	3 496
	m.	713	16	21	45	631	2 599	286	269	38	127	104
	w. g.	888	71	70	64	683	1 662	246	472	51	295	126
	m. g.	12 281	663	724	1 085	9 809	45 537	8 632	9 239	1 521	4 452	3 266
15. Tarnów	og.	10 343	438	464	875	8 566	40 245	5 721	8 194	881	4 074	3 239
	m.	484	7	15	27	435	1 202	61	185	13	80	92
	w. g.	1 098	110	117	66	805	1 864	276	542	88	329	125
	m. g.	8 761	321	332	782	7 326	37 179	5 384	7 467	780	3 665	3 022
16. Wadowice	og.	7 717	90	151	622	6 854	51 373	8 627	10 229	894	4 942	4 393
	m.	396	7	3	20	366	2 242	286	253	33	164	56
	w. g.	513	23	13	13	464	1 722	274	477	56	262	159
	m. g.	6 808	60	135	589	6 024	47 409	8 067	9 499	805	4 516	4 178
17. Żywiec	og.	5 065	58	68	129	4 810	47 576	7 621	10 971	1 012	5 040	4 919
	m.	187	1	—	9	177	1 619	217	225	21	79	125
	w. g.	183	13	25	5	140	500	66	122	4	99	19
	m. g.	4 695	44	43	115	4 493	45 457	7 338	10 624	987	4 862	4 775
										Woj. lwowskie —		
1. Bóbrka	og.	12 241	435	534	665	10 607	27 404	2 711	5 155	222	2 892	2 041
	m.	597	13	47	25	512	1 210	124	82	5	50	27
	w. g.	1 345	86	98	76	1 085	2 120	260	586	74	355	157
	m. g.	10 299	336	389	564	9 010	24 074	2 327	4 487	143	2 487	1 857
2. Brzozów	og.	7 772	179	318	822	6 453	34 882	5 843	6 637	603	3 342	2 692
	m.	161	3	5	1	152	675	75	70	4	62	4
	w. g.	607	25	19	22	541	1 231	211	344	46	220	78
	m. g.	7 004	151	294	799	5 760	32 976	5 557	6 223	553	3 060	2 610
3. Dobromil	og.	9 165	248	277	561	8 079	33 226	5 898	6 376	660	4 202	1 514
	m.	120	—	—	3	117	523	24	51	1	43	7
	w. g.	597	33	39	41	484	1 356	196	362	53	202	107
	m. g.	8 448	215	238	517	7 478	31 347	5 678	5 963	606	3 957	1 400
4. Drohobycz	og.	16 902	504	537	1 138	14 723	45 302	4 711	8 646	656	4 552	3 438
	m.	1 438	8	6	18	1 406	2 329	114	160	15	105	40
	w. g.	428	17	19	26	366	1 103	171	238	37	154	47
	m. g.	15 036	479	512	1 094	12 951	41 870	4 426	8 248	604	4 293	3 351
5. Gródek Jagiell.	og.	12 027	374	377	1 133	10 143	25 224	2 848	4 751	149	2 540	2 062
	m.	1 117	25	13	107	972	1 939	109	323	3	87	233
	w. g.	873	41	37	74	721	1 656	179	387	17	256	114
	m. g.	10 037	308	327	952	8 450	21 629	2 560	4 041	129	2 197	1 715
6. Jarosław	og.	20 876	592	685	1 035	18 564	48 474	6 258	7 966	516	4 993	2 457
	m.	904	40	37	51	776	2 043	198	241	34	122	85
	w. g.	1 842	109	152	104	1 477	3 051	351	825	83	525	217
	m. g.	18 130	443	496	880	16 311	43 380	5 709	6 900	399	4 346	2 155
7 Jaworów	og.	14 095	527	507	1 047	12 014	29 597	4 291	6 419	245	3 588	2 586
	m.	1 087	16	15	207	849	2 482	265	909	33	334	542
	w. g.	722	24	50	29	619	1 727	184	383	44	243	96
	m. g.	12 286	487	442	811	10 546	25 388	3 842	5 127	168	3 011	1 948

Cheptel vif par arrondissements (suite)

Enregistrement de 30.VI 1934

rogate				Trzoda chlewna				Owce			Kozy			Nr. powiatu
3 letnie i starsze				Ogółem	Poniżej 6 miesięcy	Od 6 do 10 miesięcy nieukończonych	10 miesięcy i starsze	Ogółem	Poniżej 1 roku	1 roczne i starsze	Ogółem	Poniżej 1 roku	1 roczne i starsze	
Razem	Buhaje	Woły	Krowy											
25 635	353	1 764	23 518	9 014	5 436	2 630	948	6 365	2 355	4 010	1 426	621	805	9
152	—	—	152	34	22	8	4	2	2	—	19	5	14	
300	11	27	262	187	76	60	51	373	37	336	—	—	—	
25 183	342	1 737	23 104	8 793	5 338	2 562	893	5 990	2 316	3 674	1 407	616	791	
20 839	191	61	20 587	18 426	10 928	5 054	2 444	91	42	49	144	67	77	10
498	—	—	498	332	231	67	34	19	10	9	23	12	11	
515	17	31	467	251	122	84	45	42	18	24	2	1	1	
19 826	174	30	19 622	17 843	10 575	4 903	2 365	30	14	16	119	54	65	
28 895	222	446	28 227	13 953	8 494	3 223	2 236	1 779	1 174	605	1 848	747	1 101	11
1 927	7	3	1917	755	599	102	54	395	260	135	220	56	164	
455	16	4	435	218	94	34	90	15	2	13	2	—	2	
26 513	199	439	25 875	12 980	7 801	3 087	2 092	1 369	912	457	1 626	691	935	
40 681	357	1 533	38 791	21 658	11 232	6 448	3 978	7 917	3 285	4 632	1 966	669	1 297	12
2 568	7	40	2 521	935	551	258	126	505	252	253	131	10	121	
656	20	56	580	401	185	69	147	177	66	111	15	6	9	
37 457	330	1 437	35 690	20 322	10 496	6 121	3 705	7 235	2 967	4 268	1 820	653	1 167	
38 821	246	332	38 243	16 454	7 226	5 811	3 417	26 903	8 771	18 132	1 079	301	778	13
2 868	3	—	2 865	1 086	99	922	65	589	236	353	60	27	33	
191	7	—	184	70	19	15	36	351	140	211	4	1	3	
35 762	236	332	35 194	15 298	7 108	4 874	3 316	25 963	8 395	17 568	1 015	273	742	
30 654	301	123	30 230	18 344	11 315	4 454	2 575	273	102	171	541	218	323	14
2 044	3	—	2 041	963	575	297	91	6	5	1	60	16	44	
944	34	77	833	506	254	80	172	196	66	130	—	—	—	
27 666	264	46	27 356	16 875	10 486	4 077	2 312	71	31	40	481	202	279	
26 330	170	70	26 090	15 158	8 353	4 307	2 498	413	256	157	725	284	441	15
956	5	—	951	481	183	160	138	1	1	—	66	23	43	
1 046	34	26	986	474	258	106	110	187	86	101	11	6	5	
24 328	131	44	24 153	14 203	7 912	4 041	2 250	225	169	56	648	255	393	
32 517	233	133	32 151	24 842	14 381	4 228	6 233	1 012	657	355	2 937	1 034	1 903	16
1 703	6	2	1 695	875	782	41	52	34	30	4	289	98	191	
971	29	11	931	538	231	139	168	61	26	35	—	—	—	
29 843	198	120	29 525	23 429	13 368	4 048	6 013	917	601	316	2 648	936	1 712	
28 984	282	25	28 677	12 578	8 834	2 894	850	4 060	1 952	2 108	2 183	731	1 452	17
1 177	4	—	1 173	459	358	101	—	37	32	5	214	50	164	
312	8	—	304	27	12	9	6	353	2	351	—	—	—	
27 495	270	25	27 200	12 092	8 464	2 784	844	3 670	1 918	1 752	1 969	681	1 288	
Dép. de Lwów														
19 538	124	114	19 300	11 100	6 582	2 992	1 526	228	63	165	417	160	257	1
1 004	3	8	993	401	256	107	38	—	—	—	111	35	76	
1 274	37	90	1 147	451	273	96	82	158	34	124	2	—	2	
17 260	84	16	17 160	10 248	6 053	2 789	1 406	70	29	41	304	125	179	
22 402	124	23	22 255	8 973	5 317	2 539	1 117	315	173	142	1 097	381	716	2
530	2	—	528	122	69	45	8	6	—	6	39	1	38	
676	23	17	636	294	144	60	90	178	73	105	9	4	5	
21 196	99	6	21 091	8 557	5 104	2 434	1 019	131	100	31	1 049	376	673	
20 952	117	104	20 731	6 729	3 631	2 037	1 061	366	138	228	944	296	648	3
448	—	—	448	60	40	18	2	—	—	—	38	12	26	
798	23	31	744	374	134	146	94	114	31	83	15	7	8	
19 706	94	73	19 539	6 295	3 457	1 873	965	252	107	145	891	277	614	
31 594	223	54	31 668	11 977	6 241	3 079	2 657	4 568	2 053	2 515	1 138	386	752	4
2 055	8	—	2 047	540	396	74	70	18	6	12	527	182	345	
694	22	11	661	211	96	56	59	55	19	36	4	—	4	
29 196	193	43	28 960	11 226	5 749	2 949	2 528	4 495	2 028	2 467	607	204	403	
17 625	101	3	17 521	9 162	5 128	2 275	1 759	624	92	532	99	35	64	5
1 507	8	—	1 499	358	208	124	26	5	—	5	50	13	37	
1 090	24	3	1 063	356	186	86	84	35	7	28	4	1	3	
15 028	69	—	14 959	8 448	4 734	2 065	1 649	584	85	499	45	21	24	
34 250	189	112	33 949	20 680	11 830	4 881	3 969	513	176	337	424	145	279	6
1 604	11	—	1 593	698	229	208	261	4	1	3	57	14	43	
1 875	59	110	1 706	633	372	153	108	388	124	264	—	—	—	
30 771	119	2	30 650	19 349	11 229	4 520	3 600	121	51	70	367	131	236	
18 887	101	109	18 677	11 927	7 086	2 554	2 287	1 707	873	834	39	16	23	7
1 308	7	—	1 301	771	319	250	202	67	42	25	15	5	10	
1 160	33	56	1 071	320	154	81	85	68	27	41	—	—	—	
16 419	61	53	16 305	10 836	6 613	2 223	2 000	1 572	804	768	24	11	13	

Tabl. 2. Inwentarz żywy według powiatów (c. d.) —

Rejestracja z dn. 30.VI 1934

Powiaty		Konie					Bydło					
		Ogółem	Poniżej 1 roku	Od 1 do 3 lat nieukończonych	Od 3 do 4 lat nieukończonych	4 letnie i starsze	Ogółem	Poniżej 1 roku	Od 1 do 3 lat nieukończonych			
									Razem	Byczki i wolce	Jałowizna	Krowy
8. Kolbuszowa	og.	8 200	153	147	406	7 494	31 581	5 035	7 452	305	4 065	3 082
	m.	196	1	1	4	190	886	94	99	3	80	16
	w. g.	182	9	6	17	150	353	48	144	24	57	63
	m. g.	7 822	143	140	385	7 154	30 342	4 893	7 209	278	3 928	3 003
9. Krosno	og.	9 472	236	289	607	8 340	42 844	5 735	9 048	856	4 143	4 049
	m.	310	1	4	26	279	1 464	110	614	14	26	574
	w. g.	682	48	38	46	550	1 122	187	319	46	190	83
	m. g.	8 480	187	247	535	7 511	40 258	5 438	8 115	796	3 927	3 392
10. Lesko	og.	12 332	187	287	514	11 344	47 768	8 255	10 725	1 289	6 490	2 946
	m.	129	2	—	1	126	533	47	56	5	32	19
	w. g.	595	28	39	39	489	2 014	336	498	100	249	149
	m. g.	11 608	157	248	474	10 729	45 221	7 872	10 171	1 184	6 209	2 778
11. Lubaczów	og.	13 515	314	392	954	11 855	28 098	3 354	5 569	256	3 178	2 135
	m.	739	22	19	106	592	1 612	174	290	14	169	107
	w. g.	754	36	46	58	614	1 364	175	393	39	245	109
	m. g.	12 022	256	327	790	10 649	25 122	3 005	4 886	203	2 764	1 919
Lwów (m.—*v.*)		2 449	1	3	54	2 391	2 608	51	261	6	62	193
12. Lwów	og.	20 150	570	651	1 244	17 685	44 437	4 114	6 372	298	3 247	2 827
	m.	427	16	18	13	380	816	86	192	19	75	98
	w. g.	1 339	62	67	75	1 135	3 343	305	660	51	361	248
	m. g.	18 384	492	566	1 156	16 170	40 278	3 723	5 520	228	2 811	2 481
13. Łańcut	og.	12 349	488	485	1 017	10 359	39 091	5 372	7 699	263	4 128	3 308
	m.	560	16	10	31	503	1 316	227	208	12	67	129
	w. g.	472	51	63	19	339	638	95	223	19	167	37
	m. g.	11 317	421	412	967	9 517	37 137	5 050	7 268	232	3 894	3 142
14. Mościska	og.	13 889	532	467	698	12 192	31 007	4 435	5 946	298	3 533	2 115
	m.	642	10	11	13	608	1 582	210	157	11	144	2
	w. g.	1 172	46	87	64	975	2 206	262	593	62	386	145
	m. g.	12 075	476	369	621	10 609	27 219	3 963	5 196	225	3 003	1 968
15. Nisko	og.	7 433	198	200	564	6 471	23 169	3 302	4 908	214	2 927	1 767
	m.	465	7	7	27	424	1 253	182	188	4	89	95
	w. g.	116	4	8	6	98	159	32	41	2	26	13
	m. g.	6 852	187	185	531	5 949	21 757	3 088	4 679	208	2 812	1 659
16. Przemyśl	og.	15 700	637	606	929	13 528	43 271	6 252	8 913	783	5 100	3 030
	m.	368	—	7	3	358	915	18	178	24	99	55
	w. g.	1 532	86	82	61	1 303	3 026	362	937	112	680	145
	m. g.	13 800	551	517	865	11 867	39 330	5 872	7 798	647	4 321	2 830
17. Przeworsk	og.	7 195	299	372	443	6 081	23 350	3 003	3 750	272	1 934	1 544
	m.	342	7	5	5	325	993	97	72	5	55	12
	w. g.	753	35	62	46	610	1 102	180	311	21	242	48
	m. g.	6 100	257	305	392	5 146	21 255	2 726	3 367	246	1 637	1 484
18. Rawa Ruska	og.	17 198	457	616	1 443	14 682	34 694	3 803	6 960	210	2 859	3 891
	m.	565	3	13	16	533	1 507	150	230	1	122	107
	w. g.	1 409	56	68	69	1 216	2 168	247	459	43	259	157
	m. g.	15 224	398	535	1 358	12 933	31 019	3 406	6 271	166	2 478	3 627
19. Rudki	og.	12 270	507	421	817	10 525	24 586	3 064	4 145	190	2 417	1 538
	m.	368	1	1	40	326	835	79	76	3	59	14
	w. g.	965	26	69	74	796	1 534	255	328	18	259	51
	m. g.	10 937	480	351	703	9 403	22 217	2 730	3 741	169	2 099	1 473
20. Rzeszów	og.	15 857	624	748	1 049	13 436	69 357	11 093	12 898	1 125	6 727	5 046
	m.	952	38	28	22	864	3 862	608	649	52	398	199
	w. g.	1 147	93	72	64	918	2 008	281	548	61	404	83
	m. g.	13 758	493	648	963	11 654	63 487	10 204	11 701	1 012	5 925	4 764
21. Sambor	og.	18 689	719	827	1 434	15 709	45 858	6 279	9 835	391	5 797	3 647
	m.	1 023	29	19	29	946	2 819	472	541	30	223	288
	w. g.	817	35	52	47	683	1 744	239	462	56	289	117
	m. g.	16 849	655	756	1 358	14 080	41 295	5 568	8 832	305	5 285	3 242
22. Sanok	og.	13 732	394	442	722	12 174	41 317	6 100	7 417	924	4 245	2 248
	m.	299	—	2	4	293	1 043	68	93	6	75	12
	w. g.	598	36	31	27	504	1 416	203	402	57	285	60
	m. g.	12 835	358	409	691	11 377	38 858	5 829	6 922	861	3 885	2 176
23. Sokal	og.	21 939	1 132	1 090	1 410	18 307	29 705	3 370	5 542	596	3 394	1 552
	m.	1 021	40	25	54	902	1 254	70	238	11	120	107
	w. g.	2 617	106	170	118	2 223	3 148	365	820	182	411	227
	m. g.	18 301	986	895	1 238	15 182	25 303	2 935	4 484	403	2 863	1 218

Cheptel vif par arrondissements (suite)

Enregistrement de 30.VI 1934

rogate				Trzoda chlewna				Owce			Kozy			Nr. powiatu
3 letnie i starsze				Ogółem	Poniżej 6 miesięcy	Od 6 do 10 miesięcy nieukończonych	10 miesięcy i starsze	Ogółem	Poniżej 1 roku	1 roczne i starsze	Ogółem	Poniżej 1 roku	1 roczne i starsze	
Razem	Buhaje	Woły	Krowy											
19 094	88	13	18 993	8 327	4 690	2 638	999	13	—	13	65	28	37	8
693	2	—	691	191	116	74	1	3	—	3	4	—	4	
161	9	7	145	151	71	35	45	8	—	8	6	4	2	
18 240	77	6	18 157	7 985	4 503	2 529	953	2	—	2	55	24	31	
28 061	135	182	27 744	13 630	8 103	3 546	1 981	2 182	909	1 273	1 366	502	864	9
740	4	6	730	253	109	61	83	13	—	13	84	19	65	
616	19	28	569	427	208	117	102	307	123	184	1	—	1	
26 705	112	148	26 445	12 950	7 786	3 368	1 796	1 862	786	1 076	1 281	483	798	
28 788	141	596	28 051	9 642	4 901	2 401	2 340	7 607	2 727	4 880	1 364	482	882	10
430	2	—	428	114	75	32	7	7	6	1	51	11	40	
1 180	37	6	1 137	218	104	53	61	412	110	302	25	16	9	
27 178	102	590	26 486	9 310	4 722	2 316	2 272	7 188	2 611	4 577	1 288	455	833	
19 175	92	16	19 067	19 514	10 402	5 721	3 391	4 379	1 606	2 773	32	15	17	11
1 148	7	—	1 141	962	448	346	168	67	30	37	8	3	5	
796	26	10	760	119	40	31	48	45	14	31	—	—	—	
17 231	59	6	17 166	18 433	9 914	5 344	3 175	4 267	1 562	2 705	24	12	12	
2 296	4	6	2 286	684	156	126	402	26	14	12	192	54	138	
33 951	195	29	33 727	12 384	6 990	3 752	1 642	89	27	62	237	80	157	12
538	1	—	537	307	266	18	23	9	5	4	12	7	5	
2 378	52	7	2 319	860	420	234	206	35	7	28	2	2	—	
31 035	142	22	30 871	11 217	6 304	3 500	1 413	45	15	30	223	71	152	
26 020	107	6	25 907	16 849	10 541	4 411	1 897	666	357	309	379	85	294	13
881	6	—	875	842	496	243	103	—	—	—	58	16	42	
320	7	—	313	47	19	11	17	8	2	6	—	—	—	
24 819	94	6	24 719	15 960	10 026	4 157	1 777	658	355	303	321	69	252	
20 626	154	52	20 420	14 276	7 634	2 253	4 389	537	168	369	94	55	39	14
1 215	10	—	1 205	398	338	53	7	12	8	4	19	12	7	
1 351	42	42	1 267	497	259	140	98	238	37	201	2	2	—	
18 060	102	10	17 948	13 381	7 037	2 060	4 284	287	123	164	73	41	32	
14 959	100	5	14 854	12 473	6 871	3 066	2 536	303	134	169	83	32	51	15
883	5	—	878	498	183	157	158	38	8	30	33	14	19	
86	1	—	85	61	35	11	15	40	14	26	1	1	—	
13 990	94	5	13 891	11 914	6 653	2 898	2 363	225	112	113	49	17	32	
28 106	188	453	27 465	12 146	8 074	2 612	1 460	445	146	299	543	205	338	16
719	2	342	375	111	63	38	10	—	—	—	78	56	22	
1 727	50	30	1 647	620	335	182	103	313	97	216	1	—	1	
25 660	136	81	25 443	11 415	7 676	2 392	1 347	132	49	83	464	149	315	
16 597	87	14	16 496	9 643	6 255	1 436	1 952	204	98	106	393	170	223	17
824	5	2	817	319	46	17	256	50	16	34	34	5	29	
611	16	12	583	216	163	13	40	44	26	18	—	—	—	
15 162	66	—	15 096	9 108	6 046	1 406	1 656	110	56	54	359	165	194	
23 931	157	15	23 759	24 569	13 546	6 515	4 508	5 076	1 944	3 132	104	43	61	18
1 127	3	—	1 124	875	396	303	176	—	—	—	33	13	20	
1 462	42	4	1 416	605	275	159	171	139	43	96	4	1	3	
21 342	112	11	21 219	23 089	12 875	6 053	4 161	4 937	1 901	3 036	67	29	38	
17 377	107	15	17 255	9 490	4 873	2 827	1 790	54	14	40	53	27	26	19
680	5	—	675	235	76	29	130	—	—	—	24	15	9	
951	21	14	916	212	100	59	53	52	12	40	2	2	—	
15 746	81	1	15 664	9 043	4 697	2 739	1 607	2	2	—	27	10	17	
45 366	213	33	45 120	30 094	19 870	5 646	4 578	287	150	137	1 166	428	738	20
2 605	12	1	2 592	1 342	1 063	233	46	30	30	—	93	27	66	
1 179	34	23	1 122	575	377	90	108	184	66	118	6	2	4	
41 582	167	9	41 406	28 177	18 430	5 323	4 424	73	54	19	1 067	399	668	
29 744	177	32	29 535	13 641	7 638	3 554	2 449	1 016	488	528	264	116	148	21
1 806	11	—	1 795	619	466	113	40	—	—	—	53	23	30	
1 043	33	32	978	370	150	80	140	121	58	63	—	—	—	
26 895	133	—	26 762	12 652	7 022	3 361	2 269	895	430	465	211	93	118	
27 800	138	71	27 591	9 298	5 192	2 194	1 912	4 124	1 811	2 313	1 850	800	1 050	22
882	5	3	874	239	157	24	58	37	18	19	151	52	99	
811	17	20	774	268	136	40	92	340	162	178	1	—	1	
26 107	116	48	25 943	8 791	4 899	2 130	1 762	3 747	1 631	2 116	1 698	748	950	
20 793	145	17	20 631	34 236	16 045	10 037	8 154	23 027	8 870	14 157	87	45	42	23
946	1	—	945	1 325	852	266	207	23	2	21	9	6	3	
1 963	62	3	1 898	1 157	509	299	349	555	124	431	3	1	2	
17 884	82	14	17 788	31 754	14 684	9 472	7 598	22 449	8 744	13 705	75	38	37	

Tabl. 2. Inwentarz żywy według powiatów (c. d.) —

Rejestracja z dn. 30.VI 1934

Powiaty		Konie					Bydło					
		Ogółem	Poniżej 1 roku	Od 1 do 3 lat nieukończonych	Od 3 do 4 lat nieukończonych	4 letnie i starsze	Ogółem	Poniżej 1 roku	Od 1 do 3 lat nieukończonych			
									Razem	Byczki i wolce	Jałowizna	Krowy
24. Tarnobrzeg	og	10 186	461	420	728	8 577	27 982	4 405	5 056	302	2 921	1 833
	m.	229	13	40	10	166	414	54	61	5	42	14
	w. g.	729	66	94	39	530	1 148	192	343	52	220	71
	m. g.	9 228	382	286	679	7 881	26 420	4 159	4 652	245	2 659	1 748
25. Turka	og.	12 331	144	305	859	11 023	46 364	7 249	10 750	1 399	7 288	2 063
	m.	148	5	9	41	93	241	38	95	23	30	42
	w. g.	140	8	10	14	108	666	100	168	37	104	27
	m. g.	12 043	131	286	804	10 822	45 457	7 111	10 487	1 339	7 154	1 994
26. Żółkiew	og.	14 876	463	684	1 132	12 597	29 360	3 708	4 535	313	2 261	1 961
	m.	883	12	8	5	858	2 151	186	183	10	170	3
	w. g.	799	28	47	34	690	1 562	181	280	35	152	93
	m. g.	13 194	423	629	1 093	11 049	25 647	3 341	4 072	268	1 939	1 865
									Woj. stanisławowskie —			
1. Dolina	og.	8 412	75	134	308	7 895	36 776	4 084	8 550	1 469	4 847	2 234
	m.	1 305	17	47	77	1 164	4 685	539	1 049	208	609	232
	w. g.	54	3	—	6	45	187	23	72	8	50	14
	m. g.	7 053	55	87	225	6 686	31 904	3 522	7 429	1 253	4 188	1 988
2. Horodenka	og.	16 209	623	684	842	14 060	22 401	2 307	4 951	354	3 602	995
	m.	2 035	182	168	136	1 549	2 399	171	765	30	615	120
	w. g.	1 492	55	88	67	1 282	2 105	271	625	176	391	58
	m. g.	12 682	386	428	639	11 229	17 897	1 865	3 561	148	2 596	817
3. Kałusz	og.	8 505	281	315	482	7 427	29 855	3 015	6 880	511	3 581	2 788
	m.	438	10	9	16	403	1 239	170	206	40	67	99
	w. g.	252	11	8	12	221	648	62	155	12	110	33
	m. g.	7 815	260	298	454	6 803	27 968	2 783	6 519	459	3 404	2 656
4. Kołomyja	og.	16 096	470	411	1 368	13 847	41 908	4 155	10 117	762	5 797	3 558
	m.	1 248	41	36	56	1 115	2 892	189	535	82	375	78
	w. g.	1 051	56	53	48	894	1 769	220	481	70	247	164
	m. g.	13 797	373	322	1 264	11 838	37 247	3 746	9 101	610	5 175	3 316
5. Kosów	og.	5 837	197	194	418	5 028	30 279	3 167	9 889	1 071	6 578	2 240
	m.	246	—	—	—	246	737	73	88	7	33	48
	w. g.	886	27	31	132	696	3 459	303	2 199	310	1 518	371
	m. g.	4 705	170	163	286	4 086	26 083	2 791	7 602	754	5 027	1 821
6. Nadwórna	og.	9 672	76	101	389	9 106	31 245	2 626	7 202	411	3 910	2 881
	m.	647	2	9	4	632	1 514	67	183	35	102	46
	w. g.	153	7	—	16	130	515	47	210	28	103	79
	m. g.	8 872	67	92	369	8 344	29 216	2 512	6 809	348	3 705	2 756
7. Rohatyn	og.	16 835	532	684	1 310	14 309	38 294	4 008	8 143	495	4 286	3 362
	m.	1 113	25	22	77	989	2 098	255	372	21	153	198
	w. g.	1 363	87	79	49	1 148	2 113	182	528	57	304	167
	m. g.	14 359	420	583	1 184	12 172	34 083	3 571	7 243	417	3 829	2 997
8. Stanisławów	og.	14 628	241	376	879	13 132	41 738	4 186	8 050	285	5 026	2 739
	m.	1 061	18	29	47	967	1 933	204	392	9	157	226
	w. g.	571	20	19	15	517	1 221	126	263	50	167	46
	m. g.	12 996	203	328	817	11 648	38 584	3 856	7 395	226	4 702	2 467
9. Stryj	og.	12 606	192	288	601	11 525	45 996	5 616	10 042	1 560	5 516	2 966
	m.	481	4	7	13	457	1 606	26	348	46	159	143
	w. g.	613	14	19	37	543	1 916	177	483	217	185	81
	m. g.	11 512	174	262	551	10 525	42 474	5 413	9 211	1 297	5 172	2 742
10. Śniatyn	og.	9 025	223	350	823	7 629	20 559	1 935	6 033	429	3 880	1 724
	m.	1 108	19	26	280	783	2 520	359	965	37	417	511
	w. g.	771	28	50	55	638	1 142	125	365	111	184	70
	m. g.	7 146	176	274	488	6 208	16 897	1 451	4 703	281	3 279	1 143
11. Tłumacz	og.	12 624	340	743	919	10 622	30 686	2 933	6 866	348	4 433	2 085
	m.	1 325	38	17	47	1 223	2 769	283	462	23	285	154
	w. g.	790	24	24	16	726	1 540	192	455	58	363	34
	m. g.	10 509	278	702	856	8 673	26 377	2 458	5 949	267	3 785	1 897
12. Żydaczów	og.	9 864	345	387	597	8 535	27 740	3 159	6 034	1 055	3 686	1 293
	m.	1 171	12	7	32	1 120	2 719	248	591	125	187	279
	w. g.	762	42	54	53	613	1 771	190	604	144	379	81
	m. g.	7 931	291	326	512	6 802	23 250	2 721	4 839	786	3 120	933
										Woj. tarnopolskie —		
1. Borszczów	og.	15 796	250	547	1 188	13 811	26 766	3 139	7 334	386	4 745	2 203
	m.	1 329	22	18	197	1 092	2 304	262	779	37	502	240
	w. g.	1 853	67	69	56	1 661	1 553	229	566	112	359	95
	m. g.	12 614	161	460	935	11 058	22 909	2 648	5 989	237	3 884	1 868

Cheptel vif par arrondissements (suite)

Enregistrement du 30.VI 1934

rogate				Trzoda chlewna				Owce			Kozy			Nr. powiatu
3 letnie i starsze														
Razem	Buhaje	Woły	Krowy	Ogółem	Poniżej 6 miesięcy	Od 6 do 10 miesięcy nieukończonych	10 miesięcy i starsze	Ogółem	Poniżej 1 roku	1 roczne i starsze	Ogółem	Poniżej 1 roku	1 roczne i starsze	
18 521	95	78	18 348	19 585	12 018	4 408	3 159	232	110	122	199	78	121	24
299	2	—	297	359	238	76	45	16	7	9	51	15	36	
613	17	78	518	342	200	80	62	212	102	110	2	—	2	
17 609	76	—	17 533	18 884	11 580	4 252	3 052	4	1	3	146	63	83	
28 365	160	1 166	27 039	9 078	3 683	2 654	2 741	17 855	7 172	10 683	1 460	467	993	25
108	—	2	106	88	34	45	9	30	7	23	31	14	17	
398	13	8	377	77	24	20	33	108	41	67	1	—	1	
27 859	147	1 156	26 556	8 913	3 625	2 589	2 699	17 717	7 124	10 593	1 428	453	975	
21 117	75	31	21 011	20 113	11 119	5 619	3 375	703	261	442	106	49	57	26
1 782	8	—	1 774	1 439	896	396	147	2	—	2	25	14	11	
1 101	29	—	1 072	554	343	95	116	183	40	143	11	4	7	
18 234	38	31	18 165	18 120	9 880	5 128	3 112	518	221	297	70	31	39	
Dép. de Stanislawów														
24 142	132	999	23 011	9 674	5 311	2 392	1 971	18 294	7 829	10 465	784	302	482	1
3 097	28	28	3 041	1 361	803	413	145	58	21	37	6	3	3	
92	3	—	89	30	6	18	6	6	3	3	—	—	—	
20 953	101	971	19 881	8 283	4 502	1 961	1 820	18 230	7 805	10 425	778	299	479	
15 143	151	401	14 591	17 649	10 304	4 283	3 062	17 327	7 518	9 809	1 071	429	642	2
1 463	15	28	1 420	1 296	720	480	96	328	120	208	144	52	92	
1 209	37	225	947	670	255	251	164	374	128	246	24	11	13	
12 471	99	148	12 224	15 683	9 329	3 552	2 802	16 625	7 270	9 355	903	366	537	
19 960	121	441	19 398	9 176	4 815	2 541	1 820	5 806	2 223	3 583	892	382	510	3
863	11	4	848	469	226	167	76	—	—	—	7	4	3	
431	13	2	416	330	182	94	54	25	5	20	12	3	9	
18 666	97	435	18 134	8 377	4 407	2 280	1 690	5 781	2 218	3 563	873	375	498	
27 636	320	229	27 087	23 637	12 247	6 741	4 649	16 792	6 112	10 680	3 613	891	2 722	4
2 168	13	3	2 152	1 367	626	478	263	203	57	146	475	111	364	
1 068	36	144	888	306	150	66	90	630	113	517	10	1	9	
24 400	271	82	24 047	21 964	11 471	6 197	4 296	15 959	5 942	10 017	3 128	779	2 349	
17 223	209	461	16 553	12 850	5 861	4 065	2 924	50 185	15 652	34 533	2 502	568	1 934	5
576	—	—	576	925	455	332	138	21	10	11	377	73	304	
957	42	179	736	204	28	45	131	9 794	1 605	8 189	6	5	1	
15 690	167	282	15 241	11 721	5 378	3 688	2 655	40 370	14 037	26 333	2 119	490	1 629	
21 417	123	206	21 088	9 783	5 333	2 550	1 900	16 243	5 019	11 224	2 247	627	1 620	6
1 264	10	8	1 246	355	193	127	35	178	34	144	84	7	77	
258	6	2	250	75	19	34	22	214	83	131	—	—	—	
19 895	107	196	19 592	9 353	5 121	2 389	1 843	15 851	4 902	10 949	2 163	620	1 543	
26 143	182	57	25 904	16 935	9 385	4 868	2 682	753	324	429	1 181	394	787	7
1 471	9	—	1 462	929	471	271	187	3	—	3	140	45	95	
1 403	26	21	1 356	871	388	210	273	152	51	101	8	—	8	
23 269	147	36	23 086	15 135	8 526	4 387	2 222	598	273	325	1 033	349	684	
29 502	172	17	29 313	14 075	7 561	3 943	2 571	710	331	379	1 938	631	1 307	8
1 337	16	3	1 318	946	575	300	71	15	8	7	251	112	139	
832	16	3	813	302	152	74	76	123	38	85	11	4	7	
27 333	140	11	27 182	12 827	6 834	3 569	2 424	572	285	287	1 676	515	1 161	
30 338	207	578	29 553	11 733	6 144	3 343	2 246	11 038	4 293	6 745	659	222	437	9
1 232	6	6	1 220	369	155	90	124	—	—	—	51	9	42	
1 256	21	42	1 193	343	149	81	113	157	40	117	2	2	—	
27 850	180	530	27 140	11 021	5 840	3 172	2 009	10 881	4 253	6 628	606	211	395	
12 591	123	47	12 421	16 523	10 418	4 522	1 583	9 387	3 813	5 574	2 982	1 359	1 623	10
1 196	21	9	1 166	1 496	971	374	151	355	180	175	937	690	247	
652	19	21	612	463	204	105	154	78	39	39	12	7	5	
10 743	83	17	10 643	14 564	9 243	4 043	1 278	8 954	3 594	5 360	2 033	662	1 371	
20 887	170	12	20 705	14 936	8 315	3 577	3 044	3 703	1 895	1 808	1 419	586	833	11
2 024	16	—	2 008	1 309	679	429	201	32	14	18	326	131	195	
893	23	11	859	219	107	44	68	112	52	60	6	4	2	
17 970	131	1	17 838	13 408	7 529	3 104	2 775	3 559	1 829	1 730	1 087	451	636	
18 547	165	258	18 124	7 252	4 276	2 073	903	161	27	134	238	105	133	12
1 880	15	37	1 828	848	487	257	104	21	7	14	65	35	30	
977	20	73	884	639	312	214	113	112	9	103	—	—	—	
15 690	130	148	15 412	5 765	3 477	1 602	686	28	11	17	173	70	103	
Dép. de Tarnopol														
16 293	132	64	16 097	31 448	17 548	7 858	6 042	18 428	6 876	11 552	900	304	596	1
1 263	31	12	1 220	2 372	813	1 253	306	390	—	390	183	55	128	
758	37	22	699	725	380	177	168	223	95	128	—	—	—	
14 272	64	30	14 178	28 351	16 355	6 428	5 568	17 815	6 781	11 034	717	249	468	

Tabl. 2. Inwentarz żywy według powiatów (dok.) —

Rejestracja z dn. 30.VI 1934

Powiaty		Konie					Bydło					
		Ogółem	Poniżej 1 roku	Od 1 do 3 lat nieukończonych	Od 3 do 4 lat nieukończonych	4 letnie i starsze	Ogółem	Poniżej 1 roku	Od 1 do 3 lat nieukończonych			
									Razem	Byczki i wolce	Jałowizna	Krowy
2. Brody	og.	13 081	241	616	998	11 226	28 339	3 862	5 476	442	3 190	1 844
	m.	482	6	10	4	462	1 065	125	88	18	47	23
	w. g.	497	19	18	44	416	561	85	145	18	84	43
	m. g.	12 102	216	588	950	10 348	26 713	3 652	5 243	406	3 059	1 778
3. Brzeżany	og.	16 995	420	768	1 622	14 185	30 117	4 000	5 756	332	3 351	2 073
	m.	995	10	20	28	937	1 753	161	113	6	58	49
	w. g.	1 007	49	80	67	811	1 009	134	270	44	141	85
	m. g.	14 993	361	668	1 527	12 437	27 355	3 705	5 373	282	3 152	1 939
4. Buczacz	og.	18 557	464	870	1 529	15 694	38 908	5 160	9 329	349	5 560	3 420
	m.	1 270	30	51	92	1 097	3 058	260	720	23	360	337
	w. g.	1 635	57	100	86	1 392	1 870	218	703	51	495	157
	m. g.	15 652	377	719	1 351	13 205	33 980	4 682	7 906	275	4 705	2 926
5. Czortków	og.	12 221	327	391	635	10 868	21 236	2 464	4 843	420	2 967	1 456
	m.	771	14	34	37	686	1 432	180	400	40	178	182
	w. g.	1 576	78	87	59	1 352	1 364	133	514	200	247	67
	m. g.	9 874	235	270	539	8 830	18 440	2 151	3 929	180	2 542	1 207
6. Kamionka Strum.	og.	13 073	652	702	894	10 825	26 257	3 705	5 095	344	2 957	1 794
	m.	1 229	34	37	37	1 121	2 383	297	266	32	149	85
	w. g.	879	48	67	46	718	1 186	178	313	29	201	83
	m. g.	10 965	570	598	811	8 986	22 688	3 230	4 516	283	2 607	1 626
7. Kopyczyńce	og.	14 482	441	545	933	12 563	25 169	2 949	6 454	374	3 747	2 333
	m.	1 867	39	16	87	1 725	3 050	245	571	47	351	173
	w. g.	1 782	93	166	82	1 441	1 475	247	495	102	257	136
	m. g.	10 833	309	363	764	9 397	20 644	2 457	5 388	225	3 139	2 024
8. Podhajce	og.	14 947	380	604	1 228	12 735	28 935	4 486	7 361	455	4 120	2 786
	m.	203	—	15	10	178	319	4	49	—	47	2
	w. g.	1 254	45	73	86	1 050	1 150	167	373	61	207	105
	m. g.	13 490	335	516	1 132	11 507	27 466	4 315	6 939	394	3 866	2 679
9. Przemyślany	og.	13 286	552	695	1 088	10 951	28 458	3 818	4 989	220	2 932	1 837
	m.	966	24	36	65	841	1 513	139	182	14	107	61
	w. g.	1 253	78	123	99	953	2 125	318	498	52	331	115
	m. g.	11 067	450	536	924	9 157	24 820	3 361	4 309	154	2 494	1 661
10. Radziechów	og.	13 070	439	483	720	11 428	21 920	2 244	4 804	264	3 104	1 436
	m.	885	35	11	8	831	1 681	145	306	20	224	62
	w. g.	870	25	59	39	747	1 180	125	365	49	262	54
	m. g.	11 315	379	413	673	9 850	19 059	1 974	4 133	195	2 618	1 320
11. Skałat	og.	15 869	465	546	971	13 887	22 376	1 927	4 720	174	2 830	1 716
	m.	886	18	9	23	836	1 296	150	268	15	148	105
	w. g.	1 422	82	51	80	1 209	1 020	136	251	20	160	71
	m. g.	13 561	365	486	868	11 842	20 060	1 641	4 201	139	2 522	1 540
12. Tarnopol	og.	21 888	565	597	1 302	19 424	34 163	3 595	6 885	355	4 034	2 496
	m.	1 161	15	26	51	1 069	1 802	104	251	1	140	110
	w. g.	1 941	74	88	138	1 641	1 797	236	487	56	312	119
	m. g.	18 786	476	483	1 113	16 714	30 564	3 255	6 147	298	3 582	2 267
13. Trembowla	og.	14 133	448	378	1 158	12 149	25 490	3 204	5 726	298	3 433	1 995
	m.	1 275	28	14	58	1 175	2 389	215	478	18	263	197
	w. g.	1 372	44	71	63	1 194	1 453	215	485	52	310	123
	m. g.	11 486	376	293	1 037	9 780	21 648	2 774	4 763	228	2 860	1 675
14. Zaleszczyki	og.	10 209	198	317	586	9 108	15 527	1 718	3 686	226	2 279	1 181
	m.	487	3	2	24	458	516	53	127	16	66	45
	w. g.	1 475	65	61	37	1 312	1 217	145	438	60	253	125
	m. g.	8 247	130	254	525	7 338	13 794	1 520	3 121	150	1 960	1 011
15. Zbaraż	og.	14 054	617	701	896	11 840	20 668	2 562	3 797	149	2 595	1 053
	m.	612	12	14	45	541	898	71	155	—	91	64
	w. g.	1 082	61	54	43	924	866	125	226	23	176	27
	m. g.	12 360	544	633	808	10 375	18 904	2 366	3 416	126	2 328	962
16. Zborów	og.	13 359	418	432	1 046	11 463	24 625	3 415	4 736	213	2 610	1 913
	m.	1 738	33	35	112	1 558	3 087	318	469	38	286	145
	w. g.	730	34	42	50	604	668	106	211	32	124	55
	m. g.	10 891	351	355	884	9 301	20 870	2 991	4 056	143	2 200	1 713
17. Złoczów	og.	15 109	253	416	1 003	13 437	32 196	3 396	5 674	244	3 174	2 256
	m.	833	13	23	41	756	1 935	173	322	15	209	98
	w. g.	1 170	41	66	37	1 026	1 881	205	395	46	251	98
	m. g.	13 106	199	327	925	11 655	28 380	3 018	4 957	183	2 714	2 060

Cheptel vif par arrondissements (fin)

Enregistrement du 30.VI 1934

rogate				Trzoda chlewna				Owce			Kozy			Nr. powiatu
3 letnie i starsze														
Razem	Buhaje	Woły	Krowy	Ogółem	Poniżej 6 miesięcy	Od 6 do 10 miesięcy nieukończonych	10 miesięcy i starsze	Ogółem	Poniżej 1 roku	1 roczne i starsze	Ogółem	Poniżej 1 roku	1 roczne i starsze	
19 001	101	23	18 877	22 514	11 855	6 271	4 388	6 433	2 965	3 468	140	68	72	2
852	1	—	851	435	320	82	33	29	16	13	13	11	2	
331	11	19	301	253	129	69	55	5	2	3	2	—	2	
17 818	89	4	17 725	21 826	11 406	6 120	4 300	6 399	2 947	3 452	125	57	68	
20 361	141	14	20 206	15 809	9 106	4 413	2 290	2 347	1 005	1 342	941	414	527	3
1 479	8	1	1 470	624	395	159	70	4	2	2	175	92	83	
605	14	7	584	418	254	98	66	202	75	127	3	1	2	
18 277	119	6	18 152	14 767	8 457	4 156	2 154	2 141	928	1 213	763	321	442	
24 419	187	36	24 196	17 773	10 190	4 772	2 811	2 763	1 117	1 646	1 665	594	1 071	4
2 078	12	—	2 066	1 020	653	200	167	3	2	1	221	67	154	
949	30	30	889	698	330	185	183	307	111	196	3	2	1	
21 392	145	6	21 241	16 055	9 207	4 387	2 461	2 453	1 004	1 449	1 441	525	916	
13 929	120	137	13 672	16 633	8 955	4 990	2 688	1 114	427	687	973	425	548	5
852	24	—	828	855	313	301	241	—	—	—	104	66	38	
717	20	119	578	1 345	729	380	236	373	127	246	—	—	—	
12 360	76	18	12 266	14 433	7 913	4 309	2 211	741	300	441	869	359	510	
17 457	85	10	17 362	19 341	10 812	4 792	3 737	2 942	1 060	1 882	85	35	50	6
1 820	7	—	1 813	1 531	793	562	176	—	—	—	37	13	24	
695	17	8	670	539	266	116	157	437	178	259	1	—	1	
14 942	61	2	14 879	17 271	9 753	4 114	3 404	2 505	882	1 623	47	22	25	
15 766	138	43	15 585	19 705	11 110	6 454	2 141	1 202	408	794	1 068	376	692	7
2 234	18	1	2 215	2 772	1 205	1 289	278	43	20	23	164	81	83	
733	27	24	682	860	429	234	197	625	178	447	7	1	6	
12 799	93	18	12 688	16 073	9 476	4 931	1 666	534	210	324	897	294	603	
17 088	104	40	16 944	14 034	8 027	4 212	1 795	1 288	469	819	1 843	602	1 241	8
266	—	—	266	279	84	165	30	14	6	8	14	2	12	
610	16	30	564	418	158	164	96	301	121	180	9	3	6	
16 212	88	10	16 114	13 337	7 785	3 883	1 669	973	342	631	1 820	597	1 223	
19 651	127	9	19 515	12 024	6 939	3 004	2 081	585	219	366	471	178	293	9
1 192	5	4	1 183	722	441	174	107	2	2	—	28	9	19	
1 309	32	2	1 275	537	255	140	142	234	94	140	2	—	2	
17 150	90	3	17 057	10 765	6 243	2 690	1 832	349	123	226	441	169	272	
14 872	126	44	14 702	27 897	13 419	8 472	6 006	10 295	3 879	6 416	75	20	55	10
1 230	6	7	1 217	1 822	937	574	311	282	78	204	7	4	3	
690	33	30	627	424	182	162	80	216	57	159	—	—	—	
12 952	87	7	12 858	25 651	12 300	7 736	5 615	9 797	3 744	6 053	68	16	52	
15 729	113	9	15 607	18 903	9 766	5 410	3 727	1 260	504	756	354	165	189	11
878	8	1	869	1 358	544	350	464	22	5	17	88	49	39	
633	21	—	612	711	334	214	163	382	123	259	1	—	1	
14 218	84	8	14 126	16 834	8 888	4 846	3 100	856	376	480	265	116	149	
23 683	171	2	23 510	20 153	12 457	5 358	2 338	1 258	489	769	572	238	334	12
1 447	10	1	1 436	1 008	328	366	314	16	9	7	139	18	121	
1 074	30	—	1 044	789	472	126	191	272	101	171	13	4	9	
21 162	131	1	21 030	18 356	11 657	4 866	1 833	970	379	591	420	216	204	
16 560	144	7	16 409	15 549	9 592	3 764	2 193	430	153	277	342	123	219	13
1 696	14	—	1 682	1 324	489	447	388	21	11	10	77	25	52	
753	28	7	718	510	282	92	136	246	79	169	3	1	2	
14 111	102	—	14 009	13 715	8 821	3 225	1 669	163	63	100	262	97	165	
10 123	109	89	9 925	14 703	7 866	3 751	3 091	11 322	4 470	6 852	860	320	540	14
336	3	—	333	772	335	218	219	37	15	22	98	26	72	
634	34	64	536	570	246	150	174	558	259	299	13	7	6	
9 153	72	25	9 056	13 366	7 285	3 383	2 698	10 727	4 196	6 531	749	287	462	
14 309	72	—	14 237	14 511	9 270	3 591	1 650	6 557	2 822	3 735	152	82	70	15
672	3	—	669	613	405	140	68	11	10	1	44	34	10	
515	19	—	496	477	180	173	124	343	126	217	1	—	1	
13 122	50	—	13 072	13 421	8 685	3 278	1 458	6 203	2 686	3 517	107	48	59	
16 474	70	24	16 380	17 155	10 102	4 010	3 043	1 482	632	850	436	184	252	16
2 300	7	22	2 271	2 331	1 206	475	650	307	132	175	53	23	30	
351	16	2	333	194	107	39	48	160	59	101	15	9	6	
13 823	47	—	13 776	14 630	8 789	3 496	2 345	1 015	441	574	368	152	216	
23 126	131	31	22 964	15 481	8 411	4 952	2 118	1 160	427	733	269	113	156	17
1 440	10	—	1 430	961	215	681	65	10	1	9	88	45	43	
1 281	37	3	1 241	484	286	79	119	216	65	151	12	4	8	
20 405	84	28	20 293	14 036	7 910	4 192	1 934	934	361	573	169	64	105	

CZĘŚĆ III

Sieć korespondentów rolnych

Badania z zakresu statystyki rolniczej dokonywane przez Główny Urząd Statystyczny opierają się na dwóch zasadniczych podstawach: urzędach gminnych i specjalnej sieci honorowych korespondentów rolnych. Informacje korespondentów stanowią ważne i niezbędne uzupełnienie danych z zakresu produkcji roślinnej dostarczanych przez urzędy gminne.

Wartość materjałów statystycznych, publikowanych corocznie a oświetlających wiele zagadnień rolniczych, zależy przedewszystkiem od tego, kto i jak te materjały zbiera oraz jak są one opracowywane. Sieć korespondentów rolnych dostarcza z zakresu statystyki produkcji roślinnej przedewszystkiem materjałów, które mają w większości charakter informacji bieżącej a sprowadzić je można do jednego zasadniczego celu, mianowicie — określenia wysokości przewidywanych zbiorów. Podczas trwania okresu wegetacyjnego, poczynając od siewu ozimin na jesieni, zadaniem sieci jest ocena stopnia i kierunku wpływu szeregu czynników, oddziaływających na przyszłe zbiory; a więc: warunków siewu, stanu zasiewów, przebiegu pogody, zmian powierzchni zasianych oraz zachwaszczenia i zarażenia upraw, jak też przewidywanie przypuszczalnych plonów. Następnem zadaniem sieci z tego zakresu jest określenie wysokości faktycznie uzyskanych plonów dla 36 form i gatunków ziemiopłodów. Najbardziej doraźny i bieżący charakter mają wszystkie obserwacje, dopomagające do wnioskowania o przyszłych plonach; wartość gospodarcza tych informacyj w dużym stopniu traci na znaczeniu z chwilą dokonania zbiorów (sianokosów, żniw, wykopek), pozostaje jednak duże ich znaczenie naukowe. Natomiast ocena osiągniętych plonów stanowi informację o znacznie trwalszem znaczeniu gospodarczem. Celowo podkreślamy tę odmienność charakteru informacyj, bowiem drugie zadanie (plony osiągnięte) stawiane jest do oceny równolegle i urzędom gminnym. Może zatem powstać słuszne pytanie, które informacje są lepsze, czyli które bliższe są rzeczywistości. Bezpośredniej i ostatecznej odpowiedzi nikt przy dzisiejszych warunkach badawczych udzielić nie potrafi.

Wspomniany wyżej doraźny charakter informacyj sieci korespondentów znajduje swój wyraz w formie publikowania wyników. Dane oparte na informacjach korespondentów zajmują stosunkowo niewiele miejsca w dziale poświęconym statystyce zasiewów i zbiorów i dotyczą wpływu warunków atmosferycznych na wegetację roślinną (temperatura i usłonecznienie, stan wilgoci w roli, kwitnienie zbóż, żniwa, stan zasiewów). Natomiast przez większą część roku materjały, pochodzące z tego źródła, są opracowywane i wielokrotnie ogłaszane w formie krótkich komunikatów. Mamy tu oczywiście na myśli tylko dziedzinę związaną z zasiewami i zbiorami, dane korespondentów z innych dziedzin (np. ceny, daty robót polowych) są wykorzystywane do publikacji w znacznie szerszym zakresie.

Pragnąc pokrótce scharakteryzować sieć korespondentów rolnych z punktu widzenia jej wartości badawczych, poruszymy trzy zasadnicze, naszem zdaniem, cechy, a mianowicie: kim są korespondenci, jaki jest ich zasiąg obserwacyjny i wreszcie, jakie są sposoby obserwacji.

Naturalny trzon sieci, odpowiadający jej głównemu zadaniu — obserwowaniu rolnictwa, stanowią rolnicy (figurują oni w ewidencji według zawodu jako: rolnicy, osadnicy, dzierżawcy, ziemianie i t. p.), których liczba wynosiła w roku 1934 — 4 471 osób, co przy ogólnej liczbie 6 572 korespondentów stanowiło 68%. Korespondentów jednak, mających styczność z gospodarstwem rolnem, jest znacznie więcej, liczba ich wynosi bowiem łącznie z wymienionymi wyżej 5 570, co stanowi 85%. Do grupy tej zaliczono korespondentów, którzy, podając informacje o sobie, wykazali powierzchnię gospodarstwa z którem mają styczność, będą więc to przedewszystkiem reprezentanci pierwszej grupy t. zn. właściwi rolnicy, a następnie inni, stykający się z określonym warsztatem rolnym a więc np. instruktor rolny, sekretarz kółka rolniczego, nauczyciel i t. d., którzy mają lub użytkują dodatkowo warsztat rolny. O ile chodzi o stan posiadania to większość korespondentów, mających styczność z gospodarstwem rolnem, związana jest z mniejszemi warsztatami (poniżej 50 *ha*), i stanowi 71%. W przeszło połowie są to posiadacze lub użytkownicy gospodarstw o powierzchni 5 — 50 *ha*[1]. Gospodarstwa poniżej 5 *ha* najliczniej są reprezentowane w woj. południowych, gdzie posiadacze lub użytkownicy tej grupy gospodarstw stanowią prawie 1/3 ogółu korespondentów, mających styczność z gospodarstwem rolnem. Własność większa, związana z gospodarstwami ponad 50 *ha*, najliczniej reprezentowana jest w woj. zachodnich, gdzie przekracza 1/3 liczby korespondentów. Jak widzimy, skład sieci pod względem stanu posiadania jest odbiciem ustroju agrarnego, różnego w poszczególnych częściach Polski.

Następne co do liczebności miejsce zajmują nauczyciele (przedewszystkiem szkół powszechnych oraz następnie zawodowo-rolnych), których liczba wynosi 942 osoby, co stanowi 14% ogółu korespondentów. Nauczycielstwo, przebywające stale na wsi i zżyte ze środowiskiem wiejskiem, stanowi w składzie sieci cenny element, mogący mieć szerszy zasiąg obserwacyjny.

1 Podział na grupy wielkości układa się następująco: do 2 *ha* — 5,4%; 2—5 *ha* 11,0%; 5—10 *ha* 16,1%; 10—20 *ha* 21,7%; 20—50 *ha* 16,9%; 50—100 *ha* 5,4%; 100—500 *ha* 15,1%; ponad 500 *ha* 8,4%.

Reszta korespondentów to różni urzędnicy, w tem przedewszystkiem pracownicy urzędów gminnych, instruktorzy rolni, duchowieństwo i t. d.

Nie poruszamy sprawy wykształcenia, bowiem nie posiadamy dostatecznie ścisłych danych, zaznaczymy jedynie, że korespondenci, którzy wykazali wyższe, średnie lub niższe wykształcenie zawodowo-rolnicze stanowią około 1/5 ogółu korespondentów. Natomiast na specjalne podkreślenie zasługuje fakt dużej stałości składu sieci, co w znacznym stopniu jest miernikiem doświadczenia statystycznego korespondentów czyli charakteryzuje ich wykształcenie statystyczne. Do roku 1934 włącznie Główny Urząd Statystyczny nadał 4 190 odznak bronzowych za 5 lat współpracy, oraz 1 789 odznak srebrnych za 10 lat współpracy. Część tych korespondentów wprawdzie obecnie z Urzędem nie współpracuje a na miejsce ich przyszli ludzie nowi, jednakże można orjentacyjnie określić, że 1/5 korespondentów ma za sobą ponad 10 lat współpracy, zaś 2/3 korespondentów współpracuje już ponad 5 lat. Są to liczby, świadczące o dużem poczuciu i zrozumieniu obowiązku, jakiego korespondenci dobrowolnie i bezinteresownie się podjęli.

Badania opierane na aparacie sieci korespondentów rolnych są siłą rzeczy badaniami o charakterze reprezentacyjnym. Szukając kryterjów do ustalenia, jaka ma być jednostka sprawozdawcza, widzimy dwie zasadnicze drogi: ograniczenie obserwacji do jednego tylko gospodarstwa rolnego, kierowanego przez korespondenta, lub też objęcie obserwacjami większego lub mniejszego zespołu gospodarstw. Główny Urząd Statystyczny poszedł drugą drogą, zalecając opierać informacje na podstawie kształtowania się zjawisk rolniczych na możliwie dużym obszarze sprawozdawczym, obejmującym okoliczne tereny dobrze korespondentowi znane. Niektóre zjawiska automatycznie wykluczają możliwość przyjęcia za jednostkę sprawozdawczą jednego gospodarstwa, jak np. charakterystyka przebiegu pogody. Inne zjawiska wymienione wyżej z zakresu produkcji roślinnej, jak stan zasiewów, zachwaszczenie i zarażenie, warunki siewu, nie stwarzają większych trudności przy obserwowaniu na szerszym terenie, a ujęte w płaszczyźnie ich przeciętnego kształtowania się dla całej okolicy dają nieporównanie większą gwarancję poprawności pod względem stopnia reprezentatywności. Oparcie tych obserwacyj na jednem tylko gospodarstwie mogłoby nasuwać obawy natrafienia na objekty nietypowe, wypaczające obraz przeciętnej rzeczywistości. Również i zagadnienie oceny przypuszczalnych plonów, szczególnie oceny pierwszej dokonywanej w połowie lipca, kiedy prawie wszystkie zboża są jeszcze na pniu, nasuwa potrzebę rozszerzenia obserwacyj poza własne gospodarstwo. Sprawa wysokości przypuszczalnych zbiorów jest tak zasadnicza i żywotna dla ogółu rolników, że wyrobienie na podstawie powszechnej opinji pewnej ogólnej oceny nie powinno stwarzać trudności dla korespondenta, pochodzącego z tego samego środowiska. Zagadnienie zmian powierzchni zasiewów, a przedewszystkiem określenie wysokości plonów osiągniętych, więcej niż tematy poprzednie kwalifikowałoby się do zwężenia zasięgu obserwacji do granic jednego gospodarstwa, bowiem wymaga bardziej konkretnych, opartych zasadniczo na mierzeniu lub ważeniu, danych. Przy tematach natomiast przedtem wymienionych, jako sposób pozyskiwania danych dominuje raczej ocena o charakterze opisowo-wrażeniowym, dopiero potem w drodze odpowiednich skojarzeń i porównań wyrażana liczbowo.

Aby jednak mieć możność budowania wniosków na podstawie obserwacyj indywidualnych z jednego gospodarstwa, trzeba byłoby mieć sieć korespondentów znacznie większą, co oczywiście przekracza dzisiejsze możliwości techniczne i finansowe [1].

Zalecając swym korespondentom oparcie obserwacyj na stosunkach rolnych pewnego obszaru, Główny Urząd Statystyczny celowo nie narzuca im zgóry określonego obszaru sprawozdawczego. Teoretycznie wydaje się bardzo wskazanem podzielenie całego Państwa na pewne niewielkie rejony lub poprostu przyjęcie za jednostkę sprawozdawczą np. gminy i zalecenie korespondentom obserwowania tego ściśle określonego terytorjum. Praktycznie biorąc jednak zdaje się nie ulegać wątpliwości, że taki narzucony obszar pozostałby jedynie tworem papierowym nie przestrzeganym w terenie. Istotnym obszarem sprawozdawczym korespondenta jest i będzie w większości wypadków ta przestrzeń, z którą wiążą go codziennie interesy gospodarcze, społeczne, rodzinne, służbowe i t. d.; często kształt obszaru uwarunkowany nawet będzie kierunkiem dróg, któremi korespondent najczęściej jeździ. Duże znaczenie ma oczywiście zawód, a więc np.: instruktor rolny potrafi dać objektywną ocenę dla nieomal całego powiatu, rolnik zaś, siedzący na swoim zagonie, da nam obraz tylko najbliższej okolicy. Suma tych opinij przy zachowaniu właściwej liczebności i właściwego krytycyzmu przy opracowaniu pozwala wytworzyć dla powiatu obraz dostatecznie poprawny. Świadczą o tem wyniki różnorodnych i licznych badań, jakie były przeprowadzone i zostały następnie opublikowane (np. ceny ziemi, produkcja mleka, daty robót polowych, rozmieszczenie ras zwierząt domowych, zbiory słomy i t. d.). Nasuwa się przytem zastrzeżenie natury formalnej, że z chwilą kiedy korespondent przestaje dawać informacje ze swego tylko gospodarstwa, a tworzy obraz własny większego obszaru, nie można mówić o metodzie reprezentacyjnej w zupełnie ścisłem tego słowa znaczeniu, pomijamy jednak to zastrzeżenie i będziemy nadal posiłkować się tem określeniem w stosunku do badań dokonywanych zapomocą sieci korespondentów.

Aby ułatwić rozwiązanie zagadnienia możliwie równomiernego rozmieszczenia sieci korespondentów, siedziby korespondentów naniesione są na specjalną mapę a zauważone luki w rozmieszczeniu przestrzennem sieci są uzupełniane przez zapraszanie nowych korespondentów.

Sposoby i podstawy obserwacji stosowane przez korespondentów rolnych są różne — uzależnione przedewszystkiem od indywidualnych zdolności badawczych. Obfity materjał instrukcyjny, zarówno podstawowy jak i bieżący (sezonowy), dostarczany przez Główny Urząd Statystyczny, nie narzuca bezwzględnych metod, pozostawiając dużą swobodę korespondentom. Zadaniem instrukcyj urzędowych jest raczej wskazywanie, jakie mianowicie cechy zjawiska należy obserwować oraz pod-

1 Prof. Moszczeński cytuje, że według doświadczeń statystyków rosyjskich w dziedzinie rolnictwa należy zbadać 10% — 20% zjawisk, aby zbiorowość próbna dała dostatecznie wierny obraz całości. Należałoby zatem mieć conajmniej 400 tysięcy sprawozdawców, by móc ograniczyć obszar sprawozdawczy do jednego tylko (własnego) gospodarstwa.

suwanie szeregu sposobów, któreby korespondent mógł zastosować, wybierając ten, który mu najlepiej w jego warunkach odpowiada. Można dla orjentacji wymienić trzy podstawy, na jakich przypuszczalnie większość korespondentów buduje swe wnioski. Pierwsza — to własne doświadczenie rolnicze, wynikające z codziennych prac gospodarskich, nie nastawione specjalnie na obserwację określonych zjawisk; dopiero przy postawieniu sobie konkretnego pytania, korespondent izoluje pewne zjawisko i charakteryzuje je liczbowo lub opisowo. Druga — to czynienie samodzielnych obserwacyj i doświadczeń zgóry już nastawionych na badanie zjawiska w celu statystycznym. Trzecia wreszcie podstawa obserwacji — to korzystanie z opinji i doświadczenia innych ludzi. W wielu wypadkach korespondenci ustalają podawane informacje w drodze rozmów np. z sąsiadami. Niektóre zjawiska, jak np. wysokość osiągniętych plonów, zasadniczo nie mogą być oceniane inaczej, jak tylko w drodze zbadania opinji szeregu osób. Wszystkie trzy wyżej wymienione podstawy obserwacyj służą do poznawania zjawisk w założeniu, że bierze się pod uwagę nietylko własne gospodarstwo, lecz pewien zespół gospodarstw, tworzący t. zw. obszar sprawozdawczy korespondenta rolnego.

Charakterystykę najbardziej typowego korespondenta rolnego, t. zn. korespondenta, który w składzie sieci jest najczęściej spotykany, można na tle omówionych wyżej cech określić następująco: jest to rolnik o conajmniej kilkoletniem doświadczeniu statystyczno-sprawozdawczem, gospodarujący na średniej wielkości włościańskim warsztacie rolnym, obserwujący, w oparciu o doświadczenie własne i opinję miejscowych rolników, zjawiska, zachodzące na obszarze znanej mu dobrze okolicy.

Jak wspomnieliśmy na początku, informacje statystyczne sieci korespondentów oświetlają zagadnienia powierzchni zasiewów i wysokości zbiorów równolegle z badaniami urzędów gminnych. Powiązanie i zależność tych prac, tworzących w sumie możliwie ciągły i pełny obraz badanego zagadnienia, polega zasadniczo na tem, że sieć korespondentów informuje nas o przebiegu zjawisk i daje przedewszystkiem prognozy, urzędy gminne zaś dostarczają materjałów, ujmujących wyniki. Korespondenci badają w terminach wcześniejszych zmiany w powierzchniach zasianych — urzędy gminne określają wkońcu, jakie są powierzchnie zasiane; następnie korespondenci badają warunki, oddziaływające na zasiewy i szacują przypuszczalne plony — urzędy gminne określają wkońcu plony osiągnięte. Widzimy tu wyraźny i logicznie uzasadniony podział czynności. Szczególnie w dziedzinie określania powierzchni zasiewów, które, aczkolwiek opierane na szacowaniu, winno w wyniku dawać pełną powierzchnię gruntów ornych, wymaga udziału administracji lokalnej. Szacowanie plonów osiągniętych, jako badanie kwalifikujące się do rozwiązania przedewszystkiem zapomocą metody reprezentacyjnej, stanowi zadanie, pozostające w granicach możliwości badawczych korespondentów rolnych.

W tym samym czasie, a mianowicie w październiku każdego roku, odbywa się szacowanie plonów, dokonywane niezależnie przez korespondentów rolnych i urzędy gminne. Wyniki zestawione ze sobą ujawniają, że szacunki korespondentów są wyższe, a w związku z tem istnieją głosy, że prawda leży pośrodku, bowiem korespondenci mają podawać dane raczej zbyt optymistyczne, zaś urzędy gminne — raczej zbyt pesymistyczne. Różnice wysokości plonów według tych dwóch źródeł wykazują w czasie pewne wahania, zawsze jednak liczby korespondentów są wyższe.

W pięcioleciu 1929 — 1933, plon żyta ozimego oszacowany przez urzędy gminne stanowił dla całej Polski następujący odsetek plonu oszacowanego przez korespondentów:

Rok	Przeciętne dla Polski	Przeciętne dla województw, różniące się:	
		najwięcej	najmniej
1929	89,0	78,6	100,0
1930	85,5	72,6	94,7
1931	86,1	75,0	97,8
1932	85,7	73,2	96,5
1933	92,5	81,3	100,7

Tylko w dwóch latach wypadło po jednem województwie, które posiadało plony szacowane przez urzędy gminne takie same (1929) lub nieco wyższe (1933), niż u korespondentów. Pozostałe 15 województw, a w latach 1930, 1931 i 1932 wszystkie województwa wykazały niższe szacunki urzędów gminnych. Analogiczne porównanie dla plonów średnich pięcioletnich (1929 — 1933) daje następujące odsetki: pszenica ozima — 90,8%; żyto ozime — 87,8%; jęczmień jary — 88,6%; i owies — 84,3%, przyczem szacunki plonów według urzędów gminnych dla województw we wszystkich wypadkach są niższe.

Z braku danych, któreby nam mówiły, jaki jest plon faktyczny, z którym porównaćby można posiadane materjały, pozostają dwie drogi: oceny i porównania wartości wykonawców tych prac, oraz oceny materjałów przez szczegółową ich analizę. Porównanie cech aparatu szacującego plony może dostarczyć cennego materjału do wnioskowania, czyje informacje są lepsze. Oceniając i porównując sprawozdawców musielibyśmy zwrócić uwagę na szereg cech, z których wymienimy: fachowość, niezależność, stałość pracy, umiejętność objektywnej oceny, zainteresowanie pracą i zbiorową decyzję.

Rozważenie tych cech a mianowicie, które z nich są bardziej właściwe urzędom gminnym, a które korespondentom, pozwoliłoby przynajmniej częściowo ocenić wartość dostarczanych informacyj o plonach. Ponieważ zagadnienie plonów stanowi w statystyce rolniczej, śmiało twierdzić można, problem centralny, wydaje się najbardziej wskazanem w obecnych warunkach korzystanie w jak najszerszym zakresie z obu aparatów. Oświetlenie tego zagadnienia z jednej strony przez 6 tysięcy niezależnych sprawozdawców-rolników, z drugiej przez 3 tysiące (po wprowadzeniu gmin zbiorowych) gminnych komisyj szacunkowych pozwoli stworzyć obraz o wiele bliższy rzeczywistości. Obecnie Główny Urząd Statystyczny opracowuje statystykę zbiorów na podstawie danych urzędów gminnych, niezależnie od tego gromadzone są podobne materjały, oparte na sprawozdaniach korespondentów rolnych.

Potrzebom doraźnej informacji o stanie zasiewów w miesiącach najważniejszych dla przebiegu wegetacji roślinnej służy t. zw. mała sieć korespondentów rolnych. Wybrani korespondenci w liczbie kilku sprawozdawców na powiat (przeciętnie 3-4) nadsyłają w maju, czerwcu

i lipcu dodatkowe sprawozdania o stanie zasiewów na dzień 5-go każdego z tych miesięcy. Pozwala to podwoić w tym okresie częstość wydawania komunikatów. Jak się okazuje, informacje małej sieci, stanowiącej 12% ogólnej liczby korespondentów, prawie zupełnie nie odbiegają w wynikach od informacyj sieci pełnej. Dla trzech lat (1931 — 1933) zestawiono ze sobą obliczenia stanu zasiewów, dokonane dla tej samej daty na podstawie sieci pełnej oraz małej sieci. Pszenica ozima dała na 9 badanych wypadków — 7 wyników identycznych. Żyto ozime na 9 dało 8 wyników identycznych. Jęczmień jary na 6 dał 5. I wreszcie owies na 6 dał 4. We wszystkich wypadkach odchyleń różnica wynosiła 0,1 stopnia kwalifikacyjnego. Wynika z tego, że przy założeniu, iż obszar sprawozdawczy obejmuje pewien większy zespół gospodarstw, co omawialiśmy poprzednio, dla niektórych zjawisk wystarcza mniejsza liczebność sieci korespondentów, co jest dużem ułatwieniem technicznem.

Inż. K. CZERNIEWSKI

Réseau des correspondants agricoles

Résumé

Les recherches de l'Office Central de Statistique dans le domaine de la statistique agricole réposent sur des matériaux qui lui parviennent de deux sources: des offices communaux, voire de leurs commissions spéciales, et des correspondants agricoles honoraires.

Les correspondants agricoles fournissent des informations statistiques tant que dure la période de végétation, c. à d. depuis les semailles en automne jusqu'aux récoltes inclusivement. Les correspondants sont appelés à observer l'influence des facteurs donnés sur les récoltes futures, à en évaluer le sens et le degré et à établir ensuite les quantités de 36 formes et espèces de produits du sol, effectivement récoltées.

En 1934 le nombre des correspondants agricoles collaborant avec l'Office Central de Statistique s'élevait à six mille et demi, dont 70% étaient cultivateurs et 14% — maîtres d'école. Le reste se composait d'autres groupes professionnels, p. ex. des fonctionnaires, du clergé, etc. Le réseau des correspondants agricoles fait montre d'une grande stabilité; 1/5 des correspondants collaborent avec l'Office Central de Statistique déjà depuis dix ans et 2/3 depuis plus de cinq ans.

Les informations fournies par les correspondants sont basées sur les phénomènes agricoles qui se produisent sur un territoire de contrôle aussi étendu que possible et connu au correspondant, vu que ce territoire voisine avec son domicile. C'est généralement l'espace auquel le correspondant est rattaché par ses affaires quotidiennes économiques, sociales, de famille, de son service, et qui constitue son territoire essentiel de contrôle. (C'est la profession du correspondant qui joue ici un rôle important).

Pour faciliter la solution du problème de la répartition des correspondants d'une façon aussi égale que possible, les lieux de leur domicile sont portés sur une carte spéciale et les lacunes constatées dans les espaces sont comblées par l'engagement des correspondants supplémentaires.

Les correspondants agricoles basent leurs informations principalement: a) sur leur propre expérience agricole, résultant de leurs travaux quotidiens, b) sur leurs observations personnelles et leurs expériences orientées exprès vers l'étude du phénomène pour des buts statistiques et c) sur l'utilisation des opinions et des expériences d'autres personnes.

La répartition des charges d'information entre les offices communaux et les correspondants, qui, d'ailleurs, travaillent indépendamment les uns des autres, est faite de telle sorte que les correspondants agricoles fournissent les matériaux pour les prévisions et que les offices communaux relèvent les résultats. Les évaluations des récoltes sont effectuées parallèlement et séparément aussi bien par les offices communaux que par les correspondants.

Il ressort de la confrontation de ces résultats que les évaluations faites par les correspondants sont plus élevées, ce qui fait dire que la vérité gît au milieu. Cependant dans bien des cas ces différences ne sont pas grandes et la confrontation des résultats provenant de ces deux sources donne des matériaux plus proches à la réalité.

Les informations sommaires sur l'état des cultures dans les mois les plus importants pour la végétation des plantes, sont fournies par le petit réseau de correspondants agricoles formé de 12% du nombre total des correspondants. Les correspondants qui en font partie (en moyenne 2 — 4 par arrondissement) envoient en mai, juin et juillet des comptes rendus supplémentaires sur l'état des cultures, ce qui permet d'augmenter le nombre des communiqués de presse.

Okres wegetacyjny w r. 1934 w Polsce pod względem meteorologicznym

Przebieg wegetacji w r. 1934 w Polsce wykazywał liczne odrębności, nawet daleko posunięte, a pozostające oczywiście w ścisłym związku z tem tłem meteorologicznem, na którem wegetacja się rozwija. Szkic niniejszy usiłuje przedstawić — przynajmniej w bardzo ogólnych zarysach, jak to wynika ze szczupłości miejsca— przebieg warunków meteorologicznych podczas okresu wegetacyjnego 1934 r. A ponieważ chodzić musi nie tylko o ten układ, równoczesny z wegetacją, ale i o poprzedzający, przygotowawczy dla niej, jak poprzedzająca zima lub koniec jesieni, przeto i te okresy musiały być także włączone do opracowania. Jest to tem bardziej potrzebne, że chodzi tu również i o uprawy ozime lub rośliny trwałe.

Tak więc, opracowanie niniejsze[1] obejmuje 12-miesięczny okres od 1.XI 1933 do 31.X 1934 i opiera się na obserwacjach 43 stacyj meteorologicznych na obszarze Polski od Wilna i Helu do Zakopanego i Zaleszczyk w kierunku północno-południowym oraz od Chojnic i Cieszyna do Pińska i Tarnopola w kierunku zachodnio-wschodnim. Rozważania niniejsze ograniczają się, dla względów wyżej wspomnianych, do omówienia temperatury powietrza i opadów.

Temperatura powietrza. Przebieg temperatury powietrza w omawianym okresie odznacza się tem, że temperatury średnie miesięczne przedstawiają odchylenia od analogicznych średnich wieloletnich w znacznej większości wypadków dodatnie a nadto tem, że dochodzą one do znacznych wartości.

Liczebne wartości odchyleń, o których mowa, przedstawiają się w poszczególnych miesiącach, jak następuje (dla 23 stacyj, posiadających średnie wieloletnie, z pośród 44 objętych opracowaniem).

Miesiące	Odchylenia dodatnie	Liczba stacyj	Odchylenia ujemne	Liczba stacyj
Listopad 1933	od + 0°.1 do + 1°.2	11	od — 0°.3 do — 1°.3	11
Grudzień . . . . . „	—	—	„ — 1°.3 „ — 5°.3	23
Styczeń 1934	„ + 0°.4 „ + 2°.3	20	„ — 0°.1 „ — 0°.6	3
Luty . . . . . „	„ + 1°.0 „ + 3°.3	23	—	—
Marzec . . . . . „	„ + 2°.6 „ + 5°.2	23	—	—
Kwiecień . . . . . „	„ + 2°.1 „ + 4°.6	23	—	—
Maj . . . . . „	„ + 1°.1 „ + 2°.9	23	—	—
Czerwiec . . . . . „	„ + 0°.1 „ + 0°.8	5	„ — 0°.1 „ — 1°.4	15
Lipiec . . . . . „	+ 1°.1	1	„ — 0°.1 „ — 1°.4	21
Sierpień . . . . . „	„ + 0°.2 „ + 1°.1	19	„ — 0°.1 „ — 0°.4	3
Wrzesień . . . . . „	„ + 0°.5 „ + 2°.7	23	—	—
Październik . . . . . „	„ + 0°.2 „ + 2°.8	23	—	—

Z tego zestawienia widzimy, że grudzień 1933 był wybitnie za chłodny w porównaniu z normą 50-letnią (1851—1900); natomiast inne miesiące były za ciepłe, z wyjątkiem czerwca i lipca 1934 r. oraz częściowo listopada 1933.

Ta właściwość lipca 1934 pozostaje w związku ze zmniejszonem usłonecznieniem i bardzo obfitemi opadami, które doprowadziły do pamiętnych powodzi w r. 1934. Wskutek stosunkowo małych liczebnie odchyleń średnich miesięcznych temperatur czerwca i lipca 1934, obydwa te miesiące były zbliżone do normy pod tym względem.

Również i to należy zaznaczyć, że omawiane odchylenia o liczebnej wartości np. 4° lub 5° dla miesięcznej średniej są odchyleniami bardzo znacznemi.

Jeszcze większe odchylenia od wartości wieloletnich (normalnych) przedstawiają średnie dzienne temperatury w omawianym okresie. Nie mogąc wchodzić w szczegóły, przytoczymy tylko dla przykładu, że te odchylenia średnich dziennych dochodziły: w Wilnie (w porównaniu z okresem 106 lat) do +12°. 7 (dn. 4 maja 1934), lub do +10 °.6 (dn. 27 kwietnia 1934), lub do —160°. (dn. 14 grudnia 1933) i t. d.; podobnie też w Warszawie (w porównaniu z okresem 105 lat) do+11°.5 (dn. 18 kwietnia 1934) lub do +10°. 7 (dn. 3 maja 1934) lub do —15°. 1 (dn. 14 grudnia 1933) i t. d.; również w Krakowie (w porównaniu z okresem 50 lat) do +11°. 1 (dn. 18 kwietnia 1934) lub do +10° .1 (dn. 4 maja 1934), lub do —14°.1 (dn. 4 grudnia 1933) i t. d.

1 Por. Prof. Kazimierz Szulc i inż. Jakób Tomanek — *Okres wegetacyjny w r. 1934 w Polsce pod względem meteorologicznym* Warszawa 1935, Wiadomości Meteorologiczne i Hydrograficzne zesz. I, z 16 tablicami cyfr. i 3 rysunkami.

Podobne zjawiska tak nienormalnego przebiegu temperatury powietrza w r. 1933/34 zyskują dobitną ilustrację w tem, że np. w Warszawie od roku 1826 nie obserwowano tak ciepłej wiosny i tak ciepłej jesieni, jak w r. 1934 (w r. 1934 średnia temperatura wiosny o $3^0.4$, a jesieni o $2^0.9$ za wysoka), a raz tylko (w r. 1848) obserwowano kwiecień tak ciepły, jak w r. 1934 (temperatura kwietnia w r. 1934 była za wysoka o $4^0.1$)—wszystko w porównaniu z okresem 85-letnim 1826—1910.

Również i najwyższe wartości temperatury (maxima), osiągane w poszczególnych miesiącach rozpatrywanego okresu, przekraczały nieraz znacznie odpowiednie wartości najwyższe, wyprowadzone przeciętnie z wieloletniego okresu. Najwybitniej występuje to dla kwietnia, który w r. 1934 był niezwykle ciepły. Np. dla tego miesiąca wynosiły te nadwyżki ponad wieloletnią normę przeciętną: w Wilnie $+6^0.8$, w Poznaniu $+7^0.0$, w Warszawie $+6^0.5$, w Krakowie $+6.^0 9$ i t. d. Natomiast temperatury najniższe (minima) specjalnie w grudniu 1933, jako w miesiącu tak wybitnie za chłodnym, były o wiele niższe, niż w przecięciu wieloletniem. Te niedobory wynosiły w grudniu 1933 np. w Wilnie $-5^0.9$, w Poznaniu—$11^0.5$, w Warszawie—$9^0.3$, w Krakowie —$3^0.5$ i t. d. Już w następnym miesiącu styczniu 1934 były te minima temperatury wyższe, niż przeciętne wieloletnie np. w Wilnie o $+7^0.1$, w Poznaniu o $+8^0.0$, w Warszawie o $+3^0.5$, w Krakowie o $+7^0.4$ i t. d. Te szczegóły potwierdzają w dalszym ciągu, jak dalece zimnym był grudzień 1933 r.

Według rozkładu dni, w których obserwowano najniższą temperaturę poniżej 0^0, można powiedzieć, że ostatnie przymrozki wiosenne w rozpatrywanym okresie występowały naogół najpóźniej w kwietniu. Wyjątek stanowią w tym względzie miejscowości wyżej położone, (górskie lub podgórskie) a także w południowo-wschodniej części kraju. Np. temperatury poniżej 0^0 obserwowane były jeszcze w maju m. i. na stacjach: Zakopane, Krynica, Cieszyn, Żywiec, Tarnopol, Drohobycz i innych. Natomiast nie zanotowały tak opóźnionego zwrotu zimna takie stacje, jak Jagielnica lub Horodenka oraz także stacje, położone w północno-wschodniej części kraju, jak np. Wilno, Druskieniki, Suwałki, Białystok; podobnie też rzecz się ma dla Pińska. Nie można też nie wspomnieć, że np. stacja Grudziądz zanotowała lekki przymrozek jeszcze dn. 16 czerwca ($-0^0.1$)

Omówione odrębności w przebiegu temperatury powietrza wiążą się z nienormalnym układem pór roku, jakim odznaczał się okres wegetacyjny w 1934 r.

Opierając podział pór roku na zakresie właściwych im temperatur, przekonywamy się, że rozpatrywany okres 1933/34 posiadał właściwie 8 kolejnych pór roku, zamiast 6, a mianowicie: po zimie 1933/34 nastąpiła przedwiosna, a po niej wiosna właściwa, potem lato wczesne i krótko trwające, następnie przyszło obniżenie temperatur średnich dziennych tak, że wystąpiła po raz drugi wiosna właściwa, po której ustaliło się lato (po raz drugi), tym razem dłużej trwające—a wreszcie jesień właściwa i jesień późna, trwająca już do następnej zimy 1934/35. Podobny układ pór roku wystąpił w całym kraju, a różnice pomiędzy rozmaitemi jego częściami polegały na różnicach w terminie początku lub końca oraz liczby dni trwania poszczególnych pór roku. Różnice te zaznaczyły się w kierunku północno-południowym lub zachodnio-wschodnim, jak również w związku z wysokością położenia nad poziomem morza. Niestety, z powodu braku miejsca zmuszeni jesteśmy do przytoczenia tylko niektórych dat w tym kierunku. W każdym razie trzeba zauważyć, że gdy daty początku wczesnych pór roku (np. przedwiosny i wiosny właściwej) wykazują znaczne różnice między oddzielnemi częściami kraju, to odnośnie do pór roku późniejszych (więcej ciepłych) te różnice stają się coraz mniejszemi. Znajduje to potwierdzenie w zestawieniu następującem, podającem daty początku poszczególnych pór roku w różnych miejscowościach, ułożonych w kolejności według szerokości geograficznej w kierunku od północy ku południowi.

Terminy początku poszczególnych pór roku 1933/34

Pory roku	Wilno	Wirty	Bydgoszcz	Poznań	Warszawa	Pińsk	Skierniewice	Puławy	Kraków	Przeworsk	Lwów	Cieszyn	Krynica	Zakopane	Zaleszczyki
Zima 1933/34	17. XI	18. XI	29. XI	29. XI	28. XI	18. XI	28. XI	28. XI	29. XI	28. XI	28. XI	1. XII	25. XI	21. XI	20. XI
Przedwiosna 1934	23.II	5.II	6.II	6.II	15.II	23.II	15.II	23.II	15.II	17.II	18.II	17.II	23.II	23.II	18.II
Wiosna właściwa I . . . „	7.IV	15.III	13.III	12.III	13.III	21.III	12.III	12.III	12.III	12.III	13.III	11.III	12.III	8.IV	12.III
Lato I . . . . . „	26.IV	30.IV	29.IV	27.IV	26.IV	24.IV	26.IV	23.IV	16.IV	17.IV	17.IV	26.IV	26.IV	23.VI	18.IV
Wiosna właściwa II . . „	20.V	14.V	14.V	23.V	18.V	20.V	18.V	19.V	15.V	15.V	24.V	15.V	15.V	24.VII	24.V
Lato II . . . . . „	3.VI	1.VI	1.VI	31.V	1.VI	2.VI	1.VI	1.VI	1.VI	1.VI	2.VI	1.VI	18.VI	21.VIII	3.VI
Jesień właściwa . . . . „	15.IX	21.IX	22.IX	22.IX	24.IX	20.IX	21.IX	21.IX	26.IX	21.IX	26.IX	29.IX	2.IX	29.VIII	12.IX
Jesień późna . . . . . „	19.XI	19. XI	19. XI	19. XI	19. XI	20. XI	19. XI	19. XI	19. XI	20. XI	20. XI	19. XI	19. XI	16. X	20. XI
Zima 1934/35	5. XII	21. XII	21. XII	22. XII	20. XII	5. XII	20. XII	20. XII	21. XII	20. XII	20. XII	.	21. XII	22. XII	18. XII

Brak daty początku zimy 1934/35 w Cieszynie oznacza, że jeszcze w dniu 31.XII 1934 stacja ta nie notowała średniej dziennej temperatury poniżej 0^0 t. j. odpowiadającej zimie. Jeżeli pominiemy stacje: Zakopane i Krynicę, jako położone na znaczniejszej wysokości, znajdziemy dla pozostałych stacyj w powyższem zestawieniu następujące rozpiętości terminów początku poszczególnych pór roku.

Zima	1933/34	od	17.XI	do	1.XII	t. j. dni	15
Przedwiosna	1934	„	5.II	„	23.II	„ „	19
Wiosna właściwa I	„	„	11.III	„	7.IV	„ „	28
Lato I	„	„	16.IV	„	30.IV	„ „	15
Wiosna właściwa II	„	„	14.V	„	24.V	„ „	11
Lato II	„	„	31.V	„	3.VI	„ „	4
Jesień właściwa	„	„	15.IX	„	26.IX	„ „	12
Jesień późna	„	„	19.XI	„	20.XI	„ „	2
Zima	1934/35	„	5.XII	„	22.XII	„ „	16

W górach widzimy znaczne opóźnienie lata I przy równoczesnem przedłużeniu wiosny właściwej I (wiosna właściwa I: Zakopane 76 dni, Cieszyn 46 dni, Warszawa 44 dni, Kraków 35 dni, Pińsk 34 dni, Wilno 19 dni).

Rozpatrując układ pór roku nie według przeciętnych wartości z okresu wieloletniego, lecz dla jednego roku indywidualnie, zauważymy, że w tym ostatnim wypadku pory roku nie mogą przebiegać tak jednolicie, jak średnie z okresu wieloletniego. Mianowicie, zdarzać się może i musi, że te średnie dzienne temperatury będą przebiegały nie w sposób ciągły, lecz przeciwnie, zdarzać się będzie, że w grupie kolejnych dni określonej pory roku według zasadniczej klasyfikacji znajdą się sporadyczne dnie, należące według zasadniczej klasyfikacji do pory roku chłodniejszej albo i cieplejszej.

Jako przykład, a zarazem dla porównania układu pór roku 1933/34 z układem normalnym podajemy poniżej zestawienie, obejmujące już tylko 3 stacje: Wilno, Warszawę i Lwów, dla których możemy przytoczyć normalny układ pół roku[1]. W tem zestawieniu podane są też liczby dni wspomnianych odchyleń. Liczby odchyleń + obejmują dnie, należące według temperatury do pory roku cieplejszej zaś odchylenia — odpowiadają porze roku chłodniejszej.

Pory roku	1933/34						Według wartości wieloletnich		
	początek	koniec	dni	odchylenie dni +	odchylenie dni —	odchylenie dni ogółem	początek	koniec	dni
Wilno									
Zima 1933/34	17.XI	22.II	98	15	0	15	21.XI	24.III	124
Przedwiosna 1934	23.II	6.IV	43	6	8	14	25.III	11.IV	18
Wiosna właściwa I . . . . „	7.IV	25.IV	19	0	4	4	12.IV	2.VI	52
Lato I . . . . . „	26.IV	19.V	24	0	5	5	3.VI	1.IX	91
Wiosna właściwa II . . . . „	20.V	2.VI	14	0	0	0			
Lato II . . . . . „	3.VI	14.IX	104	0	12	12			
Jesień właściwa . . . . . „	15.IX	18.XI	65	5	8	13	2.IX	27.X	56
Jesień późna . . . . . „	19.XI	4.XII	16	1	3	4	28.X	20.XI	24
Zima 1934/35	5.XII								
Warszawa									
Zima 1933/34	28.XI	14.II	79	17	0	17	25.XI	16.III	112
Przedwiosna 1934	15.II	12.III	26	1	4	5	17.III	6.IV	21
Wiosna właściwa I . . . . . „	13.III	25.IV	44	3	8	11	7.IV	28.V	52
Lato I . . . . . „	26.IV	17.V	22	0	2	2	29.V	6.IX	101
Wiosna właściwa II . . . . „	18.V	31.V	14	1	0	1			
Lato II . . . . . „	1.VI	23.IX	115	0	16	16			
Jesień właściwa . . . . . „	24.IX	18.XI	56	4	4	8	7.IX	27.X	51
Jesień późna . . . . . „	19.XI	19.XII	31	10	4	14	28.X	24.XI	28
Zima 1934/35	20.XII								
Lwów									
Zima 1933/34	28.XI	17.II	82	11	0	11	1.XII	15.III	105
Przedwiosna 1934	18.II	12.III	23	0	4	4	16.III	5.IV	21
Wiosna właściwa I . . . . . „	13.III	16.IV	35	0	4	4	6.IV	20.V	45
Lato I . . . . . „	17.IV	23.V	37	0	6	6	21.V	10.IX	113
Wiosna właściwa II . . . . „	24.V	1.VI	9	0	0	0			
Lato II . . . . . „	2.VI	25.IX	116	0	13	13			
Jesień właściwa . . . . . „	26.IX	19.XI	55	6	3	9	11.IX	1.XI	52
Jesień późna . . . . . „	20.XI	19.XII	30	8	5	13	2.XI	30.XI	29
Zima 1934/35	20.XII								

Powyższe przykłady stwierdzają, że układ pór roku w rozpatrywanym okresie 1933/34 różnił się od warunków normalnych m. i. następującemi szczegółami (pozatem, że jak powiedziano powyżej, wystąpiły w rzeczywistości 8 pór roku zamiast 6): zima 1933/34 rozpoczęła się prawie normalnie, jednak trwała prawie o miesiąc krócej; przedwiosna była przedłużona, ale wiosna właściwa trwała krócej, niż normalnie, ustępując miejsca wczesnemu i krótkiemu latu; lato I i II trwało razem dłużej, niż lato normalne; jesień właściwa i jesień późna były opóźnione w związku z przedłużeniem pory letniej, a zima następna (1934/35) również była opóźniona. To opóźnienie początku zimy 1934/45 w stosunku do normy wyniosło w Wilnie 14 dni, w Warszawie 25 dni, we Lwowie 19 dni.

Usłonecznienie. Najwięcej dni z usłonecznieniem wystąpiło w miesiącach kwiecień — wrzesień, lecz z wyodrębnieniem lipca, a najmniej w miesiącach grudzień, marzec i październik. Miesiąc lipiec, który w związku z obfitemi opadami miał wysokie zachmurzenia, wykazywał liczbę dni z usłonecznieniem mniejszą, niż w czerwcu a także mniejszą, niż w sierpniu; jednak, w niektórych miejscowościach ten wzrost czasu usłonecznienia po zniżce lipcowej wystąpił dopiero we wrześniu (Kraków, Zakopane). W Bydgoszczy np. czas trwania usłonecznienia obniżałsię od czerwca stale, nie wzrastając ani w sierpniu ani we wrześniu.

Opady. Jak już wskazuje pamiętna powódź r. 1934, opady w rozpatrywanym okresie nie były rozłożone równomiernie i zgodnie z normą—zarówno co do rozkładu na poszczególne miesiące, jak i co do rozmieszczenia w przestrzeni. Obszary, dotknięte wspomnianą powodzią, objęły 15 z siedemnastu powiatów woj. krakowskiego, szereg zachodnich powiatów woj. lwowskiego, ziemię sandomierską, obszary ziemi kieleckiej oraz niektóre tereny pod Warszawą, Płockiem i w dolnym biegu Wisły [2].

1 R. Merecki — *Klimatologja Ziem Polskich* — Warszawa 1914, str. 58 i dalsze.
2 Inż. Alfred Rundo — *Rzut oka na przebieg katastrofalnego wezbrania w dorzeczu Wisły w lipcu 1934 r.* — Warszawa 1934, Wiadomości Służby Geograficznej Nr. 3.

Gdy podzielimy cały rozpatrywany okres roczny na 2 części: od listopada 1933 do lutego 1934 włącznie, oraz od marca do października 1934, okaże się, że część pierwsza w ogólnej sumie za 4 miesiące wykazuje za małe ilości opadu w stosunku do wartości wieloletnich, zaś druga, również ujęta ogółem — prawie wyłącznie nadmiernie obfite opady, zwłaszcza w tych częściach kraju, które nawiedziła wspomniana powódź. Najwybitniejszym miesiącem w tym względzie był lipiec, w którym było najwięcej opadów, silnie przekraczających normę.

Jako wyjątkowo wielkie miesięczne ilości opadu w lipcu można wskazać:

Zakopane	422,7 *mm*,	co stanowi	38%	rocznej	normy	wielolet.
Tarnów	373,5 „	„	51%	„	„	„
Rabka	320,3 „	„	36%	„	„	„
Przeworsk	308,4 „	„	46%	„	„	„
Krynica	229,0 „	„	27%	„	„	„

Do wyjątkowo wielkich dziennych ilości opadu w lipcu 1934 r. należą:

Zakopane	172,3 *mm*,	co stanowi	16%	rocznej	normy	wielolet.
Tarnów	128,7 „	„	18%	„	„	„
Wieliczka	91,6 „	„	13%	„	„	„
Krynica	91,0 „	„	11%	„	„	„

Pokrywa śnieżna trwała w rozpatrywanym okresie przez grudzień i styczeń a także w lutym. W północno-wschodniej części kraju oraz w górach a częściowo i na podgórzu rozpoczęła się ona już w listopadzie 1933. W tych samych okolicach oraz we wschodniej i południowo-wschodniej części kraju występowała pokrywa śnieżna jeszcze w marcu.

Obraz przebiegu opadów zyskałby niezmiernie, gdyby można było uzupełnić go przez podanie częstości i rozmieszczenia różnych natężeń opadu (ilości opadu, przypadających na jednostkę czasu)[1]. Wiadomo bowiem, że te natężenia, gdy są nadmiernie wielkie, nie mogą być wyzyskane przez rośliny należycie i nawet mogą przynosić szkody, a gdy są zbyt małe, nie posiadają istotnego znaczenia. Jedynie tylko natężenia, stanowiące t. zw. optimum dla danej gleby i w danym klimacie, posiadają największą wartość w znaczeniu rolniczo-meteorologicznem. Niestety, nie możemy tutaj oświetlić tej strony sprawy, bowiem do należytego pomiaru natężeń opadu potrzebne są deszczomierze samopiszące, tych zaś przyrządów (zresztą bardzo kosztownych) jest jeszcze mało na stacjach Sieci Meteorologicznej Polskiej, nawet na tych, które pełnią służbę rolniczo-meteorologiczną.

PROF. KAZIMIERZ SZULC

1 Prof. Kazimierz Szulc — *Podstawy ilościowej oceny opadów deszczowych ze względu na ich znaczenie dla uprawy roślin* — Warszawa 1931, Wiadomości Meteorologiczne i Hydrograficzne Nr. 6 i 7.

Conditions météorologiques en Pologne pendant la période de végétation de 1934

La présente étude est consacrée aux conditions météorologiques en Pologne durant la période de végétation de 1934. Vu l'influence sur la végétation printanière des conditions atmosphériques des saisons qui la précèdent immédiatement, c. à d., de l'hiver et de l'arrière—saison, l'étude ci-présente embrasse la période jusqu'à novembre incl. De cette manière sont élaborées les statistiques pour la période comprise entre le 1 novembre 1933 et le 31 octobre 1934. Ces statistiques sont basées sur les observations de 43 stations météorologiques du Réseau Polonais. Il est à noter avant tout que la température de l'atmosphère, durant cette période a accusé des écarts des températures moyennes mensuelles par rapport aux valeurs moyennes multiannuelles; ces écarts atteignent de grandes valeurs numériques et sont en partie majeure positifs, ce qui signifie que, pendant un nombre prédominant des mois, la température a été, dans la plus grande partie du pays, trop élevée par rapport à la norme.

Pendant le mois de décembre la température a été trop basse dans tout le pays (les écarts atteignant parfois minus 5^0); par contre, en février, avril, mai, septembre et octobre, la température a été trop élevée dans tout le pays (les écarts atteignant 5^0 en mars et $4^0{\cdot}5$, en avril); en janvier le temps a été trop doux dans la partie prédominante de la Pologne.

Il est à souligner ici que, depuis longtemps, un printemps et un automne aussi doux n'ont pas été observés à Varsovie.

De même, dans les divers mois, les valeurs les plus, élevées et les plus basses de la température ont dépassé souvent considérablement les valeurs moyennes multiannuelles correspondantes.

Au cours de la période envisagée, les gelées blanches printanières ont eu lieu généralement au plus tard en avril, sauf dans les régions alpestres et sub-alpestres et aussi dans les régions Sud-Est du pays.

Très caractéristique est la série des saisons dont il y avait huit dans la période envisagée (au lieu de 6 comme au normal), notamment; l'hiver de 1933/34 fut suivi du commencement du printemps, puis vint le printemps proprement dit, suivi d'un été précoce et de peu de durée, après quoi vint à nouveau une période d'abaissement de la température, correspondant au printemps proprement dit (printemps proprement dit réitéré), puis s'établit l'été (pour la seconde fois), cette fois pour un temps plus long, et, enfin, vint l'automne proprement dit, suivi de l'arrière-saison qui dura jusqu'à l'hiver 1934/35. Dans les diverses régions du pays, les dates du début et de la fin de chaque saison accusent des différences selon la situation de la région, dans la direction du Nord au Sud, ou bien de l'Ouest à l' Est et aussi selon l'altitude. On constate, p. ex. un retard considérable de l'été I et une durée plus longue du printemps proprement dit. Le plus de jours avec insolation ont eu les mois: avril — septembre incl., à l'exception cependant du mois de juillet (période d'inondation). Le moins de jours avec insolation ont eu les mois: décembre — mars incl. et octobre.

Les précipitations atmosphériques ont été très irrégulières pendant la période envisagée. Il y eut, notamment, des écarts très sensibles par rapport à la norme multiannuelle pour le mois de juillet dans les localités frappées de la mémorable inondation de 1934. Les quantités mensuelles des précipitations atmosphériques ont atteint, en juillet, dans certaines localités (Tarnów p. ex.) même 50% de la norme multiannuelle par an, propre à la localité donnée, et les plus grandes quantités par jour ont atteint, dans certains cas, 17% de cette même quantité annuelle normale (Tarnów 17%, Zakopane 16%).

L'auteur tient à souligner que, pour obtenir une image complète de la répartition des intensités des précipitations, lesquelles intensités sont très importantes pour la végétation, il est indispensable que les stations d'observations météorologiques, surtout celles auxquelles incombe le devoir d'assurer le service agro-météorologique, soient pourvues de pluviomètres-enregistreurs qui sont nécessaires pour mesurer les intensités des précipitations atmosphériques.

Daty robót polowych w roku 1934

W roku ubiegłym poraz pierwszy opublikowano materjały o datach rozpoczęcia robót polowych w latach 1931 — 1933, oparte na informacjach korespondentów rolnych Głównego Urzędu Statystycznego[1]. Dane liczbowe zostały poprzedzone omówieniem, oświetlającem między innemi zagadnienia metodyczne wymienionego opracowania, z których powtórzymy tylko, że daty dla powiatów są obliczone jako wartość środkowa z dat podanych przez poszczególnych korespondentów danego powiatu, zaś jako moment, podlegający obserwacji, przyjęto początek zjawiska. Dodamy obecnie, że przy znajdowaniu wartości środkowej, przyjęto następujące zasady: a) jeśli wartość środkowa przypadała z obliczeń na dwie sąsiednie daty, (parzysta liczba składników) i skolei na każdą z tych dat przypadała jednakowa liczba odpowiedzi, to brano pod uwagę datę wcześniejszą, b) przy analogicznym układzie lecz różnej liczbie odpowiedzi, przypadającej na sąsiadujące daty, przyjmowano datę o większej liczbie odpowiedzi, c) jeśli wartość środkowa przypadała z obliczeń na dwie daty (parzysta liczba składników), posiadające jednakową liczbę odpowiedzi, lecz przedzielone kilku datami, nieposiadającemi wcale odpowiedzi, to przyjmowano tę datę z nieposiadających odpowiedzi, która się znajdowała w środku (przy nieparzystej liczbie dat) lub datę wcześniejszą od środka (przy parzystej liczbie dat). Daty wojewódzkie i dla Polski mają oczywiście charakter abstrakcyjny, odzwierciadlają jednak dostatecznie dobrze różnice w przestrzeni i w czasie. Obliczano je jako średnie arytmetyczne z dat powiatowych, bowiem różnice dat, wynikające z obliczeń próbnych robionych dla czterech województw (po jednem z każdej grupy województw), nie są tak duże, by usprawiedliwiały większy nakład pracy, jakiego wymagałoby obliczenie medjan wojewódzkich z odpowiedzi indywidualnych. Różnice te nie przekraczały jednego dnia, co przy datach wojewódzkich niema większego znaczenia.

Liczba odpowiedzi, na jakich oparto obliczenia, wzrosła w porównaniu z rokiem ubiegłym dość znacznie, szczególnie w odniesieniu do siewów owsa i żyta.

Tabl. I. Liczba odpowiedzi korespondentów
Nombre des réponses des correspondants

Rodzaj roboty *Travaux*	1933	1934
Siewy owsa—*Semailles d'avoine*	3 969	5 101
Sianokosy—*Fenaisons*	3 998	4 279
Żniwa żyta — *Moissons de seigle*	4 543	4 596
Siewy żyta — *Semailles de seigle*	3 606	4 448

Na podstawie tablicy IX, zawierającej średnie daty powiatowe rozpoczęcia robót polowych w r. 1934, oraz na podstawie tychże dat dla roku 1933 ogłoszonych w roku ubiegłym [2], omówimy jedynie przestrzenne rozłożenie dat robót polowych, bowiem porównanie w czasie bardziej przejrzyście układa się przy datach wojewódzkich, które zmienność tych dat odzwierciadlają zupełnie poprawnie.

W rozkładzie dat siewów owsa, podobnie jak w roku ubiegłym, zaznaczają się 3 wyraźne strefy. Najwcześniejsza, dotycząca siewów przed 20 marca, obejmuje woj. poznańskie, łódzkie, częściowo kieleckie, całą Małopolskę zachodnią oraz częściowo wschodnią. Najpóźniejsza, dotycząca siewów po 11 kwietnia, obejmuje woj. wileńskie i nowogródzkie.

Początki sianokosów, nie wykazujące i nadal wyraźnej strefowości, późniejsze były przeważnie na wschodzie (po 18 czerwca) a wcześniejsze na zachodzie (przed 9 czerwca).

Tabl. II. Średnie daty rozpoczęcia robót polowych dla województw
Dates moyennes du commencement des travaux champêtres pour les départements

1933, 1934

Województwa *Départements*	Siewy owsa *Semailles d'avoine*		Sianokosy *Fenaisons*		Żniwa żyta ozimego *Moissons de seigle d'hiver*		Siewy żyta ozimego *Semailles de seigle d'hiver*	
	1933	1934	1933	1934	1933	1934	1933	1934
Warszawa	31.III	26.III	26.VI	15.VI	23.VII	11.VII	12.IX	10.IX
Łódź	25. „	22. „	24. „	13. „	21. „	8. „	14. „	12. „
Kielce	28. „	23. „	25. „	11. „	23. „	10. „	12. „	10. „
Lublin	2.IV	29. „	28. „	14. „	24. „	11. „	11. „	10. „
Białystok	13. „	8.IV	2.VII	17. „	26. „	15. „	9. „	5. „
Wilno	4.V	21. „	8. „	29. „	30. „	18. „	7. „	27.VIII
Nowogródek	22.IV	15. „	7. „	24. „	28. „	16. „	11. „	1.IX
Polesie	13. „	4. „	5. „	14. „	25. „	13. „	10. „	5. „
Wołyń	8. „	28.III	3. „	17. „	27. „	13. „	11. „	7. „
Poznań	26.III	21. „	20.VI	9. „	19. „	5. „	17. „	14. „
Pomorze	9.IV	3.IV	25. „	16. „	24. „	15. „	13. „	10. „
Śląsk	23.III	24.III	18. „	5. „	24. „	13. „	14. „	12. „
Kraków	22. „	18. „	25. „	12. „	25. „	12. „	13. „	14. „
Lwów	1.IV	22. „	30. „	15. „	25. „	12. „	12. „	11. „
Stanisławów	15. „	24. „	4.VII	18. „	29. „	15. „	13. „	8. „
Tarnopol	16. „	24. „	3. „	16. „	29. „	16. „	9. „	3. „

1 *Statystyka rolnicza 1933*, Statystyka Polski, serja C, zesz. 8. Warszawa 1934.
2 *Statystyka rolnicza 1933*, str. 69—72.

Początki żniw żyta ozimego najwcześniejsze były w woj. poznańskiem, częściowo łódzkiem oraz w powiatach, przylegających do górnego biegu Wisły i jej dopływów (przed 9 lipca), najpóźniejsze—na północo-wschodzie, Pomorzu, Podkarpaciu oraz w woj. tarnopolskiem (po 16 lipca).

Daty siewów żyta ozimego były najwcześniejsze (przed 5 września) w trzech województwach północno-wschodnich (wraz z ciążącym do Polesia powiatem sarneńskim) oraz w północno-wschodniej części woj. białostockiego (również zbliżonej charakterem do woj. wschodnich). Wczesne siewy w woj. tarnopolskiem nie są charakterystyczne z uwagi na mniejsze rozpowszechnienie żyta. Najpóźniejsze siewy (po 13 września) zanotowano w woj. poznańskiem, krakowskiem i śląskiem.

Zmienność w czasie obrazuje tabl. II oraz *Statystyka rolnicza 1933*, str. 63.

Siewy owsa w roku 1934 w porównaniu z rokiem poprzednim dla wszystkich województw z wyjątkiem Śląska wypadły wcześniej, szczególnie w woj. stanisławowskiem i tarnopolskiem, gdzie różnica dochodzi do trzech tygodni.

Sianokosy w roku 1934 były w ostatniem czteroleciu (1931 — 1934) w większości województw najwcześniejsze. W siedmiu województwach daty rozpoczęcia sianokosów były wcześniejsze, niż w roku 1931, który dotychczas zaznaczał się jako rok najwcześniejszych sianokosów. Największe różnice wypadły oczywiście w porównaniu z rokiem 1933, kiedy sianokosy były specjalnie opóźnione. Różnica (największa) dla województwa tarnopolskiego wynosi $2^1/_2$ tygodnia.

Żniwa żyta ozimego roku 1934 w ostatniem czteroleciu (1931 — 1934) należały do wczesnych, dla kilku województw były nawet najwcześniejsze, specjalnie w woj. poznańskiem z datą rozpoczęcia żniw 5 lipca. Naogół daty wojewódzkie rozpoczęcia żniw w roku 1934 najbardziej zbliżone były do roku 1931, który dotychczas był rokiem najwcześniejszych żniw, przyczem stosunkowo nieznaczne odchylenia istniały zarówno w kierunku wcześniejszych jak i późniejszych dat. Natomiast w porównaniu z rokiem poprzednim, t. j. 1933, który zaznaczył się późnemi żniwami, różnice były większe, ale dość jednolite dla wszystkich województw, dochodząc przeciętnie do dwóch tygodni.

Siewy żyta ozimego roku 1934 w ostatniem czteroleciu (1931 — 1934) należały do wczesnych, bowiem dla 7 województw były wcześniejsze, niż w roku 1932, który dotychczas w odniesieniu do wszystkich województw był rokiem najwcześniejszych siewów żyta ozimego. Mniej wczesne były siewy w pozostałych województwach, a woj. krakowskie miało nawet siewy najpóźniejsze w ostatniem czteroleciu, co w dużym stopniu tłumaczyć można zahamowaniem normalnego przebiegu robót polowych z powodu lipcowej powodzi. W porównaniu z poprzednim rokiem (1933), cechującym się późnemi datami siewów, różnice nie były znaczne i wahały się w granicach kilku dni, jedynie woj. wileńskie i nowogródzkie dały różnicę 11 — 10 dni, woj. krakowskie zaś wykazało opóźnienie o jeden dzień. Trzeba podkreślić, że siewy żyta zawsze wykazywały najmniejsze różnice w poszczególnych latach.

Tabl. III. Średnie daty robót polowych dla Polski
Dates moyennes des travaux champêtres pour la Pologne
1931—1934

Rodzaj roboty *Travaux*	1931	1932	1933	1934	Średnia 1931—1934 *Moyenne*
Siewy owsa . . . *Semailles d'avoine*	.	.	6.IV	29.III	.
Sianokosy . . . *Fenaisons*	17.VI	20.VI	29.VI	15.VI	20.VI
Żniwa żyta . . . *Moissons de seigle*	13.VII	17.VII	25.VII	13.VII	17.VII
Siewy żyta . . . *Semailles de seigle*	9.IX	7.IX	12.IX	8.IX	9.IX

Średnie daty dla Polski dają zupełnie poprawną syntezę, omówionej poprzednio na podstawie średnich wojewódzkich, zmienności tych dat w ostatnich latach. Siewów owsa nie bierzemy pod uwagę, gdyż posiadamy dla nich tylko dwa lata obserwacji. W roku 1934 w porównaniu z latami 1931 — 1933 zdecydowanie najwcześniejsze były sianokosy, wczesne i w wielu wypadkach najwcześniejsze siewy żyta ozimego oraz stosunkowo wczesne żniwa żyta ozimego. Pod względem zatem przebiegu robót polowych był to rok, zaznaczający się specjalnie wczesnemi terminami tych robót. Wiąże się to bezpośrednio z wyjątkowym przebiegiem okresu wegetacyjnego 1933/1934 pod względem ilości i rozkładu opadów i temperatur[1].

Tabl. IV. Najwcześniejsze i najpóźniejsze daty powiatowe
Dates arrondissementières les plus précoces et les plus tardives
1933, 1934

Rok *Année*	Powiaty w których rozpoczęto roboty — *Arrondissements où les travaux ont été commencés*				Różnica dni *Différence en jours*
	najwcześniej — *le plus tôt*	data rozpoczęcia *date du commencement*	najpóźniej — *le plus tard*	data rozpoczęcia *date du commencement*	
	Siewy owsa — *Semailles d'avoine*				
1933	Myślenice	15.III	Brasław	11.V	57
1934	Biała (Kraków) i Limanowa	15.III	Brasław i Oszmiana	25.IV	41
	Sianokosy — *Fenaisons*				
1933	Oborniki, Tarnowskie Góry	15.VI	Stolin	15.VII	30
1934	Rybnik	28.V	Kosów (Stan.)	4.VII	37
	Żniwa żyta ozimego — *Moissons de seigle d'hiver*				
1933	Międzychód, Wolsztyn	17.VII	Turka	10.VIII	24
1934	Leszno	30.VI	Nowy Targ	5.VIII	36
	Siewy żyta ozimego — *Semailles de seigle d'hiver*				
1933	Brasław	30.VIII	Gostyń	20.IX	21
1934	Święciany	22.VIII	Sieradz oraz szereg powiatów województw poznańskiego i krakowskiego	15.IX	24

1 Ob. w niniejszym zeszycie art. prof. K. Szulca *Okres wegetacyjny w r. 1934 w Polsce pod względem meteorologicznym*, str. 94.

Wyjątkowo wczesna wiosna spowodowała przyśpieszenie siewów wiosennych i sianokosów oraz wpłynęła na szybszy, niż normalnie rozwój roślin. Od stycznia do maja ilość ciepła była bardzo duża, np. dla Warszawy przeciętna temperatura, jaką stwierdzono dla okresu wiosennego, nie zdarzyła się w ciągu ostatnich 100 lat ani razu. Jednocześnie opadów było za mało. Czerwiec wraz z ochłodzeniem i normalnemi opadami oraz zimny lipiec ze specjalnie dużemi w wielu miejscach opadami przyniosły zahamowanie wegetacji i prawdopodobnie stały się powodem, że mimo wczesnej wiosny, żniwa żyta ozimego w wielu wypadkach nie były najwcześniejsze. Prawie normalny sierpień oraz ciepły wrzesień (drugie lato) umożliwiły przeważnie wczesne siewy ozimin.

Zestawiając krańcowe daty powiatowe znajdujemy potwierdzenie scharakteryzowanego wyżej przebiegu robót.

Najwcześniejsze i najpóźniejsze początki robót w r. 1934 w większości były wcześniejsze od dat krańcowych z ostatnich trzech lat (1931 — 1933) a wszędzie są wcześniejsze od roku poprzedniego (1933). Różnica dni pomiędzy datą powiatową najwcześniejszą a najpóźniejszą mniejsza była i to znacznie w porównaniu z rokiem poprzednim dla siewów owsa, co można tłumaczyć jednolitem i silnem wystąpieniem wczesnej wiosny. Natomiast analogiczne rozpiętości dla pozostałych robót okazały się odwrotnie znacznie większe, niż w roku poprzednim i nawet niż w latach 1931 i 1932 (wyjątek stanowią siewy żyta 1931), co znajduje uzasadnienie w niejednolitości przestrzennego przebiegu czynników meteorologicznych w okresie ich oddziaływania na te roboty (sianokosy, żniwa, siewy ozimin). W celu uwidocznienia różnic, zachodzących w obrębie jednego województwa, podajemy nową tabelkę, w której zestawiono te różnice dla ostatniego roku, specjalnie pod tym względem charakterystycznego.

Tabl. V. Rozpiętości krańcowych dat powiatowych w obrębie Polski i województw

Différence des dates arrondissementières extrêmes sur le territoire de la Pologne et par départements

1934

Województwa *Départements*	Różnica dni pomiędzy datą powiatową najwcześniejszą i najpóźniejszą *Différence entre la date arrondissementière la plus précoce et la plus tardive*			
	Siewy owsa *Semailles d'avoine*	Sianokosy *Fenaisons*	Żniwa żyta *Moissons de seigle*	Siewy żyta *Semailles de seigle*
Polska	**41**	**37**	**36**	**24**
Warszawa	16	17	7	9
Łódź	9	6	7	5
Kielce	7	11	10	8
Lublin	14	12	7	6
Białystok	6	12	6	9
Wilno	10	7	5	10
Nowogródek	12	8	6	6
Polesie	15	10	5	7
Wołyń	8	9	6	11
Poznań	12	13	9	4
Pomorze	20	15	14	4
Śląsk	14	13	4	4
Kraków	13	20	33	5
Lwów	14	21	21	8
Stanisławów	13	24	9	11
Tarnopol	10	11	10	16

Wyraźnie zaznacza się duża niejednolitość wielu województw, posiadających znaczne rozpiętości dat powiatowych, jak też występowanie województw stosunkowo jednolitych, np. woj. łódzkie wykazuje różnice nieznaczne, a woj. krakowskie bardzo duże.

Rok 1934 można zaliczyć do lat, kiedy z szeregu czynników przyrodniczych i gospodarczych, oddziaływających na przebieg robót (poruszonych w poprzedniem opracowaniu), dominowały najwyraźniej czynniki klimatyczne.

Posiadamy obecnie dane dla 4 lat (dla owsa tylko 2 lata), z których trudno narazie wyprowadzać wartości średnie, spróbujemy to uczynić w roku przyszłym, kiedy będziemy rozporządzali obserwacjami z 5 lat, posiadających charakter dość różnorodny z odchyleniami w obie strony.

Jako przyczynek do poznania normalnego terminu rozpoczęcia żniw żyta ozimego zestawiamy daty żniw dla Polski z niezależnie od tego zbieranemi odpowiedziami opisowemi korespondentów, ujmującemi charakterystykę żniw z punktu widzenia ich odchylenia od terminu normalnego.

Tabl. VI. Żniwa — *Moissons*

Rok *Année*	Wcześniejsze *Précoces*	Normalne *Normales*	Opóźnione *Tardives*	Średnia data rozpoczęcia żniw *Date moyenne du commencement des moissons*
	w odsetkach opisowych odpowiedzi korespondentów *en pourcentages des réponses descriptives des correspondants*			
1931	52	37	11	13.VII
1932	19	45	36	17.VII
1933	0	10	90	25.VII
1934	55	35	10	13.VII

Porównanie tych niezależnych danych daje wyniki najzupełniej zgodne. Przedewszystkiem widzimy, że odsetek odpowiedzi korespondentów, stwierdzających żniwa wcześniejsze, jest bardzo podobny w latach 1931 i 1934 (52% i 55%) a jednocześnie i daty żniw są jednakowe; podkreślone przez nas poprzednio podobieństwo co do rozkładu dat żniw w tych latach znajduje odbicie w nieomal identycznym układzie odsetków odpowiedzi opisowych lat 1931 i 1934. Z tablicy VI wynika, że w czteroleciu 1931—1934 wczesne żniwa były w latach 1931 i 1934, bardzo opóźnione w roku 1933, a najbardziej zbliżone do normalnych w roku 1932, przy przeciętnej dacie rozpoczęcia żniw dla Polski 17 lipca.

Większe pojawienie się muchy heskiej (Mayetiola destructor) na jesieni roku 1934, które spowodowało w wielu miejscach znaczne uszkodzenia zasiewów żyta ozimego, nasuwa możliwość wyciągnięcia pewnych praktycznych wniosków z opracowanych dat siewów żyta w tym roku.

Najsilniej mucha heska wystąpiła w woj. centralnych, a szczególnie w warszawskiem i łódzkiem oraz w woj. poznańskiem i pomorskiem. Większe niż zwykle wystąpienie muchy heskiej tłumaczone jest specjalnie sprzyjającemi jej rozwojowi warunkami atmosferycznemi, jakie zaobserwowano na jesieni roku 1934. Wczesne siewy ułatwiły opanowanie zasiewów przez muchę, aczkolwiek oczywiście nie były przyczyną główną i np. woj. wileńskie i nowogródzkie mimo specjalnie wczesnych siewów zanotowały najmniejsze wystąpienie tej muchy. Wielu korespondentów z woj. centralnych i wschodnich samorzutnie wymieniało datę 10 — 15 września, jako graniczną. Siewy dokonane wcześniej uległy opanowaniu przez muchę —późniejsze nie uległy. Wnioskując z tabl. VII w woj. centralnych i zachodnich przy warunkach atmosferycznych, jakie były w roku 1934 i istniejących obawach wystąpienia muchy heskiej, siewy żyta wykonane w dniu 10 — 14 września są jeszcze zawczesne (w woj. białostockiem

zawczesne w dniu 5 września). Należało je wykonać o kilka dni do tygodnia później, co zgodne jest ze spotykanemi zaleceniami zapobiegawczemi, mówiącemi o konieczności opóźnienia siewów conajmniej do 15 września, zależy to rzecz prosta od roku.

Tabl. VII. Wystąpienie muchy heskiej w nawiązaniu do terminu siewów żyta ozimego

L'apparition de la mouche hesse et les dates des semailles de seigle d'hiver

Województwa *Départements*	Odsetek odpowiedzi korespondentów, stwierdzających zniszczenia poczynione przez muchę heską *Pourcentage des réponses des correspondants signalant des dégâts causés par la mouche hesse*	Data siewu żyta 1934 *Date des semailles de seigle 1934*	Odchylenie dat siewu w roku 1934 w porównaniu z rokiem 1933 Liczba dni [a] *Ecart des dates des semailles en 1934 par rapport à 1933 Nombre de jours* [a]
Warszawa . . .	61	10. IX	+ 2
Łódź	48	12. „	+ 2
Kielce	19	10. „	+ 2
Lublin	22	10. „	+ 1
Białystok	22	5. „	+ 4
Wilno	3	27.VIII	+11
Nowogródek . .	6	1. IX	+10
Polesie	11	5. „	+ 5
Wołyń	12	7. „	+ 4
Poznań	42	14. „	+ 3
Pomorze	20	10. „	+ 3
Śląsk	6	12. „	+ 2
Kraków	8	14. „	— 1
Lwów	10	11. „	+ 1
Stanisławów . . .	5	8. „	+ 5
Tarnopol	10	3. „	+ 6

a Znak „+" oznacza wcześniejsze siewy; znak „—" późniejsze w stosunku do roku 1933.

a Les semailles précoces sont marquées de „+" les semailles plus tardives par rapport à 1933 sont marquées de „—".

Uzupełniając podany w poprzedniem opracowaniu przegląd szeregu prac obcych (Niemcy, Anglja, Rosja Sowiecka, Czechosłowacja, Łotwa), prowadzonych w wielu wypadkach przez urzędy i instytucje statystyczne, wspomnimy obecnie o przedwojennych opracowaniach rosyjskich, jakie w międzyczasie trafiły nam do rąk. Centralny Komitet Statystyczny przy Ministerstwie Spraw Wewnętrznych zebrał w roku 1899 za pośrednictwem władz administracyjnych dane o datach rozpoczęcia: orki wiosennej, siewów zbóż jarych, sianokosów, żniw ozimin, żniw zbóż jarych i siewów ozimin. Materjały zostały ujęte według gubernij i powiatów i nie ujmowały Syberji[1]. Wyjątkowo obszerne materjały zebrał i ogłosił powiatami[2] tenże Komitet w roku 1910, ujmując całe imperjum rosyjskie. Dane obejmowały 45 rubryk i dotyczyły: zejścia śniegu z pól, orki wiosennej, siewów wiosennych (zbóż jarych oraz oddzielnie 6 gatunków), sianokosów, kwitnienia, (zbóż jarych i ozimych oraz oddzielnie 11 gatunków), sprzętu (zbóż jarych i ozimych oraz oddzielnie 13 gatunków) i wreszcie młocki zbóż. Celem tych opracowań było stworzenie podstaw do organizacji badań statystycznych z zakresu powierzchni zasiewów, stanu zasiewów i zbiorów, bowiem wielkie przestrzenie państwa wymagały bardzo różnych terminów, w jakich zbierano potrzebne informacje. Dla porównania przeliczyliśmy daty powiatowe z gubernji wileńskiej (odrzucając powiat lidzki), tworząc z nich średnią dla gubernji i zestawiamy je z danemi dla woj. wileńskiego. Również zestawiamy krańcowe daty powiatowe. Daty przedwojenne zostały przesunięte o 13 dni naprzód (inny kalendarz). Obserwowane zjawiska, niestety, nie odpowiadają sobie w zupełności, są jednakże dostatecznie porównywalne.

Tabl. VIII. Porównanie dat robót polowych w gub. wileńskiej w r. 1899 z datami w woj. wileńskiem w r. 1933

Comparaison des dates des travaux champêtres dans le gouv. de Wilno en 1899 avec les dates des travaux champêtres dans le dép. de Wilno en 1933

Wyszczególnienie *Spécification*	Siewy zbóż jarych *Semailles des blés d'été*	Sianokosy *Fenaisons*	Żniwa ozimin *Moissons des blés d'hiver*	Siewy ozimin *Semailles des blés d'hiver*
Gub. wileńska *Gouv. de Wilno*				
1899 daty średnie . . *dates moyennes*	4.V	13.VII	30.VII	30.VIII
„ daty krańcowe . *dates extrêmes*	25.IV 23.V	8.VII 18.VII	25.VII 12.VIII	26.VIII 5.IX
Woj. wileńskie *Dép. de Wilno*				
1933 daty średnie . . *dates moyennes*	4.V	8.VII	30.VII	7.IX
„ daty krańcowe . *dates extrêmes*	23.IV 11.V	5.VII 10.VII	27.VII 1.VIII	30.VIII 12.IX

Zaznacza się wyjątkowa zbieżność dat rozpoczęcia siewu jarych i żniw ozimin oraz stosunkowo nieznaczne różnice w datach sianokosów i siewów ozimin. Do porównania wzięliśmy z ostatniego czterolecia rok 1933, bowiem był on najbardziej podobny do roku 1899. Również i porównanie krańcowych dat powiatowych wykazuje dosyć podobne terminy, szczególnie przy datach krańcowych najwcześniejszych.

Inż. K. CZERNIEWSKI

1 Wriemiennik Centralnawo Statisticzeskawo Komiteta Nr. 46. Petersburg 1906.
2 Statistika Rossijskoj Imperji. Tom LXXXIX. Pietrograd 1914.

Tabl. IX. Średnie daty rozpoczęcia robót polowych dla powiatów

Dates moyennes du commencement des travaux champêtres pour les arrondissements

1934

Powiaty *Arrondissements*	Siewy owsa *Semailles d'avoine*	Sianokosy *Fenaisons*	Żniwa *Moissons* — żyta ozimego *de seigle d'hiver*	Siewy *Semailles* — żyta ozimego *de seigle d'hiver*
Woj. warszawskie — *Dép. de Warszawa*				
Błonie	24.III	12.VI	10.VII	10.IX
Ciechanów	31. „	15. „	11. „	5. „
Gostynin	20. „	15. „	10. „	10. „
Grójec	24.	9. „	10. „	12. „
Kutno	20. „	10. „	10. „	10. „
Lipno	25. „	15. „	12. „	10. „
Łowicz	20. „	15. „	10. „	14. „
Maków	28. „	25. „	12. „	11. „
Mińsk Mazowiecki	28. „	15. „	12. „	10. „
Mława	5.IV	23. „	14. „	10. „
Nieszawa	20.III	8. „	7. „	12. „
Płock	26. „	12. „	13. „	10. „
Płońsk	31. „	15. „	10. „	7. „
Przasnysz	5.IV	20. „	14. „	7. „
Pułtusk	27.III	15. „	11. „	10. „
Radzymin	1.IV	22. „	12. „	12. „
Rawa	26.III	15. „	12. „	10. „
Rypin	26. „	17. „	12. „	8. „
Sierpc	28. „	18. „	14. „	12. „
Skierniewice	24. „	12. „	10. „	10. „
Sochaczew	22. „	13. „	7. „	12. „
Warszawa	24. „	15. „	12. „	10. „
Włocławek	20. „	10. „	9. „	12. „
Woj. łódzkie — *Dép. de Łódź*				
Brzeziny	27.III	12.VI	11.VII	10.IX
Kalisz	21. „	12. „	5. „	10. „
Koło	20. „	14. „	6. „	12. „
Konin	19. „	14. „	5. „	14. „
Łask	22. „	10. „	9. „	10. „
Łęczyca	22. „	9. „	8. „	10. „
Łódź	20. „	15. „	12. „	12. „
Piotrków	23. „	15. „	9. „	12. „
Radomsko	22. „	13. „	9. „	12. „
Sieradz	20. „	9. „	9. „	15. „
Turek	22. „	15. „	6. „	10. „
Wieluń	28. „	12. „	10. „	14. „
Woj. kieleckie — *Dép. de Kielce*				
Będzin	27.III	15.VI	10.VII	10.IX
Częstochowa	25. „	12. „	10. „	12. „
Iłża	20. „	10. „	10. „	12. „
Jędrzejów	21. „	10. „	9. „	9. „
Kielce	26. „	14. „	12. „	10. „
Końskie	24. „	15. „	12. „	7. „
Kozienice	21. „	13. „	5. „	10. „
Miechów	25. „	8. „	12. „	14. „
Olkusz	22. „	15. „	14. „	13. „
Opatów	20. „	7. „	6. „	12. „
Opoczno	20. „	16. „	10. „	10. „
Pińczów	22. „	8. „	10. „	13. „
Radom	20. „	10. „	10. „	10. „
Sandomierz	20. „	4. „	4. „	10. „
Stopnica	22. „	10. „	9. „	10. „
Włoszczowa	24. „	10. „	12. „	10. „
Zawiercie	25. „	12. „	12. „	6. „
Woj. lubelskie — *Dép. de Lublin*				
Biała	28.III	15.VI	11.VII	12.IX
Biłgoraj	26. „	20. „	10. „	10. „
Chełm	28. „	15. „	12. „	8. „
Garwolin	22.	12. „	10. „	10. „
Hrubieszów	24. „	15. „	14. „	12. „
Janów	28. „	10. „	10. „	10. „
Krasnystaw	29. „	10. „	14. „	12. „
Lubartów	1.IV	15. „	11. „	9. „
Lublin	31.III	8. „	10. „	6. „
Łuków	1. IV	16. „	12. „	10. „
Puławy	25.III	8. „	7. „	10. „
Radzyń	3. IV	15. „	13. „	12. „
Siedlce	4.IV	18.VI	12.VIII	7.IX
Sokołów	5. „	13. „	14. „	10. „
Tomaszów	26.III	15. „	14. „	11. „
Węgrów	4. IV	15. „	10. „	7. „
Włodawa	27.III	15. „	10. „	11. „
Zamość	27. „	15. „	12. „	10. „
Woj. białostockie — *Dép. de Białystok*				
Augustów	5.IV	16.VI	14.VII	1.IX
Białystok	7. „	18. „	15. „	6. „
Bielsk	10. „	16. „	15. „	8. „
Grodno	5. „	18. „	14. „	1. „
Łomża	6. „	18. „	14. „	7. „
Ostrołęka	10. „	18. „	14. „	10. „
Ostrów	10. „	15. „	12. „	10. „
Sokółka	6. „	16. „	15. „	3. „
Suwałki	10. „	26. „	18. „	2. „
Szczuczyn	4. „	16. „	14. „	4. „
Wołkowysk	10.	18. „	14. „	3. „
Wysokie Maz.	9. „	14. „	15. „	10. „
Woj. wileńskie — *Dép. de Wilno*				
Brasław	25.IV	2.VII	17. VII	30.VIII
Dzisna	20. „	1. „	20. „	29. „
Mołodeczno	19. „	25. VI	21. „	1.IX
Oszmiana	25. „	1.VII	19. „	28.VIII
Postawy	20. „	28. VI	18. „	28. „
Święciany	19. „	25. „	16. „	22. „
Wilejka	24. „	1. VII	19. „	25. „
Wilno	15. „	28. VI	16. „	26. „
Woj. nowogródzkie — *Dép. de Nowogródek*				
Baranowicze	13.IV	25.VI	17. VII	4.IX
Lida	16. „	25. „	17. „	1. „
Nieśwież	17. „	20. „	17. „	1. „
Nowogródek	15. „	24. „	15. „	1. „
Słonim	9. „	20. „	15. „	4. „
Stołpce	15. „	27. „	16. „	29.VIII
Szczuczyn	10. „	20. „	14. „	1. IX
Wołożyn	21. „	28. „	20. „	1. „
Woj. poleskie — *Dép. de Polesie*				
Brześć n/Bugiem	5.IV	18.VI	11. VII	8.IX
Drohiczyn	3. „	12. „	11. „	3. „
Kamień Koszyrski	26.III	12. „	13. „	5. „
Kobryń	10.IV	16. „	11. „	3. „
Kosów	3. „	18. „	14. „	5. „
Łuniniec	5. „	15. „	16. „	4. „
Pińsk	1. „	8. „	11. „	1. „
Prużana	5. „	15. „	14. „	7. „
Stolin	7. „	11. „	13. „	5. „
Woj. wołyńskie — *Dép. de Wołyń*				
Dubno	26.III	13.VI	13. VII	10.IX
Horochów	27. „	15. „	13. „	12. „
Kostopol	31. „	22. „	15. „	9. „
Kowel	27. „	20. „	13. „	6. „
Krzemieniec	26. „	15. „	16. „	1. „
Luboml	1.IV	20. „	10. „	4. „
Łuck	27.III	19. „	13. „	10. „
Równe	28. „	14. „	13. „	7. „
Sarny	1. IV	21. „	13. „	4. „
Włodzimierz	24.III	14. „	12. „	10. „
Zdołbunów	26. „	18. „	14. „	5. „

Tabl. IX. Średnie daty rozpoczęcia robót polowych dla powiatów (dok.)

Dates moyennes du commencement des travaux champêtres pour les arrondissements (fin)

1934

Powiaty *Arrondissements*	Siewy owsa *Semailles d'avoine*	Sianokosy *Fenaisons*	Żniwa *Moissons* (żyta ozimego *de seigle d'hiver*)	Siewy *Semailles* (żyta ozimego *de seigle d'hiver*)
Woj. poznańskie — *Dép. de Poznań*				
Bydgoszcz	27.III	13.VI	9. VII	11.IX
Chodzież	20. „	12. „	8. „	14. „
Czarnków	28. „	8.	1. „	15. „
Gniezno	23. „	12. „	8. „	15. „
Gostyń	20. „	10. „	6. „	15. „
Inowrocław	20. „	10. „	9. „	14. „
Jarocin	19. „	3. „	8. „	14. „
Kępno	20. „	10. „	5. „	13. „
Kościan	16. „	4. „	3. „	15. „
Krotoszyn	20. „	10. „	8. „	14. „
Leszno	20. „	6. „	30. VI	13. „
Międzychód	26. „	4. „	2. VII	13. „
Mogilno	20. „	7. „	6. „	14. „
Nowy Tomyśl	22. „	5 „	3. „	14. „
Oborniki	18. „	5. „	5. „	15. „
Ostrów	21. „	8. „	5. „	14. „
Poznań	20. „	6. „	3. „	15. „
Rawicz	20. „	8. „	5. „	15. „
Szamotuły	23. „	2. „	4. „	15. „
Szubin	22. „	15. „	9. „	14. „
Śrem	19. „	10. „	3. „	13. „
Środa	18. „	12. „	6. „	15. „
Wągrowiec	22. „	15. „	8. „	13. „
Wolsztyn	20. „	12. „	1. „	15. „
Września	20. „	13. „	7. „	14. „
Wyrzysk	27. „	12. „	7. „	12. „
Żnin	20. „	10. „	8. „	14. „
Woj. pomorskie — *Dép. de Pomorze*				
Brodnica	1. IV	15.VI	12. VII	10.IX
Chełmno	29.III	12. „	12. „	12. „
Chojnice	7. IV	20. „	15. „	12. „
Działdowo	9. „	20. „	16. „	8. „
Grudziądz	26.III	10. „	15. „	10. „
Kartuzy	15. IV	25. „	20. „	8. „
Kościerzyna	10. „	15. „	16. „	10. „
Lubawa	3. „	15. „	15. „	10. „
Morski	10. „	22. „	23. „	10. „
Sępolno	3. „	12. „	9. „	10. „
Starogard	5. „	18. „	16. „	10 „
Świecie	26.III	15. „	11. „	10. „
Tczew	3. IV	12. „	16. „	12. „
Toruń	27.III	14. „	13. „	12. „
Tuchola	4. IV	15. „	12. „	10. „
Wąbrzeźno	30.III	11. „	14. „	12. „
Woj. śląskie — *Dép. de Silésie*				
Bielsko	20.III	8.VI	11.VII	14. IX
Cieszyn	23. „	10. „	11. „	14. „
Katowice	1.IV	3. „	15. „	12. „
Lubliniec	27.III	2. „	13. „	10. „
Pszczyna	26. „	4. „	15. „	14. „
Rybnik	18. „	28.V	12. „	12. „
Świętochłowice	28. „	5.VI	14. „	10. „
Tarnowskie Góry	22. „	8. „	12. „	10. „
Woj. krakowskie — *Dép. de Kraków*				
Biała	15.III	12.VI	12.VII	14.IX
Bochnia	17. „	8. „	8. „	14. „
Brzesko	16. „	10. „	9. „	15. „
Chrzanów	17. „	12. „	12. „	10. „
Dąbrowa	20. „	13. „	10. „	13. „
Gorlice	20. „	10. „	8. „	14. „
Jasło	16. „	10. „	9. „	12. „
Kraków	19. „	10. „	10. „	15. „
Limanowa	15. „	10. „	12. „	15. „
Mielec	20.III	15.VI	3.VII	13.IX
Myślenice	17. „	10. „	12. „	14. „
Nowy Sącz	18. „	15. „	10. „	14. „
Nowy Targ	28. „	28. „	5.VIII	14. „
Ropczyce	20. „	8. „	7.VII	12. „
Tarnów	17. „	10. „	10. „	15. „
Wadowice	20. „	12. „	12. „	14. „
Żywiec	18. „	12. „	20. „	15. „
Woj. lwowskie — *Dép. de Lwów*				
Bóbrka	28.III	11.VI	15.VII	8.IX
Brzozów	22. „	10. „	8. „	10. „
Dobromil	20. „	16. „	12. „	9. „
Drohobycz	15. „	18. „	18. „	8. „
Gródek Jagielloński	28. „	16. „	15. „	10. „
Jarosław	22. „	10. „	7. „	12. „
Jaworów	26. „	15. „	10. „	10. „
Kolbuszowa	25. „	15. „	7. „	12. „
Krosno	20. „	10. „	9. „	13. „
Lesko	20. „	28. „	20. „	12. „
Lubaczów	22. „	18. „	11. „	10. „
Lwów	26. „	15. „	12. „	10. „
Łańcut	20. „	10. „	10. „	11. „
Mościska	23. „	7. „	10. „	12. „
Nisko	22. „	10. „	9. „	11. „
Przemyśl	20. „	15. „	11. „	12. „
Przeworsk	16. „	9. „	7. „	12. „
Rawa	25. „	20. „	10. „	6. „
Rudki	27. „	10. „	10. „	12. „
Rzeszów	23. „	10. „	10. „	14 „
Sambor	20. „	22. „	15. „	14. „
Sanok	18. „	15. „	12. „	10. „
Sokal	25. „	16. „	13. „	14. „
Tarnobrzeg	20. „	15. „	7. „	10. „
Turka	24. „	26. „	28. „	13. „
Żółkiew	29. „	16. „	16. „	12. „
Woj. stanisławowskie — *Dép. de Stanisławów*				
Dolina	17.III	18.VI	19.VII	5.IX
Horodenka	30. „	15. „	13. „	1. „
Kałusz	28. „	15. „	15. „	5. „
Kołomyja	20. „	10. „	15. „	10. „
Kosów	23. „	4.VII	16. „	10. „
Nadwórna	23. „	25.VI	19. „	10. „
Rohatyn	24. „	15. „	14. „	10. „
Stanisławów	25. „	20. „	12. „	8. „
Stryj	25. „	28. „	17. „	10. „
Sniatyn	23. „	15. „	10. „	8. „
Tłumacz	24. „	14. „	13. „	5. „
Żydaczów	30. „	12. „	13. „	12. „
Woj. tarnopolskie — *Dép. de Tarnopol*				
Borszczów	21.III	10.VI	10.VII	5.IX
Brody	22. „	20. „	15. „	9. „
Brzeżany	18. „	15. „	15. „	7. „
Buczacz	28. „	15. „	15. „	4. „
Czortków	23. „	15. „	20. „	5. „
Kamionka Strum.	27. „	15. „	14. „	10. „
Kopyczyńce	22. „	17. „	16. „	25.VIII
Podhajce	26. „	15. „	17. „	4.IX
Przemyślany	26. „	12. „	15. „	7. „
Radziechów	20. „	20. „	12. „	5. „
Skałat	27. „	15. „	17. „	28.VIII
Tarnopol	23. „	18. „	20. „	1.IX
Trembowla	22. „	15. „	16. „	1. „
Zaleszczyki	23. „	15. „	10. „	5. „
Zbaraż	25. „	21. „	20. „	1. „
Zborów	24. „	18. „	18. „	25.VIII
Złoczów	28. „	18. „	17. „	1.IX

Dates des travaux champêtres en 1934

RÉSUMÉ

Les dates des travaux champêtres sont élaborées sur la base des informations des correspondants agricoles et concernent les semailles de l'avoine, les fenaisons, les moissons et les semailles de seigle d'hiver. Comme époque d'observation on a admis le début du phénomène.

L'analyse détaillée de la méthode d'élaboration des dates et les résultats pour les années 1931—1933 ont été publiés dans le fascicule 8, série C de la Statistique de la Pologne.

Le nombre des réponses oscillait, en 1934, entre 4279 et 5101, dépassant celui de l'année passée (tabl. 1).

En 1934, en comparaison avec les années 1931 —1933, les fenaisons et, dans nombre de cas, les semailles de seigle d'hiver et les moissons de seigle d'hiver ont été effectuées à des périodes beaucoup plus avancées. Par rapport à l'année antérieure, les semailles de l'avoine ont été effectuées plus tôt dans tous les départements à l'exception du département de Silésie (tabl. II, III, IV, IX). En ce qui concerne les travaux champêtres, l'année 1934 est marquée par des dates très avancées en comparaison avec l'année précédente, où les travaux avaient subi un retard considérable. Ceci caractérise la période de végétation de 1933/34 qui, en ce qui concerne la formation des températures et les précipitations atmosphériques, a été exceptionnelle.

L'année 1933/34 peut être rangée parmi les années où, parmi les facteurs d'ordre physique et économique influant sur la marche des travaux champêtres, prédominaient d'une manière très prononcée les facteurs climatiques. La confrontation des dates des moissons de seigle d'hiver avec les réponses descriptives des correspondants, caractérisant les moissons au point de vue de leur écart de la date normale (tabl. VI), permet d'en tirer la conclusion, que les moissons ont été effectuées de bonne heure en 1931 et 1934, avec un grand rétard en 1933 et presque normalement en 1932.

En 1934, les semailles précoces du seigle d'hiver ont été dues à l'apparition de la mouche hesse (Mayetiola destructor) en automne de l'année mentionnée. Cette mouche a causé, dans nombre d'endroits, des dégâts bien sensibles dans les semis de seigle. Dans les champs ensemencés en seigle plus tard, la mouche s'est manifestée bien plus faiblement, ou bien ne s'est point manifestée (tabl. VII). Dans les départements du centre et de l'ouest, les semailles de seigle d'hiver, ayant été effectuées trop tôt (10—14 septembre), n'ont pas prevenu l'invasion de la mouche hesse et, par conséquent, elles ont partiellement contribué à ce que cette invasion eut lieu.

Dans le tableau VIII, la comparaison des résultats des observations analogues d'avant la guerre, faites en Russie en 1899, pour le dép. de Wilno, avec les résultats pour 1933, fait ressortir la grande analogie des dates des deux années comparées.

Badanie zniszczeń powodziowych

Badanie zniszczeń powodziowych w zasiewach i zbiorach stanowi jeden z działów nadzwyczajnych statystyk rolniczych, organizowanych doraźnie w wypadku wystąpienia klęsk żywiołowych.

W naszych warunkach będą to przedewszystkiem dwie grupy zjawisk, a mianowicie inwazje szkodników, jak np. klęska rdzy na pszenicy w roku 1932, oraz powodzie.

Badania skutków klęsk żywiołowych były już przeprowadzane przez Główny Urząd Statystyczny kilkakrotnie, zarówno w zakresie inwazji szkodników jak i powodzi. Dochodzenia statystyczne tego rodzaju są organizowane pośpiesznie, przedmiot i zakres badań bywa bardzo różny. Ostatnie dziesięciolecie przyniosło kilka poważnych klęsk powodzi, z których powódź w roku 1934 spowodowała nienotowane od dziesiątków lat zniszczenia w rolnictwie. Pociągnęło to za sobą konieczność szczegółowego zbadania wielkości szkód; badania te dokonywane były przez Główny Urząd Statystyczny oraz Ministerstwo Rolnictwa i Reform Rolnych, przytem badania Ministerstwa Rolnictwa służyły potrzebom doraźnym, badania zaś Głównego Urzędu Statystycznego stanowiły konieczny składnik corocznych obliczeń zbiorów. Badanie zatem zniszczeń powodziowych, poza wspomnianym doraźnym celem oceny stopnia tych zniszczeń i przyjścia z pomocą poszkodowanym, ma również wartość dla określenia znaczenia tych szkód w całokształcie gospodarki, oraz wnioskowania co do potrzeby zapobiegania, jak również stanowi jeden z przyczynków do możliwie wszechstronnego poznania przebiegu powodzi w Polsce.

Podając wyniki statystycznego badania powodzi w roku 1934 poprzedzimy je opisem metod badania.

Pierwsze badania zniszczeń powodziowych w zasiewach i zbiorach dokonane były przez Główny Urząd Statystyczny w roku 1924, następne w latach 1925, 1926 i 1927. W tym celu rozsyłano specjalne ankiety do starostw, a uzyskiwane tą drogą dane liczbowe były uwzględniane przy obliczaniu ogólnych zbiorów. Specjalnych zestawień strat powodziowych nie sporządzano, jedynie dla r. 1927 opublikowane zostały ogólne liczby zniszczeń, spowodowanych przez powodzie w czerwcu i lipcu tego roku[1].

W roku 1927 Polskę nawiedziły trzy powodzie, a mianowicie: w czerwcu, lipcu i sierpniu; powodzie czerwcowa i lipcowa spowodowały zniszczenia prawie wyłącznie w zasiewach w województwach: warszawskiem, łódzkiem, lubelskiem, wileńskiem, nowogródzkiem, wołyńskiem, poznańskiem, krakowskiem i stanisławowskiem. Natomiast powódź, która w sierpniu nawiedziła woj. południowe, poczyniła szkody głównie w zebranem zbożu i sianie oraz w okopowych, które pozostawały jeszcze w polu. Ponieważ charakter zniszczeń poczynionych przez powodzie czerwcową i lipcową różnił się od zniszczeń powodzi sierpniowej, Główny Urząd Statystyczny w roku 1927 przeprowadził dwa badania szkód powodziowych.

Kwestjonarjusz, dotyczący powodzi czerwcowej i lipcowej ujmował: 1) obszar gruntów obsianych i łąk całkowicie zniszczonych, 2) obszar gruntów obsianych i łąk uszkodzonych; w obu wypadkach uwzględniono następujące ziemiopłody: pszenica ozima i jara, żyto ozime i jare, jęczmień ozimy i jary, owies, ziemniaki, koniczyna, inne ziemiopłody, następnie ogółem grunty obsiane zniszczone lub uszkodzone wreszcie łąki. Prócz tego zapytywano o ogólny obszar nawiedzony powodzią.

Kwestjonarjusz, dotyczący powodzi sierpniowej, różnił się od poprzednio omówionego przedewszystkiem tem, iż ujmował straty zarówno w zasiewach jak i zbiorach, co ze względu na okres powodzi było konieczne, oraz uwzględniał jedynie całkowite zniszczenia. Określenie zniszczeń w powierzchniach zasiewów dotyczyć miało głównie ziemniaków, powierzchni koniczyny oraz łąk przed drugim pokosem. Określenie zniszczeń w zbiorach dotyczyć miało pszenicy, żyta, jęczmienia, owsa, koniczyny i szeregu innych ziemiopłodów oraz siana. Jak i w kwestjonarjuszu poprzednim ujęto również ogólny obszar nawiedzony powodzią.

Powódź, która w połowie lipca 1934 roku nawiedziła Polskę, spowodowana została katastrofalnem wezbraniem Wisły i jej górskich dopływów; przewyższała ona znacznie w zakresie strat w rolnictwie powodzie z lat poprzednich i dotknęła 46 powiatów, a powierzchnia zalana wynosiła około 300 tys. *ha*, powierzchnia zaś zasiewów całkowicie zniszczonych przekroczyła 166 tys. *ha*. Głównie ucierpiało woj. krakowskie (wszystkie powiaty) i lwowskie (12 powiatów), w mniejszym stopniu woj. kieleckie (7 powiatów, znacznie powiat sandomierski) oraz nieznacznie woj. warszawskie (7 powiatów) i lubelskie (3 powiaty). Na terenie woj. krakowskiego zginęły w czasie powodzi 62 osoby. Bezpośrednią przyczyną powodzi lipcowej 1934 r. były niezmiernie intensywne opady w dorzeczach: Skawy, Raby, Dunajca i Wisłoki, które w dwóch dniach 15 i 16 lipca w dorzeczu Wisłoki wynosiły przeciętnie około 20% normy całorocznej. W dniach 16 i 17 lipca w dorzeczu Dunajca suma opadów dochodziła do 32% sumy przeciętnej rocznej z okresu lat 1891—1910; w dorzeczu Skawy—do 22%, w dorzeczu Raby do 29%. Jak podaje inż. Rundo[2] „osiągnięte

1 Edward Szturm de Sztrem, *Zasiewy i zbiory r. 1926/27* Kwartalnik Statystyczny, r. 1928, tom V, zesz. 1. Warszawa 1928.
2 Inż. Alfred Rundo, *Rzut oka na przebieg katastrofalnego wezbrania w dorzeczu Wisły w lipcu 1934 r.* Wiadomości Służby Geograficznej, 1934 r., zesz. 3, Warszawa 1934.

w tych dniach krytycznych (16 i 17 lipca) wartości dobowego i dwudobowego opadu należy uważać za anomalję nietylko w warunkach Polski. Wartości te przekraczały najwyższe znane opady krajów europejskich, ustępując jedynie t. zw. trąbom wodnym, nawiedzającym perjodycznie zbocza wschodnie masywu centralnego Francji oraz sporadycznym opadom, zanotowanym w górach czeskich, w Alpach włoskich i na Sycylji".

W porównaniu do dwóch największych wezbrań letnich w dorzeczu Wisły w bieżącem stuleciu (w latach 1903 i 1925) ostatnie — w 1934 r. przewyższało poprzednie zarówno osiągniętym stanem wód jak i gwałtownością wzrostu fali.

Powódź ta wypadła w okresie dla rolnictwa najmniej korzystnym, gdyż wszystkie zboża jare pozostawały jeszcze na pniu, zboża zaś ozime były w trakcie żniw. Sądząc z dat o początkach żniw żyta ozimego, podawanych przez korespondentów rolnych Głównego Urzędu Statystycznego[1], w powiatach objętych powodzią najwcześniej rozpoczęto żniwa w pow. mieleckim — 3 lipca i sandomierskim—4 lipca, następnie w 18 powiatach korespondenci podali początek żniw między 6 — 9 lipca; w 24 powiatach — pomiędzy 10 — 15 lipca; najpóźniej rozpoczęto żniwa żyta ozimego w pow. żywieckim—20 lipca i w nowotarskim — 5 sierpnia. Ponieważ są to daty rozpoczęcia żniw żyta ozimego, należy przypuszczać, że w okresie powodzi w większości powiatów żniwa były w pełni. Pierwszy pokos siana w tym czasie był już ukończony, lecz prawdopodobnie w wielu miejscach siano pozostawało jeszcze na łąkach.

To też okazało się koniecznem natychmiastowe zbadanie rozmiarów klęski.

Doraźne badanie strat powodziowych w rolnictwie podjęte zostało najpierw przez najbardziej zainteresowane woj. krakowskie (w dniu 21 lipca).

Nieco później (w dniu 30 lipca) Ministerstwo Rolnictwa i Reform Rolnych zarządziło rejestrację strat w rolnictwie w województwach warszawskiem, lubelskiem, kieleckiem, lwowskiem i krakowskiem, (w tem ostatniem, jak wspominaliśmy wyżej, rejestracja strat była już rozpoczęta). Rejestracja ta miała za zadanie dostarczenie w jak najszybszym czasie danych o stratach w rolnictwie celem racjonalnego zorganizowania pomocy rolnej oraz wyjednania ulg podatkowych.

Mniej więcej jednocześnie (w dniu 29 lipca) Główny Urząd Statystyczny rozesłał kwestjonarjusz sprawozdania nadzwyczajnego, dotyczący zniszczeń poczynionych przez powódź, do swoich korespondentów rolnych. Sprawozdanie to miało charakter doraźny, a zadaniem jego było dostarczenie orjentacyjnych danych o zasięgu i rozmiarach klęski powodzi.

Kwestjonarjusz zawierał następujące pytania: 1) czy na obszarze sprawozdawczym (wymienić gminę) powódź poczyniła zniszczenia: a) w zasiewach i zbiorach, b) w inwentarzu żywym; 2) jaki procent powierzchni obszaru sprawozdawczego był objęty powodzią; 3) jaki procent powierzchni lub zbiorów uległ na obszarze objętym powodzią całkowitemu lub bardzo znacznemu zniszczeniu: a) powierzchni zasiewów zbóż ozimych, b) ilości zebranych zbóż ozimych, c) powierzchni zasiewów zbóż jarych, d) powierzchni zasadzonych ziemniaków i e) ilości zebranego siana; 4) jaki procent ogólnej liczby inwentarza żywego na obszarze objętym powodzią zginął podczas powodzi: a) koni, b) krów, c) świń, d) owiec. Termin zwrotu sprawozdania ustalony został na 6 sierpnia.

Wyniki otrzymane ze sprawozdania nadzwyczajnego posłużyły do projektowania badań bardziej szczegółowych rozpoczętych przez Główny Urząd Statystyczny w sierpniu, a przeprowadzonych w październiku 1934 roku. Do omówienia celu, metody i wyników tych badań obecnie przejdziemy.

Końcowym celem corocznej statystyki produkcji rolnej jest uzyskanie możliwie dokładnych danych o wysokości produkcji poszczególnych ziemiopłodów. Składniki, które służą do obliczania tej produkcji, t. j. powierzchnia i plony, uzyskiwane są przez Główny Urząd Statystyczny od poszczególnych urzędów gminnych za pośrednictwem powiatowej władzy administracji ogólnej.

Powierzchnia zasiewów szacowana jest przez komisje gminne w dniu 15 czerwca, plony z *ha* dla większości ziemiopłodów w dniu 15 października. Jak wynika z podanych terminów, powierzchnia zasiewów została ustalona przez komisje gminne jeszcze przed powodzią; to też koniecznem było przeprowadzenie specjalnego dochodzenia o zniszczeniach spowodowanych przez powódź, celem uzyskania danych o rzeczywistych zbiorach zarówno w całem Państwie jak i w poszczególnych powiatach. W tym celu został rozesłany do urzędów gminnych w powiatach, objętych powodzią, specjalny formularz t. zw. „p", dotyczący zniszczeń w powierzchni zasianej oraz w zbiorach siana. Formularz ten co do układu i liczby ziemiopłodów (28) odpowiadał corocznie wysyłanym formularzom gminnym dla normalnego szacowania powierzchni. Został również zachowany podział na gospodarstwa, posiadające ogólnego obszaru 50 *ha* i więcej oraz poniżej 50 *ha*. Przewidziano jednocześnie rubrykę „ogółem zniszczenia w powierzchni zasianej i zasadzonej", która winna była odpowiadać sumie poszczególnych ziemiopłodów, oraz rubrykę „powierzchnia ogólna nawiedzona powodzią". Dla łąk w formularzach przewidziano określenie zniszczeń w powierzchni oraz strat w zbiorach siana pierwszego pokosu.

Pytania brzmiały w sposób następujący: „podać powierzchnię łąk, z której wskutek powodzi zbiory siana zostały całkowicie zniszczone", oraz „podać w kwintalach straty wskutek powodzi w zbiorach siana pierwszego pokosu". Powierzchnie łąk należało podawać z podziałem na łąki polne, nizinne i meljorowane oraz w tych granicach z uwzględnieniem pierwszego pokosu, drugiego pokosu i łąk jednokośnych. Straty w zbiorach siana podawano również z uwzględnieniem łąk polnych, nizinnych i meljorowanych.

Zasadniczą cechą formularza „p" było to, iż ujmował on tylko powierzchnie całkowicie zniszczone, t. zn. powierzchnie, z których nie dokonano zbiorów lub też zbiór był, lecz został przez powódź całkowicie zniszczony. Uszkodzenia oraz częściowe zniszczenia według instrukcji Głównego Urzędu Statystycznego miały być uwzględnione przy szacowaniu plonów z *ha* przez odpowiednie ich obniżenie. Zniszczenia powodziowe szacowane były przez komisje gminne w dniu 15 października, czyli jednocześnie z normalnem, corocznem szacowaniem wysokości plonów z hektara. Dla ułatwienia gminom szacunku zniszczeń Główny Urząd Statystyczny łącznie z formularzami „p" odesłał do gmin formularze, na których powierzchnia poszczególnych zasiewów została oszacowana przed powodzią.

1 Obacz w niniejszym zeszycie art. *Daty robót polowych w r. 1934*, str. 99.

Tabl. 1. Powierzchnia zasiewów i łąk całkowicie zniszczonych przez powódź w lipcu 1934 r.

Superficie des semis et des prairies entièrement détruits par l'inondation en juillet 1934

W hektarach — *En hectares*

Województwa Powiaty [a] *Départements* *Arrondissements* [a]	Liczba gmin dotkniętych powodzią *Nombre de communes frappées par l'inondation*	Ogólna powierzchnia zalana *Superficie submergée totale*	Powierzchnia zasiana *Superficie emblavée*	w tem — *dont*							Łąki — *Prairies*	
				Pszenica *Froment*	Żyto *Seigle*	Jęczmień *Orge*	Owies *Avoine*	Ziemniaki *Pommes de terre*	Koniczyna *Trèfles*	Inne ziemiopłody *Autres cultures*	I pokos *I-re fauche*	II pokos *II fauche*
Ogółem — *Total*	**1 297**	**264 924**	**166 306**	**28 267**	**36 232**	**14 009**	**22 062**	**35 852**	**14 409**	**15 475**	**16 568**	**24 143**
Woj. warszawskie *Dép. deWarszawa*	**30**	**15 552**	**6 260**	**755**	**565**	**312**	**607**	**2 808**	**300**	**913**	**1 580**	**4 305**
Gostynin	5	1 542	346	51	—	25	47	119	16	88	102	346
Grójec	3	578	288	44	36	29	35	80	20	44	20	101
Nieszawa	1	340	138	37	—	35	—	66	—	—	—	—
Płock	6	1 796	412	61	5	19	25	215	20	67	124	105
Sochaczew	3	3 335	1 070	184	5	41	99	475	53	213	330	293
Warszawa	10	7 382	3 785	358	517	152	396	1 756	179	427	1 004	3 358
Włocławek	2	579	221	20	2	11	5	97	12	74	—	102
Woj. kieleckie *Dép. de Kielce*	**41**	**29 979**	**16 402**	**2 996**	**1 850**	**2 117**	**2 014**	**3 744**	**1 147**	**2 534**	**817**	**4 816**
Iłża	5	4 942	2 648	228	409	531	355	708	61	356	—	541
Kozienice	12	4 102	1 944	291	119	196	277	621	96	344	1	669
Miechów	3	356	25	1	2	—	4	6	—	12	—	103
Opatów	3	1 596	670	57	29	77	50	227	73	157	—	383
Pińczów	4	1 988	838	188	135	73	103	128	76	135	—	944
Sandomierz	8	13 498	8 592	1 988	1 005	1 163	1 024	1 529	661	1 222	642	1 883
Stopnica	6	3 497	1 685	243	151	77	201	525	180	308	174	293
Woj. lubelskie *Dép. de Lublin*	**17**	**8 466**	**4 958**	**655**	**429**	**836**	**416**	**1 289**	**323**	**1 010**	**89**	**1 101**
Garwolin	6	3 401	2 108	390	113	283	283	554	171	314	89	522
Janów	2	2 280	973	108	125	150	11	210	91	278	—	226
Puławy	9	2 785	1 877	157	191	403	122	525	61	418	—	353
Woj. krakowskie *Dép. de Kraków*	**920**	**160 622**	**110 140**	**19 238**	**26 333**	**9 024**	**15 505**	**21 150**	**10 798**	**8 092**	**8 030**	**8 640**
Biała	5	636	302	26	64	5	63	76	65	3	59	68
Bochnia	87	16 786	9 217	1 805	2 189	801	1 278	1 903	820	421	604	1 154
Brzesko	59	18 537	11 806	2 276	2 677	1 127	1 638	2 204	1 187	697	1 280	1 483
Chrzanów	10	1 008	712	94	238	34	101	191	18	36	21	241
Dąbrowa	81	34 490	27 499	5 380	7 593	2 125	3 034	4 104	2 641	2 622	1 815	985
Gorlice	95	2 484	1 853	299	368	199	284	459	153	91	257	257
Jasło	61	7 776	4 495	816	992	352	753	941	397	244	256	400
Kraków	12	1 590	1 059	236	262	34	168	242	74	43	24	212
Limanowa	67	6 656	2 976	428	445	319	540	674	377	193	175	125
Mielec	92	37 331	27 792	4 631	6 763	2 141	4 125	5 868	2 164	2 100	1 101	952
Myślenice	15	2 401	1 285	214	248	60	230	317	177	39	6	60
Nowy Sącz	107	9 612	6 374	913	1 376	690	1 014	1 081	748	552	248	117
Nowy Targ	82	5 157	2 592	4	133	286	587	608	764	210	1 729	836
Ropczyce	14	3 644	2 488	432	717	167	304	469	249	150	58	347
Tarnów	66	8 667	7 220	1 308	1 707	598	880	1 419	728	580	221	970
Wadowice	48	3 391	2 144	364	508	70	440	492	190	80	101	402
Żywiec	19	456	326	12	53	16	66	102	46	31	75	31
Woj. lwowskie *Dép. de Lwów*	**289**	**50 305**	**28 546**	**4 623**	**7 055**	**1 720**	**3 520**	**6 861**	**1 841**	**2 926**	**6 052**	**5 281**
Brzozów	10	558	194	28	41	16	26	43	16	24	4	268
Dobromil	15	915	769	111	208	40	152	145	78	35	56	14
Drohobycz	15	2 762	498	62	90	29	86	155	53	23	380	10
Jarosław	52	9 972	6 523	862	2 137	373	837	1 454	220	640	1 797	750
Krosno	25	1 452	786	129	145	32	100	194	95	91	31	243
Łańcut	21	8 023	4 656	963	1 356	294	545	807	310	381	291	872
Nisko	28	4 029	2 652	344	653	161	272	917	33	272	1 357	537
Przemyśl	14	892	474	114	89	24	60	114	45	28	68	17
Przeworsk	19	4 655	3 650	700	720	185	434	690	287	634	164	792
Rzeszów	58	10 447	5 283	964	1 262	293	529	1 188	499	548	146	846
Sambor	9	2 377	778	113	132	75	153	225	14	66	1 181	678
Tarnobrzeg	23	4 223	2 283	233	222	198	326	929	191	184	577	254

a Wymieniono tylko powiaty, w których były straty skutkiem powodzi.
a *Ne sont énumérés que les arrondissements qui ont subi des pertes à la suite de l'inondation.*

Szczegółowe ujęcie strat w łąkach oraz podział zniszczeń w zasiewach na gospodarstwa większe i mniejsze były wywołane potrzebami, wynikającemi z techniki normalnie przyjętej przy opracowaniu statystyki produkcji rolnej, jak również zakresem corocznych publikacyj.

Zestawiając niżej wyniki opracowania zniszczeń powodziowych według województw i powiatów zaznaczamy, że podczas opracowania materjałów dużo zastrzeżeń nasuwała rubryka ogólnej powierzchni zalanej, zachodziły bowiem wypadki tego rodzaju, że gminy zamiast podać całą powierzchnię zalaną podawały jedynie powierzchnie, na których zostały zniszczone zasiewy lub powierzchnie gruntów ornych.

W innych gminach natomiast powierzchnia zalana zdaje się być przesadzoną, to też podajemy ją z zastrzeżeniami. Ogólnopolski Komitet Pomocy Ofiarom Powodzi [1] określa (bez podania źródła informacji) ogólną powierzchnię zalaną na 3 876 km^2.

Opracowanie i zestawienie strat w sianie z pierwszego pokosu okazało się niemożliwem, gdyż w wielu wypadkach nie podawano strat w zbiorach, a wykazano tylko powierzchnie łąk, na których pierwszy pokos siana został zniszczony.

Jak wynika z tablicy 1, najwięcej ucierpiało woj. krakowskie, na które przypada 66% zniszczonej powierzchni zasianej, następnie lwowskie — 17%, kieleckie—10%, warszawskie—4% i lubelskie—3%. Najbardziej były dotknięte powodzią powiaty Mielec i Dąbrowa „gdzie wylew[2] Dunajca, Wisły i Wisłoki utworzył jedno olbrzymie jezioro długości 45 *km* i szerokości 10 *km*". Następne, co do wielkości zniszczeń, były powiaty Brzesko i Bochnia. Cztery wymienione powiaty stanowiły 46% zniszczonej powierzchni zasianej.

Dla charakterystyki przebiegu powodzi w poszczególnych województwach i powiatach podajemy w tablicy 2 stosunek powierzchni zasianej całkowicie zniszczonej (powierzchnia ogólna oraz pod głównemi ziemiopłodami), do powierzchni przed powodzią.

Tabl. 2. Powierzchnia zasiewów całkowicie zniszczonych w odsetkach powierzchni tych zasiewów przed powodzią
Superficie des semis entièrement détruits en pourcentages de leur superficie d'avant l'inondation

W odsetkach — *En pourcentages*

Województwa Powiaty [a] *Départements Arrondissements* [a]	Powierzchnia zasiana *Superficie emblavée*	w tem — *dont*						
		Pszenica *Froment*	Żyto *Seigle*	Jęczmień *Orge*	Owies *Avoine*	Ziemniaki *Pommes de terre*	Koniczyna *Trèfles*	Inne ziemiopłody *Autres cultures*
Ogółem — *Total*	**1,0**	**1,6**	**0,6**	**1,2**	**1,0**	**1,3**	**1,6**	**0,6**
Woj. warszawskie	**0,4**	**0,5**	**0,1**	**0,4**	**0,4**	**1,0**	**0,4**	**0,3**
Dép. de Warszawa								
Gostynin	0,5	0,9	—	1,8	0,9	1,1	0,7	0,9
Grójec	0,3	0,5	0,1	1,2	0,2	0,4	0,4	0,3
Nieszawa	0,1	0,3	—	0,5	—	0,5	—	—
Płock	0,4	0,5	0,0	0,3	0,4	1,5	0,3	0,5
Sochaczew	1,8	2,7	0,0	2,4	1,6	4,7	2,0	2,8
Warszawa	5,7	10,1	2,3	7,8	5,3	9,7	9,1	4,0
Włocławek	0,3	0,2	0,0	0,2	0,1	1,0	0,2	0,5
Woj. kieleckie	**1,2**	**2,3**	**0,4**	**1,9**	**1,2**	**1,4**	**1,9**	**1,6**
Dép. de Kielce								
Iłża	2,5	4,3	1,1	3,9	2,0	4,4	1,5	3,2
Kozienice	2,1	7,0	0,3	2,4	2,2	4,3	4,1	2,8
Miechów	0,0	0,0	0,0	—	0,0	0,0	—	0,0
Opatów	0,6	0,4	0,1	0,7	0,3	1,4	1,0	1,4
Pińczów	1,1	1,3	0,7	0,8	1,3	1,3	1,5	1,2
Sandomierz	12,0	18,6	5,7	13,8	10,1	12,9	14,2	15,1
Stopnica	1,7	1,9	0,5	0,9	1,8	2,9	4,1	3,1
Woj. lubelskie	**0,3**	**0,3**	**0,1**	**0,7**	**0,2**	**0,5**	**0,4**	**0,4**
Dép. de Lublin								
Garwolin	2,1	7,6	0,3	3,5	2,2	2,9	2,6	2,6
Janów	0,9	1,0	0,5	1,4	0,1	1,4	1,6	1,5
Puławy	2,0	1,8	0,7	3,9	1,2	3,6	1,2	2,8
Woj. krakowskie	**12,8**	**18,2**	**14,0**	**13,9**	**7,9**	**13,4**	**10,9**	**17,1**
Dép. de Kraków								
Biała	1,0	2,0	0,8	0,9	0,8	1,1	1,5	0,2
Bochnia	21,2	21,2	20,7	24,0	19,1	24,7	17,3	22,7
Brzesko	24,6	28,2	21,1	29,0	22,6	24,9	23,9	30,3
Chrzanów	2,5	6,6	2,1	3,6	2,6	2,4	1,4	3,0
Dąbrowa	62,0	70,2	60,3	56,8	55,2	63,9	60,5	64,6
Gorlice	3,6	3,5	4,0	4,6	2,1	5,7	2,2	4,4
Jasło	8,6	8,8	8,5	7,7	8,6	10,4	6,8	8,3
Kraków	1,8	2,3	1,6	1,3	1,8	2,4	1,6	1,0
Limanowa	7,3	8,2	7,3	7,3	5,2	9,9	6,8	8,5
Mielec	56,8	58,6	49,2	61,3	57,1	67,1	58,3	51,3

a Wymieniono tylko powiaty, w których były straty skutkiem powodzi.
a Ne sont énumérés que les arrondissements qui ont subi des pertes à la suite de l'inondation.

1 Biuletyn Ogólnopolskiego Komitetu Pomocy Ofiarom Powodzi Nr. 1, Warszawa, październik 1934 r.
2 Inż. Andrzej Kędzior. *W sprawie trwałego zabezpieczenia doliny Wisły i jej dopływów przed powodzią.* (Referat przedłożony s ekcji technicznej Wojewódzkiego Komitetu do Spraw Powodziowych w Krakowie). Kraków 1934 r.

(dok.—*fin*)

Województwa Powiaty [a] *Départements Arrondissements* [a]	Powierzchnia zasiana *Superficie emblavée*	w tem — *dont*						
		Pszenica *Froment*	Żyto *Seigle*	Jęczmień *Orge*	Owies *Avoine*	Ziemniaki *Pommes de terre*	Koniczyna *Trèfles*	Inne ziemiopłody *Autres cultures*
Myślenice	2,5	3,5	2,8	1,5	1,7	3,5	2,5	1,9
Nowy Sącz	9,1	12,6	13,4	8,4	5,4	9,6	7,9	11,9
Nowy Targ	3,6	1,5	3,2	4,0	1,7	4,6	8,1	7,6
Ropczyce	3,6	3,9	3,6	2,9	2,9	3,9	4,1	3,5
Tarnów	14,4	16,3	12,5	17,2	11,2	16,0	14,0	18,2
Wadowice	3,8	6,8	4,2	4,0	2,9	4,1	2,3	3,2
Żywiec	0,7	1,0	0,9	0,6	0,5	0,9	0,6	2,8
Woj. lwowskie *Dép. de Lwów*	**2,2**	**2,4**	**2,3**	**1,7**	**1,4**	**3,0**	**1,9**	**2,3**
Brzozów	0,5	0,5	0,4	0,4	0,4	0,7	0,4	1,3
Dobromil	1,8	1,8	2,3	1,4	1,4	2,1	1,8	1,6
Drohobycz	1,1	1,5	1,0	0,9	0,8	1,6	1,1	0,7
Jarosław	9,5	7,3	10,2	7,7	8,9	14,5	5,3	8,6
Krosno	1,6	1,7	1,3	0,7	1,2	2,4	1,6	2,7
Łańcut	9,1	14,8	8,0	8,3	8,5	10,9	9,6	5,5
Nisko	8,4	10,4	6,2	6,7	8,0	13,1	4,0	6,9
Przemyśl	0,9	0,9	0,7	0,6	0,8	1,2	0,9	0,6
Przeworsk	13,0	12,7	10,8	12,9	11,5	17,8	10,4	15,6
Rzeszów	6,9	7,0	6,0	4,6	5,0	10,1	6,2	11,2
Sambor	1,4	1,3	1,1	1,2	1,5	1,9	0,3	1,4
Tarnobrzeg	6.6	7,8	2,1	5,9	7,5	12,8	11,5	4,4

a Wymieniono tylko powiaty, w których były straty skutkiem powodzi.
a Ne sont énumérés que les arrondissements qui ont subi des pertes à la suite de l'inondation.

Zniszczenia w powierzchni zasiewów w stosunku do całej Polski oraz do poszczególnych województw, z wyjątkiem woj. krakowskiego, wypadły nieznaczne, mimo dotkliwych strat poniesionych przez szereg powiatów.

Co się tyczy powierzchni, z której nie dokonano zbioru siana lub też zbiór ten został zniszczony, to należy zaznaczyć, że przeważnie zostały zniszczone łąki nizinne, z wyjątkiem woj. krakowskiego, gdzie zniszczenia wypadły mniej więcej jednakowe dla łąk polnych i nizinnych.

Tabl. 3. Zniszczenia powierzchni łąk — *Dévastations des prairies et prés*

W hektarach — *En hectares*

Województwa *Départements*	I pokos — *I-re fauche*				II pokos — *II-e fauche*			
	ogółem *total*	polne *champs changés en prés*	nizinne *prairies basses*	meljorowane *améliorées*	ogółem *total*	polne *champs changés en prés*	nizinne *prairies basses*	meljorowane *améliorées*
Ogółem	**16 568**	**5 876**	**10 256**	**436**	**24 143**	**5 510**	**17 859**	**774**
Warszawa	1 580	312	1 268	—	4 305	389	3 916	—
Kielce	817	16	801	—	4 816	137	4 532	147
Lublin	89	—	89	—	1 101	103	998	—
Kraków	8 030	3 867	3 901	262	8 640	3 527	4 963	150
Lwów	6 052	1 681	4 197	174	5 281	1 354	3 450	477

Dla zorjentowania się, w jakim stopniu wpłynęła powódź na ogólną produkcję w poszczególnych województwach i w całej Polsce, podajemy w tabl. 4 przypuszczalne straty w zbiorach, które otrzymano w drodze przemnożenia powierzchni zniszczonej poszczególnych ziemiopłodów przez przeciętny plon wojewódzki. Do obliczenia przyjęliśmy przeciętny plon z roku 1934, uważając, że plon ten stosunkowo nieznacznie został obniżony przez powódź, ponieważ powierzchnie całkowicie zniszczone zostały wyeliminowane. Jako zbiór możliwy roku 1934 obliczono zbiór z powierzchni przed powodzią.

Tabl. 4. Przypuszczalne straty w zbiorach — *Pertes probables en récoltes*

Województwa *Départements*	Pszenica *Froment*	Żyto *Seigle*	Jęczmień *Orge*	Owies *Avoine*	Ziemniaki *Pommes de terre*	Siano koniczyny *Foin de trèfle*	Siano łąkowe *Foin des prés*	Pszenica *Froment*	Żyto *Seigle*	Jęczmień *Orge*	Owies *Avoine*	Ziemniaki *Pommes de terre*	Siano koniczyny *Foin de trèfle*	Siano łąkowe *Foin des prés*
	w tysiącach *q* — *en milliers de q*							w odsetkach możliwego zbioru w r. 1934 *en pourcentage de la récolte possible en 1934*						
Ogółem	**266,0**	**329,3**	**135,1**	**224,9**	**2 969,9**	**400,3**	**517,6**	*1,3*	*0,5*	*0,9*	*0,9*	*0,9*	*2,1*	*0,7*
Warszawa	10,6	7,4	5,1	9,4	381,9	10,6	92,6	*0,5*	*0,1*	*0,4*	*0,4*	*1,0*	*0,6*	*2,0*
Kielce	40,2	22,4	27,1	29,2	460,5	38,8	85,5	*2,3*	*0,4*	*1,9*	*1,2*	*1,4*	*2,5*	*2,2*
Lublin	8,5	5,2	11,4	5,8	175,3	12,8	17,6	*0,3*	*0,1*	*0,7*	*0,2*	*0,5*	*0,5*	*0,2*
Kraków	167,4	244,9	76,7	152,0	1 417,0	291,5	190,9	*18,2*	*14,1*	*13,8*	*8,0*	*13,3*	*12,6*	*8,7*
Lwów	39,3	49,4	14,8	28,5	535,2	46,6	131,0	*2,3*	*2,4*	*1,7*	*1,4*	*3,0*	*2,4*	*2,5*

Tablica ta wykazuje, że powódź stosunkowo mało wpłynęła na obniżenie ogólnej produkcji w Polsce oraz w województwach dotkniętych z wyjątkiem krakowskiego, gdzie obniżenie produkcji było znaczne. Powódź była raczej jednym z wielu czynników (np. posucha, deszcze w czasie żniw, przymrozki w czerwcu), które oddziaływały ujemnie w wielu częściach Polski.

Tem niemniej, jeżeli przeliczymy straty w zbiorach na złote, musimy stwierdzić, że straty poniesione przez rolnictwo na terenie powodziowym były znaczne zwłaszcza, że 90% strat przypada na mniejszą własność.

Tabl. 5. Przypuszczalne straty w tysiącach złotych — *Pertes probables en milliers de zlotys*

Województwa	Ogółem — *Total*		Pszenica *Froment*	Żyto *Seigle*	Jęczmień *Orge*	Owies *Avoine*	Ziemniaki *Pommes de terre*	Siano koniczyny *Foin de trèfle*	Siano łąkowe *Foin des prés*
	w tys. zł. *en milliers de zlotys*	w % wartości produkcji tych ziemiopłodów w r. 1933 *en p. c. de la valeur de la production de ces produits du sol en 1933*							
Ogółem	**28 952,9**	***1,0***	**5 368,6**	**4 518,8**	**1 736,7**	**2 644,5**	**9 790,5**	**2 525,3**	**2 368,5**
Warszawa	1 924,0	*0,6*	199,5	91,9	61,4	106,1	1 023,5	57,1	384,5
Kielce	3 743,4	*1,3*	785,7	278,2	325,7	331,5	1 409,2	224,9	388,2
Lublin	948,1	*0,3*	161,6	60,8	128,1	58,0	406,7	63,7	69,2
Kraków	17 783,9	*10,3*	3 471,3	3 428,6	1 043,2	1 840,1	5 115,5	1 927,1	958,1
Lwów	4 553,5	*2,0*	750,5	659,3	178,3	308,8	1 835,6	252,5	568,5

Do obliczenia strat w złotych przyjęto ceny płacone producentom przeciętne w roku gospodarczym 1933/34. Inż. A. Kędzior podaje, że straty w rolnictwie, t. zn. w zasiewach, inwentarzu żywym, pasiekach, lasach, sadach, inwentarzu martwym i urządzeniach domowych wynosiły dla woj. krakowskiego 31,9 miljonów zł., a dla woj. lwowskiego—7,3 miljonów zł., z czego wynikałoby, że obliczone przez nas straty w zbiorach głównych ziemiopłodów i siana dla woj. krakowskiego stanowiły 56% ogólnych strat w rolnictwie, zaś dla woj. lwowskiego—63%.

W dalszym ciągu zestawiamy według województw powierzchnie zniszczone, oszacowane przez komisje gminne, z wynikami rejestracji, przeprowadzonej przez Ministerstwo Rolnictwa i Reform Rolnych.

Tabl. 6. Porównanie powierzchni zniszczonej według danych Głównego Urzędu Statystycznego oraz Ministerstwa Rolnictwa i Reform Rolnych

Tableau comparatif des superficies dévastées d'après les données de l'Office Central de Statistique et les données du Ministère de l'Agriculture et des Réformes Agraires

W hektarach—*En hectares*

Województwa *Départements*		Powierzchnia zasiana *Superficie emblavée*	w tem — *dont*							Łąki — *Prairies*	
			Pszenica *Froment*	Żyto *Seigle*	Jęczmień *Orge*	Owies *Avoine*	Ziemniaki *Pommes de terre*	Koniczyna *Trèfles*	Inne ziemiopłody *Autres cultures*	I pokos *I-e fauche*	II pokos *II-e fauche*
Ogółem . . .	**Gł. U. St.**	**166 306**	**28 267**	**36 232**	**14 009**	**22 062**	**35 852**	**14 409**	**15 475**	**16 568**	**24 143**
	M. R.	**162 670**	**30 237**	**32 737**	**14 521**	**21 002**	**34 512**	**14 227**	**15 434**	**47 746**	
Warszawa .	Gł. U. St.	6 260	755	565	312	607	2 808	300	913	1 580	4 305
	M. R.	6 227	1 385[a]		1 316[a]		2 871	.	655	4 238	
Kielce . . .	Gł. U. St.	16 402	2 996	1 850	2 117	2 014	3 744	1 147	2 534	817	4 816
	M. R.	18 797	3 701	2 274	2 494	2 508	3 724	1 216	2 880	6 890	
Lublin . . .	Gł. U. St.	4 958	655	429	836	416	1 289	323	1 010	89	1 101
	M. R.	6 157	811	526	1 209	707	1 292	370	1 242	2 028	
Kraków . .	Gł. U. St.	110 140	19 238	26 333	9 024	15 505	21 150	10 798	8 092	8 030	8 640
	M. R.	104 302	20 393	22 597	8 411	13 942	21 166	10 501	7 292	24 839	
Lwów . . .	Gł. U. St.	28 546	4 623	7 055	1 720	3 520	6 861	1 841	2 926	6 052	5 281
	M. R.	27 187	4 543	6 744	1 967	2 969	5 459	2 140	3 365	9 751	

a Przy wyprowadzeniu sum ogólnych liczby te podzielono na podstawie stosunku, jaki zachodzi w tych ziemiopłodach według danych Głównego Urzędu Statystycznego, czyli przyjęto: pszenicy 789, żyta 596, jęczmienia 440, owsa 876.

a En établissant les chiffres totaux on les a décomposés sur la base de la proportion de ces produits du sol d'après les données de l'Office Central de Statistique, c. à. d. on a admis pour le froment 789, pour le seigle 596, pour l'orge 440 et pour l'avoine 876.

Uwaga—*Note.* Gł. U. St.=Główny Urząd Statystyczny—*Office Central de Statistique*
M. R.=Ministerstwo Rolnictwa i Reform Rolnych—*Ministère de l'Agriculture et des Réformes Agraires*

Stwierdzamy, że dane te są bardzo zbliżone, co nasuwałoby przypuszczenie, że gminy korzystały z rejestracji przeprowadzanej dla Ministerstwa Rolnictwa w terminie wcześniejszym. Jednak porównanie wyników dla poszczególnych powiatów wykazuje w wielu wypadkach dość duże różnice, co wskazuje, że źródła były odmienne. Tak np. w powiatach Nisko, Przemyśl i Drohobycz Ministerstwo Rolnictwa nie wykazało strat, natomiast, według danych Głównego Urzędu Statystycznego, w powiatach tych zniszczenia w powierzchni obsianej wynosiły przeszło 3600 *ha*. W pow. Kolbuszowa Ministerstwo Rolnictwa zarejestrowało 522 *ha* zniszczeń, Główny Urząd Statystyczny zaś otrzymał zawiadomienie ze starostwa, że zniszczeń nie było. Należy przypuszczać, że wyniki dla poszczególnych powiatów dokładniej są ujęte przez Główny Urząd Statystyczny, ponieważ do dnia 15 października zarówno wszyscy poszkodowani, jak i urzędy gminne mogły już dokładnie uświadomić sobie rozmiary poniesionych strat. Natomiast okres przeprowadzenia rejestracji przez Ministerstwo Rolnictwa zbyt był bliski powodzi, a nawet miejscami woda jeszcze pozostawała na polach, aby można było ująć zniszczenia bardziej dokładnie.

Nie omawiamy strat w inwentarzu żywym, gdyż były one stosunkowo nieznaczne i specjalnej rejestracji tych strat Główny Urząd Statystyczny nie przeprowadzał. Jak wynika z danych Ministerstwa Rolnictwa, straty w inwentarzu wynosiły: koni — 92 sztuki, bydła — 847 sztuk oraz trzody chlewnej — 2 611 sztuk, straty te prawie całkowicie przypadały na woj. krakowskie, w szczególności dotyczyły pow. Brzesko. Znaczne natomiast były straty w inwentarzu martwym.

M. CZERNIEWSKA

Examen des dévastations causées par l'inondation

L'examen des dévastations dans les semis et les récoltes sur les terrains inondés constitue une section exceptionnelle des statistiques agricoles, organisée ad hoc en cas de cataclysmes. Il va de soi que les investigations statistiques de ce genre, étant organisées sporadiquement, en hâte, sont dépourvues de ces avantages que donne la tradition et l'expérience et aussi parceque, et ce qui est le plus important, l'objet et les cadres de ces investigations, sont très variables.

L'inondation qui, vers la moitié de juillet 1934, a éprouvé la Pologne, était due au débordement de la Vistule et des affluents venant des montagnes. Dépassant considérablement les inondations des années antérieures quant aux pertes subies par l'agriculture, l'inondation a frappé 46 arrondissements. La superficie submergée était d'environ 300 mille hectares. La superficie des terrains emblavés complètement dévastés a dépassé 166 mille hectares. Les départements le plus éprouvés (tous les arrondissements) ont été celui de Kraków (tous les arrondissements) et celui de Lwów (12 arrondissements), un peu moins éprouvé—celui de Kielce (7 arrondissements dont l'arrondissement de Sandomierz a été le plus considérablement éprouvé), puis le dép. de Warszawa (7 arrondissements) et le dép. de Lublin (3 arrondissements), où les dévastations ont été moins graves. Sur le territoire du dép. de Kraków, 62 personnes ont péri pendant l'inondation.

L'inondation a eu lieu dans le moment le moins favorable pour l'agriculture. Les blés d'été étaient encore sur pied et la moisson des blés d'hiver avait à peine commencé. C'est pourquoi il fut nécessaire d'examiner sans délai l'étendue du cataclysme et d'établir le volume des pertes subies par l'agriculture. La superficie des terrains emblavés ayant été établie par les commissions des communes rurales avant l'inondation, on envoya aux offices communaux dans les arrondissements inondés, un formulaire spécial concernant les dévastations des superficies emblavées et des récoltes de foin. Le trait caractéristique du formulaire était qu'il n'embrassait que les superficies totalement dévastées c. à d. les superficies où les récoltes n'avaient pas été faites et les superficies où les récoltes déjà faites ont été détruites par l'inondation. Conformément à l'instruction de l'Office Central de Statistique, les dommages ainsi que les dévastations partielles devaient être mis en évidence à l'évaluation des récoltes à l'hectare par leur diminution adéquate.

En confrontant les résultats du relevé des dévastations causées par l'inondation (présentés dans le tableau 1 d'après les départements et les arrondissements), il est à observer que pendant la compilation des matériaux la rubrique où sont indiquées les superficies submergées a fait surgir des objections.

Pour indiquer le degré des dévastations dans les divers départements et arrondissements, on a donné dans le tableau 2, le pourcentage de la superficie dévastée des emblavements et des cultures principales par rapport à la superficie d'avant l'inondation.

Dans le tableau 3, est indiquée la superficie des prairies où les foins n'avaient par été récoltés et des prairies où les récoltes de foin avaient été détruites.

Afin de pouvoir se rendre compte de l'effet de l'inondation sur la production totale dans les divers départements et dans le pays entier, on a donné, dans le tableau 4, les pertes en récoltes, calculées comme produit de deux facteurs, de la superficie dévastée et de la récolte moyenne départementale de 1934. Pour le calcul on a admis la récolte moyenne de 1934, considérant que la moyenne a été relativement peu diminuée par l'inondation, vu que les superficies complètement détruites ont été éliminées et que seules, les dévastations partielles ont pu influencer la récolte moyenne.

Comme récolte possible en 1934, on a admis la récolte qu'aurait donnée la superficie d'avant l'inondation.

Pour le calcul des pertes on a admis, dans le tableau 5 les prix moyens payés aux producteurs au cours de l'année économique 1933/34. Dans le tableau 6, les superficies dévastées, évaluées par les commissions des communes rurales, sont confrontées, par départements, avec les résultats de l'enregistrement de la superficie dévastée, effectué par le Ministère de l'Agriculture et des Réformes Agraires.

Les pertes en cheptel vif ne sont pas indiquées spécialement, vu qu'elles ont été peu considérables et que l'Office n'a pas effectué un enregistrement spécial de ces pertes.

Ankieta o uprawie i zbiorze roślin przemysłowo-leczniczych

Uprawa oraz zbiór roślin przemysłowo—leczniczych dziko rosnących posiadają w naszym kraju warunki pomyślnego rozwoju. O rozmiarze jednak tej specjalnej gałęzi produkcji w ramach ogólnej produkcji rolnej i samowystarczalności kraju—nie pozwala sądzić skromny zasób danych statystycznych z tej dziedziny[1].

Metoda badania statystycznego

Zadaniem statystyki powinno być ustalenie: 1) wysokości produkcji roślin przemysłowo — leczniczych, pochodzącej zarówno z plantacji, jak i ze zbioru z dzikiego stanu i 2) wysokości spożycia. Zasadniczo podejście do tego zagadnienia może być dwojakie: 1) od strony producenta, t. j. plantatora lub zbieracza, 2) od strony przedsiębiorcy (przemysłowca, hurtownika i t. p.), skupującego surowiec dla przeróbki lub dalszej sprzedaży.

1. W celu ustalenia wysokości produkcji, najbardziej celowem byłoby zebranie danych statystycznych bezpośrednio od plantatorów i zbieraczy ziół; jest to jednak trudnem do wykonania, a czasami wręcz niemożliwem, szczególnie jeżeli chodzi o zbiór flory leczniczej dziko rosnącej, praktykowany często nietylko na sprzedaż lecz i dla domowego użytku. Lepiej sprawa przedstawia się z uprawą, dla której są większe możliwości zdobycia materjałów statystycznych.

Z metod stosowanych zagranicą przy rejestracji plantacyj znane są prace administracji i organizacyj rolniczych w tym kierunku. W Niemczech, niedawno poraz pierwszy ustalono powierzchnię pod plantacjami drogą urzędowej ankiety, przeprowadzonej zgodnie z rozporządzeniem Ministerstwa Aprowizacji i Ministerstwa Rolnictwa, przez organizacje włościańskie (Landes-und Kreisbauernschaften) przy współudziale rządów krajowych[2]; pozatem od r. 1934 wydzielono w statystyce produkcji roślinnej, rośliny lekarskie w rubr. „Arzneipflanzen: Anis, Fenchel, Kümmel, Salbei usw".[3] W Rumunji, Czechosłowacji, Bułgarji również co roku za pośrednictwem władz administracyjnych obliczana jest powierzchnia pod ważniejszemi gatunkami roślin przemysłowo—leczniczych[4]. Ustalana jest również wysokość zbiorów, a nawet wartość produkcji, jak np. w Bułgarji.

W Polsce rejestracją plantatorów oraz osób zbierających zioła zajmuje się Polski Komitet Zielarski, przy częściowej pomocy izb rolniczych. Za pośrednictwem władz administracji ogólnej natomiast zebrane zostały przez Ministerstwo Rolnictwa pierwsze dane w r. 1927[1].

2. Uzyskanie danych o spożyciu roślin przemysłowo-leczniczych możliwe jest drogą specjalnej ankiety do zakładów przemysłu farmaceutycznego, firm zielarskich, hurtowni aptecznych, drogeryjnych, aptek i t. p.

W Niemczech w końcu r. 1933 przeprowadzona została ankieta w sprawie rocznego zapotrzebowania aptek na zioła pochodzenia krajowego[5]. Dla Polski pierwsze podobne opracowanie dotyczące firm zielarskich dokonane zostało dla r. 1929 przez prof. Jana Muszyńskiego dla województw północno—wschodnich[6]. Dla całej Polski dane o konsumcji roślin przemysłowo—leczniczych za r. 1933 opracował ostatnio doc. dr. W. Strażewicz[7] na podstawie materjału zebranego przez Polski Komitet Zielarski.

Główny Urząd Statystyczny dotychczas żadnych specjalnych dochodzeń statystycznych z zakresu zielarstwa, poza stale opracowywaną statystyką handlu zagranicznego, nie przeprowadzał.

Statystyka produkcji roślinnej, sporządzana co roku, w myśl istniejących przepisów[8], przez władze administracji ogólnej, ujmuje powierzchnię pod roślinami przemysłowo— leczniczemi w łącznej rubryce „drobnych upraw", gdzie zaliczane są ponadto warzywa w uprawie polowej, tytoń, słonecznik, soja i t. p. Pozatem pewne światło na zapotrzebowanie surowców roślin leczniczych w przemyśle mogą rzucić zbierane przez Główny Urząd Statystyczny sprawozdania o produkcji większych zakładów przemysłowych[9] (zatrudniających od 5 robotników wzwyż, lub wykupujących świadectwa przemysłowe I — VII kategorji), zawierające, oprócz danych o rozmiarze i wartości produkcji oraz zapasach, również informacje o zużyciu surowców i półfabrykatów.

Projekt Głównego Urzędu Statystycznego opracowania statystyki roślin przemysłowo—leczniczych ograniczył się narazie do zebrania pewnych orjentacyjnych danych za pośrednictwem sieci korespondentów rolnych oraz wykorzystania wspomnianych źródeł, znajdujących się na miejscu w Urzędzie.

W sprawozdaniu styczniowem z r. 1934 do korespondentów rolnych zamieszczona została ankieta, opracowana przy współudziale prof. Jana Muszyńskiego; zasięgnięto również w tym względzie opinji Polskiego Komitetu Zielarskiego. Jednocześnie z wysłaniem ankiety, zamieszczony w styczniowym numerze Wiadomości Korespondenta Rolnego, artykuł informacyjny prof. J. Muszyńskiego[10] zapoznał korespondentów z badanem zjawiskiem. Ogólne wskazówki, jak należy czynić spostrzeżenia, podawane są co roku w Notatniku—Kalendarzu Korespondenta Rolnego.

1 Jedyne opracowanie pochodzi z r. 1927 W. J. Strażewicz *Produkcja roślin przemysłowo-leczniczych w Polsce w r. 1927* Warszawa.
2 Süddeutsche Apotheker-Zeitung Nr. 87. r. 1934. Stuttgart.
3 Vierteljahrshefte zur Statistik des Deutschen Reichs, 1934 Drittes Heft. Berlin.
4 Statistica Agricola 1933 Bucuresti. Annuaire Statistique de la Rép. Tchécoslovaque 1934. Praga. Zemedelska Statistika 1929 Sofija.
5 Die Deutsche Apotheke r. 1934 Nr. 9.
6 Prof. Jan Muszyński *Produkcja roślin lekarskich w Polsce na kresach północno-wschodnich*, Warszawa.
7 W. J. Strażewicz *Próba obliczenia zapotrzebowania na surowce roślin przemysłowo-leczniczych w Polsce*, Wiadomości Zielarskie r. 1935 Nr. 5(25) i 6(26).
8 Rozporządzenie Rady Ministrów z dn. 22.III 1932 r. (Dz. U. R. P. Nr. 27, poz. 255).
9 Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 17.VI 1927 r. o statystyce przemysłowej (Dz. U. R. P. Nr. 63, poz. 558)
10 Prof. Jan Muszyński *O produkcji ziół leczniczych i przemysłowych w Polsce* (Wiadomości Korespondenta Rolnego Nr. 12, 1933).

Treść ankiety była następująca:

Produkcja ziół przemysłowo-leczniczych

1. Czy uprawia się w okolicy zioła przemysłowo—lecznicze (tak, nie) .....
jeżeli tak, to wymienić jakie zioła są przeważnie uprawiane .....
kto zajmuje się uprawą: gospodarstwa rolne (większe, mniejsze). apteki i t.p. (wymienić) .....
.....
2. Czy zbierane są w okolicy zioła lecznicze z dzikiego porostu (tak, nie) ....., jeżeli tak, to wymienić jakie zioła są przeważnie zbierane .....
.....
kto zajmuje się zbiorem:
1) gospodarstwa rolne większe, mniejsze, ludność podmiejska i t.p. (wymienić) .....
2) dorośli, młodzież szkolna, dzieci (wymienić) .....
.....
czy akcja zbioru jest zorganizowana (tak, nie) .....
jeżeli tak, to kto ją prowadzi: firmy zielarskie, apteki i t.p. (wymienić) .....
czy są instruktorzy (tak, nie) .....
3. Kto skupuje w okolicy zioła lecznicze: firmy zielarskie, miejscowe apteki i składy apteczne, handlarze objeżdżający i obchodzący okolice i t.p. (wymienić) .....
Uwagi ogólne korespondenta .....

Zebrany materjał przedstawiał się licznie (na powiat średnio 20 korespondentów odpowiedziało na ankietę). Odpowiedzi jednak, stwierdzających istnienie uprawy i zbioru, było znacznie mniej. O uprawie roślin przemysłowo-leczniczych informowało tylko 118 korespondentów na ogólną liczbę odpowiedzi 5 308. Na zbiór było 945 odpowiedzi (na 5 042), z czego 573 korespondentów stwierdziło istnienie zbioru na sprzedaż.

Dane o zbiorze dla poszczególnych województw zawarte są w zamieszczonej niżej tabl. 1.

Tabl. 1. Zbiór roślin przemysłowo-leczniczych z dzikiego stanu
Récolte des plantes médico-industrielles à l'état sauvage

Województwa *Départements*	Liczba odpowiedzi korespondentów *Nombre de réponses des correspondants*	Na każdych 100 korespondentów stwierdziło istnienie zbioru *Pourcentage des correspondants qui ont constaté l'existence de la récolte*	
		ogółem *total*	w tem na sprzedaż *dont récolte pour la vente*
Polska	**5 042**	**19**	**11**
Warszawa	449	13	7
Łódź	252	14	8
Kielce	322	22	15
Lublin	380	13	10
Białystok	316	16	8
Wilno	226	31	28
Nowogródek	164	22	13
Polesie	164	26	19
Wołyń	369	17	11
Poznań	740	17	7
Pomorze	367	21	9
Śląsk	107	14	7
Kraków	289	27	16
Lwów	436	23	16
Stanisławów	216	17	10
Tarnopol	245	16	9

1 Ogólną wartość produkcji oszacowano w przybliżeniu na 2 250 000 złotych rocznie.

Zbiór roślin przemysłowo-leczniczych z dzikiego stanu

Bogactwo naszej flory jest wielkie: lasy, łąki, pastwiska, miedze, zarośla, najrozmaitsze pustkowia i nieużytki obfitują w różnorodną roślinność, wśród której nie brak cennych roślin leczniczych.

W miarę posuwania się na wschód kraju, zmniejsza się powierzchnia gruntów ornych oraz jej kultura rolna, wzrastają natomiast obszary obfitujące w dziko rosnącą florę leczniczą. Według danych rejestracji użytków z r. 1931, odsetek gruntów ornych maleje z przeszło 60% w woj. poznańskiem, łódzkiem, warszawskiem do 22,8%— w woj. poleskiem, gdzie zato obszar innych gruntów i nieużytków podnosi się do 20,6%.

Nie mając możności ustalenia rozmiaru zbioru, możemy jednak na podstawie ankiety sądzić o rozprzestrzenieniu zbierania ziół w różnych częściach Polski. Należy przytem zaznaczyć, że jeżeli chodzi o ogólne oświetlenie stosunków panujących w tej dziedzinie, ankieta korespondentów rolnych dała dość cenny materjał, biorąc pod uwagę wielką liczbę odpowiedzi, stosunkowo równomierne rozmieszczenie sprawozdawców oraz dokładną znajomość miejscowych warunków.

Na podstawie stosunku liczby odpowiedzi, stwierdzających istnienie zbioru, do ogólnej liczby wypełnionych ankiet wykreślono kartogram (ob. str. 120).

Pierwsze próby ujęcia liczbowego produkcji roślin przemysłowo—leczniczych, dokonane w roku 1927 przez W. J. Strażewicza na podstawie ankiety Min. Rolnictwa, poza oszacowaniem powierzchni plantacyj, ustaliły wielkość rocznego zbioru przeciętnych gatunków roślin w kilogramach oraz przeciętne ceny za kg. w zł.[1]. W opracowaniu podano poza ogólnemi liczbami dla Polski dane wojewódzkie, pozatem wyszczególniono powiaty o największem nasileniu zbioru.

Biorąc za podstawę, że pomiędzy wielkością produkcji roślin drogą zbioru, a rozpowszechnieniem zbierania powinna istnieć pewna współzależność, porównywujemy wyniki naszej ankiety z danemi opracowanemi przez W. J. Strażewicza w r. 1927.

Bardzo prawidłowo wystąpiły znane tereny zielarskie województw północno—wschodnich, gdzie skupem i obróbką ziół leczniczych trudnią się wielkie firmy zielarskie, zaopatrując w surowiec rynek krajowy i eksportując zagranicę, a więc powiaty: Święciany i Wilejka woj. wileńskiego; Stolin, Kosów, Pińsk i Drohiczyn woj. poleskiego i Sarny woj. wołyńskiego. Większe również rozpowszechnienie zbioru miało miejsce w woj. lwowskiem: w pow. Przemyśl, Lubaczów, Jarosław, Mościska, skąd zioła skupywane są przez hurtownie zielarskie we Lwowie, gdzie ponadto istnieje specjalna szkoła zielarska. Zgodnie z rzeczywistością uwidocznił się w woj. pomorskiem ośrodek zbioru w pow. Chełmno oraz w pow. Toruń w okolicach Chełmży, gdzie przed wojną usilnie propagowana była uprawa rumianku. Wielki też jest ruch zielarski w woj. krakowskiem i kieleckiem. W porównaniu z opracowaniem z r. 1927 otrzymano obecnie trochę inny układ kolejności województw o największem nasileniu zbioru (obacz tabl. 1 rubryka 4 „Zbiór na sprzedaż"), mianowicie: na pierwsze miejsce wysunęło się woj. wileńskie, drugie zajęło poleskie (poprzednio poleskie było na pierwszem, a wileńskie na trzeciem miejscu); woj. lwowskie z drugiego miejsca przeszło na trzecie, wobec wysunięcia się woj. wileńskiego. Następne miejsca obecnie przypadają na woj. krakowskie, kieleckie i nowogródzkie, poprzednio—poznańskie, pomorskie i warszawskie.

Sprawa zbioru roślin z dzikiego stanu uzależniona jest głównie od bogactwa terenów zielarskich i od organizacji skupu, pozatem propagandy w tym kierunku. Pierwsze dwa względy wystąpiły na kartogramie wyraźnie, trzeci wpłynął na duże różnice w obrębie sąsiadujących ze sobą powiatów. Zupełnie niewytłumaczonym jest np. brak informacyj o zbiorze z pow. Łuniniec woj. poleskiego, wówczas gdy na podstawie umyślnie przeprowadzonej korespondencji ze Zrzeszeniem Wojewódzkiem Związku Pracy Obywatelskiej Kobiet na terenie woj. poleskiego wynikło, że powiat ten pod względem wysokości zbioru, sądząc z nasilenia akcji skupu, prowadzonego przez Oddz. Związku, stoi na trzeciem miejscu po Stolinie i Kosowie.

Kwestja zbioru poszczególnych gatunków roślin leczniczych wiąże się całkowicie z ich geograficznem rozmieszczeniem.

Roślinność naszego kraju jest bardzo rozmaita: „przez ziemie polskie przebiegają kresowe linje wielu gatunków roślin, które tutaj znajdują skrajne placówki swych poziomych zasięgów"—pisze prof. Szafer[1]. Wśród krzewów i ziół, towarzyszących formacjom leśnym, znajdują się również całe rzesze roślin leczniczych, charakterystycznych dla danej formacji.

To też informacje otrzymane od korespondentów rolnych o gatunkach zbieranych ziół, wskazują na ich wielką różnorodność: 765 korespondentów wymieniło 132 gatunki botaniczne na ogólną liczbę 2 716 podanych nazw.

Jest to duża liczba, biorąc pod uwagę, że z braku miejsca na wyszczególnienie nazw roślin i pozostawienie miejsca na odpowiedź, zapytywano korespondentów tylko o rośliny lecznicze najczęściej zbierane w okolicy. Charakterystyczną też cechą większości odpowiedzi było wymienienie szeregu gatunków z dopiskiem „i t. p.", „i wiele innych" oraz używanie nazw ludowych, dla których ustalenie synonimów stanowiło poważną trudność. Biorąc pod uwagę jednak, że w skład sieci korespondentów rolnych wchodzą głównie rolnicy, znajomość przyrody jest dokładna, mimo często powierzchownych wiadomości o naukowych nazwach botanicznych.

Ilość odpowiedzi na poszczególne gatunki była bardzo rozmaita, wahając się od kilkuset do paru odpowiedzi. Gatunki roślin wymieniane przez większość korespondentów można było uważać za najczęściej zbierane i charakteryzujące dość trafnie skład florystyczny zbioru; z pewną rezerwą natomiast należy się ustosunkować do pojedyńczych odpowiedzi, które, dając pojęcie o występowaniu pewnych gatunków roślin w danej okolicy, mogą stanowić materjał niekompletny do sądzenia o rozprzestrzenieniu zbioru danych roślin, będąc wynikiem wyjątkowego zainteresowania korespondentów sprawami zielarstwa (pewna nieznaczna liczba korespondentów podała bardzo dokładne nazwy łacińskie).

Mogą być również zastrzeżenia co do zbioru roślin, używanych nietylko dla celów leczniczych, lecz również innych, np. spożywczych, jak czarna jagoda *(Vaccinium Myrtillus)*, malina *(Rubus Ideaus)*, poziomka *(Fragaria vesca)* i t.p. iin nych, jak konwalja—lanuszka *(Convalaria majalis)*, mydlnica lekarska *(Saponaria officinalis)*, widłak —babimór *(Lycopodium clavatum)*, jałowiec *(Juniperus communis)*, kminek *(Carum Carvi)* i szereg innych.

Pozatem na liczebność otrzymanych informacyj o zbiorze poszczególnych gatunków mogła wpłynąć technika zbioru i sposób skupu. Rośliny, których zbiór wymaga dużej straty czasu, a tem samem większej liczby punktów zbioru i osób zbierających, jak np. kwiat jasnoty białej *(Lamium album)*, będą reprezentowane liczniej niż zbierane sporadycznie, mimo że jak np. kora dębu *(Cortex Quercus)* oraz kruszyna *(Rhamnus Frangula)*, stanowią surowiec eksportowy. Ośrodki zbioru kory kruszyny skupiają się w miejscowościach masowego występowania tego krzewu (u nas prawie 2/3 odpowiedzi przypada na woj. wileńskie i poleskie). Przy zorganizowanym skupie niektórych ziół przez hurtownie i zakłady przemysłowe, posiadające często stałych dostawców surowca, zbiór może być bardziej umiejscowiony, mieć mniejszy rozgłos, a przez to liczba odpowiedzi może być niewspółmiernie mała (np. przy konwalji, na wielkość zbioru której ponadto może mieć wpływ, pomimo dużego zastosowania w lecznictwie, małe dozowanie oraz sprzedaż tylko z przepisu lekarza).

Wreszcie na ilość odpowiedzi o zbiorze poszczególnych gatunków mogą wywierać wpływ regjonalne zwyczaje w ziołolecznictwie.

Tabl. 2. Gatunki roślin przemysłowo-leczniczych najczęściej zbieranych z dzikiego stanu
Plantes médico-industrielles le plus souvent récoltées en état sauvage

Nazwa rośliny — *Dénomination de la plante*		Na każdych 100 korespondentów stwierdziło istnienie zbioru *Pourcentage des correspondants qui ont constaté l'existence de la récolte*
polska[a] — *en polonais*	łacińska — *en latin*	
Rumianek pospolity (rumianek, rumianok, kamelki)	Matricaria Chamomilla	60
Lipa drobno i wielkolistna (lipa)	Tilia parvifolia Tilia grandifolia	52
Mięta polna i wodna (mięta, mięta wodna, dzika)	Mentha arvensis, Mentha aquatica	23
Tysiącznik pospolity (tysiącznik, centurja, serdecznik, goździczki, poderwa)	Erythraea Centaurium	21
Bez czarny i dziki (bez, bez czarny, biały, dziki, buzina)	Sambucus nigra, Sambucus Ebulus	19
Bylica piołun (bylica, piołun, piełun)	Artemisia Absynthium	16
Macierzanka piaskowa (macierzanka, czomber)	Thymus Serpyllum	13
Podbiał pospolity (podbiał)	Tussilago Farfara	13
Bratki polne (bratki polne, bratki)	Viola tricolor	10
Skrzyp odm. rozm. (skrzyp, skrzyp polny i błotny, choszczka, chwoszcz	Equisetum sp. var.	9
Dziewanna wielkokwiatowa (dziewanna, dziewanna wielkokwiatowa)	Verbascum thapsiforme	8
Sporysz (sporysz, sporynja, rożki zbożowe, czarne żyto, małłza)	Claviceps purpurea	8
Krwawnik pospolity (krwawnik)	Achillea Millefolium	7

a W nawiasach nazwy podane przez korespondentów rolnych.

1 Dr. Władysław Szafer *O geograficznem rozmieszczeniu i hodowli roślin lekarskich w Polsce* Warszawa, 1918.

Po poczynieniu wszystkich tych zastrzeżeń, opracowano dla orjentacji zamieszczone wyżej zestawienie (tabl. 2), uwzględniające gatunki roślin leczniczych, o zbiorze których komunikowała największa liczba korespondentów. Obok nazw botanicznych, w nawiasach umieszczono nazwy, w dosłownem brzmieniu, podane przez korespondentów rolnych. Uwzględniono również nazwy odmian, aczkolwiek informacje pod tym względem były b. skromne; trudniej natomiast było wyszczególnić części roślin (korzenie, kwiaty, kora i t.p.) z powodu jeszcze mniej licznych informacyj.

Poza roślinami wymienionemi w zestawieniu, liczne były informacje o zbiorze: kminku zwyczajnego (kmin, kminek, karolek) — *Carum Carvi;* jałowca pospolitego (jałowiec, jodłowiec) — *Juniperus communis;* widłaku — babimoru (widłak, wroniec, wężownik, skrzek babi) — *Lycopodium clavatum;* kozłka lekarskiego (kozłek, czarcie żebro, walerjana)—*Valeriana officinalis;* żywokostu lekarskiego (żywokost lekarski, łąkowy) — *Symphytum officinale,* szakłaku kruszyny (kruszyna, kruchowa) — *Rhamnus Frangula* i t. d.

Najwięcej gatunków roślin wymieniono z woj. lwowskiego (59) i wileńskiego (51), najmniej ze Śląska (21).

Dane dla poszczególnych województw wskazują, że zbiór niektórych najbardziej charakterystycznych gatunków roślin odpowiada występowaniu ważniejszych naturalnych reprezentantów krain florystycznych, wyodrębnionych przez prof. Szafera. Np. o zbiorze charakterystycznych dla krainy północnej, obfitującej w bory sosnowe, wrzosowiska i torfowiska, mącznicy lekarskiej *(Arctostaphylos uva ursi)* informują z woj. wileńskiego i poleskiego, widłaku — babimoru *(Lycopodium clavatum)*—2/3 odpowiedzi z trzech północnych województw kresów wschodnich; reprezentant grupy karpackiej — wilcza jagoda *(Atropa Belladona)* podana została przez korespondentów województw lwowskiego i stanisławowskiego; miłek wiosenny *(Adonis vernalis)* — roślina stepowa, będąca przedstawicielem grupy wschodniej, zbierana jest w woj. wołyńskiem i kieleckiem; wiadomości o zbiorze pomornika górskiego(*Arnica montana*)pochodzą z północnych kresów (2/3 odpowiedzi) i okolic podkarpackich (1/3).

Odpowiedzi na dalsze pytania ankiety do korespondentów rolnych pozwoliły ustalić, że zbiorem roślin leczniczych (517 odpowiedzi) zajmują się głównie drobne gospodarstwa wiejskie (na 100 korespondentów stwierdziło to 82); w niektórych zaś okręgach ludność podmiejska zdobywa w ten sposób pewien zarobek (17 % odpowiedzi), przyczem stosunkowo dużą liczbą informacyj wyróżniły się woj.: pomorskie, śląskie, krakowskie i kieleckie (od 23—40%). Były też wiadomości o zbiorze ziół przez ubogich, bezrobotnych miejscowych lub przybyszów. Sporo też głosów wspominało o zaopatrywaniu się w leki roślinne medycyny ludowej, w osobach znachorów, znachorek, t. zw. „babek wiejskich" oraz o powszechnym zbiorze na domowe potrzeby. Ostatnie jest nawet związane z pewnemi ludowemi zwyczajami, jak np. na Wołyniu (Zdołbunów) zbiór ziół po nabożeństwie w dzień św. Jana. Zbiór roślin przemysłowo — leczniczych na sprzedaż można traktować jako dodatkowe zajęcie członków rodzin, często gospodyń wiejskich, starców niezdolnych do ciężkiej pracy fizycznej na roli oraz dzieci, stanowiąc dla ostatnich przynoszącą korzyść rozrywkę w czasie pasienia inwentarzy. Spory udział w zbiórce ziół bierze również młodzież szkolna, często pod kierunkiem nauczycieli szkół powszechnych.

Na pytanie o wiek osób, zajmujących się zbiorem ziół, otrzymano 658 odpowiedzi. Na 100 korespondentów 72 mówiło o zbiorze przez dorosłych, 31 przez młodzież uczącą się, a 28 przez dzieci. Najwięcej informacyj o zajmowaniu się zbiorem młodzieży szkolnej pochodziło z woj. lwowskiego (40) i stanisławowskiego (42).

Co się tyczy zorganizowania pewnej akcji zbioru oraz pracy instruktorskiej, odpowiedzi korespondentów były w większości wypadków negatywne. Jedynie 12% wspomniało o istnieniu pewnej zbiorowej pracy z inicjatywy i pod kierownictwem firm zielarskich, zakładów przemysłu farmaceutycznego, aptek, organizacyj społecznych, szkół i t.p. Zaznaczyła się w woj. północno—wschodnich działalność firm zielarskich, prowadzących zbiór roślin przez swych agentów, pracujących w terenie przy pomocy wynajętej ludności miejscowej. W woj. łódzkiem pewną akcję prowadzi olejkarnia w pow. Koło. Z organizacyj społecznych, zajmujących się sprawami zielarstwa, wymieniano: Związek Pracy Obywatelskiej Kobiet, Koło Gospodyń Wiejskich, Związki Młodzieży Wiejskiej i t.p. Szczególnie czynnie propaguje zielarstwo Z. P. O. K. w woj. wschodnich (Polesie i Wołyń), skąd były informacje o istnieniu nawet stałych sił instruktorskich do spraw zielarskich. Na terenie woj. krakowskiego Koło Gospodyń przy Małopolskiem Towarzystwie Rolniczem popiera akcję, urządzając specjalne kursy pod kierownictwem sił fachowych. Wspominano o propagowaniu zielarstwa przez szkoły i rolnicze zakłady doświadczalne. W niektórych okolicach kraju rośliny lecznicze zbierane są na żądanie aptek przez ludność miejscową, lub wynajętą z miasta, ubogą, posyłaną na wieś w tym celu. Pojedyńcze głosy wspominały o pewnej akcji zbioru, organizowanej przez większe gospodarstwa wiejskie.

Sprawa organizacji zbioru winna się wiązać z zorganizowaniem skupu roślin. Sądząc z ilości odpowiedzi, zbiór dzikiej flory leczniczej na sprzedaż jest znaczny, jednakowoż prowadzony przez zbierających w większości wypadków na własną rękę.

Według informacyj korespondentów rolnych większość ziół (około 70% odpowiedzi korespondentów na ogólną liczbę 526, którzy na to pytanie odpowiedzieli) skupowana jest przez apteki i składy apteczne, często po cenach b. niskich, zupełnie nieopłacalnych. Odsetek ten w woj.: lubelskiem, poznańskiem, pomorskiem i krakowskiem przekracza 80%, a w woj. warszawskiem 90% odpowiedzi.

Dalej idzie skup ziół przez handlarzy, przekupniów, objeżdżających lub obchodzących okolice i nabywających, łącznie z innemi produktami wiejskiemi, również i zioła. Często sprzedaż odbywa się na targu, w niektórych zaś miasteczkach naszych kresów wschodnich istnieją sklepiki, gdzie obok artykułów pierwszej potrzeby, nabywanych przez ludność wiejską, odbywa się zakup dostarczonych przez tę ostatnią ziół (o tym sposobie skupu przez pośredników mówiło 23% odpowiedzi korespondentów). Szczególnie wysoki odsetek przypadł na woj. wschodnie (od 40% woj. wołyńskie do 64%—poleskie). Dużą również rolę, chociaż mniejszą niż na wschodzie, odgrywają w skupywaniu ziół handlarze, przekupnie i t. p. w woj. lwowskiem, stanisławowskiem i tarnopolskiem. Odsetek odpowiedzi, które stwierdziły istnienie tego rodzaju skupu wahał się od 27 do 35%.

Trzecim zkolei sposobem zbywania ziół jest skup przez firmy zielarskie, zakłady przemysłowe, hurtownie i t. p., bez wymienienia pośrednictwa (10% odpowiedzi korespondentów). Dla woj. wileńskiego odsetek ten wzrasta do 27.

Z pośród organizacyj społecznych skupem zajmują się nieliczne (2% odpowiedzi); wymieniano Związek Pracy Obywatelskiej Kobiet oraz Małopolskie Towarzystwo Rolnicze.

Uprawa roślin przemysłowo-leczniczych

Przy opracowaniu tego działu wykorzystano, oprócz informacyj korespondentów rolnych, ogólne dane o plantacjach zarejestrowanych do dnia 1. I 1935 r. w Polskim Komitecie Zielarskim[1].

Dodatnich odpowiedzi korespondentów na pytanie o uprawie roślin przemysłowo-leczniczych było, jak już wspomnieliśmy, b. mało. Jako powód należy uważać przedewszystkiem wogóle małe rozprzestrzenienie tej uprawy, pozatem następujące względy: 1) niezbyt dokładne zrozumienie, jakie rośliny należy zaliczać do przemysłowo-leczniczych wobec różnorodności ich użytkowania: np. gorczyca, mająca główne zastosowanie w przemyśle spożywczym, a nieznaczne w lecznictwie, tylko w niewielkiej liczbie wypadków trafiła do wyszczególnienia; 2) trudność zebrania informacyj wobec b. małych powierzchni pod uprawą.Z wyżej wymienionych względów, mimo stwierdzenia istnienia uprawy w 69 powiatach, nie można było traktować odpowiedzi korespondentów rolnych za materjał wyczerpujący do zobrazowania rozprzestrzenienia uprawy omawianych roślin na terenie Polski.

Według danych Polskiego Komitetu Zielarskiego ogólna liczba plantacyj w r. 1934 wynosiła 235, z czego dla 185 plantacyj obszar pod uprawami handlowemi (uwzględniono powierzchnie począwszy od 200 m^2) równał się 312 hektarom. W r. 1927 powierzchnia ta oszacowana była przez dr. Strażewicza na 68,7 *ha*; należy zaznaczyć, że w obu wypadkach pominięto mak i gorczycę, dla których dane P.K.Z. były niekompletne[2]. Na przestrzeni 312 *ha* uprawiano 35 najważniejszych gatunków roślin przemysłowo - leczniczych.

Największe plantacje[3] znajdują się w woj. lwowskiem (pow. Przemyśl i Tarnobrzeg — 126 *ha*), następnie w poznańskiem (pow. Gostyń i Krotoszyn — 35,13 *ha*), łódzkiem (pow. Koło—22,5 *ha*), białostockiem (pow. Wysokie-Mazowieckie — 15 *ha*), kieleckiem (pow. Końskie—9 *ha*), warszawskiem (pow. Mińsk Mazowiecki — 5,75 *ha*).

Z poszczególnych gatunków roślin przemysłowo - leczniczych (wymieniono około 30), plantowanych u nas, najwięcej odpowiedzi korespondentów rolnych było o uprawie następujących roślin (pominięto gorczycę i mak): mięta pieprzowa i kędzierzawa *(Mentha piperita et Mentha crispa)*, przez korespondentów podane jako „mięta" i „mięta pieprzowa"; rumianek pospolity *(Matricaria Chamomilla)*, następnie kminek zwyczajny (*Carum Carvi*); kozłek lekarski *(Valeriana officinalis)*, dalej biedrzeniec—anyż (*Pimpinella Anisum*), szałwja lekarska *(Salvia officinalis)*, melisa lekarska *(Melissa officinalis)*, koper włoski *(Anethum Foeniculum)*, prawoślaz lekarski i malwa czarna *(Althea officinalis et Althea rosea flor. nigro)*, kolender siewny *(Coriandrum sativum)* i t. d.

Dla porównania podajemy trochę liczb dla zagranicy. Powierzchnia pod uprawą roślin leczniczych ustalona została: w Niemczech na 684 *ha* (według danych statystyki produkcji roślinnej r. 1934) i na 1 057 *ha* (według rejestracji); w Estonji[4] na 7 *ha* (1 926). Największy odsetek powierzchni w Niemczech przypadł również na miętę (25,9%), drugim zkolei był majeranek (16,9%), dalej idą: koper włoski (14,2%), prawoślaz lekarski (8,4%), kozłek lekarski (7,6%) i t.p. Bardzo ciekawym objawem jest minimalna powierzchnia (0,1%) pod uprawą rumianku, wymagającego wyjątkowo dużej robocizny. Dla innych krajów znane są powierzchnie pod niektóremi tylko roślinami przemysłowo - leczniczemi. A więc, w Rumunji w r. 1933 pod anyżem było—66 *ha* (r. 1932 — 86 *ha*, przeciętna 1928/1932 — 355 *ha*), pod gorczycą—1 367 *ha* (1 172 *ha*, 816 *ha*), pod rycynusem—491 *ha* (183 *ha* i 59 *ha*); w Czechosłowacji pod kminem w r. 1932 — 300 *ha* (1931 — 126 *ha*, 1930 — 31 *ha*); w Bułgarji pod anyżem w r. 1929—1 077 *ha* (1928 — 878 *ha*, przeciętna 1923/1927 — 452 *ha*); w Jugosławji pod anyżem w 1932 r.—213 *ha* (1931—233 *ha*, 1930 — 212 *ha*) i t.p. W Rosji Sowieckiej[5], posiadającej, dzięki olbrzymim możliwościom klimatycznym i różnorodności gleb oraz strukturze ludności, wyjątkowo korzystne warunki do rozwoju upraw specjalnych, produkcja roślin przemysłowo-leczniczych rozwinęła się znacznie, przekraczając przedwojenną (przed wojną Rosja, produkując około 32 000 tonn ziół, wartości 3 milj. dolarów, również nie znajdowała się na ostatniem miejscu w handlu światowym). Przyczynił się do tego głównie szybki rozwój przemysłu chemicznego, dający możność przeróbki wielkiej ilości ziół. Umieszczona niżej tabliczka ilustruje rozwój produkcji od czasów przedwojennych do r. 1930/31.

Tabl. 3. Uprawa niektórych roślin przemysłowo-leczniczych w Rosji Sowieckiej (Z. S. R. R.)

Nazwa rośliny uprawianej	1913	1930/31
	w *ha*	
Razem	**14 100**	**63 000**
Anyż	5 000	4 000
Kolender	1 200	3 000
Kminek	100	400
Koper włoski	1 000	2 600
Rącznik	2 000	25 000
Gorczyca	3 000	12 000
Mięta pieprzowa	800	4 000
Mak usypiający	1 000	12 000

Specjalną uwagę[6] na rozwój uprawy roślin eteryczno-olejkodajnych zwrócono już podczas pierwszej piatiletki, osiągając częściowo samowystarczalność pod tym względem. Zadaniem drugiej piatiletki jest sprawdzenie możliwości uprawy tych roślin w strefach chłodniejszych oraz rozszerzenie prac doświadczalnych.

Uprawa roślin przemysłowo-leczniczych, aby mogła być wykonywana w należyty sposób, stawia producentowi duże wymagania. Potrzebne są do tego z jednej strony fachowe wiadomości teoretyczne i praktyczne oraz wytrwałość i zamiłowanie do tak żmudnej pracy, z drugiej strony—dostateczna ilość kapitału na opłacenie robocizny i na inwestycje (niezbędne przy produkcji niektórych surow-

1 *Sprawozdanie z działalności P.K.Z. od 1.IV do 31.XII 1934 r.* Wiadomości Zielarskie N. 3 (23) r. 1935 Warszawa.

2 Odnośne dane według szacunku dr. Strażewicza (r. 1927) oraz opracowań Głównego Urzędu Statystycznego na podstawie informacyj korespondentów rolnych. (ob. Edward Szturm de Sztrem, *Zasiewy i zbiory w r. 1926/27*). były następujące:

Mak	Powierzchnia w *ha*	Plon z *ha* w *q*	Ogólny zbiór w *q*
Dane dr. Strażewicza	558,2	3—10	.
Dane Głównego Urzędu Statystycznego	3 438,0	6,5	22 336

Dla gorczycy brak porównania, gdyż weszła ona w statystyce produkcji roślinnej w skład rubryki „inne oleiste". Dr. Strażewicz oszacował powierzchnię pod gorczycą na 283,3 *ha*, plon z *ha* na 4—11 *q*.

3 Wiadomości Zielarskie Nr. 5 (25) r. 1935 Warszawa

4 *Ueber Arznei-Pflanzenbau in Estland* von Prof. Dr. J. Stamm (Heil-und Gewürzpflanzen, Band XI Lieferung 2—22 (VI 1928 r.).

5 A. A. Rawetzky, Moskau: *Ueber die Entwicklung der Kultur von Heil-und Gewürzpflanzen sowie technischen Pflanzen in Russland in den letzten Jahren* (Heil-und Gewürzpflanzen Bd. XV Lieferung 3. 1933).

6 A. Lieżaw *Subtropiczeskoje choziajstwo Sojuza wo wtoroj piatiletkie* (Planowoje choziajstwo 1934 Nr. 7).

ców), jak budowa suszarni i innych potrzebnych urządzeń do należytego wyprodukowania surowca i przygotowania na sprzedaż. Nakład pracy przy produkcji roślin leczniczych jest wyjątkowo duży, gdyż wszystkie czynności muszą być dokonywane bardzo dokładnie i w odpowiednim czasie, ażeby otrzymany produkt nie stracił na wartości. Przykładem najbardziej pospolitym może być zbiór rumianku, uskuteczniany przeważnie ręcznie, natychmiast po rozkwitnięciu, podczas suchej słonecznej pory dnia.

Poza wymienionemi warunkami, ważna jest możność wyprodukowania większych ilości surowca tego samego gatunku, nadających się do hurtowej sprzedaży, gdyż od tego uzależniona jest wartość surowca pod względem wyrównania towaru, a tem samem łatwość zdobycia nabywcy. Duże znaczenie również posiada przedsiębiorczość producenta w wyszukiwaniu rynków zbytu. Trudno stwierdzić, w których gospodarstwach (większych, czy mniejszych) rośliny przemysłowo-lecznicze winny być uprawiane[1]. W Niemczech uprawiane są głównie przez tysiące właścicieli drobnych gospodarstw rolnych. W Rosji przedwojennej plantatorami przeważnie byli drobni rolnicy, rzadziej mniejsze gospodarstwa folwarczne[2]. Uprawa roślin leczniczych stanowiła przeważnie dodatkową gałąź produkcji.

Pewnych orjentacyjnych danych o stosunkach, panujących w Polsce pod tym względem, dostarczyła ankieta do korespondentów rolnych (100 odpowiedzi). Okazało się, że u nas częściej uprawą tą zajmowały się gospodarstwa większe (53% odpowiedzi), rzadziej mniejsze (31%), reszta odpowiedzi przypadła na apteki (5%), stacje doświadczalne i nauczycielstwo (po 4%), szkoły rolnicze (3%) i innych, w skład których weszły firmy zielarskie, księża i t. p.

Odpowiedzi były tak nieliczne, że trudno mówić o poszczególnych województwach. Można tylko nadmienić, że w woj. łódzkiem na dziesięciu korespondentów, którzy odpowiedzieli, wszyscy wspominali o uprawie roślin przemysłowo-leczniczych w większych gospodarstwach, dwóch —o uprawie w gospodarstwach mniejszych. W woj. poznańskiem większy niż w innych województwach odsetek odpowiedzi korespondentów stwierdził istnienie uprawy ziół przez apteki (14%). Odpowiedzi o uprawie na stacjach doświadczalnych pochodziły z woj. białostockiego, gdzie w pow. Łomża stacja w Kisielnicy od szeregu lat prowadzi doświadczenia z tej dziedziny. Nieliczne wiadomości o uprawie przez osadników wojskowych i kolonistów nadeszły z woj. wołyńskiego, przez firmy zielarskie — z woj. wileńskiego.

Dane Polskiego Komitetu Zielarskiego stwierdziły również istnienie większych plantacyj prawie wyłącznie w gospodarstwach folwarcznych. Uprawa wśród drobnych rolników zaczyna się dopiero rozpowszechniać.

Prace doświadczalno-aklimatyzacyjne

Poza właściwemi doświadczeniami nad roślinami przemysłowo - leczniczemi w zakładach doświadczalnych (Kisielnica, Sarny), prowadzone są w Polsce, od kilku lat na większą skalę, prace aklimatyzacyjne[3], które dały już pewne wyniki. Prace te mają na celu aklimatyzację niektórych roślin, mających duże zastosowanie, a z braku surowca przywożonych z zagranicy. Najliczniejsze są punkty obserwacyjne z rącznikiem — *Ricinus communis* (23 w r. 1934). Ostatnio zwrócono uwagę na uprawę roślin dziko rosnących, podlegających ochronie przyrody (jak pomornik górski — *Arnica montana*), oraz takich, których zbiór z dzikiego stanu jest utrudniony (tysiącznik — *Erytraea Centaurium*).

Uwagi ogólne korespondentów

Uwagi ogólne korespondentów rolnych dostarczyły materjału do scharakteryzowania stanu obecnego zielarstwa w Polsce oraz potrzeb rolnictwa w tej dziedzinie.

Sądząc z liczby korespondentów, którzy się wypowiedzieli, sprawa zielarstwa wzbudza znaczne zainteresowanie, być może wskutek dążenia do znalezienia nowych źródeł dochodu, nowych systemów gospodarstwa, idących w kierunku przesunięć w uprawie ziemiopłodów. Z drugiej strony powszechnem jest zdanie, że zielarstwo nie stoi na właściwym poziomie, jest niedoceniane i znajduje się w wielkiem zaniedbaniu, mimo pomyślnych warunków do rozwoju, jakie w naszym kraju posiada. Brak rynków zbytu i zła organizacja handlu uniemożliwia opłacalność produkcji, brak natomiast fachowych wiadomości nie daje pożądanych rezultatów przy uprawie i prowadzi przy zbiorze do niszczenia przyrody, nie przynosząc dostatecznych korzyści zbierającym zioła. W wielu wypadkach dotychczasowe poczynania nie dały pozytywnych wyników i zostały nawet zaniechane.

Mimo tych wszystkich trudności odzywają się jednak głosy, domagające się poprawy i zorganizowania zbytu, prowadzenia badań naukowych, szerzenia wiedzy zielarskiej przez objazdowych instruktorów, przez wydanie popularnych broszur, kolorowych ilustracyj i t.d.—ażeby uprawa i zbiór roślin przemysłowo-leczniczych mogły stanąć na należytym poziomie.

Zużycie surowców roślin przemysłowo-leczniczych w większych zakładach przemysłu chemicznego

Próba ustalenia ilości oraz wartości surowców leczniczych pochodzenia roślinnego, zużywanych w ciągu roku przez większe zakłady przemysłu chemicznego w Polsce dała następujące wyniki. Wykorzystano sprawozdania statystyczne o produkcji rocznej za r. 1933, zawierające dane o „Zużyciu typowych surowców i półfabrykatów". Zaznaczyć przytem należy, że dane o surowcach obejmują surowce pochodzenia krajowego i zagranicznego łącznie, oraz brak w nich podziału na poszczególne gatunki roślin.

Z pomiędzy zakładów przemysłu chemicznego, wybrano zakłady farmaceutyczne, farmaceutyczno-kosmetyczne i kosmetyczne, a z nich wyodrębniono zakłady produkujące zioła lecznicze, specyfiki ziołowe oraz inne specyfiki, preparaty galenowe, wyciągi lecznicze i t. p.

Dla scharakteryzowania liczebności materjału ułożono następujące zestawienie dla zakładów, w których zioła lecznicze są w największej ilości do produkcji zużywane.

Tabl. 4. Zakłady przemysłu farmaceutycznego i farmaceutyczno-kosmetycznego, objęte statystyką produkcji przemysłowej 1933

Wyszczególnienie	Ogólna liczba zakładów	Zakłady, dla których są dane o zużyciu surowców w odsetkach ogólnej liczby zakładów	Produkcja ogółem w *kg*	Produkcja zakładów, dla których są dane o zużyciu surowców, w odsetkach ogólnej produkcji
Zioła lecznicze . . .	4	*100,0*	74 268	*100,0*
Preparaty galenowe .	33	*69,7*	342656	*76,7*
Preparaty inne . . .	25	*64,0*	308477	*95,3*
Inne specyfiki farmaceutyczne	35	*57,1*	193686	*50,3*
Wyciągi lecznicze .	11	*72,7*	15 324	*84,8*

1 Artykuł Br. Hellwiga *Uprawa roślin leczniczych w Wielkopolsce*, Wiadomości Zielarskie Nr. 4 (19) r. 1934.

2 A. D. Wojejkow *Lekarstwiennyje rastienja, ich sbor i kultura i ich miesto sredi drugich otraslej sielskoho choziajstwa*, (Proizwoditielnyje Siły Dalnieho Wostoka, wypusk tretij—Rastitielnyj Mir—Chabarowsk—Władywostok—1927).

3 Prace prowadzone są przez Sekcję Roślin Leczniczych i Przemysłowych Komisji Współpracy w Doświadczalnictwie w porozumieniu z Wydziałem Doświadczalno-Aklimatyzacyjnym Polskiego Komitetu Zielarskiego (Sprawozdania zamieszczone w Wiadomościach Zielarskich NNr. 3—6 r. 1934 i N. 3 r. 1935).

Dane dotyczące zużycia wspomnianych surowców zawarte są w zamieszczonem niżej zestawieniu:

Tabl. 5. Zużycie surowców roślin przemysłowo-leczniczych do produkcji w zakładach przemysłu farmaceutycznego i farmaceutyczno-kosmetycznego, objętych statystyką produkcji przemysłowej

1933

Województwa	Ogólna liczba zakładów	Liczba zakładów produkujących preparaty galenowe, specyfiki ziołowe i t. p. oraz innych, wymagających do produkcji surowców roślin przem.-leczn.	Zakłady, które podały dane o zużyciu surowców roślin przem.-leczniczych		
			Liczba zakładów	Surowce zakupione	
				ilość w *kg*	wartość w złotych według cen zakupu franco zakład
Polska . . .	81[a]	59	40	186 093	445 343
w tem:					
M. st. Warszawa	35	28	22	133 971	335 303
Warszawa . .	2	1	1	6 435	41 828
Poznań . . .	10	8	6	29 300	44 375
Lwów	10	7	5	14 787	19 722

a Różnica z ogólną liczbą zakładów, podaną w *Statystyce Przemysłowej za rok 1933* zeszyt 18, str. 4 Statystyki Polski, serji C r. 1935, wynikła wskutek dodania 2 zakładów, produkujących wyroby farmaceutyczne jako poboczny produkt, a należących do grupy: 1—„produkty organiczne oprócz osobno wymienionych w woj. łódzkiem 2—„wyroby tłuszczowe"—w woj. pomorskiem.

Oszacowując zapotrzebowanie na surowce lecznicze dla zakładów przemysłu farmaceutycznego i farmaceutyczno - kosmetycznego, dla których brak było danych, na podstawie stosunku wielkości produkcji tych zakładów do ogólnej produkcji, otrzymamy w przybliżeniu ogólną sumę zapotrzebowania większych zakładów tej gałęzi przemysłu na surowce roślin przemysłowo - leczniczych. Wyniosła ona w *r.* 1933 ± 235 tys. *kg* wartości ± 560 tys. zł.

Poza zakładami przemysłu farmaceutycznego i farmaceutyczno-kosmetycznego, zużycie surowców podały jeszcze 3 firmy produkujące wyłącznie kosmetyki (na ogólną liczbę 56). Zakupiły one 6 390 *kg* ziół na sumę 2 tys. zł., surowców własnej produkcji zużyły 20 *kg*.

Jako dodatek do niniejszej pracy podano w tabl. 6 zestawienie dotyczące handlu zagranicznego Polski roślinami przemysłowo-leczniczemi i ich pochodnemi. Wybór artykułów przedstawiał dużą trudność, gdyż, trzeba było kierować się nietylko stopniem użyteczności w lecznictwie, lecz również istnieniem zbioru z dzikiego stanu, względnie uprawy danej rośliny w naszej produkcji rolnej. Należy również zaznaczyć, że przeważnie dane są bardzo ogólnikowe, bez szczegółowego podziału naskutek drobnych sum, jakie stanowią te artykuły w całokształcie wymiany towarowej. Najważniejsza pozycja „Rośliny lecznicze i ich części" nie posiada wyszczególnienia gatunków roślin, a nawet stanu, w jakim te rośliny są przewożone (surowe, suszone i t.p.), podobnie jak to miało miejsce w statystyce przemysłowej.

Należy podkreślić, że w roku 1934 poraz pierwszy od szeregu lat wartość wywozu roślin używanych w lecznictwie była wyższa (o 5 tys. zł.) od przywozu. Wagowo nadwyżka istnieje już od r. 1932.

Największy udział w obrocie towarowym tym artykułem biorą Niemcy. Przeciętna z lat 1932 — 1934 dla przywozu stanowi wagowo 58,7%, pod względem wartości — 64,0%; dla wywozu odpowiednie odsetki były następujące: 46,3%, 48,1%. Pozatem pewne znaczenie w przywozie posiadają Węgry (6,1% i 6,1%) oraz Włochy (5,7% i 3,4%); w wywozie: Francja (12,6% i 14,2%), Belgja (14,0% i 9,5%) i Łotwa (16,0% i 7,8%).

W przywozie kminu największą rolę odegrywa Holandja: 76,9% pod względem wagi i 73,3% pod względem wartości (również dla przeciętnej z trzech ostatnich lat); głównymi importerami anyżu są Niemcy (48,8% i 50,0%) oraz Hiszpanja (45,0% i 40,0%). Majeranek przywożony jest głównie z Chin (85,7% i 85,7%).

Jałowiec wywozimy przeważnie do Niemiec i Czechosłowacji (88,8% i 76,9% dane dla r. 1934).

INŻ. H. TUMIŁOWICZOWA

Panu Docentowi Uniwersytetu Stefana Batorego w Wilnie, Doktorowi W. J. Strażewiczowi, jak również Polskiemu Komitetowi Zielarskiemu składam na tem miejscu podziękowania za informacje podczas opracowania udzielone.

Rozprzestrzenienie zbioru roślin przemysłowo-leczniczych z dzikiego stanu

Distribution géographique de la récolte des plantes médico-industrielles sauvages

RZECZPOSPOLITA POLSKA
podział administracyjny ze stycznia 1934 roku

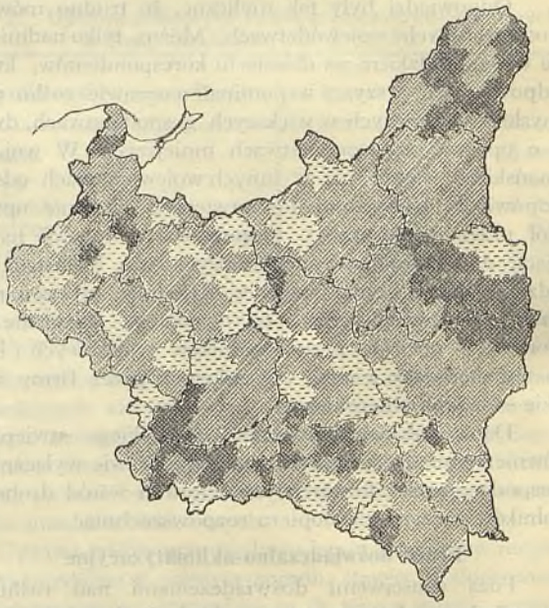

Na 100 korespondentów rolnych stwierdziło istnienie zbioru:
Pourcentage des correspondants agricoles qui ont constaté l'existence de la récolte:

do—*jusqu'à* 10% 10—30% 30% i więcej—*et plus*

Tabl. 6. Handel zagraniczny roślinami i ich pochodnemi, używanemi w lecznictwie[a]
Commerce extérieur des plantes et de leurs produits, employés en thérapeutique[a]

1929—1934

Rośliny i ich pochodne *Plantes et leurs produits*	Lata — *Années* 1929	1930	1931	1932	1933	1934	1929	1930	1931	1932	1933	1934
	w kwintalach — *en quintaux*						w tysiącach złotych — *en milliers de zlotys*					
Przywóz — *Importations*												
Rośliny używane w lecznictwie i ich części[b] *Plantes employées en thérapeutique et leurs parties[b]*	6 524	5 865	5 085	3 744	7 173	1 846	1 841	1 419	1 690	686	1058	307
w tem likopodjum (zarodniki widłakowe) *Dont: lycopode*	3	12	19	0	—	.[b]	2	6	2	0	—	.[b]
Anyż *Anis*	237	167	130	82	106	83	44	22	20	10	15	10
Kmin *Cumin*	1 173	1 639	1 600	609	393	35	190	233	186	55	37	4
Kolender, koper, czarnuszka[c] *Coriandre, fenouil, nigelle[c]*	99	35	27	21	4	24	13	6	4	2	0	6
Majeranek[d] *Marjolaine[d]*	186	156	91	84	41	0	56	37	18	18	7	2
Olej rycynowy *Huile de ricin*	788	1 402	1 074	560	58	37	151	312	188	86	14	5
Ekstrakty roślinne, używane w medycynie *Extraits végétaux employés en thérapeutique*	79	88	75	71	46	.[e]	31	26	14	12	6	.[e]
Olejki pachnące i eteryczne naturalne bez alkoholu *Huiles aromatiques et éthérées naturelles sans alcool*	231	360	199	.[f]	.[f]	.[f]	854	901	1 105	.[f]	.[f]	.[f]
Wywóz — *Exportations*												
Rośliny używane w lecznictwie i ich części[b]	4 074	2 525	3 647	5 281	7 640	3 585	599	369	394	455	498	312
w tem likopodjum (zarodniki widłakowe)	299	191	134	107	71	.[b]	158	95	55	30	20	.[b]
Anyż	—	15	367	317	6	—	—	3	47	16	0	—
Kmin	0	5	0	1	0	0	0	1	0	0	0	0
Kolender, koper, czarnuszka[c]	0	—	0	—	—	0	0	—	0	—	—	0
Majeranek[d]	0	0	—	0	2	—	0	0	—	0	0	—
Olej rycynowy	0	5	0	1	3	—	0	1	0	0	0	—
Ekstrakty roślinne, używane w medycynie	2	0	0	1	1	.[e]	3	0	0	1	2	.[e]
Olejki pachnące eteryczne naturalne bez alkoholu	3	1	4	.[f]	.[f]	.[f]	21	3	13	.[f]	.[f]	.[f]
Nadwyżka wywozowa (+) lub też niedobór (—) *Excédent (+) ou déficit (—) des exportations*												
Rośliny używane w lecznictwie i ich części[b]	—2 450	—3 340	—1 438	+1 537	+ 467	+1 739	—1 242	—1 050	—1 296	—231	—560	+ 5
w tem likopodjum (zarodniki widłakowe)	+ 296	+ 179	+ 115	+ 107	+ 71	.[b]	+ 156	+ 89	+ 53	+ 30	+ 20	.[b]
Anyż	— 237	— 152	+ 237	+ 235	— 100	— 83	— 44	— 19	+ 27	+ 6	— 15	— 10
Kmin	—1 173	—1 634	—1 600	— 608	— 393	— 35	— 190	— 232	— 186	— 55	— 37	— 4
Kolender, koper, czarnuszka[c]	— 99	— 35	— 27	— 21	— 4	— 24	— 13	— 6	— 4	— 2	0	— 6
Majeranek[d]	— 186	— 156	— 91	— 84	— 39	0	— 56	— 37	— 18	— 18	— 7	— 2
Olej rycynowy	— 788	—1 397	—1 074	— 559	— 55	— 37	— 151	— 311	— 188	— 86	— 14	— 5
Ekstrakty roślinne, używane w medycynie	— 77	— 88	— 75	— 70	— 45	.[e]	— 28	— 26	— 14	— 11	— 4	.[e]
Olejki pachnące i eteryczne naturalne bez alkoholu	— 228	— 359	— 195	.[f]	.[f]	.[f]	— 833	— 898	—1 092	.[f]	.[f]	.[f]

a Rośliny te częściowo, a niektóre przeważnie używane są również do celów przemysłowo-technicznych. *b* Nasiona, kora, korzenie, mchy, porosty i t. p.—wszystko oprócz osobno wymienionych, świeże, solone, suszone, palone, chociażby bez łupin, również rozdrobnione, krajane, mielone oraz mieszanki. W latach 1929—1933 dodano likopodjum i korę chinową, które w roku 1934 zostały włączone do wspólnej rubryki „Rośliny używane w lecznictwie". *c* Do r. 1933 wł. tylko kolender; koper i czarnuszka były zaliczone do rubr. „Korzenie niewymienione". *d* Do r. 1933 wł. razem z badjankiem i t. p. W r. 1934 badjanek i t. p. wydzielono jako rubr. „Badjan oraz inne korzenie niewymienione". *e* W r. 1934 pozycja ta wchodzi w skład rubr. „Farmaceutyczne przetwory...." *f* W latach 1932—34 pozycja ta figuruje łącznie z olejkami syntetycznemi.

Uwaga. Pozatem wywóz jagód jałowca w r. 1934 wyniósł 704 *q* na sumę 13 tys. zł., przywozu nie było. W latach poprzednich artykuł ten zaliczany był do rubr. „Nasiona leśne iglaste".

Źródło: Roczniki Handlu Zagranicznego Rzeczypospolitej Polskiej i W. M. Gdańska za lata 1929—1934.

a Ces plantes sont utilisées partiellement, et plusieurs parmi elles principalement, aussi pour des buts techno-industriels. b Semences, écorces, racines, mousses, lichens et similaires, —les dénommés ailleurs exceptés — le tout frais, salé, séché, grillé, torréfié, même sans coques, broyés, moulés et mélangés. Dans les années 1929—1933 on y a ajouté le lycopode et la quinquina, lesquels en 1934 figurent dans la rubrique „Plantes employées en therapeutique. c Jusqu'à 1933 seulement le coriandre; le fenouil et la nigelle ont été portés dans la colonne „Racines non dénommées ailleurs". d Jusqu'à 1933 incl. ensemble avec le badiane, etc. En 1934 le badiane etc. a été traité separément dans la colonne „Badiane et autres racines non dénommées ailleurs. e En 1934 cette position fait partie de la colonne „Produits pharmaceutiques" En 1932—34, cette position figure conjointement avec les huiles synthétiques.

Note. *Les exportations de baies de génévrier s'élevaient en 1934 à 704 q pour la somme de 13 mille zlotys. Il n'y avait point d'importations de ces baies. Dans les années antérieures cet article figurait dans la colonne „Semences forestières d'essences conifères".*

Source: *Les Annuaires du Commerce Extérieur de la République Polonaise et de la Ville libre de Dantzig pour les années 1929—1934.*

Enquête sur la culture et la récolte des plantes médico-industrielles

Résumé

La Pologne présente des conditions favorables au développement de la production des plantes médico-industrielles soit sous forme de cultures spéciales, soit sous forme de récoltes des plantes croissant à l'état sauvage. Il manque cependant de données statistiques en ce domaine. Afin de combler cette lacune, l'Office Central de Statistique a décidé de recueillir tout d'abord certaines données d'orientation à l'aide des correspodants agricoles et de compléter les informations sur les cultures par les résultats de l'enregistrement des plantations, effectué par le Comité polonais d'Herboristerie médicinale. En outre, afin de jeter quelque lumière sur le volume de la demande sur le marché des plantes médico-industrielles à l'état de matière première, on a utilisé les matériaux relatifs à la consommation de ces matières premières par les établissements les plus importants de l'industrie pharmaceutique et cosmétique, obligés à présenter leurs comptes-rendus pour des buts de la statistique industrielle. On a donné comme supplément un relevé illustrant le commerce extérieur de ces articles.

Les questionnaires furent distribués aux correspondants en janvier 1934. Le but était d'obtenir des données illustrant l'extension de la culture des plantes médico-industrielles et la récolte des plantes sauvages, d'établir les espèces des plantes le plus souvent cultivées et des plantes sauvages récoltées, le mode de leur écoulement, etc. Le nombre des questionnaires remplis s'élevait à plus de 5 mille. L'existence des plantations médico-industrielles a été constatée par 118 correspondants. Le nombre des correspondants qui avaient envoyé des informations sur la récolte des plantes sauvages s'élevait à 945. L'enquête avait plus d'importance pour la caractéristique de la récolte des plantes sauvages, cette forme d'activité étant plus répandue, que de la culture qui est beaucoup plus difficile à saisir statistiquement à cause de l'exiguité des plantations et aussi parce que les personnes auxquelles les questionnaires avaient été distribués, ne savaient souvent pas quelles plantes devaient être considérées comme plantes médico-industrielles, vu les modes divers de leur utilisation.

Le cartogramme No. 1 présente la distribution géographique de la récolte des plantes sauvages (pour le tracer, on a pris comme base le rapport du nombre des réponses constatant l'existence de la récolte au nombre total des questionnaires remplis). L'intensité de la récolte des plantes sauvages dépend de l'abondance de la flore médicinale, de l'organisation de l'écoulement, de la propagande etc. Très distinctement ressortent sur le cartogramme les départements Nord — Est où la culture des plantes médico-industrielles et la récolte des plantes sauvages sont très développées et où aussi sont groupées les grandes maisons faisant le commerce de ces articles. De même est marquée l'influence du commerce organisé dans le dép. de Lwów, sur le territoire duquel existe une école spéciale d'herboristerie médicinale. De plus, sont visibles les centres de la récolte des plantes sauvages dans les départements de Kraków, de Kielce et de Pomorze. Les correspondants informaient que les espèces des plantes récoltées sont très variées. Dans le tableau 2 sont énumerées les plantes le plus souvent récoltées. Pour les petits cultivateurs la récolte des plantes sauvages constitue généralement une occupation accessoire. Dans certaines régions (surtout dans les provinces Sud — Ouest de la Pologne), la population suburbaine trouve, de cette sorte, un certain gagne-pain (sur 100 correspondants, 5 informaient que la récolte des plantes médico-industrielles faisait l'occupation supplémentaire des exploitations rurales plus grandes, 82-des exploitations rurales plus petites et 17—de la population suburbaine.

La récolte des plantes sauvages est surtout caractérisée par son manque d'organisation quelconque et par le hasard dans l'élection des marchés d'écoulement. Une certaine activité est déployée par les herboristeries, les drogueries en gros, etc. qui accaparent les plantes médicinales par l'intermédiaire de leurs agents ou directement.

Les informations contenues dans les réponses des correspondants se rapportent cependant, en partie majeure, à la vente des plantes médico-industrielles aux pharmacies et aux magasins de gros (sur 526 réponses des correspondants, environ 70% informaient de l'achat de ces plantes par les pharmacies et les drogueries, 23%-de l'achat par les commerçants ambulants, 10%-par les herboristeries, les établissements industriels, les drogueries en gros, et 2%—par des organisations sociales).

Le nombre des plantations enregistrées jusqu'au 1.I-1935 dans le Comité Polonais d'herboristerie médicinale s'éleve à 235, dont 185 disposent d'une superficie globale de 312 *ha* (sauf les plantations de sénevé et de pavot), quant aux autres plantations, on n'a tenu compte que des plantations ayant une superficie de 200 m^2 et plus. Selon les informations des correspondants agricoles, les espèces le plus souvent cultivées sont: la menthe poivrée et la menthe crépue *(Mentha piperita et crispa)*, la cammomille *(Matricaria Chamomilla)*, le fenouil officinal (*Carum Carvi*), la valériane officinale *(Valeriana officinalis)* etc.

Les plantes médico-industrielles sont cultivées plus souvent dans les exploitations rurales plus grandes qu'elles ne le sont dans les exploitations plus petites.

Ankieta o uprawie soi

Soja (Soja hispida Mönch) należy do rodziny motylkowych — strączkowych, wyróżniając się z pomiędzy roślin tam zaliczonych niezwykłem bogactwem składników pokarmowych i wielostronnością użytkowania (zawartość białka w nasionach soi przeciętnie wynosi ponad 30, nawet do 40 i więcej procent, tłuszczu od kilkunastu do 20 procent; dla grochu odpowiednie odsetki są następujące: 22,4% i 3%)[1]. Dzięki temu soja jest jednym z ważniejszych towarów handlu światowego. Wywóz światowy nasion sojowych[2] w r. 1933 wyniósł 2 597 tys. tonn (gdy pszenicy w tym samym czasie wywieziono 15 232 tys. tonn, nasion lnu — 1 828 tys. tonn). Duża część tego wywozu skierowywana jest do Europy, gdzie wzmagający się z roku na rok rozwój przemysłu sojowego zmusza kraje do zakupu obcego surowca, wobec niedostatecznie rozwiniętej produkcji wewnętrznej. Głównym producentem i eksporterem soi jest Mandżurja, z powierzchnią pod soją w r. 1933—4 000 tys. *ha*, czyli przeszło 2/3 światowej powierzchni i z produkcją stanowiącą przeszło 3/4 światowej. Stany Zjednoczone Am., zdając sobie sprawę ze znaczenia soi, rozwinęły w szybkiem tempie jej uprawę, zwiększając powierzchnię pod soją z 186 tys. *ha* w r. 1925 na 330 tys. *ha* w r. 1933. W Europie, jak dotychczas, soja jest stosunkowo mało rozpowszechniona i tylko w niewielu krajach przeszła z zakresu prób do uprawy polowej. Prace aklimatyzacyjno—hodowlane posuwają się stale naprzód, w niektórych krajach nawet zakrojone są na wielką skalę, jak np. w Niemczech, lub Rosji Sowieckiej, gdzie powierzchnia uprawna pod soją wzrosła od r. 1921-1925 do 1932 dziesięciokrotnie, z 30 tys. *ha* na 330 tys. *ha*, obniżając się w r. 1933 na 164 tys. *ha*. Powierzchnia pod soją w Austrji od r. 1928 do r. 1933 wzrosła z 6 *ha* na 240 *ha*[3]. W Czechosłowacji, z pomiędzy roślin oleistych zwiększa się stale powierzchnia pod rzepakiem, makiem i soją, wynosząc w r. 1934 dla ostatniej 680 *ha* według statystyki urzędowej, a około 1 500 według ankiety Czechosłowackiej Akademji Rolniczej[4]. W Rumunji, zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów z końca r. ub. powstało towarzystwo „Soya" dla popierania uprawy tej rośliny. Przewidywany jest przywóz 70 wagonów nasion do obsiewu 30 tys. *ha*, pomoc fachowa oraz zorganizowanie zbytu.[5]

Doświadczenie nad soją u nas w Polsce datuje się od końca zeszłego stulecia. Przeprowadził je Dr. A. Sempołowski, a następnie J. Owsiński na Ukrainie. Próby te jednak nie dały dodatnich wyników i nie przyczyniły się do rozpowszechnienia soi w kraju. Zainteresowanie soją zrodziło się na nowo już w okresie niepodległości Polski, gdy w Ogrodzie Roślin Leczniczych Uniwersytetu Stefana Batorego w Wilnie udało się Doc. Dr. W. J. Strażewiczowi wyhodować odmianę soi, nazwaną brunatną soją wileńską, zaklimatyzowaną w surowych warunkach klimatycznych Wileńszczyzny. Potem wznowiono próby w innych zakładach doświadczalnych. Obecnie większość ich przeprowadza doświadczenia (w r. 1933 — 14 na 30)[6], mające na celu porównanie kilku najbardziej rozpowszechnionych odmian pod względem wartości gospodarczej w warunkach normalnej uprawy polowej. Próbną uprawą zajmuje się wiele gospodarstw tak włościańskich, jak folwarcznych, w niektórych nawet weszła soja do normalnej uprawy polowej, będąc produkowana nietylko na własny użytek, ale i na zbyt.

Metoda badania statystycznego

W statystyce produkcji roślinnej, przeprowadzanej rok rocznie przez Główny Urząd Statystyczny za pośrednictwem urzędów gminnych, powierzchnia pod uprawą soi, podobnie jak pod roślinami przemysłowo—leczniczemi, zaliczana jest do łącznej rubryki „drobnych upraw".

Dane statystyczne dotyczące soi posiada Główny Urząd Statystyczny z dwóch źródeł. Są to:

1) wyniki ankiet Ministerstwa Rolnictwa i Reform Rolnych, wypełnianych przez urzędy wojewódzkie, przy współudziale rolniczych zakładów naukowych, organizacyj rolniczych i izb rolniczych[7],

2) informacje korespondentów rolnych.

Pierwsza ankieta Ministerstwa Rolnictwa i Reform Rolnych, pochodząca z lutego 1931 roku, dostarczyła tylko danych orjentacyjnych o liczbie gospodarstw uprawiających, przeciętnej powierzchni plantacyj, plonach z 1 hektara, czasie siewu i zbioru i innych spostrzeżeń dotyczących wegetacji soi. Następna (z r. 1932) ustaliła obszar uprawy soi według województw, a nawet, przy

1 Podręcznik Gospodarstwa Wiejskiego cz. I Warszawa — Toruń.
2 Statistisches Jahrbuch für das Deutsche Reich 1934.
3 Annuaire Statistique de la Société des Nations 1933/34, Annuaire Statistique d'Institut International d'Agriculture 1933/34.
4 Prof. Dr. Chmelar, inż. Jar. Hruška, Dr. Jar. Šimon *Souhrn Vysledku Ankety Čar o Zvyšem Produkce A Lepšim Vyuziti Domácích Olejnin* (Věstnik Československe Akademie Zemédélské, rocnik II, cislo 1-2).
5 *Zur Gründung der Gesellschaft „Soya"*—Eildienst für Aussenhandel u. Auslandswirtschaft 1934 Nr. 294.
6 Sprawozdania Komisji Współpracy w Doświadczalnictwie, Zjazd doświadczalników w Krakowie 18—23.VI 1934.
7 Br. Hellwig *W sprawie uprawy soi w Polsce* (Polska Gospodarcza 1931 Nr. 47)
Roman Śliwa *Soja, jej znaczenie, możliwości użytkowania i uprawy w Polsce* (Rolnictwo 1933, marzec)
Inż. St. Mierczyński *Uprawa soi w Polsce* w 1932 r. (Rolnictwo 1933, czerwiec)
Kpt. int. dypl. Śliwa Roman *Stan produkcji soi w Polsce w 1932 i 1933 r.* (Przegląd Intendencki r. 1934 Nr. 2)
Inż. St. Mierczyński *Znaczenie produkcji soi dla gospodarstw wiejskich i widoki jej rozwoju w Polsce* (Kalendarz Miesięczny. Poradnik dla Rolników r. 1934 luty)
Inż. St. Mierczyński *Sytuacja uprawy soi w Polsce* (Polska Gospodarcza 1934 Nr. 50).

większych przestrzeniach, powiatów. Posiadając dane o powierzchni uprawnej soi, w latach następnych zapytywano tylko o zmiany w porównaniu z rokiem ubiegłym, oszacowując w ten sposób powierzchnię. Dla obliczenia wielkości produkcji soi wszystkie lata zawierały pytanie o wysokość plonów z 1 hektara. Pozostałe pytania dotyczyły ustosunkowania się rolników do uprawy tej rośliny, sposobu zużytkowania ziarna, cen osiąganych przez producentów, czasu dojrzewania różnych odmian i t. p.

Treść pytań do korespondentów rolnych Głównego Urzędu Statystycznego, opracowana przy udziale prof. J. Muszyńskiego, miała charakter opisowy i była następująca (pytania zamieszczono w styczniowem sprawozdaniu z r. 1934 jednocześnie z pytaniami w sprawie roślin przemysłowo—leczniczych):

Uprawa soi

Czy uprawia się w okolicy soję? (tak, nie).....
jeżeli tak, to kto uprawia: gospodarstwa rolne większe, mniejsze (wymienić) .....
jakie odmiany są w uprawie.....
.....na jaki użytek uprawia się: pokarm dla ludzi, pasza dla zwierząt, przerób techniczny (wymienić) .....
Uwagi ogólne korespondenta .....
.....

Pozatem na jesieni r. 1934 zapytano korespondentów o plony z 1 hektara.

Powierzchnia i zbiory

Wyniki ankiet Ministerstwa Rolnictwa i Reform Rolnych pozwoliły na ułożenie następującego zestawienia, zawierającego dane o powierzchni, plonach z 1 hektara i ogólnej produkcji soi w latach 1932 i 1933 (dla Polski plony z *ha* wyprowadzone zostały jako średnia arytmetyczna ważona przez obszar). Dla roku 1934 otrzymano tylko dane orjentacyjne, niepozwalające na opracowanie konkretnych wyników.

Tabl. 1. Uprawa soi — *Culture du soya*

1932, 1933

Województwa *Départements*	Powierzchnia zasiewów w *ha* *Superficie des cultures en ha*		Plon z *ha* w *q* *Récolte moyenne par ha en q.*		Ogólny zbiór w *q* *Récolte globale en q*	
	1932	1933	1932	1933	1932	1933
Polska . . .	**944**	**1 503,5**	**12,4**	**8,0**	**13 007**	**12 587**
Warszawa . .	16	14	14,0	8,0	224	112
Łódź	10	10	10,0	14,0	100	140
Kielce . . .	40	64	13,5	9,0	540	576
Lublin . . .	18	20	13,5	10,9	243	218
Białystok . .	1	8	6,0	9,0	6	72
Wilno . . .	3	4	13,0	6,0	39	24
Nowogródek	0,5	0,5	18,0	6,0	9	3
Polesie . . .	2,5	5	15,5	6,0	39	30
Wołyń . . .	120	685	12,0	8,0	1 440	5 480
Poznań . . .	20	20	12,5	16,0	250	320
Pomorze . .	10	10	11,0	20,0	110	200
Śląsk . . .	8	8	13,5	22,5	108	180
Kraków . . .	16	70	17,0	10,1	272	707
Lwów . . .	65	45	13,0	7,0	845	315
Stanisławów .	180	110	16,0	7,0	2 880	770
Tarnopol . .	434	430	13,6	8,0	5 902	3 440

Zmiany w powierzchni zasianej soją uzależnione były od szeregu czynników. Poza czynnikami natury gospodarczej, jak trudności zbytu, wysokość osiąganych cen i t. p., duże znaczenie wobec niedawnego wprowadzenia soi do uprawy posiadały warunki meteorologiczne. Soja stawia pewne wymagania co do ciepłoty okresu wegetacyjnego, od czego czas dojrzewania i wysokość plonów osiąganych w dużej mierze są uzależnione. Sprzyjający wegetacji przebieg pogody r. 1932 spowodował prawdopodobnie znaczne rozszerzenie zasiewów w roku następnym (+59,3%) i odwrotnie, fatalne warunki meteorologiczne w r. 1933 (niedostateczne usłonecznienie i niedostateczna ilość ciepła, oraz niekorzystny rozkład opadów szczególnie na początku wegetacji) przyczyniły się w niemałym stopniu do prawie trzykrotnego ograniczenia zasiewów w r. 1934.

Wielkość poszczególnych plantacyj była b. różnorodna: od drobnych poletek metrowych w uprawie ogrodowej do 20-hektarowych powierzchni w uprawie polowej (w woj. południowych). Obliczenie plonów z *ha* przedstawiało dużą trudność wskutek dużych różnic w podawanych plonach, co było wynikiem, poza różną plennością odmian i wpływem klimatu, przeliczania zbioru z małych poletek doświadczalnych na 1 hektar. Po wydzieleniu krańcowych wielkości, sięgających nawet 60—75 *q*, otrzymano dla całej Polski następujące wyniki w poszczególnych latach: 1930—8,5 *q*; 1932—12,4 *q*, 1933—8,4 *q* i 1934—10,0 *q*.

Dla roku ostatniego posiadamy jeszcze dane korespondentów rolnych, którzy oszacowali plon z *ha* na 9,2 *q* dla większych gospodarstw i 9,5 *q*—dla mniejszych (przy obliczaniu przeciętnych wojewódzkich i dla Polski ogółem zastosowano średnią arytmetyczną ważoną przez liczbę odpowiedzi). Plony osiągnięte w poszczególnych województwach podaje poniższe zestawienie. Należy zaznaczyć, że otrzymane średnie, wobec małej ilości odpowiedzi, mogą być uważane tylko za dane orjentacyjne.

Tabl. 2. Plony soi z *ha* w *q* według szacunku korespondentów rolnych

Récolte à l'hectare suivant l'estimation des correspondants

1934

Województwa *Départements*	Gospodarstwa wiejskie *Exploitations rurales*	
	większe *grandes*	mniejsze *petites*
Polska	**9,2**	**9,5**
w tem: —*dont:*		
Kielce	6,4	8,1
Wołyń	10,9	10,2
Lwów	7,0	5,9
Stanisławów	7,3	10,5
Tarnopol	8,6	9,3

Zagranicą zebrano nasion soi przeciętnie z 1 hektara—11,4 *q* w r. 1933, wobec przeciętnej pięcioletniej 1929/1933 10,7 *q*. Dla poszczególnych krajów dane były następujące: Mandżurja—13,0 *q* i 12,3 *q*, Stany Zjednoczone Am. —9,2 *q* i 9,2 *q*, Rosja Sowiecka—6,5 *q* i 5,4 *q*, Austrja —13,7 *q* i 11,7 *q* i t. d.

Ogólna produkcja dla całej Polski wyniosła: r. 1932—13,0 tys. *q*; r. 1933—12,6 tys. *q*; r. 1934 około 5 tys. *q*. Przebieg pogody w r. 1934 na terenie Polski był dla uprawy soi naogół sprzyjający, dzięki czemu prawie wszystkie odmiany dojrzały, w przeciwieństwie do r. 1933, kiedy doszły wyłącznie prawie tylko najwcześniejsze. Mniejsze plony w niektórych miejscowościach otrzymano z powodu strat wyrządzonych przez myszy, zające, dzikie króliki oraz z powodu chorób, głównie bakterjozy.

Światowa produkcja soi wyniosła w 1933—67 750 tys. *q* wobec przeciętnej z 5 lat (1929—1933)—64 930 tys. *q*.

Dla poszczególnych krajów dane były następujące: Mandżurja—52 052 tys. *q*, 49 695 tys. *q*, Stany Zjednoczone Am.—3 042 tys. *q*, 3 301 tys. *q*, Rosja Sowiecka—1 056 tys. *q*, 1 316 tys. *q*, Austrja—3 tys. *q*, 2 tys. *q* i t. d.

Geograficzne rozmieszczenie uprawy soi

Ponieważ dane Ministerstwa o powierzchni pod uprawą soi dla poszczególnych powiatów nie są kompletne, nadto pochodzą z r. 1932, informacje korespondentów rolnych mogą posłużyć do uzupełnienia obrazu geograficznego rozprzestrzenienia uprawy soi w Polsce.

Liczebność materjału była następująca:

Tabl. 3. Liczebność materjału — *Documentation*

Województwa *Départements*	Liczba odpowiedzi ogółem *Nombre total des réponses*	Na 100 korespondentów stwierdziło istnienie uprawy soi *Pourcentage des correspondants ayant constaté la culture du soya*	
		ogółem *total*	w tem próbnej *dont: à titre d'essai*
Polska	5 291	30	16
Warszawa	487	30	18
Łódź	275	34	22
Kielce	351	39	25
Lublin	407	37	21
Białystok	346	24	18
Wilno	230	29	25
Nowogródek	173	17	9
Polesie	172	19	15
Wołyń	402	53	17
Poznań	678	16	13
Pomorze	365	8	5
Śląsk	103	29	10
Kraków	350	27	19
Lwów	473	29	15
Stanisławów	219	40	10
Tarnopol	260	47	12

Duża ilość odpowiedzi przy stosunkowo równomiernem rozmieszczeniu sieci korespondentów rolnych, podających informacje nietylko z własnego gospodarstwa, lecz i całego obszaru sprawozdawczego, pozatem dokładna znajomość stosunków rolniczych okolicy pozwala sądzić, że otrzymane dane będą należycie reprezentowały cały obszar Polski.

Porównanie z wynikami dochodzeń statystycznych Ministerstwa Rolnictwa i Reform Rolnych z r. 1932 wskazuje na dość dużą zgodność. Największe skupienie plantacyj sojowych miało miejsce na południowym wschodzie Polski. Z powiatów woj. tarnopolskiego, które wyróżniły się w r. 1932 wielkością obszarów pod soją, jak Kopyczyńce (100,0 *ha*), Trembowla (100,0 *ha*), Zaleszczyki (82,5 *ha*), Buczacz (47,0 *ha*) i tych, które posiadały największe plantacje, jak Podhajce (do 10,0 *ha*), otrzymano największą liczbę odpowiedzi stwierdzających istnienie uprawy (od 50—68%, po wydzieleniu uprawy próbnej). Należy przypuszczać, że na liczebność odpowiedzi korespondentów w równym stopniu mogły wpłynąć tak powszechność zjawiska, jak i mniejsza ilość, lecz o większym rozmiarze plantacyj, posiadających wskutek tego znacznie większy rozgłos na obszarze sprawozdawczym. Z powiatów woj. stanisławowskiego uwidoczniły się: Horodenka (20,0 *ha*), Rohatyn (52,0 *ha*), Tłumacz (10,0 *ha*), Kołomyja (7,0 *ha*), Kałusz (18,0 *ha*)—35 do 57% odpowiedzi; mniej stosunkowo informacyj otrzymano ze Śniatynia, (posiadającego pod soją w r. 1932—32,0 *ha*) i Żydaczowa (20,0 *ha*)—około 20 % odpowiedzi. Szczególnie liczne informacje o uprawie pochodziły z woj. wołyńskiego, co jest zupełnie zrozumiałe wobec wzrostu powierzchni w tem województwie z 120,0 *ha* w r. 1932 na 685,0 *ha* w 1933 r. Dla pow. Horochów, Krzemieniec, Równe, Zdołbunów liczba odpowiedzi o uprawie, po wyłączeniu prób, wyniosła 55—79%. W następnem zkolei woj. kieleckiem nastąpił również w tym okresie znaczny wzrost uprawy soi, co prawdopodobnie wpłynęło na dużą liczbę odpowiedzi, stwierdzających istnienie uprawy w pow. Miechów (45%); pozatem zupełnie prawidłowo uwidocznił się pow. Radom, z największą w tem województwie w r. 1932 plantacją soi (5,5 *ha*)—46% odpowiedzi. W pozostałych województwach wystąpił cały szereg nowych powiatów. Z wymienionych w opracowaniach, na podstawie materjałów statystycznych Ministerstwa Rolnictwa i Reform Rolnych, uwidoczniły się: Brzesko (9,0 *ha*) w woj. krakowskiem—32% odpowiedzi, Rybnik (5,0 *ha*) w śląskiem—31% odpowiedzi, Lipno (6,7 *ha*) w warszawskiem—19% odpowiedzi i inne.

Najmniej rozpowszechniona jest uprawa soi w woj. pomorskiem i poleskiem, gdzie uprawiana jest ona przeważnie tytułem próby.

Odmiany

Zdolność wegetacji w różnych warunkach wpłynęła na wytworzenie wielkiej liczby odmian soi, różniących się między sobą znacznie cechami morfologicznemi i wewnętrznym składem.

U nas w Polsce, wobec niedawnego rozprzestrzenienia tej rośliny, odmian aklimatyzowanych i dokładnie zbadanych jest stosunkowo niewiele. Brak też szczegółowej klasyfikacji, a uprawiane odmiany rozróżniane są przez rolników najczęściej według ubarwienia nasion, lub pochodzenia. Z materjału dostarczonego przez korespondentów rolnych wynika, że nazwy odmian soi są mało rozpowszechnione. Prawie połowa korespondentów (47%) nie wymieniła nazw, część zaś wyraźnie zaznaczyła, że nazwa uprawianych odmian jest im nieznana: szczególnie wysoki odsetek przypadł na woj. nowogródzkie (72%), pomorskie (70%) i poleskie (66%), najniższy—na tarnopolskie i lwowskie (31%). Z pozostałych korespondentów, nieliczni tylko podali dokładne nazwy odmian, większość ograniczyła się do określenia cech najbardziej charakterystycznych, jak barwa nasion. Wobec tego, w celu otrzymania orjentacyjnych danych, pomimo braków w materjale, opracowano następujące zestawienie, biorąc pod uwagę barwę nasion. Uwzględniono 3 najczęściej spotykane barwy: brunatną (zwaną często burą, bronzową), żółtą (kremową, bladożółtą, białą, jasną) i czarną.

Tabl. 4. Odmiany soi — *Espèces de soya*

Województwa *Départements*	Liczba korespondentów, którzy podali odmiany soi *Nombre des correspondants ayant indiqué les espèces de soya*	Na każdych 100 korespondentów stwierdziło uprawę odmian soi o barwie nasion *Pourcentage des correspondants ayant constaté la culture du soya*		
		brunatnej *brun*	żółtej *jaune*	czarnej *noir*
Polska—*Pologne*	830	51[a]	43[a]	40[a]
Centralne—*Du centre*	295	64	30	34
Wilno, Nowogródek, Polesie	54	83	17	9
Wołyń	118	60	59	53
Poznań i Pomorze	68	65	18	37
Śląsk	12	8	83	83
Południowe—*Du sud*	283	27	60	45

a Odsetki w sumie nie dają 100 wobec uprawiania różnych odmian.

a Les pourcentages totalisés ne donnent pas 100, vu la culture de diverses espèces de soya.

Z brunatnych odmian najczęściej spotykaną była brunatna soja wileńska, nazywana często wprost wileńską, lub soją wczesną z Un. St. Batorego, litewską bronzową i t.p., rzadziej wymieniano brunatną soję dublańską; z żółtych podawano podolską, nazywając ją również wołyńską, pozatem puławską wczesną; z czarnych — kisielnicką, bydgoską, drobną warszawską. W woj. zachodnich były głosy, mówiące o uprawie odmian mandżurskich, prawdopodobnie pochodzących z importu.

Pozatem wymieniono szereg nazw odmian, które trudno było ustalić. Zapewne były to nazwy miejscowe.

Kto uprawia

Soja, będąc rośliną na początku wegetacji wolno rozwijającą się, wymaga dużej pielęgnacji, a w związku z tem większej liczby rąk roboczych do pielenia, obsypywania i t. d. Pozatem uprawa jej nie wymaga, w przeciwieństwie do roślin przemysłowo-leczniczych, specjalnych wiadomości fachowych. Nadawałaby się więc w dużym stopniu do uprawy w drobnych gospodarstwach włościańskich.

O tem jak jest w rzeczywistości, które gospodarstwa bardziej interesują się uprawą soi, pewnych orjentacyjnych danych dostarczyły nam odpowiedzi na ankietę korespondentów rolnych. Na pytanie to odpowiedziało 1 124 korespondentów, przyczem 24% informowało o istnieniu uprawy w większych gospodarstwach, 56% w mniejszych, a 20% w obu kategorjach wielkości.

Były pozatem głosy, wspominające o próbnej uprawie soi w szkołach rolniczych i powszechnych, na stacjach doświadczalnych. Z woj. wschodnich informowano o uprawie soi przez osadników wojskowych.

Użytkowanie

Powszechnie znana jest różnorodność użytkowania soi, jako pokarmu dla ludzi, paszy dla zwierząt gospodarskich i surowca dla celów przemysłowych. Przez ludzi może być spożywana soja w najrozmaitszej postaci: jako jarzyna, ziarno dojrzałe gotowane, pieczywo z dodatkiem mąki sojowej, olej, surogat kawy, mleko i t. p.; dla inwentarza stosowana jest jako pasza treściwa (śruta, wytłoki), dodatek do pasz węglowodanowych; zużytkowuje się również soję na zieloną paszę, na kiszonki, na pastwisko; w przemyśle tłoczy się z soi olej, mający wielkie zastosowanie jako artykuł spożywczy, pozatem przy wyrobie tłuszczów jadalnych, mydła, pokostów i t. p.

Tak wyniki ankiety Ministerstwa Rolnictwa i Reform Rolnych, jak i informacje korespondentów wskazują na zużytkowanie soi głównie we własnem gospodarstwie, co jest objawem, ze względu na niedostateczne odżywianie ludności wiejskiej, pożądanym. Na ogólną liczbę 793 korespondentów, którzy odpowiedzieli na to pytanie, 44% stwierdziło użytkowanie soi na pokarm dla ludzi, 62% na paszę dla inwentarza i 12% na przerób techniczny (odsetki w sumie nie dają 100, wobec użytkowania na różne cele). W woj. wołyńskiem o przerobie technicznym soi informowało 34% odpowiedzi korespondentów. Wielu z korespondentów wspominało o uprawie soi w celu wyprodukowania ziarna siewnego. Nieliczne informacje mówiły o produkcji soi na sprzedaż.

Próba obliczenia niedoboru krajowej produkcji soi

Podaż ziarna sojowego produkcji krajowej oszacowana została w r. 1933 przez kpt. R. Śliwę na 300 tonn, czyli 3 000 *q*, w 1934 przez inż. St. Mierczyńskiego na 120 — 140 tonn = 1 200—1 400 *q*. Liczby te wskazują, jak znikomą jest ilość ziarna sojowego, zaofiarowanego na sprzedaż przez nasze rolnictwo. Tymczasem zapotrzebowanie na soję tylko większych zakładów przemysłowych według sprawozdań statystycznych o produkcji[1], składanych co roku przez zakłady, zatrudniające conajmniej 5 robotników lub wykupujące świadectwa przemysłowe I—VII kategorji, wyniosło w r. 1933: dla olejarni—23 500 *q*, wartości 614,2 tys. złotych (zużycie soi jako surowca podały 2 olejarnie: 1 na Śląsku i 1 na Pomorzu na ogólną liczbę 68). Pozatem zużycie nieznacznych ilości soi wykazał przemysł konserwowy 96,8 *q* na sumę 1,5 tys. zł. (1 zakład na 24).

Sprawa oleju sojowego, wchodzącego coraz bardziej do powszechnego użycia, przedstawiała się w następujący sposób. Olejarnie nasze (2) w r. 1933 wyprodukowały 3 590 *q* oleju. Zapotrzebowanie zaś większych zakładów przemysłowych przetworów tłuszczowych wyraziło się sumą 16 883 *q* zakupionych za 1 507,9 tys. złotych (zużycie oleju sojowego podało na 172 zakłady —19, z których 7 mieściło się w Warszawie, 6—na Śląsku, 2 w woj. krakowskiem i po 1 w woj. łódzkiem, kieleckiem, poznańskiem i pomorskiem). Pozatem nieznaczne zużycie oleju wykazała jedna z fabryk wyrobów kosmetycznych — 14 *q* oleju sojowego za 1,8 tys. zł. (1 zakład na 56).

Zapotrzebowanie więc tylko przemysłu, nie licząc drobnych zakładów, równało się w r. 1933 w przybliżeniu: 23 596,8 *q* nasion soi i 16 897 *q* oleju sojowego, wobec zaofiarowania rolnictwa 3 000 *q* nasion soi.

Niedobór produkcji krajowej musiał być pokryty przez przywóz. Nadwyżka przywozu nad wywozem w ostatnich latach wyniosła:

Nasiona soi			Olej sojowy[a]	
rok	*q*	tys. zł.	*q*	tys. zł.
1 929	.	.	189 019	25 956
1 930	.	.	134 323	16 567
1 931	.	.	101 934	9 020
1 932	.	.	81 204	5 656
1 933	18 339	377	34 485	2 211
1 934	86 454	1 445	16 336	819

a W latach 1929—1933 łącznie z olejem sezamowym osobno niewymienionym.

Znaczne ilości soi i oleju sojowego przywożone są co roku do Polski; jedynie jako pomyślny objaw tego przywozu można uważać zastępowanie w ostatnich czasach przywozu oleju nasionami soi. Z krajów, przywożących nasiona soi, wzrósł udział Chin (z 43,1% w r. 1933 na 83,2% w r. 1934), zmniejszył się natomiast udział Holandji (z 45,3 % w r. 1933 na 16,8 % w r. 1934). Olej sojowy (do r. 1934 razem z sezamowym) przywożony jest od r. 1932 w największej ilości z Holandji (66,7%), zmniejszył się natomiast w przywozie udział Niemiec od r. 1931 z 89,6% na 3,7% w r. 1934.

1 Rozporządzenie Rady Ministrów z dn. 17.VI 1927 r. o statystyce przemysłowej (Dz. U. R. P. Nr. 63, poz. 558).

Biorąc za podstawę przeliczeń r. 1934, w którym olej sojowy stanowił samodzielną pozycję, przy wydajności naszych odmian 15 *kg* oleju ze 100 *kg* nasion soi, otrzymamy, że na wyprodukowanie 16 336 *q* oleju potrzeba 108 907 *q* nasion soi, co łącznie z przywiezionem nasieniem wyniesie 195 361 *q*. Wyprodukowanie tej ilości, przy plonie z 1 *ha*—10 *q*, wymagałoby 20 000—25 000 *ha* powierzchni[1]. Należy zaznaczyć, że powyższy szacunek, oparty na danych tylko jednego roku, przytem roku wyjątkowo kryzysowego, może dać tylko pewną orjentację minimalnego zapotrzebowania.

Zakończenie

Uwagi korespondentów rolnych dostarczyły obszernego materjału, charakteryzującego stopień zainteresowania rolników soją, opinje o dotychczasowych wynikach uprawy i zużytkowania soi oraz potrzeby rolnictwa w tej gałęzi produkcji.

Można stwierdzić, że soja bardzo szybko, bo w ciągu zaledwie kilku lat, stała się w Polsce rośliną popularną, budzącą powszechne zainteresowania; tylko nieznaczna liczba korespondentów wykazała nieznajomość pod tym względem. Liczne głosy wspominały o propagandzie szerzonej przez organizacje rolnicze: towarzystwa rolnicze, kółka rolnicze, koła gospodyń wiejskich, związki młodzieży wiejskiej i t.p., pozatem szkoły rolnicze i powszechne oraz rolnicze zakłady doświadczalne. W wielu miejscowościach urządzano konkursy, odczyty, kursy przyrządzania pokarmów z soi. Mimo to dużo jeszcze korespondentów stwierdzało niedostateczną znajomość techniki uprawy i przechowywania, a szczególnie sposobu użytkowania. W województwach, gdzie uprawa znajduje się jeszcze w stadjum prób, narzekano na trudność zdobycia nasion do siewu, w okręgach natomiast, uprawiających na większą skalę, uskarżano się na trudności zbytu, brak odpowiednich młynów i olejarni, oraz nieopłacalność produkcji wskutek niskich cen i stosunkowo niskich plonów. Można jednak stwierdzić, iż powszechne było zdanie, że odmiany soi wcześnie dojrzewającej mogą być u nas uprawiane i dają dość pewne plony; natomiast dojrzewające późno często zawodzą, jak to miało miejsce w r. 1933, będąc częściowo powodem rozczarowania i zarzucenia uprawy, względnie prób w roku następnym. Ażeby uprawa soi miała widoki rozwoju, potrzebne są zdaniem korespondentów: propaganda, zapoznawanie rolników z wynikami doświadczeń oraz zapewnienie producentom odbioru wyprodukowanej soi po cenach opłacalnych przez krajowe olejarnie, korzystające, jak dotychczas, prawie wyłącznie z surowca zagranicznego.

Inż. H. TUMIŁOWICZOWA

---

1 36 000—48 000 *ha* według szacunku prof. J. Muszyńskiego i W. Strażewicza *Soja, jej historja, znaczenie gospodarcze, uprawa, użytkowanie oraz dotychczasowe wyniki uprawy w Polsce*; 20 000—30 000 *ha* według szacunku inż. L. Bernsteina *Warunki rozwoju wytwórczości roślin oleistych i włóknistych w Polsce* (Rolnictwo 1934 t. III zesz. 1). Oba szacunki były oparte na przywozie oleju sojowego w latach poprzedzających r. 1934.

Enquête sur la culture du soya

Résumé

Le soya (Sojà hispida Mönch) est cultivé depuis quelques années en Pologne dans beaucoup d'exploitations agricoles à titre d'essai. Dans certaines exploitations il fait même partie de la culture normale des champs. A l'élaboration des statistiques du soya, l'Office Central de Statistique s'est basé sur les résultats des enquêtes distribuées aux offices départementaux par le Ministère de l'Agriculture et des Réformes agraires, ainsi que sur les informations fournies par le réseau des correspondants agricoles. De même que l'enquête concernant l'herboristerie médicinale, l'enquête sur le soya avait un caractère descriptif et a été publiée en 1934 dans le compte rendu pour le mois de janvier. En automne de la même année, on a interrogé les correspondants agricoles sur la récolte à l'hectare du soya.

Dans le tabl. 1 est donnée l'étendue de la superficie du soya, le rendement à l'hectare et les récoltes totales pour les années 1932 et 1933.

En 1933 la superficie des plantations du soya était de plus de 1 500 hectares, mais en 1934 elle a subi une réduction très sensible (d'environ 1 000 hectares) principalement à cause du mauvais temps prédominant en 1933. L'étendue des plantations variait entre les petits champs d'un m^2 en culture horticole et les superficies de 20 hectares en culture champêtre. La production totale s'élevait en 1932 à 13 mille q, en 1933 à 12,6 mille q, en 1934 à environ 5 mille q, Afin de pouvoir faire des comparaisons, on a ajouté des données analogues pour l'étranger. Les plantations du soya ont été les plus nombreuses dans la région sud—est du pays (dép. de Wołyń, de Tarnopol et de Stanisławów). Les informations des correspondants ont fourni des données sur les diverses espèces cultivées (tabl. 4), sur les exploitations agricoles cultivant le soya, sur le mode d'utilisation des récoltes, etc.

On a constaté que de toutes les espèces de soya c'est le soya brun de Wilno qui était le plus souvent cultivé; parmi les espèces jaunes c'était le soya de Podolie et parmi les espèces noires — le soya de Kisielnica. La culture du soya était plus répandue dans les exploitations rurales plus petites que dans les exploitations plus grandes. (Sur le nombre total des réponses des correspondants, 56% constataient que le soya était cultivé dans les petites exploitations rurales, 24%—que le soya était cultivé dans les exploitations plus grandes et 20% qu'il était cultivé dans les exploitations de ces deux catégories).

La graine de soya a été , en partie majeure, utilisée par les agriculteurs pour leurs propres besoins (44% des réponses des correspondants informaient que le soya était utilisé comme alimentation humaine, 62%—comme alimentation des bestiaux et 12% pour la transformation technique).

Les évaluations de l'offre de la graine de soya, produite en Pologne, ont demontré que les quantités offertes ne couvraient pas la demande de l'industrie des huiles et des graisses, en graine et en huile de soya, dont l'application se répand de plus en plus chez nous.

Une évaluation du déficit de la production nationale, telle que l'on a essayé de faire pour 1934, sur la base des excédents d'importation, accuserait un manque d'environ 200 mille q de soya. Pour combler ce déficit il faudrait, admettant un rendement de 10 q à l'hectare, ensemencer 20 mille hectares en soya. Il y a lieu de faire observer que l'évaluation susmentionnée ne pourrait donner que des chiffres d'orientation de la demande en 1934, année de crise par excellence.

Produkcja słomy

Coroczna statystyka zbiorów nie obejmowała dotychczas produkcji słomy; istniały jedynie parokrotne próby doraźnego oszacowania zbioru globalnego dla całej Polski. Wiele przyczyn składało się na to, że badania produkcji słomy nie ujęto jeszcze w ramy jednolitej metody. Zasadniczą przeszkodą była zawsze większa, niż przy innych ziemiopłodach, trudność określenia plonu słomy. Stosunkowo mała jej wartość jednostkowa, wybitnie nietargowy charakter i duża objętość powodują brak ilościowej orjentacji, utrudniający wyrażenie plonu w ścisłych jednostkach wagi. Nie zmniejsza to jednak dużego znaczenia słomy, jako ściółki (słoma zbóż ozimych) oraz jako paszy (słoma zbóż jarych oraz strączkowych). W ogólnej wartości produkcji polowej i łąkowej wartość słomy zbóż ozimych i jarych zajmuje 9%[1] do 16%[2]. W obliczeniach naszych bierzemy pod uwagę cztery główne zboża (pszenicę, żyto, jęczmień, owies), rozróżniając formy ozime i jare.

Rozważając możliwości obliczania produkcji słomy widzimy dwie drogi: albo bezpośrednie szacowanie produkcji słomy z jednego hektara, albo obliczanie produkcji na podstawie stosunku ziarna do słomy w założeniu, że produkcja ziarna jest znana. Sposób pierwszy, mimo niewątpliwej zalety swej bezpośredniości, przedstawia znaczne trudności techniczne przy samem szacowaniu oraz nasuwa obawy, że przy braku powiązania z pewnemi normami mógłby niekiedy powodować błędy. Wspomniany brak orjentacji ilościowej co do plonów słomy może bowiem wpłynąć na powstawanie oceny znacznie odbiegającej od rzeczywistości. Samodzielnie stosowany sposób drugi, t.zn. posiłkowanie się stosunkiem plonu ziarna do słomy, nie daje również dostatecznej podstawy, gdyż stosunek ten układa się różnie w zależności od roku. W roku 1932 np. stwierdzono powszechnie w odniesieniu do pszenicy specjalnie dużą produkcję słomy w stosunku do produkcji ziarna (z powodu rdzy).

Obliczenie produkcji słomy oparte zostało na plonach słomy oszacowanych przez korespondentów rolnych. Równolegle, celem sprawdzenia wartości otrzymanych wyników, obliczono stosunek plonów ziarna do słomy; stosunek ten porównano z anologicznemi materjałami uzyskanemi z przeliczenia danych rolniczych zakładów doświadczalnych. Porównanie wykazało dużą zgodność stosunków, co pozwala przypuszczać, że plony słomy podawane przez korespondentów mogą służyć za podstawę do obliczenia produkcji słomy.

Poraz pierwszy Główny Urząd Statystyczny skierował pytanie o plonach słomy do korespondentów rolnych w roku 1932, przyczem dla ułatwienia korespondentom szacowania pytano: 1) ile zebrano kop z hektara i 2) jaka była przeciętna waga 10 snopów po wymłóceniu. Przeliczeń plonów z hektara na podstawie powyższych danych dokonywano dla każdej odpowiedzi indywidualnie na miejscu w Głównym Urzędzie Statystycznym. Liczba odpowiedzi przyjętych do opracowania wynosiła 2 369.

W latach następnych 1933 i 1934 pytano bezpośrednio o plony słomy, po wymłóceniu, z hektara w kwintalach. W roku 1933 przyjęto do opracowania 3 216 odpowiedzi, w roku 1934 — 2 688.

Tabl. 1. Plony słomy z *ha* według korespondentów rolnych
Récoltes de la paille par ha d'après les données des correspondants agricoles

W *q*—*en q*

Województwa *Départements*	Pszenica ozima *Froment d'hiver*			Pszenica jara *Froment d'été*			Żyto ozime *Seigle d'hiver*			Żyto jare *Seigle d'été*			Jęczmień ozimy *Orge d'hiver*			Jęczmień jary *Orge d'été*			Owies *Avoine*		
	1932	1933	1934	1932	1933	1934	1932	1933	1934	1932	1933	1934	1932	1933	1934	1932	1933	1934	1932	1933	1934
Polska-*Pologne*	**22,0**	**25,7**	**22,1**	**19,8**	**22,7**	**19,9**	**26,6**	**27,3**	**23,1**	**17,7**	**20,2**	**18,4**	**20,5**	**23,1**	**19,8**	**18,8**	**20,1**	**18,2**	**19,8**	**21,6**	**19,2**
Warszawa . .	26,6	27,9	26,6	23,1	24,7	23,8	28,4	28,8	25,8	16,0	20,6	19,6	22,3	22,6	20,3	19,8	22,6	20,9	22,4	23,8	21,8
Łódź	28,6	30,8	26,8	28,8	28,0	25,6	33,2	31,7	27,6	23,4	25,7	23,5	19,1	24,4	23,4	23,3	24,3	22,5	24,9	26,1	24,5
Kielce . . .	23,4	28,5	23,8	24,1	26,4	23,7	26,6	30,5	24,2	18,7	26,3	22,9	21,6	22,0	20,9	19,4	22,9	19,2	21,4	25,6	21,0
Lublin . . .	23,3	27,0	25,7	21,9	25,2	23,5	26,5	29,2	24,3	19,2	23,0	22,7	18,2	21,8	23,1	21,0	21,0	19,8	21,4	23,2	21,4
Białystok . .	23,3	24,1	22,6	18,7	20,8	21,2	23,2	22,2	22,3	19,1	21,6	20,5	17,7	20,0	24,7	16,7	17,8	18,3	17,0	18,9	18,5
Wilno . . .	19,4	20,0	21,4	15,1	15,7	17,2	21,6	20,9	21,5	13,7	15,7	16,4	.	15,0	16,0	16,4	14,5	15,5	16,6	14,5	16,9
Nowogródek	19,4	23,1	18,9	18,4	19,7	17,3	22,0	23,3	20,4	15,5	15,9	14,9	18,7	17,0	.	19,3	18,2	17,0	17,2	18,1	16,5
Polesie . . .	16,3	20,7	18,6	13,6	18,2	15,9	17,8	22,4	19,4	16,5	16,5	13,9	15,1	.	21,0	14,6	15,9	15,1	15,5	17,5	17,5
Wołyń . . .	15,0	23,6	19,7	14,5	21,9	18,1	18,1	22,5	19,4	15,8	20,6	18,3	16,1	22,0	19,5	14,3	19,4	16,5	14,2	21,1	17,1
Poznań . . .	32,1	31,1	23,9	28,1	28,2	22,9	34,6	32,0	23,6	25,1	26,1	19,8	23,7	24,9	19,3	24,6	24,4	20,7	26,5	26,8	20,9
Pomorze . .	28,2	30,2	26,5	24,6	27,3	24,5	30,1	29,7	26,0	20,8	22,8	22,3	23,5	25,4	23,6	21,3	24,0	22,9	23,0	24,5	23,0
Śląsk . . .	27,3	33,6	27,9	22,4	28,0	25,8	30,1	33,4	28,4	19,8	23,5	.	19,7	25,2	20,6	21,8	25,6	22,3	24,4	27,5	23,8
Kraków . . .	22,6	24,7	20,9	18,2	20,9	21,2	28,8	27,3	22,2	15,0	19,3	23,1	17,6	21,5	18,8	20,0	19,7	18,5	23,5	22,0	19,4
Lwów . . .	17,8	23,9	19,2	18,6	21,6	18,3	23,7	25,8	19,4	16,7	21,4	17,2	15,5	19,6	18,0	15,4	18,7	16,7	17,1	20,5	18,2
Stanisławów	20,7	22,2	17,4	20,7	20,3	15,8	27,8	23,8	16,3	19,6	18,4	15,7	14,7	14,9	13,8	18,5	16,7	13,0	19,8	19,0	14,5
Tarnopol . .	18,6	22,1	17,7	19,4	20,5	18,3	24,2	23,3	15,5	17,0	16,9	17,2	20,3	17,4	14,3	17,8	18,0	16,5	19,4	19,8	17,1

1 Według obliczeń D-ra Ponikowskiego dla r. 1927/28.
2 Według obliczeń Głównego Urzędu Statystycznego dla r. 1933.

Przeciętne plony dla województw obliczone zostały jako średnia arytmetyczna z poszczególnych odpowiedzi indywidualnych po odrzuceniu odpowiedzi zbyt krańcowych. Przeciętny plon słomy dla Polski obliczono jako średnią arytmetyczną plonów wojewódzkich ważoną przez powierzchnię każdego ziemiopłodu w danem województwie. Plony słomy z hektara dla czterech roślin zbożowych, biorąc pod uwagę przeciętne dla Polski, wahają się w granicach od 18 do 27 kwintali, przyczem ozime formy (żyta i pszenicy) górują nad jaremi, co zresztą związane jest z niższą plennością ziarna form jarych.

Uzyskane przeciętne wojewódzkie plony słomy (tabl. 1) zostały następnie użyte do obliczenia stosunku plonów słomy do ziarna w poszczególnych latach.

Tabl. 2. Stosunek plonów słomy do ziarna według danych korespondentów rolnych

Proportion de la paille au grain d'après les données des correspondants agricoles

Województwa *Départements*	Pszenica ozima *Froment d'hiver*			Pszenica jara *Froment d'été*			Żyto ozime *Seigle d'hiver*			Żyto jare *Seigle d'été*			Jęczmień ozimy *Orge d'hiver*			Jęczmień jary *Orge d'été*			Owies *Avoine*		
	1932	1933	1934	1932	1933	1934	1932	1933	1934	1932	1933	1934	1932	1933	1934	1932	1933	1934	1932	1933	1934
Polska-*Pologne*	**2,4**	**1,9**	**1,8**	**1,9**	**1,8**	**1,7**	**2,1**	**2,1**	**1,8**	**2,0**	**2,1**	**2,2**	**1,4**	**1,5**	**1,5**	**1,4**	**1,5**	**1,4**	**1,5**	**1,6**	**1,5**
Warszawa . .	2,3	1,9	1,9	1,9	1,8	1,7	2,2	2,0	1,9	1,7	1,8	2,1	1,6	1,6	1,3	1,3	1,5	1,3	1,4	1,5	1,4
Łódź	2,3	1,9	1,7	1,9	1,9	1,8	2,3	2,2	1,9	2,1	2,3	2,0	1,3	1,7	1,5	1,5	1,6	1,4	1,5	1,5	1,5
Kielce . . .	3,0	2,1	1,8	2,3	2,0	1,9	2,2	2,3	1,9	2,1	2,5	2,1	1,7	1,6	1,5	1,4	1,7	1,4	1,5	1,7	1,4
Lublin . . .	2,9	2,0	1,9	2,0	1,9	1,8	2,3	2,1	1,9	2,1	2,2	2,1	1,5	1,7	1,7	1,6	1,5	1,4	1,4	1,5	1,5
Białystok . .	2,5	2,1	1,9	1,7	1,9	2,0	2,1	1,9	2,0	2,1	2,3	2,3	1,5	1,7	2,4	1,4	1,5	1,6	1,5	1,6	1,6
Wilno . . .	2,1	2,2	2,1	1,7	1,9	1,9	2,5	2,6	2,2	2,0	2,6	2,2	.	.	2,0	1,7	2,0	1,6	2,0	2,0	1,8
Nowogródek	2,1	2,0	1,6	2,0	1,8	1,7	2,5	2,2	1,8	2,5	1,9	1,8	2,1	1,8	.	1,7	1,5	1,3	2,0	1,8	1,5
Polesie . . .	2,2	1,9	1,7	1,7	2,0	1,6	2,0	1,9	1,7	2,4	1,9	1,7	1,7	.	2,6	1,5	1,5	1,4	1,7	1,6	1,7
Wołyń . . .	2,0	2,0	1,6	1,6	1,8	1,6	1,5	2,0	1,6	2,0	2,0	1,7	1,3	2,0	1,6	1,1	1,5	1,3	1,3	1,6	1,4
Poznań . . .	1,8	1,5	1,5	1,6	1,5	1,5	2,0	1,8	1,7	1,9	1,8	1,7	1,3	1,4	1,4	1,3	1,3	1,3	1,3	1,4	1,4
Pomorze . .	1,9	1,6	1,5	1,8	1,6	1,6	2,1	1,9	1,8	2,0	2,0	2,0	1,4	1,4	1,5	1,3	1,4	1,3	1,4	1,4	1,4
Śląsk . . .	2,1	1,9	1,6	1,4	1,6	1,4	2,1	1,9	1,8	1,6	1,6	.	1,3	1,5	1,3	1,3	1,4	1,3	1,6	1,6	1,4
Kraków . .	3,1	2,1	2,0	2,3	2,0	2,0	2,4	2,1	2,2	1,8	2,0	2,9	1,5	1,7	1,8	1,5	1,5	1,7	1,7	1,6	1,7
Lwów . . .	2,7	2,1	1,9	2,1	2,0	1,9	2,1	2,1	2,2	2,1	2,2	2,4	1,4	1,6	1,8	1,4	1,6	1,7	1,6	1,6	1,7
Stanisławów .	2,7	2,1	1,7	2,4	2,0	1,8	2,3	2,1	1,9	2,0	2,0	2,0	1,5	1,3	1,5	1,6	1,6	1,3	1,6	1,6	1,3
Tarnopol . .	2,7	1,9	1,7	1,9	1,7	1,7	1,8	2,0	1,9	1,9	1,9	2,3	1,6	1,5	1,3	1,5	1,6	1,4	1,5	1,6	1,4

Obliczony przeciętny dla Polski stosunek plonów słomy do ziarna daje naogół wyniki zgodne z opinją, że dla ozimin wynosi on 2,0, a dla zbóż jarych 1,5. Dla pszenicy rok 1932 zaznaczył się innym (wyższym) stosunkiem, na co prawdopodobnie wpłynęła rdza. Żyto wykazuje przeważnie wyższy stosunek niż pszenica, jak również owies daje wyższy stosunek niż jęczmień. W większości wypadków niema znacznych różnic pomiędzy formami ozimemi i jaremi tego samego gatunku. Analizując wyniki wojewódzkie stwierdzamy dość znaczne wahania, a więc np. dla pszenicy ozimej w roku 1932 od 1,8 do 3,1, dla żyta ozimego w tymże roku od 1,5 do 2,5, jęczmienia jarego od 1,1 do 1,7, owsa od 1,3 do 2,0. Wahania te pozostają jednak w granicach możliwych i uzasadnionych, spotykają się bowiem i w cytowanych dalej wynikach opartych na materjałach zakładów doświadczalnych. Obliczone przeciętne wykazują dosyć znaczną zmienność tego stosunku w poszczególnych latach i uzasadniają konieczność corocznego obliczania przeciętnego plonu, nie zadawalniając się jednorazowo wyprowadzonym stosunkiem. Naogół większe wahania stosunku w czasie istnieją dla ozimin, mniejsze dla jarych, co szczególnie wyraźnie zaznacza się w tablicy 3.

Tabl. 3. Stosunek plonów słomy do ziarna obliczony na podstawie sprawozdań rolniczych zakładów doświadczalnych za lata 1929—1933

Proportion de la paille au grain établie sur la base des comptes rendus des stations expérimentales agricoles pour les années 1929—1933

Województwa *Départements*	Liczba zakładów *Nombre des stations*	Pszenica ozima — *Froment d'hiver*						Pszenica jara — *Froment d'été*					
		1929	1930	1931	1932	1933	Przeciętna *Moyenne*	1929	1930	1931	1932	1933	Przeciętna *Moyenne*
Polska—*Pologne*	**23**	**(2,0)**	**(2,1)**	**(1,9)**	**(2,5)**	**(2,3)**	**(2,2)**	**(2,1)**	**(2,0)**	**(1,8)**	**(2,4)**	**(2,1)**	**(2,1)**
Warszawa	5	1,7	1,9	1,9	2,3	2,1	2,0	1,9	1,8	1,9	2,2	2,3	2,0
Łódź	2	1,9	2,3	2,1	2,4	2,4	2,2	2,1	1,9	2,1	2,4	2,0	2,1
Kielce	2	1,9	1,7	1,6	3,1	1,7	2,0	2,1	2,1	1,7	2,7	1,6	2,0
Lublin	3	1,7	2,2	1,9	2,8	2,5	2,2	2,4	2,0	1,8	2,2	2,4	2,2
Białystok	1	1,8	2,3	2,1	2,1	2,0	2,1	2,1	2,8	1,6	2,4	2,1	2,2
Wilno	1	—	—	1,7	2,3	3,2	2,4	—	—	—	—	—	—
Nowogródek	2	1,9	1,5	2,1	2,3	2,1	2,0	1,8	1,2	1,6	1,8	2,7	1,8
Wołyń	2	—	2,3	1,8	2,6	2,4	2,3	—	2,0	1,8	2,2	2,1	2,0
Poznań	1	1,7	1,9	1,7	2,3	1,8	1,9	1,8	2,1	1,9	2,5	1,5	2,0
Pomorze	1	2,5	1,9	2,0	2,8	2,4	2,3	2,2	2,1	2,1	2,8	2,2	2,3
Kraków	1	2,7	2,1	—	—	2,9	2,6	—	2,0	—	—	—	.
Tarnopol	2	2,5	3,1	1,8	2,5	2,2	2,4	2,5	2,0	—	2,6	2,3	2,4

(dok.—*fin*)

Województwa *Départements*	Żyto ozime — *Seigle d'hiver*						Jęczmień jary — *Orge d'été*						Owies — *Avoine*					
	1929	1930	1931	1932	1933	Przeciętna *Moyenne*	1929	1930	1931	1932	1933	Przeciętna *Moyenne*	1929	1930	1931	1932	1933	Przeciętna *Moyenne*
Polska—*Pologne*	(1,9)	(2,1)	(1,7)	(1,8)	(2,2)	(1,9)	(1,4)	(1,4)	(1,4)	(1,4)	(1,4)	(1,4)	(1,5)	(1,5)	(1,6)	(1,7)	(1,6)	(1,6)
Warszawa	1,7	2,0	1,5	1,7	2,2	1,8	1,4	1,3	1,3	1,5	1,4	1,4	1,5	1,4	1,6	1,6	1,3	1,5
Łódź	1,8	2,3	1,7	1,9	2,1	2,0	1,5	1,7	1,8	1,8	1,4	1,6	1,6	1,6	1,7	1,6	1,4	1,6
Kielce	2,2	2,0	1,7	1,5	2,2	1,9	1,2	1,2	1,0	1,2	1,1	1,1	1,3	1,4	1,2	1,3	1,2	1,3
Lublin	1,7	2,1	1,7	1,8	2,7	2,0	1,3	1,3	1,2	1,3	1,8	1,4	1,5	1,6	1,4	1,5	1,8	1,6
Białystok	1,6	2,3	1,8	1,6	2,0	1,9	1,5	1,9	1,3	1,5	1,5	1,5	1,5	1,6	1,3	1,6	1,6	1,5
Wilno	—	—	2,5	2,1	2,5	2,4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1,5	1,5	.
Nowogródek	1,5	1,5	1,4	1,9	1,8	1,6	1,4	1,0	1,3	1,5	1,2	1,3	1,1	1,0	1,5	1,2	1,9	1,3
Wołyń	—	1,9	—	1,5	2,1	1,8	—	1,4	1,2	1,1	1,3	1,3	—	1,5	1,4	1,7	1,6	1,6
Poznań	1,8	1,5	1,5	1,9	1,6	1,7	1,4	1,2	1,2	1,8	—	1,4	1,5	1,6	1,2	2,3	1,5	1,6
Pomorze	2,0	2,7	1,7	1,9	2,4	2,1	1,6	1,4	1,6	1,8	1,5	1,6	1,7	1,9	2,0	2,4	1,6	1,9
Kraków	3,1	2,2	—	2,9	2,6	2,7	1,7	1,4	2,3	2,1	1,8	1,9	2,0	1,6	2,3	1,5	1,7	1,8
Tarnopol	1,8	—	—	1,4	2,2	1,8	—	—	—	—	—	—	1,5	—	—	2,3	—	.

Przystępując poraz pierwszy do obliczenia produkcji słomy, celem pozyskania sprawdzianów i norm do porównania, wykorzystaliśmy obszerne materjały 23 rolniczych zakładów doświadczalnych za pięciolecie 1929—1933[1]. Do przeliczeń brane były jedynie doświadczenia odmianowe, przy których wymienione są plony ziarna i słomy. Obliczano następnie dla każdej stacji stosunek słomy do ziarna według poszczególnych ziemiopłodów i lat (najczęstsza wielkość poletka wynosiła od 40 do 50 m^2, liczba powtórzeń od 4 do 5, liczba odmian od 10 do 15). Pominęliśmy stacje doświadczalne w Sarnach (doświadczenia torfowiskowe), w Morach i Łazdunach (brak doświadczeń dla zbóż).

Celem umożliwienia porównań z danemi Głównego Urzędu Statystycznego zostały obliczone z wyników dla poszczególnych stacyj, znajdujących się na terenie jednego województwa, przeciętne stosunki słomy do ziarna dla tego województwa. Dla województw poleskiego, śląskiego, lwowskiego i stanisławowskiego z braku stacyj doświadczalnych niema materjału porównawczego. Dla stworzenia pewnej orjentacji w odniesieniu do większych obszarów obliczyliśmy również na podstawie tychże materjałów przeciętny stosunek dla Polski w poszczególnych latach oraz przeciętny pięcioletni dla województw. Przy obliczaniu przeciętnej wyjątkowo w kilku wypadkach użyliśmy danych tylko z trzech lub z czterech lat.

Uzyskane wyniki, aczkolwiek nie dają dla tych samych lat stosunków podobnych do poprzednio cytowanych (na podstawie informacyj korespondentów), co zresztą jest zupełnie zrozumiałe z uwagi na odmienność źródeł, pozwalają jednak stwierdzić, że najpowszechniejsze stosunki są podobne (t. zn. 2,0 dla ozimych i 1,5 dla jarych) oraz że istnieją równie wielkie, a czasem nawet większe wahania zarówno w przestrzeni jak i w czasie, np. rok 1932 również i tutaj wykazuje specjalnie wysoki stosunek dla pszenicy.

Główny Urząd Statystyczny oblicza i ogłasza ostateczne zbiory na podstawie materjałów opieranych na szacunku urzędów gminnych. Jak wynika z porównań za szereg lat, plony ziarna szacowane przez urzędy gminne są przeważnie niższe od plonów ziarna podawanych przez korespondentów. W związku z tem obliczony został stosunek plonów ziarna podawanych przez gminy do plonów według korespondentów dla poszczególnych ziemiopłodów i województw w każdym roku. Przy obliczaniu ogólnej produkcji słomy wyniki zostały zmienione przez zastosowanie wspomnianego stosunku (spółczynnika).

Dla żyta jarego w woj. śląskiem w roku 1934, oraz dla jęczmienia ozimego w woj. wileńskiem (1932 r.), nowogródzkiem (1934 r.) i poleskiem (1933 r.) z powodu braku plonów słomy przyjęliśmy plony z sąsiednich województw.

Tabl. 4. Ogólne zbiory słomy w latach 1932—1934—*Récoltes totales de la paille dans les années 1932—1934*

W tys. q — *En milliers de q*

Województwa *Départements*	Pszenica — *Froment*								
	ogółem — *total*			ozima—*d'hiver*			jara — *d'été*		
	1932	1933	1934	1932	1933	1934	1932	1933	1934
Polska — *Pologne*	**31 461,2**	**41 520,2**	**36 284,4**	**28 833,8**	**37 640,7**	**31 643,6**	**2 627,4**	**3 879,5**	**4 640,8**
Warszawa	3 486,6	4 221,9	4 037,6	3 251,2	3 889,4	3 610,4	235,4	332,5	427,2
Łódź	1 532,3	1 854,6	1 758,7	1 472,8	1 739,5	1 606,5	59,5	115,1	152,2
Kielce	2 552,5	3 686,8	3 039,4	2 456,7	3 533,4	2 860,1	95,8	153,4	179,3
Lublin	3 964,6	5 194,6	5 249,7	3 741,1	4 853,0	4 812,1	223,5	341,6	437,6
Białystok	1 412,8	1 517,9	1 623,9	1 186,4	1 216,3	1 247,7	226,4	301,6	376,2
Wilno	328,5	306,6	417,1	253,5	222,8	282,7	75,0	83,8	134,4
Nowogródek	393,7	430,5	411,9	207,4	233,7	187,0	186,3	196,8	224,9
Polesie	259,3	428,3	398,5	200,5	332,9	290,7	58,8	95,4	107,8
Wołyń	2 853,7	5 223,3	4 493,1	2 522,2	4 487,0	3 630,3	331,5	736,3	862,8
Poznań	4 192,4	4 135,6	3 486,3	3 787,7	3 616,9	3 022,6	404,7	518,7	463,7
Pomorze	1 470,6	1 699,7	1 667,4	1 323,9	1 483,7	1 465,9	146,7	216,0	201,5
Śląsk	235,9	301,0	259,1	232,8	293,9	250,3	3,1	7,1	8,8
Kraków	1 646,9	2 490,6	1 506,0	1 635,5	2 468,9	1 485,8	11,4	21,7	20,2
Lwów	2 515,8	4 013,5	3 172,2	2 324,1	3 729,6	2 870,7	191,7	283,9	301,5
Stanisławów	1 448,9	1 705,4	1 402,4	1 299,3	1 551,7	1 192,5	149,6	153,7	209,9
Tarnopol	3 166,7	4 309,9	3 361,1	2 938,7	3 988,0	2 828,3	228,0	321,9	532 8

1 *Prace doświadczalne oraz sprawozdania z działalności rolniczych i ogrodniczych zakładów doświadczalnych* za lata 1929, 1930, 1931, 1932 i 1933. Puławy.

(c. d. — *suite*)

Województwa *Départements*	Żyto — *Seigle*								
	ogółem — *total*			ozime — *d'hiver*			jare — *d'été*		
	1932	1933	1934	1932	1933	1934	1932	1933	1934
Polska — *Pologne*	**129 736,8**	**145 567,5**	**119 797,2**	**129 384,0**	**145 200,2**	**119 445,5**	**352,8**	**367,3**	**351,7**
Warszawa	19 082,0	20 864,2	18 373,5	19 068,4	20 846,0	18 359,5	13,6	18,2	14,0
Łódź	15 630,8	17 030,6	13 899,6	15 623,2	17 021,8	13 895,6	7,6	8,8	4,0
Kielce	12 594,4	15 234,2	11 622,0	12 581,7	15 217,4	11 608,8	12,7	16,8	13,2
Lublin	11 062,9	13 938,3	12 014,1	11 048,9	13 918,6	12 001,8	14,0	19,7	12,3
Białystok	8 350,7	9 113,5	9 366,0	8 317,4	9 082,2	9 331,6	33,3	31,3	34,4
Wilno	5 355,0	5 040,4	5 948,8	5 312,6	4 998,0	5 894,0	42,4	42,4	54,8
Nowogródek	5 189,4	5 437,8	5 176,7	5 175,3	5 420,1	5 159,0	14,1	17,7	17,7
Polesie	3 646,1	5 390,3	5 073,9	3 628,8	5 373,0	5 060,3	17,3	17,3	13,6
Wołyń	5 534,0	7 762,5	6 728,1	5 523,2	7 754,0	6 721,6	10,8	8,5	6,5
Poznań	18 602,6	17 913,6	12 933,9	18 559,7	17 881,1	12 907,8	42,9	32,5	26,1
Pomorze	7 122,6	7 433,0	6 648,9	7 085,8	7 399,5	6 623,1	36,8	33,5	25,8
Śląsk	1 454,3	1 656,3	1 469,0	1 447,1	1 649,5	1 463,4	7,2	6,8	5,6
Kraków	4 607,0	4 823,2	3 248,3	4 590,0	4 803,1	3 217,9	17,0	20,1	30,4
Lwów	5 440,2	7 487,7	4 496,0	5 380,3	7 421,7	4 422,9	59,9	66,0	73,1
Stanisławów	2 361,1	2 303,1	992,2	2 343,7	2 285,3	977,5	17,4	17,8	14,7
Tarnopol	3 703,7	4 138,8	1 806,2	3 697,9	4 128,9	1 800,7	5,8	9,9	5,5

(dok.—*fin*)

Województwa *Départements*	Jęczmień — *Orge*									Owies — *Avoine*		
	ogółem — *total*			ozimy — *d'hiver*			jary — *d'été*					
	1932	1933	1934	1932	1933	1934	1932	1933	1934	1932	1933	1934
Polska — *Pologne*	**19 808,3**	**21 794,4**	**20 366,7**	**746,5**	**740,8**	**584,2**	**19 061,8**	**21 053,6**	**19 782,5**	**36 072,0**	**42 213,5**	**38 600,3**
Warszawa	1 570,7	1 797,9	1 584,0	66,3	63,3	44,9	1 504,4	1 734,6	1 539,1	2 990,8	3 392,8	2 914,7
Łódź	595,9	672,3	564,4	38,6	47,3	36,0	557,3	625,0	528,4	2 461,7	2 679,6	2 482,5
Kielce	2 064,1	2 632,3	2 067,9	24,1	10,5	12,5	2 040,0	2 621,8	2 055,4	3 445,6	4 301,0	3 479,7
Lublin	2 298,9	2 452,9	2 279,9	27,8	20,8	19,8	2 271,1	2 432,1	2 260,1	3 378,6	4 864,2	4 511,5
Białystok	832,1	988,9	1 115,7	10,2	1,5	6,3	821,9	987,4	1 109,4	2 570,0	3 166,8	3 055,8
Wilno	876,8	740,7	835,7	3,7	1,5	3,4	873,1	739,2	832,3	1 945,4	1 400,8	2 000,7
Nowogródek	1 060,6	947,2	955,5	1,8	1,6	0,8	1 058,8	945,6	954,7	1 670,0	1 789,3	1 954,5
Polesie	416,7	465,5	500,7	3,7	0,5	1,9	413,0	465,0	498,8	952,3	1 255,8	1 349,4
Wołyń	1 559,4	2 158,8	2 054,2	10,0	15,0	6,5	1 549,4	2 143,8	2 047,7	2 355,5	3 674,6	3 232,4
Poznań	2 874,1	2 726,7	2 256,4	331,5	320,0	270,0	2 542,6	2 406,7	1 986,4	3 210,5	3 345,2	2 531,1
Pomorze	1 115,5	1 271,7	1 206,4	66,9	74,8	62,1	1 048,6	1 196,9	1 144,3	1 185,8	1 246,2	1 235,5
Śląsk	118,7	136,1	114,3	30,3	29,0	20,1	88,4	107,1	94,2	743,7	771,1	694,4
Kraków	965,8	1 098,0	828,1	52,6	77,1	49,0	913,2	1 020,9	779,1	3 349,3	3 472,6	3 065,1
Lwów	1 248,7	1 528,9	1 447,2	50,9	59,4	38,6	1 197,8	1 469,5	1 408,6	3 006,1	3 820,4	3 404,5
Stanisławów	433,1	391,7	401,0	15,6	8,3	10,1	417,5	383,4	390,9	1 194,0	1 271,7	1 059,7
Tarnopol	1 777,2	1 784,8	2 155,3	12,5	10,2	2,2	1 764,7	1 774,6	2 153,1	1 612,7	1 760,4	1 628,8

Ogólne zbiory słomy wykazują w trzechleciu (1932 — 1934) znaczne wahania uzależnione w pierwszym rzędzie, jak i zbiory ziarna, od przebiegu okresu wegetacyjnego, który nieraz w dużym stopniu oddziaływa na kształtowanie się urodzaju słomy. Zbiory słomy pszenicy (jak zresztą i czterech pozostałych zbóż) największe były w roku 1933, kiedy przekroczyły 41 miljonów kwintali; rok 1932 mimo wyjątkowo korzystnego dla słomy stosunku wykazał najniższe zbiory (rdza). Zbiory słomy żytniej, kilkakrotnie wyższe od zbiorów słomy pszenicznej, w roku najlepszego urodzaju (1933) wynosiły prawie 146 miljonów kwintali, najsłabsze zbiory zanotowano w ostatnim 1934 roku. Łączna produkcja w ostatnim 1934 roku wynosiła: słomy zbóż chlebowych (żyta i pszenicy) 156 miljonów kwintali, słomy jęczmienia i owsa około 59 miljonów kwintali.

Obliczenia produkcji słomy spotykamy również w innych państwach tak np. w statystyce czechosłowackiej [1] publikowane są ogólne zbiory słomy dla poszczególnych dzielnic kraju, przytem zastosowany jest następujący zasadniczy podział: 1) słoma na paszę i 2) słoma na ściółkę. Słoma na paszę prócz tego dzieli się na: a) słomę mieszanek i strączkowych oraz b) słomę jęczmienia, owsa, prosa i gryki łącznie. Słoma na ściółkę obejmuje razem: pszenicę, żyto, mieszanki zbożowe i orkisz.

Bułgarja[2] podaje ogólne zbiory, plony z hektara oraz wartość produkcji słomy dla poszczególnych okręgów państwa. Brana jest pod uwagę słoma pszenicy ozimej i jarej, żyta ozimego i jarego, jęczmienia ozimego i jarego, owsa, orkiszu, prosa, mieszanek zbożowych i ryżu.

We Francji[3] ogłaszane są zbiory ogólne oraz przeciętne plony słomy według departamentów dla: pszenicy, żyta, jęczmienia, owsa i mieszanek zbożowych.

Austrja[4] publikuje ogólne zbiory i plony z hektara słomy dla czterech głównych zbóż oraz kukurydzy, orkiszu

1 Osev a sklizen zemedelskych plodin a ovocnictvi v roce 1929. Praha 1932.
2 Zemedielska statistika za 1929 god. Posiewi i rekolta. Sofija 1930.
3 Statistique Agricole annuelle 1932. Paris 1934.
4 Übersicht über die Anbauflächen und Ernteergebnisse der landwirtschaftlichten Bodenprodukte im Jahre 1929. Bundesministerium für Land— und Forstwirtschaft 1934.

i mieszanek zbożowych. Dla pszenicy, żyta i jęczmienia uwzględniane są formy ozime i jare.

Dość szczegółowo statystyka zbiorów słomy ujmowana jest na Łotwie[1], gdzie publikowane są dla poszczególnych prowincyj przeciętne plony oraz ogólne zbiory pszenicy i żyta (z podziałem na ozime i jare), jęczmienia, owsa, mieszanek zbożowych oraz grochu. Pozatem określana jest jakość słomy z podziałem na słomę zbóż ozimych i jarych, według następujących stopni: 4—dobra, 3—średnia i 2—licha.

W czterech wyżej przytoczonych państwach (Bułgarja, Francja, Austrja, Łotwa) ogólne zbiory słomy są obliczane na podstawie plonów z hektara.

Obliczyliśmy stosunek plonów słomy do ziarna w tych państwach i podajemy go dla porównania z Polską. Z braku materjału zestawiamy w tabelce różne lata.

Tabl. 5. Stosunek plonów słomy do ziarna w niektórych państwach

Proportion de la paille au grain dans certains pays

Państwa *Pays*	Lata *Année*	Pszenica ozima *Froment d'hiver*	Żyto ozime *Seigle d'hiver*	Jęczmień jary *Orge d'été*	Owies *Avoine*
Polska . . .	1932	2,4	2,1	1,4	1,5
	1933	1,9	2,1	1,5	1,6
	1934	**1,8**	**1,8**	**1,4**	**1,5**
Austrja . . .	1929	2,0	2,3	1,2	1,7
Bułgarja . .	1929	1,6	1,6	1,3	1,5
Francja . . .	1932	1,7	2,2	1,3	1,6
Łotwa	1932	2,1	1,8	1,6	1,8

Otrzymane wyniki wykazują duże podobieństwo stosunku plonu słomy do ziarna w Polsce i w czterech cytowanych krajach.

M. CZERNIEWSKA

1 Latvijas Lauksaimnieciba 1932 gada. Riga 1933.

Production de la paille

Résumé

Les relevés annuels relatifs aux récoltes n'ont pas contenu jusqu'ici de données sur la production de la paille. Il n'existe que deux ou trois essais d'évaluation sommaires de la récolte globale de la paille en Pologne.

Le calcul de la production de la paille peut être fait de deux manières. On évalue directement la production de la paille à l'hectare ou bien on calcule la production en se basant sur le rapport du grain à la paille, en admettant que la production du grain est connue. Le calcul de la production de la paille est basé sur les estimations de la récolte de paille, faites par les correspondants agricoles.

C'est en 1932 que pour la première fois l'Office Central a adressé aux correspondants la question concernant la récolte de paille. Le nombre des réponses admises à l'élaboration s'élevait à 2 369 en 1932, à 3 110 en1933 et à 2 688 en 1934.

Dans le tableau I sont données les récoltes moyennes par département comme moyennes arithmétiques des réponses individuelles, les réponses par trop extrêmes ayant été éliminées. La récolte moyenne de paille pour l'ensemble de la Pologne a été calculée comme moyenne arithmétique des récoltes départementales, ponderée par la superficie de chaque produit du sol dans le département donné.

Afin de vérifier la valeur des résultats obtenus, les données sur les récoltes de paille moyennes départementales ont été utilisées pour calculer la proportion de la paille au grain dans les diverses années, vu que l'Office Central de Statistique reçoit de ses correspondants des matériaux annuels concernant les récoltes d'un nombre des produits du sol.

La proportion moyenne de la récolte de paille par rapport au grain, figurant dans le tabl. 2, confirme, d'un façon générale, l'opinion très répandue que ce rapport est de 2,0 pour les blés d'hiver et de 1,5 pour les blés d'été.

Procédant pour la première fois au calcul de la production de la paille, on a utilisé, afin d'obtenir des critères et des normes pour les comparaisons, les abondants matériaux, embrassant le période quinquennale 1929—1933, et fournis par 23 stations expérimentales. On a calculé, pour chaque station, la proportion de la paille au grain pour les différents produits du sol et pour les différentes années. Afin de rendre possible la comparaison avec les données de l'Office Central de Statistique, on a calculé, sur la base des résultats obtenus pour les diverses stations situées sur le territoire d'un même département, la proportion moyenne de la paille au grain pour ce département. Pour les départements de Polesie, de Silésie, de Lwów et de Stanislawów, qui n'ont pas de stations expérimentales, les matériaux comparatifs font défaut. Afin de créer une certaine orientation concernant la production de la paille dans des régions plus étendues, on a calculé, en se basant sur les mêmes matériaux, la proportion moyenne pour l'ensemble de la Pologne dans les diverses années, ainsi que la proportion moyenne quinquennale pour les départements. En calculant la moyenne quinquennale, on s'est servi dans quelques cas, à titre d'exception, de données pour 3 ou 4 années.

L'Office Central de Statistique, pour ses évaluations des chiffres définitifs des récoltes, prend comme base les matériaux fondés sur les estimations des offices communaux. Ainsi qu'il ressort des comparaisons pour une série d'années, les chiffres des récoltes de grain, évalués par les offices communaux, sont, en majeure partie, inférieurs aux chiffres des récoltes de grain, fournis par les correspondants. C'est pourquoi on a calculé la proportion des récoltes de grain selon les offices communaux, par rapport aux récoltes selon les données des correspondants pour tous les produits du sol et pour tous les départements dans chaque année. Par l'application du coefficient ainsi trouvé, on a modifié les résultats du calcul de la production globale de la paille.

Pour le seigle d'été dans le dép. de Silésie (1934), ainsi que pour l'orge d'hiver dans les dép. de Wilno (1932), de Nowogródek (1934) et de Polesie (1933), à défaut de données sur les récoltes de paille, on a admis les récoltes des départements voisins. Dans le tabl. 5 est donnée la proportion des récoltes de paille aux récoltes de grain dans les pays étrangers.

Wartość produkcji polowej i łąkowej w latach 1928—1933

Obliczenia wartości produkcji polowej i łąkowej w latach 1928 — 1932 dokonano w Głównym Urzędzie Statystycznym poraz pierwszy w roku 1934, wyniki ogólne ogłoszono w Małym Roczniku Statystycznym w tymże roku. Obecnie uzupełniono obliczenia rokiem 1933.

Oba potrzebne do obliczenia wartości produkcji składniki, czyli wysokość produkcji wytworów rolnictwa i ich cena, wymagają znacznej liczby czynności szacunkowych, które w wielu wypadkach można w pewnych granicach ujmować dość dowolnie i obliczenia różnych autorów mogą być z równem powodzeniem obronione. Wiąże się to ze specjalnym charakterem produkcji rolniczej, gdzie wysokość produkcji całego szeregu wytworów nie daje się ściśle uchwycić (np. produkcja obornika, zielonej paszy, roślin na przyoranie, słomy, przyrost żywej wagi zwierząt rzeźnych) oraz wyrazić w jednostkach pieniężnych (np. obornik, rośliny przyorywane, niektóre pasze).

Dlatego obliczenia wartości produkcji mają przedewszystkiem znaczenie porównawcze. Obraz rozmieszczenia wartości produkcji w zależności od miejsca nie może być ścisły a to naskutek bardzo różnorodnego standartu wytworów rolnictwa, który nie zawsze znajduje właściwe odbicie w cenie. Przy porównywaniu wartości produkcji w czasie i wyciąganiu wniosków o zmianie w przychodach brutto rolnictwa, nasuwa się konieczność porównania ze zmianami siły nabywczej pieniądza, które nie przebiegają równolegle.

Doc. Dr. W. Ponikowski wymienia kilka sposobów ujmowania wartości produkcji[1]. Nas interesuje tutaj takie ujęcie, przy którem obliczana jest wartość produkcji wszystkich wytworów gospodarstwa bez względu na sposób ich zużytkowania.

Sposób ten wprowadza stosunkowo najmniej elementów umownych i szacunkowych i najpełniej obrazuje całą produkcję roślinną i zwierzęcą, powodując jednak kilkakrotne liczenie niektórych wytworów (np. raz jako wartość paszy, następnie jako wartość mleka i w końcu jako wartość masła), oraz sztucznie rozgranicza działy produkcji roślinnej i zwierzęcej, stanowiące w gospodarstwie pewną powiązaną całość. Do perjodycznych corocznych badań przy konieczności zachowania porównalności i tych samych podstaw do obliczeń, sposób ten najbardziej się kwalifikuje, dając dostatecznie dobry obraz przemian w czasie.

Charakter obliczeń, do jakich należy się uciekać przy obliczaniu wartości produkcji rolniczej, zakreśla dwa zasadnicze ich kierunki. Pierwszy, to obliczenie całkowitej wartości, drugi — wartości szeregu ważniejszych wytworów, przedewszystkiem roślinnych. Obliczenie całkowitej wartości wymaga dokonania bardzo licznych czynności szacunkowych, związanych ściśle z całokształtem techniki produkcji, co nie pozwala na osiągnięcie większej i stałej ścisłości i dlatego kwalifikuje się w pierwszym rzędzie do badań raczej indywidualnych, mniej nastawionych na perjodyczność, więcej na wnikliwość. Szczególnie dużo trudności nasuwa poprawne oszacowanie wartości produkcji zwierzęcej, gdzie zarówno produkcja (np. przyrost żywej wagi), jak i cena (np. bardzo różnorodny standart wytworów) są trudne do ujęcia. Obliczenie wartości szeregu wytworów o bardziej sprecyzowanem ujęciu produkcji i ceny nadaje się do opracowań perjodycznych i może być wykonane w sposób bardziej mechaniczny, dlatego kwalifikuje się do ujmowania w charakterze bieżącego materjału statystycznego. Częściowe obliczenia wartości produkcji dotyczą przedewszystkiem wytworów produkcji roślinnej i obejmują znaczną część tego działu produkcji rolniczej i dlatego dostatecznie wiernie mogą go charakteryzować.

Wydaje się nam, iż jest możliwem perjodyczne (coroczne) ogłaszanie wartości produkcji rolniczej, ujmowanej sposobem reprezentacji. Mianowicie po jednorazowem obliczeniu całości wartości produkcji, wybieramy szereg wytworów, w miarę możności powodując się z jednej strony ich ważnością, z drugiej—możliwościami posiadania danych, i wartość ich obliczamy corocznie.

Reprezentatywność wybranych wytworów musiałaby być co kilka lat poddawana rewizji. Jak dalej zobaczymy, w szeregu zagranicznych wydawnictw statystycznych ujmowana jest wartość częściowa produkcji rolniczej.

W granicach możliwości całkowity szacunek wartości produkcji rolniczej w Polsce opublikował w roku 1929 cytowany wyżej Dr. Ponikowski, podając wartość produkcji obliczoną: 1) dla wszystkich wytworów gospodarstwa, oraz 2) jako tak zwany dochód brutto końcowy Laurowski, do którego nie wlicza się: ziemiopłodów spasionych przez inwentarz żywy, ziarna siewnego, roślin przyoranych i obornika. Wartość produkcji rolniczej, obliczona dla wszystkich wytworów bez względu na rodzaj ich dalszego użytkowania, ogłoszona była w roku 1918 przez Ministerstwo Rolnictwa i Dóbr Koronnych, lecz obejmowała tylko b.

1 *Próba obliczenia wartości produkcji rolniczej w Polsce w roku gospodarczym 1927/28*, Rolnik Ekonomista Nr. 13—14 za r. 1929. Ostatnio Dr. Ponikowski odróżnia pięć sposobów ujmowania wartości produkcji (dochodu brutto). Przyjmujemy następujące oznaczenia: a1 = artykuły sprzedane, a2 = zużyte przez przedsiębiorcę, a3 = zużyte przez pracowników najemnych, a4 = zużyte przez inwentarz roboczy, a5 = zużyte przez inwentarz dochodowy i przetworzone we własnym przemyśle rolnym, a6 = zużyte na siew, a7 = pozostawione w gospodarstwie jako zapas lub przyrost; suma = A; dochód brutto = Db. Otrzymujemy wówczas: 1) pełna wartość produkcji = A; 2) pełny (współmierny) dochód brutto = A—a5; 3) Db Laurowski = A—(a4+a5+a6); 4) Db bliski pojęciu powierzchni stycznej z otoczeniem = a1+a2; 5) Db pieniężny = a1.

Królestwo Polskie[1]. Inne pokrewne prace ogłoszone po wojnie obejmowały szerszy zakres zagadnień, nie traktując specjalnie o produkcji rolniczej.

Wyrażana w jednostkach pieniężnych wartość produkcji obrazuje tę wartość w sposób powiedzmy teoretyczny, natomiast wpływ gotówkowy do kieszeni rolnika jest dla poszczególnych ziemiopłodów różny, zależny od ich przeznaczenia gospodarczego. Z pięciu głównych ziemiopłodów artykułem sprzedażnym jest przedewszystkiem pszenica, zaś ostatnie miejsce zajmują ziemniaki, które są najwięcej spożytkowywane wewnątrz gospodarstwa. W gospodarstwach większej własności odsetek ziemiopłodów sprzedawanych jest większy. Udział gotówkowy innych wytworów będzie bardzo różny, tak np. dla buraków cukrowych i tytoniu zasadniczo wartość produkcji pokrywać się winna z wpływem gotówkowym (100%), zaś dla siana, a szczególnie dla słomy, udział gotówkowy będzie nikły.

Obecnie zacytujemy kilka zagranicznych obliczeń wartości produkcji, co oczywiście nie wyczerpuje całości badań zagranicznych w tej dziedzinie. Z braku wyjaśnień do tablic w kilku wypadkach nie podajemy, niestety, metody obliczeń, a cytujemy tylko zakres.

Szeroko ujęte dane o corocznej wartości produkcji znajdujemy w amerykańskiej statystyce rolniczej[2], która podaje następujące pieniężne charakterystyki rolnictwa: gólna wartość produkcji (farm value), dochód brutto ogross income) i dochód gotówkowy (cash income). Ogólna (wartość produkcji, odpowiadająca naszym obliczeniom, otrzymywana jest w drodze przemnożenia produkcji ziemiopłodów i produktów zwierzęcych w poszczególnych stanach przez przeciętne ceny stanowe. Ceny przeciętne są brane dla produktów zwierzęcych z roku kalendarzowego, zaś dla ziemiopłodów z okresu największej podaży na rynek danego ziemiopłodu. Dochód brutto przedstawia wartość wytworów rolniczych, które zostały sprzedane lub zużyte w gospodarstwie, wyłączając z tego w odniesieniu do ziemiopłodów ilości zużytkowane na paszę i wysiew; odpowiada to mniej więcej wspomnianemu wyżej pojęciu dochodu brutto końcowego (Laurowskiego), zastosowanego w obliczeniach przez D-ra Ponikowskiego. Dochód gotówkowy (kasowy) obejmuje wytwory sprzedane, wyłącza zatem produkty zużywane w gospodarstwie. Publikacja amerykańska ujmuje produkcję rolniczą według trzech omawianych kryterjów dla szeregu wytworów roślinnych i zwierzęcych. Podczas spisów (census[3]) ujmowana jest wartość produkcji z rozróżnieniem kierunku gospodarstwa (mleczne, drobiowe, nasienne i t.d.).

Również obszernie ujmowana jest wartość produkcji w statystyce australijskiej[4]. Obliczana jest wartość produkcji szeregu ziemiopłodów (19), artykułów produkcji zwierzęcej oraz lasów, w większości wypadków z podziałem na poszczególne części kraju. Przy obliczaniu wartości produkcji roślinnej brutto (ogólnej) uwzględniane są ceny rynkowe hurtowe. Prócz tego oblicza się wartość produkcji netto w drodze zmniejszenia wartości brutto przez odjęcie: kosztów wymiany (otrzymuje się tutaj wartość produkcji na miejscu), wartości ziemiopłodów przeznaczonych na wysiew i spasanie oraz kosztów rzeczowych.

Tu należą przedewszystkiem prace, dotyczące obliczeń dochodu społecznego.

Statystyka rolnicza francuska[5], ujmuje wartość produkcji bardzo szczegółowo, podając jednocześnie i ceny jednostkowe. Wartość produkcji publikowana jest departamentami dla wielu ziemiopłodów, owoców, winnic, warzyw, całego szeregu upraw specjalnych, trufli i jedwabnictwa.

W statystyce szwajcarskiej[6] podawana jest corocznie kantonami wartość produkcji pszenicy, żyta, mieszanek zbożowych i orkiszu oraz winnic. Prócz tego obliczany jest dochód brutto.

W statystyce rolniczej czeskiej[7] podana jest dla roku 1929 cena jednostkowa i wartość ogólna produkcji tytoniu, 11 gatunków owoców i jagód, miodu oraz wosku.

Statystyka rolnicza japońska[8] podaje coroczną wartość produkcji bardzo wielu wytworów rolnictwa, między innemi ryżu, pszenicy, owoców, warzyw, kwiatów, herbaty, jedwabiu, mleka, uboju zwierząt, drobiu, miodu i wosku, przetworów rybnych, ściętego drzewa.

Statystyka rolnicza bułgarska[9] podaje corocznie bardzo szczegółowo wartość produkcji i ceny jednostkowe wielu wytworów roślinnych, oraz miodu i wosku.

Statystyka rolnicza rumuńska[10] podaje co roku dla całego państwa wartość produkcji przeszło 40 ziemiopłodów, przeliczając również tę wartość na 1 hektar. Do obliczeń brane są przeciętne ceny z ostatniego kwartału badanego roku, co prawdopodobnie odpowiada okresowi realizacji zbiorów.

Statystyka rolnicza austrjacka[11] podaje wartość produkcji i ceny jednostkowe dla całego państwa, ujmując kilkanaście ziemiopłodów, łąki, owoce i winnice. Ceny wyprowadzone są, jako przeciętne z cen hurtowych z okresu największej podaży.

Statystyka rolnicza Księstwa Luksemburg[12] podaje corocznie wartość produkcji poszczególnych ziemiopłodów, owoców według gatunków, wreszcie wartość produkcji winnic. Do obliczeń brane są ceny z miesiąca listopada.

1 Stosunki rolnicze Królestwa Kongresowego. Praca zbiorowa. Warszawa 1918.

2 Statistical Abstract of the United States 1933. Washington 1933. W roku 1932 dochód brutto ogólny wynosił 5 142 miljonów dolarów (w 1929 r.—11 917 miljonów), na produkcję roślinną przypadało 2 115 miljonów (w tem najwięcej bawełna), na zwierzęcą 3 026 miljonów (w tem najwięcej mleko). Ogólna wartość produkcji roślinnej wynosiła w tymże roku 3 501 miljonów a dochód gotówkowy 1 753 miljony.

3 Fifteenth Census of the United States 1930. Agriculture.

4 Official Year Book of the Commonwealth of Australia. Nr. 26—1933. W roku 1926/27 wartość brutto produkcji roślinnej wynosiła 98 miljonów funtów szt., zaś w roku 1931/32—74 milj., odpowiednio wartość netto 62 milj. i 45 milj., wartość produkcji zwierzęcej w roku 1931/32 wynosiła 41 milj.

5 Statistique Agricole Annuelle 1932. Paris 1934. W roku 1932 wartość produkcji pszenicy wynosiła 10,6 miljardów franków; żyta—684 miljonów, ziemniaków—5,4 miljardów.

6 Statistisches Jahrbuch der Schweiz 1932. Bern 1933. *Les exp'oitations agrico'es en Suisse.* Berne 1933. Dochód brutto z produkcji zwierzęcej w roku 1931, określony jest na 1 068 miljonów franków (w tem mleko i przetwory mleczne 482 miljony), co ma stanowić 79% ogólnego dochodu brutto z rolnictwa.

7 Osev à sklizen zemedelskych plodin a ovocnitvi v roce 1929 Rada XII. Praha 1932.

8 The Statistical Abstract of the Ministry of Agriculture And Forestry 1930. Japan 1931. Wartość produkcji ryżu w r. 1930 wynosiła 1 118 miljonów jen, pszenicy 75 miljonów, kwiatów lilji—2,3 miljonów.

9 Statistique Agricole pour l'année 1931. *Ensemencements et reco!te.* Sofia 1933. Wartość zbóż wynosiła w 1931 roku 10 miljardów lewów (wraz ze słomą), zaś w 1928 roku 18 miljardów.

10 Statistica Agricola pe Anul 1932. Partea II. Bucuresti 1933. Wartość produkcji w roku 1932 wynosiła 47 829 miljonów lei, w tem 53% przypadało na zboża, 21% na sady i winnice.

11 Statistik der Ernte in der Republik Österreich im Jahre 1931. Wien 1932. W roku 1931 ogólna wartość produkcji wynosiła 1624 miljonów szylingów (w tem kartofle 204 miljony, ziarno i słoma żytnie 198 miljonów).

12 Statistik der Landwirtschaft. Anbauflächen, Ernteerträge und Erntewert im Jahre 1931. Luxemburg 1932. W roku 1931 ogólna wartość produkcji roślinnej wynosiła 254,5 miljonów franków, w tem największą pozycję stanowiły okopowe, wynoszące 126 miljonów (ziemniaki 91 miljonów). W roku 1927 ogólna wartość wynosiła 397,7 miljonów franków.

Rocznik statystyczny kraju związkowego Rzeszy Niemieckiej Wirtembergji[1] podaje corocznie wartość produkcji ważniejszych ziemiopłodów według gatunków, zestawiając w następujące grupy: A) produkcja polowa, łąkowa i pastwiskowa, w tem a) zbożowe i strączkowe, b) okopowe i warzywa, c) handlowe, d) pastewne; B) produkcja sadownicza; C) produkcja winnic i D) produkcja warzywnicza. W tekście zaznaczono, że z powodu znacznej liczby drobnych gospodarstw szereg ziemiopłodów tylko w małej części wychodzi poza gospodarstwo, dotyczy to w szczególności zbóż, ziemniaków i pastewnych (specjalnie słomy). Natomiast w znacznej części wychodzą poza gospodarstwo ziemiopłody handlowe (przemysłowe), warzywa w uprawie polowej, wytwory sadów i ogrodów oraz winnic, wartość tych wytworów stanowiła przeciętnie przeszło 1/3 ogólnej wartości produkcji.

Jak z powyższego wynika, dane o wartości produkcji znajdują się w wielu wydawnictwach zagranicznych, zakres jednak jest bardzo różny. Najczęściej są podawane jedynie ważniejsze wytwory produkcji roślinnej, rzadziej zwierzęcej, a tylko w statystyce amerykańskiej i australijskiej spotykamy, poza właściwą wartością produkcji, inne charakterystyki pieniężne wyników gospodarowania. Również tylko statystyka amerykańska i australijska zbliża się do ujęcia całkowitej wartości produkcji, pozostałe podają wartość częściową. W większości wypadków dane o wartości produkcji podawane są co roku.

W roku bieżącym (1935) w Małym Roczniku Statystycznym poraz drugi została podana grupami województw wartość produkcji polowej i łąkowej w Polsce na podstawie obliczenia wartości szeregu ważniejszych ziemiopłodów, znajdujących się w uprawie polowej oraz wartości siana. Częściowa wartość produkcji obliczana dla ważniejszych wytworów nie wprowadza, jak już wspomnieliśmy, momentu kilkakrotnego liczenia, gdyż nie obejmuje całości produkcji, jak również obliczenie tylko kilkunastu ziemiopłodów nie wprowadza wielu czynności szacunkowych i zapewnia większą stałość i porównalność obliczeń.

Przy wyborze ziemiopłodów musieliśmy się liczyć z możliwościami posiadania jednolicie zbieranych danych z jednej strony o wysokości produkcji, z drugiej—o cenach. Dlatego liczba ziemiopłodów przyjęta do obliczenia wynikała z zakresu publikacji Głównego Urzędu Statystycznego o zbiorach i cenach płaconych producentom rolnym. W paru jednak wypadkach dla utrzymania się w granicach pewnego minimum informacji zastosowaliśmy szacunki. Mówiąc o szacunkach pamiętamy oczywiście, że i składniki wyjściowe obliczeń, a przedewszystkiem produkcja (zbiory), są szacowane, jest to jednak zagadnienie odrębne.

Przy podejściu do sprawy cen powstają pytania: jakie ceny przyjmować i za jaki okres? Wartość produkcji rolniczej interesuje nas przedewszystkiem z punktu widzenia przychodów rolników—producentów, dlatego przyjęliśmy ceny płacone producentom, sprawa ta zresztą wątpliwości nie nasuwa. Rozróżnienie wartości produkcji gospodarstw większych i mniejszych wymagałoby uwzględnienia w obliczeniach różnej jakości wielu ziemiopłodów, a zatem i innych cen, do czego brak było danych. Natomiast zagadnienie okresu, z jakiego należy brać ceny, jest trudniejsze i w większości wypadków nie do rozwiązania. Ideałem byłoby znalezienie wartości produkcji ważonej w drodze przeliczenia produkcji danego roku przez ceny płacone w poszczególnych miesiącach realizacji zbiorów odpowiednio do ilości podaży na rynek. Nie mamy dostatecznych danych, obrazujących coroczne natężenie podaży według miesięcy, wiemy jednak, że rozkład podaży w różnych latach kształtuje się odmiennie[2]. W organizacji sprzedaży np. zbóż występuje często wyraźne niestosowanie się do najkorzystniejszych cen, do czego zmuszają rolnika bieżące potrzeby gotówkowe.

Do obliczeń przyjęliśmy średnią cenę z 12 miesięcy roku gospodarczego (od sierpnia danego roku do lipca włącznie roku następnego). Ponieważ w wielu wypadkach, należy przypuszczać, że największa podaż następuje w pierwszych miesiącach po żniwach, kiedy ceny są niższe, wobec tego obliczona wartość produkcji jest prawdopodobnie nieco wyższa od tej, jaką otrzymalibyśmy w drodze ważenia ceny każdego miesiąca przez podaż tegoż miesiąca, gdyż w tym wypadku mniejszy wpływ wywierałyby na wynik wyższe ceny dalszych miesięcy o słabszem nasileniu podaży.

Do obliczenia wartości produkcji wzięliśmy 13 ziemiopłodów, siano łąkowe i koniczyny oraz słomę zbóż ozimych i jarych.

Produkcję tych wytworów publikuje corocznie Główny Urząd Statystyczny. Produkcję słomy zbóż chlebowych obliczono, mnożąc ogólny zbiór ziarna żyta i pszenicy przez 2; produkcję słomy zbóż jarych — mnożąc ogólny zbiór ziarna owsa i jęczmienia przez $1^1/_2$.

Ceny pszenicy, żyta, jęczmienia, owsa, gryki, prosa, grochu, ziemniaków, rzepaku, nasienia lnu i konopi, siana łąkowego i koniczyny oraz słomy zbóż ozimych publikowane są przez Główny Urząd Statystyczny jako ceny płacone producentom i wzięte z kwartalnika Statystyka Cen, oraz Wiadomości Statystycznych. Dla jęczmienia przyjęto cenę „jęczmień na kaszę", uważając tę cenę za bardziej powszechną. Dla ziemniaków przyjęto cenę „ziemniaki jadalne", którą obniżono o 15%, rezygnując z ceny ziemniaków fabrycznych. Obniżenie ceny ziemniaków jadalnych o 15% oparto na analogicznem procentowem obniżaniu tej ceny przez Wydział Ekonomiki Drobnych Gospodarstw, który tak obniżoną cenę stosuje stale do zamknięć rachunkowych, uważając w ten sposób obliczoną cenę za bardziej zbliżoną do cen płaconych producentom. Wartość produkcji tytoniu uzyskano z Dyrekcji Polskiego Monopolu Tytoniowego. Cenę płaconą plantatorom za buraki cukrowe dla woj. pomorskiego i poznańskiego podał Związek Zachodnio-Polskiego Przemysłu Cukrowniczego, dla pozostałych województw—Związek Zawodowy Cukrowni b. Królestwa Polskiego, Wołynia, Małopolski i Śląska; na cenę buraków składają się wypłaty w gotówce i przeliczone na gotówkę naturalja, przyczem uwzględnione są w odpowiednim stosunku poszczególne rodzaje (kontyngenty) buraków cukrowych.

Dla słomy zbóż jarych przyjęto zwiększoną o 10% cenę słomy ozimej, wychodząc z założenia, że słoma zbóż

1 *Würtembergische Jahrbücher für Statistik und Landeskunde* Stuttgart 1932. W roku 1931 ogólna wartość wynosiła 393,7 miljonów marek, w tem największą pozycję stanowiła grupa pastewnych, wynosząca 145 miljonów (wartość produkcji łąk—98 miljonów). W roku 1929 ogólna wartość wynosiła 556,8 miljonów marek.

2 Inż. Wł. Nowicki. *Bilans ziemiopłodów w gospodarstwach włościańskich.* Bibljoteka Puławska Nr. 30. Warszawa 1934
Inż. Wł. Nowicki. *Z zagadnień zbożowych w latach kryzysu w Polsce.* Bibljoteka Puławska Nr. 58. Warszawa 1935.
Bohdan Łączkowski. *Obroty rynkowe zbożami i ich rozkład sezonowy.* Prace Instytutu Badania Konjunktur Gospodarczych i Cen. Tom III, zesz. 4.

jarych posiada swoją wartość pastewną i dlatego może być co do ceny określana w kierunku pewnej przeciętnej między ceną siana łąkowego a słomy zbóż ozimych. W odniesieniu do wartości produkcji słomy musimy zastrzec, że uzyskane liczby są naogół wysokie, a to z powodu wybitnie nietargowego charakteru słomy. Ukazująca się na rynku słoma reprezentuje bardzo małą część produkcji i bywa niejednokrotnie nabywana w okolicznościach specjalnych, powodujących wyższą cenę. Jeśliby jednak próbować obniżać szacunkowo cenę słomy z punktu widzenia jej obrotu targowego, to podobnie należałoby postąpić i w stosunku do innych ziemiopłodów, które, jak to wspomnieliśmy na początku, są w bardzo niejednakowym stopniu produktem targowym; brak jednak danych do tego rodzaju szacunków. Z uwagi na szacunkowy charakter obliczenia wartości produkcji słomy oraz wybitnie nietargowe jej właściwości, wartość słomy wydzieliliśmy w tablicach w oddzielną pozycję, nie sumując do wartości ogólnej. Udział bowiem słomy w wartości ogólnej bardzo dużo waży na jej wysokości, np. w roku 1933 wartość słomy wynosiła około 16% wartości produkcji polowej i łąkowej.

Z ziemiopłodów nie objętych obliczeniami wartości produkcji duże zainteresowanie budzi len, dla którego podano tylko wartość produkcji nasienia. Obliczenie wartości włókna sprawia trudność z uwagi na bardzo różnorodną postać, w jakiej len (włókno) wychodzi z gospodarstw, co wiąże się z bardzo dużemi wahaniami cen, które dotychczas przez Główny Urząd Statystyczny nie są notowane.

Dla sześciu głównych ziemiopłodów (pszenicy, żyta, jęczmienia, owsa, ziemniaków i buraków cukrowych) wartość produkcji obliczana była województwami dla wszystkich sześciu lat, zaś pozostałe ziemiopłody obliczono województwami tylko dla lat 1932 i 1933, pozostałe lata dla tych ziemiopłodów są obliczone tylko w odniesieniu do całego Państwa.

Wyniki dla całego Państwa, obliczone z sum wojewódzkich, nie wykazują znacznych różnic w porównaniu z wynikami uzyskanemi w drodze przemnożenia średniej dla Polski ceny przez produkcję, np. w roku 1932: wartość dla Polski obliczona z sum wojewódzkich była o 3% mniejsza od zwykłej średniej, największa różnica wypadła dla nasienia konopi (10%), przyczem w większości wypadków wyniki z sum wojewódzkich były niższe a różnice wynosiły parę procent.

Tablica 1 przedstawia zmiany, jakie zachodziły w wartości produkcji w sześcioleciu 1928 — 1933. Wartość ogólna spadała stale i w roku 1933 stanowiła tylko 37,5% wartości z roku 1928, przyczem najwięcej obniżyła się wartość buraków cukrowych (26,7%), najmniej wartość rzepaku (70,4%), nie bierzemy pod uwagę siana i słomy. Rok 1933 w porównaniu z rokiem poprzednim przyniósł zwiększenie wartości produkcji nasion oleistych (rzepak, len i konopie) wskutek wzrostu cen i produkcji oraz pozorny wzrost wartości pszenicy z powodu wyjątkowo niskiej wartości w roku 1932, spowodowanej klęską rdzy; wszystkie pozostałe ziemiopłody wykazały spadek wartości produkcji. Na zmianę wartości produkcji wpływa w pierwszym rzędzie zmiana cen, rzadziej wysokość produkcji (np. pszenica w roku 1932).

Dla porównania obliczamy spadek wartości produkcji w niektórych państwach dla różnych, niestety, grup wytworów, co jednak oświetla powszechność spadku wartości produkcji, który nie ominął szeregu państw europejskich i pozaeuropejskich.

W Stanach Zjednoczonych Ameryki Północnej wartość produkcji roślinnej w 1932 r. stanowiła 54% wartości z roku 1930. We Francji wartość pszenicy i żyta w 1932 r. stanowiła 86% wartości z roku 1929. W Japonji wartość produkcji ryżu w 1930 r. stanowiła 63% wartości z roku 1927 (mimo zwiększenia się powierzchni). W Bułgarji wartość zbożowych w 1931 r. stanowiła 56% wartości z roku 1928. W Szwajcarji wartość głównych ziemiopłodów stanowiła w 1932 r. 89% wartości z roku 1929. W Wirtembergji i Luksemburgu wartość produkcji roślinnej zmniejszyła się o 1/3. W Australji wartość produkcji roślinnej stanowiła w 1931/32 roku 75,5% wartości z roku 1926/27. W Rumunji wartość produkcji roślinnej na hektar stanowiła w 1932 roku 51,2% wartości z roku 1929.

Z przytoczonych liczb, obrazujących tak znaczny spadek wartości produkcji w latach kryzysu w porównaniu z latami pomyślnemi, nie wynika, że o tyleż obniżyły się i możliwości nabywcze wsi. Ceny artykułów nabywanych przez rolników uległy bowiem pewnemu obniżeniu, nie w tym jednak stopniu, co ceny artykułów przez nich sprzedawanych, pozatem pozostaje jeszcze szereg wydatków t.zw. sztywnych, które niełatwo ulegają obniżeniu. Dla ilustracji przytaczamy odpowiednie wskaźniki cen (rok 1928 = 100,0).

Rok	Artykuły przez rolników		Skartelizowane surowce i półfabrykaty przemysłowe
	sprzedawane	nabywane	
1928	100,0	100,0	100,0
1929	89,5	101,0	107,7
1930	67,6	98,6	108,9
1931	59,5	90,7	107,8
1932	48,9	81,4	104,5
1933	42,6	72,9	93,0

Ceny detaliczne artykułów przemysłowych wyrażone w kilogramach żyta według obliczeń Głównego Urzędu Statystycznego zmieniały się następująco:

Rok	Pług 1 sztuka	Kamasze 1 para	Madapolam 10 *m*	Cukier 10 *kg*	Mydło 10 *kg*	Nafta 10 *kg*
1927/28	100	99	53	36	52	16
1932/33	237	171	93	90	99	35

Ceny artykułów sprzedawanych przez rolników spadły w okresie 1928—1933 prawie o 60%, zaś nabywanych niespełna o 30% (skartelizowanych—tylko o 7%). Za artykuły przemysłowe daje rolnik w roku 1932/33 dwa razy tyle żyta, co w roku 1927/28.

Aczkolwiek pojęcia artykułów „sprzedawanych" i „nabywanych" przez rolnika nie dadzą się ściśle sprecyzować i stosunek obu szeregów wskaźników nie odzwierciadla zagadnienia w całem jego skomplikowaniu, to jednak przytoczone liczby wskazują, że obliczony przez nas spadek wartości produkcji w dużym stopniu odźwierciadla obniżenie zdolności wymiennej rolnictwa w zakresie produktów roślinnych, tylko bardzo nieznacznie łagodzone spadkiem cen artykułów nabywanych przez rolnika.

Podobne wnioski znajdujemy w opracowaniu Wydziału Ekonomiki Drobnych Gospodarstw[1], gdzie czytamy: „dochodowość rolnictwa mierzona dochodem społecznym i dochodem rolniczym zmniejszyła się ponad 60%". Bierze się tu pod uwagę lata 1927/28 i 1933/34.

1 Inż. J. Curzytek. *Położenie gospodarstw włościańskich w 1933/34* r. Bibljoteka Puławska Nr. 57. Warszawa 1935.

Tabl. 2 i 3 przedstawiają wartość produkcji, ujętą województwami. Pierwsze miejsce co do wysokości wartości produkcji, a szczególnie w odniesieniu do wartości żyta zajmują województwa centralne. Zachodnie przodują w produkcji buraków cukrowych, południowe a przedewszystkiem tarnopolskie—w produkcji tytoniu. W przeliczeniu na hektar powierzchni każdego ziemiopłodu (tabl. 4) obraz się zmienia, bowiem na czoło wysuwają się województwa zachodnie, w których wysoka wartość produkcji na hektar powodowana jest wysokiemi plonami. I odwrotnie przedewszystkiem niskie plony powodują, że województwa wschodnie znajdują się na ostatniem miejscu.

Z tabl. 5, obrazującej udział poszczególnych ziemiopłodów w ogólnej wartości produkcji polowej i łąkowej, dowiadujemy się, że cztery główne zboża obejmują 46% wartości (w tem połowa przypada na żyto), ziemniaki 22%, buraki cukrowe znacznie mniej, bo 2,3%, tytoń tylko 0,2%. Analogicznie odsetki dla poszczególnych części kraju ułożą się oczywiście inaczej.

Zestawionych 13 ziemiopłodów oraz siano i słomę nazwaliśmy łącznie produkcją polową i łąkową. Nie jest to całkowita produkcja polowa i łąkowa, gdyż brak jeszcze szeregu roślin strączkowych, drobnych upraw i kilku innych ziemiopłodów, co razem w cytowanych obliczeniach D-ra Ponikowskiego stanowiło około 12% wartości produkcji polowej i łąkowej w roku 1927/28. Przypuszczamy zatem, że obliczenia nasze obejmują w przybliżeniu 85% wartości omawianych dwóch grup produkcji. Obliczenie wartości produkcji pastwiskowej, ogrodowej i leśnej dałoby łącznie z produkcją polową i łąkową orjentacyjny obraz wartości produkcji roślinnej. W roku 1927/28 według cytowanych obliczeń wartość produkcji polowej i łąkowej stanowiła 91% wartości produkcji roślinnej. Nie próbujemy obliczać całkowitej wartości produkcji roślinnej.

Pozostając przy ziemiopłodach obecnie użytych do obliczeń, zapewniamy sobie większą porównalność danych przy dostatecznej reprezentacji produkcji roślinnej, obliczona bowiem przez nas wartość stanowi prawdopodobnie przeszło 3/4 wartości produkcji roślinnej.

Inż. K. CZERNIEWSKI

La valeur des produits des champs et des prés. Années 1928—1933

Résumé

L'établissement de la valeur des produits des champs et des prés est exécuté par l'Office Central de Statistique pour la première fois et se refère aux années 1928—1933.

Parmi les diverses méthodes de relever la valeur des produits, on a choisi celle qui relève la valeur globale de la production, c.à d. la valeur de la production de la partie majeure des produits végétaux dans l'exploitation agricole donnée, sans égard à la façon dont ces produits sont utilisés. Cette méthode introduit le moins d'élements conventionnels et estimatifs et, donnant une image assez satisfaisante des changements dans le temps, elle se prête mieux aux recherches annuelles périodiques, où il est nécessaire de conserver la comparabilité des résultats et l'identité des bases des calculs.

On trouve les calculs analogues, plus amples parfois, dans bon nombre de publications statistiques des Etats-Unis d'Amérique, de l'Australie, de la France, du Japon, de la Tchécoslovaquie, de la Suisse, de la Bulgarie, de l'Autriche, du Grand-Duché de Luxembourg, du Wurtemberg. Mais ce n'est que la valeur des produits végetaux les plus importants qui est donnée dans ces publications.

Dans le choix des produits du sol, en Pologne, on a dû tenir compte de la possibilité de disposer de données uniformément recueillies, concernant le volume de la production d'un côté et les prix de l'autre. C'est pourquoi le nombre des produits du sol, admis au présent calcul, résulte des cadres de la publication de l'Office Central de Statistique, concernant les récoltes ainsi que les prix payés aux producteurs agricoles.

La valeur de la production est le résultat de la multiplication de la récolte du produit du sol par le prix moyen que le producteur obtenait pour ce produit pendant l'année économique (depuis août jusqu'à juillet de l'année suivante). Le mieux serait de trouver la valeur de la production, pondérée par voie de multiplication de la production de l'année donnée par les prix payés dans les divers mois de la réalisation des récoltes et réglés par la quantité offerte sur les marchés. Cependant les données pour un calcul de ce genre font défaut.

Pour la présente évaluation on a pris 13 produits du sol, le foin des prés et de trèfle, ainsi que la paille des blés d'hiver et d'été. Vu que la paille n'est pas cotée sur le marché, car les quantités paraissant aux marchés ne présentent qu'une partie minime de la production et qu'elle n'est souvent achetée qu'en des circonstances spéciales, la valeur de la paille figure séparement dans les tableaux et n'est pas incluse dans la valeur globale.

Dans le tableau 1 sont présentés les changements survenus dans la valeur de la production au cours de la période sexennale 1928—1935. La valeur globale baissait constamment, de sorte qu'en 1933 elle ne présentait que 57,5% de la valeur en 1928. La baisse de la valeur de la production reflète largement le déclin du pouvoir de la classe agricole d'échanger ses produits contre d'autres produits, ce déclin n'étant que légèrement atténué par la baisse des prix des marchandises achetées par les cultivateurs.

La dénomination „Production des champs et des prés", sous laquelle sont réunis les treize produits du sol, les foins et la paille, n'embrasse pas la production globale des produits du sol, car il y manque toute une série de légumineuses, de menues cultures, et aussi plusieurs autres produits du sol. En se limitant aux produits du sol admis au calcul, on s'est assuré une plus grande comparabilité, tout en gardant une représentation de la production végétale, car la valeur que l'on a établie, présente probablement plus de trois quarts de la valeur globale de la production végétale.

Tabl. 1. Wartość produkcji polowej i łąkowej — *Valeur de la production des champs et des prés*

W tysiącach złotych — *En milliers de zlotys* 1928—1933

Ziemiopłody — *Produits du sol*	1928	1929	1930	1931	1932	1933	Rok 1933 w % roku 1928 *Année 1933 en % de l'année 1928*
Ogółem — *Total*	**10 444 876**	**7 142 199**	**6 754 007**	**6 188 277**	**4 234 995**	**3 839 458**	**36,8**
Bez słomy — *Sans la paille*	**8 609 690**	**5 888 768**	**5 643 137**	**4 974 824**	**3 461 723**	**3 230 962**	**37,5**
Pszenica—*Froment*	722 768	656 611	593 923	544 496	363 426	402 470	*55,7*
Żyto—*Seigle*	2 007 132	1 374 368	1 311 826	1 287 110	980 566	898 555	*44,8*
Jęczmień—*Orge*	472 029	318 739	283 725	287 621	195 972	172 960	*36,6*
Owies—*Avoine*	791 320	544 067	477 731	470 825	314 611	295 757	*37,4*
Gryka—*Sarrasin*	68 636	57 989	51 579	48 799	29 960	25 489	*37,1*
Proso—*Millet*	33 954	33 567	29 330	30 503	16 706	13 029	*38,4*
Groch—*Pois*	86 032	71 103	48 819	41 559	31 068	30 049	*34,9*
Ziemniaki—*Pommes de terre*	1 998 449	1 225 497	1 599 721	1 195 137	875 166	847 442	*42,4*
Buraki cukrowe—*Betteraves à sucre*	329 022	309 428	226 186	146 389	111 255	87 723	*26,7*
Rzepak—*Colza*	13 521	14 728	12 445	12 668	8 053	9 516	*70,4*
Len nasienie—*Lin-graine*	42 128	50 712	29 875	17 299	12 212	14 373	*34,1*
Konopie nasienie—*Chanvre-graine*	10 894	12 895	8 578	6 809	3 627	4 032	*37,0*
Tytoń—*Tabac*	10 280	13 520	6 655	7 821	7 825	6 034	*58,7*
Siano łąkowe—*Foin des prés*	1 567 106	841 066	616 351	630 524	384 591	303 073	*19,3*
„ koniczyny—*Foin de trèfle*	456 419	364 478	346 393	247 264	126 685	120 460	*26,4*
Słoma zbóż ozimych *Paille de blés d'hiver*	1 283 371	874 943	827 864	871 649	540 703	442 807	*34,5*
Słoma zbóż jarych—*Paille de blés d'été*	551 815	378 488	283 006	341 804	232 569	165 689	*30,0*

Uwaga. Pszenica, żyto, jęczmień, owies, ziemniaki i buraki cukrowe z wartości wojewódzkich, pozostałe ziemiopłody do roku 1931 z wartości dla Polski, od roku 1932 z wartości wojewódzkich.

Note. *Les chiffres pour le froment, le seigle, l'orge, l'avoine, les pommes de terre et les betteraves à sucre sont pris des valeurs départementales; pour les autres produits du sol — jusqu'à 1931 — des valeurs pour la Pologne entière et à partir de 1932 — des valeurs départementales.*

Tabl. 2. Wartość produkcji polowej i łąkowej według województw

Valeur de la production des champs et des prés suivant les départements

W tysiącach złotych — *En milliers de zlotys* 1932, 1933

Województwa *Départements*	Ogółem — *Total*		Ogółem bez słomy *Total paille exceptée*		Pszenica — *Froment*		Żyto — *Seigle*		Jęczmień — *Orge*	
	1932	1933	1932	1933	1932	1933	1932	1933	1932	1933
Warszawa	480 857	413 521	380 499	339 926	43 372	41 672	138 678	128 247	16 746	14 543
Łódź	332 162	292 375	261 762	241 010	19 281	18 425	109 190	98 815	5 906	5 181
Kielce	403 759	351 576	309 743	287 944	24 176	34 512	96 487	81 597	21 679	18 633
Lublin	407 099	378 189	331 042	316 710	39 378	49 278	79 152	76 736	20 763	18 620
Białystok	244 219	215 028	202 518	183 976	15 353	13 710	59 578	56 465	8 154	7 542
Wilno	139 824	110 663	117 982	97 109	3 805	2 828	34 340	28 379	6 992	5 279
Nowogródek	149 767	127 802	127 650	109 274	4 272	4 069	33 417	29 605	8 770	7 101
Polesie	145 274	138 546	131 138	122 505	3 120	4 083	32 948	34 257	4 194	3 538
Wołyń	283 524	259 569	239 451	219 210	36 327	46 761	57 116	46 364	17 205	14 511
Poznań	540 628	479 475	456 012	416 841	63 516	46 865	144 247	130 283	30 708	27 405
Pomorze	215 700	203 513	178 124	171 652	20 887	19 228	53 509	52 866	12 309	12 187
Śląsk	74 736	67 599	59 595	56 009	3 271	3 442	13 171	13 129	1 620	1 453
Kraków	224 164	210 495	176 647	173 811	15 489	24 251	37 208	32 764	10 670	9 729
Lwów	277 412	280 173	228 253	236 181	25 873	37 064	44 207	46 782	12 547	11 846
Stanisławów	125 111	122 276	107 358	104 886	14 767	16 297	17 224	16 548	3 759	3 213
Tarnopol	190 759	188 658	153 949	153 918	30 539	39 985	30 094	25 718	13 950	12 179

Województwa *Départements*	Owies — *Avoine*		Gryka — *Sarrasin*		Proso — *Millet*		Groch — *Pois*		Ziemniaki *Pommes de terre*	
	1932	1933	1932	1933	1932	1933	1932	1933	1932	1933
Warszawa	28 368	25 319	1 442	1 338	500	526	2 484	2 357	88 304	83 225
Łódź	22 946	20 330	347	275	511	574	1 166	1 163	71 112	73 588
Kielce	32 294	28 786	980	875	2 672	2 549	1 193	1 270	91 639	87 549
Lublin	31 063	31 993	5 780	5 095	2 315	2 075	1 249	1 427	86 173	78 615
Białystok	21 290	20 009	1 790	1 657	215	240	4 195	3 904	50 991	46 299
Wilno	10 932	7 803	959	871	.	.	3 563	2 711	30 452	21 646
Nowogródek	10 950	10 854	2 370	2 225	.	.	2 251	1 877	36 363	29 425
Polesie	8 042	8 590	1 973	1 442	2 257	1 225	593	486	35 337	34 889
Wołyń	22 586	21 359	7 993	5 763	3 891	2 330	2 257	2 049	44 115	40 986
Poznań	30 867	28 844	.	49	50	34	6 484	6 890	93 753	105 251
Pomorze	11 048	10 810	.	120	.	.	2 661	3 122	43 380	45 526
Śląsk	7 783	6 715	.	.	.	.	.	30	21 836	21 364
Kraków	28 912	26 405	.	29	498	477	353	379	49 608	48 126
Lwów	25 331	26 381	1 266	1 303	1 939	1 718	643	638	62 224	63 366
Stanisławów	9 725	9 899	306	265	707	551	333	310	32 681	30 040
Tarnopol	12 474	11 660	4 754	4 182	1 151	730	1 643	1 436	37 198	37 547

Tabl. 2. Wartość produkcji polowej i łąkowej według województw (c. d.)
Valeur de la production des champs et des prés suivant les départements (suite)

W tysiącach złotych — *En milliers de zlotys* 1932, 1933

Województwa *Départements*	Buraki cukrowe *Betteraves à sucre*		Rzepak — *Colza*		Len nasienie *Lin - graine*		Konopie nasienie *Chanvre - graine*		Tytoń — *Tabac*	
	1932	1933	1932	1933	1932	1933	1932	1933	1932	1933
Warszawa	17 579	13 191	1 519	1 692	549	656	11	.	—	—
Łódź	5 914	3 910	861	1 124	332	434	9	10	—	—
Kielce	4 102	2 718	729	903	392	459	75	93	221	510
Lublin	9 249	6 840	830	1 305	1 242	1 562	481	530	1 048	1 142
Białystok	257	91	179	254	1 805	1 942	101	114	390	426
Wilno	—	—	.	.	1 550	2 012	87	92	—	—
Nowogródek	—	—	.	.	1 669	1 848	86	92	—	—
Polesie	—	—	48	34	1 566	1 814	201	228	—	—
Wołyń	3 638	1 859	1 582	1 833	938	1 044	808	831	688	635
Poznań	46 507	40 321	1 647	1 541	327	442	.	10	—	—
Pomorze	13 054	11 315	228	267	14	24	.	.	424	564
Śląsk	748	488	.	.	.	.	.	.	60	37
Kraków	426	256	52	50	173	204	35	56	—	7
Lwów	5 615	4 045	155	160	1 055	1 251	649	806	—	—
Stanisławów	2 535	1 662	82	110	412	455	521	453	666	285
Tarnopol	1 631	1 027	141	243	188	226	563	717	4 328	2 428

(dok. — *fin*)

Województwa *Départements*	Siano — *Foin*				Słoma zbóż — *Paille des blés*			
	łąkowe — *de prés*		koniczyny — *de trèfle*		ozimych — *d'hiver*		jarych — *d'été*	
	1932	1933	1932	1933	1932	1933	1932	1933
Warszawa	28 337	18 532	12 610	8 628	79 623	59 987	20 735	13 608
Łódź	19 883	14 064	4 304	3 117	57 264	42 611	13 136	8 754
Kielce	23 423	17 328	9 681	10 162	63 891	45 305	30 125	18 327
Lublin	39 264	28 748	13 055	12 744	50 492	42 819	25 565	18 660
Białystok	31 962	25 543	6 258	5 780	29 437	22 352	12 264	8 700
Wilno	21 065	19 710	4 237	5 778	14 305	9 529	7 537	4 025
Nowogródek	22 131	16 503	5 371	5 675	14 351	12 427	7 766	6 101
Polesie	39 402	30 480	1 457	1 439	10 411	12 411	3 725	3 630
Wołyń	35 081	27 306	5 226	5 579	28 898	27 674	15 175	12 685
Poznań	29 740	23 231	8 166	5 675	63 626	48 126	20 990	14 508
Pomorze	14 503	11 121	6 107	4 502	28 113	24 427	9 463	7 434
Śląsk	6 496	5 168	4 610	4 183	9 586	7 935	5 555	3 655
Kraków	13 640	12 105	19 583	18 973	25 625	21 829	21 892	14 855
Lwów	32 011	26 473	14 738	14 348	29 856	28 966	19 303	15 026
Stanisławów	17 580	17 816	6 060	6 982	11 635	12 007	6 118	5 383
Tarnopol	10 073	8 945	5 222	6 895	23 590	24 402	13 220	10 338

Tabl. 3. Wartość produkcji przypadająca na województwa — *Valeur de la production par département*

W odsetkach ogólnej wartości każdego ziemiopłodu — *Pour cent de la valeur totale de chaque produit* 1933

Województwa *Départements*	Ogólna wartość produkcji[a] *Valeur totale de la production*[a]	Pszenica *Froment*	Żyto *Seigle*	Jęczmień *Orge*	Owies *Avoine*	Ziemniaki *Pommes de terre*	Buraki cukrowe *Betteraves à sucre*	Tytoń *Tabac*
Polska — *Pologne*	**100,0**	**100,0**	**100,0**	**100,0**	**100,0**	**100,0**	**100,0**	**100,0**
Woj. centralne — *Dép. du centre*	**43,0**	**39,2**	**49,2**	**37,4**	**42,8**	**43,6**	**30,5**	**34,5**
Warszawa	10,7	10,4	14,3	8,4	8,6	9,8	15,0	—
Łódź	7,6	4,6	11,0	3,0	6,9	8,7	4,5	—
Kielce	9,2	8,6	9,1	10,8	9,7	10,3	3,1	8,5
Lublin	9,9	12,2	8,5	10,8	10,8	9,3	7,8	18,9
Białystok	5,6	3,4	6,3	4,4	6,8	5,5	0,1	7,1
Woj. wschodnie — *Dép. de l'est*	**16,6**	**14,3**	**15,5**	**17,6**	**16,4**	**15,0**	**2,1**	**10,5**
Wilno	2,9	0,7	3,2	3,1	2,6	2,6	—	—
Nowogródek	3,3	1,0	3,3	4,1	3,7	3,5	—	—
Polesie	3,6	1,0	3,8	2,0	2,9	4,1	—	—
Wołyń	6,8	11,6	5,2	8,4	7,2	4,8	2,1	10,5
Woj. zachodnie — *Dép. de l'ouest*	**19,5**	**17,4**	**21,9**	**23,6**	**15,8**	**20,3**	**59,4**	**10,0**
Poznań	12,4	11,7	14,5	15,8	9,8	12,4	46,0	—
Pomorze	5,3	4,8	5,9	7,0	3,7	5,4	12,9	9,4
Śląsk	1,8	0,9	1,5	0,8	2,3	2,5	0,5	0,6
Woj. południowe — *Dép. du sud*	**20,9**	**29,1**	**13,4**	**21,4**	**25,0**	**21,1**	**8,0**	**45,0**
Kraków	5,5	6,0	3,6	5,6	8,9	5,7	0,3	0,1
Lwów	7,3	9,2	5,1	6,9	8,9	7,5	4,6	—
Stanisławów	3,2	4,0	1,8	1,9	2,3	3,5	1,9	4,7
Tarnopol	4,9	9,9	2,9	7,0	3,9	4,4	1,2	40,2

a Ze słomą — *a Y compris la paille.*

Tabl. 4. Wartość produkcji w złotych, przypadająca na 1 *ha* powierzchni każdego ziemiopłodu

Valeur de la production en zlotys par ha de la superficie de chaque produit du sol

1933

Województwa — *Départements*	Pszenica *Froment*	Żyto *Seigle*	Jęczmień *Orge*	Owies *Avoine*	Ziemniaki *Pommes de terre*	Buraki cukrowe *Betteraves à sucre*	Tytoń *Tabac*
Polska — *Pologne*	**238**	**156**	**148**	**134**	**309**	**886**	**1 279**
Woj. centralne — *Dép. du centre*	**263**	**160**	**159**	**154**	**315**	**828**	**1 402**
Warszawa	284	172	190	178	302	866	—
Łódź	315	185	194	200	359	840	—
Kielce	282	159	157	169	342	821	1 736
Lublin	244	149	153	145	310	764	1 248
Białystok	200	126	121	106	252	626	1 559
Woj. wschodnie — *Dép. de l'est*	**193**	**113**	**110**	**92**	**248**	**547**	**1 611**
Wilno	141	95	88	57	209	—	—
Nowogródek	171	110	116	90	270	—	—
Polesie	176	126	102	107	263	—	—
Wołyń	201	119	121	110	247	547	1 611
Woj. zachodnie — *Dép. de l'ouest*	**350**	**205**	**238**	**205**	**393**	**956**	**1 664**
Poznań	349	214	242	219	392	940	—
Pomorze	354	178	228	174	348	1 026	1 678
Śląsk	357	247	254	207	542	779	1 484
Woj. południowe — *Dép. du sud*	**196**	**146**	**118**	**119**	**290**	**794**	**1 097**
Kraków	236	172	149	136	306	735	2 314
Lwów	192	144	121	108	291	885	—
Stanisławów	190	148	110	126	288	692	670
Tarnopol	184	125	102	108	273	693	1 184

Tabl. 5. Udział poszczególnych ziemiopłodów w ogólnej wartości produkcji polowej i łąkowej

Part des différents produits du sol dans la valeur globale de la production des champs et des prés

W odsetkach — *En pourcentages* 1928 — 1933

Ziemiopłody *Produits du sol*	Bez słomy — *Sans la paille*						Ze słomą *Y compris la paille*
	1928	1929	1930	1931	1932	1933	
Razem — *Total*	**100,0**	**100,0**	**100,0**	**100,0**	**100,0**	**100,0**	**100,0**
Pszenica—*Froment*	8,4	11,2	10,5	10,9	10,5	12,5	10,5
Żyto—*Seigle*	23,3	23,3	23,3	25,9	28,2	27,8	23,4
Jęczmień—*Orge*	5,5	5,4	5,0	5,8	5,7	5,4	4,5
Owies—*Avoine*	9,2	9,2	8,5	9,5	9,1	9,2	7,7
Gryka—*Sarrasin*	0,8	1,0	0,9	1,0	0,9	0,8	0,7
Proso—*Millet*	0,4	0,6	0,5	0,6	0,5	0,4	0,3
Groch—*Pois*	1,0	1,2	0,9	0,8	0,9	0,9	0,8
Ziemniaki—*Pommes de terre*	23,2	20,7	28,4	24,0	25,3	26,2	22,1
Buraki cukrowe—*Betteraves à sucre*	3,8	5,3	4,0	2,9	3,2	2,7	2,3
Rzepak—*Colza*	0,2	0,3	0,2	0,3	0,2	0,3	0,2
Len nasienie—*Lin-graine*	0,5	0,9	0,5	0,3	0,4	0,4	0,4
Konopie nasienie—*Chanvre-graine*	0,1	0,2	0,2	0,1	0,1	0,1	0,1
Tytoń—*Tabac*	0,1	0,2	0,1	0,2	0,2	0,2	0,2
Siano łąkowe—*Foins des prés*	18,2	14,3	10,9	12,7	11,1	9,4	7,9
„ koniczyny—*Foin de tréfle*	5,3	6,2	6,1	5,0	3,7	3,7	3,1
Słoma zbóż ozimych *Paille des blés d'hiver*	.	.	.	.	.	.	11,5
Słoma zbóż jarych—*Paille des blés d'été*	.	.	.	.	.	.	4,3

14343 (4) G.U.S.
BIBLJOTEKA GŁÓWNEGO URZĘDU STATYSTYCZNEGO

CENY ZIEMI

E. Szturm de Sztrem	Ceny ziemi	Kw. r. 1924 t. I, z. 4
Marta Borowska	Ceny ziemi w r. 1925	Kw. r. 1926 t. III, z. 2
E. Szturm de Sztrem	Ceny ziemi w r. 1926	Kw. r. 1927 t. IV, z. 2
"	Ceny ziemi w r. 1927	Kw. r. 1928 t. V, z. 2
Ewa Estreicherówna	Ceny ziemi w r. 1928	Kw. r. 1929 t. VI, z. 2
H. Milicer-Grużewska	Zagadnienie rozkładu cen ziemi na ceny jej składowych gatunków	Kw. r. 1934 t. XI, z. 1

PŁACE ROBOTNIKÓW ROLNYCH

Mieczysław Zaremba	Płace robotników rolnych	Pr. r. 1927 z. 3 i 4
"	Płace robotników dniówkowych i sezonowych w Polsce	Pr. r. 1928 z. 4
"	Płace robotników dniówkowych i niestałych w Polsce	Pr. r. 1929 z. 1
Ewa Estreicherówna	Płace robotników dniówkowych i niestałych w rolnictwie w r. 1928	Pr. r. 1929 z. 3
"	Płace stałych robotników rolnych na podstawie umów zbiorowych w latach 1927/28 i 1928/29	Pr. r. 1929, z. 4
Tadeusz Czajkowski	Płace stałych robotników rolnych w latach 1929/30 i 1930/31 na podstawie umów zbiorowych	Pr. r. 1931, z. 3
"	Płace stałych robotników rolnych w r. 1931/32	Pr. r. 1932, z. 3
Szymon Weinzieher	Płace stałych robotników rolnych w r. 1932/33	Pr. r. 1933, z. 2

STATYSTYKA WŁASNOŚCI ZIEMSKIEJ I USTROJU ROLNEGO

	Wielka własność rolna	St. P. t. V
	Gospodarstwa wiejskie	St. P. t. XI, z. 2—5
	Grunty wspólne	St. P. t. XII, z. 2
	Nieruchomości i budynki	St. P. t. XIII, z. 1
Dr. Benedykt Bornstein	Majoraty (donacje) w b. Królestwie Polskiem	M. r. 1921 t. IV, z. 1—3
Jan Rutkowski	Uwagi krytyczne o badaniach Warszawskiego Komitetu Statystycznego nad własnością ziemską w Królestwie Polskiem	M. r. 1922 t. V, z. 3
Wacław Szmidt	Geneza prywatnej rosyjskiej własności ziemskiej w b. gubernjach wileńskiej, grodzieńskiej i mińskiej (1793—1875)	M. r. 1922 t. V, z. 11 i 12
	Statystyka prac parcelacyjnych i regulacyjnych w r. 1919—1921 w Rzecz. Polskiej	M. r. 1922 t. V, z. 7
	Reforma rolna. Parcelacja, prace regulacyjne	M. r. 1923 t. VI, z. 9—12
	Reforma rolna. Parcelacja, prace regulacyjne	Kw. r. 1925 t. II, z. 2
	Gospodarstwa rolne, posiadające szachownicę na gruntach własnych	Kw. r. 1925 t. II, z. 4
	Reforma rolna. Parcelacja, prace regulacyjne w latach 1919—1924	Kw. r. 1926 t. III, z. 1
	Reforma rolna. Prace parcelacyjne 1925 r.	Kw. r. 1928 t. V, z. 1 i 2
" " "	regulacyjne w latach 1919—1925	
	Reforma rolna. Prace parcelacyjne w latach 1926 i 1927	Kw. r. 1929 t. VI, z. 4
" " "	regulacyjne w l. 1919—1926 i 1919—1927	

SPÓŁDZIELCZOŚĆ

Kazimierz Sokołowski	Spółdzielnie w Polsce w latach 1924 i 1925	Kw. r. 1926 t. III, z. 2
"	Spółdzielnie w Polsce w latach 1925 i 1926	Kw. r. 1928 t. V, z. 2
Józef Gątkiewicz	Spółdzielnie w Polsce w latach 1926—1928	Kw. r. 1929 t. VI, z. 2
"	Spółdzielnie mleczarskie w Polsce w r. 1929	Kw. r. 1931 t. VIII, z. 2

BIBLJOGRAFJA, METODYKA I ORGANIZACJA

Edward Lipiński	Indeks cen hurtowych w Polsce	M. r. 1922 t. V, z. 2
Jerzy Splawa-Neyman	Próba rozwiązania niektórych zagadnień doświadczalnictwa rolnego za pomocą statystyki matematycznej	M. r. 1923 t. VI, z. 9—12
Ludwik Krzywicki	Bibljografja urzędowych materjałów statystycznych, dotyczących statystyki rolniczej w b. trzech zaborach	Kw. r. 1924 t. I, z. 1
E. Szturm de Sztrem	Międzynarodowe porównanie indeksów cen i indeks uniwersalny	Kw. r. 1925 t. II, z. 1
"	Wskaźniki cen detalicznych w Polsce	Kw. r. 1925 t. II, z. 2
"	Wskaźniki cen hurtowych	Kw. r. 1927 t. IV, z. 1
Wacław Poniatowski	Korespondenci statystyki rolnej Głównego Urzędu Statystycznego	Kw. r. 1927 t. IV, z. 2
E. Szturm de Sztrem	Międzynarodowa Naukowa Rada Rolnicza przy Międzynarodowym Instytucie Rolniczym	Kw. r. 1928 t. V, z. 2
"	Powszechny spis rolny	Kw. r. 1928 t. V, z. 4
"	Międzynarodowa konferencja w sprawie statystyk gospodarczych	Kw. r. 1929 t. VI, z. 2
"	Statystyka rolna i cen. I. Historja Wydziału Statystyki Rolnej i Cen	Kw. r. 1930 t. VII, z. 3
Mieczysław Holtz	Statystyka produkcji roślinnej w Niemczech	Kw. r. 1931 t. VIII, z. 4
Karolina Iwaszkiewicz	Opłacalność obszaru, nakładu gospodarczego i kapitału inwestowanego w krowach i drobnych gospodarstwach wiejskich	Kw. r. 1932 t. IX, z. 1
Wacław Poniatowski	Korespondenci rolni Głównego Urzędu Statyst. w lat. 1927—1930	Kw. r. 1932 t. IX, z. 4
P. Szumowski i Z. Jastrzębowski	Przyczynek do studjów nad geograficznem rozmieszczeniem ras zwierząt domowych w Polsce	Kw. r. 1933 t. X, z. 1
Marja Iwaszkiewicz	Badania statystyczne nad wynikami stosowania nawozów sztucznych w gospodarstwach włościańskich w Polsce	Kw. r. 1933 t. X, z. 2

RÓŻNE PRACE

Kazimiera Tenczynowa	Powiat zamojski w liczbach	M. r. 1920 t. I, z. 4—6
Dr. Henryk Grossman	Majątek społeczny Królestwa Polskiego	M. r. 1922 t. V, z. 10
"	Struktura społeczna i gospodarcza Ks. Warszawskiego na podstawie spisów 1808—1810 r.	Kw. r. 1924 t. I, z. 1
Dr. Jan Piekałkiewicz i St. Rutkowski	Okręgi gospodarcze Polski	Kw. r. 1927 t. IV, z. 3
Włodzimierz Wakar	Wyniki analizy zbóż według ankiet Min. Rolnictwa w l. 1926 i 1927	Kw. r. 1929 t. VI, z. 2
Dr. Jan Piekałkiewicz	Biura statystyczno-ekonomiczne w instytucjach rolnego kredytu hipotecznego	Kw. r. 1931 t. VIII, z. 3
Jan Wiśniewski	Ceny zbóż w Warszawie w latach 1870—1893	Kw. r. 1932 t. IX, z. 3
Inż. K. Czerniewski	Daty robót polowych w latach 1931—1933	St. P. r. 1934, serja C, z. 8
	Szkolnictwo rolnicze (tablice)	St. P. r. 1934, serja C, z. 9

Zakłady Graficzne Ł. Mejłachowicza, Grodno, Horodniczańska 3. (22.VII 1935—1150)

OFFICE CENTRAL DE STATISTIQUE DE LA RÉPUBLIQUE POLONAISE

STATISTIQUE DE LA POLOGNE, SÉRIE C, FASCICULE 24

STATISTIQUE AGRICOLE

1934

WARSZAWA 1935

PUBLICATION DE L'OFFICE CENTRAL DE STATISTIQUE

G/ 67345

14343

14343
(1934)

CENTRALNA BIBLIOTEKA
STATYSTYCZNA - GUS
090142